

ကိုယ်ဘက်ရွေးချယ်တယ်ဆိုတယ်ပြုပုဂ္ဂတ်ပြီး ကိုယ်ဘယ်လောက်လွှဲလုပ်လုပ်တဲ့သူမြစ်လာပလဲဆိုတာ
အငြောင်းပါတယ်။

လွှဲလုပ်ပြီးတရားမျှတဲ့လူအသိင်းအရိုင်းများရင်ရင်၊ စိတ်ချမ်းသာချမ်းရင်၊ ဝါက်သိက္ခာရှိရှာနေချမ်းရင်
လွှဲလုပ်ပူးတရားမျှတဲ့လူမှာရှိကဗျာယ်ရုပ်။

အငြောင်းကတို့ကိုအငြောင်းအဆုံးအငြောင်းပေးနေတကိုလင်းရင် လွှဲလုပ်လုပ်တဲ့ဘဝကိုရှာမဟုတ်ဘူး။
အငြောင်းနှင့်ကိုယ်ကုန်စီးနှင့်ပုဂ္ဂတ်လုပ်လုပ်တဲ့ဘဝကိုရုပ်။

စိတ်ချမ်းသာများစေဆိုတရားကိုယ့်အကောင်းဆုံးစိတ်ထားနှင့်အကောင်းဆုံးအကျဉ်းတွေကို
အစွမ်းကုန်သုံးပြီးမှရှိနိုင်တယ်။

သရေတော်ခြီးကောတို့
မြတ်လပ်သော
စိတ်

သရေတော်ခြီးကောတို့

လွှဲလုပ်သော

စိတ်

“နိဂုံးကျော်မွင်နဲ့၊ အနွေ့ဖို့ အတွက်”

“ ဓမ္မပါဒ ”

ကျိုး + အနိတ်ပါစိုး မိသာ : ၃၂

လုတ်လပ်သာ စိတ်

ဆရာတော် ဦးလောတိက

ရေတံခွန်စာပေ စာအုပ်အမှတ်(၂၀)

စာမျက်နှာပြုချက်အမှတ်	၃၂၀၂၇၀၀၆၀၅
အဖွဲ့ဆင့်ပြုချက်အမှတ်	၃၂၀၂၄၆၆၀၆၀၅
ထုတ်ဝေခြင်း	ပထမအကြိမ်
ထုတ်ဝေသည့်ကာလ	၂၀၀၆ မေလ
အုပ်ရေး	၅၀၀၀
စီစဉ်ထုတ်ဝေသူ	ဒေါ်ထက်ထက်ထွန်း
	၀၄၂၀၄(မြိ)
	အမှတ်၆၅(၁)
	မြို့ညီထင် (ယာ)
	မိုလ်ရှာညွှန်လမ်း
	ဒရိုမြို့နယ်
	ရန်ကုန်မြို့
ပုံစိတ်သူ	ဒေါ်နန်းခင်နှင့်ငွေ
	သီပံ့ပြန်တိုက်
	အမှတ်၈၀ ရတနာလမ်း
	တောင်ဥက္ကလာပမြို့နယ်
	ရန်ကုန်မြို့
တန်ဖိုး	၁၂၅၀၅၂

မာတိကာ

၁။ မြွှေ့ဘာသာသည် လွှတ်လပ်သော ဘာသာတရား	၁-၄၈
၂။ အေဒင်ကို ဘုရားလက်မခံ	၄၈-၅၆
၃။ လွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ မယုံသင့်တာကို မယုံတော့ဘူး	၅၇-၆၁
၄။ လွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ သဘာဝ အကြောင်းအကျိုးကို လေးစားတယ်	၆၂-၆၅
၅။ လွှတ်လပ်သူ၏ တာဝန်ယူတတ်သော စိတ်ထား	၆၅-၆၉
၆။ လွှတ်လပ်သူ၏ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် ထိန်းသိမ်းစိုင်ရွမ်း	၆၉-၇၁
၇။ လွှတ်လပ်သူ၏ ရွှေချော်စရာများကို ကိုယ်တိုင်သတ်မှတ်နိုင်ရွမ်း	၇၁-၇၂
၈။ လွှတ်လပ်သူ၏ ဂုဏ်သိက္ခာ	၇၃-၇၇
၉။ လွှတ်လပ်သူ၏ စစ်မှန်သော ဂုဏ်သိက္ခာ	၇၈-၇၉
၁၀။ လွှတ်လပ်ရင် စိတ်ချော်သာတယ် တရားမျှတရင် ဂုဏ်သိက္ခာ၍တယ်။၈၅-၈၆	
၁၁။ လွှတ်လပ်သူ၏ ကိုယ့်ဘဝကိုကိုယ် ပုံဖော်နိုင်သော စိတ်ဓာတ်	၈၆-၈၈
၁၂။ လွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ အမှန်တရားနဲ့ လွှတ်လပ်မှုကို စံထားတယ်	၈၉-၉၁
၁၃။ လွှတ်လပ်မှုဆိုတာ အကြိုးမားဆုံးလက်ဆောင်	၉၁-၉၆
၁၄။ လွှတ်လပ်တဲ့သူ ပြစ်ချင်တယ်	၉၆-၁၀၅
၁၅။ လွှတ်လပ်တဲ့သူဟာဆုံးမျှမြှုပ်နှံပါမ်းတဲ့အခြေအနေကိုစွဲနှင့်တရားရင်ဆိုင်နိုင်တယ်၁၀၅-၁၂၁	
၁၆။ လွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ မကြားတော့ဘူး	၁၂၂-၁၃၆
၁၇။ လွှတ်လပ်မှုကို လိုချင်ရင် ထောင့်စွဲအောင် စဉ်းစားပါ	၁၃၇-၁၄၈
၁၈။ လွှတ်လပ်ရွာ ရွေးစမ်းရှာဖွေခွင့်	၁၄၈-၁၅၁
၁၉။ အသိဉာဏ်ရှင်းမှာ ကျွန်မခံတဲ့သူ	၁၅၁-၁၅၉
၂၀။ ဉာဏ်မသူးပဲ တုန်ပြုနိုင်ရင် လွှတ်လပ်မှုမရှိဘူး	၁၆၀-၁၆၀
၂၁။ လွှတ်လပ်တဲ့သူမှာပဲ စစ်မှန်တဲ့မေတ္တာပိတ် ပြစ်တယ်	၁၆၁-၁၆၃
၂၂။ အမှန်တရားက သင့်ကို လွှတ်လပ်စေမယ်	၁၆၃-၂၀၀
၂၃။ လွှတ်လပ်တဲ့သူမှာပဲ ဖန်တီးစိုင်တယ်။	၂၀၀-၂၀၆
၂၄။ ကုသိုလ် အကျိုးလို့ခဲ့ အဖောင်အဖွဲ့ကနေလွှတ်သွားတဲ့သူ	၂၀၇-၂၁၂
၂၅။ အမှန်ကို သိရမှာ တာဝန်တစ်ခု	၂၁၂-၂၁၇

၂၆။	လွှတ်လပ်တဲ့မိတ်ရှိတဲ့သူဟာဝက်၏ တိတွင်ကြေဆြုံးနေသွားတယ်။	၂၁၇-၂၂၁
၂၇။	အငြောင်အနေကို ကိုယ်က ဖော်တိနိုင်မှုလွှတ်လပ်တဲ့သာဝက်၏ ရမယ်။	၂၂၁-၂၂၂
၂၈။	မေးခိုက်ရဲလွှတ်လပ်မှုဟာ ကိုယ်မိတ်ကို ကိုယ်သိနေတဲ့ဘာရှိနှုန်းမှာပေါ်ရှိတယ်	၂၂၃-၂၂၅
၂၉။	လွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ အသီးနှံမဖြစ်းဘူး	၂၂၆-၂၂၆
၂၁၀။	လွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ ဥက္ကလ်မသုံးရတဲ့ဘာဝက်၏ မကျေနော်ဘူး	၂၂၆-၂၂၇
၂၁၁။	လွှတ်လပ်တဲ့သူရဲ့အသိဉာဏ်ဟာ အမြဲတန်းတို့တက်ပြောင်းလေနေတယ်	၂၂၇-၂၃၁
၂၁၂။	လွှတ်လပ်တဲ့သူမှာ အမိကကျေတဲ့ရည်မှန်ချက်ရှိတယ်	၂၃၁-၂၄၃
၂၁၃။	လွှတ်လပ်တဲ့သူရဲ့ ပျော်စွဲငြွဲ	၂၄၃-၂၄၅
၂၁၄။	လွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ တန်အောင်လုပ်၏ ဖုတ်	၂၄၅-၂၄၅
၂၁၅။	လွှတ်လပ်တဲ့သူတို့ရဲ့ဘဝါး ရို့နေဆန်စေတဲ့တယ်	၂၄၅-၂၄၆
၂၁၆။	လွှတ်လပ်တဲ့သူတို့ရဲ့ဘဝါး ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း၊ ဆွေးနွေးဖွံ့ဖြိုးဖွင့်တယ်	၂၄၇-၂၄၇
၂၁၇။	ကိုယ်ဘောက်ကိုကိုယ် မသုံးတဲ့သူဟာရုံသာ၊ အတွက် သဘွားဖောက်တဲ့သူပါ။	၂၄၇-၂၄၇
၂၁၈။	ကောင်းတာတွေအားလုံးကို လွှတ်လပ်တဲ့မိတ်ကမ္မာဖူးပေးလိုက်တယ်	၂၄၇-၂၄၇
၂၁၉။	လွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ ကိုယ်ဘဝါအမို့ယ်ကို ကိုယ် ဖော်တိနိုင်တယ်	၂၄၈-၂၄၀
၂၁၁။	လွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ ၆၀၀W ပါပေး ပြန်လေတယ်	၂၄၁-၂၄၂
၂၁၂။	လွှတ်လပ်တဲ့သူမှာ ရှိုးသာမျှနဲ့ သလ္္တိရှိတယ်	၂၄၂-၂၄၃
၂၁၃။	ကိုယ်ကိုယ်ကိုကိုယ် မထိန်းသိမ်းဖိုင်ပဲနဲ့ လွှတ်လပ်မှုကို မရရှိင်ဘူး	၂၄၄-၂၄၄
၂၁၄။	လွှတ်လပ်မှုကို အစွဲသုံးတာ၊ လုပ်ရင် လွှတ်လပ်မှု ပျော်ရွှေ့ဘူး၊ မယ်	၂၄၅-၂၄၅
၂၁၅။	လွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ ကိုယ်ကိုယ်ကိုကိုယ်ဘယ်လိုကုလားခိုးတာကိုသိတယ်	၂၄၆-၂၄၇
၂၁၆။	လွှတ်လပ်တဲ့သူဖြစ်အောင် လုပ်ရမှာ လုပ်ငါးရဲ့အစွဲ့အရေးတာဝန်ပါရေး	၂၄၇-၂၄၇
၂၁၇။	သလ္္တိမျှတဲ့သူဟာ အမျိုးတရားကို ရှိုးစိုးမှု မလုပ်ရှိင်ဘူး	၂၄၇-၂၄၇
၂၁၈။	လွှတ်လပ်သူ၏ အတွေးအောင်၏ အယူအဆမှာ	၂၄၉-၂၄၉
၂၁၉။	လုတော်လုကောင်းပြန်စွဲ လွှတ်လပ်မှုရှိရမယ်	၂၄၀-၂၄၀

အမှာစာ

မှန်တာကိုပဲ ပြောတာပါ။ မိတ်ထဲရှိတဲ့အတိုင်း ရေးတာပါ။
အားမနာနိုင်တော့ပါဘူး။

လွတ်လပ်မှုကို ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးကနေ စဉ်းစားပါ။

စာတ်ပိုဒ်ထဲရဲ့အမိပါယ်ကို ကွက်ပြီး တစ်ဖက်သတ် အမိပါယ်
မကောက်ပဲ အားလုံးကို ဖတ်ပြီးမှ ခြိပြီး အမိပါယ်ကောက်ပါ။

စဉ်းစားစရာတွေကို ပေးလိုက်တာပါ။ ပုံသေမှတ်ထားစရာတွေ မဟုတ်
ပါဘူး။

ဘာကိုမဲ ယုံဖို့ မလိုပါဘူး။ ယုံစေချင်လို ပြောတာ မဟုတ်ပါဘူး။

လွတ်လပ်မှုဆိုတာ စကားလုံး တစ်လုံးထဲနဲ့ အမိပါယ် အင်မတန်
များလှပါတယ်။ ပြည့်စုအောင် ပြောနိုင်ဖို့ မလွှာယ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့်
အခုရေးလိုက်တာတွေဟာ ပြည့်စုတယ်လို မဆိုလိုပါဘူး။ ဆက်ရေးပါဘုံးမယ်။

လွတ်လပ်မှုဟာ လူသားတွေရဲ့ ဘဝမှာ တန်ဖိုးထားစရာအကောင်းဆုံး
အရာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြောရအခက်ဆုံး အရာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ လွတ်လပ်တဲ့
မိတ်ကို စံစားရတဲ့အခါ အဲဒီမိတ်အကြောင်းကို ပြောပြပါ လိုအိုရင် ပြောချင်
ပေမယ့် ပြောတတ်ဖို့ မလွှာယ်ပါဘူး။ အခု ဘုန်းကြီးက ပြောပြချင်လွန်လို
ကြီးစားပြီး ပြောလိုက်ပါတယ်။ လွတ်လပ်မှုအကြောင်း ပြောရခက်သလို
ဖတ်ရတာလည်း လွယ်မယ်မထင်ပါဘူး။

ဘုန်းကြီးကယ်ယောကတည်းက လွတ်လပ်မှု ဆိုတဲ့စကားလုံးကို တွေ့ရင်
သိပ်သဘောကျပါတယ်။ freedom, liberty, independence, ဆိုတဲ့

စကားလုံးတွေကို ဘင်မတန် သဘောကျပါတယ်။

လွှတ်လပ်တဲ့သူတွေအကြောင်းကို စာပေထဲမှာရှာဖတ်တယ်။ လွှတ်လပ် အောင် ဘယ်လိုနေရမလဲ ဆိုတာကိုလည်း အမြဲ နည်းလမ်းရှာတယ်။ ဘုရား အချိန်အထိ အတတ်နိုင်ဆုံး လွှတ်လပ်မှုရှိတဲ့ နေပုံ ထိုင်ပုံမျိုးနဲ့ နေပါတယ်။ တတ်နိုင်သလောက် လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ နေပါတယ်။

ဘထူးသဖြင့် အသိဉာဏ်ပိုင်းမှာ လွှတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်ချင်တယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ကိုယ် သိမြဲ ကြိုးတာတယ်။ စာဖတ်သူကလည်း ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ကိုယ် သိအောင်ကြိုးတာမှ ဒီစာကိုရေးရတဲ့ ရည်ရွယ်ချက် အောင်မြှင့်မယ်။

တစ်နေရာရှာမှာ တစ်ယောက်ယောက်က ဒီစာကိုဖတ်ပြီး ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ ကိုယ် ဂုဏ်သိက္ခာရှိတဲ့ လွှတ်လပ်တဲ့ ဘဝကို ဖန်တီးပြီး နေသွားတယ်ဆိုရင် ကျေနှင့်ပါပြီး။

ဒီစာအုပ်ကို ပတ်ရလို့ စိတ်ဆင်းရဲသွားတဲ့သူလည်း ဒြိုလိမ့်မယ်လို့ တွေးစိပါတယ်။ အဲဒါလို စိတ်ဆင်းရဲသွားလို့ ဘုန်းကြီးကို မကျေမန် ဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ မကျေမန် ဖြစ်တယ်ဆိုရင် - ဘုန်းကြီး အဲဒါကို နားလည်ပါတယ် လို့ ကြိုးတင်ပြီး ပြောပါရမေး။

လူတွေကို အိပ်ပျော်အောင် ချော့သိပ်တဲ့သီချင်း ဆိုနေရို့နဲ့ မပြီးသေး ပါဘူး။ နိုအောင်ဆိုတဲ့သီချင်းလည်း ဆိုရအုံမယ်။ အိပ်ရေးပျော်အောင် လုပ်တယ်လို့ မထင်ပါနဲ့။ မိုးစင်စင်လင်နေပြီး၊ ထပါတော့။

ဆရာတော် ဦးအောင်

Buddhism Is The Religion of Freedom

ဗုဒ္ဓဘာသာသည် လွတ်လပ်သော ဘသာတရား

ဒကာကြီးတို့ ဘုန်းကြီးဆီကို ခကာခကာ လာနေကြတယ်။ ဘုန်းကြီး
ဆီကို ခကာခကာ လာရင် သက်သာမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဘုန်းကြီးက ကိုယ်
ကိုယ်တိုင်လည်း သက်သာအောင် မနေဘူး။ ဘယ်သူကိုမှ သက်သာအောင်
လုပ်မပေးဘူး။ ဘုန်းကြီးက ဒကာကြီးတို့ကို စဉ်းစားစရာတွေပဲ ပြောမယ်။
အဆင်သင့်ယူသွားစရာ ဘာမှ မပေးဘူး။

ဘုန်းကြီးဆီကိုလာရင် ဒကာကြီးတို့ လွယ်လွယ်နဲ့ လက်ခံထားတာ
တွေကို ပြန်ပြီး စဉ်းစားရလိမ့်မယ်။ ဒကာကြီးတို့ သိပြီးသာတွေကို ဟူတ်ရဲလား
လို့ ပြန်ပြီး မေးရလိမ့်မယ်။ ကိုယ်ပိုင်ညာက်နဲ့ လွတ်လွတ်လပ်လပ် စဉ်းစား
ရလိမ့်မယ်။ ကိုယ့်တာဝန်ကို ကိုယ် ယူရလိမ့်မယ်။

လွတ်လွတ်လပ်လပ် အာမျိန်တရားကို ရှုရှု ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပါသမယ်
နော်။ ဤာရသမျှကို ယုံနေရင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မပါသဘူး။ ယုံရတာ
လွယ်တယ်။ ကိုယ်တိုင် သိအောင် လုပ်ရတာ မလွယ်ဘူး။ ဘုန်းကြီးက
မလွယ်တာကို ဤကိုက်တယ်။ ဒကာကြီးတို့ကော လွယ်တာ ဤကိုသလား။
မလွယ်တာ ဤကိုက်သလား။

“တပည့်တော်တို့လည်း မလွယ်တာပဲ ကြိုက်ပါတယ် ဘုရား။ ဒါကြောင့် အရှင်ဘုရားသိကို မကြာမကြာ လာတာပါ။”

ဘုန်းပြီးက သံသယကြိုးတဲ့သူဖြစ်တယ်။ အထူးသာပြုင့် ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်လာရင် ရိပြီး သံသယကြိုးတယ်။ ယုံက္ခာယ်တဲ့သူ မဟုတ်ဘူး။ အကြောင်းအရာတစ်ခု အယူအဆတစ်ခုကို အဘက်ဘက်က စဉ်တော်တယ်။ မယုံပဲ နေလိုရရင် မယုံပဲ နေချင်တယ်။ ဟုတ်မှန်း မသိ မဟုတ်မှန်း မသိပဲနဲ့ သိမဲ့ကြိုးပြီး ယုံနေရတာကို မလုပ်စိုင်ဘူး။ ကိုယ့်စိတ်ကို ရှင်းထားချင်တယ်။ အခုလည်း စိတ်ကိုရှင်းထားလိုက်တာ တော်တော်တော့ ရှင်းသွားပြီး။

ဗုဒ္ဓဘာသာတရားကို ဘုန်းပြီးကယ်ယောတည်းက စိတ်ဝင်စားလာတာ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဗုဒ္ဓက ‘မယုံနဲ့’လို့ ပြောလိုပဲ။ ‘ယုံပါး ယုံရမယ်’ လို့ ပြောရင် ဘုန်းပြီးက ‘လာပြန်ပြီး၊ နောက် ဆရာတစ်ယောက်။ ယုံခိုင်း နေပြီး၊ ညာတော့မှာပဲ’ လို့ တွေ့ပြီး လက်ခံမှာ မဟုတ်ဘူး။ စိတ်ဝင်စားမှာ မဟုတ်ဘူး။ ‘မယုံပါနဲ့’လို့ ပြောလို့ ဘုန်းပြီးက စိတ်ဝင်စားတာ။ ‘လက်တွေ့ စမ်းကြည့်ပါ’လို့ ပြောလို့ ဘုန်းပြီးက လက်တွေ့ စမ်းကြည့်တာ။ တတွေ့လောက်နဲ့ မှန်တယ် မှားတယ် မဆုံးဖြတ်စိုင်ဘူး။ ဆုံးဖြတ်လို့ မရနိုင်ဘူး။ လက်တွေ့စမ်းပို့ လိုတယ်။

လက်တွေ့စမ်းပြီးမှ ဘုန်းပြီးက ဗုဒ္ဓဘာသာတရားကို *The Religion of Freedom* လို့ ခေါ်လိုက်တယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာတရားဟာ *dogmatism* မဟုတ်ဘူး။ *dogmatism* ဆိုတာ ခိုင်လုံတဲ့ အထောက်အထား မရှိပဲ မှန်တယ်လို့ ယုံရတာကို ခေါ်တယ်။ *dogmatism* ဆိုတဲ့စကားလုံးကို အက်လိပ် အသိဓန်မှာ ကြည့်တော့ *unfounded positiveness in matters of opinion*

အမိပိုယ်က ‘အယူအဆပိုင်းမှာ အထောက်အထားမရှိပဲ မှန်တယ်လို့
ပြောတာ’ လို့ တွေ့ရတယ်။ *unfounded* ဆိတဲ့စကားလုံးကို အမိပိုယ်
ရှုံးကြည့်တော့ *without factual or rational foundation* ‘မှန်ကန်
တိကျသော အချက်အလက် အထောက်အထား အုတ်မြစ် မရှိသော သို့မဟုတ်
အကြောင်းအကျိုး ခိုင်လုံးမှ အုတ်မြစ် မရှိသော’ လို့ တွေ့ရတယ်။ အခြေအမြစ်
မရှိသောလို့ အမိပိုယ်ရတယ်။ အခြေအမြစ်မရှိတဲ့ စကားကို ယုံရမှာလား။

မှန်ကန်တိကျတဲ့ အချက်အလက် အကြောင်းအကျိုး အထောက်အထား
မရှိပဲ မှန်တယ်လို့ ပြောတာကို ဘာကြောင့် လက်ခံရမှာလဲ။ လက်မခံနိုင်
ပါဘူး။ အသလိုသာ လက်ခံနေရရင် ကိုယ့်ခေါင်ဟော အမျိုက်ပုံလို့ ဖြစ်သွားမှာ
ပေါ့။

opinion တွေ၊ ထင်မြင်ချက်တွေ၊ အယူအဆတွေကိုပဲ အမှန်တရားလို့
ပြောနေကြတာပါ။ နှစ် နှစ် ပေါင်း လေး ဆိတဲ့တာကို ဘယ်သူမှ
မငြင်ကြဘူး။ ဘာကြောင့် မငြင်တာလဲ။ ငြင်နေ့မှာ မလိုလိုပေါ့။ ဘာကြောင့်
ငြင်းနေဖို့ မလိုတာလဲ။ ထင်မြင်ချက် မဟုတ်လို့။ သဘာဝဖြစ်လို့
အမှန်တရား ဖြစ်လို့။ လက်တွေ၊ သိနိုင်လို့။

အငြင်းအခုံလုပ်နေရတာတွေဟာ ထင်မြင်ချက်တွေပဲ။ အမှန်တရားဟော
ငြင်းနေစရာ မလိုတဲ့အရာ ဖြစ်တယ်။

တချို့က ပြောကြတယ်။ အထောက်အထားမရှိပဲ ယုံတာမှ တကယ်
ယုံတာ၊ အထောက်အထားခိုင်လုံးမှ ယုံတာက တကယ်ယုံတာမဟုတ်ဘူး
တဲ့။ တကယ် ယုံတာမဟုတ်လည်း အထောက်အထားနဲ့ ကိုယ်တွေ မရှိပဲ
လက်မခံနိုင်ဘူး။ ယုံတာက အမိကမဟုတ်ဘူး။ သိတာက အမိကာ။

မယုံကြည့်ရင် အပြစ်ရှိတယ်လို့ ပြောတာတွေကလည်း အများကြီး။

ယုရင် အပြစ်ရှိတယ်လို့ ပြောတာတွေကလည်း အများကြီး။ အဲဒါတော့ ကြောက်ကြောက်နဲ့ ယုလိုက်တာပဲ။

သံသယဖြစ်တယ် ဆိုတာ လူသာပဲ ဖြစ်စိုင်တယ်။ ဘယ်တိရဲ့အန္တာနှင့် သံသယ မဖြစ်တတ်ဘူး။ သဘာဝကျကျ အကြောင်းအကျိုးကိုက်အောင် စဉ်းစားနိုင်တာလည်း လူသာပဲ။ ဘယ်တိရဲ့အန္တာနှင့် အကြောင်းအကျိုးကိုက်အောင် မစဉ်းစားနိုင်ဘူး။

အကြောင်းအကျိုးကိုက်အောင် စဉ်းစားနိုင်တဲ့
လူအရည်အချင်းကို ပိတ်ပင်တာ၊ ဖျက်ဆီးတာဟာ
လူအရည်အချင်းအစစ်ကို ဖျက်ဆီးတာ။ ဒါဟာ အရက်စက်ခုံး၊
အကြီးဓလ်းဆုံး ပြစ်မှုပဲ။ အမှန်တရားကို မသိအောင် ပိတ်ပင်တာ
အကြီးမားဆုံးပြစ်မှုကို လွှန်ကြြုံးတာပဲ။

ဘယ်သူတွေက ဒီပြစ်မှုကို စွန်းကြုံနေကြသလဲ။ လူတွေကို လွှမ်းမိုး
ပြယ်လှယ်ချင်တဲ့သူတွေ။ လူတွေကို ကြောက်အောင်လုပ်ပြီး ကိုယ်ကျိုး
ရှာချင်တဲ့သူတွေ။

စဉ်းစားခွင့် မပေးတာ၊ သံသယဖြစ်ခွင့်
မပေးတာ၊ ကြောက်အောင် လုပ်တာဟာ အသိဉာဏ်ကို
သတ်လိုက်တာပဲ။ လူသားရဲ့ အကောင်းဆုံး အရည်အချင်းကို
ဖျက်ဆီးလိုက်တာပဲ။ လူသားကို လူသားအဆင့်ကနေ
ကျွေားမားအောင် လုပ်လိုက်တာပဲ။

မြတ်စွာဘုရားကတော့ လူသားကို အဆင့် မြင့်ပေးလိုက်တယ်။ လူသားကို လူသားနဲ့ ထိုက်ထိုက်တန်တန် အသိအာမှတ် ပြုတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ရှင်သာရိပုတေရာမထောက် ချို့မွမ်းတဲ့ အချက်တစ်ခုက ‘အသေခြုံ’ ‘မယုံသောသူ’ တဲ့ ဘာဖြစ်လို့ ‘မယုံသောသူ’လို့ ချို့မွမ်းတာလဲ။ ယုံနေဖို့ မလိုတော့လိုပေါ့။ ဘာဖြစ်လို့ ယုံနေဖို့ မလိုတော့တာလဲ။ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်တွေ သိတဲ့သူ ဖြစ်လိုပေါ့။ ဘုန်းကြီးလည်း မယုံသောသူပဲ ဖြစ်ချင်တယ်။ ဒကာကြီးတို့ကော ...။

“တပည့်တော်တို့လည်း ကိုယ်တိုင် သိချင်တယ်။ အဲဒါကို မယုံသော သူလို့ ခေါ်ရင် မယုံသောသူပဲ ဖြစ်ချင်ပါတယ် ဘုရား”

ဗုဒ္ဓဘာသာတရားမှာ ယုံတာဟာ အရေးအကြီးဆုံးအချက် မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်တိုင်သိတာက အရေးကြီးတဲ့အချက် ဖြစ်တယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားဟာ အမှန်တရားကို လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ရှာဖွေဖို့ လက်တွေ့ စမ်းသပ်ဖို့ အားပေါ်တရား ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် *Buddhism is The Religion of Freedom* လို့ ခေါ်သင့်တယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာတရားဟာ အဆင့်အမြင့်ဆုံး လွှတ်လပ်မှုကို ရောက်အောင် လမ်းဖွင့်ပေးတဲ့ ဘာသာတရား ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာတရားဟာ *The Religion of Freedom* ဖြစ်တယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာတရားဟာ စကတည်းက လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် အမှန်တရား ကို ရှာဖို့ အားပေါ်တယ်။ မျက်ကန်းယုံကြည်မှုကို အားမပေးဘူး။ မြတ်စွာ ဘုရားက ငါ ဘုရားဟောတာကို ယုံရမယ်။ မယုံရင် အပြစ်ရှိတယ်လို့ မပြောဘူး။

တရားဂုဏ်တော်တွေထဲမှာ

သန္တိမြို့ကော်၊ ကိုယ်တိုင် သိနိုင်တယ်။

ဖော်ပသိကော်၊ လာကြည့်ပါ၊ စမ်းကြည့်ပါ၊ လက်တွေလုပ်ကြည့်ပါ
လို့ ဆိုထားပါတယ်။

အမိပ္ပါယ်က... အပြောကို ယုံနေဖို့ မလိုဘူး။ လက်တွေ လုပ်ပြီးမှ
မှန်ရင် လက်ခံဖို့ ပြောတာ နော်။ သိစေချင်လို့ ပြောတာ၊ ယုံစေချင်လို့
ပြောတာ မဟုတ်ဘူး။

‘ပစ္စတဲ့ ဝေဒါတဗ္ဗာ ဂိဉာဏ်’ ဉာဏ်ရှိသူတိသည် ကိုယ်စိကိုယ်စီ
အသီးအသီး မိမိတို့ ဉာဏ်ရှိသောက် သိနိုင်မယ်။

အဒီ ဉာဏ်ရှိသောက် သိနိုင်မယ် ဆိုတဲ့အချက်က သိပ်အရေးကြီး
တယ်။ ဉာဏ်ပို့လေ ပို့သိလေလို့ ဆိုလိုတယ်။ ဒါကြောင့် ဉာဏ်အဆင့်မြင့်တဲ့
သူကို အဆင့်မြင့်တဲ့တရားကို ပြောပြရတာ ပိုလွယ်တယ်။ အထူးသဖြင့်
ဂိပသုနာတရားဟာ ဉာဏ်မြင့်လေ သိမြို့လွယ်လေပဲ။

ဗုဒ္ဓဘာသာတရားမှာ အထူးခြားဆုံး တရားဟာ ကာလာမသုတ်
တရားတော်ပဲ။ ဒကာကြီးတို့ ကြားဖူးတယ် မဟုတ်လာ။

“ကြားဖူးပါတယ် ဘုရား။ ကြားပါပြီး ဒါပေမယ့် အရှင်ဘုရား
ထပ်ပြီး ပြောပြရင် တပည့်တော်တို့ ပြန်ပြီး သတိရလာမှာပါ ဘုရား။

တပည့်တော်က ကာလာမ သုတ်ကို ဖတ်ပြီး ကြောက်တောင် ကြောက်
လာတယ် ဘုရား။ မယုံနဲ့လို့ ပြောတာတွေက ဘာမှ မကျန်တော့လို့

တပည့်တော်တို့က မိဘတွေပြောပြတာတွေ ဆရာသမားတွေ ပြောပြ
ထားတာတွေကို အမှန်တွေပဲလို့ လက်ခံလာခဲ့ကြတာ။ သူတို့ပြောတာကို
မှန်ချင်မှ မှန်မယ်လို့ တွေ့ရတာ စိတ်ထဲမှာ သူတို့ကို တောကားသလိမှား
ပြစ်သွား မလားလို့ တွေ့မိတယ်။

ပြီတော့ ကိုယ် ကိုယ်တိုင်ကလည်း ဘာမှ မသိတော့ ဘာကို ယုံရမန် မသိတော့တူး။ ယုံစရာ ဘာမှ မကျွန်တော့ဘူး။ အဲဒီလို ယုံစရာ ဘာမှ မကျွန်တော့တာကို ကြောက်တယ်။ ဒီစရာ တွယ်စရာ မရှိတော့သလို အာကိုစရာ မရှိတော့သလို ဖြစ်သွားတယ်။ *insecure* ဖြစ်တယ်။ ဘာမှ မယုံပဲ နေလိုဖြစ်ပါမလား လို မေးမိတယ်။

အရာရာတိုင်းကို ကိုယ်ဉာဏ်နဲ့ကိုယ် အမှားအမှန် ဆုံးဖြတ်ရမယ် ဆိုတဲ့ ကိစ္စဟာ မရှိင်တဲ့ကိစ္စ ဖြစ်တယ် လို တွေးမိပါတယ်။ ယုံလိုက်ရတာက သက်သာပါတယ် ယုံလောက်တဲ့သူက ပြောတာကို ယုံလိုက်ချင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကာလာမ ဘုတ်မှာ ‘ပုဂ္ဂိုလ်ကို အထင်ကြိုးပြီတော့ ဘူးပြောတာကို မှန်တယ်လို မယုံပါနဲ့’ လို ဆိုထားတော့ ဘယ်သူကို ယုံရမလဲဆိုတာ မဆုံးဖြတ်စိုင်တော့ ပါဘူး။ ‘အမှန်တရားကို ရှာတဲ့သူဟာ ပုဂ္ဂိုလ်စဲ့ မရှိရဘူး’ ဆိုတာကို လက်ခံပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီက အတွေးနဲ့လက်ခံတာပါ။

အရှင်ဘူရားကိုတောင် တပည့်တော်တိုက ပုဂ္ဂိုလ်စဲ့ ဖြစ်လာပါတယ်။ အရှင်ဘူရားကတော့ မှန်တာပဲ ပြောမှာ လို ယုံကြည့်လာတယ် ဘူရား။”

အဲဒီ ဘုန်းကြီးအတွက် လက်မခံနိုင်တဲ့ ကိစ္စ ဖြစ်တယ်။ ဘုန်းကြီး ပြောတာကို ပုဂ္ဂိုလ်စဲ့ပြီး မစဉ်းစားတော့ပဲ လက်ခံရင် ဘုန်းကြီးက အရာရာ တိုင်းမှာ ဆုံးဖြတ်ပေးရမယ့်သူ ဖြစ်သွားမယ်။ အဲဒီတာဝန်ကို ဘုန်းကြီး မယူနိုင်ပါဘူး။

“အဲဒီကိုလည်း တပည့်တော် နားလည်ပါတယ်။ အရှင်ဘူရား ကိုယ်တိုင်က ပုဂ္ဂိုလ်စဲ့ မရှိတော့ - အရှင်ဘူရားကို ပုဂ္ဂိုလ်စဲ့ သဘောထားမျိုးနဲ့ ဆက်ဆံတာကို အရှင်ဘူရား ကြိုက်မှာ မဟုတ်ဘူး ဆိုတာ တွေးမိပါတယ် ဘူရား။”

၁

ဆရာတော် ဦးဇော်က

ကိုယ့်ဘာ၏နဲ့ကိုယ် ဆုံးဖြတ်ရတဲ့ တာဝန်ဟာ အင်မတန် ကြီးပါတယ်။ ဒါကြောင့် လူတွေဟာ အဲဒီတာဝန်ကို မယူနိုင်လို ကိုယ့်အတွက် အရာရာကို ဆုံးဖြတ်ပေးမဲ့သူ လက်ထဲကို ကိုယ်ဘဝကို အပ်လိုက်တာပဲ။ အဲဒါကြောင့်ပဲ လွတ်လပ်မှု မရှိတော့တာ။ လွတ်လပ်မှု မရှိတော့တာကို လက်ခံလိုက်တယ်။ ဆုံးဖြတ်ရမယ့်တာဝန်ကို မယူရရင် ပြီးရော်။ ဒါပေမယ့်

အမှန်တရားကို တကာယ် လိုလားရင်၊ လွတ်လပ်မှုကို
တကာယ် လိုချင်ရင် အမှားအမှန်ကို ကိုယ်တိုင် ဆုံးဖြတ်ရမယ်။
ဒီတာဝန်ကို ရှောင်လွှဲလို မရနိုင်ပါဘူး။

“မှန်ပါတယ် ဘရာ။ သဘောပေါက်ပါတယ်။ တပည့်တော်တို့ ကြောက်တာကို ပြောပြတာပါဘရာ။ ကာလာမသုတ်ကို တပည့်တော်တို့ ကြိုက်လည်း ကြိုက်တယ်၊ ကြောက်လည်း ကြောက်ပါတယ်။”

ဟုတ်တယ်။ ဒကာကြီးတို့။ ဒီတရားဟာ ကြောက်စရာကောင်း လောက်အောင် လွတ်လပ်မှုကို လမ်းဖွဲ့ပေးထားတာ ...နော်။ သတ္တိနည်းတဲ့သူ ဆိုရင် ဒါလောက် လွတ်လပ်တာကို ယူရမှာ မဟုတ်ဘူး။

ကလေးဘဝက ပြောသမျှကို ယံလို စိတ်မှာ တစ်မျိုး သက်သာမှု ရတယ်။ ကြီးလာတော့ ဘာကိုမှ မယံတော့လို ဟာတာတာ ဖြစ်နေတယ်။ ပြောသမျှကို ယံလို စိတ်ဆင်းရဲရတာလည်း ရှိပါတယ်။

ကိုယ့်အတွက် အရာရာတိုင်းကို အမှားအမှန်ဆုံးဖြတ်ပေးနိုင်တဲ့သူ ရှိတယ် လို ယံရတာ false security ရတယ်။ အဲဒီ false security ကို ရဖို့ ပေးလိုက်ရတဲ့ price ဟာ မသေးဘူး။

အမှန်တရားကို ရှာတယ် ဆိတာကိုက 'ပြောသမျှ မယ့်ဘူး'လို့ ဆိုရာ ရောက်တယ်။ အဲဒါကြောင့် တော်လှန်ရေးတစ်မျိုး ပြစ်နေပါတယ်။

ကာလာမသုတ်ဟာ အမှန်တရားကို ဉွေတ်လွှတ်လပ်လပ်ရှာတဲ့သူတွေ အတွက် လမ်းညွှန်တဲ့တရား။ အားပေးတဲ့တရား ပြစ်တယ်။ အဲဒီသုတ်ကို ဘုန်းကြီး ပထမအကြိမ် ဖတ်တာ အသက် ၁၆-၁၇ လောက်မှာပဲ။ ဒီတရားကို ဖတ်ပြီးကတည်း တွေား ဘာကိုဖတ်ဖတ် ကာလာမသုတ်နဲ့ မှတ်ကျောက်တင်တော့တာပဲ။ အဲဒီမှာ ဘုန်းကြီးဘနေ့နဲ့ ပထမဆုံး အလေး အနက် ခံစားရတဲ့အချက်က 'မာပမ္မရာယ' ဆိုတဲ့ အချက်ပဲ။

'မာပမ္မရာယ' tradition မိရို့ဖလာ အစဉ်အလာ ပြစ်လို့ ဆရာ တပည့် အစဉ်အဆက် လက်ခံလာခဲ့လို့ မှန်တယ် လို့ မယူပါနဲ့။

အမှန်တရားတွေဆိုပြီး ပြောနေကြတာ၊ လက်ခံနေကြတာတွေဟာ အစဉ်အလာတွေပဲ ပြစ်နေတာ များပါတယ်။ အစဉ်အလာတွေကို ဉာဏ်နဲ့ စမ်းစစ်မယ်၊ လက်တွေ အထောက်အထားနဲ့ စမ်းစစ်မယ် ဆိုရင် အစဉ်အလာ တော်တော်များများဟာ များနေတာ တွေ့ရမယ်။ ဆေးပညာမှာလည်း အစဉ်အလာ အယူအဆတွေ များနေတာ တွေ့ရမယ်။ စကြောဝှဉာနဲ့ ပတ်သက် ပြီးတော့လည်း အစဉ်အလာ အယူအဆတွေ များနေတာ တွေ့ရမယ်။ ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့လည်း ထိုအတူပဲ။

'မာပမ္မရာယ' အစဉ်အဆက် လက်ခံလာတဲ့ အစဉ်အလာ ဒေလေ ထုံးစံ ပြစ်လို့ မှန်တယ် လို့ မယူဆပါနဲ့။

အစဉ်အလာ ဓမ္မလုံးစံတွေဟာ အင်မတန် ကြိုးမားတဲ့ အမြောင်အဖွဲ့ ပြစ်ပါတယ်။ မိဘ၊ ဘိုးဘွားတွေရဲ့ အစဉ်အလာကို ပယ်စွဲ မလွယ်ပါဘူး။ လူများစုဟာ မိဘ အစဉ်အလာကို မမေးပဲ မစစ်ဆေးပဲ လက်ခံလိုက်ကြ

ပါတယ်။ အဲဒီ အစဉ်အလာကနေ လွတ်ဖို့ဆိုတာ အင်မတန် ခက်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အမှန်တရားကို တကယ် လွတ်လွတ်လပ်လပ် ရွှေမယ်ဆိုရင် အစဉ် အလာကို ငဲ့နေဆို မဖြစ်ပါဘူး။ အယဉ်အဆတ်ချဟာ နှစ်ပေါင်း ထောင်နဲ့ချိပြီး ကြာလေ မှားတော့ ပါလာပို့ များလေပဲ။

‘မာပရမ္မရာယ်’ အစဉ်အဆက် လက်ခံလာတဲ့ အစဉ်အလာ စလေ ထဲ့ခဲ့ ဖြစ်လို့ မှန်တယ် လို့ မယဉ်ဆပါနဲ့ ဘုန်ကြီးရဲ့ အတွေးအခေါ်တွေဟာ ဒီတစ်ချက်ထဲနဲ့ အများကြီး ပြောင်းသွားတယ်။ အစဉ်အလာက အရေးမကြီး ဘူး။ အမှန်တရားက အရေးကြီးတယ်။ အစဉ်အလာထက် အမှန်တရားကို တန်ဖိုးထားတယ် လို့ ဒီတ်ထား ပြောင်းသွားတာနဲ့ အစဉ်အလာရဲ့ အနောင်အဖွဲ့ ကနေ လွတ်လာတော့တယ်။ အစဉ်အလာတွေကို သံသယ မျက်စိနဲ့ ကြည့် လာတယ်။ အရင်တုန်းက သံသယ ဖြစ်ရတာကို ဒီတ်မချမ်းသာဘူး။ နောက်တော့ အဲဒီ ကာလာမသုတေသနမှာပဲ ဖြတ်စွာဘူးရားက

‘အလုပ် ဝေါ ကာလာမ ကားပို့တဲ့ အလုပ်စိကိုစိုးပို့တဲ့။ ကသိနိယော ပန် ဝေါ ဌာနေ့ စိုးကိုစွာ ဥပ္ပါနာ။’

“Indeed it is proper for you, Kalamas, to be doubtful and uncertain. In a doubtful matter uncertainty has arisen.”

‘ကာလာမတို့ သင်တို့ဟာ ယုံမှား သံသယ ဖြစ်သင့်ပါတယ်။ သံသယ ဖြစ်ထိုက်တဲ့ကိစ္စမှာ သင်တို့ သံသယ ဖြစ်ကြတယ်’ လို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒီကို ဖတ်ရတော့ သံသယ ဖြစ်ရတာဟာ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်တယ် လို့ လက်ခံလာ တယ်။

သံသယ ဖြစ်ထိုက်တဲ့ကိစ္စမှာ သံသယ ဖြစ်တာဟာ ဉာဏ်ရှိလိုပါ။ ဉာဏ်ရှိတဲ့သူဟာ ပြောတိုင်း မယုံဘူး။ သံသယ ကြီးတယ်။ ဒါကြောင့်

လွန်စားတာကို သိပ်မခံရဘူး။ ဉာဏ်နည်းတဲ့သူ အားငယ်တတ်တဲ့သူဟာ ယုံလွှာယ်တယ်။ ဒါကြောင့် လွန်စားတာကို ပို့ခံရတယ်။

သံသယ ဖြစ်တတ်တဲ့ သူတွေကြောင့် လောကြီး တိုးတက်လာတာ။ သို့မဟုတ်ရင် ဘာမှ ပြောင်းလဲမှာ မဟုတ်ဘူး။ တိုးတက်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ဟုတ်ရဲလား...။ မှန်ရဲလား လို့ အမြတ်နဲ့မေးပြီး စစ်ဆေးနေတဲ့ သူတွေကြောင့် တိုးတက်လာတာ။ ကိုယ့်စိတ်ကူးနဲ့ ကိုယ် ပိုကောင်းအောင် တိတွင်ကြေးဆပြီး လုပ်နေတဲ့သူတွေကြောင့် တိုးတက်လာတာ။ ရွှေ့တွန်းကအတိုင်း တွေးပြီး လုပ်နေကျားအတိုင်း လုပ်တဲ့သူတွေကြောင့် တိုးတက်လာတာ မဟုတ်ဘူး။ ယုံလွှာယ်တဲ့သူတွေကြောင့် တိုးတက်လာတာ မဟုတ်ဘူး။

ရွှေးဟောင်း မလေ့ထုံးစံတွေကို ဘာတစ်ခုမှ လက်မခံပဲ ကိုယ့်ဟာကိုယ် လုပ်ချင်တာလုပ်မယ်ဆိုရင် ကောင်းပါမလား။

မကောင်းဘူးလို့ ထင်ပါတယ် ဘုရား။

အဖော်လို့ရင် ဘယ်လို့ လုပ်ကြမလဲ။ အစဉ်အလာတွေကို မျက်စိမ့်တိပြီး ယုံတာလည်း မကောင်းဘူး။ အစဉ်အလာတွေ အားလုံးကို သိမ်းကြုံးပြီး ပယ်တာလည်း မကောင်းဘူး။ ဘာလုပ်မလဲ။

“ဉာဏ်နဲ့ စမ်းစစ်ရမယ် ဘုရား။”

ဟုတ်တယ်။ လေးလေးစားစား ဉာဏ်နဲ့စမ်းစစ်ရမယ်။ မာနနဲ့ လုပ်လို့ မရပါဘူး။ ငါက ဘာမှမသိဘူး။ ဒါကြောင့် သူတို့ပြောတာကို လက်ခံရမှာပဲ လို့ တွောရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် ယုံကြည်မှုမျှရှုရာ ရောက်တယ်။ ဘယ်သူ ပြောတာမှ လက်မခံဘူး။ ငါ လုပ်ချင်တာ လုပ်မယ် ဆိုရင်လည်း အတွဲစွဲ ကြိုးရာ ရောက်တယ်။ balance ရှိဖို့ လိုတယ်။ တစ်ပက်စွန်းမရောက်ဖို့ လိုတယ်။ ‘ချင့်ချင့်ခိုန်ခိုန် သူခိုန်’ လို့ ဆိုသလိုပဲ။ အချိန်ယူပြီး စမ်းစစ်ပြီး

လုပ်သွားရမယ်။ နေသွားရမယ်။ ဒီလို နေရတာ အမိုးယှဉ်တယ်။
ကျေနှုန်းတော်ကို လုပ်နေရတာ ပိုကျေနှုန်းတယ်။ ပုံသေနည်းနဲ့
ပုံသေမှတ်ပြီးနေရတာ လွယ်တယ်။ ချင့်ချိန်ပြီးနေရတာ မလွယ်ဘူး။ လွယ်တာ
ကြိုက်သလား မလွယ်တာ ကြိုက်သလား။

“မလွယ်တာပဲ ကြိုက်ပါတယ် ဘုရား”

ကိုယ့်ကိုယ့်ကို ကိုယ် လေးစားတဲ့သူဟာ အလွယ်လမ်းကို မလိုက်ဘူး။
အမှန်လမ်းကို လိုက်တယ်။ အမှန်လမ်းဟာ မလွယ်ဘူး။ တစ်ခါတလေ
အမှန်တရားနဲ့ အကြိတ်အနယ် နပန်းလုံးနေရသလိုပဲ့။ အမှန်တရားက
တကယ်မှန်နေရင် နောက်ဆုံးမှာ အမှန်တရားကပဲ အနိုင်ရပါတယ်။

အမှန်တရားကို ထိုက်ထိုက်တန်တန်
နေရာပေးချင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် လွယ်လွယ်နဲ့
လက်မခံတာပါ။ လွယ်လွယ်နဲ့လက်ခံရင်
မလေးစားရာ ရောက်တယ်။

ဒီစကားကို ဒကာကြီးတို့ သဘောပေါက်သလား။ လွယ်လွယ်နဲ့
လက်ခံရင် မလေးစားရာရောက်တယ် လို့ ပြောတာ။

“သဘောပေါက်ပါတယ် ဘုရား”

ပြောသမျှယံမှ လေးစားရာရောက်တယ် လို့ ထင်နေကြတယ်။ ပြိုင်ဖက်
မရှိလို့ ပထမရတယ် ဆိုတာ တကယ် ထိုက်ထိုက်တန်တန် ရတာလား။
မဟုတ်ပါဘူး ဘုရား။
အခုခေါ်မှာ ပြိုင်ဖက်မရှိ ပထမရနေတာတွေ တော်တော်များပါတယ်။

အကြိတ်အနယ် လုပ်ပြီးမှ အနိုင်ရတာဟာ ထိုက်ထိုက်တန်တန် အနိုင်ရတာ
...နော်။

ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးက အယူအဆတွေကို လွယ်လွယ်နဲ့ လက်မခံတာ။
လွယ်လွယ်နဲ့ လက်ခံလိုက်ရင် သူစကားကို သေသေချာချာ မစဉ်းစားဘူးလို့
အမိဘယ်ပေါက်သွားမယ်။ သူစကားကို သေသေချာချာ မစဉ်းစားရင် သူကို
မလေးစားဘူး လို့ အမိဘယ်ပေါက်မယ်။ လေးစားလို့ လွယ်လွယ်နဲ့
လက်မခံတာ။ အမှန်တရားကို တန်ဖိုးထားလို့ လွယ်လွယ်နဲ့ လက်မခံတာ။

ကာလာမသုတ်အကြောင်း နည်းနည်း ဆက်ပြာမယ်။ ကာလာမ
သုတ်မှာ အရေးကြီးတာက ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကို ကိုယ်တိုင် သိဖို့
ဘုရားက

"When you know by yourself: These actions are unwholesome; these actions are blameworthy; these actions are censured by the wise; these actions if completely undertaken lead to harm and pain; then you, Kalamas, should abandon those actions.

When you know by yourself:

'ယခါ တုမေ ကာလာမ အတ္ထနာဝ အနေယျာထ'

'ကာလာမတို့... သင်တို့ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ သိတဲ့အခါ... 'လို့
ဆိပါတယ်။ ကိုယ်တိုင်သိတာကိုမှ လက်ခံဖို့ ပြောခဲ့တယ်။ ဒီအချက်ဟာ
အရေးအကြီးဆုံး အချက်ပဲ။ ဒီကာလာမသုတ်မှာ 'သင်တို့ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ
သိတဲ့အခါ....' ဒီအပိုဒ်ဟာ အမိက။

ဒီစာပိုဒ်က မြတ်စွာဘုရားဟာ ကိုယ့်လွတ်လပ်မှု၊ ကိုယ့်အခွင့်အရေးကို

အသိအမှတ်ပြုလိုက်တာကို ပြတာ။ မင်းတို့ ဘာသိလိုလဲ။ ပြောတာကို နားထောင်လို့ မပြောဘူး။ မင်းတို့ ဉာဏ်လောက်နဲ့ မသိနိုင်ဘူးလို့ မပြောဘူး။ ‘သင်တို့ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ သိတဲ့အခါ...’လို့ ပြောတယ်။

သင်တို့ဟာ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ သိနိုင်တဲ့ ဉာဏ်ရှိတဲ့ဘူတွေ ဖြစ်ပါတယ် လို့လည်း အမိဘာယ်ပေါက်ပါတယ်။ ‘သင်တို့ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ သိတဲ့အခါ...’လို့ ပြောတာဟာ ကိုယ့်ကို အသိဉာဏ်ရှိတဲ့ လူသားလို့ အသိအမှတ် ပြုလိုက်တာ။

ကိုယ့်ရဲ့ အသိဉာဏ်ကို အသိအမှတ် ပြုတာကို ခံရတာဟာ အင်မတန် ကျေနှစ်စရာ ကောင်းပါတယ်။ ဒီလို ကိုယ့်အသိဉာဏ်ကို အသိအမှတ်ပြုတာကို ခံရတာလောက် အရသာရှိတာတော့ မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီလို ဆရာမျိုးကို တံပည့်တွေက ချွစ်တယ်။ လေးစားတယ်။ အဲဒီလို ဆရာမျိုးနဲ့ နေရရင် ဘားတက်လာတယ်။ အဲဒါကြောင့် အသိဉာဏ် ပိုစွဲက်လာတယ်။

‘မင်းတို့ ဘာသိလိုလဲ’ လို့ ပြောတာလောက် ခံရခက်တာ မရှိတော့ ဘူး။ မူန်းတာ မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီလို ပြောတဲ့ဆရာဟာ ကိုယ့်ကို အသိဉာဏ် တဲ့အောင် လုပ်နေတာ။ ကိုယ့်အသိဉာဏ်ကို လုံးလုံး အသိအမှတ်မပြုတာ။

ကိုယ့်အသိဉာဏ်ကို အသိအမှတ်
မပြုတာဟာ ကိုယ့်ကို လုလို သောာမထားတာပဲ။
အဲဒါဟာ စောကားတာပဲ။

ကိုယ့်ကို လုလို သောာမထားတဲ့ဘူးကို ကိုယ်က ဆရာလို့ ဘယ်လို သောာထားနိုင်တော့မလဲ။

မြတ်စွာဘုရားက 'ယဒါ တူမွှေ ကာလာမ အထူးနာဝ အနေယျာထ' 'ကာလာမတို သင်တို ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ သိတဲ့အခါ...' လို ဆိုပါတယ်။ အဲဒီ စကား တစ်ခွန်နဲ့ပဲ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ရွတ်လပ်မှုဟာ အင်မတန် ကြိုးမားတယ်ပါလားလို မှန်းမိတယ်။ ဘယ်သူ့အပေါ်မှာမ မြို့ခို့တဲ့စိတ် မရှိဘူး ဆိုတာ ပေါ်လွှင်တယ်။ မလွတ်လပ်တဲ့သူဟာ ဒီလို စကားမျိုးကို မပြောနိုင်ဘူး။ မလွတ်လပ်တဲ့သူဟာ 'ငါ ပြောတာကို ယုံပါ' လို ပြောမယ်။ မယုံမှာကို စိုးရိမ်နေမယ်။ မြတ်စွာဘုရားမှာ အဲဒီလို စိုးရိမ်စိတ်မရှိဘူး။ ဒါက ပြောနေဖို့ မလိုပါဘူး။ ဘုရားဆိုမှပဲ စိုးရိမ်စိတ် ဘယ်ရှိတော့မလဲ လို ပြောမယ်။ ဟုတ်ပါတယ်။ သေသေချာချာ ပေါ်လွှင်အောင် ပြောရတာပါ။

ကိုယ်တွေမရှိပဲ ဆရာလုပ်တဲ့သူဟာ တပည့်တွေက လက်တွေခဲ့မှာကို အားမပေါ်ဘူး။ အားမပေါ်ရဲ့ မကဘူး။ ပိတ်ပင်တာအခါးမယ်။ တပည့်တွေက ကိုယ်တွေနဲ့ ပြောလာရင် အဲဒီဆရာမှာ ပြောအားမရှိတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ကိုယ်တွေမရှိပဲ ဆရာလုပ်တဲ့သူဟာ တပည့်တွေကို နှစ်ထားမယ်။ အဲဒီလို ဆရာမျိုးဆီမှာ ငယ်ငယ်ကတည်းက တပည့်ခံမိရင် မှားပြီ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် ယုံကြည်မှုမရှိအောင် သူက လုပ်တော့မယ်။ သူပြောသမျှ မဝင်ဖန် မစဉ်းစားပဲ ယုံမ ကြိုက်မယ်။ တပည့်က သာသွားမှာကို ကြောက်နေမယ်။ တပည့်က ပြိုင်ဖက်ဖြစ်လာမှာကို ကြောက်နေမယ်။

ကိုယ်တွေ ရှိတဲ့ ဆရာမှသာ တပည့်တွေကို ကိုယ်တွေ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ သိအောင် အားပေါ်စိုင်မယ်။

ဆရာတွေဟာ များသောအားဖြင့် 'ငါပြောတာကိုယုံပါ' ငါက တကယ် သိလို ပြောတာ။ မင်းလိုက လိုကိုတောင် မယုံဘူးလား' လို ပြောကြတယ်။ အဲဒီလို ပြောနေကြတာ ကြားခဲ့ရတာ များလှပြီ။ ခေါင်းဆောင် လုပ်တဲ့လူ

တော်တော်များများဟာ နောက်လိုက်တွေကို လှည့်စားတယ်။ ယုံစွဲယ်တဲ့ သူတွေကို လှည့်စားပြီး ကိုယ်ကျိုးရှေ့တယ်။

‘ကာလာမတို့ သင်တို့ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ သိတဲ့အခါ...’လို့ ပြောတာ ဟာ ဘုန်းကြီးတို့ ဒကာကြီးတို့ကိုလည်း ရည်ရွယ်တာလို့ သဘောပေါက်ရမယ်။ နော်။ ဒကာကြီးတို့လည်း ‘ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ သိတဲ့အခါ...’လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ သိတာကိုပဲ လက်ခံပို့ ကျင့်သုံးပို့ အရေးကြီးတယ်။

‘သင်တို့ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ သိတဲ့အခါ...’လို့ ဆိုတော်လို့ ကိုယ်တိုင် မသိနိုင်တဲ့ အကြောင်းအရှာတွေကို မယုံးတာဟာ အပြစ်မဟုတ်ဘူးလို့ အခို့ပူးယ်ရတယ်။

ကိုယ်တိုင် သိနိုင်တာ ဘာရှိသလဲ။ ကိုယ်တွေကြုံရတာပဲ ကိုယ်တိုင် သိနိုင်တယ်။ ကိုယ်တွေမကြုံရတာကို ကိုယ်တိုင် မသိနိုင်ဘူး။ အဲဒေတာ လက်တွေ့ လုပ်လို့ မရတာတွေကို ထားလိုက်ပါ။ အချိန်သိပ်မရှိဘူး။ ဘယ်တော့မ လက်တွေလုပ်လို့ မရနိုင်တာတွေကို တွေးပြီး ငြင်ခံပြီး အချိန်ကုန် မခံနိုင်တော့ဘူး။

‘သင်တို့ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ သိတဲ့အခါ...’ ဆိုတာက ကိုယ်တိုင် မသိနိုင်တာကို လက်ခံပို့ မလိုဘူး လို့ ဆိုလိုတယ်။ မသိနိုင်တာတွေကို ယုံရမယ် လို့ မဟောခဲ့ဘူး။ မသိပဲနဲ့ ယုံတာကို ကောင်းတယ် အကျိုးဖို့တယ် လို့ မဟောခဲ့ဘူး။ ယုံရမယ်။ ယုံတာဟာ အရေးအကြီးဆုံးပဲလို့ မပြောဘူး။ သိတာက အရေးကြီးတယ်။ တြဲး ဘယ်ဘာသာတရားမှာမ ဒီလို ပြောမထားဘူး။

အချွေတော်မှာတော့ ပြောတဲ့သူကလည်း ကိုယ်တိုင်သိလို့ ပြောတာ မဟုတ်ဘူး။ ယုံတဲ့သူကလည်း ကိုယ်တိုင်သိလို့ ယုံတာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်တိုင်

သိမြို့ကို မကြိုးစားတော့ပဲ လွယ်လွယ်နဲ့ပဲ ယုံလိုက်တယ်။ ပြောတဲ့သူက သူ ပြောတာကို မယုံဘူးလိုခိုရင် စိတ်ဆိုးတော့မှာ သေချာတယ်။ ဘာဖြစ်လို စိတ်ဆိုးမှာလဲ။ သူကိုယ်တိုင်က သိလို ပြောတာမှ မဟုတ်ပဲကိုး။ သိလို ပြောတဲ့သူဟာ မယုံရင်လည်း စိတ်မဆိုးဘူး။ ဘာဖြစ်လို စိတ်မဆိုးတာလဲ။ မယုံရင် စမ်းကြည့်ပါ လို သူပြောနိုင်တယ်။ ကိုယ်တိုင်က ကိုယ်တွေမရှိရင် စမ်းကြည့်ပါ လို မပြောနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ကိုယ်တွေမရှိတဲ့သူဟာ ပြောအား မရှိဘူး။ အကြောင်းအကျိုး သဘာဝကျအောင် မပြောပဲ ကြောက်အောင် လုပ်ပြီး ယုံခိုင်းမယ်။

ရှုညွှန်ချင်တဲ့သူဟာ သူပြောတာကို မယုံမှာကြောက်တယ်။ ကိုယ်ကျိုး ရှုချင်တဲ့သူဟာလည်း ထိုအတူပဲ။ မလှည့်စားချင်တဲ့သူ ကိုယ်ကျိုး မရှုတဲ့ သူဟာ သူပြောတာကို မယုံမှာ မကြောက်ဘူး။ သူက ကိုယ်ကျိုးအတွက် ပြောတာမှ မဟုတ်ပဲ။ မှန်တာ အကျိုးရှိတာကို သိခေါ်လို ပြောတာ။ မယုံလည်း ကိစ္စမရှိဘူး။ သူမှာ ဘာမှ ဆုံးမသွားဘူး။ ဒါကြောင့် ကိုယ်ကျိုး မပါရင် ကြောက်စိတ်မရှိဘူး။

နောက်တစ်ချက်က ကိုယ်ယုံတာကို ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က ဟုတ်တယ် မဟုတ်ဘူး ဆိုတာ သိပ်မသေချာရင် သူများကို ယုံခေါ်လိုတယ်။ သူများ မယုံမှာကို ပိုကြောက်တယ်။ ကိုယ်က တကယ် ဟုတ်မှန်သိရင် သူများ မယုံတာကို သိပ်မကျေမန်ပဲ မဖြစ်ဘူး။ ယုံအောင်လည်း အတင်းမပြောဘူး။

ဒီကာလာမသုတ်ကို ဖတ်ပြီးတော့ ဘုန်းကြိုးရဲ့စိတ်ဟာ ရှင်ပြီး ပြောသွား သလို ခံစားရတယ်။ အားရှိသွားတယ်။ လွှတ်လပ်သွားတယ်။ သံသယ ဖြစ်တာဟာ ရှိသားမှုလို မြင်လာတယ်။ ယုံဟန်ဆောင်တာဟာ မရှိသားမှုလို မြင်လာတယ်။

ရှိုးသားမူမရှိပဲ အမှန်တရားကို မသိနိုင်ဘူး။
 အမှန်တရားကို မသိပဲ လွှတ်လပ်မူ မရှိနိုင်ဘူး။
 ဒါကြောင့် အမှန်တရားကို သိဖို့ တစ်သက်လုံး
 လေးလေးစားစား လုပ်မယ်။

တစ်သက်လုံး လုပ်စရာ၊ လုပ်ရကျိုး နှင်တာကို ရပြီး၊ မလွယ်တဲ့
 အလုပ်ကို လုပ်မယ်။

တစ်ယောက်ထဲ နေရတဲ့အချိန်တွေဟာ ပြုပြီး တန်ဖိုးရှိလာတယ်။
 အပြောရလို့မရှိနိုင်တဲ့ ကိစ္စတွေအာတွက် အချိန်ကျို့ မခဲ့တော့ဘူး။
 ဘယ်ဘူးမှ အငြင်းဘာခဲ့ မလုပ်တော့ဘူး။
 ဆက်ကြော်ချို့စို့....

"ယခါ တုမေ ကာလာမ အထွန်ဝ အနေယျာထ ဗျာမေဓမ္မာ
 အကုသလာ။"

"When you know by yourself: These actions are unwholesome;

ဒီအပြုံအမူတွေဟာ အကုသိုလ်လို့ သင်တို့ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ
 သိတဲ့အခါ....။

ဒီစာတို့ကို သေသေချာချာ စဉ်စားပါ။ မြတ်စွာဘျာရားဟာ ဒီကာလာမ
 ခုတ်မှာ ကုသိုလ်နဲ့အကုသိုလ်ကို သင်တို့ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ သိတဲ့အခါ
 ကုသိုလ်ကို လုပ်ပြီး အကုသိုလ်ကို ရွှေ့ငွှေ့ ဖော့ခဲ့တယ်။ အရေးကြီးခံ့ာက
 အခါပါပဲ။ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ၊ ဒါဟာ ကုသိုလ်၊ ဒါဟာ အကုသိုလ်လို့
 ခွဲခြားပြီး သိဖို့လို့တယ်။ သူများပြောတာ ယုံရမယ်လို့ မဆိုခဲ့ဘူး။ ကုသိုလ်

အကုသိုလ်ကို ခွဲခြားနိုင်ပြီ၊ တော့ အကုသိုလ်ကို ရွှေ့လှုပ်၊ ကုသိုလ်ကို လုပ်။ ဒါ အရေးအကြီးဆုံးပဲ။ ဘုရားကိုယ်တိုင်က အဲဒါကိုပဲ အလေးထားပြီး ဟောခဲ့တယ်။ ကျွန်တာတွေက အရေးမကြီးဘူး။

ကုသိုလ်စိတ်နဲ့ အကုသိုလ်စိတ်တွေ ဖြစ်နေတာကို သတိနဲ့ ပစ္စာဖြန့် တည့်တည့် မြင်ရင် အကုသိုလ်ကို လုပ်ချင်စိတ် သိပ်နည်းသွားတယ်။ သေသေချာချာ မြင်ရင် အကုသိုလ်ကို မလုပ်ချင်တော့ဘူး။ အကုသိုလ်ဟာ ပင်ပန်တယ်။ ဆင်ခဲ့တယ်။ ခွဲစရာကောင်တယ်။ ကုသိုလ်ဟာ ချမ်းသာတယ်။ သန္တာင်းတယ်။ လွတ်လပ်တယ်။

စိတ်ကြည်လင် သန္တာင်းနေတာကိုပဲ လိုချင်တယ်။ အဇ္ဈားမရှိပဲ စိတ်ပေါ့ပါးနေတာကိုပဲ လိုချင်တယ်။

ဒီကာလာမသုတ်ကို ဖတ်တဲ့အခါမှာ ကိုယ်တိုင် သိအောင်လုပ်မယ် ဆိုတဲ့စိတ်နဲ့ ဖတ်မှ အကျိုးများမယ်။ သိမဟုတ်ရင် ဘာမှ ယုံဖို့ မလိုဘူး။ ငါ လုပ်ချင်တာ ဘာမဆို လုပ်မယ် ဆိုတဲ့ အမြင်မှာမူးမှု ဖြစ်လာနိုင်တယ်။

စိတ်ကောင်းပြီး၊ အမှန်တရားကို တကယ် လိုလားတဲ့စိတ် ရှိတဲ့ဘူး အိုး ကိုယ်တွေ တရားအားထုတ်ရင် သတိ၊ သမဂ္ဂ ကောင်းလာပြီး ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် သေသေချာချာ မြင်တဲ့အခါ စိတ်ထဲမှာ အကုသိုလ်ဖြစ်တာကို သိတယ်။ ပူလောင်တယ်။ ပင်ပန်းတယ်။ ညွှန်စွမ်းတယ်။ စိတ်အားကျွန်တယ်။ အသေးစား အကုသိုလ်ကိုတောင်မှ မတွေ့ချင်ဘူး။ မနောက် အကုသိုလ် ကိုတောင် ရွှေ့လှုပ်တယ်။ အဲဒီလို လူဟာ 'ငါ ဘာကိုမှ မယုံဘူး'။ ငါ လုပ်ချင်တာ အကုန် လုပ်မယ်'လို့ မတွေးဘူး။ သူ့စိတ်ကို ဘူး တတ်နိုင် သလောက် ပြုစ်အောင် ထားချင်လာတယ်။

ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် သတိနဲ့ ညာ၏နဲ့ မမြင်ပဲ မကောင်းမှာကို

ရွှေ့င်တဲ့သူဟာ ကာယကံနဲ့ ဝိုက်ကိုပဲ ရွှေ့င်စိုင်မယ်။ မနောက်ကို မရွှေ့င် စိုင်ဘူး။ ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် သိနေတဲ့သူဟာ မနောက်ကိုပါ ရွှေ့င်လာ တယ်။ ဒါကြောင့် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကို ကိုယ်တိုင်သိတဲ့အဆင့်ကို ရောက်လာ ရင် ထင်ရှု မလုပ်တော့ဘူး။

ငယ်ငယ်က ဘုန်းကြီး စဉ်းစားခဲ့တယ်။ ဘာတွေကို ယုံရင် ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်လို့ ခေါ်သလဲ။ အမျိုးမျိုး အပြောပေါ်ကတာ ဖတ်ရှုးတယ်။ ဒကာကြီး တို့လည်း ဖတ်ဖူးမှာပဲ။ ဘုန်းကြီးကတော့ သဘာဝကျတဲ့ အကြောင်းနဲ့အကျိုး ကို လက်ခံစိုင်ရင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပဲလို့ ကိုယ် သဘောကျသလို ဆုံးဖြတ် လိုက်တယ်။ ဒကာကြီးတို့လည်း ကိုယ် သဘောကျသလို ဆုံးဖြတ်နိုင်တယ်။

ဘုန်းကြီးက အမြဲတန်း ဒါ ကာလာမသုတ်ကို အခြေခံ စံညွှန်းထား တယ်။ ဒါကြောင့် လက်တွေ့စမ်းလို့ ရတာကို အရင်ဆုံးလုပ်တယ်။

များသောအားဖြင့်တော့ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ သိအောင်မလုပ်ပဲ မိမိုးဖလာ အယူအဆတွေကို ယုံလိုက်တယ်။ ထင်မြင်ချက်တွေနဲ့ သတ်မှတ်ချက်တွေနဲ့ လုပ်ကြတယ်။

ကုသိုလ်ဆိုတာ သတ်မှတ်ချက် မဟုတ်ဘူး။ အကုသိုလ်ဆိုတာ သတ်မှတ်ချက် မဟုတ်ဘူး။ တစ်ယောက်ယောက်က သတ်မှတ်ပေးထားလို့ မရဘူး။ သဘာဝတရားကို ဘယ်သူမှ ထင်သလို သတ်မှတ်လို့ မရဘူး။ ကုသိုလ်ဆိုတာ မိတ်ကို ခေါ်တာ။ မိတ်ဆိုတာ သဘာဝတရားပဲ။ ကောင်းတဲ့မိတ် မြင့်မြတ်တဲ့ မိတ်ဟာ ကုသိုလ်မိတ်။ မကောင်းတဲ့မိတ် ယူတ်နိမ့်တဲ့မိတ်ဟာ အကုသိုလ်မိတ်။ ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် ကြည့်တတ်ရင် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ သိနိုင်တယ်။

များသောအားဖြင့်တော့ ထင်မြင်ချက်တွေ မှန်းဆောင်တွေနဲ့ပဲ ဘဝကို

နေသွားကြတယ်။ မှန်းဆချက်တွေနဲ့နေရတဲ့ဘဝဟာ မရေမရှာတဲ့ ဘဝပဲ။ မှန်းဆချက်တွေနဲ့ နေတဲ့သွား အားငယ်နေတယ်။ သူ့စိတ်မှာ သေချာတယ် ဆိတာ မရှိဘူး။ အပြောကောင်းတဲ့သူနောက်ကို ပါသွားတတ်တယ်။ ဘယ်တော့မှ အားငယ်စိတ် ပျောက်မှာမဟုတ်ဘူး။ တကယ်သိရင် အားရှိ တယ်။ အားငယ်စိတ် ပျောက်တယ်။ အသိဉာဏ်ဟာ အားဆေးပဲ။ အကောင်းဆုံး အားဆေး။ အသိဉာဏ်လောက် စိတ်ကို အားရှိစေတာ သတ္တိ ရှိစေတာ မရှိတော့ဘူး။

ဘာသာရေး ဆိပ္ပီး လုပ်နေကြတာ တော်တော်များများဟာ အလုပ်ပို တွေ။ ဘာမှ လုပ်ရကျိုး မန်ပုံတာတွေ။ လုပ်ရကျိုး မန်ပုံတာတွေကို လုပ်ရင်း အချိန်တွေကျိုး ငွေတွေကျိုး။ ဘာရသလဲ။ သူများလှည့်စားတာ ခံရတယ်။ စိတ်ချမ်းသာအောင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်လှည့်စားတယ်။

နောက်တစ်ချက် စဉ်းစားဖို့ ပြောအုံမယ်။ ဒီအဆုံးအမက 'မဟာ ပရိနိဗ္ဗာနသုတ်' မှာလည်း ပါတယ်။ ဓမ္မပဒ မှာလည်း ပါတယ်။

ဒီအပိုဒ်ကိုလည်း ဘုန်းကြီး သိပ်ကြိုက်တယ်။ ကိုယ့်အားကိုယ်ကို့ဖို့ ဟောတာ ဆိုရင် အားလုံး ကြိုက်ပါတယ်။

အတ္ထဒီပါ ဝိဟရထ အတ္ထသရဏာ အနည်သရဏာ။ —ဓမ္မပဒ

"Be an island unto yourselves! Be a refuge unto yourselves! Do not depend upon others.

ဒီစိတ်ကို ထောက်ရာတည်ရာ ကျွန်းသွေယ်ဖြစ်အောင် လုပ်ပါ။ ဒီစိတ်ကိုယ်ကို အားကိုးစရာ အားထားစရာ ဖြစ်အောင် လုပ်ပါ။ တစ်ခြား တစ်ပါးသေသူကို ကိုးကွယ်စရာ အားထားစရာ အဖြစ် မလုပ်ပါနဲ့။ တဗြား ဘယ်သူကိုမှ အားမကိုးပါနဲ့...။

သိပ်အားရကျွန်စရာကောင်းပါတယ်။ ဘယ်ခေါင်းဆောင်က ဒီလို ပြောတာ ကြားဖူးသလဲ။ 'ငါ အမိန့်ကို နာခဲ့၊ ငါပြောသလို လုပ်။' လို ပြောကြတယ်။ အဲဒါ 'ငါကို အားကိုး' လို ပြောတာနဲ့ အတူတူပဲ။ 'မင်းတို့ဘေးကို မင်းတို့ မသုံးနဲ့' လို ပြောတာနဲ့ အတူတူပဲ။

သူများကို အားကိုးနေရင် လွတ်လပ်မှု မရှိဘူး။ ကိုယ့်ဘေးကို မထွက်တော့ဘူး။ အမြတ်နဲ့ ကလေးလို နေရမယ်။ မြတ်စွာဘူရားက လူကြီး ဖြစ်အောင် လမ်းဖွင့်ပေးလိုက်တာ။ အားလုံးက လမ်းပိတ်ထားကြတယ်။ လူကြီးဖြစ်ခွင့် မပေးဘူး။ မြတ်စွာဘူရားက လမ်းဖွင့်ပေးလိုက်တယ်။ လူကြီး ဖြစ်ခွင့် ပေးလိုက်တယ်။ ကလေးဆိုတာ သူများ ဆုံးဖြတ်ပေးတာကို လုပ်ရ တယ်။ ကိုယ်တိုင် ဆုံးဖြတ်ခွင့်မရှိဘူး။ လူကြီးဆိုတာ ကိုယ့်ဘေးနဲ့ကိုယ် ဆုံးဖြတ်ရတယ်။ ကိုယ့်ဘေးနဲ့ကိုယ် မဆုံးဖြတ်နိုင်သောရင် လူကြီးမဖြစ် သေားဘူး။ ကိုယ့်ဘေးနဲ့ကိုယ် ဆုံးဖြတ်နိုင်လေလေ လူကြီးဖြစ်လေပဲ။ လွတ်လပ်မှု ပိုရှိလေလေပဲ။

မြတ်စွာဘူရားဟာ တပည့်တွေကို လူကြီးဖြစ်အောင် အားပေးတာ။ ကလေးလို တစ်သက်လုံးနေအောင် မလုပ်ဘူး။ အဲဒါ တကယ့် မေတ္တာပဲ။ တစ်သက်လုံး ကလေးလိုနေအောင် လုပ်ထားတာ မေတ္တာမဟုတ်ဘူး။

Do not depend upon others.

ဘယ်သူကိုမှ မဖို့ပါနဲ့ ...တဲ့။ ဘယ်လိုကိစ္စမှာဖြစ်ဖြစ် သူများကို ဖို့ခို့နေရရင် ကိုယ်က ကလေးလို နေရမယ်။ ကလေးနေရာမှာ နေရမယ်။ စားဝတ်နေရေးမှာ သူများကို ဖို့ခို့နေရရင်လည်း ကလေးလို နေရမယ်။ ပညာရေးမှာ အသိဉာဏ်ပိုင်းမှာ ဖို့ခို့နေရရင်လည်း ကလေးပဲ။ စိတ်ချမ်းသာမှု အတွက် သူများကို ဖို့ခို့နေရရင်လည်း ကလေးဘဝက မလွတ်သောူး။

အစစာရာရာမှာ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုမှ လူဌးဖြစ်မယ်၊ လွှတ်လပ်မယ်။ လူဌးဖြစ်တယ်ဆိုတာ အသက်အရွယ်နဲ့ မဆိုင်ဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်ဘယ်လောက် အားကိုးသလဲ ဆိုတာနဲ့ပဲ ဆိုင်တယ်။

လူတွေဟာ အားကိုးရမယ့်သူကို လိုက်ရှာနေကြတယ်။ ရှာလို့မတွေ့ရင်ဘယ်သူကိုမှ အားမကိုးရပါလားလို့ ပြီးပြုကြတယ်။ အားကိုးရမယ့်သူကို တြေားမှာ ရှာနေသေးသိ၍ အဲဒီအတိုင်း ပြီးပြုနေရမယ်။

Do not depend upon others.

သူတစ်ပါးကို အားမကိုးပါနဲ့။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် အားကိုးပါ လို့ ပြတ်စွာဘုရား မှာတဲ့အတိုင်း လုပ်နိုင်ရင် မပြီးပြုရတဲ့ဘူး။ ပြီးပြုရတဲ့ဘဝကနေ လွှတ်ပြီး။ အားငယ်နေရတဲ့ဘဝက လွှတ်ပြီး။ တကယ် လွှတ်လပ် ချင်ရင် ဒီအတိုင်းပဲ လုပ်ရမယ်။ တြေားနည်းမရှိဘူး။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးက ဒီအဆုံးအမကို ကြားရေကတည်းက ဒီအတိုင်းလုပ်ဖို့ ဆုံးပြတ်ခဲ့တယ်။ ဘယ်လို ကိစ္စမှာ ဖြစ်ဖြစ် သူတစ်ပါးကို ဖိစ္စရှိတာ နည်းစိုင်သမျှ နည်းအောင် လုပ်တယ်။ အထူးသပြင့် အသိဉာဏ်ပိုင်းမှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်ပဲ အားကိုးတယ်။ တြေား ဘယ်သူကိုမှ အားမကိုးဘူး။

Do not depend upon others.

သူတစ်ပါးကို အားမကိုးပါနဲ့။

ဒီ အဆုံးအမဟာ လွှတ်လပ်မှုကို ပိပါပိုင်ပိုင် ပေးလိုက်တဲ့ အဆုံးအမပဲ့။ အဲဒီ လွှတ်လပ်မှုက လူတိုင်းရဲ့ မွေးရာပါ အခွင့်အရေး။ ဒီအခွင့်အရေးကို ဘယ်သူမှ ချုပ်ချယ်ခွင့် မရှိဘူး။ ဒါ အုရိုကို အုရိုအတိုင်း လက်ခံတာ၊ အသိအမှတ်ပြုတာ။

ဒီလို လူတိုင်းရဲ့ မွေးရာပါလွှတ်လပ်မှုကို အသိအမှတ်ပြုလို ဗုဒ္ဓ

ဘာသာတရားကို *The Religion of Freedom* လို ဘုန်းက ခေါ်တာ။

တကယ် လွှတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်ချင်ရင် ဒီတစ်နည်းပဲ ရှိတယ်။ ကိုယ့်အား ကိုယ်ကိုရမယ်။ ကိုယ့်အသိဉာဏ်ကို ကိုယ် အားကိုရမယ်။ ကိုယ်လွှတ်လပ်မှု လွှတ်မြောက်မှုကို ကိုယ် ရအောင်လုပ်ရမယ်။

ဒါမျိုးပြောတာ မကြားလူးဘူး။ ဘူရားကလွှဲလို တဖြားသူတွေ ဒီလို မပြောဘူး။ ‘ပါကို အားကိုပါ။ ပါကို ဖုံးကြည်ပါ။ ပါကို ကိုးကွယ်ပါ။’ လိုပဲ ပြောကြတာ ကြားရတယ်။

ကိုယ့်ဘဝကို သူတို့လက်ထဲရောက်အောင်ပဲ ကိုယ့်ကို အယုံယွင်းပြီး ကြိုးကြိုးစားစား လုပ်နေကြတယ်။ မြတ်စွာဘူရားကတော့ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ့်လက်ထဲ ပြန်ထည့်ပေးလိုက်တယ်။ အဲဒီလို ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ့်လက်ထဲ ပြန်ထည့်ပေးလိုက်တာကို မကြိုက်တဲ့သူ ရှိနိုင်တယ်။ ဘယ်သူတွေလဲ။ ကိုယ့်ကိုယ့်ကို ကိုယ် အားမကိုချင်တဲ့သူတွေ။ အားငယ်တဲ့သူတွေ။ အားငယ် တတ်တဲ့သူဟာ ကိုယ့်ဘဝကို သူများ တာဝန်ပူးထားတာကို လိုချင်တယ်။ အားလုံး ဆုံးဖြတ်ပေး။ ဘာလုပ်ရမယ် ဆိုတာ ပြောပေး။ ဒါကြောင့် ဖောင်ဆရာတွေ ထမင်းစား နေရတာပေါ့။

တဖြားဆရာတွေက တပည့်တွေကို ‘ကိုယ့်အား ကိုယ်ကိုးကြ’ လို ဘာဖြစ်လို မပြောတာလဲ။ တပည့်တွေပေါ်မှာ မိုးပြီး ဆရာကြီး လုပ်စားချင်လို ပေါ့။ မြတ်စွာဘူရားဟာ ဘယ်သူ့ပေါ်မှာ မိုးပြုမှတ်ဘူး။ မိုးမှုမျိုးလို့ ‘ကိုယ့်အား ကိုယ်ကိုးကြ’ လို ပြောနိုင်တာ။

တနည်းနည်းနဲ့ လူတွေပေါ်မှာ မိုးနေစေတဲ့သူဟာ ‘ကိုယ့်အား ကိုယ်ကိုးကြ’ လို မပြောနိုင်ဘူး။ ဆရာတွေ တော်တော်များများဟာ တပည့်မြေားကြတယ်။ တပည့်ပေါ်မှာ မိုးနေကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီကို အုတေသားတယ်။ သူမိုးနေတာကို

ଲ୍ୟାଟିଲାର୍ପିଟ୍ୟୁନିଭିର୍

J9

မပေါ်အောင် 'ငါကို အားကိုးကြ'လို့ ပြောတာ၊ တကယ်တော့ ပြောင်းပြန် ပြစ်နေတာ...နော်။ သူက တပည့်တွေကို အားကိုးနေတာ။ ဒါကြောင့် 'ငါကို အားကိုး'လို့ ပြောရင် အမိုးယ်ကို ပြောင်းပြန်ကောက်လိုက်။ 'ငါ နင်တိုကို အားကိုးပါတယ' လို့ အမိုးယ်ကောက်လိုက်။

နောက်တစ်ချက်ကလည်း မြတ်စွာဘုရားရဲ့ လွတ်လပ်မှုကို စီပါပြင်ပြင် ဖော်ပြတဲ့ အချက်ပဲ။

ତୃମେହି କିମ୍ବା ଆତପ ଆଗ୍ନାତାରେ ତାତ୍ତ୍ଵବିଦ୍ୟା ।—ରମ୍ପତି

" Things have to be performed by yourselves, the Tathagatas are only showing the way (to emancipation)."

သင်တိုက လုပ်သင့်တာကို အားထွေထွေပြီးလုပ်ရမှာ၊ တထာဂတ္တိုက (လွှတ်ပြောက်ရာ) လမ်းကိုပဲ ညွှန်ပြတယ်။

မြတ်စွာဘုရားဟာ လမ်းကို ဆွဲပြတဲ့သူပဲ ဖြစ်တယ်၊ ကယ်တင်ရှင် မဟုတ်ဘူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ ကိုးကွယ်တာကို လိုချင်တဲ့သူ မဟုတ်ဘူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ ကိုးကွယ်စွဲ အားမပေါ်ဘူး၊

အချခေတ်မှာတော့ ဆင်းတွေတော်ကိုတောင် ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ ကိုကွယ်နေကြတယ်။ ဒီဆင်းတွေတော်ကို ကိုကွယ်ရင် ဘယ်လို အကျိုးများတယ်။ ‘ဒီဆင်းတွေတော်က တန်ခိုးကြီးတယ်’ လို ပြောနေကြတော့ ဘုရားဟောနဲ့ ဘယ်လောက် ဝေးကွာသွားပြီးလဲ။ ‘ဒီဆင်းတွေတော်က ဟိုဆင်းတွေတော်ထက် တန်ခိုးကြီးတယ်’ လို ပြောတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားကို ဘာမှ မသိတဲ့သူတွေရဲ့ အတွေးအခေါပါ။ idol worship ရုပ်တုကိုကွယ်မှု ဖြစ်သွားပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာတရားဟာ ရုပ်တုကိုကွယ်မှုကို အားပေးတဲ့ ဘာသာတရား မဟုတ်ပါဘူး။

ဝက္ခလိမထောရ် အကြောင်းကြေးဖော်သလား

ကြားဖူးပါတယ် ဘုရား။

အကျဉ်းချုပ် ပြောမယ်။ ဝက္ခလိမထောင်ဟာ ဘုရားကို သိပ်ကြည့်လို့ တယ်။ ဖူးလို့ အားမရနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကို မြင်နိုင်လောက်တဲ့ နေရာမှာ ထိုင်ပြီးတော့ ဖူးနေတတ်တယ်။ အေးချမ်းတဲ့သူကို ဖူးရတာ အေးချမ်းမှာပဲ ...နော်။ ‘သမဏာနှစ် ဒသသန’ ဆိုတဲ့ မင်္ဂလာတရားနဲ့လည်း ညီပါတယ်။ အကျိုးရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မြတ်စွာဘုရားက ဝက္ခလိမထောင်ကို မိန့်တော်မှုတယ်။

‘ကို တေ ဝက္ခလိ လူမိနာ ပူတိကာယေန ဒီပြော။’

‘ယော ဓမ္မ့် ပသာတိ သော မဲ ပသာတိ။’ ——ဓမ္မပဒ

What does it bring to you, Vakkali; by looking at this physical body of filth? He who sees the Dhamma sees me.

မြတ်စွာဘုရားဟာ လွှတ်လပ်သူ ဖြစ်တယ်။ ဝက္ခလိမထောင်ကိုလည်း လွှတ်လပ်စေချင်တယ်။ ဒါကြောင့် ‘ဒီခန္ဓာကိုယ် အပုတ်ကောင်ကို ဖူးနေတာ ဘာအကျိုးရှိသလဲ ဝက္ခလိ၊ တရားကို မြင်တဲ့သူဟာ ပါ ဘုရားကို မြင်တယ်။ တရားကို မမြင်ရင် ဘုရားကို မမြင်ဘူး’ လို့ မိန့်တော်မူလိုက်တယ်။ တရားကို မြင်ပြီး လွှတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်စေချင်တယ်။ မျက်နှာတော်ကို ဖူးနေတာကို အားမပေးဘူး။ မျက်နှာတော်ကို ဖူးနေရုံးနဲ့ လွှတ်လပ်တဲ့သူ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားကိုတောင် ဖူးနေတာကို အားမပေးဘူး။ ရုပ်ရည်ကို ဦးစာပေးတာကို အားမပေးဘူးလို့လည်း ဆိုခိုင်တယ်။ ဒီရုပ်ရည်က ဘုရား အစစ် မဟုတ်ဘူး။ အမှန်တရားကို သိတော်မူတဲ့ ဉာဏ်တော်က သာ ဘုရား အစစ်။ ရုပ်ရည်က အဲဒီဘုက်တော်ရဲ့ ဖို့ရာပဲဖြစ်တယ်။ အဲဒီတော့ အခုခေတ် ဆင်းတွေတွေကို ကိုကွွယ်တာကို ဘုရား ဘယ်လို့ မိန့်တော်မူ

မလဲ။ ဆင်းတွေတော်ဆိုတာ symbol ဖြစ်ပါတယ်။ ရည်မှန်စရာ သက်တတ်ခဲ့။ ကိုယ့်မိဘရဲ့ဓာတ်ပုံဟာ မိဘ အစ် မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ မိဘကိုယ်ဘာ ကြည့်စရာ ရည်မှန်စရာပဲ။

He who sees the Dhamma sees me.

တရားကို မြင်တဲ့သူမှ ဘရားကို မြင်တယ်။

အမှန်တရားကို သိပြီး မြင်ပြီး လွတ်လပ်တဲ့အခါမှာမှ ဘရားကို ကြည့်ပိုတတ်လာတယ်။ ထူးထူးဆန်ဆန်း ပုံတော် ထူထားတဲ့ ဆင်းတွေတော်ကို ပြည့်လို့ရဲ့ ဘရားကို ကြည့်ပိုတတ်ပြီးလို့ မဆိုနိုင်သေးဘူး ...နော်။

'the Tathagatas are only showing the way.'

ဘရားဟာ လမ်းကို ထွန်ပြလိုက်တာပဲ။ ထွန်ပြတဲ့လက်ညီးကို ကြည့်ရဲ့ မလုံလောက်သေးဘူး။ လက်ညီး ဘယ်ကိုယ်နှစ်သဲလဲဆိုတာကို ကြည့်ပြီး အဲဒီ လက်ညီးထွန်ရာကို ရောက်အောင်ဘွားရမယ်။

ပုံချွေဘာသာတရားဟာ လွှတ်ပြောက်မှုကို
လမ်းညွှန်ပေးတဲ့ ဘာသာတရား ဖြစ်တယ်။

လမ်းသိရင် ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုပြီး ဘွားမယ့်သူမှသာ ဒီတရားကို သဘောကျမယ်။ ကယ်တင်ရှင်ကို ကိုးကွာယ်ချင်တဲ့သူက ဒီတရားကို ကြိုက်မှာ မဟုတ်ဘူး။

ဒါပြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပါသတဲ့သူဟာ ကိုယ့်အား ကိုယ်ကိုတယ်။ ကိုယ့်အား ကိုယ်ကိုတယ် ဆိုတာ ကိုယ့်ညာက်ကို ကိုယ် အားကိုးတယ် လို ဆိုလိုတယ်။ ကိုယ့်ညာက်ကိုမ ကိုယ် အားမကိုးရင် ကိုယ့်အား ကိုယ်ကိုးတယ်လို့

ဘယ်လိုပြောနိုင်မလဲ။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပိဿာတဲ့သူဟာ သတ္တိပြုတယ်။ သတ္တိမျှရင် ကိုယ့် အားကိုယ် မကိုးနိုင်ဘူး။ ကြောက်တတ်တဲ့ သူဟာ အားကိုးစရေကို တြော့မှာ ရှာတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပိဿာတဲ့သူဟာ အားမင်ယတ်ဘူး။ အားငယ်တတ်တဲ့သူဟာ ကိုယ့်အားကိုယ် မကိုးဘူး။

‘အကွာတာရော တထာဂတာ။’

Tathagatas are only showing the way.

မြတ်စွာဘုရားဟာ လမ်းကိုပဲ ထွန်ပြတယ်။ တဲ့မခေါ်ဘူး။ သူတာဝန် မဟုတ်တာကို သူ တာဝန် မယူဘူး။ ကိုယ့်ခြေထောက်နဲ့ကိုယ် လျောက်ဖို့ ပြောတာ ...နော်။ အဲဒါကိုလည်း ဘုန်းပြီးက သိပ်အဲပြုတယ်။ ပြောတတ် သလို ပြောရရင် မြတ်စွာဘုရားဟာ ရိုးလိုက်တာ လို့ ပြောလိုက်ချင်တယ်။ ‘ငါက ကယ်တင်ရှင်ပြီး’ လို့ မပြောဘူး...နော်။ ‘ငါတိုက လမ်းကို ထွန်ပြတဲ့သူပဲ’ တဲ့ လိုက်ပို့တဲ့သူ မဟုတ်ဘူး။ ‘ဒီလမ်းက သွားရတယ်’ လို့ ပြောပြလိုက်တာပဲ။ ကိုယ်က သွားချင်ရင် သွားနိုင်တယ်။ မသွားချင်ရင် လည်း နေ့နိုင်တယ်။ ကိုယ့်သဘောပဲ။

ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာတရားဟာ *The Religion of Freedom* ဖြစ်တယ်။

ကိုယ်တာဝန်ကို ကိုယ် ယူနိုင်းတာဟာ ကိုယ့်ကို လွတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်စေချင်လို့။ ဘုရားဟာ လွတ်လပ်တဲ့သူ။ ဒါကြောင့် လွတ်လပ်မှုကို ပေးတဲ့သူ ဖြစ်တာ။ ကိုယ်တာဝန်ကို သူ ယူမယ်လို့ ပြောရင် ကိုယ့်ဘဝကိုပါ အပိုင်စီးတော့မှာ သေချာတယ်။

သူဟာသူ လုပ်ရမယ့်ကိစ္စကို ကိုယ်က လုပ်ပေးချင်တယ်ဆိုရင် ဘယ်လို အမိပာယ် ကောက်မလဲ။

“ကိုယ့်ကို အားကိုခေါ်ချင်တယ်လို အမိဘယ် ကောက်မယ် ဘုရား။”
သူကို သိပ်ချွစ်တယ်လိုကော အမိပါယ် ကောက်မလား။

“အဲဒီလိုလည်း အမိပါယ်ကောက်နိုင်တယ်လို ထင်ပါတယ်။”

အမြတန်း ကိုယ်လုပ်ရမယ့်အလုပ်ကို သူလုပ်ပေးနေရင် ကိုယ်က မလုပ်တတ်တော့ဘူးပေါ့။ သူမရှိရင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ။ ဒုက္ခဒရောက်မယ်။ တကယ်ချွစ်တယ် ဆိုရင် ကိုယ့်ကို အားကိုးနေစရာမလိုတော့ပဲ သူအားသူ ကိုနိုင်အောင် လုပ်ပေးမှ တကယ်ချွစ်ရာရောက်မယ်။ သူအား သူကိုးနိုင်ပို ဆိုရင် သူလုပ်နိုင်တာမှန်သမျှ သူဟာသူ လုပ်မှုဖြစ်မယ်၊ ကိုယ်က လုပ်မပေး ရဘူး။ မလုပ်တတ်ရင် လုပ်တတ်သွားအောင် သင်ပေးရုံပဲ။ သင်ပေးတာထက် ပို မလုပ်ရဘူး။ ကိုယ့်ကို အားကိုးနေစရာ မလိုတော့တဲ့သူ ဖြစ်သွားအောင် လုပ်မှ တကယ်ချွစ်ရာရောက်မယ်။

မြတ်စွာဘုရားက လိုတာထက် ပိုမပေးဘူး။ သင်ပေးရုံပဲ သင်ပေးလိုက် တယ်။ အဲဒါ တကယ်ချွစ်လိုပဲ။ ကိုယ့်ကို *weak* ဖြစ်တဲ့သူ *dependent* ဖြစ်တဲ့သူ ဖြစ်အောင် မလုပ်ဘူး။ ပျော်ညွှတဲ့သူ၊ မြိုခိုနေတဲ့သူ ဖြစ်အောင် မလုပ်ဘူး။ *strong* ဖြစ်တဲ့သူ၊ *independent* ဖြစ်တဲ့သူ ဖြစ်အောင် လုပ်ပေးတယ်။ အားကြီးတဲ့သူ မြိုခိုမှ မရှိတဲ့သူ ဖြစ်အောင် လုပ်ပေးတယ်။ လွတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်သွားအောင် အားပေးတယ်။ သင်ပေးတယ်။ ဒါကြောင့် ဖွံ့ဖြိုးသာသာတရားဟာ *The Religion of Freedom* ဖြစ်တယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာတရားဟာ

အားပေးတယ်သူတို့ရဲ့ဘာသာတရား မဟုတ်ဘူး။

မိတ်ဆက်သောင်အား ကြီးသူတို့ရဲ့ဘာသာတရား ဖြစ်တယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာတရားဟာ စိတ်ဓာတ်အင်အား ဗြိုးတဲ့သူ လွတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်အောင် လုပ်နည်းကို ပေးတဲ့ ဘာသာတရား ဖြစ်တယ်။

‘ဝါတိုက လမ်းကို ဆိန်ပြတဲ့သူပဲ’ တဲ့။

မြတ်စွာဘူရားဟာ အကောင်းအဆိုးကို ခွဲခြားပြီး သဘာဝကျကျ ရှင်ပြတယ်။ လုပ်တာ မလုပ်တာ ကိုယ့်သဘောပဲ။ ကောင်းတာကို ကိုယ့်ဟာ ကိုယ် လုပ်၊ ကောင်းကျိုးကို ကိုယ့်ဟာကိုယ် ခံစား။ မကောင်းတာကို ကိုယ့်ဟာကိုယ် လုပ်ရင် မကောင်းကျိုးကို ကိုယ့်ဟာကိုယ် ခံရမယ်။ ဘယ်သူမှ ကိုယ့်အစား မခံဘူး။ ဒါပေမဲ့ အားငယ်တဲ့သူ၊ ကိုယ့်တာဝန်ကို ကိုယ် မယူချင်တဲ့သူကတော့၊ ကောင်းတာကို မလုပ်ပဲ ကောင်းကျိုးကို ခံစားချင်တယ်။ မကောင်းတာကို လုပ်ပြီးရှင်လည်း တွေ့ဗြားတစ်ယောက်က ခံတာကို လိုချင်တယ်။ ကိုယ်က မကောင်းတာကို လုပ်၊ သူများက ခံ။ အဲဒါ သဘာဝ ကျသလား၊ လုံးဝ သဘာဝ မကျပါဘူး။

မြတ်စွာဘူရားဟာ သဘာဝမကျတဲ့ မျှော်လင့်ချက်တွေကို မပေးဘူး... နော်။ *false hopes* တွေကို မပေးဘူး။ မျှော်လင့်ချက်အတွက်တွေကို မပေးဘူး။ အဲဒါဟာ ဆရာကောင်းတို့၏ လက္ခဏာပဲ။

ဆရာဆိုတဲ့သူတွေ ခေါင်းဆောင်ဆိုတဲ့သူတွေဟာ မစားရ ဝခမန်း မျှော်လင့်ချက်တွေပေးပြီး လူတွေကို စည်ရုံးတယ်။

မဖြစ်နိုင်တဲ့ မျှော်လင့်ချက်တွေ ပေးလေလေ လိမ့်နေပြီးဆိုတာ သေချာလေလေပဲ။ ကိုယ်က မလုပ်ရပဲ သူတိုက ကိုယ်လိုတာကို ပေးမယ် ဆိုရင် လိမ့်နေပြီးဆိုတာ သေချာတယ်။

မျှော်လင့်ချက်အတွက်တဲ့ ဝါးစာနဲ့တူတယ်။ မျှော်လင့်ချက် အတွက်တဲ့ ဝါးစာကို ဟတ်လိုက်တာနဲ့ ကိုယ့်လွတ်လပ်မှု ဆုံးရုံးသွားပြီး။ မရနိုင်တာကို

ရလိမ့်မယ်ဆိုတဲ့ မျှော်လင့်ချက်နဲ့ နေရင်း အဖိုးတန်တဲ့ လွှတ်လပ်မူ အစစ်ကို မရနိုင်တော့ဘူး။ မျှော်လင့်ချက်အတူကို မပေးတာကိုက လွှတ်လပ်မူကို ရအောင် လုပ်စေချင်လို့ လွှတ်လပ်မူကို ဘုရားက မပေးဘူး။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ရအောင် လုပ်ရမှာ။

မြတ်စွာဘုရားရဲ့လွှတ်လပ်မူနဲ့ ပတ်သက်ပြီး နောက်အရေးကြီးတဲ့ အချက်တစ်ချက် ဒြို့သေးတယ်။ အဲဒါက ဥပါလီသူကြွယ် အကြောင်း။

ဥပါလီ ဆိုတာ အင်မတန် ချမ်းသောတဲ့ သူငြော်ကြီးပါ။ သူက နိုဂုံစာရင်းပုံးဆိုတဲ့ ဆရာကြီးရဲ့ တပည့်။ အဲဒါခေတ်က ပါဒ အမျိုးမျိုး ထွန်ကားခဲ့တယ်။ ပါဒ မတူတဲ့ သူတွေဟာ သူနိုင်ကိုယ်နိုင် ပါဒပြိုင်ကြတယ်။ ဥပါလီဟာ မြတ်စွာဘုရားကို မေးခွန်းတွေ မေးဖို့ လာတာ။ စကားနိုင်လှဖို့ လာတာ။ ပါဒပြိုင်ရို့ လာတာ။ ဆရာကြီး နိုဂုံစာရင်းက ဥပါလီကို သေသေချာချာ သင်ပေးလိုက်တယ်။ ဘယ်လိုပြေပြေ မလွှတ်နိုင်အောင် မေးနည်းကို သင်ပေးလိုက်တယ်။

တိတို့နဲ့ လိုရင်း ပြောရရင် ဥပါလီ မေးခွန်းတွေကို မြတ်စွာ ဘုရားက သဘာဝကျကျ ပြောလိုက်တယ်။ အနိုင်ယူဖို့လာတဲ့ ဥပါလီဟာ မြတ်စွာဘုရားကို ကြည့်ညိုတဲ့သူ ပြစ်လာတယ်။ အဲဒါတော့ သူက မြတ်စွာ ဘုရားကို လျောက်တယ်။ ‘တပည့်တော်ကို ရတနာသုံးပါးကို ဆည်းကပ် ကိုးကွယ်သူ လို့ အသိအမှတ်ပြုပါဘုရား’ တဲ့။ အဲဒါတော့ မြတ်စွာဘုရားက

“တမှာဒိသာနဲ့ ဉာဏ်မန္တသာနဲ့ အနုပစ္စကာရော သာစု ဟောတို့။”

‘သင်ကဲ့သို့ ထင်ရှားသောသူဟာ စဉ်းစဉ်းစားစားလုပ်တာ ကောင်းတယ်။’

အဲဒါလို မြတ်စွာဘုရားက မိန့်တော်မူတော့ ဥပါလီက တပည့်တော်လို့

လုကို တြော်ဂိုဏ်းတွေက သူတို့တပည့်အဖြစ်နဲ့ ရရင် ဥပါလီ သူကြွယ်ဟာ ပါတို့တပည့် ဖြစ်လာပြီးလို မြို့ထဲမှာ လွှေ့ပြီး ကြွေးကြော်မှာ ဘုရား။ အခုတော့ တပည့်တော်က ‘တပည့်တော်ကို ရတနာသုံးပါးကို ဆည်းကပ် ကိုးကွယ်သူလို မှတ်ပါ’ လို လျှောက်တာကို မြတ်စွာဘုရားက စဉ်စဉ်းစားစား လုပ်ပါ၊ အလျင်စလို မဆုံးဖြတ်ပါနဲ့။ သင်လို ထင်ရှားတဲ့သူဟာ ချင့်ချင့်ချိန်ချိန် လုပ်သင့်တယ် လို အမိန့်ရှိလိုက်တော့ တပည့်တော် သိပ်အဲ့ပြုပါတယ်။ ဒုတိယအကြိမ် လျှောက်ထားပါတယ်ဘုရား တပည့်တော်ကို ရတနာသုံးပါးကို ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်သူလို အသိအမှတ်ပြုပါ ဘုရား။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက ‘ဥပါလီ သင့်အိမ်ဟာ နိုဂုံးတို့အတွက် လမ်းလေးဆွဲမှာ တူးထားတဲ့ ရေတွင်းလိုပဲ့။ အသိန်မရွေး ဝင်ထွက်ပြီး အရှုံးခံတဲ့ အိမ်ဖြစ်တယ်။ သင်ဟာ ရတနာသုံးပါးကို ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်သူ ဖြစ်လာ သော်လည်း နိုဂုံးတို့ကို အရင်အတိုင်း လူသင့်ပါတယ်’ လို အမိန့်ရှိပြန်တယ်။

အဲဒီတော့ ဥပါလီက ‘တပည့်တော် အဲ့ပြုပါတယ် ဘုရား’ တဲ့ တပည့်တော် ကြားပူးတာက မြတ်စွာဘုရားက ‘ငါကို လူတာပဲ မြတ်တယ်’ ငါ့တပည့် သံယာတွေကို လူတာပဲ မြတ်တယ်’ လို မြတ်စွာဘုရားက ဟောလေ့ ရှိတယ် လို ကြားခဲ့ပါတယ်။ အခု မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင်က နိုဂုံးတို့ကို လူသင့်တယ် လို ဟောတော့ တပည့်တော် ကြားထားတာနဲ့ တြော်စီ ဖြစ်နေပါပြီး။ နိုဂုံးတို့ကို လူဖို့ကိစ္စကို တပည့်တော် သိပါတယ်လို လျှောက်လိုက်တယ်။

ပြီးတော့ ‘တတိယအကြိမ် လျှောက်ထားပါတယ်ဘုရား တပည့်တော်ကို ရတနာသုံးပါးကို ဆည်းကပ်သူအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုပါဘုရား။ မနက်ပန်

အတွက် သံပုံနဲ့တက္က တပည့်တော်ဒီများ ဆွမ်းအလူဗ္ဗာ ကြိုတော်မူပါဘုရား၊ လို့ လျှောက်တယ်။ ဒါ အကျဉ်းချုံးပြီး ပြောလိုက်တာ ...နော်။

အရေးကြီးတဲ့အချက်ကို ဆွဲနွေးကြပို့

မြတ်စွာဘုရားဟာ ချမ်းသာတဲ့သူတွေ အာကျာရှိတဲ့သူတွေကို တပည့် ဖြစ်လာအောင် ဦးစားပေါ်ပြီး လုပ်လေ့မရှိဘူး။ တရားကို သဘော မပေါက်ပဲနဲ့ တပည့်ခံတာကို အားမပေးဘူး လိုလည်း ဆိုခိုင်တယ်။

ဥပါလိက ရတနာသုံးပါးကို ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်သူအဖြစ် အသိအမှတ် ပြုပါလို့ လျှောက်တာကို 'အလျင်စလို မလုပ်ပါနဲ့' စဉ်းစဉ်းစားစား လုပ်တာ ကောင်းတယ်။ 'လို့ မိန့်တော်မူတာကို သေသေချာချာ စဉ်းစားသင့်တယ်။ တပည့်အရေအတွက် များပို့ ရုက်ရှိပို့ကို ဦးစားမပေးဘူး။ တရားကိုသာ သိပြီး လွှတ်လပ်သွားစေချင်တာ။ တပည့်မွေ့ပို့ ရည်ရွယ်ချက်မရှိဘူး။ သူများတပည့်ကို ကိုယ့်တပည့်ဖြစ်အောင် လုပ်ပို့ မရည်ရွယ်ဘူး။ အဲဒါကို ကြည့်ရင်လည်း မြတ်စွာဘုရားဟာ ဘယ်လောက် လွှတ်လပ်နေသလဲဆိုတာ တွေ့ရတယ် ...နော်။

ပြီးတော့ ရတနာသုံးပါးကို ဆည်းကပ်သူ ဖြစ်လာသော်လည်း နိုက်လျှော့တိုကို ဆက်ပြီးလူပို့ မိန့်တော်မူတာဟာလည်း မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ကရာကာကို ပိုပို့ပြုပြင် တွေ့ရတယ်။ နိုက်လျှော့တို့ ဆိုတဲ့သွားတာကို မဖြစ်စေချင်ဘူး။ ဒါကရာကာဟာလည်း လွှတ်လပ်တဲ့သူရဲ့ ကရာကာပဲ။ ပြည့်ဝနေသူရဲ့ ကရာကာပဲ။

မပြည့်ဝတဲ့သူဟာ ကရာကာ မထားစိုင်ဘူး။ မပြည့်ဝတဲ့သူဟာ သူများ ဘယ်လောက်ရှိရှိ လိုသောတယ်လိုပဲ ထင်နေတယ်။ နည်းသေးတယ်လိုပဲ ထင်နေတယ်။ သူများ ရုံးကို မလိုလားဘူး။ အခု ကရာကာမရှိ တစ်ကိုယ်

ကောင်း ဆန်ဆန် လုပ်နေကြတာတွေဟာ ဘာကြောင့်လဲ။ မပြည့်ဝလို့ ချို့တဲ့နေတဲ့မိတ် ရှိလို့ ပြည့်စုတဲ့မိတ် မရှိလို့ လွှတ်လပ်တဲ့မိတ် မရှိလို့

မြတ်စွာဘူရားဟာ ပြည့်ဝနေတယ်။ ပြည့်စုနေတယ်။ လွှတ်လပ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘူရားရဲ့ ကရာဏာဟာ ပြည့်ဝနေသူ ပြည့်စုနေသူ လွှတ်လပ်နေသူရဲ့ ကရာဏာ ဖြစ်တယ်။

ဆက်ပြောမယ်။ ဒီအပိုဒ်ကို စဉ်းစားရအောင်။

‘အတွေ့ဖို့ အတွေ့ရော နာထော် ကောဟိနာထော် ပရောသိယာ။

အတွေ့မာဝ သူဒေါ်နှင့် နာထံ လဘတိ ဒုလ္လာဘံး’

Oneself is one's saviour, for what other saviour would there be? With oneself well-controlled, one obtains a saviour difficult to find."

‘မီမီသည်သာလျှင် မီမီ၏ ကိုးကွယ်ရာ အားထားရာ ဖြစ်၏ သူတစ်ပါး သည် မီမီ၏ ကိုးကွယ်ရာ အားထားရာ အဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်ပါအုံနည်း။ (တြေား ကိုးကွယ်ရာ အားထားရာ အဘယ်မှာ ရှိအုံနည်း။) မီမီကိုယ်ကို သာလျှင် ကောင်းစွာ ဆုံးမခြင်းဖြင့် ရရှိနေသော ကိုးကွယ်ရာ အားထားရာကို ရ၏။’

‘လိုကို ကိုးကွယ်ကြား ဝါက သင်တိုကို ကယ်တင်ဖို့ လာတာ’လို ပြောကြတာပဲ ကြားရတယ်။ မြတ်စွာဘူရားက ကိုယ့်ကိုယ်ကိုပဲ ကိုယ့်မှာ ကိုးကွယ်စရာ အားထားစရေးရှိတယ်။ တြေား ကိုးကွယ်စရာ ဘယ်မှာရှိနိုင်မလဲ လို့ မိန့်တော်မူတာဟာလည်း အုံခမန်း မိန့်တော်မူချက် ဖြစ်တယ်။

ဒီကေားကို သေသေချာချာ စဉ်းစားရင် “ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် အထင် မသေးနဲ့”လိုပြောတဲ့ အမိဘယ်မျိုးလည်း တွေ့နိုင်တယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို

ကိုယ် အထင်သေးနေရင် 'ဝါကိုယ်ကို ဝါ အားကိုးလောက်တယ' လို့ ဘယ်မှာ တွေးစိုင်တော့မလဲ၊ ဘယ်ယုံကြည်နိုင်တော့မလဲ၊ ကိုယ်ကိုယ်ကို ကိုယ် ယုံကြည်မှု ဖို့ ဘုရားက ပြောတာ။ အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားကလည်း ကိုယ်ကို (ဘုန်းကြီးတိုက်) ယုံကြည်မျိုးတယ်လို့ အမိဘာယ် ပေါက်ပြန်တယ်။ ကိုယ်ဆရာက ကိုယ်ကို ယုံကြည်တာ ...နော်။

တပည့်ကို မယုံတဲ့ဆရာဟာ 'ဝါပြောတဲ့အတိုင်းလုပ်၊ မင်းက ဘာမှ သိတာ မဟုတ်ဘူး၊ မင်းကိုယ်ကိုမင်း အားကို့လို့ ဘယ်ရမလဲ' လို့ပြောမယ်။ တပည့်ကိုမယုံတဲ့ ဆရာဟာ 'ကိုယ်ကိုယ်ကို ကိုယ် အားကို့' လို့ ဘယ်နည်းမျှ မပြောနိုင်ဘူး ...နော်။ ဆရာကိုယ်တိုင်က သူကိုယ်ကို သူ မယုံရင်တော့ ပိုဆိုးတော့မယ်။ သူကိုယ်သူ မယုံတဲ့ဆရာဟာ တပည့်ကို တင်းတင်းကျပ်ကျပ် ချုပ်ချေယ်တယ်။ သူကိုယ်ကို သူ မယုံတဲ့ဆရာဟာ တပည့်က သူကို ယုံတာကို လိုချင်တယ်။ သူကို မယုံတဲ့တပည့်ကို သူရန်သူလို့ သဘောထားတယ်။ ဒါကြောင့် အားငယ်တတ်တဲ့ဆရာဟာ ကြောက်စရာ အကောင်းဆုံးသူပဲ။

အားငယ်တတ်တဲ့မိဘတွေဟာလည်း သားသမီးတွေကို တင်းတင်း ကျပ်ကျပ် ချုပ်ချေယ်တယ်။ ကိုယ်အားကိုယ်ကိုတဲ့ မိဘတွေ၊ အားမငယ်တတ်တဲ့ မိဘတွေဟာ သားသမီးတွေကို ကိုယ်အား ကိုယ်ကိုနိုင်အောင် ငယ်ငယ် ကတည်းက လေ့ကျင့်ပေးတယ်။ အားငယ်တတ် ကြောက်တတ်တဲ့ မိဘ တွေဟာ 'မလုပ်နဲ့ နင် မလုပ်တတ်ပဲနဲ့ နင် လုပ်လို့ မဖြစ်ပါဘူး' လို့ အမြဲ ပြောနေတတ်တယ်။ သူတို့လက်ကိုင်ထားတဲ့ ဆောင်ပုဒ်က 'ကြောက်တတ်ရင် ရန်ကင်းတယ်' ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်ပဲ။ ကြောက်တတ်ရင် အနိုင်ကျင့်တာ ခံရမယ်။ ကြောက်တတ်ရင် ဘာမှ လုပ်လို့ မဖြစ်တော့ဘူး။

စကားလမ်းကြောင်း ပြောင်းသွားပြီး၊ ဆက်မယ်။

‘မိမိကိုယ်ကိုသာလျှင် ကောင်းစွာ ဆုံးမခြင်းဖြင့် ရနိုင်ခဲ့သော ကိုးကွယ်ရာ အားထားရာကို ရ၏။’

ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် တကယ် ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်အောင် လုပ်ချင်ရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် ဆုံးမရမယ်။ ဆုံးမနှည်းကို ဘုရား ပေးထားပါတယ်။ ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် အမှန်အတိုင်း သိနေပါ။ အမှန်အတိုင်း သိနေတာဟာ ဆုံးမနေတာပဲ။ (သတိပြာန်တရားကို အားထုတ်ပါ။) ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် အမှန်အတိုင်း ရိုးရိုးသားသား သိလာတဲ့အခါ စိတ်ဟာ ကောင်းတဲ့ဘက်ကို ပြောင်းသွားတယ်။ ဒါဟာ ဘုန်းကြီးရဲ့ကိုယ်တွေ့ ဖြစ်သလို တွေ့ဗျာတွေ့လည်း ဒီလိုပဲ ပြောင်းသွားတာ တွေ့ရပါတယ်။

သတိနဲ့နေလို့ စိတ်သန့်ရှုင်းလာတဲ့အခါ
လူသားရဲ့မြင့်မြတ်မှုကို သိလာတယ်၊ တည်ကြည်မှု အစစ်ကို
သိလာတယ်၊ ရိုးသားမှု အစစ်ကို သိလာတယ်၊
လွှတ်လပ်မှု အစစ်ကို သိလာတယ်။

ငါလိုတာပါ မရှိတော့တဲ့ စင်ကြယ်တဲ့စိတ်ကို တွေ့တဲ့အခါမှာ ဒီစိတ်ဟာ လမ်းမှန်ကို သွားနေတယ် ဆိုတာ သိလာတယ်။

အမှန်ကို သိတဲ့စိတ်ကို အားကိုးတယ်။ အရှိကို အရှိအတိုင်း သိနေတဲ့ စိတ်ကို အားကိုးတယ်။ လောဘစိတ်ကို အားမကိုးသူး။ ဒေါသစိတ်ကို အားမကိုးသူး။ မာနကို အားမကိုးသူး။ သူတို့ကို ဆရာတင်ရင် မှားမယ်ဆိုတာ သိတယ်။

စိတ်ရဲ့သာဘဝကိုသိတဲ့ ဥာဏ်အလင်းရောင်ကို ရလာတဲ့အခါ လူသား

တစ်ပိုး အနေနဲ့ ကိုယ့်ဘဝမှာ ရရှင်တာတွေထဲမှာ အဆင့်အမြင့်ဆုံးဟာ လွှတ်လပ်မှု ဆိုတာကို သဘောပေါက်လာတယ်။ မိတ်ကို ချုပ်နောင်ထားတဲ့ အရာတွေဟာ မိတ်ထဲမှာပဲရှိတယ် ဆိုတာလည်း မြင်လာတယ်။ လွှတ်လပ်တဲ့ မိတ်နဲ့ မလွှတ်လပ်တဲ့မိတ်တွေကို သေသေချာချာ မြင်လာတယ်။ အဲဒီအခါ အမြတနဲ့ လွှတ်လပ်တဲ့မိတ်နဲ့ နေချင်တယ်။ လွှတ်လပ်တဲ့မိတ်နဲ့ နေခြင်အောင် သတိကို ပြုပြီး ကပ်တယ်။

ကိုယ့်မိတ်က လွှတ်လပ်လာလေလေ ဘုရားရဲလွှတ်လပ်မှုကို ပြုပြီး အာရုံ ပြုလေလေပဲ။ ဘုရားကိုလည်း ကျေးဇူးတင်လေလေပဲ။

တန်ဖိုးထားစရာတွေထဲမှာ လွှတ်လပ်မှုဟာ အဆင့်အမြင့်ဆုံးပဲ။ လွှတ်လပ်မှုအကြောင်း မတွေ့တဲ့နေ့ မပြောတဲ့နေ့ မရှိဘူး။ လွှတ်လပ်နေရင် လွှတ်လပ်နေတယ်လို့ သိတယ်။ မလွှတ်လပ်ရင် မလွှတ်လပ်ဘူး လို့ သိတယ်။ ဘာကြောင့် မလွှတ်လပ်ဘူး ဆိုတာ မြင်တယ်။

လွှတ်လပ်မှုကြောင့် ရလာတဲ့ ပျော်ရွှေ့မှုဟာ တြားနည်းတွေနဲ့ရတဲ့ ပျော်ရွှေ့မှုနဲ့ ဘယ်လိမ့် နှိုင်းလို့မရဘူး။

‘စေတောရိမှတိ’ မိတ်စ် ကိုလေသာမှ လွှတ်လပ်ခြင်း၊ ‘ပညာရိမှတိ’ ပညာ၏ မသိမှု အပို့မှာ လွှတ်လပ်ခြင်း ဆိုတဲ့ စကားတွေကို ငယ်ငယ်တုန်းက ကြေားခဲ့တယ်။ အချမှ အမိဘာယ်ကို သေသေချာချာ မြင်တယ်။ အတွေးနဲ့ မြင်တာ မဟုတ်ဘူး။ ကုၢ်ယ်တွေ့ညာက်နဲ့ မြင်တာ။ စာကို တွေးပြီး နားလည်တာ မဟုတ်ဘူး။ လွှတ်လပ်နေတဲ့မိတ်ကို မြင်ပြီး ခံတာပြီး နားလည်တာ။

ကိုလေသာကနေ လွှတ်နေတဲ့မိတ်ကို မြင်တယ်။ အပို့မှာကနေ လွှတ်နေတဲ့မိတ်ကို မြင်တယ်။ ‘ပါ’ဆိုတာ မပါတဲ့မိတ်ကို မြင်တယ်။ ‘ပါ’ ဆိုတာ မပါတဲ့အချိန်မှာ မိတ်ဟာ ပေါ့ပါးနေတယ်။ ဒါကြောင့် အလေးလံဆုံး အရာဟာ ‘ပါ’ ပဲလို့ မြင်တယ်။

လွှတ်လပ်တဲ့မိတ်ကို သိလာမှ
လူပီသတဲ့မိတ်ကို သိတယ်။

လွှတ်လပ်တဲ့မိတ်ဟာ ဂုဏ်သိက္ခာရှိတယ်။ လွှတ်လပ်တဲ့မိတ်မှာ
အထင်ကြီးတာ အထင်သေးတာ မရှိဘူး။ လွှတ်လပ်တဲ့မိတ်ဟာ ကြောက်နေတဲ့
မိတ် မဟုတ်ဘူး။

‘မိမိသည်သာလျှင် မိမိ၏ ကိုးကွယ်ရာ အားထားရာ ဖြစ်၏’ လို့
ဘုရားဟောတာကို တရားအားထူတ်ပြီး အနတ္ထသာဝေကို သေသေချာချာ
မြင်မှပဲ သဘောပေါက်တယ်။ ‘မိမိ’ဆိုတာ ‘ငါ’ဆိုတဲ့ အတ္ထစွဲကို ပြောတာ
မဟုတ်ဘူး။ တကယ်တော့ ‘မိမိ’ဆိုတာ အတ္ထစွဲက်ငါးနေတဲ့ ဥက္ကပညာနဲ့
ဖျဉ်တဲ့ မိတ်ကို ပြောတာ။ ‘ငါ’ဆိုတဲ့ အတ္ထစွဲဟာ ကိုးကွယ်ရာ ဘယ်မှာ
ဖြစ်စိုင်မလဲ။

‘ရိမိငါခဲ့သော ကိုးကွယ်ရာ အားထားရာကို ရ၏’ဆိုတာလည်း
အနတ္ထကို မြင်တဲ့ဥက္ကပညာကို ဆိုလိုတာ။ မိတ်ကို သတိပြုနိတရားနဲ့ ဆုံးမတဲ့အား
မိတ်မှာ ‘ပညာ-ဥက္က’ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီ ‘ပညာ-ဥက္က’ကသာ ရိမိငါတဲ့
ကိုးကွယ်ရာ အားထားရာ ဖြစ်တယ်။

တရားအားထုတ်လို့ ဖြစ်လာတဲ့ ‘ပညာ ဥက္က’ကသာ
ကိုယ့်ရဲ့အားထားရာ ကိုးကွယ်ရာ အစစ် ဖြစ်တယ်။

တသိုလောက်ဟာ အားထားရာ အစစ် မဖြစ်ဘူး။ အထောက်အပံ့တော့
ဖြစ်တယ်။

ဒီကြောင့် 'မိမိကိုယ်ကိုသာလျှင် ကောင်းစွာ ဆုံးမခြင်းဖြင့်' ဆိုတဲ့ အပိုဒ်ကို သေသေချေချာ သဘောပေါက်ဖို့ လိုတယ်။

အချိုခေတ် ဒကာဒကာမတွေမှ ကိုးကွယ်ရာ အားထားရာတွေ သိပ် များလွန်းနေတယ်။ ဘိုးတော်တွေ မယ်တော်တွေ မရမက ရှာပြီး ကိုးကွယ် နေကြတယ်။ အတုပဲရမယ်။ လောက်ကိုစွဲတွေကို အကြောင်းပြုပြီး ကိုးကွယ်ရာ ကို အပြင်မှာ ရှာကြတာကို။ လွှတ်လပ်မှုကို လိုချင်လို့မှ မဟုတ်ပဲ။

စီးမွှားညွှာ တိုးတက်ဖို့ ရာထူးတိုးဖို့
 ဘာသာတရားကို ကိုးကွယ်တဲ့သူဟာ ဘာသာတရား
 အစစ်ဟာ ဘာလဲ ဆိုတာကို လုံးလုံး မသိတဲ့သူပဲ။
 လွှတ်လပ်မှုကို လိုချင်လို့
 ဘာသာတရားကို ကိုးကွယ်တဲ့သူမှုသာ
 ဘာသာတရားအစစ်ဆိုတာ ဘာလဲဆိုတာကို သိနိုင်မယ်။

ကိုးကွယ်ရာ အားထားရာ အစစ်ကို ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာပဲ ရနိုင်တယ်။ ဉာဏ်ပညာ ဆိုတာ တရားအားထုတ်ပြီး ရတဲ့ ဉာဏ်၊ တရားအားမထုတ်ပဲ မရနိုင်ဘူး။ အဲဒီဉာဏ်က လွှဲလို့ တြေားကိုးကွယ်ရာ အားထားရာ မရှိဘူး။ အဲဒီဉာဏ်ကပဲ လွှတ်လပ်သွားစေတာ။

ဘူရားရဲ့လွှတ်လပ်မှုကို အာရုံပြုစရာ နောက်တစ်ခု စဉ်းစားကြပို့...။
 'ကျော်ပြမ် ဘိကွေဝ ဓမ္မ ဒေသသာမိ နိသာရန်တွောယ နော ဂဟနတ္တာယာ'။
 ဖောင်ကိုတင်စားပြီး တရားဟောပြုမယ် ရဟန်းတို့ တစ်ပက်ကမ်းကို

ကူးမြောက်သွားစေဖို့ စွဲလန်းစေဖို့ မဟုတ်ဘူး။

O, monks, I will teach you the parable of the raft. The doctrine (dhamma), comparable to the raft, is for crossing over, not for clinging. You, monks, by understanding the parable of the raft, should even get rid of the doctrine (dhamma), all the more of the wrong doctrine (adhamma).

ပေါင်နဲ့တူတဲ့ ဒီတရားဟာ တစ်ပက်ကမ်းကို ကူးသွားဖို့ပဲ။ စွဲလန်း
ထွေယ်တာနေဖို့ မဟုတ်ဘူး။

‘နိသာရုဏ္ဏာယ နော ဂဟကဏ္ဏာယ။’

for crossing over, not for clinging.

‘တစ်ပက်ကမ်းကို ကူးသွားဖို့ လွှတ်မြောက်စေဖို့ စွဲလန်းစေဖို့
မဟုတ်ဘူး။’

ဒီစကားဟာ ကျေးဇူးများလိုက်တာ ...နော်။

တရားကို စွဲလန်းစေဖို့ တရားဟောတာ မဟုတ်ဘူး။ လွှတ်မြောက်စေဖို့
တရားကို ဟောတာ။ ဒါကြောင့် တရားကိုတောင် မစွဲလန်းသင့်ဘူး။ လျှစိတ်ဟာ
အင်မတန် စွဲလန်းတတ်တယ်။ တရားကိုတောင် စွဲလန်းတတ်တယ်။ အဲဒါကို
သိလို့ မြတ်စွာဘူရားက သတိပေးတဲ့အနေနဲ့ ဒီတရားကို ဟောတာ။ ကျေးဇူး
လို့လိုက်တာ ...နော်။

တရားဆိုတာ လျေနဲ့တူတယ်။ ပေါင်နဲ့ တူတယ်။ for crossing
over တဖက်ကမ်းကို ကူးသွားဖို့ပဲ။ not for clinging စွဲလန်းစေဖို့
မဟုတ်ဘူး။

‘ရဟန်းတို့ တရားဆိုတာ ပေါင်နဲ့တူတယ်။ ပေါင်ကို သုံးပြီးတော့

တပက်ကမ်းကို ရောက်အောင် သွားရတယ်။ တစ်ပက်ကမ်းကို ရောက်တဲ့အခါ ဒီပေါင်ကြီးဟာ ကျေးဇူးကြီးလိုက်တာ ထစ်သွားမှုပဲ လို တွေ့ပြီး ထမ်းပြီးတော့ ယူမသွားနဲ့။ ကမ်းစပ်မှာပဲ ထားခဲ့တော့။ ဓမ္မကိုတောင် ထားခဲ့တော့၊ ဘဝမျှ ဆိုရင် ပြောဖွယ်ရဲ မရှိတော့ဘူး။'

တရားကိုတောင် မစွဲလမ်းဖို့ မှာတာ...နော်။ လွှတ်လပ်မှုမှာ ကမ်းကျွဲ ရောပဲ။ ဒီလောက် လွှတ်လပ်တဲ့ အဆုံးအမမျိုးကို မကြားဖူးဘူး။

ဒါကြောင့် ဖွွဲဘာတရားဟာ *The Religion of Freedom* ဖြစ်တယ် လို ပြောတာပါ။

လွှတ်လပ်သူရဲ့ တရား။

လွှတ်လပ်စေချင်သူရဲ့ တရား။

လွှတ်လပ်စေသော တရား။

လွှတ်လပ်မှုကို မြတ်နိုးသူတို့ရဲ့ တရား။

အခုခေတ်မှာတော့ ပေါင်ကိုတွေ့ပြီး ဟိုဘက်ကမ်းကို ရောက်အောင် မသွားတော့ပဲ ကျေးဇူးကြီးလှတဲ့ ပေါင်ကြီးကို ဒီဘက်ကမ်းမှာပဲ ထစ်ထား ကြတယ်။ ရေထဲကိုချုပြီး ဟိုပက်ကမ်းရောက်အောင် လျှော့သွားလိုက်ပါ။ ဟိုပက်ကမ်းရောက်ရင် ကမ်းစပ်မှာပဲ ထားခဲ့ပါ။

ဘန်းကြီးဟာ သိတတ်တဲ့အချိုယ်ကတည်းက လွှတ်လပ်မှုကို အင်မတန် ကြိုက်တယ်။ သိတတ်တဲ့အချိုယ်ကတည်း လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် တွေ့တယ်။ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် လုပ်တယ်။ ဘာသာရေးတွေက ဦးမြိမ်းပြောက်တယ်။ ချုပ်ချုပ် လွှန်တယ်။ ဒါကြောင့် ဘာသာရေး ဆိုရင် သိပ်မကြိုက်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဒီလိုတရားတွေကို ဖတ်ရတော့ သိရတော့ 'ဒါ ငါးအတွက်ပဲ' လို သဘောကျ သွားတယ်။ 'ဒီလောက် လွှတ်လပ်တဲ့တရားဟာ ငါးအတွက်ပဲ။

ပါ့စိတ်နဲ့ အံဝင်ခွင်ကျပဲ။ ပါ့ကို တန်ဖိုးထားတဲ့ တရား။ ပါ့လွှတ်လပ်မျှကို တန်ဖိုးထားတဲ့ တရား။ ပါ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ သိအောင် လုပ်မယ်' လို ဆုံးဖြတ်ခဲ့တယ်။ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ သိအောင် လုပ်လို့ မရရင် အပိုပဲ။ အပိုအလုပ်တွေတော့ လုပ်ဖို့ အချိန်မရှိဘူး။ လူ့ဘဝမှာ လုပ်စရာတွေက များလိုက်တာ။ စိတ်ကူးယဉ် မျော်လင့်ချက်တွေနဲ့ အချိန်ကျန်မခံနိုင်ဘူး။

ကိုင်း...။ ဒကာကြီးတို့ ပျင်းသွားပြီးလား။

“မပျင်းပါဘူး ဘူရာ။” တပည့်တော်တို့ စိတ်တွေ အားရလွန်းလို့ အရှင်ဘူရား ရှင်းပြလိုက်တော့ တပည့်တော်တို့ မတွေးမိတာတွေကို သိရလို့ ဝမ်းသာလိုက်တာ ဘူရား။”

ဝမ်းသာရုံနဲ့ကျေနပ်မလား ဒကာကြီး။

“မကျေနပ်ပါဘူးဘူရာ။” တပည့်တော်တို့ တကယ် လွှတ်လပ်ချင် ပါတယ်။ တကယ်လွှတ်လပ်မှုကိုရအောင် နွဲတိုင်း လွှပ်နေပါတယ်။”

ဒကာကြီးတို့ကို တရားအာပြီး ဝမ်းသာရုံလောက်တော့ မဟောချင်ဘူး။ တကယ်လုပ်တဲ့ သူကိုပဲ ပြောချင်တယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားဟာ ပြောရုံ ဟောရုံ အာရုံနဲ့ မပြီးဘူး။ တရားအာပြီး သာရုံခေါ်ရှုနဲ့ မပြီးဘူး။

ဆက်ပြောမယ် ...နော်။ “ပြောပါဘူရာ။”

ခွဲစစ်တယ် မစစ်ဘူးဆိုတာကို မှတ်ကျောက်တင်သလို တရားကို မှတ်ကျောက် တင်ပါတဲ့။

“Just as the quality of gold is determined by heating, cutting and rubbing on the touchstone by a wise one, even so, O, monk; my word has to be accepted after examination and not out of honour to me.”

‘ရွှေရွှေအရည်အသွေးကို သိချင်ရင် အပူပေးရတယ်။ ကြိုရတယ်။ ဖြတ်ရတယ်။ ထူရတယ်။ ရွှေအကြောင်း နားလည်တဲ့ ကျမ်းကျင်တဲ့ ပညာရှင်က မှတ်ကျောက်မှာ ပွတ်ကြည့်ရတယ်။ အဲဒီလိပ် ရဟန်တို့ ငါဘုရား ဟောတဲ့ တရားကိုလည်း ငါဘုရားကို ကြည့်ညိုလို ယုံတာမဟုတ်ပဲ လက်တွေ စမ်းသပ်ပြီးမှပဲ လက်ခံရမယ်။’

..... my word has to be accepted after examination and not out of honour to me.”

‘ငါဘုရား ဟောတဲ့ တရားတွေကို စမ်းသပ်စစ်ဆေးပြီးမဲ လက်ခံရမယ်။ not out of honour to me. ငါကို ကြည့်ညိုလို လက်ခံတာ မဖြစ်ရဘူး။’

ဒီလို ပြောတာ ကြားရ ခဲလိုက်တာ ...နော်။ တကယ်လွှတ်လပ်တဲ့သူရဲ့ စကား။ ကြားရတာနဲ့ကိုပဲ စိတ်ချမ်းသာတယ်။ မကြားဖူးတာတွေကို ကြားရ တယ်။ ဒီလို စကားမျိုးကို ဘယ်လို ဆရာ၊ ဘယ်လို ခေါင်းဆောင် ပြောတာ ကြားဖူးသလဲ။ များသောအားဖြင့် အကျပ်ကိုင်တဲ့ စကားတွေပဲ ကြားရတယ်။ ဖြမ်းပြောက်တဲ့ စကားတွေပဲ ကြားရတယ်။

not out of honour to me. ငါကို ကြည့်ညိုလို လက်ခံတာ မဖြစ်ရဘူး လို ပြောနိုင်တဲ့ စိတ်ကို ကြည့်ညိုပါတယ်။ အဲဒီစိတ်ရဲ့ လွှတ်လပ်မှုကို ရှိနိုးပါတယ်။ အဲဒီလို လွှတ်လပ်တဲ့ စိတ်မျိုးကို လိုချင်ပါတယ်။ တပည့်တွေ အတူယူထိုက်တဲ့ ဆရာ ဖြစ်ပါတယ်။

‘ပုဂ္ဂိုလ်ခင်မှ တရားမင်တယ်။’ လို ပြောကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ မြတ်စွာ ဘုရားက အဲဒီကို လက်မခံဘူး။ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ ကြည့်ညိုလို မစမ်းစစ်ပဲ ပြောသမျှ ယုံတာကို ဘုရား လက်မခံပါဘူး။ အားမပေးပါဘူး။ မြတ်စွာဘုရား အဲဒီက ထားတာ အမှန်တရားပဲ။ အမှန်တရားကို နားလည်းဘွားတာကိုပဲ ဖြစ်သက်

တယ်။ လက်တွေ စမ်းပြီးမှ လက်ခံစေချင်တယ်။ စစ်ဆေးပြီးမှ လက်ခံစေချင်တယ်။ ဘုရားဟောဆိုရင် မှန်တာချည်ပဲ၊ ကောင်းတာချည်ပဲ လို သဘော မထားစေချင်ဘူး။

မိန္ဒိုဖလာ ကို့ကွယ်မှုနဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ ကြည်ညိုမှာ အားကြီးလာတဲ့စေတဲ့မှာ လက်တွေ စမ်းစစ်တဲ့သူ နည်းလာတယ်။

‘ပုဂ္ဂိုလ်ခင်မှ တရားမင်တယ်’ ဆိုပေမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ခင်တာက များပြီး တရားကိုမင်တာက နည်းနေတယ်။

‘cult of personality’ လို့ ခေါ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ကို့ကွယ်မှုကို ဘုရားက လက်မခံဘူး။ အားမပေးဘူး။ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးက အရေးမကြီးဘူး။ အမှန်တရားက အရေးကြီးတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကို ဦးစားမပေးခိုင်ဘူး။ အမှန် တရားကိုပဲ ဦးထိပ်ထားခိုင်မယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်က ဘာဖြစ်လို့ ထူးနေတာတုန်း။ ဘာတွေထူးလို့ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ဖြစ်နေတာတုန်း။

‘ပါဘူး ဟောတဲ့ တရားတွေကို စမ်းသပ်စစ်ဆေးပြီးမှ လက်ခံရမယ်။ ငါကို ကြည်ညိုလို့ လက်ခံတာ မဖြစ်ရဘူး။’ လို့ ပြောခိုင်တာဟာ ဘာကြောင့် လဲ။ တရားတော်ရဲမှန်ကန်မှုကို ကိုယ်တိုင်ထိတာတစ်ကြောင်း ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ ကြည်ညိုမှုကို မလိုလားတာက တစ်ကြောင်း...။

ပုဂ္ဂိုလ်စွဲကြည်ညိုမှုကို လိုချင်နေတယ် ဆိုရင် မလွှတ်လပ်သေးလိုပဲ။ တကယ် လွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ ကြည်ညိုမှုကို မလိုချင်တော့ဘူး။ မလွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ ရှိတယ်။ လွှတ်လပ်တဲ့သူမှာ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ မရှိတော့ဘူး။ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲဟာ နှစ်ဦး နှစ်ဖက်လုံးကို မလွှတ်လပ်အောင် လုပ်တယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ ကြည်ညိုမှုဟာ မလွှတ်လပ်သူတို့ရဲ့ လုပ်နည်း။ ကို့ကွယ်နည်း။ လွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ မရှိတော့ဘူး။

တရားကို ကိုယ်တိုင် မသိတဲ့သူဟာ သူကို အများက ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ ကြည်ညိုတာကို လိုချင်တယ်။ အသိဉာဏ်နည်းပြီး အားငယ်စိတ်ကြီးတဲ့ သူဟာလည်း ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ အားကိုချင်တယ်။ သူတို့စ်ပြီးတွေ့သွားရင် တွဲမိသွားပြီး ခွဲလို့ မလွယ်တော့ဘူး။ တစ်ပြီးကိုတစ်ပြီး ဖို့ပြီး နေသွားတော့တယ်။

ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ဆိုပြီး သူကို ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ ကြည်ညိုတာကို လိုချင်တဲ့သူဟာ သူကို ကြည်ညိုတဲ့သူတွေပေါ်မှာ သူ မိမိနေတယ်။ သူဟာ မလွတ်လပ်တဲ့သူပဲ။ လွတ်လပ်တဲ့သူဟာ သူကို အများက ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ ကြည်ညိုတာကို မလိုချင်ဘူး။ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ ကြည်ညိုလာရင် နှစ်ပြီးနှစ်ပက် မလွတ်လပ်တော့ဘူးဆိုတာကို သူ ရှင်းရှင်း လင်းလင်း မြင်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒါကို အားမပေးဘူး။

dependent ဖြစ်တဲ့ ဆက်ဆံရေးဟာ freedomကို ဆုံးရှုံးသွား စေတယ်။ သူက ကိုယ့်အပေါ်မြို့ခို ကိုယ်က သူအပေါ်မြို့ခို အဲသလို ဖြစ်နေတဲ့ ဆက်ဆံရေးမျိုးကို အားငယ်တတ်တဲ့သူတွေ ကြိုက်ကြတယ်။ အဲဒါလို ဆက်ဆံရေးမျိုးကို co-dependent relationship လိုပေါ်တယ်။ နှစ်ပက် လုံးမှာ လွတ်လပ်မှု မရှိတော့ဘူး။ အဲဒါလို ဆက်ဆံရေးမှာ ‘ဝါအဆင်မပြောရင် အဆင်ပြောအောင် နှင်လုပ်ပေးရမယ်’ လို့ မျှော်လင့်လာတယ်။

ဆရာတပည့် ဖြစ်နေရင်လည်း တပည့်တွေ အဆင်မပြောရင် ဆရာက လုပ်ပေးရမယ်။ ဆရာအဆင်မပြောရင် တပည့်တွေက လုပ်ပေးရမယ်။ ဆရာ ဂုဏ်ရှိအောင် တပည့်တွေက လုပ်ပေးရမယ်။ ကိုယ့်ဆရာ ဂုဏ်တက်အောင် လုပ်နေကြတာ အများကြီးတွေ့ရတယ်။ ကိုယ့်ဆရာကို လူအများက ကြည်ညို အောင် လူချင်အောင် တပည့်တွေက ဘေးမှာ ပြောပေးရတယ်။

မြတ်စွာဘုရားဟာ လွတ်လပ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် co-dependent relationship မျိုးကို မြတ်စွာဘုရား မလိုချင်ဘူး။ မြတ်စွာဘုရား

ဂုဏ်တက်အောင် ဘယ်သူမှ လုပ်ပေးဖို့ မလိုဘူး။

မြန်မာပြည်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်ခွဲတွေ များလျှပါတယ်။ အဲဒါဟာ မလွှတ်လပ်ဘူး၊ အားငယ်သူတို့၏ လုပ်နည်း။ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ဆိပ္ပါး မကြာမကြာ ပေါ်တယ်။ မကြာခင်မှာပဲ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ဆိုတဲ့သူဟာ လျဉ်စားတော့တာပဲ။ ပုဂ္ဂိုလ်ခွဲ ကြည်ညိုမှုဟာ မျက်ကန်းယံကြည်မျကို ဖြစ်စေတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်ကို သိပ်ခွဲသွားရင် သူပြောသမျှယုံတော့တာပဲ။ သူခိုင်းသမျှလုပ်တော့တာပဲ။ မစဉ်းစားတော့ဘူး။ ရုပန်ပြည်မှာ ‘ရှိကို အိုစာဟာရာ’ ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး လူလိမ့်ကို ယံပြီး ပြောသမျှယုံ၊ ခိုင်းသမျှလုပ်လိုက်တာ လူပေါင်းများစွာကို သတ်တဲ့အထိ ဖြစ်သွားတယ်။ ကြားလိုက်မှာပေါ့။

..... my word has to be accepted after examination

‘စမ်းသပ် စစ်ဆေးပြီးမှ လက်ခံရမယ်’

စမ်းသပ်ခွင့် ရှိတယ်။ စစ်ဆေးခွင့် ရှိတယ်။ ရွှေစစ်တယ် မစစ်ဘူး ဆိုတာ စမ်းသပ်ပြီးမှ ဝယ်သလို အယူအဆတိုင်းကို စမ်းသပ်စစ်ဆေးရမယ်။ ရွှေစစ်ရင် မှတ်ကျောက်တင် ခံနိုင်ရမယ်။ အမှန်တရားဟာ အစစ်ဆေး ခံနိုင်ရမယ်။

လက်တွေ့စမ်းသပ်ရမယ် ဆိုတဲ့အချက်ကို မြတ်စွာဘုရား အထူးမှာ တယ်။ ယုံတာကို ဦးစားမပေးဘူး။ ဒါပေမဲ့ လက်တွေ့စမ်းတဲ့သူက နည်းနေ တယ်။ ယုံတဲ့သူတွေက များနေတယ်။

လက်တွေ့စမ်းပြီးမှ လက်ခံတဲ့သူတွေ များလာရင်ကောင်းမယ်။ ဘာဖြစ်လိုလဲ။ လက်တွေ့စမ်းသပ်တဲ့သူ များလာရင် လျဉ်စားချင်တဲ့သူတွေ နည်းသွားမယ်။ လူတွေ လျဉ်စားခံနေရတာကို မြင်ရတာ ဝမ်းသာစရာ မဟုတ်ဘူး။ ဘုန်းကြီးက ကိုယ်ကိုယ်တိုင် လျဉ်စားတာကို မခံဘူး။ မခံ

ရအောင် နေတယ်။ သူများကိုလည်း လှည့်စားတာ မခံရစေချင်ဘူး။
လွတ်လပ်စေချင်တယ်။ လှည့်စားတာဟာ မေတ္တာကင်းမဲ့တဲ့ လုပ်ရပ်ဖြစ်တယ်။

ဓရ္မဘာသာတရားရဲ့ အမြင့်ဆုံး ရည်မှန်းချက်ဟာ
လွတ်လပ်မှု ဖြစ်ပါတယ်။ ကောင်းကင်းဘုံတို့ နတ်ပြည့်တို့
မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် လွတ်လပ်မှုနဲ့ စပြီး
လွတ်လပ်မှုနဲ့ ဆုံးတယ် လို့ ဆိုနိုင်တယ်။

ပင်လယ်သမ္မတရာ ရောင့် အရသာဟာ တစ်မျိုးပြုတယ်။ ဘယ်နေရာက
ပင်လယ်ရော ဖြစ်ဖြစ် အရသာတစ်မျိုးထပဲ။ ငွေ့တယ်။ ဘုရားဟောတဲ့
တရားတော်ရဲ့ အရသာဟာလည်း တစ်မျိုးထပဲပြုတယ်။ ဘယ်အချင်း ဘယ်အခါ
ဘယ်နေရာမှာ ဟောတဲ့တရားဖြစ်ဖြစ် အရသာ တစ်မျိုးထပဲပြုတယ်။ အဒါ
လွတ်မြောက်မှု အရသာပဲ။

လွတ်လပ်မှုကို အမြင့်ဆုံးနေရာမှာထားတာ ဖွံ့ဖြိုးသာတရား တစ်ခုပဲ
ပြုပါတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် အားကို့ဖြုတော်တာ ဖွံ့ဖြိုးသာတရားပဲ
ပြုတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် အာမကို့ခိုင်ရင် လွတ်လပ်မှုကို မရခိုင်ဘူး။

မြတ်စွာဘုရားက ဘယ်သူအလိုကျ နေရမယ်လို့ မပြောခဲ့ဘူး။ ပုဂ္ဂၢၢ
တစ်ဦးတစ်ယောက်ရဲ့ အကြိုက်ကို နေရမယ်လို့ မပြောခဲ့ဘူး။

လူသားတွေရဲ့ အမြင့်ဆုံးရည်မှန်းချက်ဟာ လွတ်လပ်မှုပဲ။ ဉာဏ်
စုတုန်းမှာ ကောင်းကောင်းစား ကောင်းကောင်းနေရဖို့ မှန်းတယ်။ ဉာဏ်
နည်းနည်း မြင်လာရင် ပညာတတ်ဖို့ မှန်းတယ်။ အသိဉာဏ် အမြင့်ဆုံးကို
ရောက်ရင် လွတ်လပ်မှုကို မှန်းတယ်။

မိတ်ယာနဲ့ အသိဉာဏ် မြင့်သွားလေလေ လွတ်လပ်မှုကို မြတ်နိုး
လေလေပဲ။

ဗုဒ္ဓရဲ့ တရားတော်ဟာ လွတ်လပ်မှုကို မြတ်နိုးတဲ့သူတွေ အတွက်ပဲ။

Buddhism is The Religion of Freedom.

~~~~~

ဖောင်ကို ဘုရားလက်မခံ

နှုံးတွေ့ ပဋိမာနေနှစ်
အထွော ဗာလံ ဥပစ္စာ့
အထွော အထွေသု နှုံးတွေ့
ကိုကရိုသုစ္စာ တာရကာ။

နှုံးတွေ့ နှုံးတွေ့ကို။ ပဋိမာနေနှစ်။ တောင့်မျော်နေသော။ ဗာလံ၊
လူမြိုက်ကို။ အထွော၊ အကျိုးစီးပွဲသည်။ ဥပစ္စာ့၊ စွန်ပစ်သွားပြီး။ အထွော၊
အလိုက်အပ်သော အကျိုးစီးပွဲသည်။ အထွေသု၊ အလိုက်သောသူ၏။ နှုံးတွေ့၊
နှုံးတွေ့ပင်တည်။ တာရကာ၊ ကောင်းကောင်း၌ လှည့်သွားနေသော နှုံးတွေ့
တို့သည်။ ကိုကရိုသုစ္စာ အဘယ်ကို ပြနိုင်ပါအဲနည်။

ဒီပါ၌ ဂါထာဟာ ဖောင်ကို ဘုရားလက်မခံဘူး ဆိတာကို ပြတဲ့
နိုင်မာတဲ့ အထောက်အထား ဖြစ်တယ်။ အမိပါယ်ကို ပို့ဗျာင်းအောင် ပြောရရင်။
‘နှုံးတွေ့ကို တောင့်မျော်နေသော လူမြိုက်ကို အကျိုးစီးပွဲသည် စွန်ပစ်
သွားပြီး’ နှုံးတွေ့ မျော်ရင်းနဲ့ နှုံးတွေ့ မကောင်းသေးလို့ နှုံးတွေ့ကောင်းမယ့်

ရက်ကို စောင့်ရင်းနဲ့ နေတဲ့ လူမိုက်ဟာ သူလုပ်ရမည့် အလုပ်ကို အချိန်မိ မလုပ်လို သူလိုချင်တဲ့အကျိုးကို မရတော့ဘူး။ အဲဒါကိုပဲ အကျိုး စီးပွားက သူကို စွန့်ပစ်သွားပြီးလို ပြောတာ။

‘အလိုက်အပ်သော အကျိုးစီးပွားသည် အလိုက်သူ၏ နက္ခတ်ပင်တည်း’ ဆိတာက ကိုယ် လိုချင်နေတာက ကောင်းတာဖြစ်ရင် ကိုယ့်နက္ခတ် ကောင်းတယ် လို ပြောတာ။ ကောင်းတာ လုပ်ချင်ရင် နက္ခတ် ကောင်းသလားလို မေးနေဖို့ မလိုဘူး။ နက္ခတ် အမြဲကောင်းတယ်။ မကောင်းတာ လုပ်ချင်ရင် နေတိုင်းဟာ နက္ခတ် မကောင်းတဲ့ နေတွေပဲ။ နေကောင်းရက်ကောင်းရွှေးနေဖို့ မလိုဘူးလို ပြောတာ။ ကိုယ်လုပ်ချင်တဲ့ အလုပ်ဟာ ကောင်းတဲ့ အလုပ်လား မကောင်းတဲ့ အလုပ်လား ဆိတာပဲ စဉ်းစားဖို့ လိုတယ်။

‘ကောင်းကင်၌ လှည့်သွားနေသော နက္ခတ်တို့သည် အဘယ်ကို ပြုခိုင်ပါအဲနည်း’ ဆိတာက အမိပိုယ် ရှင်းပါတယ်။ နက္ခတ်က ကောင်းတာလည်း လုပ်မပေးနိုင်ဘူး။ မကောင်းတာလည်း မလုပ်နိုင်ဘူး လို ဆိုလိုတယ်။

ဒါ ဂါထာအရ ဖောင်မေးနေတာဟာ လူမိုက်တွေ ဥာဏ်ပညာနည်းတဲ့ သူတွေ လုပ်တဲ့ အလုပ်လို ဆိုလိုတယ်။ လူမိုက်ဆိုတာ ဥာဏ်ပညာ နည်းတဲ့ သူကို ခေါ်တာ။

ဥာဏ်နည်းလို ဖောင် မေးတာ။ တကယ်ဥာဏ်ရှုတဲ့သူဟာ ဖောင် မမေးဘူး။ အကြောင်းအကျိုးကိုက်အောင် စဉ်းစားပြီး လုပ်သင့်တာကို အချိန် ရွှေ့မနေပဲ နေ့မရွှေ့ပဲ လုပ်တယ်။

‘အလျော် ကိုစွဲ ကာတွဲ’ ပြုသင့်သော ကောင်းသော အလုပ်ကိစ္စကို

ဒီနေ့ပင် ပြုလုပ်ရာ၏ '... တဲ့ ပြုသင့်တဲ့ကိစ္စကို နောက်တော် ရက်ကောင်း ရွှေ့ပြီး ပြုရာ၏' လို့ မပောဘူး။

သဘာဝတရားကို အကြောင်းအကျိုးကိုက်အောင် နားလည်းပိုင်တဲ့ ဥက္ကာမရှိလို့ သဘာဝ မကျတာတွေကို ကြောက်ကြတယ်။ ကြောက်လို့ သဘာဝ မကျတာကို အားကိုပြန်တယ်။ အားငယ်စိတ် ကြီးလို့ ကိုယ့်ညာ၏ကိုယ် အားမကိုးခိုင်လို့ အားကိုးစရာကို အပြင်မှာရှာတယ်။ 'အတ္ထာထိ အတ္ထနာ နာထော်' "မိမိသည်သာလျှင် မိမိမဲ့ အားကျိုးရာ အားထားရာ" ဆိတာကို အကြိုး ဘယ်လောက်များများ ကြားရကြားရ တကယ်မယုံးခိုင်ဘူး။ တြေားမှာပဲ အားကိုးရာကို ရှာကြတယ်။

မိတ်ပညာရှင်များ သုတေသနလုပ်ပြီး တွေ့ရှိရတဲ့ အချက်တစ်ချက် ရှိတယ်။ လူတွေ အားငယ်လာရင်၊ powerless ဖြစ်လာရင် magic ကို အားကိုးတယ် တဲ့။ အားငယ်လာရင် ဖောင် ယာြော၊ ဘိုးတော်၊ မယ်တော်၊ နှတ်၊ လက်ဖွဲ့၊ အဆောင်၊ စတဲ့ ဟာတွေကို အားကိုးတယ်။ ဥက္ကာပညာ နည်းတာနဲ့ အားငယ်တာနဲ့ဟာလည်း တွဲနေပါတယ်။ တကယ်ညာ၏ရှိတာ မှန်ရင် ဒါတွေကို အားမကိုးတော့ဘူး။

လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း သုတေသနလောက်တိန်းက သိပ္ပါပညာ မထွန်းကား သေးဘူး။ လူတွေဟာ သဘာဝတရားကို မိတ်ဝင်စားပေမဲ့ သဘာဝ ကျကျ တိတိကျကျ မလေ့လာခိုင်သေးဘူး။ ဘာကြောင့် ပြစ်တာလဲ ဆိုတဲ့မေးခွန်းကို အကြောင်းအကျိုးကိုက်အောင် သဘာဝကျအောင် မပြုခိုင်သေးဘူး။ 'မိုး ဘာဖြစ်လို့ ရွှာတာလဲ' လို့မေးရင် သာြေားမင်းကလုပ်လို့ ရွှာတာ လို့ ပြုကြတယ်။ သိပ္ပါပညာ မထွန်းကားတဲ့ ခေတ်၊ သဘာဝကျကျ မစဉ်းစားခိုင်တဲ့ ခေတ်က ရှုတွေရဲ့ဘာဝမှာ အကောင်းအဆိုး တစ်ခုချုပ်လာရင် သဘာဝကျတဲ့

အဖြေကို မပေါ်စိုင်တော့ ကြံဖန်ပြီး ဖြောက်တယ်။ ဖန်ဆင်ရှင် ဘုရားသေင်က လုပ်လို့ နက္ခတ်မကောင်းလို့ အတာမကောင်းလို့ ဆိုတဲ့ အကြံအဖန် အဖြေတွေကို ပေါ်ာက်တယ်။

မြန်မာကို ဘုရင်တွေဟာ လူတွေရဲ့ဘဝကို စိုးမိုးချင်လို့ စစ်တပ်အင်အာကို သုံးပြီး စိုးမိုးတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ လူတွေရဲ့ဘဝကို စိုးမိုးချင်တော့ သူတို့မှာ စစ်တပ်မရှိဘူး၊ စစ်တပ်မရှိတော့ လူတွေ့ကြာက်အောင် တစ်နည်းနည်းနဲ့ လုပ်မှ ဖြစ်မယ်။ အဲဒါတော့ လူတွေမှာ အဆင်မပြေတာ တစ်ခုခဲ့ ဖြစ်လာရင် ဘာကြောင့်ဖြစ်တယ် ဆိုတာ သူတို့ သိတယ်။ နက္ခတ်မကောင်းဘူး၊ ယုံား ချောမယ် ဆိုပြီး လူတွေရဲ့ဘဝမှာ သူတို့ နေရာရအောင် လုပ်တယ်။

အဆင်မပြေတာ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ မထူးဆန်းပါဘူး။ သာဘဝ အကြားတော်မာတွေကြာ့ ဖြစ်တာ ရှိတယ်။ ရာသို့တဲ့ မကောင်းလို့ မိုး မမှန်လို့ အသီးအနီးတွေ အထွက်မကောင်းဘူး၊ ရေကာတာ ရေဇားတွေ ကန်တွေ လုပ်ဖို့လို့တယ်။ မောင်ဆရာတွေ နတ်ဆရာတွေကတော့ နတ်တင်ပါ၊ ပူဇော်ပါ၊ ပသပါ၊ မိုးရွာလိမ့်မယ်။ ဆိုပြီး သာဘဝမကျေတဲ့ လုပ်နည်းတွေကို ပြောတယ်။ ဒီလိုနည်းနဲ့ သူတို့ ဗားဝတ်နေရေးကို ရှာတယ်။ လူတွေ ညာ၏နည်းလေ သူတို့ နေရာရလေပဲ။

ရောဂါဖြစ်ရင် နတ်တွေက ဖမ်းတားထားလို့ အလိန်တာ ကျွေးမှုမယ်။ နတ်တင်ရမယ် ဆိုပြီး သာဘဝ မကျေတာတွေ လုပ်ခိုင်းတယ်။ ပြုဟိုမြို့ဟိုနင်း မကောင်းလို့ ယုံား ခြောမယ် ဆိုပြီး မောင်ဆရာတွေက ခိုင်းတယ်။

အာချုခေတ်တော့ ရောဂါတရှိပြာ ကာဗျိုလ်ဆေး ထိုးထားလိုက်ရင် မဖြစ်တော့ဘူး။ ဆေးသောက်ရင် ဆေးထိုးရင် ပျောက်တာလည်း များပါ တယ်။ အိမ်ထောင်ရေး အဆင်မပြေရင်လည်း ထို့အတူပဲ။ ယုံား ချေဖို့ပဲ

ပြောတယ်။ သူတို့ ပြောတတ်တာ ဒီတစ်ခုပဲ ရှိတယ်။ ဉာဏ်နဲ့ပြုရင်းဖို့ သူတို့ ဘယ်တော့မှ မပြောဘူး။ ဘာဖြစ်လို့ မပြောတာလဲ။ သူတို့က ဉာဏ်ကိုမှ မယုံတာ။

သဘာဝကို နာမလည်တုန်းက လုပ်နည်းနဲ့ သဘာဝကို နာလည်လာတဲ့ အခါ လုပ်နည်း၊ မတူတော့ဘူး။ ဒါ ဒီလိုပဲ ဖြစ်ရမယ်လေ။ နာမလည်တုန်းက လုပ်ခဲ့တာကို အပြစ်မတင်လိုပါဘူး။ နာလည်လာတဲ့အခါမှာ သဘာဝ ကျတာကို လုပ်ရမယ်။ နှစ်ပေါင်း သုံးထောင်လောက် ကာလမှာ တိုးတက် လာတာ မနည်းပါဘူး။ ဒါကို တန်ဖိုးထားရမယ်။ သဘာဝမကျတဲ့ လုပ်နည်းတွေကို စွန့်ရမယ်။ ဘာဖြစ်လို့ မစွန့်ခိုင်တာလဲ။

ကိုယ့်ဉာဏ်ကို ကိုယ် အာမကိုလို့၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဘာလုပ်ရမယ် ဆိုတာကို မဆုံးဖြတ်ခိုင်လို့ သူများကို ဆုံးဖြတ်ခိုင်းတယ်။ သူများဆုံးဖြတ်တာကို လက်ခဲ့တယ်။ ဖောင်ဆရာက ဆုံးဖြတ်ချက် ချပေးရမယ်။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဘာလုပ်ရမယ်ဆိုတာ မဆုံးဖြတ်ရဲဘူး။

ဖောင်ဆရာတွေကလည်း လူတွေရဲဘာဝမှာ နေရာ အများကြီး ပူးချင် တယ်။ ကလေးမွေးလာရင် သူတို့ကို ပင့်ပြီး အတာ ရောခိုင်း။ အတာမှ မရောထားရင် တစ်ခုခဲ့တော့ ဖြစ်တော့မယ်။ အတာ ကောင်းတယ်။ ရာဇ္ဈား ဆိုရင် မိဘတွေ ပျော်နေပြီး။ ကိုယ့်သားသမီးရဲဘာဝကို မွေးခါစ ကတည်းက ဖောင်ဆရာတွေလက်ထဲ အပ်ထားလိုက်တယ်။ ရာဇ္ဈားဖြစ်ရဲနဲ့ ဘာမှ ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဉာဏ်ပညာ ရှိအောင် ကြိုးစားမှာ၊ အရည်အချင်း ရှိအောင် ကြိုးစားမှာ၊ အလုပ်ကို အများလည်း၊ အကျိုးရှိအောင် လုပ်ခိုင်မှ ကြိုးပွဲ့မှာ။ ထူးလောကမှာ လူတွေရဲ့ လေးစားမှုကို ရှိပို့ဟာ မွေးတဲ့ရက်နဲ့ ဘာမှ မဆိုင်ဘူး။

အ... နောက်တော့ နာမည် ပေးတော့မယ်ဆိုရင် ဖောင်ဆရာကို
မေးကြပြန်ပြီး၊ ကိုယ့်သားသမီး နာမည်ကိုတောင် ကိုယ့်ဟာကိုယ် စိတ်ကြိုက်
ရွှေပြီး မပေးနိုင်ကြဘူး၊ သားသမီးရဲ့ နာမည်တောင် ဖောင်ဆရာ လက်ထဲ
ရောက်သွားပြန်တယ်။

သားသမီး နေ့မကောင်းဖြစ်ရင် ဖောင်ဆရာ မေးရပြန်တယ်။ ကျောင်း
ထားတော့မယ် ဆိုရင် မေးရပြန်ပြီး၊ သူရသုတော် မယ်တော်ကို ကိုးကွယ်
ရပြန်ပြီး၊ ဒီလိုနဲ့ မင်္ဂလာဆောင်မယ် ဆိုရင် နေ့နှစ် သင့်ရဲ့လားဆိုတာ
မေးရပြန်တယ်။ သတို့သားနဲ့ သတို့သမီး စိတ်ထားချင်း စရိတ်ချင်း
ဘက်လီရဲ့လား ဆိုတာတော့ မစဉ်းစားဘူး။ သဘာဝကျတာကို ဘေးဖယ်
ထားပြီး သဘာဝမကျတာကို ရွှေ့တန်တယ်။ သေတာတောင် ဖောင်ဆရာ
မပါပဲ သူသန်ကို မရောက်စိုင်ဘူး။

ဖောင်ဆရာတွေ ပူဇားတွေက လူတွေရဲ့ဘာဝကို လွှမ်းမိုးချင်လို့
လုပ်လာခဲ့တဲ့ လုပ်နည်းဟာ အားငယ်တတ်တဲ့သူတွေများတဲ့ ခေတ်မှာ
သိပ်ရေပန်းစားနေတယ်။ ‘ခေတ်မိသူတိုင်း ဖောင် မေးကြသည်။’ လို့တောင်
ပြောရတော့မယ်။ တကယ်တော့ တော်တော် ခေတ်နောက်ကျတဲ့ သူတွေ
ဖောင်မေးကြတာ နော်။

လူတွေ အားငယ်နေသေးသဲ့၊ ညာ၏နည်း နေသေးသဲ့၊ ကိုယ့်အား
ကိုယ်မကိုး သေးသဲ့ ဖောင်ဆရာတွေ ထမင်း မငတ်ဘူး။ အဲဒီလို ဆိုတော့
ဖောင်ဆရာတွေ ဘယ်တော့မ ထမင်းမငတ်ဘူး၊ လို့ ပြောသလို ဖြစ်သွားပြီး။
လူတွေက အားငယ်နေကြအုံမှာပဲ။ ကိုယ့်အသိညာ၏ကို ကိုယ် တကယ်
မယုံသေးသဲ့ အားငယ်နေအုံမှာပဲ။ အားငယ်နေရတာကို ကြိုက်တဲ့
သူတွေလည်း ရှိတယ်။

ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ့်လက်ထဲမှာပဲ ထားပါ။ ဘာဖြစ်လို့ သူများလက်ထဲမှာ ထားမလဲ။ ဆုံးဖြတ်စရေးရင် ကိုယ့်ဘ၏နဲ့ကိုယ် ဆုံးဖြတ်ပါ။ ဒါမှ သတ္တိတဲ့သူ ဆုံးဖြတ်ရဲတဲ့သူ ဖြစ်လာမယ်။ ကိုယ့်ကိစ္စကိုယ် ဆုံးဖြတ်မှ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် တာဝန်ယူတဲ့သူ ဖြစ်မယ်။ တိုင်ပင်ချင်ရင် သဘာဝကျကျ တွေ့တတ် လုပ်တတ်တဲ့သူနဲ့ တိုင်ပင်ပါ။ ဒါပေမဲ့ နောက်ဆုံး ဆုံးဖြတ်ချက်ကတော့ ကိုယ့်ဆုံးဖြတ်ချက်ပဲ ဖြစ်ရမယ်။ ကိုယ့်ဆုံးဖြတ်ချက် မှားရင်လည်း ကိုယ့်ဟာကိုယ်ပဲ တာဝန်ယူပါ။ ဒါမှ တစ်နေ့တွေား ဆုံးဖြတ်ချက် ပိမ့်မှန်လာ လိမ့်မယ်။

ကိုယ့်ဘဝနဲ့ ပတ်သက်တာကို သူများကို ဆုံးဖြတ်
နိုင်းတာဟာ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် တာဝန်မယ့်တာပဲ။ ကိုယ့်ဘဝကို
ကိုယ် တာဝန်မယ့်တဲ့သူဟာ လွှတ်လပ်တဲ့သူ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

ဒါကြောင့် ဖေဒင်မေးတဲ့သူ၊ ဖေဒင်ယုံတဲ့သူ၊ ဖေဒင်ဟောတဲ့သူဟာ
လွှတ်လပ်တဲ့သူ ဘယ်တော့မှ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

သူများရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်နဲ့ ကိုယ့်ဘဝကို နေချင်တဲ့သူဟာ အမြတန်း
ကလောင်မှာပဲ နေရမယ်။ ဘယ်တော့မှ လူကြီးမဖြစ်တော့ဘူး။

ကိုယ့်ဘဝနဲ့ပတ်သက်တာကို ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဆုံးဖြတ်ပါ။ ကိုယ်
ဆုံးဖြတ်ချက်၊ ကိုယ့်ရွှေချေယ်မျဲနဲ့ ကိုယ့်ဘဝကို နေနိုင်မှ စိတ်ဓာတ် ရှင်ကျက်မှု
ဖြစ်မယ်။ တစ်နေ့တွေား ဥာဏ်ပညာ ပြီးစီး လေးနက်ရင့်ကျက် လာမယ်။
ပြီးစီး လွှတ်လပ်လာမယ်။

ကိုယ့်တာဝန်ကို ကိုယ် အခြေည့်အဝ
ယူနိုင်တဲ့သူမှာပဲ စစ်မှန်တဲ့ ဘာသာတရားရှိတယ်။

ဘာသာတရားချိတာ အားကိုယ်ကို ရှာတာလို ပြောကြတယ်။ အဲဒါဟာ
အားငယ်တတ်သူတို့၏ ဘာသာတရားဖြစ်တယ်။ အားငယ်တတ်သူဟာ သူရဲ့
မပြည့်စုံမှ ချိတဲ့မှုကို အကြောင်းခံပြီးတော့ ဘာသာတရားကို ကိုးကွယ်တယ်။
သူလိုချင်တာတွေ ရဖို့ ဘာသာတရားကို ကိုးကွယ်တယ်။ အားမင်္ဂလာယ်တတဲ့
သူဟာ မပြည့်စုံမှ ချိတဲ့မှုကို အကြောင်းမခံဘူး။ လိုချင်တာ ရဖို့ မကိုးကွယ်
ဘူး။ ဇွဲတ်လပ်စီ နှုန်းလမ်းကိုပဲ ရှာတယ်။

ချိတဲ့နေသူရဲ့ ဘာသာတရားဟာ
ပြည့်စုံမှုကို ရည်မှန်းချက်ထားတယ်။ ပြည့်စုံနေသူရဲ့
ဘာသာတရားဟာ ဇွဲတ်လပ်မှုကို ရည်မှန်းချက်ထားတယ်။

မကြောက်တဲ့သူ၊ နိုးရို့မြတ်တဲ့သူရဲ့ ဘာသာတရားဟာ
လုခြုံမှုကိုရှာတဲ့ ဘာသာတရား။ မကြောက်တဲ့သူ၊ မနိုးရို့မြတ်တဲ့သူရဲ့
ဘာသာတရားဟာ ဇွဲတ်မြောက်မှုကို ရှာတဲ့ ဘာသာတရား။

အားမင်္ဂလာယ်တတဲ့သူ၊ သတ္တိရှိတဲ့သူရဲ့ ဘာသာတရားဟာ အားကိုး
စရာကို ရှာတာ မဟုတ်ဘူး။ ဇွဲတ်လပ်မှုကို ရှာတာ။ ဇွဲတ်လပ်မှုကို ရှာတာမှ
ဘာသာတရား အစစ်ဖြစ်တယ်။ “စမွှဲ့” လို ခေါ်တဲ့ ဇွဲတ်လပ်မှုကို
ရှာမှ ဖွဲ့သာသာတရား အစစ်ကို ကိုးကွယ်တာလို ဆိုခိုင်တယ်။
ကိုယ့်တာဝန်ကိုးကိုယ် ပူးနိုင်တဲ့သူမှာပဲ ဇွဲတ်လပ်မှုကို ရှာခိုင်မယ်။

ရလည်း ရှိခိုင်မယ်။ ကိုယ့်တာဝန်ကို ကိုယ် မယူနိုင်တဲ့သူဟာ လွတ်လပ်မှုကို
ကြောက်တယ်။ ရှာမှာလည်း မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ရမှာလည်း မဟုတ်ဘူး။

ဖောင်ဆိုတာ အားငယ်တတ်သူတို့၏ ဘာသာတရား တစ်မျိုး ဖြစ်ပါ
တယ်။ ဟိန္ဒဗြိုင် ဘာသာတရားဖြစ်တယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာတရား မဟုတ်ဘူး။

ကိုယ်က အားငယ်တတ်သူ ဖြစ်နေရင်တော့ အားငယ်တတ်သူတို့၏
ဘာသာတရားကို ကြိုက်မှာပဲ။ ကိုယ်က အားမငယ်တတ်သူ၊ သတ္တိရှိတဲ့သူ
ဆိုရင်တော့ ကိုယ့်အားကိုယ်ကို။ ကိုယ့်ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ကိုယ်ချုံ၊ ကိုယ့်ဘဝကို
ကိုယ် တာဝန်ယူရတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားကို ကြိုက်မှာပဲ။

သတ္တိရှိ ဘာသာတရားအစ်ကို ရှိခိုင်မယ်။ သိခိုင်မယ်။ ကိုယ့်တာဝန်ကို
ကိုယ် ရာခိုင်နှင့် ပြည့် ယူနိုင်မှ ဘာသာတရား အစ်ကို သိခိုင်မယ်။ သတ္တိ
မရှိတဲ့သူ တာဝန်မယူရတဲ့သူမှာ ဘာသာတရားအစ် မရှိဘူး။ ဘာသာတရား
အတုပဲ ရှိတယ်။

အားငယ်တတ်တဲ့သူဟာ ချိုင်းထောက်နဲ့ တွေတဲ့
ဘာသာတရားကို ရှာတယ်။ အားမငယ်တတ်တဲ့သူ၊
သတ္တိရှိတဲ့သူ၊ လွတ်လပ်မှုကို ချို့တဲ့သူဟာ အမတာင်ပဲနဲ့တွေတဲ့
ဘာသာတရားကို ရှာတယ်။

ဘယ်လို ဘာသာတရားကို လိုချော်ဆလဲး ကဲ... ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါ။
ဆုံးဖြတ်ရဲ့သလား။

လွှဲလပ်တဲ့သူဟာ မယံသင့်တာကို မယံတော့ဘူး

ကိုယ့်ရဲ့ အသိဉာဏ်ကို နေရာတိုင်းမှာ သုံးပါ။ ကိုစွဲတိုင်း ကိုစွဲတိုင်းမှာ ထောင့်စောင် စဉ်းစားပါ။ ကောင်းကောင်း လေ့ကျင့်ပြုစုထားတဲ့ အသိဉာဏ်နဲ့ နေသွားမှု လောကြိုးမှာ နေရတာ အဆင်ပြုမယ်၊ ကိုယ့်ဘဝ အခြေအနေကို အကောင်းဆုံးပြုစောင် ဖန်တီးနိုင်မယ်။

အသိဉာဏ်ကို ဖွဲ့ဖြိုးအောင် ပြုစုထားတဲ့သူတွေဟာ မကြာက်သင့်တာ တွေကို ကြာက်နေတယ်။ အားမကိုးသင့်တာတွေကို အားကိုးကြတယ်။ ဖောင်ကို အားကိုးတယ်။ နတ်ကို အားကိုးတယ်။ ဘိုးတော်တွေ မယ်တော်တွေကို အားကိုးတယ်။ ကိုယ့်ဘဝကို သူများလက်ထဲကို ထည့်လိုက်တယ်။ ဖောင်က ကြာက်အောင် ပြောရင် ကြာက်တယ်။ ဖောင်ဆရာက ခိုင်းတာကို လုပ်တယ်။

ဦးယောက်တွေဟာ ကမ္မာမြေကြိုးလိုပါပဲ။ နေကို ဗဟိုပြုပြုးတော့ လူညွှန်း နေကြတယ်။ သူတို့က လူတစ်ယောက်ချင်းရဲ့ဘဝကို ဘယ်လို့ ကောင်းအောင် ဆိုးအောင် မလုပ်နိုင်ပါဘူး။

နက္ခတ်ဆိုတာက အလင်းနှစ်ပေါင်း သန်းနှဲချိပြုး ဝေးပါတယ်။ အဝေးမှာရှိတဲ့ ကြယ်တွေကို ကိုယ့်နေရာကနေ ကြည့်ပြုးတော့ ကိုယ်ပေါ်ချင်တဲ့ ပုံကို ပေါ်ပြုး စိတ်ကူးယဉ် အမိမိပါယ်တွေ ကောက်ကြတယ်။ အလင်းနှစ်ပေါင်း သန်းနှဲချိပြုးဝေးတဲ့ ကြယ်တစ်လုံးက ဒီကမ္မာမှာ ရှိတဲ့ လူတစ်ယောက်ရဲ့ဘဝကို ကောင်းအောင် ဆိုးအောင် လုပ်နိုင်သလား။ ဒါကို ယုံတယ်ဆိုရင်တော့ ကျွန်တာတွေ အမိမိပါယ် မရှိတာတွေ အကြောင်း အကျိုး မကိုက်တာတွေ ဘာမဆို ယုံတော့မှာပဲ။

မဟုသာန့်တာကို မဟုတဲ့လူရဲ့ဘဝဟာ ရှင်းတယ်။
 မကြောက်သာန့်တာကို မကြောက်တဲ့သူရဲ့စိတ်ဟာ
 ကြည်လင် ပေါ့ပါးတယ်။ မမျှော်လင်သာန့်တာကို မမျှော်လင်တဲ့
 သူဟာ တဗြား လုပ်သာန့်တာကို လုပ်နိုင်လို့
 သူဘဝဟာ ပိုပြီး အဆင်ပြေတယ်။

အကျိုးမရှိတာတွေကို မတွေးတော့ဘူး။ ကြောက်စရာတွေကို
 မတွေးတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် သူစိတ်ဟာ အလကားနေရင်း အား မကျွန်ဘူး။
 အားပြည့်နေတယ်။ တကယ် အကျိုးထိထိရောက်ရောက်ရှိတဲ့ ကိစ္စတွေကို
 အာရုံစိုက်ပြီး အကောင်ဆုံးဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်တယ်။ လွတ်လပ်တယ်။
 အဲဒီအချက်က အရေးကြီးတယ်။ သူစိတ်ဟာ လွတ်လပ်တယ်။

စိတ် မလွတ်လပ်တဲ့သူတွေ များလှပါတယ်။ ပိုက်ဆဲ ချမ်းသာတယ်။
 ရာထူးတွေ ကြီးတယ်။ ဒါပေမဲ့ စိတ်မလွတ်လပ်ဘူး။ အဲဒီလို မလွတ်လပ်တဲ့
 စိတ်နဲ့ တစ်သက်လုံး နေသွားကြရတယ်။

ကိုယ့်ဘဝကို သူများ အယူအဆအတိုင်း နေရတဲ့သူဟာ လွတ်လပ်တဲ့သူ
 ဟုတ်ရဲ့လား။ အဲဒီလိုလူဟာ လွတ်လပ်တဲ့သူ ဆိုရင် သူလွတ်လပ်မှုဟာ
 ဘယ်လို လွတ်လပ်မှုဖို့လဲ။ ကိုယ့်ဘေးကိုကိုယ် မသွေ့စိုင်တဲ့သူ မယ့်စိုင်တဲ့သူမှာ
 လွတ်လပ်မူ ရှိသလား။

ဉာဏ်နဲ့ လုပ်တဲ့အလုပ်ဟာ ပိုကောင်းတယ်။ (ဉာဏ် သမ္မတုတ်)
 ဉာဏ်နဲ့ယူဉ်တဲ့ ကုသိုလ်က ပိုပြီးအားကြီးတယ်လို ဘုရားဟောပါတယ်။
 ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးကတော့ ကောင်းတဲ့စိတ်ထားမှာ အခြေခံပြီးတော့
 ဉာဏ်နဲ့လုပ်ရင် ကံကောင်းမယ်လို့ လက်ဆဲတယ်။ ဉာဏ်မပါရင် အရာရာ

တိုင်းဟာ ခက်ခဲတယ်။ ဒါ ဘုန်းပြီးရဲ့ ကိုယ်တွေမှာ အခြေခံပြီး ပြောတာပါ။ စိတ်ကူးယဉ်ပြီး ပြောတာ မဟုတ်ပါဘူး။

ဘုန်းပြီး ငယ်ယ်ကတည်းက လက်ကိုင်ထားတဲ့ မူတစ်ချို့တယ်။
 (၁) ကိုယ်လည်း အကျိုးမရှိတာ သူများလည်း အကျိုးမရှိတာ မလုပ်ဘူး။
 (၂) ကိုယ့်မှာ အကျိုးရှိတယ်။ သူတစ်ပါးကို မထိခိုက်ဘူးဆိုရင် လုပ်တယ်။
 (၃) ကိုယ့်မှာလည်း အကျိုးရှိတယ်။ သူတစ်ပါးလည်း အကျိုးရှိတယ်
 ဆိုရင်တော့ ရှိပြီးလုပ်တယ်။ (၄) ကိုယ့်မှာ အကျိုးမရှိဘူး။ သူတစ်ပါးမှာ
 အကျိုးရှိတယ်ဆိုရင် တစ်ခါတလေ လုပ်တယ်။ (၅) ကိုယ့်အတွက်အကျိုး
 ရှိတယ် သူတစ်ပါးကိုတော့ ထိခိုက်တယ် ဆိုရင် မလုပ်ဘူး။ (၆)
 ကိုယ့်ကိုလည်း ထိခိုက်တယ်။ သူတစ်ပါးလည်း ထိခိုက်တယ် ဆိုရင်တော့
 လုံးဝမလုပ်ဘူး။ (အိုက်ပစ်တာ၊ တံတွေးထွေးတာက အစ ဆင်ခြင်ပါတယ်။)

ယုံကြည်ချက်နဲ့ ပတ်သက်တာတော့ ကာလာမသုတေသနအတိုင်းပဲ
 ကျင့်သုံးပါတယ်။ ကာလာမသုတေသနကို ဖတ်ကြည့်လိုက်ပါ။ တိုတိနဲ့ လိုရင်း
 ရောက်အောင် ပြောရရင်တော့ ကိုယ်တွေကို ယုံကြည်တယ်။ တစ်ခါမှ
 မကြံဘူးတာတော့ မယံဘူး။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို ယုံကြည်တယ်။
 သတိပြာနသုတေသနကို ရင်ထဲနဲ့သားထဲက မြတ်နဲ့တယ်။ ကာလာမသုတေသနကို
 နေ့တိုင်း သတိရတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ကာလာမသုတေသနကို ဟောကြားတော်
 မူနေပဲကို ရည်မှန်ပြီးတော့ ရှိခိုးပါတယ်။

ကိုယ့်ဘဝကို ဒီလက်ရှိဘဝကို အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် နေချင်ပါတယ်။
 စိတ်ကျေနပ်စရာ အကောင်းဆုံး ဖြစ်အောင် နေချင်ပါတယ်။ ဒီနေ့ နေရတာကို
 အကောင်းဆုံး ဖြစ်အောင် နေမယ်။ ဒီဘဝကို အကောင်းဆုံး ဖြစ်အောင်
 နေနိုင်ရင် ကျေနပ်ပါပြီး။

ဒီဘဝကို အဓကာင်းဆုံး ဖြစ်အောင် နေတာဟာ
နောက်ဘဝအတွက် အဓကာင်းဆုံး ပြင်ဆင်လိုက်တာပဲ။

ကဲ့ဥက်, ဒီရိယ ဆိပ္ပါး သုံးမြို့ပြိုတာမှာ ဘုန်းကြီးကတော့ ဒီရိယကို
ပထမနေရာမှာ ထားပါတယ်။ ဘုန်းကြီးကို တရုပ်က ပြောကြတယ်။
အရှင်ဘုရားက ဉာဏ်ကောင်းတယ်။ အဲဒီစကားကို ဘုန်းကြီး လက်မခံပါဘူး။
အမှန်တော့ ဘုန်းကြီးက ဒီရိယ ကောင်းတာပါ။ အဲဒီလိုပြောတော့ ဒီရိယ
ကောင်းတယ်လို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် ဂုဏ်တင်ရာရောက်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့
မှန်တာကိုပြောတာပဲ။

အထူးသပြုင့် ဘုန်းကြီးက ပညာရှာရှုမှာ ဖို့ပြီး ဒီရိယ ကောင်းပါတယ်။
ဒီရိယကောင်းလို့ ဉာဏ်ကောင်းတာပါ။ ပျင်းနေရှင် ရှိတဲ့ ဉာဏ်တောင်
တုံးသွားမယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ဒီရိယနဲ့ ဉာဏ်နဲ့ ပေါင်းပြီးတော့
အလုပ်လုပ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကဲကောင်းလာပါတယ်။

အတိတ်က ကဲကို ဘုန်းကြီးမသိပါဘူး။ ဒါကြောင့် ကောင်းတယ်
မကောင်းဘူး ဆိုတာကို အချိန်ကုန်ခံပြီး မတွေးပါဘူး။ ပစ္စာဖြန်ကဲတော့
ကောင်းတာ အမှန်ပဲ။ ဘာလုပ်လုပ် ဒီရိယနဲ့ ဉာဏ်နဲ့ လုပ်ပါတယ်။ ဒီရိယ
ကောင်းလို့ ဉာဏ်ကောင်းတာ ဒီရိယနဲ့ ဉာဏ်ကောင်းလို့ ကဲကောင်းတာ
ဆိုတော့ ဘုန်းကြီးက ဒီရိယ, ဉာဏ်, ကဲ သုံးမျိုးလုံးကောင်းတယ် လို့
ဆိုရာရောက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အစစ်, အရာရာ အဆင်ပြုပါတယ်။

နောက်တစ်ချက်က ဘုန်းကြီး သူများဆိုက ဘာမှ မမျှော်လင့်ဘူး။
မလိုချင်ဘူး။ ဘာမှ အလကား မလိုချင်ဘူး။ အလကားရတဲ့ အရာအတွက်
ပေးလိုက်ရတဲ့ အဖိုးအခဟာ သိပ်ကြီးရွှေန်းပါတယ်။

အလကားရတာဟာ သို့ပြီ တွေ့က်ခြေမကိုက်ဘူး။ ဘယ်ဟာမှ အလကား မရဘူး လို ကိုယ့်ကိုယ့်ကိုကိုယ့် ငယ်ငယ်ကတည်းက ပြောထားပါတယ်။

ကိုယ့်လိုချင်တာကိုရအောင် ကိုယ့်အားကိုယ့်ကိုးပြီး လုပ်တယ်။ တစ်ခါတလေ သူများအကုအညီကို ယူရရင် နည်းနိုင်သမျှနည်းနည်း ယူပါတယ်။ မလိုပဲနဲ့ အကုအညီ ပေးလာရင်တော့ ငြင်းပါတယ်။ အကုအညီ ပေးတဲ့သူကိုလည်း ဘယ်တော့မှ မမေ့ပါဘူး။

သူများ အကုအညီကို များများ ယူတဲ့သူဟာ
အရည်အချင်း မထွက်တော့ဘူး။

ဘယ်သူဆီကမှ ဘာမှ မမျော်လင့်တဲ့စိတ်ကို တဖြေးဖြေးမွေးကြည့်ပါ။ ကိုယ့်နဲ့ အနီးဆုံး မိသားစွဲဝင် တစ်ယောက်ကနေ ပပါ။ မမျော်လင့်တဲ့အခါ ဘယ်လို ဆက်ဆံရေးမျိုး ဖြစ်လာသလဲ။ မမျော်လင့်ဘူး ဆီပြီး တကယ် နေကြည့်မှ မျော်လင့်တဲ့စိတ်ကို ရိုပြီးမြင်ရမယ်။

မျော်လင့်နေရတာ မလွှောက်လပ်ဘူး။ တကယ်လွှောက်လပ်ချင်တဲ့သူဟာ မမျော်လင့်မှ ဖြစ်မယ်။

~~~~~

လွတ်လပ်တဲ့သူဟာ သဘာဝ အကြောင်းအကျိုးကို လေးစားတယ်

သဘာဝတရားကို ကိုယ့်ရဲ့ လမ်းပြုအဖြစ် ထားတဲ့သူရဲ့ အကြောင်း
အကျိုး ဆင်ခြင်မျှကို တွေ့ရှုတွေက လွယ်လွယ်နဲ့ နောက်ဆုတ် သွားအောင်
လုပ်လို့ မရဘူး။

သဘာဝကျကျ တွေးခေါ် စဉ်းစားတတ်တဲ့သူကို သဘာဝ မကျတာကို
ပြောလို့မရဘူး။ လက်ခံမှာ မဟုတ်ဘူး။ သဘာဝကျကျ တွေးတတ်တဲ့သူဟာ
အပြောကောင်းတာကို မလိုက်လျောာဘူး။ သူကို ပြောက် ပြောလို့လည်း
မရဘူး။ ပြောက် ပြောလို့လည်း မရဘူး။ သူဟာ သဘာဝကျရဲ့လား
ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို အမြဲမေးတယ်။ အရာရာတိုင်မှာ သဘာဝကို အခြေခံပြီး
စဉ်းစားတယ်။

ဘာသာရေးမှာ ဖြစ်ဖြစ်၊ လူမှုရေးမှာ ဖြစ်ဖြစ်၊ ကျွန်းမာရေးမှာ
ဖြစ်ဖြစ် သဘာဝကို အခြေခံပြီး စဉ်းစားတာ အပြောမန်ရလို့ သေချာတယ်။

သဘာဝ မကျတာဆိုရင် ဘယ်သူပြောတာဖြစ်ဖြစ်၊ ဘယ်စာအုပ်မှာ
ပါတာဖြစ်ဖြစ် လက်မခံဘူး။

သစ်စေ့ မရှိပဲ သစ်ပင် မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ကိုင်းပျိုးလို့တော့ ရတယ်။
အဲဒါလည်း သစ်စေ့ သဘောပါပဲ။ ဆိုလိုတာက အပင် ဖြစ်စေသတည်းလို့
ပြောလိုက်ရှုနဲ့ အပင်ဖြစ်မှာ မဟုတ်ဘူး။ သဘာဝ လိုအပ်ချက်တွေ ပြည့်စုံမှ
အပင်ဖြစ်မယ်။

အဲဒီလိုပဲ ယတော့ချေရှုနဲ့ ဘာမ ဖြစ်မှာမဟုတ်ဘူး။ ဘုန်းကြီး
တစ်သက်လုံး တစ်ခါမှ ယတော့ မချေရှုဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ့်ဘဝမှာ

ကောင်းတာတွေ ဖြစ်အောင် ကိုယ့်အား ကိုယ့်ကိုပြီး လုပ်ခဲ့လို ကောင်းတာ
တွေဟာ အုံခြာစရာ ကောင်းလောက်အောင် ဖြစ်လာတယ်။

သဘာဝကျအောင် စဉ်းစားပြီး သဘာဝ လိုအပ်ချက်အတိုင်း
ပြည့်စုံအောင် လုပ်တဲ့ လူမျိုးက ပိုပြီး တိုးတက်တာ အဆင်ပြေတာ အများ
မျက်မြင်ပဲ။ ကမ္မာမှာ အတိုးတက်ဆုံး လူမျိုးဟာ အယူသည်မှု အနည်းဆုံး
လူမျိုးပဲ။ အယူသည်မှု အများဆုံး လူမျိုးဟာ တိုးတက်မှု နောက်အကျဆုံး
လူမျိုးပဲ။

သဘာဝကို လေးစားပါတယ်။ တန်ဖိုးထားပါတယ်။ ယုံကြည်ပါတယ်။
သဘာဝတရားကို လောကပြီး လက်တွေအသုံးပြုလို လူလောကတဲ့ ဒီလောက
တိုးတက်လာတာ။ ဆေးပညာရှင်တွေ သိပ္ပါ ပညာရှင်တွေဟာ ယတောချေနေတဲ့
လူတွေ မဟုတ်ဘူး။ သူတို့ လုပ်နေတဲ့ စမ်းသပ်မှုတွေ အောင်မြင်စိုး
သဘာဝကျတဲ့ နည်းလမ်းအတိုင်းပဲ လုပ်ကြတယ်။

သဘာဝ မကျတာကို ယုံကြည်မှုဟာ အယူသည်မှုပဲ။ ဘာသာရေး
မှာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ကျန်းမာရေးမှာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ လူမှုရေးမှာပဲ ဖြစ်ဖြစ် သဘာဝ
ကျရဲ့လား ဆိုတာကို မေးပါ။ သဘာဝကျတာကို လက်ခံပါ။ သဘာဝ
မကျတာကို ရဲရဲကြီး ပယ်လိုက်ပါ။ အဲဒါ သတ္တိပဲ။

သဘာဝမကျတဲ့ အယူသာဆ တစ်ခုကို ယုံမိရင်

နောက်ထပ်သဘာဝမကျတာတွေကို ယုံဖို့

လမ်းဖွင့်လိုက်သလို ဖြစ်သွားတယ်။

ဒါကြောင့် သဘာဝမကျတာကို တစ်ခုမှ မယုံဖို့ အရေးကြိုးတယ်။

ခလေးငယ်တွေကို သဘာဝမကျတာတွေကို မပြောပြသန့်ဘူး။
ပြောရင်လည်း ဒါတွေဟာ သဘာဝမကျဘူး။ မဖြစ်စိုင်ဘူး။ ဘာ အထောက်
အထားမှ မရှိဘူး။ ဒါပြောရင့် မယုံသန့်ဘူး လိုပဲ ပြောသန့်တယ်။ ငယ်ရှယ်တဲ့
အချိန်မှာ ယုံမိတဲ့အရာကို တစ်သက်လုံး စွဲသွားနိုင်တယ်။ ကိုမှ ပြင်လို့
မရနိုင်ဘူး။

အမှားတစ်ခုက နေရာယူပြီး လမ်းပီတ်ထားလိုက်ရင်
အမှန်က နေရာ မရတော့ဘူး။

ပေါင်းပင်တွေ ထူးစွာတဲ့နေရာမှာ ပန်းမျိုးစောက် ကျောင်
ပေါက်လာတဲ့ ပန်းပင်တွေက ပေါင်းပင်တွေ အောက်မှာ ညျပ်ပြီးနေတော့မယ်။
တကယ် သန်မှာ မဟုတ်ဘူး။ အပွင့်ကောင်းကောင်း ပွင့်မှာ မဟုတ်ဘူး။
လောင်းရိပ်ကို မဖယ်ပဲ၊ ပေါင်းမရှင်းပဲ၊ အပင်စိုက်တဲ့သူဟာ တော်တော်
ညာက်နည်းတယ်လို့ ဆိုရမယ်။

ဒါပေမဲ့ ကလေးတွေရဲ့ဘာဝမှာ သူတို့ ငယ်ငယ်လေးထဲက မှာနေတဲ့
အယူအဆတွေကို ခေါင်းထဲ ထည့်ပေးလိုက်တာ ခံလိုက်ရတယ်။ ဆယ်စိုး
လောက် အရွယ်ရောက်ရင် သူတို့ခေါင်းထဲမှာ အမှားတွေ ပြည့်နေပြီး။
အဒီ နောက်မှာ မှန်တာကို ပြောပြရင် မှန်တာက နေရာမရနိုင်တော့ဘူး။

ပေါင်းပင်တွေကို နှုတ်ပစ်မှ ဖြစ်မယ်။ အမြစ်တွယ်နေတဲ့ အပင်ကို
နှုတ်လိုက်ပေမဲ့ အမြစ်ကျွန်းနေလို့ အမြစ်ကနေ ပြန်ပေါက်လာတယ်။ အမြစ်ပါ
မကျွန်အောင် နှုတ်ပစ်မှ ဖြစ်မယ်။

And when you take weeds out of a garden it gives you

room to grow flowers.

ဥယျာဉ်ထဲက ပေါင်းပင်တွေကို နှုတ်ပစ်လိုက်ရင် ပန်းပင်တွေ စိုက်ဖို့
နေရာရတယ်။ ဒါကြောင့် ပေါင်းနှုတ်ကြပါ။

လွတ်လပ်သူ၏ တာဝန်ယူတတ်သော စိတ်ထား

လွတ်လပ်မှုဆိုတဲ့ခကားလုံးဟာ အမိုးယောက်တွေ တော်တော်များတယ်။
ပညာရှင်တော်တော်များများ ကိုယ့်အမြင်နဲ့ကိုယ် အမိုးယောက် ဖွင့်ဆိုကြတယ်။
လွတ်လပ်မှုရဲ့ အမိုးယောက်အမျိုးမျိုး သဘာဝ အမျိုးမျိုးကို စိတ်ဝင်စားပါတယ်။

လွတ်လပ်မှုဆိုတာ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နဲ့ အကောင်းဆုံး
ဖြစ်အောင်နေဖို့ ကိုယ်ယူရမယ့် တာဝန်ကို ခေါ်တာ တဲ့။

ဒီခကားအရ လွတ်လပ်မှုဆိုတာ တာဝန်လို့ အမိုးယောက်ရတယ် နော်။
ဘယ်လိုတာဝန်လဲ။ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နဲ့ အကောင်းဆုံး
ဖြစ်အောင် နေရမယ့်တာဝန်။ ကိုယ့်နည်း ကိုယ့်ဟန်လည်း ဖြစ်ရမယ်။
အကောင်းဆုံးလည်း ဖြစ်ရအုံမယ်။ အဲဒါ နည်းတဲ့တာဝန် မဟုတ်ဘူး။

ဘယ်လိုဘဝမျိုးကို နေချင်သလဲ ဆိုတာကို သိတဲ့သူ တော်တော်
နည်းပါတယ်။ ငယ်ငယ်ကတည်းက အပြစ်မရှိတဲ့ ဘိစ္စတွေမှာ လွတ်လွတ်
လပ်လပ် လုပ်တတ်တဲ့ အလေ့အကျင့် အခွင့်အရေးကို ရွှေတဲ့သူမှာသာ
ကြိုးလာတဲ့အခါ ကိုယ့်ဘယ်လိုဘဝမျိုးကို နေချင်တယ် ဆိုတာ သိနိုင်မယ်။
ငယ်ငယ်ကတည်းက ကိုယ့်စိတ်ကူးနဲ့ကိုယ် ကောင်းတာတွေကို လုပ်ခွင့်မရအဲရင်

ကိုယ်ဘယ်လို ဘဝမျိုးကို နေချင်တယ်ဆိုတာ မသိနိုင်တော့ဘူး။

ဒီနေ့ တစ်နေ့တာလုံး ငါ ဘာလုပ်မယ် ဆိုတာကို သေသေချာချာ စဉ်းစားတဲ့အကျင့် မရှိတဲ့သူဟာ ကိုယ်ဘဝကို ကိုယ် ဘယ်လိုနေချင်တယ် ဆိုတာကို ဘယ်လိုမဲ အပြော်လို ရမှာမဟုတ်ဘူး။ ကြံ့ရာကိစ္စတွေကို လုပ်ရင်နဲ့ပဲ တစ်နေ့ ကုန်သွားမယ်။ အဲဒါ တစ်နေ့ တစ်နေ့တွေ ပေါင်းလိုက်တော့ တစ်ဘဝ ဖြစ်သွားတယ်။

ရာထူး ကြီးကြီး ရတာဟာ ဘဝကို အကောင်းဆုံးနေတာနဲ့ ဘာမှ မဆိုင်ဘူး။ ရာထူးအကြီးဆုံးလူဟာ ဘဝကို အကောင်းဆုံးနေတဲ့သူ မဟုတ်ပါဘူး။

ငယ်ငယ်ကတည်းက ချိုင်းတာပဲ လုပ်ရတဲ့သူဟာ creative thinking တိတွင်ကြံ့ဆပြီး တွေ့တဲ့အကျင့်ကို မရတော့ဘူး။ ကိုယ်ဘဝကို ကိုယ်ပုံဖော်တယ်ဆိုတာ ဉာဏ်ကို အစွမ်းကျန် သုံးရတဲ့ အလုပ်ပါ။ စိတ်ထားမြင့်မြတ်မှုလည်း နှိမ် လုပ်လိုရတဲ့ အလုပ်ပါ။ လွယ်လွယ်နဲ့ မရပါဘူး။ စိတ်ထင်ရာလုပ်ရှုနဲ့ ကိုယ်ဘဝကို ကိုယ် စိတ်တိုင်းကျ နေတာလို မပြောနိုင်ဘူး။ အမှားတွေကို လုပ်မိပြီး ဥက္ကရာဇ်၊ ဘဝပျက်ပြီး နောင်တတွေနဲ့ နေရတဲ့ သူတွေ မနည်းပါဘူး။

သူများ ပုံသွင်းပေးသလို ကိုယ်ဘဝကို နေတဲ့သူမှာ လွတ်လပ်မှု မရှိဘူး။ သူများပုံသွင်းတာကို ခံရတယ်ဆိုရင် ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန် မရှိတော့ဘူးပေါ့။ ကိုယ်ဘဝကို ကိုယ်ကြိုက်သလို ဖန်တီးခွင့်မရှိတော့ဘူး။ အဲသလိုဆိုရင် ဘာ တာဝန်ယူစရာ ရှိတော့သလဲ။ သူများ ပုံသွင်းပေးတာကို လက်ခံရရင် ကိုယ့်စိတ်ကူးနဲ့ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် လုပ်လိုမရတော့ဘူး။ ကိုယ့်စိတ်ကူးနဲ့ ကိုယ် လုပ်လို မရတော့ရင် အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ဘယ် လုပ်နိုင်တော့မလဲ

နော်။ လုပ်ပေးသမျှ လက်ခံရရင် အားထုတ်နေစရာ မလိုတော့ဘူး။ လိုက်နာစရာပဲ ရှိတော့မယ်။ သူတို့အတွက် အကောင်းဆုံး ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ် ကိုယ့်အတွက်တော့ အကောင်းဆုံးဖြစ်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ ထားရာနေ့ စေရာသွား ဖြစ်သွားပြီး။

ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နဲ့ ပုံဖော်ဖို့ဆိုတာ
တော်ရုံသွေးနဲ့ လုပ်လိုမရဘူး။ ကိုယ့်အသိဉာဏ်ကိုကိုယ်
တကယ် ယုံကြည်စိတ်ချမှုသာ လုပ်နိုင်တယ်။

ဒါကြောင့် ကိုယ့်အသိဉာဏ်ကို ကိုယ် ယုံကြည်စိတ်ချ လောက်အောင်
လေ့ကျင့်ထားဖို့လိုတယ်။

ဒီမှာ သတိနဲ့နေတာ ပါလာပြီး။ ကိုယ့်ဘဝမှာ ကောင်းတာတွေ
ဖြစ်လာဖို့ဟာ သတိနဲ့နေတဲ့ အလေ့အကျင့် ရှိမှ ဖြစ်မယ်။ အဲဒါ ဖြတ်လမ်း
မရှိဘူး။ နေ့စဉ် လုပ်နေရမယ်။ တစ်နေ့တက် တစ်နေ့ စိတ်ထားပြီး
ရင့်ကျက်လာအောင် လုပ်နေရမယ်။

maturity စိတ်ဓာတ်ရင့်ကျက်မှု မရှိပဲ၊ အရှည်ကို မျှော်မှန်နိုင်တဲ့
ဉာဏ်မရှိပဲ၊ လွှဲတ်လုပ်မှု freedom မရှိနိုင်ဘူး။ လွှဲတ်လုပ်မှု မရှိပဲ
ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ့်စိတ်တိုင်းကျ ပုံဖော်လို့ မရဘူး။

maturity စိတ်ဓာတ်ရင့်ကျက်မှုဆိုတာ မြင့်မြတ်မှုနဲ့ တွဲနေပါတယ်။ မြင့်မြတ်မှုဆိုတာ သတိနဲ့ အမြတန်းနေတဲ့သူမှ ရှိနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့်
မြတ်စွာဘုရားက ‘အပ္ပါဒေန သမ္မတအထူး’ မမေ့မလျော့တဲ့သတိနဲ့
ပြည့်စုံပါစေ။ ‘အမြတန်း သတိနဲ့နေ’ လို့ ‘ဒိဝင်သေ ဒိဝင်သေ ပြုဝါ’

နေ့တိုင်း သတိပေးတာ။ ဒါ 'အပ္ပါယောန သမ္မာအေသ' ဆိုတာကို ဖြစ်အောင် လုပ်ခိုင်တဲ့သူဟာ လွတ်လပ်တဲ့ဘဝ၊ လွပတဲ့ဘဝကို ဖန်တီးခိုင်မယ်။

ဒါကြောင့် လွတ်လပ်မှုကိုရှိ အပ္ပါယောန သမ္မာအေသ' ဟာ မလုပ်မဖြစ် အရင်ဆုံး လုပ်ရမယ့် အလုပ် ဖြစ်တယ်။ ဘသိလောက်နဲ့ မရှေ့ဗျာ၊ နော်၊ ဒီစကားတွေကို ဘုန်းကြီးက အတွေးသက်သက်နဲ့ ပြောနေတာ မဟုတ်ဘူး။ ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် လွတ်လပ်မှုကို လိုချင်လို ငယ်ငယ်ကတည်းက ကိုယ့်ဉာဏ် မီသလောက် လုပ်ခဲ့တယ်။ အချလည်း လုပ်နေတယ်။ ကိုယ်တိုင် လုပ်နေလို ဘယ်အချက်ဟာ အင်ရှုကြီးတယ် ဆိုတာကို သိပါတယ်။

သတိနဲ့နေတဲ့သူဟာ အရေ့အကြိုးတဲ့ကိစ္စတွေမှာ ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ပဋိပက္ခ မဖြစ်ဘူး။ အနိုင်လည်း မယူဘူး။ အရှုံးလည်း မပေါ်ဘူး။ ကိုယ့်စိတ်ဓာတ် အဆင့်အတန်း နိမ့်ကျွေားမယ့်ကိစ္စကို မလုပ်ဘူး။ ခွဲချေးကို ရန်မလုပ်ဘူး။ သူများကို အနိုင်ရတာကို လွတ်လပ်တာလို မယူဆဘူး။ အနိုင်အရှုံး မရှိတာကို လွတ်လပ်တာလို ယူဆတယ်။

သူဟာ ကိုယ့်ရဲ့ စိတ်ဓာတ်အင်အားတွေ၊ အသိဉာဏ်တွေ၊ အရည် အချင်းတွေကို အကောင်းဆုံးနေရာမှာ သုံးတယ်။ အကောင်းဆုံးနေရာဆိုတာ ကိုယ့်စိတ်ဓာတ်နဲ့ အသိဉာဏ်ကို မြှင့်တင်တာပဲ။ လူမိုက်ကို လက်ရုံးချင်း ယူဉ်ပြုင်ပြီး အစိုင်မယူဘူး။ လူမိုက်နဲ့လက်ရုံးရည်ချင်း ယူဉ်ပြုင်ရင် တန်းတူ ဖြစ်သွားမယ်။ တန်းတူ ရည်တွေမသာ ပြုင်ဖက်ဖြစ်တယ်။ လွတ်လပ်မှုကို တကယ် နားလည်တဲ့သူဟာ လက်ရုံးရည်ကို မသုံးဘူး။ နှလုံးရည်ကိုပဲ သုံးတယ်။

ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ့်လက်ထဲမှာ မိမိရရှု ကိုင်ထားရတာ တာဝန်ကြီးပါ တယ်။ ကိုယ့် ဘာကို တန်ဖိုးထားတယ်ဆိုတာကို ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဆုံးဖြတ်တယ်

ဆိတာ အဲတ္တာ တွေ့ ကြီးကြီးနဲ့ လုပ်လိုရတဲ့ ကိစ္စ မဟုတ်ပါဘူး။ အတ္တာ တွဲကင်းမှ လုပ်ခိုင်ပါတယ်။ အတ္တာ တွဲနဲ့ လုပ်ရင် ဘဝယျက်သွားမယ်။ ဒါလောက် ကြီးမားတဲ့ တာဝန်ကို သေးသိမ်တဲ့ အတ္တာက တာဝန်မယူခိုင်ပါဘူး။

အတ္တာ တွဲနဲ့ လုပ်သမျှဟာ လွှတ်လပ်မှု မရှိဘူး။
 ညာက်မပါဘူး။ ညာက်မပါပဲ လွှတ်လပ်မှု မရှိပဲ
 ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နဲ့
 ပုံမဖော်နိုင်ဘူး။

ဘယ်သူ့အတွေးအခေါ် ဘယ်သူ့အယူအဆကိုမှ အတုံးလိုက်အတစ်လိုက် လက်မခံပဲ - အယူအဆတိုင်းကို ကိုယ့်ညာက်နဲ့ စမ်းစစ်ပြီး အမှားအမှန် ဆုံးဖြတ်စိုး ဆိတာ မလွှယ်လျပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ မစမ်းစစ်ပဲ လက်ခံရင်လည်း လွှတ်လပ်မှု မရှိဘူး။ အဲဒါကြောင့် တကယ် လွှတ်လပ်မှုကို မြတ်စွဲတဲ့ သူဟာ အင်မတန် ကြီးတဲ့ တာဝန်ကို ယူရတယ်။

~~~~~

လွှတ်လပ်သူ၏
 ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် ထိန်းသိမ်းနိုင်စွမ်း

လွှတ်လပ်တယ်ဆိတာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် အုပ်ချုပ်ခိုင်တာကို ပြောတာ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် အုပ်ချုပ်တယ်ဆိတာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်

ဓည်းကမ်းရှိအောင် ထိန်းသိမ်းနိုင်တာကို ပြောတာ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်
လော်တာကို ပြောတာ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် ချုပ်ထိန်းနိုင်တာကို ပြောတာ၊
ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် အုပ်ချုပ်မလား၊ သူများ အုပ်ချုပ်တာကို ခံမလား။

တာဝန်သိမ္မာဟာ လွှတ်လပ်မှုအတွက်

မရှိမဖြစ်တဲ့အရာ ဖြစ်တယ်။ တာဝန် မသိတဲ့သူ၊ တာဝန်မဲ့
လုပ်တဲ့သူဟာ လွှတ်လပ်မှုနဲ့ မတန်တဲ့သူ ဖြစ်တယ်။

ဘယ်သူကမှ ကိုယ့်ကို ရာခိုင်နှစ်းပြည့် ချုပ်ချယ်ထားလို့မရပါဘူး။
လူတိုင်းမှာ လွှတ်လပ်မှု ရှိနေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လူတွေဟာ လွှတ်လပ်မှုကို
အကောင်းဆုံးနေရာမှာ မသုံးကြဘူး။

အချိန်ပိမှာ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ကြိုက်တာလုပ်ပါ ဆိုရင် ဘာလုပ်မလဲ။
အပျင်းပြေ ဘော်လုံးပွဲကြည့်မလား။ အရည်အချင်း မြင့်လာအောင် လုပ်ရတဲ့
အလုပ်တစ်ခု လုပ်မလား။ စာအုပ်ကောင်း တစ်အုပ် ဖတ်မလား။ အပျင်းပြေ
ဖတ်ရတဲ့ စိတ်ကူးယဉ် ာတ်လမ်းတစ်ပုံး ဖတ်မလား။

ကိုယ် ဘာကို ရွှေးချယ်တယ် ဆိုတာပေါ်မှာ မှတ်ညိုး
ကိုယ် ဘယ်လောက် လွှတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်လာမလဲ ဆိုတာ
အဖြေပေါ်ပါတယ်။

ရှိနေတဲ့ လွှတ်လပ်မှုကို အစွဲသုံးစား လုပ်နေတဲ့သူဟာ ပါပြီး
အဆင့်မြင့်တဲ့ လွှတ်လပ်မှုကို ဘယ်နည်းနဲ့မှ မရနိုင်တော့ဘူး။ ရထားတဲ့

လွတ်လပ်မှုကို စည်းကမ်းရှိရှိ သုံးနိုင်တဲ့ သူမှာသာ ပြီး၊ အဆင့်မြင့်တဲ့
လွတ်လပ်မှုကို ရလာမယ်။ ကိုယ်နဲ့တန်ရင် ရမယ်။ ရထားတဲ့ လွတ်လပ်မှုကို
မသုံးပဲ နေတဲ့သူဟာလည်း ပြီးအဆင့်မြင့်တဲ့ လွတ်လပ်မှုကို မရနိုင်ဘူး။
ရတဲ့လွတ်လပ်မှုကို အပြည့်အဝ သုံးနေတဲ့သူပဲ ပြီး၊ လွတ်လပ်လာမယ်။

လွတ်လပ်မှုဆိုတာ သုံးနေမှ ရှိနေတယ်။

မသုံးတော့ရင် မရှိတော့ဘူး။

လွတ်လပ်သူ၏ ရွှေးချယ်စရာများကို ကိုယ်တိုင်သတ်မှတ်နိုင်စွမ်း

လွတ်လပ်မှုဆိုတာ ကိုယ်လပ်ချင်တာကို လပ်ရတာလောက်နဲ့ မပြည့်စုံ
သေးဘူး၊ မလုံလောက် သေးဘူး။ ရွှေးစရာတွေ အများကြီး ပေးထားတဲ့
အထက ကိုယ်ကြိုက်တာကို ရွှေးယွှင်း ရှိတာလောက်နဲ့လည်း မပြည့်စုံ
သေးဘူး၊ မလုံလောက်သေးဘူး။ အမိကကျေတဲ့ အရေးပါတဲ့ အခြေခံကျေတဲ့
လွတ်လပ်မှုဟာ ရွှေးစရာတွေ အများကြီးကို အရင်ဆုံး ဖန်တီးဖို့၊
ရွှေးစရာတွေကိုပဲ ကိုယ်က ဖန်တီးဖို့၊ ပြီးတော့ အဲဒီ ရွှေးစရာတွေနဲ့
ပတ်သက်ပြီး အများနဲ့ အေးစေးညီညွှတ်ဖို့ ပြီးမှ ရွှေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ရွှေးစရာတွေကို သူများက သတ်မှတ်ပေးပြီးမှ၊ အဲဒီ သတ်မှတ်
ပေးပြီးသားတွေထဲက ကိုယ်က ရွှေးရမယ်ဆိုရင် အဲဒီ လွတ်လပ်မှုအစ်

မဟုတ်သေးဘူး။

ဘယ်ဟာမတ္ထထဲက ရွှေးရမယ် ဆိုတာကို
မသတ်မှတ်ခင် ကတည်းက အဲဒါတွေကို သတ်မှတ်ရာမှာ
ကိုယ်က သတ်မှတ်ခွင့်ရှိမှ လွှတ်လပ်တယ်။

ဥပမာနဲ့ ပြောရရင်....။ ခွေးအဖြူနဲ့ ခွေးအနက်ထဲက ကြိုက်ရာ
တစ်ကောင်ရွှေပါ ဆိုတာ ကန့်သတ်ချက်ကို ကြိုက်ပေးထားတဲ့ လွှတ်လပ်မှုပဲ
ဖြစ်တယ်။ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က ခွေးအဖြူ၊ ခွေးအနက်၊ ခွေးအညီ၊
အယ်လ်ဆေးရှင်းခွေး၊ ဒိုဘာမန်ခွေး၊ အင်းခွေးတွေထဲက ကြိုက်ရာ
တစ်ကောင်နဲ့... ကြောင်အဖြူ၊ ကြောင်အဝါ၊ ကြောင်အနက်၊ ကြောင်အကြား
ထဲက ကြိုက်ရာတစ်ကောင်ကို ရွှေးမယ်လို့ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က သတ်မှတ်နိုင်တဲ့
အခွင့်အရေး ရှိရမယ်။ မရွှေးခေါင်ကတည်းက သတ်မှတ်ချက်ကို လုပ်တုန်းမှာ
ကိုယ်က ပြောပိုင်ခွင့် ရှိရမယ်။

အဲဒါခွေးတွေ အားလုံးနဲ့ ကြောင်တွေ အားလုံးကို လိုချင်တယ်။
ရမှဖြစ်မယ်လို့တော့ တောင်းဆိုလို့ မဖြစ်ဘူး။ အဲဒါ ကန့်သတ်ချက် လုံးဝ
မရှိတဲ့ လွှတ်လပ်မှု ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါလို့ လွှတ်လပ်မှုမျှိုးကိုတော့ မတောင်းဆို
သင့်ဘူး။

ဒါကြောင့် သားသမီးတွေကို တတ်နိုင်သလောက် သူတို့ စိတ်ကျေးနဲ့
သတ်မှတ်ခွင့်ပေးပါ။ ပြီးတော့မှ ရွှေးခိုင်းပါ။ သူတို့ရွှေးတာကို မပေးနိုင်ရင်
သူတို့နဲ့ ဆွေးနွေးပါ။ သူတို့ တောင်းတိုင်း ပေးရမယ် လို့တော့ မဆိုလိုဘူး။
တောင်းတိုင်း ပေးရင် စည်းကမ်းမရှိတော့ဘူး။ တကယ်တော့ ဘယ်မိဘာမှ
တောင်းတိုင်း မပေးနိုင်ပါဘူး။

~~~~~

လွှတ်လပ်မှုလမ်းစ

လွှတ်လပ်မှုရှိတယ်၊ မရှိဘူး ဆိုတာကို သိလာမှ၊ လွှတ်လပ်တယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုအခြေအနေ ဘယ်လို စိတ်ထားကို ခေါ်သလဲဆိုတာကို သိလာမှ လွှတ်လပ်မှ စပြီး၊ လွှတ်လပ်မှုဆိုတာ ဘာကိုခေါ်သလဲ ဘယ်လိုသာဝလဲ ဆိုတာကို သိလာမှ လွှတ်လပ်မှုလမ်းစကို တွေ့တယ်၊ လွှတ်လပ်မှုကို သိလာတာဟာ လွှတ်လပ်မှုရဲ့ အစပါ၊ မလွှတ်လပ်တာကို သိလာတာဟာလည်း လွှတ်လပ်မှုရဲ့ အစပါပဲ။

လွှတ်လပ်မှုအကြောင်းကို သိတတ်တဲ့အချယ်ကစပြီး ပြောပြုသင့်တယ်။ နေ့စဉ် လုပ်နေတဲ့ ကိစ္စတွေမှာ လွှတ်လပ်မှုရှိမရှိ ဆိုတာကို ကလေးတွေကို ထောက်ပြုသင့်တယ်။

လွှတ်လပ်မှု အမျိုးမျိုးရှိတယ်။ စားတာမှာ လွှတ်လပ်မှု၊ ဝတ်တာမှာ လွှတ်လပ်မှု၊ ပြောတာ ဆိုတာမှာ လွှတ်လပ်မှု၊ ဆက်ဆံရေးမှာ လွှတ်လပ်မှု၊ ပညာရှာတာမှာ လွှတ်လပ်မှု၊ စီးပွားရေးရှာတာမှာ လွှတ်လပ်မှု၊ အလုပ် လုပ်တာမှာ လွှတ်လပ်မှု၊ အောက်လိုက် လွှတ်လပ်မှု၊ အမျိုးမျိုးကို နေ့စဉ် သတိထားပြီးတော့ ပြုပြီးလွှတ်လပ်မှုရှိအောင် ကြိုးစားနေတဲ့သူမှာ တစ်နေ့ထက် တစ်နေ့ လွှတ်လပ်မှု ပို၍လာမယ်။ အရည်အချင်းတွေလည်း ပိုတွက်လာမယ်။ စိတ်ဓာတ်လည်း ပိုမြင့်မားလာမယ်။

ဘက်မလိုက်ပဲ မျှမျှတတ် သဘောထားနဲ့ ပြောတာ၊ လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ ပြောတာ၊ အမှန်တရားကို မဖူးကွယ်ပဲ ရှိရှိသာသာ၊ ပြောတာဟာ လွှတ်လပ်တဲ့ စိတ်နဲ့ ပြောတာ။ လျဉ်းစားချင်တဲ့စိတ်နဲ့ ပြောတာဟာ မလွှတ်လပ်တဲ့ စိတ်နဲ့ ပြောတာ။ အနိုင်ယူချင်တဲ့စိတ်နဲ့ ပြောတာဟာ မလွှတ်လပ်တဲ့ စိတ်နဲ့ ပြောတာ။

ဟန်လုပ်ပြီးပြောတာဟာ မလွှတ်လပ်တဲ့ စိတ်နဲ့ ပြောတာ။ တစ်ကိုယ်ကောင်း ဆန်တဲ့ စိတ်နဲ့ ပြောတာဟာ မလွှတ်လပ်တဲ့ စိတ်နဲ့ ပြောတာ။

ဆက်ဆံရောမှာ လွှတ်လပ်မျှော်ဖြူ သိပ်အရေးကြီးပါတယ်။ လူဘဝဟာ ဆက်ဆံရောမှာ အခြေခံပါတယ်။ ဆက်ဆံရေး လုံးဝမရှိရင် ဘဝ မရှိတော့ ဘူး။ ဆက်ဆံရေးညွှန်ရင် ဘဝ အရည်အသွေးလည်း ညွှန်တယ်။ ဆက်ဆံရေး အဆင့်မြင့်ရင် ဘဝလည်း အဆင့်မြင့်တယ်။ ဒါကြောင့် ဆက်ဆံရေး ကောင်းလို့ သိပ်အရေးကြီးတယ်။ တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်တဲ့ စိတ်နဲ့ ဆက်ဆံရေး ညွှန်မယ်။ ကိုယ်နဲ့ ဆက်ဆံရှုတဲ့ သူတို့ကို လေးလေးစားစား မဆက်ဆံဘူးလို့ ခံစားရမယ်။

လူမှုဆက်ဆံရောမှာ တစ်ပက်သတ် အနိုင်ရနေတဲ့သူဟာ အဖော်မြေနေတဲ့သူ ဖြစ်တယ်။ အမြတ်နဲ့ အနိုင်ရနေတဲ့သူမှာ စိတ်ဆွဲ မရှိဘူး။

အနိုင်ရနေတာဟာ လွှတ်လပ်တာ မဟုတ်ဘူး။

အနိုင်အရှုံး မရှိတာဟာ လွှတ်လပ်တာ။

ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေ စာသင်တဲ့ အခါမှာ စာကို စိတ်ဝင်စားမှု မရှိပဲ သင်နေရရင် လွှတ်လပ်မှုမရှိတဲ့ စိတ်နဲ့ သင်နေတာ။ စာပတ်နေတဲ့ အခါမှာ စာကို စိတ်မဝင်စားပဲ တြေားတစ်ခုခုကို (ဒီဒီယို ကြည့်ချင်တာ၊ အဖော်နဲ့ ဟိုဟို ဒီဒီ သွားချင်တာ၊ စားချင်တာ၊) လုပ်ချင်စိတ်နဲ့ ဖတ်နေရင် စာကိုလည်း ကောင်းကောင်း သဘောပေါက်မှာ မဟုတ်ဘူး။ လွှတ်လပ်မှု လည်း မရှိဘူး။ စိတ်က ထောင်ကျေနေသလို ခံစားရမယ်။ စိတ်ထောင်ကျေနေတဲ့ သူတွေ များပါတယ်။

စာကို စာကယ် စိတ်ဝင်စားပြီး ဖတ်နေတဲ့သူဟာ စိတ်ချမ်းသာမှု ပို့ပို့တယ်။ ပျော်တယ်။ လွတ်လပ်တယ်။ စာကို ပို့ပြီးသဘောပေါက်တယ်။ လုပ်နေတဲ့ကိစ္စကို ရှုံးပြု၍ ပြည့် စိတ်ဝင်စားပြီး လုပ်နေတာဟာ လွတ်လပ်မှု ပို့ပို့တယ်။ စိတ်ချမ်းသာမှု ပို့ပို့တယ်။

ကိုယ်လုပ်နေတဲ့အလုပ်ကို အပြည့်အဝ စိတ်ဝင်စားပြီး လုပ်တာဟာ အောင်မြင်ရေးမှာ အရေးကြီးဆုံးအချက် ဖြစ်တယ်။ ပျော်ချင်စွာ ဘဝကို နေနည်းမှာလည်း ကိုယ်လုပ်နေတာကို အပြည့်အဝ စိတ်ဝင်စားတာဟာ အရေးအကြီးဆုံး အချက်ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်လုပ်နေတာကို အာရုံ စူးစိုက်ပြီး လုပ်တတ်အောင် လေ့ကျင့်ရမယ်။ ဒီအရည်အချင်းဟာ သိပ်တန်ဖိုး ပို့တယ်။

အလုပ်ကို စိတ်မပါပဲ၊ အလုပ်လုပ်ချင်ဟန် ဆောင်နေတဲ့သူဟာ စိတ် ထောင်ကျနေတဲ့သူ ဖြစ်တယ်။ အချလုပ်နေတာကိုမှ စိတ်မဝင်စားရင် အခု နေနေရတဲ့ အချိန်ဟာ တန်ဖိုးမျှတဲ့အချိန် ဖြစ်နေမယ်။ အရည်အသွေး ပြည့်ဝတဲ့အချိန် အရည်အသွေးမြင့်မာတဲ့အချိန် Quality time မဖြစ်တော့ ဘူး။

အချိန်တိုင်း အချိန်တိုင်းကို အရည်အသွေး ပြည့်ဝတဲ့ အချိန် အရည်အသွေး မြင့်မားတဲ့ အချိန် Quality time ဖြစ်အောင် ဘယ်လို လုပ်မလဲ။ စိတ်ပါလက်ပါ ထူး၊ စိတ်ပါလက်ပါ ကြည့်၊ စိတ်ပါလက်ပါ နားထောင်၊ စိတ်ပါလက်ပါ ပြေား။ အကောင်းဆုံးစိတ်ထားနဲ့ စိတ်ပါလက်ပါ လုပ်မှ Quality time ဖြစ်မယ်။ လွတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ နေမှ Quality time ဖြစ်မယ်။ ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် သိပြီး၊ လွတ်လပ်နေအောင်၊ တည်ဖွဲ့ အချမ်းနေအောင် ထားနိုင်ရင် အဲဒီအချိန်ဟာ အရည်အသွေး ပြည့်ဝတဲ့အချိန်

အရည်အသွေးမြင့်မားတဲ့အချိန် Quality time ဖြစ်နေမယ်။

ကိုယ်လုပ်နေတဲ့ အလုပ်ကို

ဘယ်လို စိတ်ထားနဲ့ လုပ်နေသလဲဆိုတာ သိပြီး

လွတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ လုပ်တာကို အလေ့အကျင့် ရနေတဲ့သူ၏

ဘဝဟာ အရည်အသွေးမြင့်တဲ့ဘဝ ဖြစ်လာမယ်။

အဲဒီလိုမှ မလျှပ်တတ်ရင် အပျော်အပါး ခံစားစရာတွေ များနေပေမဲ့
တကယ်အရည်အသွေးမြင့်တဲ့ ဘဝကို ရုံးမဟုတ်ဘူး။ T.V. များများ
ကြည့်တဲ့သူရဲ့ဘဝဟာ ဂိပ္ပါး အရည်အသွေး မြင့်တဲ့ဘဝ ပြစ်မလာနိုင်ဘူး။
များသောအားဖြင့် Quality time မဖြစ်ပဲ killing time ပြစ်နေတယ်။
အချိန်မကုန်ကုန်အောင် လွယ်လွယ်နဲ့ လုပ်နည်း ပြစ်နေတယ်။ အချိန်ကို
သုံးနေတာ မဟုတ်ပဲ အချိန်ကို သတ်ပစ်နေတာ။

‘ငါအချိန်တွေကို အရည်အသွေး မြင့်မားသောအချိန် Quality
time ပြစ်အောင် လုပ်မယ်’ လို့ စိတ်ကူးမရှိတဲ့သူဟာ Quality life
အရည်အသွေးမြင့်မားတဲ့ ဘဝကို ရှိလို့မှာမဟုတ်ဘူး။ ရအောင်လုပ်စွဲ
မေ့နေရင် မရတော့ဘူး။

စိတ်ဆိုတာ လျှင်လျှင်မြန်မြန် ပြောင်းလဲနေတဲ့ သဘောရှိလို့
လွတ်လပ်တဲ့ အခြေအနေကာင့် မလွတ်လပ်တော့တဲ့ အခြေအနေကို ချက်ချင်း
ပြောင်းသွားခိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို ပြောင်းသွားတာကို ချက်ချင်း သိခိုင်ရင်
လွတ်လပ်တဲ့ အခြေအနေကို ပြန်ရောက်နိုင်တယ်။ မသိရင် မလွတ်လပ်တဲ့
အခြေအနေမှာပဲ နေမယ်။ အလိုအလျောက် လွတ်လပ်သွားတာ မရှိသလောက်
ရှားပါတယ်။

လွှတ်လပ်မှုဆိုတာ သတေသနတဲ့သူ
ဥက္ကရှိတဲ့သူ အတွက်ပဲ။ သတေသနတဲ့သူ ဥက္ကရှိတဲ့သူဟာ
မလွှတ်လပ်တဲ့သာဝမှာပဲ နှုန်းမယ်။

ပစ္စည်ဥစ္စ ချမ်းသာရုံးနဲ့ လွှတ်လပ်တဲ့မိတ်ကို မရနိုင်ဘူး။ ပစ္စည်ဥစ္စ^၁
ချမ်းသာပြီးတော့ ကျွန်းမိတ်ပြစ်နေတာ တော်တော်များပါတယ်။ လွှတ်လပ်တဲ့
အရသာကို မသိသေးတဲ့သူတွေကတော့ ကျွန်းမိတ်နဲ့ပဲ ပျော်နေကြတယ်။
ကျွန်းတွေလည်း သူနည်းသူဟန်နဲ့ ပျော်ကြပါတယ်။

လွှတ်လပ်တဲ့အရသာကို သိဘွားရင် တွေ့ော်နည်းတွေနဲ့ တာရှည်
မပျော်နိုင်တော့ဘူး။

လွှတ်လပ်တဲ့မိတ်ကို သိမှ လူသား၊ မြှုမြှုမြတ်မှုကို သိမယ်။

လူသား၊ မြှင့်မြတ်မှုကို သိရင် အဲဒီ မြှင့်မြတ်မှု မရှိတဲ့ လွှတ်လပ်မှု
မရှိတဲ့ အခြေအနေမှာ မနေနိုင်တော့ဘူး။

လွှတ်လပ်မှုအကြောင်း နှေ့စဉ် စိတ်ဝင်စားမှုရှိမှသာ ပိုပြီး လွှတ်လပ်
အောင် လုပ်နိုင်တဲ့သူ ဖြစ်လာမယ်။ လွှတ်လပ်မှုအကြောင်း မေ့နေရင်
စိတ်က မလွှတ်လပ်တဲ့ဘက်ကို ပြန်ဘွားမှာပဲ။

လွှတ်လပ်မှု အစစ်ဆိုတာ စိတ်ထဲမှာပဲ ရှိတယ်။ ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ
လွှတ်လပ်မှု မရှိတော့ရင် အပြင်က လွှတ်လပ်မှုဟာ ဘာမှ အမိမိယ်
မရှိတော့ဘူး။ လွှတ်လပ်မှု မရှိဘာကို လွှတ်လပ်မှု မရှိယန်း မသိရင် လွှတ်လပ်မှု
ရှိအောင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ။ ဘယ်လိုခဲ့လုပ်လိုမဲ့ရဘူး။ ဒါကြောင့် “မမေ့နဲ့
မမေ့နဲ့” မလွှတ်လပ်ဘာကို မမေ့နဲ့။

~~~~~

လွှတ်လပ်သူ၏ စစ်မှန်သော ဂုဏ်သိက္ခာ

မလွှတ်လပ်တဲ့သူ တစ်ယောက်နဲ့ လွှတ်လပ်တဲ့သူ တစ်ယောက်
လက်တွဲပြီး၊ ပူပေါင်းပြီး လုပ်တာ မရှိဘူး၊ လက်တွဲ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု
ဆိတာ လွှတ်လပ်တဲ့သူမှုစိုက်ယောက် လုပ်တဲ့ အလုပ် ဖြစ်တယ်။ မလွှတ်လပ်တဲ့
သူဟာ ခိုင်းတာကို လုပ်ရတဲ့သူပဲ ဖြစ်တယ်။ ခိုင်းတာကို လုပ်ရတဲ့သူမှာ
သူစိတ်ကူးနဲ့သူ လုပ်ခွင့် မရှိဘူး။

လွှတ်လပ်တဲ့သူ ကိုယ့်ဉာဏ်ကိုကိုယ် သဲ့တဲ့သူမှုသာ တွေား
လွှတ်လပ်တဲ့သူတစ်ယောက်နဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တဲ့အခါမှာ ကိုယ့်သဘောနဲ့
ကိုယ် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နိုင်တယ်။ ကိုယ့်ပက်က ပြောပိုင်ခွင့် ဆွေးနွေး
ပိုင်ခွင့် မရှိရင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တယ်ဆိုတာ ဘယ်လျှို့ဖြစ်နိုင်မလဲ။
အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးပြီးမဲ သဘောတူညီမှ ရတဲ့အခါ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်
တယ် ဆိုတာ ဖြစ်လာတယ်။

လွှတ်လပ်တဲ့စိတ် မရှိတဲ့သူဟာ စစ်မှန်တဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာရှိပြီး
ကောင်းမွန်တဲ့ဘဝကို မမျှော်မှန်းနိုင်ဘူး၊ လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်ရှိမှုသာ စစ်မှန်တဲ့
ဂုဏ်သိက္ခာ ရှိပြီး ကောင်းမွန်တဲ့ဘဝကို မှန်းနိုင်တယ်။ လူများစုဟာ
အတုအရောင် ဂုဏ်သိက္ခာနဲ့ နောက်တယ်။ ပစ္စည်းညစ္စာ ချမ်းသာတာကို
ဂုဏ်သိက္ခာလို့ ပြောကြတယ်။ ရာထူးကြီးတာကို ဂုဏ်သိက္ခာလို့ ပြောကြတယ်။
အဒီတွေဟာ အတုအရောင် ဂုဏ်သိက္ခာတွေပါ။

လွှတ်လပ်မှု ရှိးသားမှုမရှိပဲ

စစ်မှန်တဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာ ဆိုတာ မရှိပါဘူး။

~~~~~

လွတ်လပ်ရင် စိတ်ချမ်းသာတယ်။ တရားမျှတရင် ဂုဏ်သိက္ခာရှိတယ်။

လွတ်လပ်ရင် စိတ်ချမ်းသာတယ် ဆိုတာ ဟူတ်သလား။

“ဟူတ်ပါတယ် ဘုရား”

လွတ်လွတ်လပ်လပ် ရွှေတိယာပြီ၊ မွေးတဲ့ခွေးတောင် ပိုပြီး ပျော်ချော်တဲ့ အမူအရာရှိတယ်။ ပိုပြီး ကျွန်းမာတယ်။ လျှောင်ဒိမ်ထဲများ လျှောင်ထားပြီး မွေးတဲ့ခွေးဟာ မပျော်ဘူး။ ကျွန်းမာရေးလည် မကောင်းဘူး။

လွတ်လွတ်လပ်လပ် ကစားခွင့်ရတဲ့ကလေးဟာ ကျွန်းမာတယ်။ ပျော်တယ်။ ဉာဏ်လည်း ပိုကောင်းတယ်။ ဘာမှလျှင်ခွင့်မရတဲ့ကလေးဟာ ထိုင်းမြှင့်းနေမယ်။ မပျော်ဘူး။ ကျွန်းမာရေးလည်း မကောင်းဘူး။

လွတ်လွတ်လပ်လပ် စာဖတ်ခွင့်ရတဲ့ ရှုင်ယ်တစ်ယောက်ဟာ သူ သိချင်တာတွေကို ရှာဖတ်နေရရင် သိပ်ပျော်တယ်။ ဒီစာ မဖတ်ရဘူး။ ဟိုစာ မဖတ်ရဘူး ဆိုပြီး ချုပ်ချယ်ရင် စိတ်ဆင်းရဲတယ်။ လူကြီးတွေ မသိအောင် ပိုးဖတ်မယ်။ အဲဒါ ဘုန်းကြီးရဲ့ကိုယ်တွေပဲ။

ဘုန်းကြီး စာဖတ်တတ်ကထည်းက စာအုပ်တွေကို စာကြည့်တိုက်က ရှာဖတ်တယ်။ ကြီးလာတော့ ဝယ်ဖယ်တယ်။ ဘုန်းကြီး ဖတ်တဲ့ တချို့ စာအုပ်တွေကို ဘုန်းကြီးရဲ့အာမေက ယူကြည့်ပြီးတော့ သူ မကြိုက်တာတွေရင် ဆူတယ်။ အဲဒါတော့ ဘုန်းကြီးက သူ မသိအောင် ခိုးဖတ်တယ်။ (လွတ်လွတ် လပ်လပ် လုပ်ခွင့်မရရင် မရ ရတဲ့နည်းနဲ့ ခိုးလုပ်မှာပဲ။)

ဘုန်းကြီးဖတ်တဲ့ စာအုပ်တွေကို ဘုန်းကြီးက ရှုက်ထားရတယ်။ ဘကယ်၌ ဘုန်းကြီး ဖတ်တဲ့ စာအုပ်တွေထဲက အကြောင်းဘရာတွေကို

ဘုန်းကြီး အမေနဲ့ လွှာတ်လွှာတ်လပ်လပ် ဆွေးနွေးလိုရရင် ဘယ်လောက်
ပျော်စရာကောင်းမလဲ။ စာပတ်တာကိုဖြ လျှို့ပြောနေရတော့ စိတ်က
မလွှာတ်လပ်ဘူး။ ပင်ပန်တယ်။ စာရေးတာလည်း ဒီလိုပါ လွှာတ်လွှာတ်လပ်လပ်
ရေးရရင် ပျော်စရာ သိပ်ကောင်းမယ်။ ပြုပြီး တိုးတက်မယ်။

လွှာတ်လွှာတ်လပ်လပ် ဘွားခွင့် လေးလာခွင့် ရရင်လည်း ပျော်တယ်။
ပညာတိုးတယ်။ ဘုန်းကြီး ငယ်ငယ်တုန်း ဘုန်းကြီးတို့မြို့မှာ ဘုန်းကြီး
မလျောက်ဖူးတဲ့လမ်း မရှိဘူး။ ဘယ်နေရာမှာ ဘာခုံး ရှိတယ်ဆိုတာ သိတယ်။
ဘယ်နေရာမှာ ဘာဆိုင် ရှိတယ်ဆိုတာ သိတယ်။ အကြောင်း ရှိလာရင်
ဘွားတတ်တယ်။ လုပ်တတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ပျော်တယ်။ အဆင်ပြေတယ်။
လွှာတ်လပ်ရင် စိတ်ချမ်းသာတယ်၊ ပျော်တယ်၊ ပညာ တိုးတယ်၊ အဆင်ပြေ
တယ်။ မလွှာတ်လပ်ရင် စိတ်ဆင်းရှုတယ်။ မပျော်ဘူး။ ပညာမတိုးဘူး။

မကောင်းတာကို လွှာတ်လွှာတ်လပ်လပ် လုပ်ခွင့် ရှိရမယ်လိုတော့
မဆိုလိုပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ တချို့ ကိစ္စတွေမှာ ကောင်းတယ် မကောင်းဘူးဆိုတာ
မဆုံးပြတ်ဆိုင်ရင် စမ်းကြည့်တဲ့ဘနဲနဲ့ လုပ်ရမယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ ငယ်ငယ်တုန်းက ကွန်မြှုန်စာပေး ဆိုရှယ်လစ်စာပေတွေ
တော်တော် ခေတ်စာအဲတယ်။ အဲဒါစာတွေလည်း ဘုန်းကြီး ပတ်ခဲ့တယ်။
ကောင်းတဲ့ အပိုင်းကို ကောင်းတယ်လို့ လက်ခံတယ်။ မကောင်းတဲ့ အပိုင်းကို
မကောင်းဘူးလို့ သိတယ်။ မဖတ်ပနဲ့ သူများပြောတာကို တစ်ဆင့်ကြားနဲ့
မကောင်းဘူးလို့ တစ်ပက်သတ် ဝေဖန်တာ ဉာဏ်နည်းရာ ရောက်တယ်။
သဘောထား ကျဉ်းမြောင်းတယ်။ အတ်ကြည့်ပြီးမဲ့ ကောင်းတဲ့အာချက်ကို
ကောင်းတယ်။ မကောင်းတဲ့အာချက်ကို မကောင်းဘူးလို့ ဝေဖန်ရင် မျှတတဲ့
သဘောထား ရှိတယ်။ ဘက်စုံအမြင်ကိုရမှု အမြင်မြန်ပြီ စီးစင်တယ် နော်။

တစ်ပက်သတ် အမြင်ဟာ မှားဖိုပဲ များပါတယ်။

အဲဒီလိုပဲ ဘုန်းကြီး ဘာသာရေးအမျိုးမျိုးကို လေ့လာတယ်။ မလေ့လာပဲနဲ့ တစ်ပက်သတ် အမြင်နဲ့ ကိုယ်ယံကြည်တာပဲ မှန်တယ်။ သူများ ယံကြည်တာ မှားတယ်လို ယူဆရင် အမြင် ကျော်မြောင်းတယ်။ သဘောထား သေဆိပ်တယ်။ သောသေချာချာ လေ့လာပြီးမဲ့ ဘယ်အချက်က ကောင်းတယ်။ မှန်တယ်။ ဘယ်အချက်က မကောင်းချာ။ မမှန်ဘူး လို့ ချင့်ချိန်နိုင်မယ်။ ဝေဖန်နိုင်မယ်။ ကိုယ်နှစ်သက်တာကို ကိုယ် ခြောပြီး လက်တွေ့ ကျင့်သုံး နိုင်မယ်။

အဲဒီလို လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်ထားနဲ့ သဘောထားကြီးတဲ့ အမြင်ကျယ်တဲ့ စိတ်ထားနဲ့ နေရမဲ ပျော်တယ်။ စိတ်ချမ်းသာတယ်။ ပညာတိုးတယ်။

ကိုယ့်ကို သူများက ချုပ်ချုပ်တာရှိတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုလည်း ကိုယ် လွှတ်လပ်ခွင့်မပေးပဲ ကျော်မြောင်းတဲ့ ဘောင်ထဲမှာ တစ်ပက်သတ် အမြင်နဲ့ နေကြတယ်။ အဲဒါ ပျော်စရာ မကောင်းဘူး။ ဒါကြောင့် သူများက ကိုယ့်ကို ချုပ်ချုပ်တာကိုလည်း ဘုန်းကြီး မကြိုက်ဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုလည်းကိုယ် မချုပ်ချုပ်ဘူး။

စည်းကမ်း တစ်ခုတော့ ထားတယ်။ အဲဒါက ဘာလဲဆိုတော့ ‘ငါ ဘယ်သူကိုမဲ ဒုက္ခမပေးဘူး’ ဆိုတဲ့ စည်းကမ်းပဲ။ ဒီစည်းကမ်း တစ်ခုကိုပဲ လိုက်နာနိုင်မယ်။ ဒီစည်းကမ်းတစ်ခုကို တကယ် လိုက်နာနိုင်ရင် လုံလောက် ရောပေါ့။

လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ဖတ်ပြီး လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ဆွေးနွေးခွင့်ရရင် အတွေးအခေါ်ပြုပြီး ထောင့်စေ့လာမယ်။ ပညာရှင်တစ်ယောက် ပြစ်လာမယ်။ အသိဉာဏ်နဲ့ တစ်သက်လုံး ပျော်တဲ့ဘူး ပြစ်လာမယ်။ ဒါကြောင့် လွှတ်လွှတ်

လပ်လပ် ဖတ်ပါ။ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ဆွေးနွေးပါ။ သူများက ကိုယ့်ကို
ချုပ်ချယ်ပေမဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် မချုပ်ချယ်ပါနဲ့။

တကယ် လွှတ်လပ်တဲ့စိတ် ရှိတဲ့သူကို ဘယ်သူမှ ချုပ်ချယ်လို့ မရပါဘူး။

ကိုယ့်စီတ်က တကေပါ။ လွှတ်လပ်လာတဲ့အခါ

ကိုယ့်အသိဉာဏ်က တကေပါ။ လွှတ်လပ်လာတဲ့အခါ

မိုးပြီးငေးနက်တဲ့ ပျော်နည်းနဲ့ ပျော်တတ်လာမယ်။

ပညာရှာတာမှာ လွှတ်လပ်မျိုးရင် ရိုပြီးတို့တက်မယ်။ ရိုပြီး အဆင်ပြု
မယ်။ စီးပွားရောရှာမှာ လွှတ်လပ်မှု ရိုပြီး မျတမှုလည်း ရှိရင် ပိတိုးတက်မယ်။
ရိုပြီး အဆင်ပြုမယ်။

တရားဖျောတဲ့ မရှိရင် ဥက္ကသိက္ခာမရှိဘူး။ လူသာဘဝမှာ ဟိုရို ပြုလွှာ
ဆိုတဲ့ ရှုက်တတ် ကြောက်တတ်တဲ့စိတ်ဟာ ရှိပါတယ်။ မွေးရာပါ စိတ်
ပြစ်ပါတယ်။ အဲပေမဲ့ အဲဒီ မွေးရာပါစိတ်ကို ရိုပြီး အားကောင်းလာအောင်
လေ့ကျင့်ပေါ့စိုတော့ လိုတယ်။ မကောင်းတာ မမှန်တာ မရှိုးသားတာကို
လုပ်ရမှာ ရှုက်တဲ့စိတ်၊ ကြောက်တဲ့စိတ်ကို လေ့ကျင့်ပြုစေပေးရမယ်။

တရားကို သဘောပေါက်တဲ့သူမှာ အဲဒီစိတ်က သိပ်အား ကြိုးတယ်။
သောတာပန်ဟာ ဟိုရို၊ ပြုလွှာပါ စိတ် အမြှုရှိတယ်။ ဘယ်တော့မှ
မကောင်းတာ မမှန်တာ မရှိုးသားတာကို မလုပ်ဘူး။ မသိလို့ လုပ်မိရင်
အမြန်ဆုံး ဝန်ခံတယ်။ အဲဒီအချက်ကို ကြည့်ရင် စိတ်ဓာတ် အဆင့်အတန်း
မြင့်တဲ့သူ အသိဉာဏ် အဆင့်အတန်း မြင့်တဲ့သူတွေဟာ အရှက်အကြောက်
ရှိပြီး ကြိုးတယ်လို့ ဆိုလိုင်တယ်။ အသိဉာဏ် အဆင့်အတန်း နိမ့်သေးတဲ့သူ

ခိတ်ဓာတ် အဆင့်အတန်း နိမ့်သေးတဲ့သူဟာ အရှင်အကြောက် နည်းတယ်လို့ ဆိုနိုင်တယ်။

မတရားတာ မမျှတတာကို လုပ်တဲ့သူဟာ သိလျက်နဲ့ လုပ်ကြတာ များပါတယ်။ လောဘအားကြီးလွန်းရင် မတရားတာကို လုပ်တယ်။ လုပ်တဲ့သူက သိသလို ဘေးလူတွေကလည်း သိပါတယ်။ ဒါ လူလောကကြီးမှာ ‘တရားတယ်—မတရားဘူး’ ဆိုတာကို သိမို့ အလွန်ကြီး မခက်ပါဘူး။ ကလေးတွေတောင် သိသင့်သလောက်တော့ သိပါတယ်။

မတရားတာကို လုပ်တဲ့သူဟာ သူကိုယ်ကိုသူ လောဘမှုလျှော့တယ်။ မရွှေ့သာ မရှေ့သာလို့ လုပ်ရတာပါ လို့ ဆင်ခြေပေးပေမဲ့ ဖိတ် ကြည်ကြည် လင်လင်နဲ့ မတရားတာကို လုပ်လို့ မရပါဘူး။ သူစိတ်ကိုသူ လှည့်စားပြီး လုပ်နေရတယ်။ အဲဒါကိုက ဂုဏ်သိက္ခာ ကျနေစတာပဲ။ သူအမြင်မှာပဲ သူကိုယ်ကိုသူ ဂုဏ်သိက္ခာ မရှိတဲ့သူ အဖြစ် ခံစားနေရပါတယ်။ ‘ငါ မတရားတာကို လုပ်နေတယ်’ ဆိုတာ သူသိပါတယ်။ ‘ငါကို လူတွေ သိတယ်။’ ‘ငါကို လူတွေ တကယ် မလေးစားဘူး။ လောဘယန် ဆောင်နေတယ်’ ဆိုတာကို သူ သိနေပါတယ်။

ဒါကြောင့် လူတွေနဲ့ ဆက်ဆံတဲ့အခါ ဒေါက့နဲ့ မာန်နဲ့ ဟန်နဲ့ ဆက်ဆံတတ်တယ်။ ဒေါသ ဂျိကြီးတယ်။ သူစိတ်မှာ လွတ်လပ်မှု အောချမ်းမှု မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် တရားမျှတဲ့ မရှိတဲ့သူရဲ့စိတ်မှာ လွတ်လပ်မှု အောချမ်းမှုလည်း မရှိဘူး။ လို ဆိုနိုင်တယ်။ peace of mind လည်း မရှိဘူး။ inner freedom လည်း မရှိဘူး။ guilty ရှိမယ်။ အပြစ်ရှိတဲ့သူ ဆိုတဲ့ ခံစားမှု ရှိမယ်။ guilty ရှိရင် inner freedom မရှိဘူး။ inner freedom ကို လိုချင်ရင် guilty ဖြစ်မဲ့ကိစ္စတွေကို အတတ်နိုင်ဆုံး ရှေ့ရမယ်။

မတရားတာကို မလုပ်ရဘူး။

မတရားမှန်၊ မမျှတမှန်၊ သိလျက်နဲ့ လုပ်ခဲ့တဲ့ ကိစ္စတစ်ခုကို ပြန်စဉ်းစား ကြည့်လိုက်ပါ။ စိတ်ထဲမှာ ဘယ်လို ခံစားရသလဲ။ မစဉ်းစားချင်ဘူး။ စိတ်ကို မြန်မြန် အာရုံ ပြောင်းလိုက်ချင်တယ်။ သိမေဟုတ်ရင် တရားပါတယ်လို ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြပါး ပြောင်းချက် ပေးချင်တယ်။ ဖြောင်းချက် ခက္ခခက္ခ ပေးနေရရင် ဘယ်လို အမြို့ယ် ကောက်မလဲ။ မတရားလိုပဲ။ တကယ် တရားတာကို စေတနာကောင်းနဲ့ လုပ်ခဲ့ရင် ကိုယ့် စိတ်မှာ ဘာပြောင်းချက်မှ ပေးနေစရာ မလိုတော့ဘူး။ စိတ်အေးချမှုးနေမယ်။ ပြန်တွေးမိတိုင်၊ စိတ်ချမှုးသာနေမယ်။

မတရားတာ မမျှတတာတွေ့ကို လုပ်တဲ့ဘူးတွေ့ များနေရင် တရား မျှတမှု မရှိတဲ့ အသိုင်းအရိုင်း ပြစ်နေမယ်။ တရားမျှတမှု မရှိတဲ့ အသိုင်းအရိုင်း ဟာ လွှတ်လပ်မျှရှိတဲ့ အသိုင်းအရိုင်း ပြစ်ထယ်လို ဘယ်လို ပြောနိုင်မလဲ။

မတရားတာ လုပ်တဲ့ဘူးရှိရင် ခံရတဲ့ဘူး ရှိတဲ့ဘူးဟာ လုပ်တဲ့ ဘူးကို လေးစားမှာ မဟုတ်ဘူး။ တစ်ဦးကို တစ်ဦး မလေးစားနိုင်တဲ့ အသိုင်းအရိုင်းဟာ ဂုဏ်သိက္ခာရှိတဲ့ အသိုင်းအရိုင်း မပြစ်နိုင်တော့ဘူး။

တရားမျှတမှု မရှိ ဂုဏ်သိက္ခာလည်း မရှိတဲ့ အသိုင်းအရိုင်းမှာ နေရတဲ့ဘူးဟာ စိတ်အေးချမှုးမှု ဘယ်လိုလုပ် ရရှိနေတော့မလဲ။

လူတရီး မတရားတာကို လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် လုပ်ခွင့်ရှိတဲ့ အသိုင်း အရိုင်းဟာ လွှတ်လပ်တဲ့ အသိုင်းအရိုင်း မပြစ်နိုင်ဘူး။ မလွှတ်လပ်တဲ့ အသိုင်းအရိုင်းဟာ ဂုဏ်သိက္ခာရှိတဲ့ အသိုင်းအရိုင်း မပြစ်နိုင်ဘူး။

တရားမျှတမှု လွှတ်လပ်မှု နဲ့ လူဂုဏ်သိက္ခာ ... ဒီသုံးပါးဟာ ဆက်စပ်နေပါတယ်။ တန်ဖိုးထားစရေကောင်းတဲ့ ဒီ (human values) သုံးပါး

မရှိရင် အဆင့်မြင့်တဲ့ လူအသိင်းအတိင်း မဖြစ်သေးဘူး။

ဒါပေမဲ့ တရာ့မျှတတာဟာ ဂဏ်သိက္ခာ ဒါချင်လို့ လုပ်ရတဲ့ကိစ္စ မဟုတ်ပါဘူး။

တရားမျှတတယ် ဆိုတာ လူတိုင်းရဲ့ဝွှေရား

ဖြစ်ပါတယ်။ မတရားရင် ဝွှေရားပျက်ကွက်တယ်။

တရားတာကို လုပ်နေတဲ့သူဟာ လူကျင့်ဝတ်၊ လူဝွှေရား

ပျက်ကွက်နေတဲ့သူ ဖြစ်တယ်။ သူဟာ ဂဏ်သိက္ခာ

မရှိတဲ့သူ ဖြစ်နေတယ်။

မတရားတာ မမျှတ်တာကို လက်မခံသင့်ဘူး။ မတရားတဲ့ မမျှတ်တာ ကို လက်ခံရင် အားပေးရေး ရောက်ပါတယ်။ မတရားတာကို မြင်ရ ကြားရရင် “မတရားဘူး” လို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အရင် ပြတ်ပြတ်သားသား ပြောပါ။ နောက် ကိုယ့်မိတ်ဆွဲ တစ်ယောက်ယောက်ကို ပြောပါ။

မတရားတာကို တွေ့ရ ကြားရပါလျက် ဘာမှ မပြောပဲနေရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်ကိုယ် လေးစားမျှ လျှော့သွားမယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်ကိုယ် အလိုတူ အလိုပါ လို့ စံတော်မယ်။ ဒါကြောင့် မတရားတာကို မြင်ရ ကြားရတဲ့အခါ မသိဟန် ဆောင်မနေပါနဲ့။

လောကမှာ မကောင်းမှုတွေ မရှိသားမှုတွေ ပိုများလာတာ ဘာကြောင့်လဲ။ မကောင်းတာလုပ်တဲ့သွေ့တွေ များလာလို့ လို့ ဖြေကြလိမ့်မယ်။ အဒီ အဖြေဟာ တစ်စိတ်တစ်ဒေသပဲ မှန်တယ်။

မကောင်းမှုကို လုပ်နေတာ သိလျက်နဲ့ မသိဟန် ဆောင်နေတဲ့ သွေ့တွေ

များလာလို မကောင်းမူ လုပ်တဲ့သူတွေ အတားအဆီးမျှ၍ ရဲရဲတင်းတင်း
လုပ်နိုင်တာ။ လူအသိုင်းအရိုင်းက တကယ် လက်မခံရင် ရဲရဲတင်းတင်း
လုပ်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ဘာမှ မတတ်နိုင်ရင်တောင် ဘာဖြစ်နေစာယ်ဆိုတာကို
အမှန်အတိုင်း သိပါတယ် ဆိုတာကိုတော့ ပြရမယ်။ မသိဟန်ဆောင်ပြီး
မနေရဘူး။

ရှိသာ၍ပြီး သတ္တိရှိတဲ့သူတွေက လူအသိုင်းအရိုင်းကိုပိုကောင်းစေချင်လို့
ပြောတာ များလာရင် လူအသိုင်းအရိုင်း ပိုကောင်းလာမယ်။ ဘယ်သူမှ
ဘာမှ မပြောရင် ဘာမျှော်လင့်ချက်မှ မျှော်နိုင်တော့ဘူး။

လွတ်လပ်ပြီး တရားမျှတတဲ့ လူအသိုင်းအရိုင်းမှာ
နေချင်ရင်၊ စိတ်ချမ်းသာချင်ရင်၊ ရုက်သိက္ခာရှိရှိ နေချင်ရင်
လွတ်လပ်မှနဲ့ တရားမျှတမှုကို ကာကွယ်ရမယ်။

လွတ်လပ်သူ၏ ကိုယ့်ဘဝကိုကိုယ် ပုံဖော်နိုင်သော စိတ်အတ်

အချက်တာ ကိုယ့်ညာ၏ကို ကိုယ် အားကိုပြီးတော့ ကိုယ့် အစွမ်း
အစနဲ့ ကိုယ့်ဘဝကိုကိုယ် ပုံဖော်တဲ့သူရဲ့ခေတ် ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ့်အား
ကိုယ်ကိုတဲ့သူရဲ့ ခေတ်ဖြစ်ပါတယ်။
ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် ပုံဖော်ချင်ရင် ကိုယ်ရဲ့ ပင်ကိုစရိတ် ပင်ကို

၅၅။

၁၇။

သဘာဝကို ကိုယ် စားလည်ပြီး တန်ဖိုးထားဖို့ လိုတယ်။ ကိုယ့်ပင်ကို သဘာဝ ပျောက်မသွားဖို့ သိပ်အရေးကြီးတယ်။

ပါ ဘာကို တကယ် တန်ဖိုးထားသလဲဆိုတာကိုမှ မသိရင် ပါဘဝကိုပါ ဘယ်လို နေရမယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး သိမိုင်ရော့မလဲ။ ဒါကြောင့် သူများနောက်ကို လိုက်နေတဲ့သူဟာ ဘယ်တော့မ ကိုယ့်ပုံစံနဲ့ ကိုယ့်ဘဝကို မရနိုင်တော့ဘူး။ အဲဒါဟာ အကြီးမားဆုံး ဆုံးရှုံးမှုပဲ။

သူများဘဝကို ပုံတွေကူးပြီး နေတဲ့သူဟာ ဘဝမရှိဘူး။

ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် သူများနဲ့မတူလို အခက်အခဲတွေ တော်တော် များခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ့်စိတ်ကူးနဲ့ ပုံဖော်ပြီး နေရတာကို သိပ်ကျေနောပ်ပါတယ်။ အဲဒါလိုနေရမဲ့ ကိုယ့်စိတ်ဟာ အသက် ဝင်တယ်။

ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟနဲ့ ကိုယ်လိုချင်တဲ့ပညာကို ရှာတတ်ရမယ်။ အဲဒါလိုမှ မရှာတတ်သေးရင် ကိုယ့်မှာ ကိုယ်ပိုင်ဘဝဆိုတာ မရှိသေးဘူး။ သူများပြောပြုမ သိရမယ်။ သူများသင်ပေးမှ တတ်မယ်၊ ဆိုရင် တကယ်သိတာ တကယ် တတ်တာ မဖြစ်စိုင်ဘူး။ မှတ်ထားတာပဲ ဖြစ်မယ်။ များများ မှတ်ထားတာ များများ မှတ်မိတာကို တတ်တယ်လို ထင်နေကြတယ်။

ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် တကယ်ယူကြည်တဲ့သူဟာ ကိုယ့်မောခန့်ကိုကိုယ် မောပြီးတော့ ကိုယ့်အဖြေကို ကိုယ် ရှာတဲ့သူ ဖြစ်တယ်။ သူများမောခန့်နဲ့ သူများအဖြေကို ကျေကျေနောပ်နှင့် လက်မခံဘူး။ ဟုတ်တယ် မဟုတ်ဘူး။ မှန်တယ် မမှန်ဘူးဆိုတာကို သေသေချာချာ စမ်းစစ်ဝေဖန်ပြီးမှ လက်ခံသင့်ရင် လက်ခံတယ်။

သူများမမေးတဲ့ မေးခွန်းတွေကို မေးတဲ့သူမှာသာ တကယ် ကိုယ့်
ညာ၏ကို ကိုယ် သုံးတဲ့သူလို့ ဆိုစိုင်တယ်။ သူများမမေးပူးတဲ့ မေးခွန်းကို
မေးပူးသလား။ မေးခွန်းမရှိပါ အပြောတွေချည်း ရတာ၊ ရင် အပြောလို့ တကယ်
မဆိုစိုင်ဘူး။ မေးခွန်းရှိမှ အပြော ရှိတယ်။ ကိုယ်က မေးတဲ့ မေးခွန်းမှာသာ
ကိုယ့်မေးခွန်း ပြစ်တယ်။ ကိုယ့်မေးခွန်းရဲ့အပြောကို ကိုယ့်ညာ၏နဲ့ ကိုယ်
ရှာမှာသာ ကိုယ့်အပြောပြစ်တယ်။

သူများကို အားကိုးနေ့လို့ မရတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ကြောက်တတ်
အားငယ်တတ်ပြီးတော့ ဘာမဆို သူများနောက်က လိုက်ချင်တဲ့သူဟာ
ခေတ်နောက်ကျပြီး ကျွန်းခဲ့တော့မယ်။

အချေခေတ်လူငယ်တွေဟာ သူများနဲ့ မတူမှာကို သိပ်ကြောက်ကြတယ်။
ဒါကြောင့် သူများဝတ်သလို့ လိုက်ဝတ်ကြတယ်။ သူများ တွေ့သလို့
လိုက်တွေ့တယ်။ သူများပြောသလို့ လိုက်ပြောတယ်။ ကြာတော့ ကိုယ့်ဘဝပါ
ပျောက်ဘွားတယ်။

ကိုယ့်ညာ၏ကိုယ့်သုံးပြီး ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် ပုံဖော်တဲ့သူဟာ
သူများနဲ့တဲ့သူ မပြစ်စိုင်ဘူး။

ကိုယ့်စိတ်ကျဲ့နဲ့ ကိုယ့်စိတ်ကြိုက်ဘဝကို ပုံဖော်ရမယ်။ မှန်းတဲ့ အတိုင်း
အကြိုင်းလုံး ပြစ်မယ်လို့တော့ မဆိုလိုပါဘူး။ ပြစ်စိုင်သလောက် ပြစ်အောင်တော့
ကြိုးစားရမယ်။ ဒါမှသာ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် အားရှိ ပါရှိ နေစိုင်မယ်။
ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် ပုံမဖော်တဲ့သူဟာ နေရတာ အားမရှိဘူး။ လွှတ်လပ်မှုမှ
မရှိပါ။ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် ပုံဖော်စိုင်တာ ကျေနှင်းစရာ အကောင်းဆုံးပြစ်တဲ့
လွှတ်လပ်မှုပဲ။ ကိုယ့်စိတ်ကိုကိုယ် အဆင့်အတန်းမြင့်အောင် လုပ်စိုင်တဲ့
လွှတ်လပ်မှုဟာ အဆင့်အမြင့်ဆုံး လွှတ်လပ်မှု ပြစ်တယ်။

~~~~~

လွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ အမှန်တရားနဲ့ လွှတ်လပ်မှုကို စံထားတယ်

“ငါဟာ လွှတ်လပ်တဲ့သူဖြစ်တယ်။ ငါ တန်ဖိုးထားဆုံးအရာဟာ အမှန်တရားနဲ့ လွှတ်လပ်မှုပဲ ...”လို သိတဲ့သူဟာ သူဘဝမှာ တွေ့ကြောရတဲ့ အခက်အခဲတွေ ပြဿနာတွေကို ဖြေရှင်းတဲ့အပါမှာ အမြတ်နဲ့ အမှန်တရားနဲ့ လွှတ်လပ်မှုကို အခြေခံထားပြီးမဲ့ ဖြေရှင်းတယ်။ ပြဿနာ ခက် ပြောလည်ဖို့ အမှန်တရားကို သစ္ာမပေါက်ဘူး။ လွှတ်လပ်မှုကို အဆုံးရှုံးမခံဘူး။

သူဟာ လူအများ လက်ခံထားတဲ့ ထုံးတန်းအစဉ်အလာကို ခံမထားဘူး။ အမှန်တရားနဲ့ လွှတ်လပ်မှုကို စံထားတယ်။ သဘာဝတရားရဲ့ အမှန်တရား ကိုသာ အလေးထားတယ်။ စာအုပ်ထဲက စကားတွေကိုတော့ သဘာဝကျရင် လက်ခံတယ်။ သဘာဝမကျရင် လက်မခံဘူး။

အဲဒီလိုလူဟာ ထုံးတန်းအစဉ်အလာတွေကို သိပ်လေးလေးနှင်းနှင် ကျင့်သုံးစေမှာ မဟုတ်ဘူး။ ထုံးတန်းအစဉ်အလာဆိုတာ အပေါ်ယံ ဆန်လွန်းတယ်။ လူမြင်ကောင်းအောင် လူကြားကောင်းအောင် လုပ်တာပဲများတယ်။ လေးနှင်းတဲ့အနှစ်သာရ မရှိဘူး။ ဒါပေမဲ့ ထုံးတန်းအစဉ်အလာကို ပိုကောင်းလာအောင်တော့ လုပ်ရမယ်။

လူများစုဟာ ထုံးတန်းအစဉ်အလာကို အားပြုပြီး နေကြတယ်။ ခြေထောက်မသန့်တဲ့သူဟာ ချိုင်းထောက်ကို အားပြုရသလိုပဲ။ ဒါကြောင့် ချိုင်းထောက် ကောင်းပိုတော့ လိုတယ်။ ခြေထောက် သန့်စွမ်းတဲ့ သူကတော့ ချိုင်းထောက်မလိုပါဘူး။ ထုံးစံဆိုတာ ချိုင်းထောက် တစ်မျိုးပဲ။

ကလေးငယ်တွေ လမ်းလျောက်တတ်ပါစမှာ walker လိုခေါ်တဲ့

ဘီးပါတဲ့ လမ်းလျောက်ခဲ့ကို သုံးတယ်။ နောက်တော့ လျှို့ဂြိုလ်ကို ကိုင်ပြီး လမ်းလျောက်တယ်။ ပြုးနိုင် လွှာစိုင်တဲ့ အချယ်မှာတော့ Walkerကို မလိုတော့ဘူး။ လက်ကို ကိုင်ထားရင် မကြိုက်တော့ဘူး။ ဘယ်သူကိုမှ အားမကိုပဲ ကိုယ့်ခြေထောက်နဲ့ ကိုယ် လျောက်ရတာပဲ ကြိုက်တယ်။ လွှတ်လပ်တယ်။ အားရတယ်။ ကျေနပ်တယ်။

အဲဒီလိုပဲ စိတ်ဓာတ်အင်အား နည်းတွန်းမှာ အများလုပ်သလို လုပ်တယ်။ ထုံးစံအတိုင်း လုပ်တယ်။ စိတ်ဓာတ်အင်အား ကြီးလာတဲ့အခါ ထုံးစံအတိုင်း မလုပ်တော့ဘူး။ ကိုယ့်အသိဉာဏ်ကို ကိုယ် သုံးပြီး ကိုယ်က ကောင်းတယ်၊ မှန်တယ်၊ တရားတယ်၊ မျှတတယ်လို့ ယုံကြည်တာကို လုပ်တယ်။ သူမှာ လွှတ်လပ်မှု စို့ပြုတယ်။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် တကယ် ယုံကြည်မျှရှိတဲ့သူဟာ

“ငါ သာလုပ်ချင်သလဲ။ ငါ လုပ်ချင်တာ တရားသလား။

မျှတသလား” ဆိုတာကို ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ကိုယ် ဆုံးဖြတ်တယ်။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် ယုံကြည်မှု မရှိတဲ့သူဟာ... “ သူများ ဘာလုပ်သလဲ။ ငါ လုပ်တာ သူများ ကြိုက်ပါမလား... ” ဆိုတာကို စဉ်းစားပြီး သူများ လုပ်သလို လိုက်လုပ်တယ်။ သူများ ကြိုက်တာကို လုပ်တယ်။ သူမှာ လွှတ်လပ်မှု မရှိဘူး။ သူဟာ လွှတ်လပ်မှုကို ပထမညီးစား ပေးနိုင်လောက်အောင် ရင့်ကျက်မှု မရှိသော်ဘူး။ သတ္တိမရှိသော်ဘူး။

လူများရုဟာ တစ်သက်လုံး "other directed" သူများရဲ့ ထင်မြင်ချက် ဝေဖန်ချက်ကို ဦးစားပေးပြီး ကိုယ့်ဘဝကို နေကြတယ်။ "public opin-

ion" လူများစုရွေ့ ဝေဖန်မှုကို သိပ်ကြောက်တဲ့သူဟာ လွတ်လပ်မှု မျှိုးဘူး။ လူတွေ အကြောက်ဆုံးဟာလည်း "public opinion" လူများစုရွေ့ ဝေဖန်မှုပဲ။

မိတ်ဓာတ်အင်အား ကြိုးတဲ့သူ လွတ်လပ်မှုကို တကာယ် တန်ဖိုးထားတဲ့ သူကတော့ "inner directed" ငါ ဘာလုပ်ချင်သလဲ။ ဘယ်လိုလုပ်ရင် အားလုံးအတွက် အကောင်းဆုံးဖြစ်မလဲ ဆိုတာကို ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ကိုယ် စဉ်အားတယ်။ ရုရံရှင့်ရင့် ဆုံးဖြတ်တယ်။ အများမကြိုက်လဲ မှန်တယ်လို့ ယုံကြည်တာကို လွှဲတယ်။

လွတ်လပ်မှုဆိုတာ အကြိုးမားဆုံးလက်ဆောင်

"Mistakes are the inevitable accompaniment of the greatest gift given to man, — individual freedom of action. Let us be glad of the dignity of our privilege to make mistakes, glad of the wisdom that enables us to recognize them, glad of the power that permits us to turn their light as a glowing illumination along the pathway of our future. Mistakes are the growing pains of wisdom. Without them there would be no individual growth, no progress, no conquest." ~ William Jordan Philosopher & writer (The Power of Purpose, pp. 21-22.)

ဒီတရို့ဟာ တော်တော် ဒိတ်ဝင်စာစရာကောင်းတယ်။ ပတ်လိုက်ရတာ တော်တော် ဒိတ်ကို ပေါ့ပါးသွားစေတယ်။ လွှတ်လပ်သွားစေတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ။

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ကိုယ့်စိတ်ကူးနဲ့ကိုယ် လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် လုပ်တာကို ကြိုက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ မှားသွားတဲ့အခါ ဒိတ်မှာ အပြစ်ရှိသလို ခံစားရတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ အဲခိုလို ခံစားရသလဲ။ ငယ်ငယ်ကတည်းက မှားတိုင်း မှားတိုင်း လူကြီးတွေက မှားတာကို ရှုက်စရာ ကောင်းတယ်။ မှားတာဟာ ညံ့ဖျင်းတာ၊ မှားတာဟာ ဉာဏ်မရှိတာလို့ ပြောခဲ့ပြုလိုပါ။

ဒီတရို့ကို ပတ်တဲ့အခါမှာ မှားတာဟာ ညံ့ဖျင်းတာ၊ မှားတာဟာ ဉာဏ်မရှိတာ၊ မှားတာဟာ ရှုက်စရာ ကောင်းတယ် ဆိုတဲ့ ဒိတ်ခံစားမျှကနေ လွှတ်လပ်သွားတယ်။ ဒိတ် ပေါ့ပါးသွားတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် တစ်ပဲ လည်လည် အပြစ်တင်နေဖို့ မလိုတော့ဘူး။ တစ်ပဲလည်လည် အပြစ်တင် နေတာဟာ ဘာမှ ခန့်မော်ကိုပဲ ဝက်ဘာထဲမှာ လမ်းရှာမတွေ့ပဲ ထွက်ပေါက် မတွေ့ပဲနဲ့ သွားနေရသလို့ ဖြစ်နေတယ်။

ဒီစာကပြောချင်တဲ့ အမိမိပါယ်က ကိုယ့်ကို လမ်းပိတ်မထားဘူး။ ရှုံးဆက် သွားနိုင်ဘောင် အားပေါက်။ ကိုယ့်ကို စွမ်းအား ရှိအောင် လုပ်ပေးတယ်။

ကဲ... ဘတစ်ရို့မီ စကားတစ်လုံးမီ သေသေချာချာ စဉ်းစားကြခို့။ "Mistakes are the inevitable accompaniment of the greatest gift given to man, — individual freedom of action.

ဒီစာကြောင်းတစ်ကြောင်းကို စဉ်းစားကြမယ်။ ဒီတစ်ကြောင်းထဲမှာ အမိမိပါယ်တွေ ဘယ်လောက် များသလဲဆိုတာ ပေါ်လာအောင် ဖော်ကြခို့။

အမှားတွေဟာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် လွတ်လွတ်လပ်လပ် လုပ်ပိုင်ခွင့် ဖြစ်တဲ့ အကြီးမားဆုံး လက်ဆောင်နဲ့အတူ ရွှေ့လွှဲလို့မရပဲ တစ်ပါတဲ့ ပါလာတဲ့ အရာဖြစ်တယ်။

ဒီဝကား တစ်ခွင့်ကို ဆက်ပြီး စဉ်စားမယ် နော်။ လွတ်လပ်မှုချိတာ greatest gift အကြီးမားဆုံးလက်ဆောင် လို့လိုတယ်။ freedom of action လွတ်လွတ်လပ်လပ် လုပ်ခွင့် ဆိုတာ လူတစ်ယောက်အနေနဲ့ ရရှိတဲ့ အရာတွေထဲမှာ အကောင်းဆုံးအရာလို့ ဆိုလိုတယ်။

လွတ်လွတ်လပ်လပ် လုပ်ပြီး ဆိုရင်လည်း အမှား လုံးဝမရှိအောင် လုပ်လို့မရဘူး။ လွတ်လွတ်လပ်လပ် လုပ်ရင် တစ်ခါတေလေ မှားမယ်။ မှားရင် အပြစ်တင်ခံရတော့မယ်။ အပြစ်တင်ခံရမှာ ကြောက်လွှန်သွားရင် မလုပ်ရတော့ဘူး။

တစ်ခုခု လုပ်တော့မယ်ဆိုရင် မှားသွားမှာလား လိုတွေးတော့တယ်။ အပြစ်တင် မခံရအောင် ဘယ်လို့ လုပ်ရမလဲလို့ တွေးတယ်။ အပြစ်တင် မခံချင်ရင် ပြောထားတဲ့အတိုင်း အတိအကျ လုပ်ရမယ်။ ဘယ်လို့ ပြောထား သလဲ ဆိုတာကို စဉ်စားပြီး လုပ်ရမယ်။ အဲဒီလို့ဆိုရင် ကိုယ့်စိတ်ကူးနဲ့ကိုယ် လွတ်လွတ်လပ်လပ် မလုပ်တော့ဘူး။ ကိုယ့်လွတ်လပ်မှု ဆုံးချိုးသွားပြီး။ ကိုယ့်အရည်အချင်း ရှိသလောက် အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် မလုပ်တော့ဘူး။ ခိုင်းတဲ့သူ ကျေနပ်ပွဲ အမိက၊ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် လုပ်ပိုက အမိက မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီလို့ လုပ်တာ များရင် အရည်အချင်းတွေ မတွက်တော့ပဲ ကြောရင် အစွမ်းအစ တုံးသွားတယ်။ လွတ်လွတ်လပ်လပ်လုပ်ခွင့် ဆိုတဲ့ အကြီးမားဆုံးလက်ဆောင် ပျောက်ဆုံးသွားပြီး။ ဒီလက်ဆောင် ပျောက်သွားပြီး ဆိုရင် ဘာလုပ်လုပ် ပျော်စရာ မကောင်းတော့ဘူး။

Let us be glad of the dignity of our privilege to make mistakes, glad of the wisdom that enables us to recognize them, glad of the power that permits us to turn their light as a glowing illumination along the pathway of our future.

မှာခွင့်ဆိတဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာရှိတဲ့ အခွင့်ထူး ရှိတာကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြစိုး မှားသွားတဲ့အခါ မှားသွားတယ်လို့ သိရှင်တဲ့ အသိဉာဏ် ရှိတဲ့အတွက် ဝမ်းသာကြစိုး ကိုယ့်အမှားကို ကိုယ်သိပြီး ရလိုက်တဲ့အသိဉာဏ်က ကိုယ့်အနာဂတ် လမ်းခရီးကို မီးမောင်း ထိုးပေါ်ရှင်စွမ်းရှိအောင် လုပ်ပေးတာကို ဝမ်းမြောက်ကြပါစိုး

အမှားကြောင့် အသိဉာဏ်ရတယ်။ အဲဒီအသိဉာဏ်က နောက်တစ်ခါ ဒီအမှားမျိုး ထပ်မပှားအောင် သင်ခန်းစာပေးတဲ့အတွက် အနာဂတ်မှာ အမှား နည်းသွားမယ်။ အဲဒီအတွက် ဝမ်းသာစရာပဲ။

ဒီစာကြောင်းရဲ့ အမိပါယ်က တော်တော် အားတက်စရာကောင်းတယ်။ တာဝန်လည်း ပေးလိုက်တာ နော်။ မှားတာက မသိလို့ မှားတာ။ မှားမျန်းသိပြီး ဆိုရင် နောက်ထပ် ဒီအမှားမျိုးကို ဆက်မပှားဖို့ တာဝန်ရှိတယ်။ ဒါမှ ဒီအမှားက ကိုယ့်ရဲ့အနာဂတ်လမ်းခရီးကို မီးမောင်း ထိုးပေးသလို ဖြစ်မယ်။ အလင်းရောင်ဟာ သတ္တိကို ဖြစ်စေတယ်။

အမှားကို သိတဲ့သူ၊ အမှားကို ပြင်တဲ့သူဟာ
သတ္တိရှိတဲ့သူ ဖြစ်လာတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ်
ပိုပြီး ယုံကြည်တဲ့သူ ဖြစ်လာတယ်။

အမှားကို အမှားမှန်းမသိဘူး။ သင်ခန်းစာမဟုဘူး။ ကိုယ့်အမှားကို ကိုယ့်မပြင်ဘူး ဆိုရင် ကိုယ့်အနာဂတ် လမ်းခရီးဟာ မိုးမြောင်ကျနေတဲ့ လမ်းခရီးဖြစ်နေမယ်။ ပင်ပန်းဆင်ရဲတဲ့ လမ်းခရီး ဖြစ်နေမယ်။ အဘရှိပါးရှိ မလျောက်နိုင်တော့ဘူး။ ရဲရဲရဲ့ရင့် မလျောက်နိုင်တော့ဘူး။

တစ်ခါမှ မမှားပူးတဲ့ဘူး မရှိပါဘူး။ ဒါကြောင့် မှားတာကို သိပ် ကြောက်စရာ ရှုက်စရာ မလိုပါဘူး။ အမှားကို အမှားမှန်းသိရက်နဲ့ လုပ်ရင်တော့ တော်တော် မိုက်မဲ့တဲ့သူပဲ။ မှားမယ်လို့ မသိပဲ လုပ်လိုက်လို့ မှားသွားတာဟာ ရှုက်စရာ မဟုတ်ပါဘူး။ အောင်မြင်တဲ့သူတွေ အားလုံးဟာ အမှားတွေကို ဖြတ်ကျော်ခဲ့တဲ့ သူတွေပဲ။ မှားမှားကြောက်လို့ မလုပ်ရဲတဲ့ သူတွေဟာ အောင်မြင်တဲ့အဆင့်ကို မရောက်လာဘူး။

Mistakes are the growing pains of wisdom. Without them there would be no individual growth, no progress, no conquest.

အမှားတွေဟာ အသိဉာဏ် ကြီးပွဲးတိုးတက်မှု ဖြစ်လာဖို့ ခံစားရတဲ့ နာကျင်တဲ့ ဝေဒနာပါ။ အမှားမရှိရင့် ကိုယ့်မှာ ကြိုးပွဲ့မှု တိုးတက်မှု၊ အောင်မြင်မှု မရှိခိုင်ဘူး။

တချို့လျှတွေဟာ အမှားလို့ မသိချင်ဘူး။ အမှားကို အမှားလို့ လက်မခံချင်ဘူး။ ဝန်မခံချင်ဘူး။ ထောက်ပြရင်လည်း ဒါလောက်တော့ ကိစ္စမရှိပါဘူး ဆိုပြီး စိတ်သက်သာမှုရအောင် ဆင်ခြေပေးတယ်။ ဝေဒနာကို သူတို့မခံစားချင်ဘူး။ ဒါကြောင့် သူတို့ ဘယ်တော့မှ လူကြီး ဖြစ်မလာဘူး။

မှားတာဟာ ခံရခြင်ပါတယ်။ အမှားဟာ အဆင်မပြုမှုတွေကို ဖြစ်စေ တယ်။ ကိုယ့်အမှားကြောင့် ကိုယ်လည်း ဒုက္ခ ရောက်တယ်။ သူတစ်ပါးလည်း

ဦးကရာက်တယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်အမှားကိုကိုယ် သိဖို့ ပြင်ဖို့လိုတယ်။ မသိလို့ မှားတာဟာ ရှုက်စရာ မဟုတ်ဘူး။ မှားမှန်းသိပြီး မပြင်ချင်တာက ရှုက်စရာကောင်းပါတယ်။

~~~~~

လွတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်ချင်တယ်

ဟောဒီမှာ သိပ်ကောင်းတဲ့ ကဗျာလေးတစ်ပုဒ်... တစ်ပြအုံမယ်။ ဖတ်ပြရင်း လူငယ်လေးတွေ နားလည်လွှာယ်အောင် အမိပိုယ်ကို ရှင်းပြမယ်။

"Know this, that ev'ry body is free

To choose his life and what he'll be;

ဒီအချက်ကို နားလည်ပါ။ လူတိုင်းဟာ ကိုယ့်ဘဝကိုကိုယ် ရွှေချယ်ဖို့ ကိုယ်ဘယ်လိုလှုဖြစ်မယ်ဆိုတာကို ရွှေချယ်ဖို့ လွတ်လပ်မှု ရှိပါတယ်။

choose ဆိုတဲ့စကားလုံးကို သေသေချာချာ မှတ်ထားပါ။

I have the freedom to be who I want to be. I am not going to give that freedom away.

ဒါဖြစ်ချင်တဲ့သူ ဖြစ်လာဖို့ ငါမှာ လွတ်လပ်မှု ရှိပါတယ်။ အဒီ လွတ်လပ်မှုကို ဒါ ဘယ်တော့မှ မပေးလိုက်ဘူး။

ကိုယ့်ကို သူများပုံသွင်းတာကို လက်ခံတဲ့သူဟာ ဒီလွတ်လပ်မှုကို လက်လွတ် ဆုံးရှုံးဆိုလိုက်တဲ့သူပဲ။ ဒီလွတ်လပ်မှုမျိုး ရှိပါတယ်လို့တောင် မတွေ့မိုက်ပါဘူး။

ကိုယ်ဘယ်လိုလူ ဖြစ်ချင်သလဲလိုတာကို သေသေချာချာ စဉ်းစားဖို့
လိုတယ်။

လွှတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်ချင်တယ်လို့ ပြောတဲ့သူ သိပ်နည်ပါတယ်။

ကလေးတွေကို မိဘတွေက မေးတတ်တယ်။ သားကြီးလာရင်
ဘာလုပ်မလဲ ...လို့ မေးတတ်တယ်။ ဆရာဝန်လုပ်မယ်။ အင်ဂျင်နိယာ
လုပ်မယ်...လို့ ဖြောင် မိဘတွေက သိပ်သဘောကျေတတ်တယ်။ ဘာလုပ်မလဲ
လို့ မေးတတ်တယ်။ ဘယ်လိုလူ ဖြစ်ချင်သလဲ လိုတော့ မေးလေ့ မရှိဘူး။
ဒီမေးခွန်ဖွဲ့စွဲဟာ တူတူပဲလို့ ထင်ချင်ထင်မယ်။ ဒါပေမဲ့ တကယ်တော့
ဒီမေးခွန်ဖွဲ့စွဲဟာ လုံးဝ မတူပါဘူး။

ဘာဖြစ်ချင်သလဲ ဆိုတဲ့မေးခွန်းက ဘယ်လိုအလုပ်မျိုးကို လုပ်ချင်သလဲ
လို့ မေးတာ။ အလုပ်ကို လူနဲ့ထပ်တဲ့ ပြုတတ်တယ်။ ခင်ဗျာဘာလုပ်သလဲလို့
မေးရင်။ ဆရာဝန် လုပ်တယ်။ အင်ဂျင်နိယာ လုပ်တယ်။ ကျောင်းဆရာ
လုပ်တယ်။ ကုန်သည် လုပ်တယ်... စသည်ဖြင့် ဖြောကြမယ်။ ခင်ဗျား
ဘယ်လို လူလဲ... လို့ မေးရင် ဘယ်လိုဖြောမလဲ။ ခင်ဗျား ဘယ်လို ဆရာဝန်လဲ
လို့ မေးရင်ကော ဘယ်လို ဖြောမလဲ။ ခင်ဗျား ဘယ်လို ကျောင်းဆရာလဲ...
လို့ မေးရင်ကော ဘယ်လို ဖြောမလဲ။ ခင်ဗျား ဘယ်လို ခြို့ဖို့အရှုံးလဲလို့
မေးရင် ဘယ်လို ဖြောမလဲ။ ဘယ်လို တရားသူကြီးမျိုးလဲ လို့ မေးရင်ကေား
တရားသူကြီးတွေ အမျိုးမျိုးဖို့ပါတယ် ...နော်။

မေးခွန်းတွေကို စဉ်းစဉ်းစားစား မေးဖို့လိုတယ်။ အဖြောကိုလည်း
စဉ်းစဉ်းစားစား ပြောဖို့လိုတယ်။

ဘယ်လိုလူလဲ ဆိုတဲ့မေးခွန်းအတွက် ဖြောနိုင်တဲ့အဖြောက...၊
ကျွန်တော်က ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးတဲ့သူ။ ကျွန်တော်က လွှတ်လွှတ်လပ်လပ်

နေတဲ့သူ။ ကျွန်တော်က ရိုးရိုးသားသား လုပ်ကိုင်စားသောက်တဲ့သူ။ ကျွန်တော်က ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေကို တကယ် ပညာတတ်တွေ ဖြစ်လာအောင် တော်အာပြည့်နဲ့ သင်ပေးနေတဲ့ သူပါ။ ကျွန်တော်က တရားမျှတူမှုကို လိုလားတဲ့ မြို့နယ်အရှုရှိပါ။ ကျွန်တော်က တရားဥပဒေကို တကယ် မြတ်စိုးလို့ တရားဥပဒေအတိုင်း ဆုံးဖြတ်တဲ့ တရားသူကြံးပါ။ (တရားတဲ့ ဥပဒေကိုမှ တရားဥပဒေလို့ ခေါ်တာ နော်။) ဆက်ပြီး စဉ်းစားပါ။

Liberty, taking the word in its concrete sense, consists in the ability to choose. (Simone Weil)

လွတ်လပ်မှုဆိုတဲ့ စကားလုံးကို သူရဲ့ အရှုံးဆုံး အရှင်းဆုံး အမိပါယ် ကောက်ရရင် ရွှေးချယ်နိုင်တဲ့စွမ်းရည် ရှိခြင်းလို့ ဆိုရမယ်။

ရွှေးချယ်နိုင်စွမ်း တစ်ခုတည်းက လွတ်လပ်မှုရဲ့ ပြည့်စုတဲ့အမိပာယ် မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ရွှေးချယ်နိုင်စွမ်းဟာ လွတ်လပ်မှုရဲ့ အရေးပါဆုံး အမိပါယ်တစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ ရွှေးချယ်နိုင်စွမ်းမှ မရှိရင် တွေား ဘာလွတ်လပ်မှုမှ မရှိတော့ဘူး။

ငါလုပ်နိုင်တဲ့အလုပ် ဘယ်နှစ်မျိုးရှိသလဲ။ အဲဒီအလုပ်တွေထဲက ဘယ်ဟာကို ဦးစားပေးပြီး လုပ်မလဲ... ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို မဖြေနိုင်ရင် လွတ်လပ်မှု မရှိဘူး။ ဒိုင်းတာလုပ်မယ် ဆိုတဲ့လူမှာ လွတ်လပ်မှု ရှိသလား။

Patterning your life around other's opinions is nothing more than slavery.

ကိုယ့်ဘဝကို သူများ အယူအဆအတိုင်း ပုံသွင်းတာဟာ ကျွန်းမံ လိုက်တာထက် ပိုမထူးပါဘူး။ သူများလုပ်လို့ လုပ်တယ်။ သူများကြိုက်လို့ ကြိုက်တယ်။ သူများယဉ်လို့ ယုံတယ်...ဆိုရင် ကျွန်ဖြစ်ပြီး။

မရွှေ့ချယ်ရင် မလွတ်လပ်ဘူး။ ကိုယ် ဘယ်လိုနေမယ်။ ဘာလုပ်မယ်။ ဘယ်လိုပညာကို တတ်အောင် လေ့လာမယ်၊ ရှာမယ် ဆိုတာကို ဘယ်သူက ရွှေ့ချယ်ပေးသလဲ။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ရွှေ့ချယ်သလား။ သူများ ရွှေ့ချယ်ပေး သလား။ များသောအားဖြင့်တော့ သူများ ရွှေ့ချယ်ပေးတာကို လက်ခံ လိုက်ကြတယ်။ သက်သာတာကိုး။

Everything can be taken from a man but ... the last of the human freedoms - to choose one's attitude in any given set of circumstances, to choose one's own way. (Victor Frankle)

လူတစ်ယောက်ခါက ကျွန်တာတွေအားလုံး ယူသွားလိုရတယ်၊ ဒါပေမဲ့ အခြေအနေတစ်ခုမှာ ကိုယ် ဘယ်လိုသောထားမလဲ ဘယ်လို လမ်းကို ရွှေ့မလဲဆိုတဲ့ နောက်ဆုံးလွတ်လပ်မှုကိုတော့ ဘယ်သူမ ယူသွားလိုမရဘူး။

ကောင်းတာ လုပ်မလား၊ ဆိုးတာ လုပ်မလား ဘယ်လမ်းကိုရွှေ့မလဲ။ ပိုးသားတာလုပ်မလား၊ မပိုးသားတာလုပ်မလား ဘယ်လမ်းရွှေ့မလဲ။ ရက်စက်မလား၊ ညာတာမလား။ ခွဲ့ထွေ့တွေ့မလား၊ လက်စားခြေမလား။ အခြေအနေအရ လုပ်လိုက်ရတာပဲ လို ပြောတဲ့သူမှာ ဘာလွတ်လပ်မှုမ မရှိဘူး။ စံယူချက် မရှိတဲ့သူမှာ လွတ်လပ်မှု မရှိဘူး။ အခြေအနေက အရာရာတိုင်းကို အဆုံးအဖြတ်ပေးနေရင် ဘာရွှေ့ချယ်လိုရမလဲ။

When a man ceases to choose, he ceases to be a man.
(Anthony Burgess)

ရွှေ့ချယ်တာကို မလုပ်တော့တဲ့အခါမှာ သူဟာ လူမဟုတ်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် လူအဆင့်အတန်းကနေ ကျမသွားချင်ရင် ကိုယ်ဘာကို

ရွှေးချယ်မလဲ ဆိုတာကို သေသေချာချာ စဉ်းစားရမယ်။ ဉာဏ်နဲ့ရွှေးချယ်မှ လွှတ်လပ်မှု ရှိတယ်။ ဉာဏ်မပါပဲ ရွှေးချယ်တယ် ဆိုတာ တကယ်ရွှေးတာ မဟုတ်ဘူး။ ခေါင်းပန်းလွန်သလို လုပ်တာဟာ ရွှေးချယ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ရွှေးချယ်မှုတိုင်းဟာ မှန်ကန်တဲ့အချက်အလက် မှန်ကန်တဲ့အကြောင်းအကျိုးမှာ အခြေခံရမယ်။

"Your life is the sum result of all the choices you make, both consciously and unconsciously. If you can control the process of choosing, you can take control of all aspects of your life. You can find the freedom that comes from being in charge of yourself." ~ (Robert F. Bennett)

ကိုယ့်ဘဝဟာ သိလျက်ဖြစ်စေ မသိပါဖြစ်စေ ကိုယ့်ရဲ့ရွှေးချယ်မှုတွေ အားလုံးရဲ့ စုပေါင်းရလောက်ပဲ။ ရွှေးချယ်မှုကို ကိုယ့်လက်ထဲမှာ ဖီစိရရ ကိုင်ထားလိုရရင် ကိုယ့်ဘဝမှာ ဖြစ်သမျှကို ထိမ်းချုပ်လိုရပြီး ကိုယ့်ဘဝကိုကိုယ် စီမံခိုင်တဲ့ လွှတ်လပ်မှုကို ရပြီး။

ရွှေးချယ်မှုဆိုတာကို လုပ်နေကြပါတယ်။ များသောအားဖြင့်တော့ သေသေချာချာ မစဉ်းစားပဲ ရွှေးချယ်လိုက်ကြတယ်။ သူများဝတ်သလို ဝတ်မယ်... ဆိုတာလည်း ရွှေးချယ်မှုပဲ။ ဒါပေမဲ့ ဒီလို ရွှေးချယ်မှုက ဉာဏ်ကို မဆုံးရတဲ့ ရွှေးချယ်မှုဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် လွှတ်လပ်တဲ့ဘဝကို ရှိ အထောက်အပံ့ မဖြစ်ဘူး။ ဒါ ဘယ်လိုလှလဲ၊ ဒါနဲ့ တကယ်သင့်တော်တာ ဘာလဲ...။ ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို မေးပြီး အဖြော် ရှာမှ ဉာဏ်ပါတဲ့ ရွှေးချယ်မှုဖြစ်မယ်။ လွှတ်လပ်တဲ့ဘဝကို ပုံပေါ်ဖို့ အထောက်အပံ့ ဖြစ်မယ်။ တကယ်လို လုများစုဟာ ကိုယ့်ဘဝကိုကိုယ် ရွှေးချယ်တယ်ဆိုရင် ဒီစကားကို ပြောဖို့လိုမလား။ မလိုဘူး...နော်။

လွှေတ်လပ်မှုဆိုတာ ဘာလဲ။

လွှေတ်လပ်မှုဆိုတာ ရွှေးချယ်ခွင့်ကို ဆိုတယ်။
 ကိုယ်ခွွှေးချယ်ရမယ့် အရာမဝတ္ထကို ကိုယ်ကိုယ်တိုင်
 ဖန့်တေးခွင့်ကို ဆိုလိုတယ်။

ကောင်းတယ်ဆိုတာ ဘာလဲ ဆိုတဲ့ မေးခွန်းရဲ့ အဖြေကို သူများ
 နောက်လိုက်ပြီး မဖြေပဲ၊ သူများ ပေးထားတဲ့အဖြေကို အဆင်သင့်မယူပဲ၊
 ကောင်းတယ် ဆိုတာကို ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ကိုယ် လွှေတွေတ်လပ်လပ် သိပြီး
 လုပ်နိုင်မှ တကယ်စစ်မှန်တဲ့ ရွှေးချယ်မှု ဖြစ်မယ်။

ကိုယ် ဘာကို ရွှေးချယ်မယ်ဆိုတာကိုလည်း ကိုယ်ပဲ လုပ်ယူရမယ်
 ပန်တိုး ယူရမယ်...နော်း ဒီနှစ်ခုထဲက တစ်ခုကို ရွှေးပါ ဆိုတာ တကယ်
 စစ်မှန်တဲ့ ရွှေးချယ်ခွင့်မဟုတ်ဘူး။ ကန့်သတ်ထားတဲ့ ရွှေးချယ်ခွင့်ဟာ
 ရွှေးချယ်ခွင့် အတူပဲ ဖြစ်တယ်။

ရွှေးချယ်နိုင်တဲ့ အခွင့်အလမ်းမရှိရင်
 ရွှေးချယ်တာကို မလုပ်ရင် လုတေစိယာက်ဟာ
 လုအဆင့်မှာ မရှိတော့ဘူး။

"While we are free to choose, once we have made those choices, we are tied to the consequence of those choices. We are free to take drugs or not. But once we choose to use a

habit-forming drug, we are bound to the consequences of that choice. Addiction surrenders later freedom to choose."

လွတ်လွတ်လပ်လပ် ရွှေးချယ်ခွင့်ရှိတဲ့အခါမှာ ကိုယ်က တစ်ခုခုကို ရွှေးချယ်လိုက်ပြီးဆိုရင်တော့ ကိုယ်ရွှေးချယ်မှုရဲ့နောက်က လိုက်ပါလာမယ့် အကျိုးဆက်တွေက တွဲပြီးပါလာမယ့်။ မူးယစ်ဆေးကို သုံးမယ်-မသုံးဘူး ဆိုတာ ကိုယ့်မှာ ရွှေးချယ်ခွင့်ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ စွဲစောတ်တဲ့ မူးယစ်ဆေးကို ကိုယ်က ရွှေးချယ်လိုက်ပြီးဆိုရင် အဲဒီ ရွှေးချယ်မှုနောက်က ပါလာတဲ့ ဆိုးကျိုးတွေနဲ့ နောင်ဖွဲ့ဖိုပြီး။ စွဲနေတာဟာ နောက်ပိုင်း လွတ်လပ်မှုကို အဆုံးရှုံး ခံလိုက်တာပဲ။ စွဲသွားရင် လွတ်လပ်မှု မရှိတော့ဘူး။

In nameless ways be good and kind,

But never force the human mind.

နာမယ်တ်လိုမရတဲ့နည်းမျိုးစုံနဲ့ ကောင်းတာကိုလုပ်ပါ- စာနာပါ- ကျင်နာပါး ဒါပေမဲ့ လူ့စိတ်စာတ်ကိုတော့ အတင်းအကျုပ် အနိုင်မယူပါနဲ့။ "never force the human mind"

မယုံချင်တာကို အတင်း ယုံခိုင်းတယ်။ မလုပ်ချင်တာကို အတင်း လုပ်ခိုင်းတယ်။ မထောက်ခံချင်တာကို အတင်း ထောက်ခံခိုင်းတယ်။ ကိုယ့် အယူအဆနဲ့ မတူတဲ့ဘူးကို နည်းအမျိုးဖျိုးနဲ့ နှိပ်စက်တယ်။ ခေတ်အဆက်ဆက် အဲသလို လုပ်ခဲ့ကြတယ်။ အခုခေတ်လည်း လုပ်နေကြတွဲနဲ့ပဲ။

Freedom and reason make us men;

Take these away, what are we then?

လွတ်လပ်မှုနဲ့ အကြောင်းအကျိုးကိုက်အောင် စဉ်စားတွေးခေါ်စွဲစွဲမှုက ဦးကို လျှပ်စွဲအောင် လုပ်ပေးတယ်။ အဲဒီတွေကို ပယ်ရှားလိုက်ရင် ပါတို့ဟာ ဘာလဲ။

အကြောင်းအကျိုး ကိုက်အောင် စဉ်းစားတွေးခေါ်ခိုင်စွမ်း ရှိမှုလည်း
လွှတ်လပ်မှုရှိမယ်။ အကြောင်းအကျိုး ကိုက်အောင် မတွေးခိုင်တဲ့သူများ
ဘယ်လို လွှတ်လပ်မှုမျိုး ရှိမလဲ။ မယုံသင့်တာတွေ သဘာဝ မကျတာတွေကို
ယုံနေတဲ့သူတွေဟာ လွှတ်လပ်မှု မရှိတဲ့သူတွေ ဖြစ်နေကြတယ်။

ဒါကြောင့် အကြောင်းအကျိုး ကိုက်အောင် တွေးခေါ်တတ်တဲ့သူတွေ
စဉ်းစားတတ်တဲ့သူတွေ ဖြစ်ဖို့ ကြိုးစားရမယ်။ လူတစ်ယောက်ကို အကြောင်း
အကျိုး မကိုက်တာတွေကို ယုံအောင် လုပ်လိုက်မယ်၊ သဘာဝကျကျ မစဉ်းစား
တတ်အောင် လုပ်လိုက်မယ်ဆိုရင် သူကို မလွှတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်အောင်
လုပ်လိုက်တာပဲ။ ဒါကြောင့်

ကိုယ့်လွှတ်လပ်မှု မပေါ်ရက်ချင်ရင်
သဘာဝ မကျတာ အကြောင်းအကျိုး မကိုက်တာကို
ဘယ်တော့မှ မယုံသူးလို ပြတ်ပြတ်သားသား ခိုင်ခိုင်မာမာ
သလွှာ့ရှိရှိ ဆုံးပြတ်ထားရမယ်။

ကိုယ့်ကို သူများက လွှဲလွှဲတော်စွာ လွှဲလွှဲတော်လပ်မှု ဆုံးရှုံးနေပြီး။
ဘယ်သူတွေက ဘယ်လိုနည်းတွေနဲ့ ကိုယ့်ကို လွှဲလွှဲတော်နေသလဲ။ ဘာကြောင့်
သူတို့က လူတွေကို လွှဲလွှဲတော်မျိုး ဒါလောက် ကြိုးစားနေကြသလဲ။

Mere animals, and just as well

The beasts may think of heav'n or hell.

(လွှတ်လပ်မှုနဲ့ အကြောင်းအကျိုးကိုက်အောင် စဉ်းစား တွေးခေါ်ခိုင်စွမ်း
ကို ဖယ်ရှားလိုက်ရင် ပါတို့ဟာ ဘာလဲ။)တိရ္ဓာန်များပဲ။ ကောင်းကင်ဘုံ

သိမဟုတ် ငရဲဘုံကို တွေ့ကောင်းတွေ့မယ့် တိရှိနာနာရှင်းပါ။

May we no more our pow'rs abuse,

But ways of truth and goodness choose."

ပါတီရဲ စွမ်းရည်သတ္တိတွေကို ပါတီ အလွှဲသုံးစာမလုပ်ကြပါမိန္ဒာ၊
အဲဒါလုပ်မယ့်အစား မှန်ကန်တာလုပ်တဲ့လမ်းနဲ့ ကောင်းမွန်တာလုပ်တဲ့
လမ်းကို ချေးကြပါမိုး။

ကိုယ့်ရဲ စွမ်းရည်သတ္တိဆိတ်တာ အကြောင်းအကျိုး သဘာဝ ကျေကျ
စဉ်းစားနိုင်တဲ့ စွမ်းရည်သတ္တိပါ။ ဒါဟာ လူသားရဲ အကြေးမားဆုံး စွမ်းရည်
ဖြစ်တယ်။ ဒီစွမ်းရည်ကို အလွှဲသုံးစား မလုပ်ရဘူး။ ဒီစွမ်းရည်ကို သုံးပြီးတော့ပဲ
မှန်တဲ့လမ်း ကောင်းတဲ့လမ်းကို ချေးရမယ်။ ဒီစွမ်းရည်ကို မသုံးနိုင်ရင်
မမှန်တဲ့လမ်းကို ရောက်ဖို့များတယ်။ ကိုယ်က ကိုယ့်ညာ၏နဲ့ကိုယ် မချေးမြှင့်ရင်
သူများက ကိုယ့်အတွက် ချေးပေးလိမ့်မယ်။

အကြောင်းအကျိုးကိုက်အောင် မစဉ်းစားတတ်တဲ့သူတွေက သူများကို
ဆရာလုပ်နေကြတာ တော်တော် များပါတယ်။ လူများရုဟာ အဲဒီလိုလူတွေကို
ဆရာ တင်ထားကြတယ်။ ဆရာကလည်း အကြောင်းအကျိုးကိုက်အောင်
မတွေ့မြှင့်ဘူး။ သူတဲ့ပည့်က ဘယ်လိုလုပ်ပြီး အကြောင်းအကျိုး ကိုက်အောင်
သဘာဝကျေအောင် တွေ့နိုင်တော့မလဲ။

ဖေဒင်ဆရာတွေ့၊ နတ်ကတော်တွေ့၊ ဘိုးတော်တွေ့၊ မယ်တော်တွေ့၊
ဂိုဏာဆိုတဲ့ သူတွေကို ဆရာတင်ထားကြတဲ့ သူတွေဟာ ဘယ်လိုလုပ်
အကြောင်းအကျိုး ကိုက်အောင် တွေ့နိုင်မလဲ။ လက်ဖွဲ့တွေ့ အင်းတွေကို
ယုံစေတဲ့သူတွေဟာ ဘယ်လိုလုပ် အကြောင်းအကျိုးကိုက်အောင် တွေ့နိုင်မလဲ။
အခက်အခဲတစ်ခု ရှိတဲ့အခါ သဘာဝကျေတဲ့အဖြေးနဲ့ လုပ်နည်းကို မရှာပဲ။

သဘာဝမကျတဲ့ လုပ်နည်းနဲ့ ပြောင်းနေရင် အဲဒီအခက်အခဲဟာ ဘယ်လို
အဆင်ပြောင်းမလဲ။

~ unknown ဒီကမျာကိုရေးတဲ့သူကို မသိပါဘူး။

လွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ ဆုံးရုံးမှုရှိနိုင်တဲ့
အခြေအနေကို စွန့်စား ရင်ဆိုင် နိုင်တယ်

"To laugh is to risk appearing the fool. To weep is to risk being called sentimental. To reach out to another is to risk involvement. To expose feelings is to risk exposing your true self. To place your ideas, your dreams before the crowd is to risk being called naive. To love is to risk not being loved in return. To live is to risk dying. To hope is to risk despair, and to try is to risk failure. But risks must be taken because the greatest hazard in life is to risk nothing. The person who risks nothing does nothing, has nothing, and becomes nothing. He may avoid suffering and sorrow, but he simply cannot learn and feel and change and grow and love and live. Chained by his certitudes, he is a slave, he's forfeited his freedom. Only the person who risks is truly free." ~ (Leo Buscaglia)

ဒီစာပိုဒ်ဟာ တိတိလေးနဲ့ အမိပါယ်တွေ အများကြီး ပြည့်နေတယ်။ ဘဝတစ်ခုလုံးအတွက် လိုရင်းကို ပြောပြထားတယ်။ ဖြည့်ဖြည့်း ဖတ်ပြီး စဉ်းစားလေလေ စဉ်းစားစရာတွေက ထွက်လာလေလေပဲ။ အမိပါယ်တွေ ဘယ်လောက် ထွက်လာမယ် ဆိုတာ သိရအောင် စဉ်းစားကြည့်ကြဖို့။

ဒီစာပိုဒ်မှာ အရေးကြီးတဲ့စကားတစ်လုံးက risk ဆိုတဲ့စကားလုံးပဲ။ ဒီစကားလုံးက ဒီစာပိုဒ်မှာ အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် ပထမ ဒီစကားလုံးရဲ့ အမိပါယ်ကို စဉ်းစားမယ် ... နော်။

risk ဆိုတဲ့စကားလုံးကို အင်လိုင်အဘိဓာန်မှာ ကြည့်တော့ n.1. the possibility of meeting danger or suffering harm or loss; exposure to this. 2 – v. to expose to the chance of injury or loss; to accept the risk of.

အန္တရာယ် သို့မဟုတ် ဒုက္ခ သို့မဟုတ် ဆုံးရုံးမျှကို ကြုံတွေ့နိုင်တဲ့ အခြေအနေ။ အဲဒါလို့ အခြေအနေမျိုးကို ကြုံတွေ့နေရတာ။ အန္တရာယ်ရှိတဲ့ အခြေအနေ၊ ဆုံးရုံးမျှကို ကြုံတွေ့ရမယ့် အခြေအနေကို ရင်ဆိုင်တာ။ အန္တရာယ်ကို တွေ့နိုင်တယ်၊ ဆုံးရုံးမျိုးမျိုးနိုင်တယ်ဆိုတာ သိလျှင်နဲ့ အဲဒါကို လက်ခံတာ။

ဒီအမိပါယ်ကို သေသေချာချာ မှတ်မိအောင်လျှပ်ထားပါ။ ရွှေဆင် ပြောမယ့် စကားတွေဟာ ဒီစကားလုံးရဲ့အမိပါယ်ကိုပဲ အကျယ်ချွဲ လိုက်တာ။

ဘဝနဲ့ risk နဲ့ တွဲနေတယ်။ ဘဝရှိရင် risk ရှိတယ်။ risk ရှိရင် ဘဝရှိတယ်။ risk မရှိရင် ဘဝမရှိဘူး။ အဲဒါကို ပြောမှာ။

"To laugh is to risk appearing the fool.

ရှိ(ရယ်)တာဟာ ကိုယ့်ကို ဘူများက ပေါ်တယ်လို့ အထင်ခံရမယ့်

အခြေအနေကို စွန့်စားပြီး ရင်ဆိုင်လိုက်တာ။

ခက် ခက် ရိုတဲ့သူကို လူတွေက ပေါ်တောတော လူတားလို့ ထင်တတ် တယ်။ ရိုတာတောင် risk ရှိတယ်။ စွန့်စားရတယ် ...နေ့။ သေသေချာချာ တွေးကြည့်မှ မှန်လိုက်တာလို့ သဘောပေါက်လာတယ်။ လက်ခံလာတယ်။

ရိုတာနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ စဉ်စားကြပြီး သတ္တဝါတွေထဲမှာ ရိုတတ်တာ လူပဲ ရှိတယ်။ ဘယ်တိရဲ့အနဲ့နှင့်မှ မရိုတတ်ဘူး။ တိရဲ့အနဲ့တွေ ဒေါသတွေက်တတ် တယ်။ ချိုစ်တတ်တယ်။ မနာလိုပိတ် ဖြစ်တတ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘယ်တိရဲ့အနဲ့နှင့်မှ မရိုတတ်ဘူး။ ရိုတယ်ဆိုတာဟာ တော်တော် အုံပြေစရာကောင်းတဲ့ စိတ်ပဲ။ ဘာဖြစ်လို့ ရိုတာလဲ။

ရိုစရာတစ်ခု ပြောပြုမယ်။ ဘုန်းကြီးတစ်ပါးအကြောင်း။ အဲဒီ ဘုန်းကြီးက တော့ရှာတစ်ရွာမှာ ကျောင်းထိုင်တယ်။ ငယ်ငယ်ကတည်းက တော့ရှာမှာပဲ နေခဲ့တယ်။ သူမိတ်ဆွဲ ဘုန်းကြီးတစ်ပါးက ပြီမှာနေတယ်။ ခေတ်မီ တိုက်ကျောင်းကြီး ဆောက်ထားတယ်။ ခေတ်ပညာတွေလည်း တတ်တယ်။ တစ်ခါတော့ တောကာဘုန်းကြီးကို မြိုကာဘုန်းကြီးက အလည်လာဖို့ ပင့်တယ်။

တော့ဘုန်းကြီးက ‘အင်း... ငါမိတ်ဆွဲဟာ မြိုမှာ တော်တော် ဘုန်းကြီးနေတယ်။ မတွေ့တာလည်း ကြာပြီး အလည် သွားအုံမှပဲ’ ဆိုပြီး သွားတယ်။ မြိုက သူမိတ်ဆွဲကျောင်းကို ရောက်တော့ ခရီး အဝေးကြီးက လာရတာ ဖြစ်လို့ လမ်းမှာ ကုန်(အိမ်သာ) တက်ချင်တာ အဆင်မပြုလို့ ကျောင်း ရောက်ရောက်ချင်ပဲ ‘ဒါ ကုန်တက်ချင်တယ်’ လို့ ဆိုပြီး ပြောတော့ ကျောင်းဘုန်းကြီးက ကိုရင်တစ်ပါးကို ‘ကိုရင် ကုန် လိုက်ပြုလိုက်’ ဆိုပြီး ပြောလိုက်တယ်။

မြိုက ခေတ်မိတဲ့ ဘုန်းကြီးကျောင်း ဆိုတော့ ရေလောင်းအိမ်သာ ဗိုလ်တိုင် သန့်သန့်ရှင်းရှင်း လုပ်ထားတာပေါ့၊ ကိုရင်က ကုဋ္ဌကို လိုက်ပြ လိုက်တော့ အဲဒီ တောကဘုန်းကြီးက ကုဋ္ဌထက် မြန်မြန် ဝင်သွားတယ်။ မတောင့်နိုင်တော့ဘူး။ မအောင့်နိုင်တော့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ချက်ချင်းပဲ ပြန်ထွက်လာပြီးတော့ “မင်းတို့ ကုဋ္ဌက တက်တောင် မတက်ရသေးဘူး ပြည့်နေတယ်” တဲ့။

တောကကုဋ္ဌ ဆိုတာ အောက်မှာ တွင်းကြီး၊ အပေါ်မှာ အပေါက်ကြီး၊ ရေလောင်းကုဋ္ဌ ဆိုတာက အောက်မှာ တွင်းကြီး၊ မရှိဘူး။ အပေါ်မှာ အပေါက်ကြီး၊ မရှိဘူး။ အပေါက် ငယ်ငယ်လေးမှာ ရေပြည့်နေတယ်၊ အဲဒါကို မသိတဲ့ တောကဘုန်းကြီးက အိမ်သာမှာ ပြည့်နေလို့ ဆိုပြီး၊ မတက်ပဲ ပြန်ထွက်လာတယ်။

အဲဒါကို ကြားရတွန်းက ဘုန်းကြီးလည်း အားရပါးရ ရိုလိုက်တယ်။ ဘယ်လိုမှ မရိုပါ အောင့်ထားလို့ မရဘူး။ ဘာဖြစ်လို့ ရိုတာလဲ။ ကမောက်ကမ ဖြစ်တတ်တာကို ရိုတယ်။ ထင်သလို မဖြစ်တာကို ရိုတယ်။ အမိပါယ်ကောက လွှဲတာကို ရိုတယ်။ အဲဒီလို ရိုတော့ ပေါ်တယ်လို့ အထင်ခံရမှာပဲ။ အဲဒီလို ရိုရင် လူတွေက မလေးစာတွေမှာ စိုးတယ်။ တဒ္ဒို့ မြှင့်ရက်နဲ့ အောင့်ထား တတ်တယ်။ မရှိမပြီးပဲ ခတ်တည်တည်နေမှု လေးစားစရာ ကောင်းတယ်လို့ ထင်ကြတယ်။

ဒါကြောင့် ရိုတာဟာ ကိုယ့်ကို သူများက ပေါ်တယ်လို့ အထင်ခံရမယ့် အန္တရာယ်ကို ရင်ဆိုင်လိုက်တာပဲ။ လေးစားမှုလျော့သွားမယ့် အန္တရာယ်ကို ရင်ဆိုင်လိုက်တာပဲ။ တော်တော် မလွှယ်ပါလား ...နော်။ ရိုတာတောင် အန္တရာယ်ရှိတယ်။ စွန့်စားရတယ်။

တစ်ခါတော့ ဦးဇော်လေးတစ်ပါးကို ဆရာတော်တစ်ပါးက မေ့ခွန်း တစ်ခု မေးတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ဘုန်းကြီးကလည်း ဆရာတော် အနားမှာ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ပြုဖို့ ထိုင်နေတယ်။ အဲဒါ ဘုန်းကြီး လုပ်နေကျပဲ။ ဆရာတော်က အဲဒီ ဦးဇော်လေးကို မေ့ခွန်းတစ်ခု မေးတယ်။ အဲဒီ မေ့ခွန်းကို မေ့လိုက်ကတည်းက ဘုန်းကြီးက တွေ့မိပြီး ‘ပြောရင်တော့ လွှဲတော့မှာပဲ’ ... လို့ ဦးဇော်လေးက ပြောတော့ ထင်ထားတဲ့အတိုင်းပဲ လွှဲတယ်။ အဲဒီတော့ ဘုန်းကြီးက ပြုးလိုက်တယ်။ အဲဒီကိစ္စကို ဘုန်းကြီးက ဘာမှ အရေးကြီးတဲ့ကိစ္စ မဟုတ်လို့ ချက်ချင်းပဲ မေ့သွားပါတယ်။

နောက်တော့ တြေားဆရာတော် တစ်ပါးနဲ့တွေ့တော့ အဲဒီဆရာတော်က မေးတယ်။ ‘ဟို ဦးဇော်လေးကို ကိုယ်တော် ဘာပြောလိုက်သလဲ’ တဲ့။ ‘ဘာမှ မပြောလိုက်ပါဘူး ဘုရား။ ဘာဖြစ်လို့လဲ’ လို့ ပြန်မေးတော့ အုပ်ခဲပုံသေးမှာ အုပ်ခဲကျိုးကို ကိုင်ပြီး ကိုယ်တော် လာရင် အုပ်ခဲနဲ့ ထုတို့ စောင့်နေတာ တွေ့တယ်။ ဘာလုပ်နေတာလဲ လို့ မေးကြည့်တော့ ဘူးကို လျောင်လို့ အုပ်ခဲနဲ့ ထူးလို့ စောင့်နေတာ တဲ့။

ဒါနဲ့ အဲဒီဆရာတော်ကို သေသေချာချာ ရှင်းပြလိုက်တော့ အဲဒီ ဆရာတော်က တစ်ဆင့် ဦးဇော်လေးကို ဖြောင်းဖြပေးလို့ သူပြန်သွားတယ်။ တော်သေးတယ်။ သို့မဟုတ်ရင် အုပ်ခဲကျိုးနဲ့ထုတာကို ခံရတော့မလို့ ပြု့တာတောင် သတိထားရတော့မယ် ...နော်။ လျောင်တယ် လို့ အထင်ခံနေရ အုံးမယ်။ အန္တရာယ်ရှိတယ်။ လောကမှာ အန္တရာယ်မရှိတဲ့အရာ အန္တရာယ် မရှိတဲ့ အလုပ်ဟာ တော်တော်ရှားတယ် ပါလား ...နော်။

To weep is to risk being called sentimental.

ရိတာတင် မကသေးဘူး။ ငိုတာလည်း အန္တရာယ်ရှိတယ်။ ငိုရင်

မိတ်ပျော်တယ်၊ ပျော်ညံတယ် လို့ အထင်ခံရမယ်။ အလကားနေရင်း ဝမ်းနည်း တတ်တယ် လို့ အထင်ခံရမယ်။ ဒီလည်း အန္တရာယ်မက်းဘူး။ ဗိုတာတောင် မိတ်လွှတ်လက်လွှတ် ဗိုလို မဖြစ်ဘူး။ ဗိုရမှာ ကြောက်လို့၊ ဗိုရမှာ ရှုက်လို့၊ မင့်မိအောင် ထိန်းခဲ့ရတာ ဘယ်လောက်များပြီးလဲ။

ဗိုတာဟာလည်း လူသားတွေပဲ ဗိုတတ်တယ်။ ဘယ်တိရစ္ဆာန်မှ မင့်တတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ဗိုတာဟာ အဆင့်မြင့်တဲ့ ခံစားချက်တစ်မျိုးကို ဖော်ပြတာပဲ။ အမိပို့ယ်ရှိတယ်။ လူကလေးဟာ မွေးလာကတည်းက ဗိုတတ်တယ်။ ခွေးလေးတွေ ကြောင်လေးတွေဟာ မင့်တတ်ဘူး။

အရှပ်ကလေး ကျိုးသွားရင် ဗိုတယ်။ အရှပ်ကလေးကို ချစ်လို့ တြေားကလေးတစ်ယောက်ငါရင် တချို့ကလေးတွေဟာ လိုက်ငါးတတ်တယ်။ သနားလို့ ဖြစ်မယ်။ ရှိက်တာခံရရင် ဗိုတယ်။ နာလို့ ဝမ်းနည်းလို့ ရှုက်ရင်လည်း ဗိုတယ်။ ဗိုတာဟာ အမိပို့ယ်ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ငါရင် မိဘတွေကအစ ‘မင့်နဲ့ တိတ်၊ အလကားနေရင်း မျက်ရည် ထွက်နေတယ်’ ဆိုပြီး ဆူတယ်။ ဗိုတာကို အလေးထားစရာလို့ မယူဆဘူး။ ဗိုတာတောင် လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ဗိုဇ္ဇားမရဘူး။

တစ်ခါတော့ ကလေးတစ်ယောက်က သူမိဘတွေ တြေားကို သွားနေလို့ လွမ်းတာနဲ့ ဗိုချင်လို့ သူအာမကြီးကို ‘မေမောကို လွမ်းလို့ နဲ့ ဗိုမယ် နော်’ လို့ ခွင့်တောင်းတယ်။ သူအာမကြီးက ‘ဗို ဗို’လို့ ပြောမှ ဗိုတယ်။ ဘာမှ မပြောပဲ ဗိုရင် အကြောင်းမဲ့သက်သက် ဗိုတယ် ဆိုပြီး အဆူခံရမယ်။ ဒါကြောင့် ဗိုတာတောင် ဘာကြောင့် ဗိုချင်တာဆိုတာကို အကြောင်းပြချက် ဆိုင်လုံအောင်ပြောပြီး ခွင့်တောင်းပြီး ဗိုရတယ်။ မလွယ်ပါလား။

ဒီကလေးဟာ ဗိုချင်တာကို သူ ဘာကြောင့်ဗိုချင်တယ် ဆိုတဲ့

အကြောင်းကို ပြောတာဟာ တော်တော် အသိဉာဏ် အဆင့်မြင့်လို့။ ကလေး တော်တော်များများဟာ ငါချင်ရင် ငါလိုက်တယ်။ ဘာကြောင့်ငါချင်တယ် ဆိတာကို မပြောဘူး။

ငါသင့်တဲ့ အခြေအနေမှာ ငါလိုက်တာဟာ ကောင်းတယ်။ စိတ် ပြောသွားတယ်။ ငါတာဟာ စိတ်အတွက် လိုအပ်ချက်တစ်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။

မိန့်ကလေးတွေငါရင် သိပ် အပြစ်မတင်ဘူး။ ယောက်ဗျားလေးငါရင် ငါဆိုးတယ်။ မိန့်မလျောလေး ယောက်ဗျား မဟုတ်သလိုပဲ။ မရှုက်ဘူးလား ဆိုပြီး ပြောတတ်တယ်။

ငါသင့်တဲ့ အခြေအနေမှာ မငါလိုက်ရရင် အခြေခံစားချက်ဟာ ငွော်သွားလို့ စိတ်ရောဂါ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်ကို နားလည်နိုင်တဲ့ သူဆိုကို သွားပြီး အားရပါးရ ငါပြီး ပြောလိုက်ရရင် စိတ်ပေါ့သွားတယ်။

ယောက်ဗျားကြီးတွေကျတော့ ပိုလိုတောင် ငွော်မရဘူး။ ဒါကြောင့် ယောက်ဗျားကြီးတွေဟာ ငါချင်တာကို အောင့်ထားရတယ်။ တစ်ခါတလေ ငါချင်တာကို မငါရရလို့ ပေါက်ကဲ့တယ်။ ငါရင် သူများက ပျော်ည့်တယ်လို့ အထင်ခဲရမယ်။ ယောက်ဗျားရုဏ်သိက္ခာ ထိခိုက်တယ်။ ဒေါသကြီးကြီးနဲ့ ပေါက်ကဲ့ရင်တော့ ကိစ္စမရှိဘူး။ ယောက်ဗျားတွေဟာ ဒေါသတွက်ခွင့်ရှိတယ်။ အမျိုးသမီးတွေကျတော့ ဒေါသ ထွက်ခွင့် သိပ်ရေဘူး။ ငွော်တော့ရတယ်။

ဘုန်းကြီးတွေ ဆိုရင်တော့ ပိုဆိုပါတယ်။ လုံးဝ ငွော်မရှိဘူး။ ဘုန်းကြီး ဖြစ်ပြီးတော့ ငါရသလား။ တရားတွေ ဒါလောက်သီးနှံပြီးတော့ ငါရသလား။ ဘုန်းကြီးဖြစ်ပြီးတော့ တရားမရှိဘူး။ အဲသလို အမျိုးမျိုး အပြစ်တင်တာ ခဲရမယ်။ ဘုန်းကြီးတွေအတွက် ငါတာဟာ ရုဏ်သိက္ခာ အင်မတန်ကျတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘုန်းကြီးလည်း လူသားပဲ။ တရားဆိုတာလည်း စာအုပ်ထဲမှာ

ဖတ်ဖူးတာပဲ။ တရားစာတွေ ဖတ်နေတာနဲ့ တရားဟောနေတာနဲ့ပဲ မင့်ရတော့ဘူး လို့ ယူဆမှာလား။

အများသိကြတဲ့ အကြောင်းအရာတစ်ချို့တယ်။ တိုတိနဲ့လိုရင်းပဲ ပြောမယ်။ ဘုန်းကြီးတစ်ပါးဟာ သူ့မယ်တော် ဆုံးတော့ အော်... အော်ပြီး ငိုတယ်။ အဲဒီတော့ ဒကာ, ဒကာမတွေက 'အရှင်ဘုရား ... တပည့်တော်တို့ အမေ ဆုံးတွန်းက တရားနဲ့ဖြပါ ဒကာ, ဒကာမတို့... အားလုံးဟာ မွေးလာရင် သေကြတာပဲ။ ဘုရားတောင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြရသေးတယ်။ "အနိစ္စာဝတ သဒါရာ" လို့ ဘုရားဟော ရှိပါတယ်။ မင့်နဲ့ လို့ ပြောခဲ့တယ်။ အခု အရှင်ဘုရား ဘာကြောင့် ငိုတာလဲ၊ အရှင်ဘုရားလည်း တရားနဲ့ ဖြပါး'လို့ ပြောတော့ 'အဲဒီတွန်းက သေတာ ဒကာတို့ ဒကာမတို့ အမေလေး၊ အခုသေတာက ဘုန်းကြီးအမေမျှ၊ ဘယ်တူနိုင်မလဲ' လို့ ပြောတယ်တဲ့။

ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီး ငိုရင် လူမသိအောင် ငိုရတယ်။ လူ သိသွားရင် ဖြောင်းချက် ပေးရလိမ့်မယ်။ လူတွေ လော့မူ လျော့သွားမယ်။ ဒါကြောင့် ငိုတာတောင် တော်တော် risk ယူရတယ်။ ကိုယ့်အတွက် ထိခိုက် နစ်နာမူ ရှိနိုင်တဲ့ ကိစ္စတစ်ခုလို့ စွန့်စားပြီး လုပ်ရတယ်။ အကဲ့ချွဲခံရတာ နစ်နာမူ တစ်မျိုးပဲ။ မဟုတ်ဘူးလား။

"ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား။"

ဒါကြောင့် ငိုတာဟာ very risky လို့ ဆိုနိုင်တယ်။

To reach out to another is to risk involvement.

လူတွေကို ဖော်ဖော်ရွှေရွှေ ဆက်ဆံရတာလည်း အန္တရာယ်ရှိတယ်။ very risky လို့ ဆိုနိုင်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့ အန္တရာယ်ရှိတာလဲ။ ပတ်သက် လာတယ်။ သူပြုသုနာက ကိုယ့်ပြုသုနာ ဖြစ်လာတယ်။ ကိုယ်က အားဖုန်း

မအားမြန်း မသိပဲနဲ့ ခကာခကာ သူ့ကိစ္စပဲ အရေးကြီးတယ် ထင်ပြီး ကိုယ့်ကို 'တိုင်ပင်ချင်လိုပါ၊ အကူအညီပေးပါ၊ အားကိုပါတယ်။' ဆိုပြီး တောင်းဆိုလာတယ်။ လိုက်လျော့လေလေ ပိုတောင်းလေလေ ဖြစ်လာတယ်။ ကြာတော့ မလိုက်လျော့ခိုင်တော့တဲ့ အခြေအနေကို ရောက်လာတယ်။ အဲဒါ အန္တရာယ် တစ်မျိုးပဲ။

မလိုက်လျော့ရင် မိတ်ဆွေကောင်း မပိုသဘူးလို့ အပြစ်တင်ခံရတော့မယ်။ ကိုယ်ကလည်း မိတ်ဆွေကောင်း ပြစ်ချင်တော့ မအားမလပ်တဲ့ ကြားက လိုက်လျော့ရတယ်။ အစကတော့ အကူအညီ ပေးရတာ ပျော်တယ်။ နောက်တော့ အကူအညီပေးရတာ ကိုယ့်ကို စိုင်စားတယ်လို့ ခံစားရတယ်။ 'သူ့ဟာသူ လုပ်လိုက်ရင် ရနိုင်ရက်သားနဲ့ ငါ့ကိုပဲ အပူကပ်နေတယ်' ဆိုပြီး ပြုပြင်လာတယ်။ ကူညီရတာ မိတ်ချမ်းသာမှု မရတော့ဘူး။

အချေခေတ် ရိုက်မှာနေတဲ့သူတွေဟာ အလုပ် အင်မတန် များကြပါတယ်။ အချိန်က မလောက်နိုင်ဘူး။ အားချိန် နားချိန်တောင် တော်တော် နည်းတယ်။ ဒီကြားထဲက တယ်လိုပဲရှင်းကလည်း မကြည့်ရ မနေနိုင်တော့ သူ့အတွက်လည်း အချိန်ပေးလိုက်ရသေးတယ်။ ဒီကြောင့် လူတွေနဲ့ ဆက်ဆံတဲ့အပါ သိပ်ရင်နှဲမှာကို ကြောက်ကြတယ်။

လူတစ်ယောက် သိတာ ရှိတယ်။ သူက ခွေးတွေ ကြောင်တွေ အများကြီး မွေးထားတယ်။ ခွေးတွေ ကြောင်တွေကို သိပ်ချစ်တယ်။ ဒါနဲ့ သူ့ကို မေးလိုက်တာ။ ဘာဖြစ်လို့ ခွေးတွေကြောင်တွေကို ဒါလောက် ချစ်တာလဲ လိုမေးတော့ 'ခွေးတွေ ကြောင်တွေက ကိုယ့်ကို ပစ်မသွားဘူး။' သူတို့ ကိုယ့်ကို ချစ်တာက ရှိုးသာမှု တကယ်ရှိတယ်။ ဟန်ဆောင်မှု ကင်းတယ်။ လိုက်လွှဲတယ်။ ကိုယ့်ကို မိတ်ဆွေးရဲအောင် မလုပ်ဘူး။ အနိုင် မကျင့်ဘူး။

အခွင့်အရေး မယူဘူး။ သူတို့ကို ကိုယ်က ချစ်တာလည်း သူတို့ဆိုက ဘာမှ မမျှော်လင့်တဲ့စိတ်နဲ့ ချစ်တာ။ လူတွေကိုကျတော့ ကိုယ်ကလည်း မမျှော်လင့်ပဲ မနေ့စိုင်ဘူး။ မျှော်လင့်တယ်။ သူကလည်း မျှော်လင့်တယ်။ မျှော်လင့်တယ် ဆိုတော့ ကိုယ်မျှော်လင့်သလို မဖြစ်တဲ့ဘာခါ စိတ်ပျက်တယ်။ စိတ်ပျက်ရတာ များလာတော့ စိတ်ကျွန်းသွားတယ်။ လူတွေက သဘော ကောင်းမှန်သိရင် အခွင့်အရေး ယူတယ်။ ဒါကြောင့် လူတွေကို ချစ်ရတာ စိတ်ချုလက်ချွဲ မချစ်ရဘူး။ ခွေးတွေ ကြောင်တွေကိုတော့ စိတ်မချစ်ရေး အကြောင်း မရှိဘူး။’ တဲ့ သူပြောတာကို နားထောင်ရင်း တွေးမိတယ်။ ‘အင်း.... ဒါကြောင့် အချိခေတ်မှာ ခွေးလှလှတွေ အိမ်ထဲမှာ မွေးကြတာ များလာတာကိုး။’

တချို့ရှုတွေနဲ့ ရင်းနှီးရတာ တကယ်ပဲ အန္တရာယ် ရှိပါတယ်။ ‘သိသလား၊ ရင်းနှီးသလား’ လို့ အမောအမြန်ခံရရင် ‘မသိပါဘူး။ မရင်းနှီးပါဘူး’ လို့ ပြောရတယ်။ တချို့ကို ခင်မင်လို့ ပေါင်းရတာတောင် ပေါ်ပေါ် ထင်ထင် မပေါင်းရဘူး။ ပြီးတော့ ကိုယ်က တကယ် ရှိရှိသားသား ခင်မင်လို့ ပေါင်းပေမဲ့ ကိုယ့်ကို လုပ်စားလိုက်ကြတာလည်း ဤရတာ များလာတော့ ‘ပါကို လုပ်စားမယ့်သူလား’ ဆိုတာကို သတိထားနေရတယ်။ အဲဒါမျိုးဘုန်းကြီးတောင် ဤပြုးပေါင်း များလှပြီး။ ရှိသားတဲ့ခင်မင်မှုဟာ ရှားပါးတဲ့ အရာတစ်မျိုး ဖြစ်နေပြီး

တချို့ဆိုရင် တယ်လီဖြန်း နံပါတ်တောင် လူတွေ သိမှာ ကြောက်လို့ တယ်လီဖြန်းပါတ်ကို လူမသိအောင် ထားရတယ်။ တစ်နေ့တစ်နေ့ တွေ့ရတဲ့သူ ဆက်ဆံရတဲ့သူ စကားပြောရတဲ့သူက မနည်းဘူး။ ဒါကြောင့် ဘယ်သူကိုမှ အချို့ သိပ်မပေါ့ခိုင်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ရင်းနှီးတဲ့သူ မရှိတော့လည်း အထိုကျ်န်

အဖော်မဲ့ ပြစ်နေတတ်တယ်။ အဲဒီတော့ စွန့်စွန်စားစား ဆက်ဆံရတယ်။ အခုခေါ်မှာ ရင်နှီးမှုဆိုတာတောင် တကယ့် စွန့်စားခန်းတစ်မျိုး ပြစ်နေပြီး။

ဘုန်းကြီးတွေကိုတော့ မြတ်စွာသူရှားက ဒကာ ဒကာမတွေနဲ့ လွန်စွန် ကဲက ရင်းရင်းနှီးနှီး မဆက်ဆံဖို့ သတိပေးခဲ့တယ်။ တရားနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆက်ဆံတဲ့ ဆက်ဆံရေးပဲ ပြစ်ရမယ်။ ဒကာ၊ ဒကာမတွေရဲ့ သောက်၊ က ဘုန်းကြီးဆိတ်ကို ကူးမှာကို စိုးလို့ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်အလုပ်ကို ထိထိ ရောက်ရောက် လုပ်စိုင်ဖို့အတွက် စိတ်ကို စွောင့်ဖွဲ့ထားမယ့် သံယောဇ် ကြီးတဲ့ ဆက်ဆံရေးတွေကို ရှောင်ရတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတွေမှာ ရင်နှီးချင်ပေမဲ့ သတိထားရတယ်။

To expose feelings is to risk exposing your true self.

ကိုယ့်ခံစားချက်တွေကို ဖော်ပြရင် ကိုယ့်အကြောင်းတွေကို ဘမှန်အတိုင်း သိသွားမယ်။ အဲဒါလည်း အန္တရာယ်ရှိတယ်။

ကိုယ့်ခံစားချက်တွေကို သိသွားရင် ကိုယ့်အားနည်းချက်ကို သိသွားမယ်။ ကိုယ့်ကို အနိုင်ယူမယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်ခံစားနေရတာကို မသိအောင် ဘာမှ မခံစားရသောလို မျက်နှာသေနဲ့နေတဲ့ အကျင့် လုပ်ရတော့တယ်။ poker face ဆိုတာမျိုးပေါ့။ အခု poker face နဲ့ နေတဲ့ လူတန်းစားတစ်မျိုး ရှိတယ်။

ဝင်းသာတာလည်း လူမသိအောင် ထားရတယ်။ စိတ်ဆိုးရင်လည်း လူ မသိအောင် နေရတယ်။ သဘောကျရင်လည်း လူမသိစေရဘူး။

အထူးသပြင့် ကိုယ့်အထက်လူကြိုးနဲ့ တွေ့တဲ့အခါ ကိုယ့်ခံစားချက် ဘမှန်ကို မပြုပဲ လူကြိုး ကြို့က်မယ့် ခံစားချက်ကို ပြရတယ်။ ဝင်းမသာလည်း ဝင်းသာဟန် ဆောင်ရတယ်။ ဝင်းမနည်းလည်း ဝင်းနည်းဟန် ဆောင်ရတယ်။

မကြိုက်လည်း ကြိုက်ဟန် ဆောင်ရတယ်။ သဘောမတူလည်း သဘော
တူဟန် ဆောင်ရတယ်။ ကိုယ့်ခံစာချက်ကို အမှန်အတိုင်း အရှိအတိုင်း
မပြရဘူး။ ကြာတော့ အကျင့်ပါသွားလို တချို့လူတွေဟာ ခံစာချက်ကို
မပြတတ်တော့ဘူး။

ကိုယ့်ခံစာချက်ကို ဘယ်သူမှ မသိလိုခြုံရင် ကိုယ့်ကို ဘယ်သူမှ
မသိတော့ဘူး။ လူတစ်ယောက်ကို သိတယ် ဆိုတာ သူ့နာမယ်ကို သိရုံနဲ့
သိတယ်လို မဆိုရှင်ဘူး။ သူခံစာချက်ကို သိမှ သူကို သိတယ် လို ဆိုရှင်တယ်။

တချို့ နေးမောင်ခြုံတွေတောင် တစ်ယောက်ခဲ့စာချက်ကို တစ်ယောက်
မသိကြဘူး။ ခံစာချက်အမှန်ကို ပြရင် အထင်သေတဲ့စကားမျိုး ပြောတာ
ခံရပါများလို မပြဘူး။ ကိုယ့်ခံစာချက်ကို သိသွားရင် ကိုယ့်ပျော့ကွက်ကို
သိသွားပြီး ကိုယ့်ကို အနိုင်ယူမှုပိုးလို မပြောရဘူး။ ကိုယ်က လေးလေး
နှင်နှင် ခံစာရတာကို ပြောပြရင် ပေါ့ပေါ့တန်တန် သဘောထားလိုက်တာ
မျိုးကို ခံရတာများလို မပြတော့ဘူး။ ကျိုတ်ပြီး တစ်ယောက်ထပဲ
ခံစာနောက်တယ်။ အဲသလိုနဲ့ မိသာစုရ ကြားထဲမှာ အတူနေရင်း အပေါ်မဲ့
အထိုက်နှင့် ဖြစ်နေတော့တယ်။ "Living Together Feeling Lonely"
ဆိုတဲ့နာမယ်နဲ့ စာအုပ်တစ်အုပ်ရှိတယ်။ အတူနေရင်း အထိုက်နှင့် ဖြစ်နေတယ်။

ခံစာချက်ဆိုတာ အင်မတန် အရေးကြီးပါတယ်။ ခံစာချက် မရှိသလို
နေရင် ဘဝဟာ အသက် မဝင်တော့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဟန်လုပ်မှ အဆင်ပြေတဲ့
ဆက်ဆံရေးတွေနဲ့ နေရတဲ့အခါ ခံစာချက်မရှိသလို နေတာက အသက်သာဆုံး
သေးအကောင်ဆုံး ဖြစ်နေလို အဲသလိုပဲ နေလိုက်တော့တယ်။

ဘုန်းကြီးလည်း ခံစာချက်မရှိသလို နေရင်းက အခု ခံစာချက်ကို
ပြရမှာ ကြာလေခက်လေ ဖြစ်လာတယ်။ ဘာမှ မှုခံစာရသလို နေတာ

အကျင့်ပါနေပြီး၊ ဝစ်သာဝစ်နှင့်ပြစ်တာနှင့်ရင်တော့ ကောင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ထုတုထိုင်းထိုင်းကြီး ပြစ်နေရင်တော့ မကောင်ဘူး။ ကိုယ့်စိတ်ကိုယ့် သိနေရင်တော့ ကြည်လင်အေးချမ်းတယ်။ အဲဒါ ခံစာမျှမျိုးက ကျန်းမာရေးကို ပိုကောင်းစေတယ်။ အသက်ရှည်တယ်။ ထုတုထိုင်းထိုင်းကြီး ပြစ်နေတာက ကြာရင် depression ဖြစ်ခိုင်တယ်။

To place your ideas, your dreams before the crowd is to risk being called naive.

ကိုယ့်အတွေးအခေါ် အယူအဆတွေ ကိုယ့်စိတ်ကူးယဉ် မျှော်မှန်းချက် တွေ ကိုယ့်အိမ်မက်တွေကို လူအများကို ချပြလိုက်ရတာဟာလည်း အန္တရာယ် ရှိတယ်။ ကိုယ့်ကို naive ပေါ်တော့တော့ အူတူတူလေးလို့ အထင်ခံရမယ်။ စိတ်ကူးယဉ်သမားလေး။ သူကိုယ်သူ philosopher ကြီးလို့ ထင်နေပြီး။ နှင့်နှင့်ပြောင်နေတယ် လို့ အထင်ခံရမယ်။

အတွေးအခေါ်ဆိုတာ အင်မတန် သိမ်မွှေ့တဲ့အရာ ဖြစ်ပါတယ်။ လူငယ်လေးတစ်ယောက် အတွေးအခေါ် ပါသနာပါတယ် ဆိုရင် အားပေး သင့်ပါတယ်။ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ရက်ရက်စက်စက် ဝေဖန်တာမျိုး မလုပ်သင့် ပါဘူး။

တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် အတွေးအခေါ် အယူအဆ မတူရင်လည်း လေးလေးစားစား နားထောင်သင့်တယ်။ ဒါမှ အတွေးအခေါ် တိုးတက် လာမယ်။ အတွေးအခေါ်ဆိုတာ ဆွေးနွေးရမယ့် အဖော်ရှုံးမှ တိုးတက်တယ် ...နော်။ အယူအဆ မတူတဲ့သူတွေ လေးလေးစားစား ဆွေးနွေးမှ တိုးတက်တယ်။ ဆွေးနွေးရမယ့် အဖော်ရှုံးရင် အတွေးအခေါ်မတိုးတက်ဘူး။ ဘုန်းကြီးလည်း ငယ်ငယ်ကတည်းက အတွေးအခေါ် ပါသနာပါတယ်။

အမြတန်း ဆူငယ်ချင်းတစ်ယောက်နဲ့ ဆွေးနွေးတယ်။ တချို့
ဆူငယ်ချင်းတွေက အတွေးအခေါ်ကို တန်ဖိုးမထားဘူး။ မဆွေးနွေးချင်ဘူး။
စိတ်မဝင်စားဘူး။ တချို့ကတော့ လျှောင်တယ်။ ပြောင်တယ်။ အဲဒီလို
လျှောင်တာကို ကြောက်လို့ တချို့ အတွေးအခေါ်ကို မဆွေးနွေးတော့ဘူး။

ဘုန်းကြီးကတော့ ဘယ်သူ ဘာပြောပြော ကိုယ်တန်ဖိုးထားတာကို
ဆက်လုပ်တယ်။ ဘယ်သူ ဘာပြောပြော ကိုယ်လုပ်ချင်တာကို လုပ်တယ်။
တစ်ခါတလေ ကြောက်ပေမဲ့ ရှုက်ပေမဲ့လည်း ကိုယ် လုပ်ချင်တာကို
ဆက်လုပ်တယ်။ ဘာသာရပ်ပေါင်းစုံကို လေ့လာပြီး ဘာသာရပ်ပေါင်းစုံ
ဆွေးနွေးတယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ပဲ အခု စာရေးဖြစ်လာတာပေါ့။ မရှုက် မကြောက်
လုပ်နိုင်မှပဲ အောင်မြင်နိုင်တယ်။

ငယ်ငယ်ကတော့ ကိုယ့်အယူအဆ အတွေးအခေါ်တွေက ကလေး
ဆန်တာပေါ့။ ငယ်ပါတယ်ဆိုမှ လူကြီး ဘယ်ဆန်စိုင်မလဲ။ ငယ်တဲ့အချုပ်မှာ
ငယ်တဲ့အလျောက် အတွေးအခေါ် ရှိရမယ်။ စိတ်ကူးလည်း ယဉ်ရမယ်။
ကြီးလာတော့လည်း ကြီးတဲ့အလျောက် အတွေးအခေါ် ပြီး လေးနက်
ရင့်ကျက်လာမယ်။ ကိုယ့်အတွေးအခေါ်ကို လူတိုင်း လက်ခံပို့ မလိုပါဘူး။
မကြိုက်တဲ့သူ လက်မခံတဲ့သူ ရှိမှာပဲ။

‘ရူးရင်ရှုံး မရူးရင်ထူး’ ဆိုတဲ့ခကားကို ဘုန်းကြီး လေးလေးနက်နက်
စဉ်းစားပါတယ် ထူးချွှန်လာတဲ့သူ တော်တော်များများဟာ အစမှာ လူတွေက
သူတို့ကို နည်းနည်း ရူးနေတယ်လို့ ထင်တာကို ခံခဲ့ကြရတယ်။ ထူးတဲ့
သူတွေဟာ သာမန်လူတွေနဲ့ မတူတာတော့ အာမှန်ပဲ့။ သာမန်လူတွေနဲ့
နေပုံတိုင်ပဲ့ ပြောပုံဆိုပဲ့ လုပ်ပုံကိုင်ပုံတွေ မတူတော့ သာမန်လူတွေက
သူတို့မှ လူကောင်းတွေလို့ ထင်နေကြတော့ သူတို့နဲ့ မတူတဲ့သူကို နည်းနည်း

odd ပြစ်တယ်လို့ ယူဆကြတယ်။ နည်းနည်း ဘေးတွက်နေတယ်။ ဦးကြောက်နည်းနည်း alignment လွှဲနေတယ် လို့ယူဆတယ်။

ကိုယ့်အတွေးအခေါ်ကို ပြောရတာ ရေးရတာ အင်မတန် စွန့်စားရတဲ့ အလုပ်ပြစ်ပါတယ်။ ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် အဲဒီလို့ ကိုယ့်အတွေးအခေါ်တွေကို ပြောနေလို့ ရေးနေလို့ ဘယ်လောက် စွန့်စားရသလဲဆိတာ သိပါတယ်။ အတွေးအခေါ်တွေကို ရေးတဲ့သူ သိပ်နည်းပါတယ်။ ‘ဒါ ငါ အတွေးအခေါ် ဒါ ငါ အယူအဆ’လို့ ပြောရမှာ သိပ်မပြောရကြဘူး။

အတွေးအခေါ်ကို လွှတ်လွှတ်လပ်လပ်
ပြောနိုင် ဆိုနိုင် အွေးအွေးနိုင်မှ တိုးတက်လာမယ်။
လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် မအွေးအွေးရင် အဲဒီ လူအသိုင်းအခိုင်းဟာ
ရောပ်အခိုင်လို့ ဖြစ်သွားမယ်။

ရေအသစ် အမြတန်း ဒီဝင်နေမှ ရေအိုင်ဟာ သန္တံ့ခြိုင်းကြည်လင်တယ်။ အသစ်စီဝင်တာ မရှိတော့ရင် ရေပြုပွားတယ်။ ဒါကြောင့် အယူအဆ အတွေးအခေါ်တွေကို ရဲရဲရင့်ရင့် အွေးအွေးပါ။ ကြောက်ကြောက်နဲ့ ဆက်လုပ်ပါ။ *Feel the fear and do it anyway! Take the risk!*

တချို့က ‘အွေးအွေးပါ၊ အွေးအွေးပါ’လို့ ပြောကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ တကယ် ပြောချင်တဲ့ အမိပိုယ်က ‘ထောက်ခံပါ၊ ထောက်ခံပါ’ လို့ ပြောချင်တာပါ။ တကယ် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ကိုယ့်သောာထား ကိုယ့်အမြင်ကို ပြောလိုက်ရင် သူတို့ကို မထောက်ခံရင် အပြစ်ရှိတယ်လို့ ယူဆပြီး တစ်နည်းနည်းနဲ့ ဒုက္ခပေးတယ်။ အဲဒီတော့ မအွေးအွေးရဲတော့ဘူး။ အမြတန်း

ထောက်ခံနေတာဟာ ဆွဲးနွေးတာ မဟုတ်ဘူး။

မိတ်ကူးယဉ်တတ်တာ လူသာဝပါပဲ။ မိတ်ဖြစ်ချင်တာတွေကို
တကယ်ဖြစ်နေသလို မိတ်ထဲမှာ မှန်းပြီး ပုံဖော်ကြည့်တာကို မိတ်ကူးယဉ်တာလို
ခေါ်တယ်။ အဲဒီလို ပုံဖော်ကြည့်တာ များလာရင် မိတ်က တကယ် ဖြစ်မယ်လို
ယုံကြည့်လာတယ်။ ဖြစ်အောင် လုပ်ချင်မိတ် ပြင်းပျေလာတယ်။ မလုပ်ရရင်
မနေနိုင်တော့ဘူး။ အဲဒီလို ပြင်းပျေတဲ့ဆန္ဒနဲ့ လုပ်မှပဲ အောင်မြင်လာတယ်။

သိပ္ပံပညာရှင် တော်တော်များများဟာ မိတ်ကူးယဉ်တတ်ပါတယ်။
သိပ္ပံပညာရှင်တွေ မိတ်ကူးယဉ်တယ် ဆိုလို တချို့ ယုံမှာ မဟုတ်ဘူး။
အထောက်အထားကို ပြောရရင် Albert Einstein ဒိုင်းစတိုင်းဟာ မိတ်ကူး
ယဉ်တတ်ပါတယ်။ အနုပညာရှင်တွေလည်း မိတ်ကူးယဉ်တတ်ပါတယ်။
စာရေးဆရာတွေလည်း မိတ်ကူး ယဉ်တတ်ပါတယ်။ မိတ်ကူး မယဉ်တတ်တဲ့
သူဟာ တော်တော် ပျင်းစရာကောင်းတဲ့ အပေါင်းအသင်း ဖြစ်မယ်။

ဘုန်းကြီးလည်း မိတ်ကူးယဉ်တတ်ပါတယ်။ ဘုန်းကြီးမှာလည်း
အိပ်မက်တွေ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘယ်သူ့ကိုမ မပြောပါဘူး။ ကိုယ့်
အိပ်မက်တွေကို ပြောလိုက်ရင် မဖြစ်နိုင်တာတွေကို မိတ်ကူးယဉ်နေတယ်လို့
ပြောမယ်။ ဒီဘဝအတွက်တောင် မကဘူး။ နောက်ဘဝအတွက်ပါ မိတ်ကူး
ယဉ်တာတွေ ရှိပါတယ်။ မိတ်ကူးယဉ်တာတွေ အကောင်အထည် ပေါ်လာတာ
များပြီး။ မိတ်ကူးယဉ်ခဲ့လို့ နောက်တော့ အကောင်အထည် ပေါ်လာတာ။
ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးကတော့ ကောင်းတာတွေကို မိတ်ကူးယဉ်ဖို့
တိုက်တွေ့ပါတယ်။

ကိုယ့် မိတ်ကူးယဉ်တာတွေကို ပြောရမှာ ကြောက်ကြတယ်။ ဘာဖြစ်လို့
လဲ။ သူများတွေက ‘မိတ်ကူးယဉ်သမားလေး’ လို့ ခေါ်မှာ ကြောက်တယ်။

ကိုယ်စိတ်ကူယဉ်တာကို သဘာဝမကျဘူး လက်တွေမဆန်ဘူးလို့ အထင်ခဲရမှာ ကြောက်တယ်။ အဲဒါ အန္တရာယ်ပဲ။ ဒါပေမဲ့ လောကကို အကျိုးပြုသွားတဲ့ သူတွေဟာ ပြီးပြီးမာမာ ကိစ္စတွေကို စိတ်ကူယဉ်ခဲ့ကြတဲ့ သူတွေပဲ။

လေယာဉ်ပျော်ကို တိတွင်စမ်းသပ်တွန်းက Wright ညီနောင်ကို လူတွေက လျောင်တယ်။ မဖြစ်နိုင်တာကို လုပ်နေတာ။ ဘုရားသခင်က လူတွေကို ကောင်းကောင်မှာ ပုံစံချင်ရင် အစကတည်းက အတောင် တပ်ပေး ထားမှာပေါ့။ သတည်အလေးကြီးဟာ ဘယ်လိုလုပ် ပုံစံးမလဲ။ ဘုရားသခင်ကို အံတုနေတာ၊ ဒုက္ခရောက်ကုန်မယ်။ ကြည့်နေ လို့ ပြောကြတယ်။

Macconi က ရေဒါယိုနဲ့ အင်းလုကနာနေ အမေရိကကို အသံလွှင့်ဖို့ စမ်းသပ်တော့လည်း မဖြစ်နိုင်တာကို စိတ်ကူယဉ်နေတာ။ ဒီလောက် ဝေးတဲ့ နေရာကို အသံလွှင့်လို့ ဘယ်ရောက်နိုင်မလဲလို့ ပြောခဲ့ကြတယ်။ အခု အဲဒါတွေက ဘာမှ မထူးဆန်းတဲ့ကိစ္စတွေ ဖြစ်နေပြီး။

Edison က အသံကို ဓာတ်ပြားထဲမှာ (ဓတ်နဲ့က အပြားမဟုတ်ဘူး။ လုံးလုံးရှည်ရှည်) အသံသွင်းတော့လည်း မဖြစ်နိုင်ဘူး လို့ ပြောကြတယ်။ အခု TV ကနေ အရှုပ်ကော အသပါ လွှင့်တယ်။ အဲဒါလည်း စိတ်ကူယဉ် သမားတွေက လုပ်လိုက်တာပဲ မဟုတ်လား။ လုပ်လိုက်ကြအုံး ဟော့။

မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ ပြောခဲ့တာတွေ တော်တော်များများဟာ ဖြစ်နေပြီး နောက်ထပ်လည်း ဖြစ်လာအုံမှာပဲ။ အဲဒါတွေဟာ စိတ်ကူယဉ်သမားတွေက လုပ်တာပဲ။ ကောင်းတာတွေဘားလုံးဟာ စိတ်ကူယဉ်သမားတွေရဲ့ တိတွင်မူ တွေပါ။ စိတ်ကူယဉ်သမားတွေကို ရှုံးချုပ်တဲ့ တိုင်းပြည့်မှာ တိတွင်ဘူး ပညာရှင် မပေါ်နိုင်တော့ဘူး။

To love is to risk not being loved in return.

ချိတ္တာဟာလည်း စွန့်စားရတဲ့ အလုပ်ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ့်ကို
ပြန်ချိမဲ့ မချိမဲ့ မသေခြာပဲနဲ့ ချိရတာ။ မသေခြာတာကို
လုပ်တာဟာ Risk ကို ယူတာပဲ။

ချိတ္တာယ်ဆိုတာ မသေခြာမရေရှာဆုံးကိစ္စ ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ်က
သူကို ချိတဲ့ သူက ကိုယ့်ကို ပြန်ချိတယ်ပဲ ဆိုပါတော့။ သူကလည်း
ပြောင်းလဲသွားနေတဲ့သူ ကိုယ်ကလည်း ပြောင်းလဲသွားနေတဲ့သူ မစွမ်တုနိုင်က
သူကို ချိတယ်။ ဒီနှစ် ချိန်အုံမယ်လို့ မပြောနိုင်တော့ဘူး။ တချို့
မချိတော့ပေမဲ့ အားကိုးရလို့ ဆက်ပြီး ပေါင်းနေတယ်။ ကိုယ့်အတွက်
အသုံးဝင်လို့ ဆက်ပြီး ပေါင်းနေတယ်။ ကိုယ့်လိုအပ်ချက်တွေကို ပြည့်ဆိုပေး
နေလို့ ကျေးဇူးတော့ တင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တကယ်ချိတ္တာတော့
မဟုတ်တော့ဘူး။ ကျေးဇူးပြုလို့ အဖော်ရလို့။

ကိုယ် အချို့သူကြောင့်ပဲ စိတ်ဆင်းရဲမှုအများဆုံး ကြုံရတယ်။
ခွေးကလေး ကြောင်ကလေးတွေကို ချိရတာတောင် သူတို့ သေတဲ့အခါ
သို့မဟုတ် ပျောက်သွားတဲ့အခါ စိတ်ဆင်းရဲရတယ်။

တစ်ခါတလေ သူတို့ သေသွားရင် ကိုယ်က ပြုစွတာ လိုသွားလိုလားလို့
တွေးပြီး တစ်ပဲလည်လည် စိတ်မကောင်း ဖြစ်နေရတယ်။ နောက်
ဘယ်တော့မှ မမွေးတော့ဘူးလို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ မရပါဘူး။
မကြောခင် မွေးမြို့ပြန်တယ်။ အခုံတော့ ခွေးလေးတွေ ကြောင်လေးတွေက
ကိုယ့်ကို သံယောက်ဖြစ်လာရင် တွယ်တာလာရင် နည်းနည်းကြောက်တယ်။
တစ်နေ့ သူတို့ သေသွားမှာ အဲဒီအခါ စိတ်ဆင်းရဲရအုံမယ်။

ချိတ္တာယ်တိုင်း စိတ်ဆင်းရဲရတယ်။ ကိုယ်က ချိတ္တာယ်ဖြစ်စေ သူတို့က
ချိတ္တာယ် ဖြစ်စေ နည်းနည်း ကြောက်နေပြီး။ မချိပ်ပဲလည်း မနေခိုင်ဘူး။

မချုစ်ဘူး ဆိုပြီ၊ နေပေမဲ့ မရပါဘူး။ နောက်တိုင်း တွေ့နေရတော့ တပြည့်ပြည့်၊ လိုက် မသိလိုက်ပဲနဲ့ ချိမ်မိသွားပြီ။ ချိမ်တယ်ဆိုတာ လုပ်ယူလို့ မရပါဘာ။

To love is to risk. ချိမ်စိရင် ပြစ်လာမယ့် ဒုက္ခာကို လက်ခံရတော့ မယ်။ ဘယ်သူကိုမဲ့ မချုစ်တော့ဘူး ဆိုပြီ၊ နေလိုလည်း မရဘူး။ ချိမ်တတဲ့ သဘာဝက ချိမ်လိုက်ပြီးလေ။ မချုစ်နဲ့လို့ ပြောလိုမရဘူး။ မချုစ်နဲ့ ...မချုစ်နဲ့ ချိမ်စိရင် စိတ်ဆင်းရောမယ် လို့ ပြောနေတဲ့ကြားက သူဟာသူ ချိမ်စိနေပြီ။ ချိမ်တာလည်း အနတ္ထပါဘာ။ ကိုယ့်အလိုအတိုင်း မဖြစ်စိုင်ပါဘာ။ ချိမ်ပါ ဆိုလိုလည်း မရ။ မချုစ်ပါနဲ့ ဆိုလိုလည်း မရ။ သားသမီး သေဆုံးသွားတဲ့ မိဘတွေ ဘယ်လိုများ ခံစားရမလဲလို့ တစ်ခါတလေ တွေးမိတယ်။ မှန်လိုတောင် မရပါဘူး။

ကိုယ့်မေတ္တာကို ပေါ်ချင်တယ်။ သူမေတ္တာကိုလည်း လိုချင်တယ်။ ဒါဟာ သတ္တဝါတွေရဲ့ သဘာဝ။ ပေါ်ရတာလည်း ကျော်ပါတယ်။ ရတာလည်း ကျော်ပါတယ်။ အဲဒါတော့ ဘာလုပ်မလဲ။ စွန့်စားရတော့မှာပေါ့။ Take the risk.

To live is to risk dying.

အသက်ရှင်နေတာဟာ တော်တော် အန္တရာယ် များတယ်။ အချိန်မရွှေး သေသွားနိုင်တယ်။ လမ်းသွားတိုင်း သတိထားနေရတယ်။ ကားတိုက်မှာ ကြောက်နေရတယ်။ ကားတွေကလည်း အရမ်း မောင်းကြတယ်။

စားတော့လည်း သတိထားနေရတယ်။ မတဲ့တာ စားမိမှာ ကြောက်နေရတယ်။ မတဲ့တာတွေကလည်း ကြောလေမှားလေ ဖြစ်လာနေတယ်။ သွေးတို့နဲ့ မတဲ့လို့ ရှောင်ရာ၊ ဆီးချို့နဲ့မတဲ့လို့ ရှောင်ရာ ကိုယ်စားနေတဲ့ ထမင်းတောင် သေစေနိုင်တယ် ဆိုတော့ အင်း... စားရတဲ့ကိစ္စက အန္တရာယ် တော်တော်

များသား၊ ဒိန်စိန်ဘားစား စားလိုက်ရတယ်။

သေမှာ ကြောက်သလားလို့ မောင်။ အရင်တွန်းကလောက်တော့ မကြောက်တော့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ အခုမ ဘဝရဲတန်ဖိုးကို သိလာလို့ နေရတာ အမိပိုယ်ရှိလိုက်တာလို့ ခံစားရတယ်။ အခုအချိန်မှာ သေရမယ်ဆုံးရင် နည်နည်း စောသေးတယ်။ အခုမ နေတတ်ခါစ ရှိသေးတယ်။ နေပါရစေအံ့။ အခုမ ဘဝကို လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ နေတယ်ဆိုတာ ဘာကိုခေါ်သလဲဆိုတာ သိလာပြီ။ အဲဒါလေးတွေတော့ ပြောပြချင်သေးတယ်။ ဒါတွေကို မပြောရ သေးပဲနဲ့တော့ သေလို့ မဖြစ်သေးပါဘူး ...နော်။

ဒါပေမဲ့ ဒါတွေက အကြောင်းပြချက်တွေပါ။ တကယ်တော့ ဘဝကို တွယ်တာတဲ့ စိတ်ဟာ ရဟန္တာဖြစ်မှ ကျွန်တာပါ။ ‘ဘဝရှာဂ သံယောဇုံ’ ဆိုတာ ရဟန္တာဖြစ်မှကျွန်တာ။ အဲဒါတော့ ဘဝကို မတွယ်တာပါဘူးလို့ ပြောရင် ဤားရာရောက်မယ်။ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးလို့ ပြောရာရောက်မယ်။

တစ်ခါတလေးတော့လည်း ဘဝကို ဤးငွေ့တဲ့စိတ် ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒါ ခကာပါပဲ။ တစ်ခါတလေတော့ နေရတာပျော်တယ်။ ကိုယ်လုပ်ချင် တာတွေ လုပ်နေရရင် ပျော်တယ်။ အခုလို့ စာရေးနေရတာ ပျော်တယ်။ တရားထိုင်လို့ ကောင်းနေရင် ပျော်တယ်။ တစ်ခါတလေတော့ ဘာလုပ်လုပ် မပျော်တော့ဘူး။ ဘာမှ မလုပ်ချင်တော့ဘူး။ ဘာမှ မလုပ်ပဲနေရတာ ပျော်သလားဆိုတော့ အဲဒါက ပိုဆိုးတယ်။ ဘာလုပ်ရမန်းမသိ ဖြစ်နေတာ တော်တော် ဆိုးပါတယ်။ ငါတောင် ဒီလို့ ဖြစ်ရင် ဘူများတွေ ဘယ်လို့ နေကြသလဲမသိဘူးလို့ တွေ့မိတယ်။ များသောအားဖြင့်တော့ ကောင်းတာတွေ လုပ်ပြီး ပျော်နေပါတယ်။

‘ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် တန်ဖိုးရှိပြု နေခဲ့တဲ့သူဟာ သေရမှာ သိပ်

မကြောက်ဘူး။ 'လို ပညာရှိများ ပြောကြတာ မှတ်သားရတယ်။ အဲဒါကြောင့် သေရမှာ မကြောက်ဘောင် အကောင်းဆုံး နေလိုက်မယ်။ ကိုယ်လုပ်နိုင်သူမျှ အကောင်းဆုံးအလုပ်တွေကို များများလုပ်မယ်။ သေခါနိုမှာ 'ငါ လုပ်နိုင်ရက်နဲ့ အကောင်းဆုံးကို မလုပ်လိုက်ရဘူး' ဆိုတဲ့ နောင်တတော့ မရချင်ဘူး။ အဲဒါ နောင်တမျိုး ရမှာ အကြောက်ဆုံးပဲ။

သေတာက အကြီးမားဆုံး ဆုံးရှုံးမှု မဟုတ်ဘူး။
 ကိုယ်လုပ်နိုင်သလောက် အကောင်းဆုံး အလုပ်တွေကို
 မလုပ် လိုက်ရပဲ သေသွားရတာက
 အကြီးမားဆုံး ဆုံးရှုံးမှုပဲ။

သေမှာက သေချာနေတဲ့ ကိစ္စကြီးလေ။ ဘယ်လောက် အသက် ရှည်ရည် နေရနေရ သေမှာပဲ။ အဲဒီတော့ သေတာက အကြီးမားဆုံး ဆုံးရှုံးမှု မဟုတ်သေဘူး။ လုပ်နိုင်ရက်နဲ့ ကောင်းတာတွေ မလုပ်လိုက် ရတာကမှ အကြီးမားဆုံး ဆုံးရှုံးမှုပဲ။

ဘယ်လိုနေသလဲ။ ဘယ်လို အသိအမြင်နဲ့ နေသလဲ။ ဘယ်လို စိတ်ထားနဲ့ နေသလဲ။ ဘာတွေ သိရသလဲ။ ဘာတွေကို လုပ်သလဲ။ ဘယ်လောက် ပေါ်နိုင်သလဲ။ ဘာတွေ ပေါ်နိုင်သလဲ။ အဲဒီ မေးခွန်းတွေက အရေးကြီးတယ်။ ဘယ်တော့သေမှာလဲ ဆိုတဲ့မေးခွန်းက အရေးမကြီးပါဘူး။

‘အသက်ကို ဉာဏ်တောင့်တယ်’ ဆိုတဲ့ စကားရှုပါတယ်။ အဲဒီ စကားကို ယုံပါတယ်။ က တစ်ခုထဲကို ပုံပြီး မယုံဘူး။ ‘ကိုယ့် ဆူးပုံ မန်းနှင့်’ ဆိုတဲ့ စကားကြားယူးတယ် မဟုတ်လား။

‘ကောင်းတဲ့ အလုပ်တွေကို စိတ်အားထက်ထက်သန်သန်နဲ့ လုပ်နေရင် အသက်ရှည်တယ်။’ လိုလည်း စိတ်ပညာရှင်များ သုတေသန ပြုချက်အရ သိရတယ်။ ဘုန်းကြီးက ကောင်းတဲ့ အလုပ်တွေကို စိတ်ပါလက်ပါ လုပ်နေ တယ်။ ဒကာ၊ ဒကာမတွေလည်း ကောင်းတဲ့ အလုပ်တွေကို စိတ်အား ထက်ထက်သန်သန်နဲ့ လုပ်နေပါ။ ဘယ်တော့ သေမလဲဆိုတာကို မေ့ထား လိုက်ပါ။ ‘သေမှာပဲ ... သေမှာပဲ...’ ဆိုပြီး ဘာမှုမလုပ်ပဲ နေရင် အသက် မထွက်ခင် ဘဝသေနေပြီ။ အဲဒါ တွက်ခြေမကိုက်ဆုံးပဲ။ တွက်ခြေ အကိုက်ဆုံးက အခု ကိုယ်စိတ်ဝင်စားတာကို စိတ်ပါလက်ပါ လုပ်နေလိုက်။ အဲဒါ တွက်ခြေ အကိုက်ဆုံးပဲ။ လုပ်နိုင်တာတွေ အများကြီးရှုပါတယ်။

အသက်ရှင်နေရတာ စွန့်စွာရတဲ့ အလုပ်ပါ။ စွန့်စွန်စားစား လုပ်လိုက်ပါ။ ဘာမှုမလုပ်ပဲ နေလည်း သေရမဲ့ အတူတူတော့ လုပ်ချင်တာတွေ လုပ်ရင်းပဲ သေမယ်။

To hope is to risk despair, and to try is to risk failure.

မျှော်လင့်ချက်ထားနေရတာ ကိုယ်မျှော်လင့်သလို ဖြစ်မလာလို စိတ်ပျက်ရတဲ့ အန္တရာယ်ရှိတယ်။ ကြိုးစားပြီး လုပ်နေရတာ ကိုယ်ရည်မှန်ချက်မအောင်မြင်တဲ့ ဆုံးရုံးမှုကို ရင်ဆိုင်ရတဲ့ အန္တရာယ်ရှိတယ်။ ဟာ... အန္တရာယ်တွေက များလွှာချည်လား။ ဘာလုပ်လုပ် အန္တရာယ်ရှိ နေတယ်။

ဖြစ်ဖို့ မသေချာတဲ့ကိစ္စ၊ ဒါမပမဲ့ ဖြစ်နိုင်တဲ့

အလားအလာတော့ နည်းနည်း ရှိတယ်- အဲဒါကို

အစွမ်းကုန်ကြိုးစားပြီး လုပ်နေတဲ့သူဟာ စိတ်ဓာတ်အင်ဘား

ကြိုးတဲ့သူ။ ဖြစ်မှာ သေချာတာကိုမှ လုပ်ချင်တဲ့သူဟာ

စိတ်ဓာတ်အင်ဘား နည်းတဲ့သူ။

ဒါကြောင့် စိတ်ဓာတ် အင်အားကြီးတဲ့သူကတော့ ဖြစ်နိုင်တဲ့
အလားအလာ ရှိတယ် ဆိုရင် လုပ်တော့မှာပဲး ဖြစ်ပို သေချာသလားလို့
မမေးဘူး။

But risks must be taken because the greatest hazard in life is to risk nothing.

မှန်သလို ဖြစ်မှာမဟုတ်ဘူး။ ထင်သလို ဖြစ်မှာမဟုတ်ဘူး။ ဓမ္မားမယ်။
ခုကွဲရွှေခံရမယ်။ အကဲ့ခွဲခံရမယ်။ ဆိုတာတွေကို သိလျှင်နဲ့ လုပ်သင့်တာကို
လုပ်ရမယ်။ ဘာဖြစ်လိုလဲဆိုတော့ ဘဝမှာ အကြီးမားဆုံး အန္တရာယ်က
ဘာလဲဆိုတော့ အန္တရာယ်ကို ရင်မဆိုင်တာပဲ။

အဆွဲရာယ်ကို ရင်မဆိုင်တာကမ
အကြီးမားဆုံး အဆွဲရာယ်။ ဘခက်အခဲကို
ရင်မဆိုင်တာက အကြီးမားဆုံး အဆွဲရာယ်။ ဓသချာတာကိုမှ
လုပ်ချင်တာ အကြီးမားဆုံး အဆွဲရာယ်။ ဆုံးရှုံးမှုကို
ကြောက်လွန်းတာ အကြီးမားဆုံး အဆွဲရာယ်။

အခုခေတ်မှာ သေချာတာ ဘာရှိသလဲ။ 'ဘာမှ မသေချာဘူး။'
ဆိုတာပဲ သေချာတယ်။ သေချာတာမှ လုပ်မယ်ဆိုရင် လက်ပိုက်နေရမယ်။
ရေးသာ ရေးနေရတယ် ဘာမှ မသေချာဘူး။ ဒါပေမဲ့ ရေးရမှာပဲး
လက်ပိုက်ပြီး မနေဖိုင်ပဲကို။

ကျောင်းနေကြတယ်။ ဘာသေချာလို့ ကျောင်းနေတာလဲ။ ဘာမှ
မသေချာဘူး။ ဒါပေမဲ့ ပညာတတ်အောင်တော့ ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နဲ့

ပညာရှာနေရမယ်။ ပညာ ရှာတာလည်း စွန်စာခန်း တစ်မျိုးပဲ။ ဘာတွေမျိုး
မသိတာတွေ သင်နေရတယ် တဲ့။ ဘုန်းကြီးက မေးချင်ပါတယ်။ ကိုယ်က
သိချင်စိတ် တကယ်ရှိသလား။ ကိုယ်က သိချင်စိတ် တကယ်မရှိရင်
ဘယ်လောက် ပြောပြ ပြောပြ စိတ်ထဲကို ရောက်မှာ မဟုတ်ဘူး။ အင်မတန်
စိတ်ဝင်စားမှ စိတ်က အဲဒါကို နားလည်တယ်။ မှတ်တယ်။ စိတ်မဝင်စားရင်
စိတ်ထဲကို မရောက်နိုင်ဘူး။ မှတ်လည်း မှတ်မထားဘူး။ ဘယ်ကိစ္စဖြစ်ဖြစ်
ထိထိရောက်ရောက် နားလည်ချင်တယ် ဆိုရင် စိတ်ဝင်စားမရှိရမယ်။
သိချင်စိတ် တကယ်ရှိရင် တစ်နေ့တော့ သိလာမယ်။ အဲဒါတစ်နေ့တော့
ဆိုတာ ဘယ်တော့လဲ။ အဲဒါတော့ မသိဘူး။

မိဘတွေ သားသမီး မွေးနေကြတယ်။ အဲဒါ တော်တော်စွန်စားရတဲ့
အလုပ်လို့ ထင်ပါတယ်။ မွေးရေကြတယ် ...နော်။ တော်တော် သတိကောင်းကြ
သကိုး။ ဘာသေချာလို့လဲ။ မေးကြည့်လိုက်ချင်တယ်။ ဘယ်လို မျော်လင့်ချက်
တွေနဲ့ မွေးနေကြသလဲ မသိပါဘူး။ မေးကြည့်လိုက်ချင်တယ်။ စွဲစွဲ
တွေးကြည့်ရင် အိမ်ထောင်ပြုရဲစရာလည်း မရှိဘူး။ သားသမီးမွေးရဲစရာလည်း
မရှိဘူး။ မိဘတွေနဲ့ သားသမီးတွေရဲ့ ကြားမှာ ဖြစ်လာနိုင်တဲ့ပြဿနာတွေဟာ
အပြောရှိတောင် မလွယ်ဘူး။ အိမ်ထောင်ရေး ပြဿနာတွေကလည်း
အပြောရှိ မလွယ်ဘူး။ ဘာမှမသေချာတာတွေကို အရဲစွဲဖြိုး လုပ်နေကြတယ်
... နော်။ တော်တော် သတိကောင်းကြတယ်။ ‘မျက်ကန်း တအွေးမကြာက်’
ဆိုတာလိုမှား ဖြစ်နေရောလား။ သို့သော် ဘာဖြစ်ဖြစ် စွန်စားရောပဲ ...နော်။

The person who risks nothing does nothing, has nothing, and becomes nothing.

ဘာမှ မစွန်စားတဲ့သူဟာ ဘာမှ မလုပ်ဘူး။ ဘူးမှာ ဘာမှ မရှိဘူး။
သူ ဘာမှ ဖြစ်မလာဘူး။

သက်သာအောင် နေချင်တဲ့သူ အခက်အခဲကို ရင်မဆိုင်ချင်တဲ့ သူဟာ ဘာမှ လုပ်လို မဖြစ်ဘူး။ သူက လုပ်ချင်ယန် ဆောင်နေမယ်။ အလုပ် များယန် ဆောင်နေမယ်။ တကယ် လုပ်မှာ မဟုတ်ဘူး။ အခုခေတ်မှာ အလုပ်လုပ်ချင်ယန် ဆောင်တဲ့သူတွေ တော်တော်များတယ်။

ဘယ်အလုပ်ဖြစ်ဖြစ် စွန့်စားမှ လုပ်နိုင်တယ်။ အရောင်းအဝယ် အလုပ်လည်း စွန့်စားရတယ်။ ကိုယ်မှန်းထားသလို ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်မယ်။ ဘာခုတဲ့လောကတော့ မဖြစ်တာက များနေပါတယ်။ ဘယ်ရွေးနဲ့ ဝယ်ရမယ် ဆိုတာ မမှန်းစိုင်ဘူး။ စွန့်စွန့်စားစား ဝယ်ရတယ်။ ဘယ်ရွေးနဲ့ ရောင်းရမယ် ဆိုတာလည်း မမှန်းစိုင်ဘူး။ အခုခေတ်ကတော့ လိုလိုမယ်မယ် ရွေးတင်ထား လိုက်ကြတယ်။ မနက်ပန် ဘယ်ရွေးပြစ်မယ်ဆိုတာမှ မသိတာ။ ဝယ်တဲ့သူ ကလည်း စွန့်စွန့်စားစား ဝယ်ရလိုက်တယ်။ မကြာခင် ရွေးက တက်အုံမှာပဲ အဲဒီတော့ မတတ်နိုင်ဘူး။ အခု မဝယ်ရင် နောက်တော့ တက်ရွေးနဲ့ဝယ်ရမှာပဲ ဆိုပြီး ဝယ်လိုက်တော့တယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ပဲ လူတွေရဲ့ဖိတ်မှာ ‘တက်အုံမှာပဲ ... တက်အုံမှာပဲ...’ လို မျှော်လင့်ထားတော့ သူတက် ကိုယ်တက်နဲ့ တက်ပြီးရင်း တက်ရင်း ဖြစ်နေပြီး။ တည်ပြစ်တဲ့ အခြေအနေကို ဘယ်တော့ ရောက်မှာလဲ။

လူတွေဟာ နောက်း စွန့်စားနေရတယ်။ မသေချာတာတွေကို နောက်း ရင်ဆိုင်နေရတယ်။ မသေချာတာကို ရင်မဆိုင်ရဲရင်၊ ရင်မဆိုင်ချင်ရင် ဘာမှ မလုပ်ပဲ နေမှုရမယ်။ ဘာမှ မလုပ်ပဲနေရင် သေချာမှာလား။ ဘာသေချာမလဲ။ ဘာမှမလုပ်ပဲနေရင် ဘာမှ ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်တာတော့ သေချာတယ်။

ကားမောင်းတဲ့သူတွေလည်း စွန့်စွန့်စားစား မောင်းနေရတယ်။ တမင်တကာ ကားတိုက်ခံတဲ့သူတွေ ရှိတယ် လို ပြောတာ ကြားရတယ်။

ကြိုးတဲ့သူက ပြောတာ။ တမင်တကာ ကားတိုက်ခံပြီးတော့ လျှော်ကြား တောင်းတယ် လို့ ပြောတယ်။ ဘုန်းကြီးနဲ့ ကျောင်းနေဖက် ဒကာကြီး တစ်ယောက်...။ သူက ကားမောင်းတာ အင်မတန် သတိထားတဲ့သူ အလျင်စလို မမောင်းဘူး။ သူ ကားကို ပုဂ္ဂိုလ်းပြည်းပဲ မောင်းနေတာ၊ သူကားကို လူတစ်ယောက်က ဝင်တိုက်ပြီးတော့ ကားခေါင်းပေါ်ကို ရောက်ပြီး ဘေးကို ကျသွားအောင် အတိုက်ခံတာတဲ့။ ဘာမှ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဒက်ရာ မရလိုက်ပါဘူး။ နည်းနည်း ပွန်းပဲ သွားရုံ နာသွားရုံပဲ။ အဲဒါကို လျှော်ကြား အများကြီးတောင်းလို ပေါ်လိုက်ရတယ်တဲ့။ ကားတိုက်ခံစားတာ တော်တော် စွန်စွန်စားစား လုပ်ရတဲ့ (risks အင်မတန်များတဲ့) စားဝတ်နေရေးပဲ ... နော်။

ဆေးသောက်တာတောင် စွန်စွန်စားစား သောက်ရှုတော့မယ်။ အခု ဆေးအတုတွေ အင်မတန် များလာနေတယ် လို့ ကြားရတယ်။ ဆေးအတုကို စက်ချုပ်တည်ပြီးတော့ လုပ်နေကြတယ်လို့ သိရတယ်။

ဆရာဝန် အလုပ်ယာလည်း စွန်စားရတာပဲ။ အသက်ကိုလုဖော်ရတဲ့ အလုပ် ...နော်။ နှလုံးရောဂါ ဆိုရင် စိုပြီး စိုးရိမ်ရတယ်။ နှလုံးရောဂါကျ ဆရာဝန်တွေဟာ စိုးရိမ်စိတ် ကြီးကြီးနဲ့ လူမာတွေကို ကုသနေရတယ်။

ဒါကြောင့် The person who risks nothing does nothing.

‘ဘာမှ မစွန်စားတဲ့သူဟာ ဘာမှမလုပ်ဘူး’ လို့ ဆိုတာ ...နော်။ နောင်အခါ အသက် ရှုတာတောင် စွန်စွန်စားစား ရှုရလိမ့်မယ်။ လေထူ ညစ်ညမ်းမှုက တဖြည်းဖြည်း ပိုဆိုးလာနေတယ်။ အသက်ရှုရင် အဆုပ် ကင်ဆာဖြစ်နိုင်တယ်။ ကဲ... ဒကာကြီးတို့ ဘာတတ်စွိုင်သေးလဲ။ အခု ရေသနဘူးတွေ ဝယ်သောက်နေရတယ်။ နောင်အခါ လေသနဘူးတွေ ဝယ်ပြီး

ရှုနေရမလား မသိဘူး။ အောက်ဆီဂျင်ဘူးတွေ အိမ်တိုင်းမှာ ဝယ်ထားရုလိမ့်မယ်။ မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ မထင်နဲ့ ...နော်။

အောက်တစ်ချက်က The person who risks nothing has nothing.

မစွဲနဲ့တဲ့သူမှာ ဘာမှ မရှိဘူး ...တဲ့။

အထူးသဖြင့် စိတ်ဓာတ်ပိုင်း အသိဉာဏ်ပိုင်း အရည်အချင်ပိုင်းမှာ ဘာမှမရှိဘူးလို့ ပြောရင် ပိမ့်မယ်။

မိဘတွေ ချမ်းသာလို့ မိဘတွေက ပေးလို့ အိမ်တွေ ကားတွေ ရှိချင်ရှိမယ်။ အဲဒီလို့ ဒကာကြီးတစ်ယောက် ဘုန်းကြီး သိတာရှိတယ်။ အဲဒီဒကာကြီးက အခု အသက် လေးဆယ့်ငါးလောက်တော့ ရှိမယ်။ ဘုံးတစ်ခုတော့ ရုတယ်။ ဒါပေမဲ့ အခုအထိ ဘာအလုပ်မှ မယ်မယ်ရရှု မလုပ်ဘူး။ အိမ်တောင်ကျ သာသမီးတွေရတော့လည်း မိဘကပဲ အားလုံးကို ကျေးထားရုတယ်။ သူသာသမီးတွေကို သူ ဘာပေးမလဲ။ သူမှာ ဘာအရည်အချင်းမှ မရှိဘူး။ ဘာ စိတ်ဓာတ်မှ မရှိဘူး။ ဘာအတွေးအခေါ်မှ မရှိဘူး။

ပေးတယ် ဆိတာ ကိုယ့်မှာ ရှိမှ ပေးလို့ရုတယ်။ ကိုယ့်မှာ ဘာမှမရှိရင် ဘာပေးနိုင်မလဲ။ သာသမီးကို ပစ္စည်း မပေးနိုင်တာ ကိုစွဲမရှိဘူး။ စိတ်ဓာတ် အရည်အသွေးမြင့်အောင် အရည်အချင်းမြင့်အောင် လုပ်ပေးနိုင်ရင် သူ စိတ်ဓာတ်နဲ့ သူ ကြိုးစားရင် သူဘဝ အဆင်ပြေားမယ်။ စိတ်ဓာတ်မှ မပေးနိုင်ရင် ပစ္စည်းပေးလည်း ခက်ပဲ အသုံးခံမယ်။ အရည်အချင်းမရှိတဲ့သူ လက်ထဲမှာ ပစ္စည်းဟာ တရာ်ညွှန်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ‘လူမိုက်နဲ့ငွေ အတူ မနော’ လို့ ရှေးလျှော်းတွေ ပြောတာ မှတ်သားပူးတယ်။

The person who risks nothing becomes nothing.

ဘာမှ မစွမ်းစားတဲ့သူဟာ ဘာမှ ဖြစ်မလာဘူး ...တဲ့။

ဘာမှ မလုပ်ပဲ နေ့မတော့ ဘာဖြစ်လာစိုင်တော့မလဲ။ စွမ်းစားတဲ့သူမသာ တစ်ခုခဲ့ ဖြစ်လာမယ်။ ဒီတစ်ခု လုပ်ကြည့်လို့ မအောင်မြင်ရင် နောက်တစ်ခု လုပ်ကြည့်။ တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး ပြောင်းပြီး လုပ်ကြည့်။ တစ်ချိန်မှာ ကိုယ်ကလည်း စိုင်နိုင်တာ ကျွမ်းကျင်တာ၊ ခေတ်အခြေအနေနဲ့လည်း ကိုက်တာကို လုပ်စိုင်လာရင် အဆင်ပြောဘူးမယ်။ ဘယ်တော့မှ စိတ်ကို မလျော့ပဲ ဆက်ပြီး ကြိုးစားနေတဲ့သူဟာ တစ်နေ့တော့ အောင်မြင်လာပါတယ်။

အောင်မြင်တဲ့သူတွေ အကြောင်းကို လေ့လာကြည့်ပါ။ သူတို့ဟာ မအောင်မြင်မှုတွေကို အကြိမ်ကြိမ် ကြိုပြီးမှ အောင်မြင်မှုကို ရတာ။ အောင်မြင်တဲ့သူ ဖြစ်လာတယ် ဆိုတာ မစွမ်းစားရရင် မနေ့စိုင်လို့ ဒါကြောင့် အောင်မြင်တဲ့သူတွေကို သေသေချာချာ လေ့လာကြည့်။ သူတို့ဟာ အောင်မြင်ကြိုပြီးနေလို့ အေးအေးဆေးဆေး စားနိုင်နေ့စိုင်တဲ့အခြေအနေ ရှိပေမဲ့ အဲဒီနေရာမှာ ရပ်မနေဘူး။ နောက်ထပ် စွမ်းစားစား လုပ်နေတယ်။ တစ်သက်လုံး ထိုင်စားလို့တောင် မကျို့စိုင်တော့ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့ လုပ်နေတာလဲ လို့ မေးရင် 'ထိုင်စားနေတာကို မလုပ်တတ်လိုပါ။' လို့ ဖြေရလိမ့်မယ်။ ထိုင်စားတယ် ဆိုတဲ့ ဘဝကို သူတို့ မလုပ်တတ်ဘူး။ သူတို့ဟာ မစွမ်းစားရရင် မနေ့စိုင်တဲ့သူတွေ။ ဒါကြောင့် သူတို့ဟာ သူတို့တစ်ဘဝ အတွင်းမှာ သာမန်လူတွေ ဆယ်ဘဝစာလောက် လုပ်လိုက်တယ်။

တစ်ယောက်တည်းက စာပေပညာရှင် စာရေးဆရာကြီး။ အတွေး အခေါ် ပညာရှင်၊ ဥပဒေ ပညာရှင်ကြီး။ နိုင်ငံရေးပညာရှင်၊ စီးပွားရေး ပညာရှင်၊ ရုပေဒေ သိပ္ပပညာရှင်၊ သံအမတ်ကြီး ဖြစ်လာတဲ့သူ ရှိတယ်။

ဘန်းကြီး သူအကြောင်းကို အများကြီးလေ့လာတယ်။ သူအတ္ထပါနီ စာအုပ်အခုံ ဘုန်းကြီးရဲ့ စာပွဲပေါ်မှာ ရှိတယ်။ သူနာမယ်ကို ပြောနိုင်မလား။ ဘယ်သူ ပြောနိုင်မလဲ။ အမေရိက် နိုင်ငံသား။ အမေရိက်နိုင်ငံ လွှတ်လပ်ရေး ကြော်ပြီးတော့ ပြင်သစ်နိုင်ငံကို သံအမတ်ကြီး အဖြစ်နဲ့ သွားပြီး တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့ရတယ်။ ရာမဏီ နိုင်ငံက သူကို ပါရွှေ့ခဲ့ Ph.D. နဲ့ ဂုဏ်ပြု တယ်။ သူနာမယ် ပြောနိုင်မလား။

“Benjamin Franklin ပါ ဘရား”

ဟုတ်တယ်။ သူယာ လေးတန်းလောက်ပဲ ကျောင်းနေခဲ့ရတယ်။ သူတို့ခေတ်က အမေရိက်နိုင်ငံမှာ ကျောင်းကောင်းကောင်း မရှိဘူး။ စာပတ်တတ်ရင် ကျောင်းထွက်ပြီး အလုပ် လုပ်ကြရတယ်။ သူဟာ အလုပ် လုပ်ရင်း ပညာရှုရတယ်။ ပထမ သတင်းစာတိုက်မှာ စာမိတဲ့ အလုပ်ကို လုပ်တယ်။ သူအကြောင်း ပြောနေရင် ပြီးမျှမဟုတ်တော့ဘူး။ လူငယ်တိုင်း သူအကြောင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ပတ်ပြီး အတုယူသင့်တယ်။ သူဟာ အများကြီး လုပ်လို့ အများကြီး ဖြစ်လာတယ်။ ဘာမှမလုပ်တဲ့သူက ဘာမှ ဖြစ်မလာဘူး။

ဘန်းကြီးတောင် ကိုယ် မှန်းထားသလောက် မဖြစ်လို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် အားမရဘူး။ ငယ်ငယ်က သိပ္ပါပညာရှင်၊ တိုတွင်သူပညာရှင်၊ အတွေး အခေါ် ပညာရှင် သိပ်ဖြစ်ချင်တာ။ ဒါပေမဲ့ ကိစ္စမရှိပါဘူး။ ဘဝအကြောင်း တရားအကြောင်း အများကြီးသိရလို့ ကျေနှစ်ပါတယ်။ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် အောအေားချမ်းချမ်း နေနိုင်တဲ့သူ ဖြစ်လာလို့ ကျေနှစ် ပါတယ်။

He may avoid suffering and sorrow, but he simply cannot learn and feel and change and grow and love and live.

သူဟာ ကိုယ်ဆင်ရတာ မိတ်ဆင်ရတာကို ရှောင်ချင် ရှောင်လိုရမယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ ဘယ်လိုမှ ဘဝအကြောင်ကို သိတဲ့သူ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဘာကိုမှ သိတဲ့သူ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

အခက်အခဲကို ရင်မဆိုင်တဲ့သူဟာ သိတဲ့သူ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ He simply cannot feel. ဘာကိုမှ ခံစားမိုင်တဲ့သူ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ တစ်ခုခုကို ခံစားတယ် ဆိုတာတောင် သလိုရှိမှ ခံစားမိုင်တယ်။

He simply cannot grow. အသိဉာဏ်နဲ့ မိတ်စာတ် ကြီးထွား ရှင်ကျက်တဲ့သူ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ He simply cannot love. ချစ်နိုင်တဲ့သူ ချစ်စာတ်တဲ့သူ မဖြစ်ဘူး။ ဘဝကို ဘယ်လိုနေရမယ်ဆိုတာကို သူ မသိနိုင်ဘူး။ အဲဒီလိုဆိုရင် သူဟာ ဘဝကို နေတယ်လိုကော ပြောမိုင်လား။ သူဟာ ဘဝကို လွှတ်အောင် ရှောင်နေတာပဲ ဖြစ်တော့မယ်။ ဘဝက သူကို ရှာလို မတွေ့အောင် သူ ပုံနှင့်တာပဲ ဖြစ်မယ်။

He simply cannot learn.

မစွမ်းစားတဲ့သူ၊ ဘာမှ မလျှပ်တဲ့သူ၊ ဘာအခက်အခဲကိုမှ ရင်မဆိုင်ရတဲ့ သူဟာ ဘာပညာမှ ရွှေ့မှ မဟုတ်ဘူး။

ဘာဘအက်အခဲကိုမှ ရင်မဆိုင်ရတဲ့သူဟာ
ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ မိတ်စာတ် ရှင်ကျက်တဲ့သူ
အသိဉာဏ် ရှင်ကျက်တဲ့သူ ပညာတာတ်တဲ့သူ
အစွမ်းဘစုရှိတဲ့သူ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

ဒါပေမဲ့ အဲဒီလိုလူက သူများကို အကြောက်ပေးတတ်တယ်။ ဘယ်လို

အကြံ့ဗာက်လဲဆိုတော့ “မလုပ်နဲ့ မလုပ်နဲ့ အဲဒါ လုပ်လို့ ပြစ်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ဘယ်လိုလုပ်ရင် ဘယ်လို အခက်အခဲတွေ တွေ့လိမ့်မယ်။ အဆင်မပြု ပြစ်လိမ့်မယ်။ ရှိတဲ့ ငွေလေး ဘက်မှာ ထည့်ထားလိုက်။ ဘက်တိုးလေးနဲ့ စား၊ အေားအေား ဆေား နေား ဒေား ဒီခေတ်မှာ ဘာမှမလုပ်တာ အကောင်းဆုံးပဲ။ လုပ်သမျှ အဆင်မပြု ပြစ်မယ်။ ကိုယ့်ဇုဂ္ဂ ကိုယ့်မရှုပါနဲ့” အဲဒိုလုပ္ပါက ပေါတဲ့ အကြံ့ဗာက်ကို ဘယ်လိုလှုက ယူမလဲ။ သူလိုလှုကပဲ ယူလိမ့်မယ်။

မစွဲနဲ့ စားရရင် မနေ့စိုင်တဲ့ သူကတော့ ဘက်တိုးလေးနဲ့ ထိုင်စားတဲ့ အလုပ်ကို လုပ်မှာ မဟုတ်ဘူး။ စွန့်စားချင်တဲ့ သူဟာ လက္ခာမှ လခရတဲ့ အလုပ်ကို လုပ်မှာ မဟုတ်ဘူး။ စွန့်စားချင်တဲ့ သူဟာ ကိုယ့်အရည်အချင်းတွေကို တစ်မျိုးပြီး တစ်မျိုး သုံးနေရမှ ကျေနှစ်နိုင်မယ်။ ကိုယ့်အရည်အချင်းတွေကို သုံးရမှ စွန့်စားတာလို့ ခေါ်တယ်။ ဘာအရည်အချင်းမှ မသုံးရရင် ဘယ်လို စွန့်စားမလဲ။ ပြီးတော့ အရည်အချင်းအသစ်တွေ တိုးနေမှ ကျေနှစ်နိုင်မယ်။ ငွေဘယ်လောက်ရရ ဘာအရည်အချင်းမှ မတိုးတက်တဲ့ နေရာမှာ မနေ့စိုင်ဘူး။ ပညာရတဲ့ နေရာကို ပြောင်းမယ်။ ပြောင်းတယ် ဆိုတာကိုက စွန့်စားတာပဲ။ ပြောင်းတယ် ဆိုတာ မသေချာတာကို လုပ်တာ။

ပြောင်းတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ မြန်မာစကားပဲ တစ်ချို့တယ်။ တစ်ခု မဟုတ်ဘူး။ နှစ်ချို့တယ်။ ပြောစိုင်မလား၊ ပြောင်းတာကို အားပေးတဲ့ စကားပဲ။

“တစ်ရွာ မပြောင်း၊ သူကောင်း မဖြစ်” ပါ ဘုရား။

ဟုတ်တယ်။ စွန့်စားချင်တဲ့ သူဟာ “တစ်ရွာ မပြောင်း၊ သူကောင်း မဖြစ်” ဆိုတဲ့ စကားပဲကို လက်ကိုင်ထားတယ်။ မပြောင်းရတဲ့ သူက လက်ကိုင်ထားတဲ့ စကားပဲတစ်ခု ရှိသေးတယ်။ ပြောစိုင်မလား။

“သေချင်တဲ့ ကျား တော့ ပြောင်းတယ်”

ဟုတ်တယ်။ ဒကာကြီးက စကားပုံတွေကို တော်တော် လေ့လာ ထားတယ် ထင်တယ်။

ဘယ်စကားပုံကို လက်ကိုင်ထားမလဲ။ ဘုန်းကြီးကတော့ သေခါမှ သေတော့ ပြောင်းရမှ ကြိုက်တယ်။ ကိုယ့်ဘဝကို အမြတန်း အသစ်ဖြစ်နေ အောင် နေချင်တယ်။ တစ်ခါလာလည်း ဒါပဲ၊ တစ်ခါလာလည်း ဒါပဲ...။ More of the same. ကို မကြိုက်ဘူး။ ပြောင်းခဲ့တာ များပြီး။ ပြောင်းတိုင်း ဂို ကောင်းသွားတယ်။ ဂို လွှတ်လပ်သွားတယ်။ ဂိုသိလာတယ်။ လုပ်ပြီးသား အလုပ်ကို ပုံစုတဲ့ တပ်ခါ ထပ်ခါ မလုပ်ချင်ဘူး။ နည်းနည်းဖြစ်ဖြစ် ပြောင်းရမှ ကြိုက်တယ်။ ဒါကြောင့် ပြောပြီးသားကို ထပ်မပြောချင်တော့ဘူး။

ကြားဖူးတာ တစ်ခု ပြောပြုမယ်။ တစ်ခါက ဖိုးသူတော် တစ်ပါး ရှိတယ်။ ဖိုးသူတော်အကြောင်းတွေက တော်တော်များတယ်။ ဒီဖိုးသူတော်က ဘုရားဂုဏ်တော် ပူးတယ်။ ပုတိုး စီပ်တယ်။ အဲဒီတော့ သူက ပထမ တစ်ခါက်ဘာ ဘုရားဂုဏ်တော်ကို သေသေချာချာ အစအဆုံး ဆိုလိုက်ပြီးတော့ ပုတိုးတစ်လုံးကို ချုလိုက်တယ်။ ပထမ တစ်ခါ ဆိုပြီးသွားတဲ့နောက်တော့ သူက ငှုံး... ငှုံး... ငှုံး... ငှုံး... ငှုံး... ငှုံး... ငှုံး... လို့ဆိုတော့တယ်။ အဲဒီတော့ ဘုန်းကြီးက ‘ဟဲ့... ပိုးသူတော် ပုတိုးစိုင်တာ ဘယ်လို ဆိုနေတာလဲ’ လို မေးတော့ ‘ပထမတစ်ကြိမ် ဆိုပြီးတာနဲ့ အတူတူပဲ မို့လို ငှုံး... ငှုံး... ငှုံး... ဆိုတာပါ။ အဲဒီ အတူတူပဲ ဘုရား။’ တဲ့။ ဒီဘုန်းကြီးကတော့ အဲဒီ ငှုံး... ငှုံး... ငှုံး... ကို မကြိုက်ဆုံးပဲ။

ကြားဖူးတဲ့ပုံပြင်တစ်ခု ပြောပြုဆုံးမယ်။ ဒါက ဘုရား ဂေါပက လူကြိုး တစ်ယောက်အကြောင်း။ သူက အရင်က အာနိုရအရျှော်ကြီးကြီး လုပ်ခဲ့တယ်။ နောက်တော့ တန်ခိုးကြီး ဘုရားတစ်ဆူမှ ဂေါပကအနဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ လုပ်တယ်။

ဂေါပကအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ အလုပ်ဆိတာ အလူငွေ ထိန်ဆိမ်ရေတာပေါ့။ အဲဒီတော့ အဲဒီ ဂေါပကအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌဟာ ကောင်းကောင်း ထိုင်စားနိုင်တဲ့ဘူး ဖြစ်လာတယ်။ ဘာမှလုပ်ခို့ မလိုတော့ဘူး။ တို့တို့နဲ့ လိုရင်း ပြောရရင် တစ်နွေတော့ ဂေါပကအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ဆုံးရော့။ ဂေါပက အဖွဲ့ဝင်တွေက တော်တော် ဝမ်းသာ ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဝမ်းနည်းယန်တော့ ဆောင်နေကြတယ်။

ဆုံးပြီးတော့ ဘုံးကြာနတစ်ခုကို ရောက်သွားတယ်။ အဲဒီမှာ အင်မတန် ခန်းနားရှာပတဲ့ အိမ်ကြီးအိမ်ကောင်းနဲ့ နေရတယ်။ ကုသိုလ်တွေ အကျိုးပေးလို့ လာပဲ...။ သူ တစ်ခုခု စာချင်တယ်လို့ စိတ်ကူးလိုက်တာနဲ့ လူတစ်ယောက်က သူ စာချင်တာတွေကို ယူလာတော့တယ်။ တစ်ခုခု သောက်ချင်တယ် လို့ စိတ်ကူးလိုက်တာနဲ့ သောက်စရာတွေ ယူလာတယ်။ အဲဒီတော့ ဂေါပက ဥက္ကဋ္ဌကြီးဟာ စည်းစိမ်းရှိရလို့ အင်မတန် ဝမ်းသာနေတယ်။ ဂေါပက ဥက္ကဋ္ဌ လုပ်ခဲ့ရတဲ့ ကုသိုလ်တွေက အကျိုးပေးနေပြီးလို့ တွေးတယ်။

အဲဒီလိုနဲ့ စာချင်တာ စာ၊ သောက်ချင်တာ သောက်နဲ့ ပျော်ပျော်ကြီး နေလိုက်တာ ရက်တွေ တော်တော် ကြာသွား ဂေါပက ဥက္ကဋ္ဌကြီးက တစ်ခုခု လုပ်ရရင် ကောင်းမယ် လို့ တွေးလိုက်တယ်။ ဘာမှ မလုပ်ရပဲ နေရတာ နည်းနည်း ပျော်လာတာပေါ့။ အဲဒီအချိန်မှာ လာနေကျ အလုပ်အကျွေး လုပ်တဲ့လူက ရောက်လာပြီးတော့ ‘ဘာ အလိုကြိုသလဲ’လို့ မေးတယ်။ ‘ဘာမှ အလိုမရှိဘူး။ တစ်ခုခု လုပ်ချင်လိုပါ။’ လို့ ပြောတော့။ ‘ဒီမှာ အဲဒီတော့ မရရှိပါဘူး။ ဒီကို ရောက်လာတဲ့သူဟာ လိုချင်တာတော့ အကျိုးလုံး ရရှိပါတယ်။ ဘာပစ္စည်း ဖြစ်ဖြစ် ရရှိပါတယ်၊ ဘာစားစရာ ဖြစ်ဖြစ် ရရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘာမှ လုပ်ခွင့်မရှိပါဘူး။’ လိုပြောတယ်။ အဲဒီတော့ ဂေါပက ဥက္ကဋ္ဌကြီးဟာ တစ်နေ့တစ်နေ့ စားလိုက် အိပ်လိုက်နဲ့

နေရတော့တာ။ တစ်နေ့တွေး ၀၀ လာလိုက်တာ နောက်ဆုံးမှာ ထိုင်ရာကနေ ထလိုတောင် မရတော့ဘူး ...တဲ့။ စားချင်စိတ်လည်း မရှိတော့ဘူး။ ဘယ်လောက်ကောင်းတာတွေ စားရု စားရု အရသာ မတွေ့တော့ဘူး။ ဘယ်လောက်ကောင်းတာတွေ သောက်ရု သောက်ရု အရသာ မတွေ့တော့ဘူး။ အိပ်လိုလည်း ကောင်းကောင်း မပျော်တော့ဘူး။ စည်းမိမိရှိပြုနေရတဲ့ ဘဝကို မပျော်နိုင်တော့ဘူး။

ပင်ပင်ပန်းပန်း လုပ်ရတဲ့သူမှာပဲ စားလို့ ကောင်းတယ်။ စားရတာ အရသာတွေ့တယ်။ ဖြိန်တယ်။ သောက်လို့ ကောင်းတယ်။ အိပ်လို့ ကောင်းတယ်။ ဘာမှ မလုပ်ရတဲ့သူဟာ ဘာမှ မကောင်းတော့ဘူး။ နတ်ပြည် လိုတာ မက်လောက်စရာ ဘာမှ မရှိပါဘူး ...နော်။ ကလေးကြိုက် နေရပဲ။ လူကြိုးကြိုက် မဟုတ်ဘူး။ အရည်အချင်ရှိတဲ့သူတွေ မနေ့စိုင်တဲ့ နေရမျိုးပါ။ လိုတာရတဲ့ ဘဝဟာ တော်တော် ကြောက်စရာ ကောင်းပါတယ်။

ဘာမှ လုပ်စရာ မရှိတဲ့ ဘဝဟာ သေနေတာနဲ့
ဘဝတူတူပဲ။ အသက်ရှင်နေလျှက် ဘဝသေနေတာ။

ကောင်းကောင်း စားရတာ၊ ကောင်းကောင်း သောက်ရတာ ဘဝ အမိပါယ် မဟုတ်ဘူး။ ဦးနောက် (စဉ်းစားဉာဏ်) မပါပဲ မွေးလာတဲ့ သူဟာ စားချိန်တန် စားရု အိပ်ချိန်တန် အိပ်ရသလို ဖြစ်နေမယ်။

အသိဉာဏ်ကို သုံးခွင့်မရတဲ့ ဘဝဟာ ကြောက်စရာအကောင်းဆုံး ဘဝပဲ။ အသိဉာဏ် ရှိလေလေ ကိုယ့်အသိဉာဏ်ကို မသုံးရရင် မခိုင် လေလေပဲ။

လူဘဝမှာ အရသာအရှိခုံးဟာ
ကိုယ့်သာသိဉာဏ်ကို ကိုယ် ကောင်းကောင်းသုံးခွင့်ရတာပဲ။

သဘာဝကျကျ အကြောင်းအကျိုး ကိုက်အောင် စဉ်းစားနိုင်တာ
အဆင့်မြင့်တဲ့ အရသာတစ်မျိုး... နော်။ ကိုယ့်အသိဉာဏ်ကို ကိုယ် ခံစားနိုင်ရင်
တော်တော် အဆင့်မြင့်တဲ့ဉာဏ် ရှိလိုပဲ။ ကိုယ့်ဉာဏ်ကို ကိုယ် ခံစားနိုင်တာ
လေးနက်တဲ့အရသာပဲ။

မြတ်စွာဘုရားဟာ ဘုရားဖြစ်တော် မျှပြီးခါစံမှာ တရားတွေကို ဆင်ခြင်
တယ် ဆိုတာကို ဖတ်ရှုတော့ အဲဒါ ဘယ်လောက်များ အရသာ ရှိလိုက်မလဲ
လို့ တွေးမြှုပ်ပါတယ်။

အမှန်တရားကို သိရတဲ့အရသာ၊ အမှန်တရားကို
သိနိုင်တဲ့ စွမ်းရည်ဟာ ဘယ်လောက် ကျေနပ်အားရ
နှစ်သက်စရာ ကောင်းလိုက်မလဲ နော်။

ဥက္ကဋ္ဌဗြို့ အကြောင်း ဆက်ပြောမယ်။ အဲဒါနဲ့ တစ်နေ့တော့
အလုပ်အကျွေး လုပ်တဲ့သူ လာတော့ 'မင်းတို့ နတ်ပြည်ဟာ ဘယ်လိုနတ်ပြည်
မျိုးလဲ' လို့ မေးတော့တယ်။ အလုပ်အကျွေး 'လုပ်တဲ့သူက 'ဒါ နတ်ပြည်လို့
ဥက္ကဋ္ဌဗြို့ကို ဘယ်သူက ပြောလို့လဲ' တဲ့။ အဲဒါတော့မှ ဥက္ကဋ္ဌဗြို့က
သဘောပေါက်သွားတယ်။ 'ဒါ ဘာမှ မလုပ်ပဲ ထိုင်စားခဲ့တာ၊ အချိတော့
ဘာမှ မလုပ်ပဲ ထိုင်စားရတဲ့ ရေးပြည်ကို ရေးက်လာရတာကိုး....' ဒုက္ခ ..
၂၅။' စားလိုလည်း မကောင်းတော့သွား။ သောက်လိုလည်း မကောင်းတော့

ဘူး။ အိပ်လိုလည်း မကောင်းတော့ဘူး။ ဘာမှလည်း လုပ်ခွင့်မရှိတဲ့ ဘဝကို သည်းမခံနိုင်တော့ဘူး။

ဒါနဲ့ ဥက္ကာဌီးက အလုပ်အကျေးလုပ်တဲ့သူကို မေးတယ်။ ‘ဒါ ငရဲပြည်က ဘယ်တော့လောက် လွှတ်မလဲ....’ အဲဒီလို မေးတော့ အလုပ်အကျေး လုပ်တဲ့သူက ‘လွှတ်ရင် မရှိပါဘူး၊ ဥက္ကာဌီး’လို ပြန် ဖြေတယ်။ အဲဒီတော့မှ ဥက္ကာဌီးက ‘မှားခဲ့ပြီး... မှားခဲ့ပြီး...’ လို နောင်တူကြီးစာရပြီး ပြီးပြုသတဲ့။ ဒါပေမဲ့ သိပ် နောက်ကျသွားပြီး။

He simply cannot grow.

မစွမ်းစားတဲ့သူဟာ အသိဉာဏ်ကြီးတဲ့သူ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ စိတ်ထား ရင့်ကျက်တဲ့သူ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ အရည်အချင်း မတိုးတက်နိုင်ဘူး။

အရည်အချင်း မတိုးတက်ရင် ဘာတွေ တိုးတက်သလဲ။ အသက်ကြီး လာတာပဲ ရှိမယ် ကျန်တာ ဘာမှ ကြီးမလာဘူး။ grow oldပဲ ဖြစ်လာမယ်။ grow up မဖြစ်နိုင်ဘူး။ အခြေအနေအသစ်နဲ့ တွေ့တိုင်း နောက်ဆုတ်သွားတဲ့ သူဟာ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး grow up ဖြစ်နိုင်မလဲ။ ကြိုးပြီးမှုလိုတာ အခြေအနေ အသစ်ကို ရင်ဆိုင်မှပဲ ရနိုင်တယ်။ unkown ဖြစ်တဲ့ အခြေအနေအသစ်ကို ကြောက်တဲ့သူ၊ ရင်မဆိုင်ရတဲ့သူ၊ သတ္တိမရှိတဲ့ သူဟာ စိတ်ဓာတ်ကြီးမားတဲ့သူ အသိဉာဏ် ကြီးမားတဲ့သူ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

Search for the opportunity to use your potentials.

ကိုယ့်အရည်အချင်းတွေကို သုတေသနရမယ့် အခွင့်အလမ်း အခြေအနေကို ရှာဖွေပါ။

အပြင်မှာတင် မဟုတ်ဘူး။ အတွင်းမှာ စိတ်ထဲမှာလည်း ရှာပါ။ ကိုယ့်အသိဉာဏ်ကို အမဲ တိုးချွေနေပါ။ အဲဒီလိုလုပ်ဖို့ လွှတ်လပ်ခွင့် ကိုယ့်မှာ

အမြို့နေတယ်။ ဘယ်သူကမှ တားလို့မရဘူး။ ဘယ်သူခံကမှ ခွင့်တောင်း
နေစရာ မလိုဘူး။

ဘယ်သူခံကမှ ခွင့်တောင်းစရာ မလိုတဲ့ လွှတ်လပ်မှုတဲ့
အပြည့်အဝ ယူပါ။ ဒီအခွင့်အရေးကို ယုံနိုင်တဲ့သူဟာ ကျေန်တဲ့
အခွင့်အရေးဓတ္တုကိုပါ ရလာမယ်။

အရည်အချင်းဆိတာ မသုံးရင် မထွက်ဘူး။ ဒုံ့နေတဲ့ အရည်အချင်း
တောင် မသုံးပဲထားရင် ပျောက်ဘွားမယ်။ တို့တက်နေရင် တို့တက်၊
မတို့တက်ရင် ဆုတ်ယုတ်ဘွားမယ်။ ရပ်တန်နေတာ မရှိဘူး။

ဒီလောကဗုံး လျှော်မျိုးဤတယ်။ သက်သက်သာသာ နေချင်တဲ့သူနဲ့
ဘဝကို ပြည့်ပြည့်ဝေ နေချင်တဲ့သူ။ သက်သက်သာသာ နေချင်တဲ့သူဟာ
အသက်ရှင်နေလျက် ဘဝသောနေသူ ပြစ်ဘွားတယ်။ အသိဉာဏ် မတိုးဘူး။
အရည်အချင်း မတိုးဘူး။ မိတ်ဆွဲကောင်း မတိုးဘူး။ သူမိတ်ဆွဲတွေဟာ
သူလို သက်သက်သာသာ နေချင်တဲ့သူတွေပဲ။ ဒါကြောင့် တွေကြရင် killing
time အချိန်ဖြစ်းဖြိုး နည်းလမ်းကို ရှာတယ်။

သက်သက်သာသာနေတာဟာ ဘဝကို သတ်လိုက်တာပဲ။ ဘဝကို
ကြောက်တဲ့သူဟာ သက်သက်သာသာ နေချင်တယ်။ လုပ်ပူးတာကိုပဲ လုပ်ချင်
တယ်။ မလုပ်ပူးတာကို ကြောက်တယ်။ အဲဒါလိုလူဟာ သေခါနိုဗြာ ‘ငါဘဝကို
ငါ မနေရသေးပါလား’ လို တွေးမိလိမ့်မယ်။ ‘ငါ ဘာမှ မလုပ်ခဲ့ရပါလား’
လို တွေးမိပြီ။ ‘အစက ပြန်စလိုရရင် အမျိုးစုံ လုပ်လိုက်မယ်’ လို
တွေးမိလိမ့်မယ်။

သက်သက်သာသာ နေတဲ့သူဟာ သူအသိဉာဏ်က အရောင် မထွက်ဘူး။ စိတ်အား ထက်သန်မှု မရှိဘူး။ လွယ်တာကိုပဲ လုပ်လို သူ အားမထွက်ဘူး ဆိုတာ သိသာတယ်။ ထုတိုင်းနေတာ များတယ်။ ပျော်နေတာ များတယ်။ အပျော်းပြောရာကိုပဲ ရှာနေတတ်တယ်။ သူဟာ အာရုံးရိုက်မှု နည်းတယ်။ ဒါကြောင့် သူနဲ့ စကားပြောရင် ကိုယ့်စကားကို သူ ကြားရဲ့လားလို သံသယ ဖြစ်ရတာများတယ်။ ကိုယ့်ပြောတဲ့စကားနဲ့ သူပြောတဲ့စကား အဆက်အစပ် မရှိတာ များတယ်။ စကားချင်း မချိတ်မိဘူး။ ကိုယ့်စကားကို သူ စိတ်မဝင်ဘူး။ သေသေချာချာ မကြားဘူး။ တစ်ခါတလေ သူ ဘာကို ပြောချင်မှန်း သူ မသိလို ရောင်ပါးပါး ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ပြောတဲ့အခါမှာလည်း တိတိကျကျ မပြောတတ်ဘူး။

သတိနည်းတဲ့သူ ဉာဏ်နည်းတဲ့သူရဲ့ မျက်လုံးဟာ အသက်မဝင်ဘူး။ မီးအားမပြည့်တဲ့ မီးလုံးလိုပဲ မိန့်နေတယ်။ အမူအရာတွေကလည်း ထိုင်းမိုင်း လေးလေးတယ်။ သူမီးတို့ဟာ အတိတ် သို့မဟုတ် အနာဂတ်ကို တွေးနေတတ်တယ်။ ပစ္စာဖွံ့ဖြိုးမှာ သိန်မရှိဘူး။

ပစ္စာဖွံ့ဖြိုးမှာ ဘဝကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ နေတဲ့သူဟာ ဘာကိုမဆို စိတ်အား ထက်ထက်သန်သန့်နဲ့ လုပ်တတ်တယ်။ သတိနည်းတဲ့ လုပ်တတ်တယ်။ မီးအားပြည့်တဲ့အခါ မီးလုံးတွေဟာ တောင်ပြောင်နေတယ်။ အဲဒီလိုပဲ အသိဉာဏ် အာပြည့်နေရင် မျက်လုံးတွေ တောက်ပြောင်နေတယ်။ အသက် ကြီးပေမဲ့ မျက်လုံးကို ကြည့်ရင် အသက်ဝင်နေတယ်။ စိတ်အား ထက်သန်မှု ရှိတာကို မြင်ရတယ်။ သူမျက်လုံးတွေက သူ မအိုသေးဘူး ဆိုတာကို ပြနေတယ်။ သူမီးတို့က ဘယ်တော့မှ မအိုဘူး။

ဘာကိုပြောပြော စဉ်းစဉ်းစားစားပြောလို သူစကားတွေဟာ အသက်

ဝင်နေတယ်။ သူစကားလုံးတွေဟာ သူပြောချင်တဲ့အမိဘယ်ကို တိတိကျကျ ပေါ်ပြတယ်။ စကားပြောတဲ့အခါ ရှင်းလင်း တိကျတယ်။ ဘာပြောချင်နေမန်း မသိလို့ ရောင်ဝါးဝါး ပြစ်နေတာ မရှိဘူး။ သူ ဘာကိုပြောချင်တယ် ဆိတာ သူ သိတယ်။

နားထောင်တဲ့အခါမှာလည်း စိတ်ကို အပြည့်ပေးပြီး နားထောင် တတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်ပြောတာကို သူ သေသေချာချာ ကြားတယ်။ နားလည်တယ်။ သူ နားလည်တယ် ဆိတာကို သူမျှက်လုံးတွေမှာ မြင်ရတယ်။ သူမျှက်လုံးတွေက ကိုယ်ပြောတာကို တို့ပြန်မှု ပေးနေတယ်။ ငါပြောတာကို သူ ကြားရဲ့လားမသိဘူး လို့ တွေးနေစရာမလိုဘူး။ သူမျှက်လုံးတွေကို ကြည့်ရင် ကိုယ်ပြောတာကို သူကြားတယ်၊ နားလည်တယ်၊ သဘောပေါက် တယ် ဆိတာ သိသာတယ်။ အကယ်၍ မကြားလိုက်တာရှိရင် နားမလည်တာ ရှိရင် သူက ချက်ချင်းပဲ အခုနက ပြောတာ မကြားလိုက်ဘူး၊ နားမလည်ဘူး။ ပြန်ပြောအုံး ဆိုပြီး ကိုယ့်ကို ပြန်ပြောခိုင်းတတ်တယ်။ အဲဒါကြောင့် သူနဲ့ စကားပြောရတာ အားရတယ်၊ ကျေန်တယ်၊ ပြောရကျိုး နပ်တယ်။

သူတလူညွှေ့ ကိုယ်တလူညွှေ့ ပြောတဲ့အခါမှာ ကိုယ်ပြောတဲ့စကားနဲ့ သူ ပြောတဲ့စကားဟာ ချိတ်မိတယ်။ ဆက်စပ်မိတယ်။ ကိုယ်ပြောချင်တဲ့ အမိပါယ်နဲ့ သူပြောချင်တဲ့အမိပါယ် ဆက်မိလို့ စကားရဲ့အမိဘယ် ပိုပြီး ပေါ်လာတယ်။ ရှင်းလာတယ်။ ကိုယ်က ပြောရခက်နေလို့ စကားလုံး ရှာမရတဲ့အခါမျိုးမှာ ကိုယ်ပြောချင်တဲ့ အမိပါယ်နဲ့ ကိုက်ညိတဲ့ စကားလုံးကို သူက ရှာပေးတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် သူနဲ့စကားပြောလိုက်ရရင် ကိုယ့်မိတ်မှာ ရှင်းသွားတယ်၊ ပေါ့သွားတယ်၊ ကျေန်သွားတယ်။

သူအသံမှာလည်း အင်အားတ်မျိုးကို တွေ့ရမယ်။ အသံတိုးတာ ကျယ်တာနဲ့ မဆိုင်ဘူး။ သူအသံထဲမှာ သူစိတ် အပြည့်ပါနေတယ် ဆိတာ

သိသာတယ်။ စိတ်မပါပဲ ပြောနေတာ မဟုတ်ဘူး။ စိတ်အပြည့်ပေးပြီး ပြောနေတာ ဆိုတာ သိသာတယ်။ သတိပါတယ်။ အာရုံစုံစိုက်မျှရှိတယ်။ အသိဉာဏ် ပါတယ်။ ဒါကြောင့် စကားလုံးတိုင်းဟာ အသက်ဝင်နေတယ်။

အသိဉာဏ် အရောင်တွက်နေရင် မျက်လုံးတွေ တောက်ပနေတယ်။ အသိဉာဏ်က အသက်ဝင်နေလို သူဟာ အသက်ဝင်နေတယ်။

ပစ္စာမြန်မှာပဲ ဘဝကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ နေလို့ရတယ် နော်။

အတိတ်မှာ ဘဝကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ နေလို့မရဘူး။ အနာဂတ်မှာ

ဘဝကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ နေလို့ မရနိုင်ဘူး။

အတိတ်ဟာ ရှိမ မရှိတော့တာ။ အနာဂတ် ဆိုတာလည်း မရှိသေးဘူး။ ဒါကြောင့် အနာဂတ်မှာ ဘဝကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ နေလို့ မရနိုင်ဘူး။ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဘဝကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ နေလို့ရတာ ပစ္စာမြန်မှာပဲ ရတယ်။ ဒါကြောင့် ပစ္စာမြန်မှာ နေတဲ့သူဟာ အသက်ဝင်နေတာပေါ့။

ဘဝကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ နေချင်တဲ့သူဟာ သက်သက်သာသာ မနေ ချင်ဘူး။ မလုပ်ပူးတာကို လုပ်ချင်တယ်။ မကြောက်ဘူး။ မတွေ့ပူးတာကို တွေးချင်တယ်။

တောင်တက်တဲ့သူတွေဟာ တောင်မြင့်မြင့်ကို တက်ခိုင်လေ ပျော်လေပဲ။ အဲဒီလိုပဲ အသိဉာဏ်ပိုင်းမှာလည်း တောင်တက်သလိုပဲ။ မတက်ရဲ လောက်အောင် မြင့်တဲ့ အသိဉာဏ်တွေရှိတယ်။

ကာလာမသုတ်ကို ဖတ်ကြည့်ပါ။ ကာလာမသုတ်ရဲ့ အမိုးယ်ကို တကယ် သဘောပေါက်ရင် ကြက်သီးထလိမ့်မယ်။ ကာလာမသုတ်ကို ဖတ်ပြီး

ဘာမှ ထူးထူးခြားခြား မခံစာရေးဘူး ဆိုရင် လွတ်လပ်မှုကို နားမလည်သေးဘူး၊ ဘုရားကို နားမလည်သေးဘူး၊ ကာလာမသုတ်ကို နားလည်မှ ဖုဒ္ဓဘာသာ တရားကို နားလည်မယ်။

အနတ္ထဆိုတာ မတက်ရဲလောက်အောင် မြင့်တယ်။ လူတွေဟာ အတ္ထရဲ အကာအကွယ်ကိုယျှော့ဗျား နောက်တယ်။ အတ္ထဆိုတာ သံချုပ်ကာအကျိုလိုပဲ။ သံချုပ်ကာအကျိုး ဝတ်ထားရမှ အာရှိတယ်။ လျှို့တယ်လို့ ခံစားရတယ်။ သံချုပ်ကာအကျိုးကို ချွတ်လိုက်ပါ။ ပခဲ့ပေါ်ကဟာတွေကို ဖြုတ်လိုက်ပါ။ ပြီးမှ ငါဘယ်သူလဲလို့ မေးလိုက်ပါ။ ငါ ဘယ်သူမှ မဟုတ်ဘူး ဆိုတာ တွေ့လိမ့်မယ်။ အဲဒါကို သိပ်ကြောက်တယ်။ ကြောက်လို့ သံချုပ်ကာအကျိုးကို သွားလေရာ ဝတ်သွားတယ်။ သူ့ဘဝဟာ သူ့သံချုပ်ကာ အကျိုးပဲ။ သူမှာ ဘဝအစ် မရှိဘူး။ သူသောာထားဟာ အစ်မဟုတ်ဘူး။

သူ့ဘဝဟာ အင်မတန် ကျော်းမြောင်း ကျော်တည်းတယ်။ သံချုပ်ကာ အကျိုးရဲ သောင်ထဲမှာပဲ ကျော်ကျော်း ကျော်ကျော် သူ နေရတယ်။ သူ့ဘဝဟာ ပုံသေဘဝ ဖြစ်နေတယ်။ သူဟာ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ကြီးထွားခွင့်မရှိဘူး။ သူမှာ လွတ်လပ်မှုမရှိဘူး။ သူဟာ စိတ်ထဲရှိတဲ့အတိုင်း မပြောဘူး။ ရှိရှိ သားသား မပြောဘူး။ သူ့အတ္ထကို အမြတန်း ကာကွယ်ပြီးပြောတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ဆက်ဆံရေးဟာ အသက်မဝင်ဘူး။ real မဟုတ်ဘူး။

အနတ္ထနဲ့ နေ့နိုင်တဲ့သူမှသာ တကယ့်ဘဝအစ်ကို နေတား အတ္ထကို ခွဲချွဲလိုက်ပြီး...။ အတ္ထဆိုတာ အတုအယောင်ပဲ။ အဆောင်အယောင်တွေဟာ အတုအယောင်တွေပဲ။ အတုအယောင်ကို ခွဲချွဲလိုက်မှ အစ်ဆိုတာ ပေါ်လာ တယ်။ ဒါပေမဲ့ သတ္တိမရှိတဲ့သူဟာ အစ်နဲ့မနေရဲဘူး။ အတုနဲ့ပေါ်နေတယ်။ ဘဝကို ပြည့်ပြည့်ဝေ နေတဲ့သူဟာ အစ်နဲ့နေတယ်။ ရှိရှိသားသား

ပြောတယ်။ သူ့ဆက်ဆံရေးဟာ အစစ်ပဲ။ သူ့သဘောထားဟာ အစစ်ပဲ။ သူ့ဘဝဟာ မကျဉ်းမြောင်းဘူး။ သူဟာ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ကြီးထွားစိုင်တယ်။ သူကို ကန့်သတ်ပေးထားတဲ့ သံချုပ်ကာအကျိုး မရှိဘူး။

ဘဝကို ပြည့်ပြည့်ဝေ နေချင်တဲ့သူမှာ စိတ်ဝင်စားစရာတွေ များတယ်။ သူ့အရည်အချင်တွေကို သူ အမြဲသုံးနေတယ်။ သူမှာရှိနေမှန်း သူတောင် မသိတဲ့ အရည်အချင်တွေ ထွက်လာတာကို သူ အားရတယ်။ စမ်းသပ်မှုတွေ တစ်မျိုးပြီး တစ်မျိုး လုပ်နေတယ်။ မသိသေးတာတွေကို သိအောင် လေ့လာနေတယ်။ မလုပ်တတ်တာကို လုပ်တတ်အောင် လေ့လာပြီး လုပ်နေတယ်။ သူဘဝဟာ ရှင်သန်နေတယ်။

ဘဝကို ပြည့်ပြည့်ဝေ နေချင်တဲ့သူဟာ အနတ္ထနဲ့ နေရဲတယ်။ သံချုပ်ကာအကျိုးလို အဆောင်အယောင်တွေကို အားမကိုးဘူး။ သူဟာ အစစ်ပဲ။ သူမှာ အဆောင်အယောင်တွေရဲ့ ချုပ်ချယ်မှုမရှိလို သူဟာ လွှတ်လပ်တယ်။ သံချုပ်ကာအကျိုး ဝတ်ထားတဲ့သူလို ကျဉ်းမြောင်းကျပ်တည်းတဲ့ ပုံသေဖြစ်နေတဲ့ ဘဝမှာ သူမနေဘူး။ သံချုပ်ကာအကျိုး ဝတ်ထားတဲ့သူရဲ့ ဘဝဟာ ပိုးတုံးလုံး ဘဝနဲ့ တူတယ်။ လျှော့နေတယ်။ ဒါပေမဲ့ အသက်မဝင်ဘူး။ သံချုပ်ကာအကျိုးကို ချွေတိုက်တဲ့သူရဲ့ဘဝဟာ လိပ်ပြာရဲ့ ဘဝနဲ့တူတယ်။ လွှတ်လပ်တယ်။ လွှပတယ်။ အသက်ဝင်တယ်။

တစ်ခု ပြောလိုက်အုံမယ်။ အဲဒါ ဘုန်းကြီးရဲ့ဘဝ သဲက ရတဲ့ အသိပဲ။ ရှိုးရိုး အသိပါ။ ‘သက်သာအောင်နေချင်ရင် မသက်သာဘူး’ သက်သက် သာသာ နေတဲ့သူတွေရဲ့ဘဝဟာ မသက်သာဘူး ဆိုတာ ဘုန်းကြီး တွေ့နေရတယ်။ သက်သာအောင်နေချင်လို ခိုင်းတာလောက်ကို လုပ်ပြီးနေတဲ့သူတွေ ကြာလေ မသက်သာလေ ဖြစ်နေတယ်။ သူ လုပ်ချင်တာကို စွန့်စွန့်စားစား

ဘာမှ မလုပ်ရဘူး။ သူမှာ ဘယ်လိုအရည်အချင်းတွေ့ရှိတယ်ဆိုတာ သူ ဘယ်တော့မှ သီမှာ မဟုတ်ဘူး။

သက်သက်သာသာနေချင်တဲ့သူဟာ မြေညီလမ်းကို ရွှေးတယ်။ အတက် အဆင်း မရှိတဲ့လမ်းကို ရွှေးတယ်။ သူဟာ ဘယ်တော့မှ တောင်ထိပ်ကို မရောက်ခိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် သူမြင်ကွင်းဟာ ကျော်တယ်။ လေးဘက်လေးတန် ပိတ်နေတဲ့နေရာမှာ နေရတယ်။ မသန့်တဲ့လေကို ရှုရတယ်။ မြေပြန်မှာ သူတွေ့ရတဲ့သူတွေဟာ သူလို လွယ်တဲ့လမ်းကို ရွှေ့တဲ့သူတွေပဲ။ လွှဲတ်လပ်မှုကို ကြောက်တဲ့သူတွေပဲ။ မြေပြန်မှာ လျောက်နေတဲ့ လူတွေဟာ မိတ်ဓာတ် ရင့်ကျက်မှု မြင့်မြတ်မှု နည်းတယ်။ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် သိပ် မလေးဘားဘူး။

စွိန့်စားချင်တဲ့သူဟာ တောင်ပေါ်ကို တက်တဲ့လမ်းကို ရွှေးတယ်။ တောင်တက်လမ်းဟာ မိတ်ဝင်စားစရာတွေ သိပ်များတယ်။ မြင်ကွင်းတွေဟာ သိပ်လှတယ်။ တောင်တက်တဲ့သူဟာ မိတ်ဓာတ် တစ်မျိုး ရင့်ကျက် မြင့်မြတ် လာတယ်။ သူလို တောင်တက်နေတဲ့ သူတွေကို သူ လောဓားတယ်။ သူဟာ တစ်နေ့ တောင်ထိပ်ကို ရောက်မယ်။ တောင်ထိပ်မှာ လေကောင်းလေသန့်ကို ရှုရမယ်။ တောင်ထိပ်မှာ မြင်ကွင်းကျယ်ကို မြင်ရမယ်။ တောင်ထိပ်မှာ သူတွေရတဲ့ မိတ်ဆွေတွေဟာ သူလို စွိန့်စားချင်တဲ့သူတွေပဲ။ သူလို လွှဲတ်လပ်မှုကို ချိတဲ့သူတွေပဲ။ ဒါကြောင့် သူဟာ မိတ်ဆွေကောင်းတွေကို ရမယ်။

If you want to see me, come to the mountain top.

‘နိုင် တွေချင်ရင် တောင်ထိပ်ကို လာခဲ့ပါ။’

Meet me at the mountain top.တောင်ထိပ်မှာ ဆုံးကြွိုး... နော်။

ဘန်းကြီး မနိုင်မန်းနဲ့ လုပ်ခဲ့တဲ့အလုပ်တွေ အများကြီးရှုခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလို မနိုင်မန်းနဲ့ လုပ်ရင်း နိုင်နှင်းလာတယ်။ အဲဒီအခါမှာမ ငါ လုပ်နိုင်သားပဲ ဆိုတာကို သိရလို တော်တော် ဝမ်းသာတယ်။ ကျေနှပ်တယ်။ အဲဒီမျိုး လူတိုင်းကို ခံစားစေချင်တယ်။ အခု ဘန်းကြီးသက်သာအောင် နေချင်ရင် ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မနေနိုင်ဘူး။ မစွဲနဲ့စားရရင် မနေနိုင်ဘူး။ ပိုခက်တာကို လုပ်ချင်တယ်။ ပိုခက်တာ ပိုကောင်းတာကို လုပ်နိုင်ရက်နဲ့ မလုပ်လိုက်ရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် ဘယ်လိုမှ အားရတဲ့မိတ် ဖြစ်မှာ မဟုတ်ဘူး။

စွဲနဲ့စားတဲ့သူ အားထုတ်တဲ့သူရဲ့ ဘဝဟာ ရော်ညွှန်မှာ သက်သာပါတယ်။ သေခါနီးမှာလည်း 'ငါ လုပ်ချင်တာတွေကို အမျိုးမျိုး လုပ်ခဲ့ရပြီး...' အများကြီးလုပ်ခဲ့ရပြီး...။ ငါအရည်အချင်းတွေကို အများကြီး ထုတ်ခဲ့ပြီး။ သုံးခဲ့ပြီး။ ငါ ဘယ်လိုလူလဲဆိုတာ ငါ ကောင်းကောင်း သိပြီး...။ ငါ ဘဝကို ငါ ကျေကျေနှပ်နှပ် နေခဲ့ရပြီး။ သေပျော်ပါတယ်' လို တွေးမိပြီး ကျေနှပ်လိမ့်မယ်။ သေမှာကို မကြောက်တဲ့မိတ်နဲ့ သေမယ်။

Chained by his certitudes, he is a slave, he's forfeited his freedom.

သေချာမှုတွေ ဆိုတဲ့ သံကြီးနဲ့ ချည်ထားလို သူဟာ အတုတ်အနောင် ခံထားရတဲ့ ကျွန်ုပ်ပဲ။

သေချာမှုဆိုတဲ့သံကြီးတွေက သူကို တုတ်နောင်ထား လိုက်ပြီး။ He is a slave. သူဟာ ကျွန်ုပ်ပဲ။ သူဟာ သူဇွဲတ်လပ်မှုကို သေချာမှုနဲ့ လဲလိုက်ပြီး။ သေချာမှုကိုရှိ လွှတ်လပ်မှုနဲ့ လဲလိုက်ပြီး။ လွှတ်လပ်မှုကို အဆုံးရှုံး ခံလိုက်ပြီး။

သေချာနေတဲ့ဘဝဟာ သေနေတဲ့ဘဝပဲ။ သေချာနေရင် စဉ်းစားစရာ ဘာမှ မလိုတော့ဘူး။ စဉ်းစားနိုင်တဲ့ အရည်အချင်းကို ပိတ်ထားလိုက်တော့။ ဆုံးဖြတ်စရာ ဘာမှ မရှိတော့ဘူး။ ဆွေးနွေးစရာ လေ့လာစရာ ဘာမှ မရှိတော့ဘူး။

သေချာတဲ့ဘဝဟာ ပိုးတုံးလုံးရဲ့ ဘဝလိုပဲ။ ပိုးတုံးလုံးရဲ့ ဘဝဟာ လျှော့တယ်။ သေချာတယ်။ ဒါပေမဲ့ မလွတ်လပ်ဘူး။ လျှပ်ရှားမှု မရှိဘူး။ အသက်မဝင်ဘူး။ လိပ်ပြာရဲ့ဘဝဟာ မလျှော့ဘူး။ မသေချာဘူး။ ဒါပေမဲ့ လွတ်လပ်တယ်။ အမြင့်ကို တက်နိုင်တယ်။ အဝေးကို သွားနိုင်တယ်။ ပန်းဝတ်ရည်ကို သောက်နိုင်တယ်။ လျှပ်ရှားနေတယ်။ အသက်ဝင်နေတယ်။

သေချာနေတဲ့ဘဝဟာ ရေခဲနေတဲ့ မြှစ်နဲ့တူတယ်။ စီးဆင်းမှု မရှိဘူး။ အသက်မဝင်ဘူး။ ပြောင်းလဲမှုမရှိဘူး။ အမြဲတန်း အရင်အတိုင်းပဲ။ More of the same. တစ်ခါလာလည်း ဒါပဲ....။ တစ်ခါလာလည်း ဒါပဲ....။ အရည်အတွက် များလာတာပဲ။ အရည်အချင်း တိုးလာတာ မဟုတ်ဘူး။ ရှင်သန်မှု မရှိဘူး။ ကြိုးစွားမှု မရှိဘူး။ ပြောင်းလဲမှု မရှိဘူး။ အမြဲတန်း ဟောင်းနေတယ်။ ရှင်သန်နေတဲ့ဘူးတွေကို ကြည့်လိုက်ပါ။ အမြဲတန်း ပြောင်းလဲနေတယ်။ ပြောင်းလဲနေမှ တိုးတက်နေတယ်။

ကားအသစ်တစ်စီး ဝယ်စီးတာ ပြောင်းလဲမှု မဟုတ်ဘူး။ တိုးတက်မှု မဟုတ်ဘူး။ အဲဒါ More of the same. ပဲ။ အရည်အတွက် များလာတာပဲ။ အရည်အချင်း တိုးလာတာ မဟုတ်ဘူး။ အိမ်အသစ်တစ်လုံး ဆောက်ပြီးနေတာ ပြောင်းလဲမှု မဟုတ်ဘူး။ တိုးတက်မှု မဟုတ်ဘူး။ အဲဒါလည်း More of the same. ပဲ။ အရည်အတွက် များလာတာပဲ။ အရည်အချင်း တိုးလာတာ မဟုတ်ဘူး။ ရာထူးတိုးသွားတာ ပြောင်းလဲမှု မဟုတ်ဘူး။ တိုးတက်မှု

မဟုတ်ဘူး။ အဲဒါလည်း More of the same. ပဲ။ အရည်အတွက် များလာ တာပဲ။ အရည်အချင်း တိုးလာတာ မဟုတ်ဘူး။

မိတ်ထားနဲ့အသိဉာဏ် ပြောင်းလဲနေမှ တိုးတက်နေမှ တကယ် ပြောင်းလဲတာ တိုးတက်တာ လို ခေါ်တယ်။ အရည်အချင်းတွေ တိုးတက်နေမှ တိုးတက်တယ်လို ခေါ်တယ်။ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်တွေ တိုးတက်နေမှ တိုးတက်တယ်လို ဆိုခိုင်တယ်။

တချို့လူတွေကို နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ်လောက် ကြာမှ ပြန်တွေ့ရတယ်။ သူတိမှာ အိမ်နဲ့ကားနဲ့။ ဒါပေမဲ့ မိတ်ထားနဲ့ အသိဉာဏ်က သူတို့ အသက် နှစ်ဆယ်လောက်တုန်းက မိတ်ထား။ သူတို့ အသက်နှစ်ဆယ် လောက်တုန်းက အသိဉာဏ်ပဲ။ ဘာမှ မတိုးတက်ဘူး။ အသက်တွေသာ ကြိုးသွားတယ်။ အသိဉာဏ်နဲ့ မိတ်ထား ကြိုးမလာဘူး။ အရည်အချင်း မတိုးဘူး။ အရင်တုန်းက အိမ်နဲ့ ကြားတယ်။ ကားနဲ့ ကြားတယ်။ ရာထူးနဲ့ ကြားတယ်။ ဝင်ငွေနဲ့ ကြားတယ်။ ရွှေငွေရတနာတွေနဲ့ ကြားတယ်။ အခုလည်း အိမ်နဲ့ ကြားတယ်။ ကားနဲ့ကြားတယ်။ ရာထူးနဲ့ကြားတယ်။ ဝင်ငွေနဲ့ ကြားတယ်။ ရွှေငွေရတနာတွေနဲ့ ကြားတယ်။ အိမ်အသစ်ကို ပြောင်းနေတယ်။ မိတ်ကတော့ အဟောင်းပါပဲ။ ကားအသစ်ကို ပြောင်းမိုးတယ်။ မိတ်ကတော့ အဟောင်းပါပဲ။ နည်းနည်းလေးမှ မပြောင်းလဲဘူး။ အဲဒီလိုနဲ့ပဲ တစ်ဘဝ ကုန်သွားမယ်။

သေချာနေတယ် ဆိုတာ မပြောင်းလဲတာကို ဆိုလိုတယ်။ သေချာ နေတာ မကောင်းဘူး ဆိုတာက မပြောင်းလဲတာ မကောင်းဘူး။ မတိုးတက်တာ မကောင်းဘူးလို ဆိုလိုတာ။ ပိုကောင်းတဲ့ဘက်ကို ပြောင်းလဲ ဘွားနေရမယ်။ ပိုလွှတ်လပ်တဲ့ဘက်ကို ပြောင်းသွားနေရမယ်။

မရေရှာတာကို ကောင်းတယ်လို မဆိုလိုဘူး။ ဘာမှ ပြောင်းလဲမှု

မရှိ တိုးတက်မှု မရှိပဲ ပုံသေဖြစ်နေတာကို မကောင်းဘူးလို ဆိုလိုတာ ...နော်။ ဒီအချက်ကို အဓိပ္ပာယ်ကောက် မမှားဖို့ လိုတယ်။ အရည်အချင်းတွေ တိုးတက် ပြောင်းလဲ သွားနေရမယ်။ စိတ်ထားတွေ တိုးတက်ပြောင်းလဲသွား နေရမယ်။ အသိဉာဏ် တိုးတက်နေရမယ်။ လုပ်ရည်ကိုင်ရည် တိုးတက် နေရမယ်။

ဥရောပနိုင်ငံ တရာ့မှာ gypsy 'ဂျိုစီ' လို ခေါ်တဲ့ လူတစ်မျိုး ရှိတယ်။ သူတို့ဟာ နေရာ အတည်တကျ မနေဘူး။ ဒါကြောင့် အလုပ် အကိုင်လည်း အတည်တကျ မရှိဘူး။ သူတို့တာဝယာ မရေရှာဘူး။ အဲဒါမျိုးကို ကောင်းတယ် လို မဆိုလိုဘူး။ သူတို့မှာ တိုးတက်မှု မရှိဘူး။ တစ်နေရာကနေ တစ်နေရာကို ရွှေပြောင်းနေထိုင်တာပဲ ရှိတယ်။ အရည်အချင်းတိုးတက်မှု မရှိဘူး။ ပညာမတို့ဘူး။ တရာ့ အကျင့်စာရိတ္ထ ပျက်တယ်။ သူတို့ ဘဝယာ အားကျေစရာ မဟုတ်ဘူး။ မရေရှာမှုတွေ များလွန်းနေတယ်။ အဲဒါမျိုး မသေချာ မရေရှာတဲ့ဘဝကို ကောင်းတယ်လို မဆိုလိုဘူး။ တိုးတက်မှုဘက်ကို ပြောင်းသွားနေတာကို ကောင်းတယ်လို ဆိုလိုတယ်။

ဒါပေမဲ့ ပြောင်းလဲမှု မှန်သမျှမှာ မသေချာမှုဆိုတာ ရှိနေတယ်။ ပြောင်းလဲမှုဆိုတာ အေကျော် မသိတဲ့နယ်မြေကို သွားနေတာ နေရာအသစ်ကို သွားနေတာ အလုပ်အသစ်ကို လုပ်နေတာ။ ဒါကြောင့် သေချာတဲ့ အခြေအနေ မဟုတ်ဘူး။ စမ်းသပ်မှု၊ ရှုံးစမ်းမှု လုပ်နေရတယ်။ သေချာနေရင် စမ်းသပ်မှု မရှိတော့ဘူး။ ရှုံးစမ်းမှု မရှိတော့ဘူး။

သိပ္ပာညာ စမ်းသပ်မှုဆိုတာတွေဟာ မသိသေးတဲ့ ကိစ္စကို လေ့လာ နေတာ။ ဘာဖြစ်လာမယ် ဆိုတာ မသေချာဘူး။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလို မသေချာတာ ကို လုပ်ရင်နဲ့ပဲ အသစ်ဖြစ်တဲ့ အသိဉာဏ် နည်းစံနှစ်တွေကို တွေ့လာတယ်။

know သိပြီးသား ဆိုတာက သေချာနေတယ်။ unkown မသိသေးတာက မသေချာဘူး။ သိပြီးသာကိုပဲ လုပ်မယ် ဆိုရင် နောက်ထပ် အသိသစ် အမြင်သစ် နည်းသစ် စံနှစ်သစ်ကို မရနိုင်တော့ဘူး။ သိပြီးသား လုပ်နည်းအတိုင်း အရင်လုပ်နည်းအတိုင်း လုပ်နေလို့ မတိုးတက်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် experimental attitude စမ်းသပ်ချင်တဲ့ သဘောထား ရှိရမယ်။ ပြပိုင်ပြောင်းလဲချင်တဲ့ သဘောထားရှိရမယ်။ အရင်အတိုင်းပဲ ကောင်းပါတယ် ဆိုရင် မတိုးတက်တော့ဘူး။

အရင်အတိုင်းပဲ ကောင်းတယ်လို့ သဘောမထားနိုင်တဲ့ သူတွေက စမ်းသပ်မှုတွေကို လုပ်လို့ အသစ်ဖြစ်တဲ့ ဆေးဝါးတွေ ရလာလို့ အသက် ရှုညွှန်လာတယ်။ စိုက်နည်းပျိုးနည်း အသစ်တွေကို ရှာတွေလို့ စားစရာတွေ ပိုကောင်းလာတယ်။ သွားရေးလာရေး ပြိုး အဆင်ပြောလာတယ်။ ဒါကြောင့် သေချာနေတာကိုမဲ လုပ်ရင် မတိုးတက်နိုင်ဘူး လို့ ဆိုလိုတာ။ သေချာနေရင် အရင်အတိုင်းပဲ။ ငှါး...ငှါး...ငှါး...ပဲ။

ဘဝကိုလည်း အဲဒီလိုပဲ သဘောထားရမယ်။ တိုးတက်တဲ့ဘက်ကို စွမ်းစွမ်းစားစား သွားနေရမယ်။ ပြောင်းလဲနေရမယ်။ unkown ကို မကြောက်ပါနဲ့။ unkown ထဲမှာ တိုးတက်မှု ရှိနေတယ်။

unkown မသိတဲ့နယ်မြေထဲကို သွားရတာ အလေ့အကျင့်ရသွားရင် စိတ်ရဲ့အရည်အသွေး တစ်မျိုးထူးပြားလာတယ်။ unkown မသိတဲ့နယ်မြေ ထဲမှာ ကိုယ်မသိသေးတဲ့ အလှအပတွေ ရှိနေတယ်။ ကိုယ်စိတ်ထဲမှာ ကိုယ် မသိသေးတဲ့ အလှအပတွေ ရှိနေတယ်။ ကိုယ် ကြိုတင် မျှော်မြန်း မထားတာ တွေကို တွေ့ရတာ ပြောလာတယ်။ ဝတ္ထုဇာအုပ်ဖတ်တဲ့အခါ ရွှေမှာ ဘာဖြစ် မယ် ဆိုတာ မသိလို့ ပြိုး စိတ်ဝင်စားတယ်။ သိနေရင် စိတ်ဝင်စားမှု

လျော့သွားမယ်။ အဲဒီလိုပဲ ဘဝမှာလည်း ရှုံး ဘာဖြစ်မယ်ဆိုတာ မသိလို့ ပိုပြီး စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းပါတယ်။

အဲဒီလို စိတ်မျိုးကို ရလာတဲ့အဲ ဘဝကိုနေရတာ စွန့်ဘေးတစ်ခု ဖြစ်လာလို့ စိတ်မည့်တော့ပဲ နေရတာ ပိုပြီး အသက်ဝင်လာတယ်။ အသိဉာဏ်က အမြန်းကြားနေတယ်။ သေချာတာကို လုံးဝ မမျှော်လင့် တော့ဘူး။ ဘာဖြစ်လာ ဖြစ်လာ အဆင်သင့်ပဲ။ *Life is a challenge.* ဆိုတာကို ကောင်းကောင်း လက်ခံပြီး နေတတ်လာတယ်။ ဘာဖြစ်လာဖြစ်လာ မကြာက်တော့ဘူး။ အခုဘဝတင် မကဘူး။ နောက်ဘဝကိုလည်း မကြာက်တော့ဘူး။ *unknowing* ထဲမှာ at ease ဖြစ်နေတယ်။ မသိတဲ့ နယ်မြေထဲမှာ နေသာထိုင်သာဖြစ်အောင် နေတတ်နေတယ် ဆိုပါတော့။ အပြောင်းအလဲ မရှိရင်တောင် မနေတတ်သလို ဖြစ်လာတယ်။

ပြောင်းလဲနေတဲ့ဘဝဟာ ရေးနေတဲ့မြစ်နဲ့တူတယ်။ အမြတန်း အသစ်ဖြစ်နေတယ်။ လူသစ် စိတ်သစ် ဖြစ်နေတယ်။ *Greek* ဂရိ အတွေး အခေါ် ပညာရှင်တစ်ယောက်က ပြောတယ်။ ‘သင်ဟာ မြစ်တစ်ခုထကို နှစ်ခါ မဆင်းစိုင်ဘူး’ တဲ့။ မြစ်က အမြတန်းမီးဆင်းနေလို့ အမြတန်း အသစ် ဖြစ်နေတယ်။ နောက်တစ်ခါ အဲဒီမြစ်ထဲကို ဆင်းရင် အရင်မြစ် မဟုတ်တော့ဘူး။ အရင်လူကော ဟုတ်သေးသလား။ အရင်လူလည်း မဟုတ် တော့ဘူး။ လူကလည်း အသက်ဝင်နေတယ်။ ရှင်သန်နေတယ်။ ဒါကြောင့် လူကလည်း ပြောင်းလဲနေပါတယ်။

ဒါဖြင့်ရင် လူတစ်ယောက်က နောက လူတစ်ယောက်ကို နှစ်ခါ ပြန်တွေ့စိုင်သလား။ တကယ်တော့ မတွေ့စိုင်ဘူး။ အရင်လူပဲလို့ ထင်ရတဲ့ အပိုင်း ရှိတယ်။ အရင်နာမယ်။ အရင် လိပ်စာ။ အရင် အလုပ်။ ဒါပေမဲ့

ଆରଣ୍ୟତିର୍ପଲାଃ ॥ ଆରଣ୍ୟାଵିଭ୍ରାନ୍ତପଲାଃ ॥ ଫଳ୍ୟଃଫଳ୍ୟଃମୁ ମତ୍ୟଃବୃଦ୍ଧାଲାଃ ॥

ကိုယ်က ပြောင်းလဲသူးနေတယ်။ ကိုယ်နဲ့သိတဲ့သူတွေက ဘာမှ
မပြောင်းလဲဘူး ဆိုရင် ကြာရင် တွေ့တိုင်း ပြောနေကျ အကြောင်းတွေပဲ
ပြောနေရလို ဖျင်းစရာကောင်းလာတယ်။ အသိအမြင် အတွေးအခေါ် ဘာမှ
မပြောင်းလဲလို နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ်လေက်ကြာမှ ပြန်တွေ့တော့လည်း လွန်ခဲ့တဲ့
နှစ်ပေါင်း သုံးဆယ်တိုနဲ့က အတိုင်းပဲ။ ပြောနေကျ စကားတွေပဲ ပြောတယ်။
ကြားနေကျ အကြောင်းတွေပဲ ကြားတယ်။ သူဟာ ပိတ်မိနေပြီး။ 'Pris-
onner of The Past' သူဟာ အတိတ်ရဲ အကျဉ်းသား။ သူဟာ လွှတ်လပ်တဲ့သူ
မဟုတ်ဘူး။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ်က ပိတ်ထဲမှာ ပိတ်မိနေပြီး။
အတိတ်ကို Let go. မလုပ်နိုင်ဘူး။ လက်မလွှတ်နိုင်ဘူး။ သူမိတ်ဟာ
အတိတ်မှာနေတယ်။

လွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ ပစ္စာပွဲနှင့်မှာနေတယ်။

လွှတ်လပ်မှုဆိုတာ ပစ္စာပြန်မှာပဲ ရှိတယ်။ ပြောင်းလဲမှု ဆိုတာ

ပန္တပ္နနှာပါ ဖြစ်နိုင်တယ်။ အတိတ်နှာ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

အနာဂတ်များလည်း မဖြစ်နိုင်ဘူး။

ဒီအချက်ဟာ သိမ်မွှေတယ် ...နော်။ လွတ်လပ်တဲ့သူဟာ ပြောင်းလဲနေတယ်။ နော်တိုင်း ပြောင်းလဲနေတယ်။

သူကလည်း ပြောင်းလဲနေတယ်။ ကိုယ်ကလည်း ပြောင်းလဲနေတယ်။ အသိသစ် အမြင်သစ်တွေနဲ့ ရှင်သန်နေတယ်။ အဲဒီလို လုပ်စ်ယောက် တွေရှင်ဘယ်လို ဆက်ဆံမလဲ။ သူတို့စ်ယောက်ရဲ့ ဆက်ဆံရေးဟာ ဘယ်လို ဖြစ်မလဲ။

တစ်ယောက်ရဲ့ ပြောင်းလဲမှုကို တစ်ယောက် စိတ်ဝင်စာမယ်။ အာဂရနေမယ်။ ဝမ်းသာနေမယ်။

မိတ်ဆွေဟောင်း ဆိုပေမဲ့ အသိသ် အမြင်သ် ဖြစ်နေတဲ့ မိတ်ဆွေဟောင်း။ အတွေးအကြံ အသ်တွေနဲ့ အရည်အချင်း အသ်တွေ တိုးတက်နေတဲ့ မိတ်ဆွေဟောင်း။ လူသ် မိတ်သ် ဖြစ်နေတဲ့ မိတ်ဆွေ ဟောင်း။ အဲဒီလို မိတ်ဆွေတွေက တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ပြီပြီး အသိဉာဏ် တို့အောင် အထောက်အကွပ်ပါ၏မယ်။ အဲဒီလို မိတ်ဆွေတွေဟာ တွေကြတဲ့အခါ ပစ္စည်းအကြောင်း မပြောဘူး။ ပိုင်ဆိုင်မှုတွေ အကြောင်း မပြောဘူး။ ဘဝအတွေးအကြံတွေ အပေါ်မှာ အခြေခံပြီး တိုးတက်လာတဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ အသိဉာဏ်၊ မိတ်ထား၊ အတွေးအခေါ် တွေကို ဆွေးနွေးမယ်။ နေက်တစ်ခါ ပြန်တွေ့ရင် ငါ့ မိတ်ဆွေဟာ ဘာတွေ အသိအမြင် တိုးတက် ပြောင်းလဲ နေပြီးလဲ ဆိုတာကို အမိက စိတ်ဝင်စာမယ်။ သူတို့ဟာ အတိတ်မှာ ဂိတ်မီ မနေကြဘူး။ ပစ္စပြန်မှာ ရှင်သန ပြောင်းလဲ နေကြတယ်။

သူတို့ စိတ်ချင်း တကယ် မိတ်ဆွေ ဖြစ်နေကြတယ်။ တစ်ယောက် စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်နေတာကို တစ်ယောက် စိတ်ဝင်စာတယ်။ ပြောတယ်။ ဆိုတယ်။ ဆွေးနွေးတယ်။ တစ်ယောက်ရဲ့ အသိဉာဏ် အတွေးအခေါ်ကို တစ်ယောက် တန်ပိုးထားတယ်။ စိတ်ချင်း တကယ် အပေါ်ရာတယ်။ အဲဒါကို အင်လိုလို "soul mate" လိုခေါ်တယ်။

များသောအားပြင့်တော့ ခန္ဓာကိုယ်ချင်း အပေါ်လုပ်နေကြတယ်။ စိတ်ချင်း အပေါ်ရာတာ သိပ်ရှားတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်ချင်း ရင်းနှီးနေတာကို တကယ့်ရင်းနှီးမှုလို့ ထင်နေကြတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်ချင်း အပေါ်လုပ်တာက သိပ်လွယ်ပါတယ်။ အခုတွေ အခုအပေါ်ဖြစ်စိုင်တယ်။

မိတ်ချင်းအာဖော်လုပ်ဖိုက တကယ် သဲ့ရှိရှိမှ ရတယ်။ ဟန်ဆောင်မှု မရှိမှ ရမယ်။ အရှိုသားဆုံး ဆက်ဆံရမယ်။ ပြိုင်ဆိုင်မှု လုံးဝ မရှိရဘူး။ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် အနိုင်မယူရဘူး။ အထင်သေးတာ အထင်ကြီးတာ မရှိရဘူး။ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် နားလည်နိုင်ရမယ်။ တစ်ယောက်ရဲ့ လွှတ်လပ်မှုကို တစ်ယောက် အတားအဆီး မဖြစ်စေရဘူး။ သူ့ကြောင့် ငါ မလွှတ်လပ်တာ၊ ငါ့ကြောင့် သူ မလွှတ်လပ်တာ မဖြစ်စေရဘူး။ နှစ်ယောက် စလုံး လွှတ်လပ်မှုဘက်ကို သွားနေရမယ်။ ဒါမှ "soul mate" ဖြစ်မယ်။

အဲဒီလို လူတွေဟာ ဘယ်တော့မှ မအိုဘူး။ သူတို့ဟာ ရေးနေတဲ့ မြစ်။ ရေးနေတဲ့မြစ် မဟုတ်ဘူး။ သူတို့ဟာ မပြောင်းလဲမှုထဲမှာ ထောင်ကျ မနေဘူး။ အကျိုးသား မဟုတ်ဘူး။ လွှတ်လပ်နေတယ်။ ပြောင်းလဲနေတယ်။ တိုးတက်နေတယ်။

ကိုယ့်အကြောင်းကို ကိုယ် ပြောလိုက်အုံးမယ်။ ဘုန်းကြီးဟာ ရေးနေတဲ့မြစ်။ ဘုန်းကြီးကို ပြန်တွေ့ရင် အရင်တွေ့ောက ငါသိတဲ့ ဘုန်းကြီးပဲလို တွေးရင်တော့ မှားသွားလိမ့်မယ်။ ဘုန်းကြီးကို နှစ်ခါ ပြန်မတွေ့နိုင်ဘူး။ ဘုန်းကြီးဟာ သေချာမှုထဲမှာ ထောင်ကျခံပြီး မနေဘူး။ ပြောင်းလဲမှုထဲမှာပဲ နေတယ်။ အမြတ်နှုံး ကောင်းတဲ့ဘက်ကို ပြောင်းသွားနေတယ်။ အမြတ်နှုံး ပြုပြီး လွှတ်လပ်သွားနေတယ်။

ဘုန်းကြီး နားလည်တဲ့ မြတ်စွာဘုရားဟာ ပြောင်းလဲသွားနေတယ်။ ဘုန်းကြီးရဲ့ ဘဝအတွေ့အကြံး တရားအတွေ့အကြံး အသိအမြင် အတွေး အခေါ်တွေ့ ပြောင်းလဲသွားတိုင်း ဘုန်းကြီးနားလည်တဲ့ မြတ်စွာဘုရားဟာလည်း ပြောင်းလဲ သွားနေတယ်။ ဘုန်းကြီးနားလည်တဲ့ မြတ်စွာဘုရားဟာ စာအုပ် ထဲက မြတ်စွာဘုရား မဟုတ်ဘူး။ ဘုန်းကြီးရဲ့ ရင်ထဲက မြတ်စွာဘုရား။

ရင်ထဲက အသိဉာဏ်နဲ့ သိတဲ့ မြတ်စွာဘူရား။ ရင်ထဲက အသိဉာဏ် ပြောင်းလဲ တို့တက်လာတာနဲ့ဘူများ ဘုန်းကြီးနားလည်တဲ့ မြတ်စွာဘုရားဟာလည်း ပြောင်းလဲခွားတယ်။

အဲဒီလိုပဲ ဘုန်းကြီးနားလည်တဲ့ တရားဟာလည်း ပြောင်းလဲ ခွားနေတယ်။ ဘုန်းကြီးနားလည်တဲ့ တရားဟာ စာအုပ်ထဲက တရား မဟုတ်ဘူး။ ဘုန်းကြီးရဲ့ ရင်ထဲက တရား။

Only the person who risks is truly free.

စွဲနှစ်စားတဲ့သူမျပဲ တကယ် လွှတ်လပ်တဲ့သူဖြစ်တယ်။

မစွဲနှစ်စားတဲ့သူမျပဲ လွှတ်လပ်မှုမရှိဘူး။ ပြောင်းလဲနေတဲ့သူမျပဲ လွှတ်လပ်တယ်။ တို့တွင်ကြံးဆပြီး လုပ်နေတဲ့သူမျပဲ လွှတ်လပ်တယ်။ မပြောင်းလဲချင်တဲ့ သူအတွက် လွှတ်လပ်မှုဟာ ဘာအသုံးကျမလဲ။ ဘာမှ မလုပ်ချင်တဲ့သူအတွက် လွှတ်လပ်မှုဆိုတာ ဘာလုပ်မှုလဲ။ ဘာလုပ်ဖို့ လွှတ်လပ်မှုလဲ။ ဘာကို ဖန်တီးဖို့ လွှတ်လပ်မှု ရှိရမှာလဲ။ တစ်ခုခုကို ဖန်တီးတဲ့သူများ လွှတ်လပ်မှု ရှိရမယ်။ လွှတ်လပ်တဲ့သူမျပဲ ဖန်တီးနိုင်တယ်။ မလွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ မဖန်တီးနိုင်ဘူး။

ဖန်တီးတယ်ဆိုတာ ကိုယ့်စိတ်ကူးနဲ့ကိုယ် သူများကို မတူပဲ လုပ်မှ ဖန်တီးတာ။ အဲဒီဟာ သဲ့ရှိမှ ရတယ်။ စွဲနှစ်စားရတယ်။ ကြောက်တတ်တဲ့ သူဟာ မဖန်တီးရဘူး။ ကြောက်တတ်ရင် တုတယ်။ မကြောက်တတ်မှ ကိုယ့်နည်း ကိုယ့်ဟန်နဲ့ လုပ်တယ်။ သူများကို တုတဲ့သူဟာ မလွှတ်လပ်တဲ့ သူ။ လွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နဲ့ လုပ်တယ်။ ကိုယ့်နည်း ကိုယ့်ဟန်နဲ့ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ်နေတယ်။ ဘယ်သူနဲ့မှ တူဖို့လည်း မကြိုးစားဘူး။ မတူဖို့လည်း မကြိုးစားဘူး။ မတူဖို့လည်း မလွှတ်လပ်တာပဲ

...နော်။ အဲဒါကိုလည်း နားလည်ဖို့ အရေးကြီးတယ်။

ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ့်နိတ်တိုင်းကျ ဖန်တီးတာကတော့ ဖန်တီးမျှတွေထဲမှာ အခက်ဆုံး အစွမ်းစားရရုံးပဲ။ အဲဒါ သတ္တိ အများကြီးလိုတယ်။ တစ်လောကလုံး ကို ရင်ဆိုင်ရဲမှ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် တကယ် ဖန်တီးမိုင်မယ်။ သိမှုမဟုတ်ရင် သူများအကြိုက် နေပေးရမယ်။

ကိုယ့်အရည်အချင်းတွေကို အမြင့်ဆုံး ရောက်အောင်
အကောင်းဆုံး ဖြစ်အောင် လေ့ကျင့် ပြုစ ပျိုးဝောင်တာ၊
ကိုယ့်အရည်အချင်းတွေကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ သုံးတာဟာ
အင်မတာနဲ့ အဆင့်ဖြင့်တဲ့ စွန်စားမှုဖြစ်တယ်။

များသောအားဖြင့် ကိုယ့်ကို သူများသုံးလို့ အဆင်ပြေအောင်ပဲ လုပ်ကြတယ်။ သူများက ကိုယ့်ကို ဘယ်နေရာမှာ သုံးချင်သလဲ အဲဒီနေရာမှာ အသုံး တည့်အောင် နေလိုက်တယ်။ သူများ ကိုယ့်ကို သုံးတာကိုပဲ တော်တော် ဟုတ်လျပြီးလို့ ထင်နေကြတာ။ ‘လိုရင် ကျွန်တော်ကို ခေါ်သုံးပါ... နော်။’ လိုတောင် ပြောတာ ကြားပူးတယ်။

ပညာသင်တာတောင် ကိုယ့်ကို သူများ အသုံးတဲ့အောင် ပညာသင်နေ ကြတာ။ ကိုယ့်အရည်အချင်းကောင်းတွေကို ကိုယ့်သုံးရအောင် ပညာသင်တာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်ကို သူများက အသုံးတည့်အောင် ပညာသင်ရတာကို သဘောကျနေတာ။ တချို့တော့ ပညာသင်တာ ကိုယ့်ကို သူများ အသုံးတည့်တဲ့ အဆင့်ကိုတောင် မရောက်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ပဲ ပြေလိုက်ပါ။

သူများက ကိုယ့်ကို လိုရင်သုံးမယ် မလိုရင် မသုံးဘူး။ အဲဒီလို ဘဝမျိုးမှာ နေမယ်ပေါ့...။ နေပျော်တယ်ပေါ့...။ ရည်မှန်းချက်က အဲ သလောက်ပဲ ထားသလား။ ကိုယ့်ကိုယ့်ကို ကိုယ် အဲဒီလို ဘဝမျိုးနဲ့ပဲ တန်တယ် လို့ ဆုံးဖြတ်ထားသလား။ အဲဒီလို ဆုံးဖြတ်ထားရင် အဲဒီလို ဘဝမျိုးမှာပဲ နေရမယ်။

ကိုယ့်နဲ့ တန်တယ် ထင်တာကို မှန်းကြတာပဲ။ မှန်းသလောက်ပဲ ရမှာပေါ့။ မှန်းထားတာထက် ပိုမာရနိုင်ဘူး။ 'ရင်လောက်တင်မှ ခူးလောက် ကျုံ' လို့ ဆိုတယ်။ ခူးလောက်မှန်းရင် ဘယ်လောက် ကျေမလဲ။ ခြေမျက်ငွေ နားလောက်တော့ ရောက်မှာပေါ့ ...နော်။ အဲသလောက်ဆို ကျေနပ်ရောလား။

ရည်မှန်းချက် မြင့်မြင့်ထားရင် ဘဝင်မြင့်နောက်တယ် လို့ ပြောချင်ကြ တယ်။ အဲဒီလို ဆိုရင် ရည်မှန်းချက် နိမ့်နိမ့် ထားတဲ့သူဟာ ဘဝင်မြင့်တဲ့သူ၊ တော်တဲ့သူ ...ပေါ့။ ရည်မှန်းချက် နိမ့်လေ တော်လေပဲလား။ အဲဒီလို ရည်မှန်းချက် နိမ့်တဲ့သူတွေ များနေလို့ ဒီအာသိုင်းအရိုင်းတစ်ခုလုံး နိမ့်ကျေဘူး နေတာ။

ငါဘယ်လိုလူဖြစ်ချင်သလဲ ဆိုတာကို သေသေချာချာ အာရုံပြုပါ။ သိအောင်လျှပ်ပါ။ အဲဒီတောင် တော်တော် မလွယ်လှဘူး ...နော်။ လူတော်တော်များများဟာ သူတို့ ဘယ်လိုလူဖြစ်ချင်တယ် ဆိုတာ မသိကြဘူး။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်ကို သူများက ဘယ်လိုလူ ဖြစ်ခေါ်ချင်သလဲဆိုတာကို ကြည့်ပြီး သူများ ဖြစ်ခေါ်တဲ့သူ ဖြစ်အောင် နေကြတာ။ သူများ အသုံးတည့်အောင် နေကြတာ။

ကိုယ့်ကိုယ့်ကို ကိုယ် ဘယ်လိုလူ ဖြစ်ချင်သလဲဆိုတာ
သိအောင်လုပ်ပြီး ကိုယ် ဖြစ်ချင်တဲ့သူ ဖြစ်လာအောင်

အစွမ်းကုန်ကြီးစားပါ။ အဲဒါ အခက်ခံးနဲ့ ကော်နပ်စရာ
အကောင်းဆုံးအလုပ်ပဲ။ ဒါ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်
တကယ်ယုံကြည့်မျှရှိတဲ့သူပဲ လုပ်နိုင်မယ်။

ဒါ တကယ် စွန့်စားခန်းပဲ။ စွန့်စားချင်တယ် ဆိုရင် လုပ်လိုက်လေ။
သဲ့ရှိရင် လုပ်လိုက်ပါ။ လွှတ်လပ်ချင်ရင် လုပ်လိုက်ပါ။ သဲ့ရှိမှု
လွှတ်လပ်မယ် ...နော်။

ကိုယ်ပြစ်ချင်တဲ့သူ ပြစ်လာအောင်
ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် လုပ်နိုင်မှ
တကယ်လွှတ်လပ်တဲ့သူ ပြစ်တယ်။

ကိုယ် ပြစ်ချင်တဲ့သူ ပြစ်အောင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် မလုပ်စိုင်ရင်
ဘယ်မှာ လွှတ်လပ်တယ် လို့ ဆိုစိုင်မလဲ။ သူများ ကိုယ့်ကို ပုံသွင်းတာကို
မနောရရင် ဘယ်လွှတ်လပ်တော့မလဲ။

I am truly free. 'ဒါ တကယ် လွှတ်လပ်တယ်။' လို့ ပြောချင်
သလော်။ အင်း... အဲဒါလို ပြောချင်တယ် ဆိုရင်ပဲ အာဂလူလို ဆိုရမယ်။
'ဒါတကယ် လွှတ်လပ်တဲ့သူလို့ ပြောနိုင်အောင် မဖြစ်မနေ ကြိုးစားမယ်'
ဆိုရင် တော်တော် လေးစားစရာ ကောင်းတယ်။ သူများ မလေးစားတောင်
ကိုယ့်ဟာကိုယ်တော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် လေးစားတယ်။

လူများစုဟာ လွှတ်လပ်တဲ့သူ ပြစ်ချင်တယ်လို့ စိတ်တောင် မကူးစီ
ကြဘူး။ ကောင်းကောင်း စားချင်တယ်။ ကောင်းကောင်း ဝတ်ချင်တယ်။

ကောင်းကောင်းငောက်တယ်။ အဲဒါလောက်ပဲ။ ဒါတောင် တကယ် ကြိုးကြိုး
ဘားဘား မလုပ်ဘူး။

တကယ်လွှတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်ချင်တယ် ဆိုရင် လုပ်သနဲ့ အလုပ်ကို
ဘယ်သူမှ မခိုင်းရပဲ လုပ်ပါ။ ကိုယ့်မိတ်ကူး ကိုယ့်အတွေးအာခေါ်နှိုးကိုယ်
လုပ်ပါ။ ကိုယ့်ပညာရေးကို ကိုယ့်လက်ထဲမှာ ထားပါ။ ကိုယ့်ပညာ ကိုယ်ရှာပါ။
ကိုယ်ဘာကို တန်ဖိုးထားတယ် ဆိုတာကို ကိုယ်ဟာကိုယ် ဆုံးဖြတ်ပါ။ အဲဒါ
တော်တော် စွန့်စားရလိမ့်မယ်။ Take the risk. စွန့်စားလိုက်ပါ။
လွှတ်လပ်တဲ့ဘဝကို ရှိခိုး စွန့်စွာတ်ရမယ်ဆိုရင် ဘာမဆို စွန့်စွာတ်နိုင်ရမယ်။
အဲဒါလည်း တော်ရုံရှု မလုပ်နိုင်ဘူး။ စွန့်စွာတ်ရမှာကို မစွန့်စွာတ်နိုင်လို့
မလွှတ်လပ်တဲ့ဘဝမှာ တစ်သက်လုံး နေရတာ။

စွန့်စားတဲ့သူ့ စွန့်စွာတ်တဲ့သူမှာပဲ လွှတ်လပ်တဲ့ဘဝ ရှိတယ်။ မစွန့်စားတဲ့
သူ့ မစွန့်စွာတ်နိုင်တဲ့သူဟာ မလွှတ်လပ်တဲ့ဘဝမှာ နေရတယ်။ အနောက်အဖွဲ့
ခံနေရတယ်။ တချို့က ရွှေလျှောင်အိမ်ထဲမှာ နေရရင် ကျေနပ်တယ်။

သီချင်းတစ်ပုဒ် ကြားပူးတယ်။ ကြားပြီး။ သိပ်မမှတ်မိတော့ဘူး။
“ရွှေလျှောင်အိမ်မှာ နေလို့ မရပါ.....” ချုစ်တဲ့ မိုးကောင်းကင်ရဲ့
လွှတ်လပ်မှုကြိုရှာ.....” သိပ်ကောင်းတဲ့ သီချင်းပဲ။ ဘယ်သူရေးသလဲ
မသိတော့ဘူး။ ရေးတဲ့သူကို ရုက်ပြုချင်ပါတယ်။ လွှတ်လပ်မှု ဆိုတဲ့ စကားလုံး
ပါတဲ့ သီချင်းကို ဘုန်းကြီး သိပ်ကြိုက်တယ်။ ငယ်ငယ်တုန်းက အဲဒီလို
သီချင်းတွေကို အမြဲဆိုတယ်။ အလွမ်းအဆွေး သီချင်းတွေဟာ စိတ်ဓာတ်ကို
ပျောည့်သွားစေတယ်။ ဒါကြောင့် မကြိုက်ဘူး။ လွှမ်းနေတာ ဆွေးနေတာနဲ့ပဲ
အချိန်ကုန်နေတယ်။ ဘာမှ အားကြိုးမာန်တက် မလုပ်ဘူး။ အလွမ်းအဆွေး
သီချင်းတွေ သိပ်ကြိုက်တဲ့သူတွေ ဘာမှ ဖြစ်မလာကြဘူး။

စာအုပ်တွေဖတ်တဲ့အခါလည်း အလွမ်းအဆွဲတွေကို ဦးစားပေးပြီး ရေးထားတဲ့စာအုပ်ကို မဖတ်ချင်ဘူး။ လွမ်းစရာ ဆွဲစရာဆိတာ ဘဝမှာ ဖြစ်တတ်တာ သဘာဝပါ။ ဒါကို လက်ခံပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လွမ်းနေရတာဟာ ဘဝမှာ ဦးစားပေးပြီး လုပ်ရမဲ့ အလုပ်မဟုတ်ဘူး။

ငယ်ငယ်တွန်းက ဆရာကြီးမဟာဆွဲ ရေးခဲ့တဲ့ ဝါယွှတွေကို အများကြီး ဖတ်ခဲ့ပါတယ်။ ယောက်၍သီသတဲ့ စိတ်ကို မွေးပေးတဲ့ စာမျိုးကို ကြိုက်တယ်။ ကဗျာတွေဖတ်တဲ့အခါလည်း သဲ့ကို အားပေးတဲ့ကဗျာကို ကြိုက်တယ်။ William Ernest Henley ရဲ့ ကမ္မာကျော်ကဗျာ ဖြစ်တဲ့ Invictus ဆိတဲ့ ကဗျာကို သိပ်ကြိုက်တယ်။ မကြာသေးခင်က အခါကဗျာကို ပြန်ပတ် လိုက်ရတယ်။ ဘယ်သူမှ အနိုင်ယူလို မရတဲ့ သူကို Invictus လိုခေါ်တယ်။ ဒီကဗျာကို မြန်မာစာပတ် ပရီသတ်အတွက် မူရင်းနဲ့တွဲပြီး ဘာသာ ပြန်ပေးနိုင်ရင် သိပ်ကောင်းမယ်။

I am the master of my faith;

I am the captain of my soul.

“ငါသည် ငါ ကံကြမှာ၏ အရှင်သခင် ဖြစ်၏။

ငါသည် ငါစိတ်ဓာတ်၏ ပုံကိုင်ဖြစ်၏။” ဆိုတဲ့အပိုဒ်နဲ့

My head is bluddy but unbowed.

“ငါစိတ် ဦးခေါင်းသည် သွေးချင်းချင်းနိနေ၏။ သို့သော ညွှတ်ကား မညှတ်၏။”

ဆိုတဲ့အပိုဒ်တွေကို သိပ်ကြိုက်တယ်။ ဘာဖြစ်လို သူဦးခေါင်းက သွေးချင်းချင်း နိနေရတာလဲ။ သူက ဘာဖြစ်လို ဦးမညှတ်တာလဲ။

“ငါသည် ငါစိတ်ဓာတ်၏ ပုံကိုင်ဖြစ်၏။” လို ပြောချင်ရင်

ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် ကောင်၊ ကောင်း သိမှုရမယ်။

ကိုယ့်စိတ်ကို သူများ လွှမ်းမိုးတာကို လက်မခံတဲ့စိတ်ထား။

ဒါ လွတ်လပ်တဲ့သူ အတွက်ပဲ။ သတိရှိတဲ့သူ အတွက်ပဲ။

စာပေအကြောင်းပြောမိရင် ဆုံးမှာမဟုတ်တော့ဘူး။

ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် ဖန်တီးချင်ရင် ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် သိနေဖို့
သိပ်အရေးကြီးတယ်။ ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် သိနေမှ ကိုယ့်စိတ်ကို ဘယ်
အရှေ့တွေက ဖမ်းတားထားတယ်ဆိုတာ မြင်မယ်။ မြင်မွ လွတ်မယ်။ မမြင်ရင်
မလွတ်ဘူး။ စိတ်က လွတ်လပ်လာမှ သတိတွေ အင်အားတွေ ဖြစ်လာမယ်။

စိတ်က လွတ်လပ်လာလေလေ အားရှုံးလာလေလေ စွန့်စားချင်
လေလေပဲ။ အဲဒါကြောင့် ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် သိလာလေလေ စွန့်စားချင်
လေလေပဲ။ ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် သိလာလေလေ ကိုယ့်အရည်အချင်းတွေကို
သုံးချင်လေလေပဲ။ အရည်အချင်းကို မသုံးရရင် ဘယ်လောက် စည်းစိမ်းပို့ပြီ
နေရနေရ မကျေန်ပိုင်ဘူး။ စည်းစိမ်းဆိုတာ ဘဝ မဟုတ်ဘူး။ အရည်အချင်း
ကို သုံးရတာမှ ဘဝ။ အရည်အချင်းတွေ တိုးနေမှ ဘဝ။ အရည်အချင်း
မတိုးဘူး။ အသိဉာဏ်မတိုးဘူး ဆိုရင် ဘဝလို့ မခေါ်စိုင်ဘူး။ ‘ဘဝ’
ဆိုတာရဲ့ အမိပါယ်ကိုက တို့ပွဲ့မှုလို့ အမိပှာယ်ရတယ်။

I live my life in my own way.

ငါဘဝကို ဒါ ကိုယ့်နည်း ကိုယ့်ဟန်နဲ့ နေတယ်။

အဲဒီလိုပဲ နေချင်တယ်။ အဲဒီလိုပဲ နေမယ်။ ကိုယ့်နည်း ကိုယ့်ဟန်နဲ့
မနေရင် ဘယ်သူနည်း ဘယ်သူဟန်နဲ့ နေရမလဲ။ လွတ်လပ်တဲ့သူဟာ
ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နဲ့ပဲ နေတယ်။ ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နဲ့
နေချင်ရင် စွန့်စားရတယ်။ စွန့်စားတဲ့သူမဲ့ ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နဲ့ နေစိုင်တယ်။

ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နဲ့ စွန့်စွာနှစ်စားစားနေတဲ့သူမှ လွတ်လပ်တဲ့သူဖြစ်တယ်။ ဒီဘချက်တွေက တစ်ခုနဲ့တစ်ခု ဆက်စပ်နေတယ် ...နော်။ သတိနဲ့ နေတာကနေ စပါ။ အဲဒီက စမှ စလိုရတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက သတိနဲ့ နေပါလို့ အကြောင်းကြောင်း မှာခဲ့တာ အဲဒါကြောင့်။ လွတ်လပ်တဲ့ဘဝကို ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နဲ့ နေစိုင်တဲ့နည်းကို ပေါ်ခဲ့တာ။ ဒါကြောင့် ဒီနည်းကို ပေါ်ခဲ့တဲ့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ကျေးဇူးဟာ သိပ်ကြီးပါတယ်။

“မူလွှာ မောင်ယံး”

“ကိုယ်တိုင် လွတ်လပ်၍ သူတစ်ပါးအား လွတ်လပ်စေမည်။”

အဲဒါ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်။ အဲဒါဟာ တကယ် စိတ်ဓာတ် အင်အားကြီးပြီး လွတ်လပ်တဲ့သူမှသာ ထာခိုင်တဲ့ ရည်မှန်းချက်ပဲ။ ဒီထက် မြင့်တဲ့ ရည်မှန်းချက် မရှိနိုင်တော့ဘူး။ ဒါ အမြင့်ဆုံး ရည်မှန်းချက်ပဲ။

I do my things in my own way.

ကိုယ်လုပ်ချင်တဲ့အလုပ်ကို ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နဲ့ လုပ်တယ်။

အဲဒါ လွတ်လပ်တဲ့သူ။ ဘယ်သူကိုမှ မတုဘူး။ ကိုယ်လုပ်တဲ့အလုပ်ကို ကိုယ်ကြိုက်ဖို့ သိပ်အရေးကြီးပါတယ်။ ငါ ဒီ ဒီထက်ကောင်းအောင် လုပ်နိုင် သလား ဆိုတာပဲ မေးဖို့လိုတယ်။ လူတွေကြိုက်မှာလား မကြိုက်ဘူးလား ဆိုတာက သိပ်အရေးမကြီးဘူး။ လူတွေက ကောင်းတယ် မကောင်းဘူး လို့ ဝေဖန်တာဟာ သူတို့နဲ့ ဆိုင်တယ်။ အဲဒါ သူတို့ရဲ့ ထင်မြင်ချက်ပဲ။ သူတို့ အခွင့်အရေးပဲ။ သူတို့ထင်မြင်ချက်ကို လိုက်ပြီး သူတို့က ကောင်းတယ် လို့ ဝေဖန်လာအောင် မလုပ်နိုင်ဘူး။

ငွေရိုက် အမိက ထားရှင် လူတွေကြိုက်ပါမလား ဆိုတာကို ပထမ မေးရမယ်။ ငွေရိုက် အမိက မထားရှင် ငါ ကြိုက်ရဲ့လား ဆိုတာကို

အမိက မေးရမယ်။ “ငါ လုပ်တဲ့ အလုပ်ကို ငါ မကြိုက်ရင် ဘယ်သူတွေ ဘယ်လောက်ကြိုက်ကြိုက် ငါအတွက် ကျေနပ်စရာ မဟုတ်ဘူး။ ငါ လုပ်တဲ့ အလုပ်က ငါ ဘယ်လိုလူ ဆိတာကို ဖော်ပြန်တယ်။ ဒါကြောင့် ငါ အလုပ်ဟာ ရှိသားမျှရှိတဲ့အလုပ် ဖြစ်ရမယ်။ authentic ဖြစ်ရမယ်။ လျှည့်စားတဲ့အလုပ် မဖြစ်ရဘူး။ real ဖြစ်ရမယ်။ အတု မဖြစ်ရဘူး။ ဒါကြောင့် ငါအလုပ်ကို ငါနည်း ငါဟန်နဲ့ လုပ်နိုင်မယ်။ ဒီတစ်နည်းပဲ အကောင်းဆုံးနည်း ရှိတယ်။ တစ်စုံတစ်ယောက် ကျေနပ်အောင်၊ အားရုအောင် ဆိုပြီး ငါ ယုံကြည်ချက် ငါခံယူချက်နဲ့ မကိုက်တာကို မလုပ်နိုင်ဘူး။ အမှန်တရားကလွှဲလို ငါမှာ ကာကွယ်စရာ ဘာမှမရှိဘူး။ လူကြိုက်များအောင် လုပ်စရာ ဘာမှမရှိဘူး။” အဲဒါ လွတ်လပ်တဲ့သူရဲ့ စိတ်ဓာတ်နဲ့ လုပ်ပုံလုပ်နည်းပဲ။

လွတ်လပ်တဲ့သူ သူ့ဘဝကို သူ့နည်းသူ့ဟန်နဲ့နေပြီး သူ့အလုပ်ကို သူ့နည်းသူ့ဟန်နဲ့ လုပ်ပြီး ကျေနပ်နေနဲ့သူ့ကို လူတွေက သိပ် မကြိုက်ကြဘူး။ ဘာဖြစ်လိုလဲ ဆိုတော့ အဲဒီလိုလူကို ဘယ်သူမှ ဘာလုပ်ရမယ်၊ ဘယ်လို လုပ်ရမယ်၊ ဘယ်လိုနေရမယ် လို ပြောလို မရတော့လိုပဲ။ လူတွေက သူတို့ ခြေယွယ်လို ရတဲ့ သူကို ကြိုက်တယ်။ ‘ကျွန်တော် ဘာလုပ်ရမနဲ့ မသိဘူးများ၊ ဘယ်လို လုပ်ရမနဲ့ မသိဘူးများ၊ ဘယ်လို လုပ်ရမနဲ့ မသိဘူးများ၊ ဘယ်လို လူကို လူတိုင်း ဆရာလုပ်လို ရတယ်။ ဆရာလုပ်ချင်တဲ့သူတွေက သိပ်များတယ်။

‘ကျွန်တော် ဘာလုပ်ရမယ်ဆိုတာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် သိပါတယ်။ ဘယ်လိုလုပ်ရမယ် ဆိုတာ သိပါတယ်။ ကျွန်တော်ဘဝကို ကျွန်တော် စိတ်ကြိုက် နေပါတယ်။ ကျွန်တော်ကို ဘယ်သူမှ ဘာမှ ပြောနေစရာ မလိုပါဘူး’လို

ပြောတဲ့သူကို သိပ်မျိုးတယ်။ သိပ်အမြင်ကပ်တယ်။ ကြည့်လို့ မရဘူး။ ‘စောင့်ကြားကြားနဲ့ ဘဝင်မြင့်နေတဲ့လူ’ လို့ ဝေဖန်ကြတယ်။ ခေါင်းထောင်ရင် ခေါင်းကို ထွေချင်ကြတယ်။ ခေါင်းငွေနေတဲ့ သူကိုမှ ကြိုက်တယ်။ မော်ပူးစေ ဆိုမှ ခေါင်းမော်ရမယ် ပေါ့။

လွှတ်လပ်ပြီး သူဟာသူ လုပ်ချင်တာလပ်ပြီး ပျော်နေတဲ့သူကို မကြိုက်ဘူး။ ငါဟာငါ ဘယ်သူကိုမှ ဒုက္ခမပေါ့ပဲ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် နေမယ် ဆိုရင် သိပ်မကြိုက်တော့ဘူး။ လွှတ်လပ်ချင်တဲ့သူဟာ ဒီအချက်ကို သတိထားပါ။

တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် နဟားကြီး ထိုးထားချင်ကြတယ်။ ‘နှင်က ငါအကြိုက်အတိုင်း နေ၊ ငါက နှင့်အကြိုက်အတိုင်း နေမယ်’ အဲဒါဆို နှင်လည်း လုပ်ချင်တာ လုပ်လို့ မရတော့ဘူး။ ငါလည်း လုပ်ချင်တာလပ်လို့ မရတော့ဘူး။ နှင် မရှိရင် ငါ နေလို့ မဖြစ်ဘူး။ ငါ မရှိရင် နှင် နေလို့ မဖြစ်ဘူး။ အဲဒီလို့ ဘယ်သူမှ မလွှတ်လပ်အောင်နေတဲ့ နေနည်းကို စီစဉ်ထား ကြတယ်။ အဲဒီလို့ သဘောထားမျိုးကို ကြိုက်ကြတယ်။

တကယ်တော့လည်း ဘယ်သူအကြိုက်မှ ဘယ်သူ မနေနိုင်ပါဘူး။ သူများအကြိုက် နေတယ်ဆိုတာ ပါစပ်ပြောပါ။ တစ်ယောက်အကြိုက် တစ်ယောက် မလိုက်နိုင်လို့ ပြဿနာတွေ များ၊ စကားတွေ များ၊ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် မကျေမနပ်တွေ ဖြစ်နေကြတာ။ မဖြစ်နိုင်တာ ကြီးကို မျော်လင့်နေတာ၊ စိတ်ကူးယဉ်နေတာ။ အမှန်ကို အမှန်အတိုင်း အရှိကို အရှိအတိုင်း ပြောရရင် – ရာခိုင်နှုန်းပြည့် တစ်ယောက် အကြိုက်ကို တစ်ယောက် မလိုက်နိုင်ပါဘူး။ တစ်ခါတလေ နည်းနည်းလောက်တော့ အလိုလိုက်တာ ရှိမယ်။

အဲဒီတော့... မိတ်ဆင်ရဲအောင် တမင်တကာ မလုပ်ဘူး။ တတ်စိုင်တာ ကို တတ်စိုင်သလောက် လုပ်ပေးမယ်။ ဒါပေမဲ့ လွတ်လပ်မှု အများဆုံးရှိအောင် နေမယ်။ ဘယ်သူမှ ကိုယ့်အကြိုက်အတိုင်း နေရမယ်လို့ မမျှော်လင့်ဘူး။ မတောင်ဆိုဘူး။ ကိုယ့်ဘဝသံသရာခရိုးကို ကိုယ် သွားနေတာ။ အကြောင်း ရှိလို့ ဒီဘဝမှာ လာပြီး ဆုံးမိုက်တယ်။ တစ်ယောက်ရဲ့ အကောင်းဆုံး စိတ်ထားတွေ အရည်အချင်းတွေ ထွက်ပေါ်လာအောင် တစ်ယောက် အကူအညီပေးမယ်။ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် မပိုင်ဘူး။ အနိုင် ယူရမယ့် သူတွေ မဟုတ်ဘူး။ သူမိုင် ကိုယ်စိုင် လုပ်နေရမယ်သူတွေ မဟုတ်ဘူး။ သူမိတ်ကူးနဲ့ သူဘဝကိုသူ ကျေနှပ်အောင် နေ၊ ကိုယ့်မိတ်ကူးနဲ့ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် ကျေနှပ်အောင် နေမယ်။ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် အရှုံးသားဆုံး ဆက်ဆံမယ်။ မလှည့်စားဘူး။ ဒါဆို တော်လောက်ပါပြီး။ သိပ်ကျေနှပ်စရာ ကောင်းပြီး။

အရေးကြီးတာက အရှုံးသားဆုံး ဆက်ဆံဖို့ မလှည့်စားဖို့။ အနိုင်ရဖို့က အရေးမကြီးပါဘူး။ မလိုအပ်ပါဘူး။ အဲဒီလို လွတ်လပ်တဲ့ ဆက်ဆံရေးပုံစံကို ပန်တိုးတာကိုက စွန့်စားမှုတစ်မျိုးပဲ။ အဲဒီလို လုပ်စိုင်ဖို့ ဘယ်လောက် စွန့်စားရမယ်ဆိုတာ လက်တွေ့လုပ်ကြည့်မှ သိမယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်လည်း ယုံကြည့်မှု ရှိမှ လုပ်စိုင်မယ်။ သူကိုလည်း ယုံကြည့်မှု ရှိမှ လုပ်စိုင်မယ်။ ယုံကြည့်မှုရှိရင် လွယ်လွယ်လေးပါ။ ခက်နေတာ ဘာကြောင့်လဲ။ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် မယုံလိုပါ။ စဉ်စားကြည့်ပါ။ ရှင်းနေပါတယ်။ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် အနိုင်ရမှ ကျေနှပ်နေလိုပါ။ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ယုံကြည့်တယ်။ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် အနိုင်မယူချင်ဘူး ဆိုရင် လွယ်လွယ်လေး။ လုပ်နေဖို့တောင် မလိုဘူး။ ဖြစ်သွားပြီး။

တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် အကောင်းဆုံး မိတ်ဆွေတွေ ဖြစ်ဖို့
သိပ်အရေးကြီးပါတယ်။ ကလျာဏမိတ္တာတွေ ဖြစ်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။
တကယ်တော့ သူ့ဘဝနဲ့သူ ကိုယ့်ဘဝနဲ့ကိုယ်ပါ။ ဘဝန်ခုက္ခာ တစ်ခြားဖောင်
ပေါင်းလို့ မရပါဘူး။ ရတယ်လို့ ယုံရင် လုပ်ကြည့်လိုက်ပါ။ မကြာခင်
တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် နဖါးကြီး ထိုးလိမ့်မယ်။

If every thing is certain there will be no freedom.

အရာရာတိုင်းဟာ သေချာနေရင် လွတ်လပ်မှု မရှိနိုင်တော့ဘူး။

ဒီအတိုင်း လုပ်ကို လုပ်ရမယ်။ နောက်တစ်မျိုးကို ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ
ပြောင်းလို့ မရှိနိုင်တော့ဘူး ဆိုရင် လွတ်လပ်မှု မရှိတော့ဘူး။ ရွေးစရာ
လမ်းတွေ အများကြီးရှိနေရင် ဘာလုပ်ရမယ်လို့ တိတိကျကျ ပြောလိုမရဘူး။
ဘယ်လို့ လုပ်ရမယ် ဆိုတာ မသေချာလို့ လွတ်လပ်မှု ရှိနေတာ ...နော်။

ဒီအချက်ကို ရှုံးအောင် ထပ်ပြောနေတာ ဘာကြောင့်လဲ။ လူတွေဟာ
သေချာတာကို သိပ်လိုချင်နေတယ်။ အခုခေတ်မှာ မသေချာ မရေရတာတွေက
များလွန်းနေတော့ တစ်ခုခု သေချာနေတာကို သိပ်လိုချင်တယ်။ စိတ်
မအေးရတာ စိတ်မချုရတာ များလွန်းလို့ စိတ်အေးလက်အေး စိတ်ချုလက်ချု
နေချင်တယ်။ လူတွေဟာ မသေချာမှုတွေ မရေရမှုတွေ လှည့်စားမှုတွေ
ကြောင့် စိတ်မောနေပြီး။ အဲဒါကို နားလည်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အခုခေတ်မှာ
စိတ်ချုလက်ချု စိတ်အေးလက်အေး နေလို့ မရတော့ပါဘူး။ ကိုယ် မမျှော်မှန်း
ထားတာတွေဟာ တစ်မျိုးပြီး တစ်မျိုး ဖြစ်လာနေတယ်။ အဲဒါကို စိတ်မည်
ပါနဲ့။ စိတ်ည်စေနေလို့ မထူးပါဘူး။ မသေချာတာကိုပဲ ကျေကျေနှင့်နှင်း
လက်ခံလိုက်ပါ။ အဲဒါ စိတ်ဓာတ် ရင့်ကျက်မှုဖြစ်တယ်။ အဲဒါ သဲ့လိုပဲ။
ဉာဏ်ကို ပိုသုံးပါ။ စိမ့်ယာ ပိုထုတ်ပါ။ ကြိုးစားပါ။

ကြောက်တတဲ့သူဟာ သူအမြဲနေနေကျ နေရာမှာပဲနေတယ်။ နေရာအသစ်ကို မသွားချင်ဘူး။ နေရာအသစ်မှာ သူ မသိတာတွေက များတယ်။ အဲဒါ မသိတာတွေကို သူ ကြောက်တယ်။ လုပ်နေကျ အလုပ်ကိုပဲ လုပ်တယ်။ လုပ်နေကျဖြစ်လို လုပ်တတ်တယ်။ ဘယ်လို လုပ်ရမလဲ လို မေးစရာမရှိဘူး။ ဖြားစရာမရှိဘူး။ ဖြားမှာ မကြောက်ရဘူး။ အဲဒါ စိတ်အေးရတယ်။ သူဟာ ဗိုဝင်ဘ် ထဲမှာပဲနေတယ်။ သိပြီးသားထဲမှာ နေတယ်။ သိပြီးသားဟာ သေချာတယ်။ သိပြီးသားဟာ စိတ်ချုပုတယ်။ စိတ်အေးရတယ်။ စိတ် သက်သာတယ်။ ဘာမှ စဉ်စားစရာမလိုဘူး။ မေးစရာ မလိုဘူး။ ရှုံးစမ်းစရာ မလိုဘူး။ လေ့လာစရာ မလိုဘူး။ သိပြီးသားဟာ လမ်းဆုံးပဲ။ သိပြီးသားဟာ မေးခွန်မရှိတော့ဘူး။ အပြေတွေပဲ ရှိတယ်။ နည်းအသစ်ကို မရှာရတော့ဘူး။ ဘာမှစုံဖြတ်စရာ မလိုတော့ဘူး။ ဦးနောက်ကို အနား ပေးထားလို ရတယ်။ ဦးနောက်ကို အငြိမ်းစား ပေးလိုက်လို ရတယ်။ ဒါပံ့မဲ လွှတ်လပ်မှုတော့ မရှိဘူး။

unknow မသိတဲ့ နယ်မြေထဲကို သွားရင် မသေချာတာတွေကို ရင်ခိုင်ရမယ်။ မလုပ်တတ်တာတွေကို လုပ်ရမယ်။ မေးခွန်တွေ အများကြီး မေးရမယ်။ ရှုံးစမ်းရမယ်။ လေ့လာရမယ်။ ဆုံးဖြတ်ရမယ်။ အဲဒါ သိပ်တာဝန် ပြိုးတယ်။ ဒါကြောင့် လူတွေဟာ unknow ကို ကြောက်တယ်။ မသိတဲ့ နယ်မြေထဲကို သွားရင် 'ငါ မသိပါလား' ဆိုတာ ပေါ်လာတယ်။ 'ငါ သိတယ်' ဆိုတဲ့ စိတ်နဲ့ နေရတာ စိတ်ချုမ်းသာတယ်။ 'ငါ မသိပါလား' ဆိုတာကို ကြောက်တယ်။ အဲဒါတော့ မသိတဲ့ နယ်မြေထဲကို မသွားရဘူးပေါ့။ သိတဲ့ နယ်မြေမှာပဲ ကျောက်ချုပြီး နေလိုက်တယ်။ ကျောက်ချုပြီး နေချင် သလား။

“မနေချင်ပါဘူး ဘုရား။”

ဒါပေမဲ့ တိုးတက်ချင်ရင် အေကော်မ မသိတဲ့နယ်မြေထကို ဘွားရမယ်။ အဲဒါမဲ့ မဖြစ်မနေ ကြိုးတားရမယ်။ မဖြစ်မနေ ကြိုးတားမဲ့ အရည်ချင်းတွေ ထွက်လာမယ်၊ ပညာတွေ တိုးလာမယ်၊ ခံနိုင်ရည် ပို့ဗျာမယ်။ တဖြည့်းဖြည့်း ကြောက်နိတ် နည်းဘွားမယ်။ ရဲလာမယ်။ မိတ်ပေါ်ပါးလာမယ်။ ဂိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် ယုံကြည်လာမယ်။ လူကြီး ဖြစ်လာမယ်။ လွတ်လပ်မယ်။

ကော်မ သိတဲ့နေရာမှာပဲ နေရင် လူကြီး မဖြစ်နိုင်ဘူး။ မရင့်ကျက် နိုင်ဘူး။ ကလေးဆန့်နေမယ်။ မသိတဲ့နယ်မြေထကို မရဲတရဲနဲ့ ဘွားရင်းနဲ့ ရဲလာတဲ့အပါ လူကြီးဖြစ်လာတယ်။ လူကြီးဖြစ်ချင်ရင် မလုပ်ဖူးတာကို ရှာဖိုး လုပ်နေပါ။ လူအသစ်တွေနဲ့ ပေါင်။ နေရာအသစ်ကို ဘွား၊ အလုပ်အသစ်ကို လုပ်။ နေရာအဟောင်းမှာ လူဟောင်းတွေနဲ့ပဲ ပေါင်းပြီး လုပ်နေကျကိုပဲ လုပ်ရင် မိတ်တော့ သက်သာမယ်။ မတိုးတက်ဘူး။

တကယ်တော့ မိခေတ်မှာ နေရာသစ်ကို ဘွားရတဲ့ဘူး များပါတယ်။ လူသစ်တွေနဲ့ ပေါင်းရတယ်။ မလုပ်ဖူးတာတွေ လုပ်နေရပါတယ်။ အဲဒီတော့ စောစောကတည်းက ကြိုတင်ပြီး ပြင်ဆင်ထားလိုက်တာ မကောင်ဘူးလား၊ ဘွားခါန့်ဖူး ကပ်ပြီးပြင်ရင် အဆင်သင့်မဖြစ်ပဲနဲ့ ဘွားရမယ်။

ငယ်ငယ်ကတည်းက အလုပ် အမျိုးမျိုး လုပ်ပါ။ မလုပ်ဖူးတာကို လုပ်ကြည့်ချင်တာ ကလေးတွေရဲ့ သဘာဝပါ။ လူကြီးတွေက ဂိတ်ပင်တာ များလို့ မလုပ်ဖြစ်တာနဲ့ ကြာတော့ မလုပ်ရတော့ဘူး။

စွဲနှစ်စွဲစားစား လုပ်တဲ့ဘူးတွေအကြောင်းကို ရှာဖတ်ပါ။ စွဲနှစ်စားစား ဆိုတာ အသက်အန္တရာယ်ရှိတဲ့ အလုပ်ကို လုပ်တာလို့ အမို့ယ် ကောက်ကြ တယ်။ အဲဒါ စွဲနှစ်စားတယ် ဆိုတဲ့ စကားလုံးရဲ့ အကြမ်းစား အမို့ယ်ပဲ။

မလုပ်ပူးတာ ဘာကိုမဆို လုပ်တာဟာ စွန့်စားတာပဲ။ မတွေ့ပူးတဲ့အတွေးကို
တွေးတာလည်း စွန့်စားတာပဲ။ ဘုန်းကြီးက အဲဒီ မတွေ့ပူးတဲ့အတွေးကို
တွေးတဲ့ စွန့်စားမှုကို သိရ သဘောကျတယ်။ ဘုန်းကြီးက အတွေးအခေါ်
ရိုင်းမှာ စွန့်စားတဲ့သူ ဖြစ်တယ်။

Nobody knows what is going to happen.

ဘာဖြစ်မယ် ဆိုတာ ဘယ်သူမှ မသိပါဘူး။
သိတယ် လို ပြောတဲ့သူဟာ လှည့်စားချင်တဲ့သူပဲ။

Everything is a challenge.

အခြေနေတိုင်းဟာ ကိုယ့်ကို စိန်ခေါ်နေတယ်။
သဲ့ဘို့တဲ့သူဟာ စိန်ခေါ်နေတဲ့အခြေအနေကို ကြိုက်တယ်။

Everything is a possibility.

အခြေအနေတိုင်းမှာ ဘာမဆို ဖြစ်စိုင်တယ်။
ဘာမဆိုဖြစ်စိုင်လို ကိုယ့်မှာ ရွေးစရေးတယ်။

Find your own pathways.

ကိုယ့်လမ်းကို ကိုယ် ရှာပါ။
လမ်းမရှိရင် လမ်းဖေါက်ပါ။ သူများ မသွားတဲ့ နေရာကို သွားပါ။
Take the risk! စွန့်စားပါ။

စွန့်စားတဲ့သူမှ အသက်ဝင်နေတဲ့သူ ဖြစ်တယ်။ ရှင်သနနေတဲ့သူ
ဖြစ်တယ်။ ကြီးထားနေတဲ့သူ ဖြစ်တယ်။

လွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ မကြားတော့ဘူး

မျက်မှန်ကို ဒီနေ့မှ စတင်တဲ့သူဟာ သူ့အခေါင်းပေါ်မှာ မျက်မှန် ရှိနေတာကို အချိန်ပြည့် သတိထားမိနေတယ်။ နေရတာ မလွှတ်လပ်ဘူး။ ခကာခကာ မျက်မှန်ကို ဆွဲတ်ကြည့်တယ်။ တပ်ကြည့်တယ်။ မျက်မှန်ကို မကြားမကြာ အဝတ်နဲ့သွေတ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ မျက်မှန်တပ်တာ ကြာဘွားတဲ့ ဘာခါ မျက်မှန်တပ်တာမှန်း မသိတော့ဘူး။ မျက်မှန်ဟာ ကိုယ်မျက်စာရဲ့ အပိတ်အပိုင်းတစ်ခုလို့ ဖြစ်သွားပြီး။ မျက်မှန်တပ်တာတယ် ဆိုတာကို မေ့ထားလို့ ရသွားပြီး။

စိတ်ကောင်းရှိတဲ့သူ စေတနာကောင်းတဲ့သူဟာ သူကိုယ်ကို သူ 'ငါ စိတ်ကောင်း ရှိတယ်၊ ငါ စေတနာ ကောင်းတယ်'လို့ မတွေ့တော့ဘူး။ အဲဒီလို့ တွေ့နေသေးတယ် ဆိုရင် စိတ်ကောင်း တကယ် မရှိသေးဘူး။ စိတ်ကောင်းရှိဖို့ ကြိုးစားနေတဲ့ အဆင့်မှာပဲ ရှိသေးတယ်။ လုပ်ယူနေရတဲ့ အဆင့်မှာပဲ ရှိသေးတယ်။ စိတ်ကောင်းရှိတာဟာ သူပင်ကို သဘာဝ မဖြစ်သေးဘူး။ တကယ် စိတ်ကောင်း ရှိတဲ့သူ ဖြစ်သွားတဲ့ ဘာခါ သူ စိတ်ကောင်း ရှိတာကို သူ မေ့ထားလိုက်ပြီး။ မတွေ့တော့ဘူး။ အဲဒီဘာခါမှာ သူဟာ တကယ် စိတ်ကောင်းရှိတဲ့သူ ဖြစ်သွားပြီး။

ခွင့်လွှတ်တတ်တဲ့သူဟာ ခွင့်လွှတ်ပြီးသား ဖြစ်နေတယ်။ 'ငါ ခွင့်လွှတ် လိုက်တယ်'လို့ မတွေးဘူး။ 'ငါ ခွင့်လွှတ်တယ်၊ ငါ ခွင့်လွှတ်တယ်'လို့ ခကာခကာ တွေ့နေရင် ဘယ်လို့ အမိပိုယ် ပေါက်သလဲ။ ခွင့်မလွှတ်စိုင် သေးဘူး လို့ အမိပိုယ်ပေါက်တယ်။ ခွင့်လွှတ်ဖို့ ကြိုးစားနေတယ်။ ခွင့်လွှတ်လိုက်မယ်လို့တောင် မတွေ့တော့တဲ့အချိန်မှာ တကယ် ခွင့်လွှတ်စိုင်ပြီး။

ရောင့်ရဲတဲ့သူဟာ ရောင့်ရဲတယ်။ ဒါပေမဲ့ 'ငါက ရတာနဲ့ ရောင့်ရဲတယ်' လို မတွေ့ဘူး။ ကိုယ် ရောင့်ရဲကြောင်းကို သူများကို မပြောတော့ဘူး။ ငါက ရောင့်ရဲတယ် လို မကြာခဏပြောနေရင် တကယ် ရောင့်ရဲတာ မဟုတ်သေးဘူး။ ရောင့်ရဲတယ် ဆိုတဲ့ ဂုဏ်ကို လိုချင်နေသေးတယ်။ ကိုယ့်ကို ရောင့်ရဲတဲ့သူလို အများ မြင်အောင် သိအောင် လုပ်နေတယ်။ အဲဒါလို ဂုဏ်ကို လိုချင်နေသေးတာကိုက မရောင့်ရဲသေးလိုပဲ။

အဲဒါလိုပဲ ဥပုသံစောင့်တယ်။ တရားအားထုတ်တယ်။ အဲဒါကို လူတွေ သိအောင် ပြောနေတယ် ဆိုရင် မလုပ်ခင်ကတည်းက လူသိခေါ်ပဲတဲ့ဆန္ဒ ရှိနေတယ်။ အဲဒါလို ဆန္ဒရှိနေရင် စေတရာ မမှန်သေးဘူး။ အတ္ထီတိက ထွမ်းမိုးထားတုန်းပဲ။ အတ္ထီတိနဲ့ လုပ်နေတယ်။ ငါက သူများထက် ပိုလုပ် နိုင်တယ် ဆိုတဲ့ မာနိတ်က ထွမ်းမိုးနေသေးတယ်။

အတ္ထီတိ၊ မာနိတ်တို့ မရှိတော့ရင် လုပ်ချင်တဲ့ဆန္ဒရှိလို လုပ်လိုက် တယ်။ အဲဒါအကြောင်းကို မပြောတော့ဘူး။ မေးရင်တောင် လိုတာထက် ပိုမပြောဘူး။ တိုတိုနဲ့ လိုရင်ပဲ ပြောမယ်။

စာအိုင်တာ ဂုဏ်တစ်ခု မဟုတ်သလို မစာပဲနေအိုင်တာလည်း ဂုဏ်တစ်ခု မဟုတ်ပါဘူး။ တချိုက စာအိုင်တာကို ကြားတယ်။ တချိုက မစာပဲနေအိုင်တာကို ကြားတယ်။ နှစ်ဦးစလုံးဟာ မလွှတ်လပ်တဲ့သူတွေပဲ။

အပျော်အပါးတွေကို များများခံစားတဲ့သူက သူ ခံစားအိုင်တာကို ကြားတယ်။ အပျော်အပါးတွေကို မခံစားတဲ့သူက သူ မခံစားတဲ့အကြောင်းကို ကြားတယ်။ နှစ်ဦးစလုံးရဲ့မြို့တို့ဟာ သဘာဝချင်း တူတူပဲ။ ကြားတာဟာ မလွှတ်လပ်တာပဲ။

ကောင်းတာကို လုပ်တဲ့အခါမှာ
 လူသိစစချင်တဲ့စိတ် အားကြီးနေရင် လွတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့
 လုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ တကာယ်ကောင်းတဲ့သူဟာ
 'ငါကောင်းတယ်' လို့တောင် မတွေးတော့ဘူး။

တရားဟာ ကိုယ့်ဘဝနဲ့ ထပ်တူဖြစ်နေရင် လုပ်နေပေမဲ့ လုပ်နေတယ်လို့
 မတွေးတော့ဘူး။ ကိုယ့်ရဲ့ ပင်ကို သဘာဝ ဖြစ်သွားပြီး။ အသက်ရှုနေသလို
 ဖြစ်သွားပြီး။ ဒုလုံးခုန်နေသလို ဖြစ်သွားပြီး။ တမင်တကာ လုပ်ယူနေရရင်
 သိနေတယ်။ ပင်ကိုဖြစ်သွားရင် မသိတော့ဘူး။ လုပ်နေရတယ်လို့ မထင်တော့
 ဘူး။

စာနည်းနည်း တတ်တဲ့သူဟာ သူကို လူတွေက စာတော်တော်
 တတ်တယ် လို့ ထင်စေချင်တယ်။ ဒါကြောင့် အကိုးအကားတွေ များများနဲ့
 ပြောချင်တယ်။ ရေးချင်တယ်။ စာပေကို တကယ် ချုစ်လို့ လေ့လာတဲ့သူဟာ
 နှစ်တွေကြာလေလေ သူသိတာဟာ နည်းနည်းလေ။ မသိတာက အများကြီး
 ဆိုတာကို သိလာလို့ သူတတ်ကြောင်းကို မပြောချင်တော့ဘူး။ သူကို လူတွေ
 အထင်မကြီးမှာကို မကြောက်တော့ဘူး။ သူဟာ အထင်ကြီးတာ အထင်
 သေးတာ နှစ်မျိုးလုံးကို လွန်မြောက်သွားပြီး။ သူဟာ သူ စာတော်တာကို
 မေးထားလို့ ရှုခွားပြီး။ ဒါကြောင့် စကားပြောတဲ့အခါ မလိုအပ်ပဲနဲ့
 အကိုးအကားတွေကို မထည့်တော့ဘူး။ ရှိုရှိုပဲ ပြောတယ်။ မေးလာမှ
 ပြောတယ်။ မမေးပဲ မပြောဘူး။ သူစိတ်ကို စာက လွှမ်းမိုးမှု မရှိတော့ဘူး။

ငွေများများ မရဖူးတဲ့သူဟာ ပထမအကြိမ် ငွေများများ ရလိုက်ရင်
 အဲဒီငွေထုတ်ကို ဘယ်နေရာမှာ ထားရမှုံး မသိတော့ဘူး။ မကြာခကာ

အဲဒီငွေထုတ်ကို ကိုင်ကြည့်နေတတ်တယ်။ အဲဒီငွေထုတ်ကို စိတ်မချထိ အိပ်တာတောင် စိတ်မဖြောင့်နိုင်ဘူး။ တစ်ရေးနှင့်တောင် သတိရနေတယ်။ ဒါပေမဲ့ ငွေကို ဗျာဗျာဗျာ ရှာမိုင်လာတဲ့အခါ ငွေကို မေတားလိုက်တော့တယ်။ ငွေရရှိ အမိကမထာတော့ပဲ ကိုယ်တန်ဖိုးထားတာကို လုပ်ဖြစ်ဖို့ အမိကထားပြီး အလုပ်လုပ်တယ်။

ငွေနဲ့ ကြားတဲ့သူ အိမ်နဲ့ကြားတဲ့သူ ကားနဲ့ကြားတဲ့သူ ပစ္စည်းနဲ့ကြားတဲ့သူ နိန်တွေခြေတွေနဲ့ ကြားတဲ့သူဟာ တကယ် လူချမ်းသာမဟုတ်သောဘူး။ တကယ် ချမ်းသာတဲ့သူဟာ သူ ချမ်းသာတာကို မေတားလို ရသွားပြီး။ ပြည့်စုနေတဲ့စိတ် ရှိတဲ့သူဟာ သူပိုင်ဆိုင်တာတွေကို မေတားလိုက်ပြီး။

ထမင်းဝနေတဲ့သူဟာ ထမင်းအေးပို့ အကြောင်းကို မတွေးတော့ဘူး။ ထမင်းအေးပြီးပေမဲ့ ထမင်းအကြောင်းကိုပဲ တွေးနေသေးတယ်ဆိုရင် ဘယ်လို ယူဆမလဲ။ သူဖိတ်က ဆာနေသေးတယ်။ ဒီကြောင့်

ငွေဘယ်လောက်ရှိရှိ ငွေအကြောင်းကိုပဲ တွေးနေရင်
သူဖိတ်က မွဲနေခသေးလို့။ သူဟာ မလွှတ်လပ်သေးဘူး။
ငွေရဲ့ကျွန်းဖြစ်နေခသေးတယ်။

တကယ် ရာထူးကြီးကြီးနဲ့ တန်တဲ့သူဟာ ရာထူးအကြောင်းကို မတွေးတော့ဘူး။ သူနဲ့မတန်တဲ့ ရာထူးကို ရထားတဲ့သူဟာ သူရာထူးအကြောင်းကို သူ မေလိုမရဘူး။ ဘယ်သူနဲ့ တွေးတွေး သူရာထူးကို တလေးတစား အကြိမ်ကြိမ်ခေါ်ပြီး သူကို စကားပြောနေမှ သူကျေန်တယ်။ သူရာထူးကို မခေါ်ပဲ သူနာမယ်ကို ခေါ်တဲ့သူကို သူ ရန်ညိုးထားတော့မယ်။ သူဖိတ်က

သူရှာထူးထက် မြင့်သွားတဲ့အခါမှာတော့ သူ ရှာထူးကို မေ့သွားပြီး၊ တာဝန် ကျေဘောင်တော့ လုပ်မယ်၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီရှာထူးကို အမိက မထားတော့သူ့၊ အဲမိလိုလူမ ရှာထူးနဲ့ တန်တဲ့သူ ပြစ်သွားပြီး၊ သူအလုပ်ကို သူ လွှတ်လပ်တဲ့ စိတ်နဲ့ လုပ်နိုင်ပြီး၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလိုလူက သိပ်ရှားပါတယ်။

ရှာထူးကြီးတဲ့သူတွေနဲ့ သိကြောင်၊ ရင်နှီးကြောင်၊ ပြောနေတဲ့သူဟာ ရှာထူးကို သိပ်အထင်ကြိုးနေတဲ့သူ ပြစ်တယ်၊ သူကိုယ်ကိုသူ နည်းနည်း အထင်သေားတဲ့စိတ် ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် သူရဲ့ ဆက်ဆံရေးတွေဟာ လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ ဆက်ဆံတဲ့ ဆက်ဆံရေး မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်အဆင့်အတန်း ဆိုတာကို မေ့ထားလို ရတဲ့သူ၊ သူအဆင့်အတန်းဆိုတာကိုလည်း မေ့ထားလို ရတဲ့ သူမှာသာ လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ ဆက်ဆံဖိုင်မယ်။

မရှိတာကိုလည်း မေ့ထားဖိုင်မှ၊ ရှိတာကိုလည်း မေ့ထားဖိုင်မှ လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ လုပ်သင့်တာကို ဆက်လုပ်ဖိုင်မယ်။

လွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ သူ လုပ်နိုင်တာကို
အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် လုပ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီကိုစွဲနဲ့
ပတ်သက်ပြီး လုသိအောင် ဖြေားသူး။

လွှတ်လပ်တဲ့သူ ရှုံးလိုက်တာ ... နော်။

~~~~~

ထောင့်စွေအောင် စဉ်းစားပါ

မသိတာဟာ မလွတ်လပ်မှု တစ်မျိုးဖြစ်တယ်။ သိတာဟာ လွတ်လပ်မှု တစ်မျိုး ဖြစ်တယ်။ အသိဉာဏ်နယ်မြေ အသစ်တွေကို ရောက်အောင် သွားရတာ စွန့်စားခန်း တစ်မျိုးဖြစ်တယ်။

ဒါကြောင့် စာပတ်တာဟာ စွန့်စားခန်းတစ်မျိုး ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုရမယ်။ အထူးသပြိုင် အများနဲ့မတူတဲ့ အယူအဆတွေကို ရေးထားတဲ့စာကို ဖတ်ရတာ စွန့်စားခန်း ဖြစ်တယ်။ စွန့်စားရတာ လွတ်လပ်တယ်။ ဒါကြောင့် လွတ်လပ် တာကို ကြိုက်ရင် စာများများ ဖတ်ရမယ်။ စာများများ ဖတ်တဲ့သူများ စဉ်းစားစရာ များများရတယ်။ ခေတ်အဆက်ဆက်က ပညာရှင်တွေနဲ့ ဆွေးနွေး နေရသလို့ ဖြစ်တယ်။ အယူအဆမတူတဲ့ စာတွေကို သေသေချာချာ လေ့လာတဲ့အခါမှာ ထောင့်စွေအောင် စဉ်းစားတတ်လာတယ်။

ကောင်းတယ်ဆိုတာ ဘာကြောင့် ကောင်းတယ်လို့ ဆိုတာလဲ။ မှန်တယ် ဆိုတာ ဘာကြောင့် မှန်တယ်လို့ ဆိုတာလဲ... အဲဒါလို့ မေးခွန်းတွေကို မေးပြီး ကိုယ့်စိတ်ကြိုက် သဘာဝကျေတဲ့အဖြေကို စဉ်းစားတတ်လာတယ်။ အရင်က ကြားခဲ့တာတွေ ဖတ်ခဲ့တာတွေကို “ဟုတ်ရဲ့လား မှန်ရဲ့လား” လို့ မေးခွန်း ထုတ်လာတယ်။ စစ်ဆေးလာတယ်။ ဝေဖန်လာတယ်။ အဲဒါဟာ လွတ်လပ်မှုတစ်မျိုး ဖြစ်တယ်။ သတ္တိတစ်မျိုးလည်း ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် အသိဉာဏ်ပိုင်း လွတ်လပ်မှုကို လိုချင်ရင် ထောင့်စွေအောင် စဉ်းစားတတ်ရမယ်။ ထောင့်စွေအောင် စဉ်းစားချင်ရင် ရွှေထောင့်မျိုးစုံကို ဖတ်ပြီး ဝေဖန်ရမယ်။

လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် မေးခွန်းတွေကို မေးပြီး
လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် အမြေဖိုကို ရှာဖိုင်မှ
ဥာက်ရှိတဲ့သူ ဖြစ်မယ်။

တများများကျက်ရှိနဲ့ ဥာက်ရှိတဲ့သူ မဖြစ်ဘူး။ တများများ ဖတ်ရမယ်။
ဖတ်သမျှကိုလည်း မေးခွန်းထုတ်ရမယ်။ အချေဖတ်နေတာတွေကိုလည်း
ဟုတ်ရဲလား မှန်ရဲလား လို့ မေးခွန်းထုတ်ရမယ်။

အယူအဆ အတွေးအခေါ်ပိုင်မှာ သများလျဉ်စားတာကို မခံရလို့
အရေးကြီးတယ်။ လျဉ်စားတာကို ခံလိုက်ရတာဟာ ရှုက်စရာအကောင်းဆုံးပဲး
လျဉ်စားတာကို ခံရတာဟာ ကိုယ့်လွှတ်လပ်မှု ဆုံးရှုံးသွားတာပဲး။

~~~~~

လွတ်လပ်စွာ ရူးစမ်းရှာဖွေခွင့်

ခွင့်ပြုချက်ဆိုတာနဲ့ ရိုင်ခွင့်ဆိုတာ မတူပါဘူး။ ခွင့်ပြုချက်ဆိုတာ
တစ်ခုတစ်ယောက် သို့မဟုတ် အွေးအစည်းတစ်ခုက ခွင့်ပြုတာ။ ခွင့်ပြုတာ
ဆိုတော့ ခွင့်မပြုရင်လည်း ရတယ် ဆိုတဲ့ အမိပိုယ် ပါနေတယ်။

ရိုင်ခွင့် ဆိုတာက ဘယ်သူ ခွင့်ပြုချက်မှ မလိုဘူး။ ရိုင်ခွင့်ဆိုတာ
မွေးရာပါ အခွင့်အရေး၊ မွေးရာပါ လွတ်လပ်မှု ဖြစ်တယ်။

ရိုင်ခွင့်ကို မပေးပဲတားတာ ရှိတယ်။ ရိုင်ခွင့်တစ်ခုကို ခွင့်ပြုချက်
တောင်းရတယ်ဆိုတာ ရိုင်ခွင့် ဆုံးရှုံးနေတာနဲ့ အတူတူပဲး။ ရိုင်ခွင့်ဆိုတာ

ခွင့်ပြချက် တောင်းနေစရာ မလိုတဲ့ကိစ္စ ဖြစ်တယ်။

‘လွတ်လပ်စွာ တွေးတော့ခွင့် စဉ်းစားခွင့် ပြုတယ်’ ဆိုတဲ့စကားကို စဉ်းစားကြည့်ပါ။ လွတ်လပ်စွာ တွေးတော့ခွင့် ဆိုတာကို ခွင့်ပြချက်တောင်းဖို့ လိုသလား။ ခွင့်ပြချက်မပေးပဲ ထားလိုကော ရသလား။ ကိုယ့်အမြင် ကိုယ့်အယူအဆကို လွတ်လပ်စွာ ဆွေးနွေးခွင့် ဆိုတာ လူတိုင်းရဲ့ ရပိုင်ခွင့်တော်၏ ဖြစ်တယ်။ အဒါကို ဆွေးနွေးခွင့် တောင်းဖို့ လိုသလား။ မလိုပါဘူး။

လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဆွေးနွေးခဲ့ကြလို သိပ္ပါပညာစတဲ့ ပညာရပ်တွေ တိုးတက်လာတာ။ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဆွေးနွေးတာကို မလျှပ်လိုကြရင် တိုးတက်မှု မရှိနိုင်ဘူး။ စဉ်းစားတယ် ဆိုတာလည်း ဆွေးနွေးတာနဲ့ ပေါင်းမှ ထောင့်စွဲအောင် စဉ်းစားလိုရတယ်။ ဆွေးနွေးတာ မရှိပဲ တစ်ယောက်ထဲ စဉ်းစားပြီး ကိုယ် စဉ်းစားတာကို ဘယ်သူကိုမှ မပြောပဲ ထားခဲ့ကြရင် လောကြီးဟာ ဒီအဆင့်ကို ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ ရောက်လာမှာ မဟုတ်ဘူး။

ကိုယ်စဉ်းစားတာနဲ့ သူစဉ်းစားတာကို ညိုနိုင်းမှ အာမန်ကို ရတယ်။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် တစ်ပက်သတ် စဉ်းစားတာကို မှန်တယ်လို အတိအကျ မပြောနိုင်ဘူး။ မှန်ချင်လည်း မှန်မယ်၊ မှားချင်လည်း မှားမယ်။

လွတ်လပ်စွာ စဉ်းစားတာ

လွတ်လပ်စွာ ဆွေးနွေးတာဟာ တိုးတက်မှုအတွက်

မရှိမဖြစ်တဲ့ လိုအပ်ချက်ဖြစ်တယ်။

ဒီအချက်ကို လက်ခံသလား။ လက်ခံတယ် နော်။

နောက်တစ်ချက် စဉ်းစားကြည့်ပါ။ လွတ်လပ်စွာ လေ့လာတာ

ရွှေစမ်းတာ မလုပ်လို့ရင် ဘယ်လောက် စဉ်စားစိုင်မလဲ။ ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် စာပေတွေ အမျိုးမျိုး အတွေးအခေါ် အယူအဆတွေ အမျိုးမျိုးကို လေ့လာ တယ်။ ဘာသာတရားအမျိုးမျိုးကို လေ့လာတယ်။ အမျိုးမျိုး လေ့လာလို စဉ်စားစရာ ပိုရတယ်။ တစ်မျိုးပဲ လေ့လာရင် တစ်ပက်သတ် အမြင်ပဲ ရမယ်။ တစ်ပက်သတ်အမြင် ပြစ်နေရင် အမြင်ကျဉ်းမြောင်းနေမှာ သေချာ တယ်။ ရှုထောင့် အမျိုးမျိုး အမြင် အမျိုးမျိုးကို လေ့လာမှ ပိုပြီးမျက်တဲ့ သဘာဝကျေတဲ့ အမြင်ကို ရမယ်။

ဒါကြောင့် စဉ်စားဖို့ဆိတာ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် လေ့လာမှ ပြစ်နိုင် တယ်။ လေ့လာစရာစာအုပ်တွေ အပါအဝင် တြောနည်းတွေ မျိုးစုံ လွှတ်လွှတ် လပ်လပ် ရရှိနိုင်ရမယ်။ လေ့လာစရာ အခွင့်အရေးတွေ မရှိရင် စဉ်စားဖို့ မလွယ်တော့ဘူး။

တရာ့ ကိစ္စတွေဟာ လက်တွေ လုပ်ကြည့်မှ သိနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် လွှတ်လပ်စွာ လုပ်ခွင့်ဆိတာ တိုးတက်မှုအတွက် မရှိမပြစ်တဲ့ အချက်ပြစ်တယ်။

လွှတ်လပ်စွာ လေ့လာခွင့်၊ လွှတ်လပ်စွာ တွေးတောခွင့်၊ စဉ်စားခွင့်၊ လွှတ်လပ်စွာ ဆွေးနွေးခွင့်၊ လွှတ်လပ်စွာ လက်တွေလုပ်ခွင့် ဆိတာ လောကကြီး တိုးတက်မှုအတွက် မရှိမပြစ်တဲ့ အချက်တွေပြစ်တယ်။ ဒီအချက်တွေထဲက တစ်ချက် လျော့နေရင် မတိုးတက်နိုင်ဘူး။ မတိုးတက်ရင် ဆုတ်ယုတ်နေမယ်။ ရပ်မနေဘူး။

အရေးကြီးတဲ့ အချက်တစ်ချက် မမေ့ရမှာက ကိုယ့်ရဲ့ လွှတ်လပ်မှုဟာ သူတစ်ပါးရဲ့ လွှတ်လပ်မှုကို မထိခိုက်စေရဘူး။ ကိုယ်ရတဲ့ လွှတ်လပ်မှုဟာ လူတိုင်းရတဲ့ လွှတ်လပ်မှုပြစ်ရမယ်။ အများကို ထိခိုက်ပြီးမှ ကိုယ်ရတဲ့ လွှတ်လပ်မှုဟာ မရသင့်တဲ့ လွှတ်လပ်မှုပြစ်တယ်။ ကိုယ်က အများ မရတဲ့

လွှတ်လပ်မှုကို ရတယ်ဆိုရင် အဲဒါ လွှတ်လပ်မှုဟာ အများကို ထိခိုက်ပြီးမှ
ရုတွဲ လွှတ်လပ်မှုဖြစ်မယ်။

အသိဉာဏ်ပိုင်းမှာ ကျွန်ုပ်မခံတဲ့သူ

ကိုယ့်ရဲ့ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် လေ့လာခွင့် ရူးစမ်းခွင့်၊ ကိုယ့်ရဲ့ စဉ်းစား
တွေးခေါ်စိုင်တဲ့ စွမ်းရည် (intellectual rights and powers) ကို လုံးဝ
အထိမခံပဲ စောင့်ရှုရောက်တဲ့သူမှာပဲ လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်ဓာတ် ရှိတယ်လို့
ဆိုစိုင်တယ်။

အသိဉာဏ်ပိုင်းမှာ ကျွန်ုပ်မခံတဲ့သူ၊

အမွှေခံလာတဲ့ အယူအဆတွေကို ကျေနပ်မနေနတဲ့သူ၊

အမှန်တရားဆိုတဲ့အလင်းမရာင်ကို ဘက်မလိုက်ပဲ

ရင်ဖွင့် ပြုခိုင်တဲ့သူ၊ မနက်စောစော နေထွက်လာတာကို

ဝမ်းပြောက်ဝမ်းသာ ပြုခိုင်သလို မှန်ကာန်တဲ့ အသိသစ်

အမြင်သစ်တွေကို လိုက်လိုက် လွှဲလွှဲ ပြုခိုင်တဲ့သူမှာသာ

လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်ဓာတ် ရှိတယ်။

ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ကိုယ်အားလည်တဲ့ အယူအဆကိုပဲ လက်ခံမယ်။ ကိုယ်
နားမလည် နိုင်တာတွေကို အားမလည်ပေမဲ့ လက်ခံရမယ်လို့ ပြောတာကိုတော့
လုံးဝ လက်မခံဘူး။ အယူအဆတစ်ခုကို လက်ခံတာ လက်မခံတာဟာ

ကိုယ့်အခွင့်အရေးပဲ။ ကိုယ် မချေစိုင်တဲ့သူကို ချို့ရမယ်လို့ အတင်းအကျော် ရှိနိုင်းလို့ မရသလိုပဲ ကိုယ် မယုံတာကို ယုံရမယ်လို့ အတင်းအကျော် ရှိနိုင်းလို့ မရပါဘူး။ ချို့ယာန် ဆောင်နေတာကိုပဲ တကယ်ချို့တာလို့ ထင်နေကြသလို ယုံယာန် ဆောင်နေတာကို တကယ်ယုံတာလို့ ထင်နေကြတယ်။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ယုံတယ်လို့ ထင်နေတာဟာ တကယ် အရေးကြံ့မှ မဟုတ်မှန်း ပေါ်တော့တယ်။

သူများနဲ့ မတူတဲ့ အယူအဆကိုလည်း ကိုယ်ကြိုက်ရင် လက်ခံမယ်။ ကိုယ့်အယူအဆကို အများမကြိုက်လည်း ကိုယ့်အယူအဆကိုကိုယ် လက်ခံတာ ကိုယ့်အခွင့်အရေးပဲ။ အဲဒါ ဘယ်သူကမှ ကန်ကွက်ပိုင်ခွင့် မရှိဘူး။ ဒါဟာ ကိုယ့်ရဲ့ intellectual rights ပဲ။

ကိုယ့်ရဲ့ (intellectual powers) စဉ်းစားနိုင်၊ တွေးခေါ်နိုင်၊ ဝေဖန်စမ်းစစ်နိုင်၊ ရှုံးစမ်း ရှာဖွေနိုင်တဲ့ စွမ်းရည်သို့ကိုလည်း ဘယ်တော့မှ အထိမခံဘူး။ “စဉ်းစားနေစရာ မလိုဘူး။ မင်းက ဘယ်လောက် ဉာဏ်ရှိလို လဲ။” ဆိုတဲ့ အပြောမျိုးကို လုံးဝ လက်မခံဘူး။

ကိုယ့်မှာ ရှိသလောက် ဉာဏ်နဲ့ စဉ်းစားရမှာ

ကိုယ့်အခွင့်အမရေးနဲ့ ကိုယ့်တာဝန်ပဲ။ ဒီအခွင့်အမရေးကိုလည်း လက်လွှတ် ဆုံးရှုံး မခံနိုင်ဘူး။ ဒီ တာဝန်ကိုလည်း ဘယ်သူကိုမှ မလွှဲနိုင်ဘူး။ ဒီတာဝန်ကို သူများကို လွှဲလိုက်ရင် ကိုယ့်ဘဝကို သူများကို လွှဲလိုက်တာနဲ့ တွေတွေပဲ။ ဒီတာဝန်ကို သူများကို လွှဲလိုက်တာဟာ ကိုယ့်ရဲ့လွှတ်လပ်မှုကိုပါ သူများ လက်မှာ အပ်နဲ့စားလိုက်တာနဲ့ အတွေတွေပဲ။

ယုံခိုင်းတာကို ယုံတာဟာ အသိဉာဏ်ပိုင်းမှာ ကျွန်းလိုက်တာပဲ။ မှားသလား မှန်သလားဆိုတာကို မေခွင့်တောင် မပေးပဲ ယုံခိုင်းတာတွေကို ယုံနေကြလို့ အယူသည်။ မှုတွေကို ယုံနေကြလို့ ပြဿနာတွေ ဖြစ်လာတဲ့အခါ အကြောင်းအကျိုးကိုက်အောင် ဆွေးနွေးတဲ့နည်းနဲ့ ပြောင်းလို့ မရတော့ဘူး။ “ ဝါတို့အယူအဆပဲ မှန်တယ်။ ဘုတို့အယူအဆ မှားတယ်။ ” ဆိုတဲ့ အတွေးဘေးမျိုး သဘောထားမျိုးကြောင့် ကမ္မာကြီးမှာ ကြံ့နေရတဲ့ ပြဿနာ တွေကို အပြောရလို့ မရဘူး။ ဝါတို့ အယူအဆ မတူတဲ့ဘူးဟာ ဝါတို့နှင့်သူပဲလို့ သဘောထားနေကြလို့ ဆွေးနွေးလို့ မရဘူး။ အပြောရလို့ မရဘူး။

လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်ဓာတ် မျှိုတဲ့သူတွေကြောင့် ပြဿနာတွေ ပြောင်းရ ခက်နေတာပါ။ လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်ဓာတ် ဒ္ဓကရင် အစကတည်းက တော်တော် များများ ပြဿနာတွေဟာ ဖြစ်လာမှာတောင် မဟုတ်ဘူး။

ဘာသာရေး အယူအဆ မတူလို့ ပြဿနာတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ နိုင်ငံရေး အယူအဆ မတူလို့ ပြဿနာတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ ဘာသာရေးနဲ့ နိုင်ငံရေး တွဲလိုက်ရင် ပိုဓိုးတယ်။ ဘာသာရေးစစ်ပွဲတွေ ဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံရေးစစ်ပွဲတွေ ဖြစ်တယ်။ ဘယ်ဘူး မှန်သလဲ။ တကယ် လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ စဉ်းစားရင် ဘယ်ဘူးမှ မမှန်ဘူးဆိုတဲ့ အပြောပဲ ထွက်တယ်။ ဘားလုံးဟာ အယူသည်။ မှုတွေမှာ အခြေခံပြီး သဘောထား ကဲ့လွှဲတာပဲ့။ အဲဒီ အယူသည်။ မှုတွေကိုသာ ဒီ အယူသည်။ မှုတွေဟာ မမှန်ဘူး၊ အကျိုးမရှိဘူး ဆိုပြီး မစွဲလန်းတော့ရင် ပြဿနာတွေ ပြောင်းရတာ လွှယ်ဘားမယ်။

ရှေးတွေ့က လူတွေဟာ သဘာဝတရားအကြောင်းကို ဘုတို့ လက်လှမ်း မိသလောက် တွေးခေါ်ပြီး စဉ်းစားပြီး အပြောရခဲ့တယ်။ ဘုတို့ခေါ်က မသိနိုင်တာတွေ အများကြီးရှိတယ်။ ဘုတို့စဉ်းစားလို့ ရသလောက်ကို ပြောခဲ့တယ်။ အဲဒီခေါ်က စာပေအရေးအသာဆည်း မထွန်းကားသေးလို့

တစ်ဆင့်စကား တစ်ဆင့်ကြား နည်းနဲ့ လက်ဆင့်ကမ်း လာကြရတယ်။

ဥပမာ ရွှေးတျိုးက ကမ္မာကြီးဟာ ပြားတယ်လို့ ယုံကြည်ခဲ့ကြတယ်။ နောက်တော့ ပညာရှင်တရှုံးက သေသေချာချာ လေ့လာတဲ့အခါမှာ ကမ္မာကြီး လုံးမှန်း သိလာတယ်။ လုံးမှန်းသိလာတော့ ကမ္မာကြီးပြားတယ်ဆိုတာ မဟုတ်ဘူး။ ကမ္မာကြီးဟာ အမှန်တော့ လုံးနောက် ဆိုတာကို သက်သေ အထောက်အထားနဲ့ ပြောတော့ အဲဒီလို့ ပြောတဲ့သူဟာ အသတ်ခဲ့ရတယ်။ ဘယ်သူတွေက သတ်တာလဲ။ အယူသည်တဲ့သူတွေ၊ အစဉ်အလာကို မျက်စိမ့်တဲ့ ယုံတဲ့သူတွေက သတ်တာ။

အစဉ်အလာသမားတွေဟာ မှန်သလား မှားသလား ဆိုတာကို မလေ့လာဘူး။ ငါတို့ အစဉ်အလာဟာ တစ်လုံးမကျွန် မှန်တယ်လို့ ယုံကြတယ်။ အစဉ်အလာသမားတွေဟာ အသိသစ် အမြင်သစ်ကို ခွင့်မပြုဘူး။ နောက်တော့ အမှန်တရားကို တာရှုည် ဗုံးကွယ်ထားလို့ မရတော့ ကမ္မာကြီး လုံးတယ် ဆိုတာကို ညာက်ရှိတဲ့သူတွေ လက်ခံလာကြတယ်။ ကမ္မာကြီးပြားတယ် ဆိုတဲ့သူတွေက အဲဒီအရှိန်မှာ ဘယ်လို့ လုပ်ကြသလဲ။ လက်မခဲ့ချင်လည်း မရတော့လို့ လက်ခံရတော့တယ်။ သူတို့၏ အမြင် ကျော်မြောင်မှုကို ဘုတို့ မသိဟန် ဆောင်နေလိုက်ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ အခုလည်း အမြင် ကျော်မြောင်း နေတုန်ပဲ့။ ဒါက ဥပမာအနေနဲ့ ပြောပြတာပါ။ ဒါလို့ အမြင် ကျော်မြောင်းတာဟာ ဒီတစ်နေရာထဲ မဟုတ်ပါဘူး။

အယူအဆတစ်ခုကို ဒီပြီး၊ အာကာ သို့မဟုတ် ပစ္စည်း။ ငွေ ရနေတဲ့ သူဟာ အဲဒီအယူအဆကို လက်မထွေတ်နိုင်ဘူး။ ဘာသာရေး အယူအဆပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ နိုင်ငံရေး အယူအဆပဲ ဖြစ်ဖြစ် တူတူပဲ။ ဒီအယူအဆကို ဒီပြီး ကိုယ်ကျိုးရှိအောင် လုပ်နိုင်ရင် ဒီအယူအဆကို လက်မထွေတ်နိုင်ဘူး။ တကယ်တော့ ကိုယ်ကျိုးကို အမိကထားတာပါ၊ အမှန်တရားကို အမိက

ထားတာ မဟုတ်လိုပဲ။ အမှန်တရားကိုသာ ဘမိက ထားရင် ကိုယ့်အယူအဆနဲ့
မတူတာကို ကြားရရင် သူမှန်သလား ကိုယ့်မှန်သလား ဆိုတာကို ဘက်မလိုက်ပဲ
ဘခြိန်ယူပြီး စုစု၏ရမယ်။ တစ်ဘက်သတ် ဆုံးဖြတ်ချက် မချုပ်ဘူး။

ပညာရေးမှာ ဘမိကအချက်က သဘာဝတရားရဲ့ အမှန်တရားကို
ရှာဖွေဖို့ အဲဒါကိုလည်း လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ရှာဖွေရမယ်။

ရူပမေဒ ဆိုတာ ရုပ်ရဲ့ အမှန်တရားကို ရှာဖွေတာ။ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ်
ရှာဖွေရမယ်။

မိတ္တမေဒ ဆိုတာလည်း ရုပ်အကြောင်းကို လေ့လာတာပဲ။ သူက
နောက်ရှုထောင့် တစ်မျိုးကနေ ရုပ်ရဲ့ဓာတ်တွေ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု ပေါင်ပုံ
ဓာတ်ပြုပုံကို လေ့လာတာ။ အဲဒါလည်း လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် လေ့လာရမယ်။
ရှာဖွေရမယ်။ အဲဒီလို လေ့လာခဲ့လို ဓာတ်ပေါင်းပြီး လုပ်ရတဲ့ ပစ္စည်းတွေ
အမျိုးမျိုး ဆေးဝါးတွေအမျိုးမျိုး ရလာလို ဒကာကြီးတို့ ဘုန်းကြီးတို့
ကျွန်းမာတာ အသက်ရှုည်တာ။ ဒါဟာ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ရုပ်ရဲ့ အမှန်တရား
ကို လေ့လာစုံစမ်းတဲ့ သူတွေကြောင့် အများခံစားရတဲ့ အကျိုးတွေပဲ။

အကျိုးများတာတွေဟာ လွှတ်လပ်တဲ့သူတွေရဲ့ လုပ်ရပ်ကြောင့်
ရလာတာတွေပဲ။ အစဉ်အလာသမားတွေကြောင့် မဟုတ်ဘူး။ အစဉ်အလာ
သမားတွေဟာ ဘာကိုမဲ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် မလုပ်ဘူး။ သူတို့ရဲ့ အစဉ်
အလာကြီးကို အရောင်တင်တဲ့အလုပ်ပဲ လုပ်တယ်။

မိတ္တမေဒ ဆိုတာ သက်ရှိစိုး သဘာဝကို အမှန်တရားကို လေ့လာတာ။
အဲဒါလည်း လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် လေ့လာရမယ်။ ရှာဖွေရမယ်။ ပြောတဲ့
အတိုင်း မှတ်ထားတာဟာ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ရှာဖွေတာ မဟုတ်ဘူး။

နက္ခတ်ပညာဆိုတာ ပြုဟိုတွေဖြစ်လာပုံကို လေ့လာတာ။ ပြုဟိုတွေဟာ

သဘာဝ အကြောင်းအကျိုးအရ ဖြစ်လာတာ။ ဘယ်သူမှ ဖန်ဆင်းတာ မဟုတ်ဘူး။ ကြယ်တွေ ဖြစ်လာပုံကို လေ့လာတာ။ ကြယ်တွေရဲ့ သွားလာပုံ လျဉ်ပတ်ပုံ ဆွဲငင်အား ခိုတာတွေကို လေ့လာတာ။ သူတို့ရဲ့အမှန်တရားကို ရှာတာ အဲဒါ ပညာရေး။

ဆေးပညာဆိုတာ ခန္ဓာကိုယ်တည်ဆောက်ထားပုံ အလုပ်လုပ်ပုံကို လေ့လာတာ။ ရောဂါတွေရဲ့အကြောင်းကို လေ့လာတာ။ ရောဂါပိုး အကြောင်းကို လေ့လာတာ။ ကျန်းမာအောင်နေနည်း ကျန်းမာအောင် စားနည်းကို လေ့လာတာ။ ရောဂါ ဖြစ်ရတာ သဘာဝအကြောင်းတွေ ရှိလို့ ဖြစ်တာ။ နတ်တွေက လုပ်လို့ ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ပြုစားတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ အရင်တိန်းကတော့ ရောဂါ ဖြစ်ရင် ဖလိနတ်စာ ကျွေးရတယ်။ အခုတော့ ဆရာဝန်ဆီကို သွားရတယ်။ အမိကကတော့ ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ အမှန်တရားကို လေ့လာတာ။ အမှန်ကို သိလာတော့ အထင်နဲ့ လုပ်ခဲ့တာတွေ အကြောင်းအကျိုး မကိုက်တာတွေကို စိန့်စွာတိုက်ပြီးတော့ သဘာဝကျေတာကို လုပ်တယ်။ အဲဒါ လွတ်လပ်မှု တစ်မျိုး။

ဘာသာရေးမှာလည်း အမိက အချက်က အမှန်တရားနဲ့လွတ်လပ်မှုကို ရှာတာပဲ့။ စိတ်ဆင်းရဲမျဲရဲ့ အကြောင်းမှန်ကို ရှာတာ။ စိတ်ဆင်းရဲမှ နည်းအောင်နေနည်းကို လေ့လာတာ။ စိတ်ထားကောင်းဖို့ စိတ်ထားသန္တုပြုးအောင် လုပ်နည်းကို လေ့လာတာ။ လူမှုဆက်ဆံရေးမှာ သဘောထားမှန်ဖို့ ဘာသာ တရားကို လေ့လာတာ။ ဒါကြောင့် မျက်ကန်း ယံကြည်မှု မဖြစ်ရဘူး။ ယံကြည်မှုက အမိကလို့ ပြောလာရင် ကိုယ့်လွတ်လပ်မှုကို သူ့လက်ထဲကို ရောက်အောင် လုပ်ပြီး သူကိုယ်ကျိုးကို ရအောင် လုပ်တော့မယ် ဆိုတာ သေချာတယ်။

နိုင်ငံရေးမှာလည်း အမှန်တရားနဲ့ လွှတ်လပ်မှုဟာ အမိကဖြစ်တယ်။ ဘယ်လို ဥပဒေမျိုးနဲ့ အပ်ချပ်ရင် လူများစု စာဝတ်နေရေး အဆင်ပြောမလဲ ဆိုတာကို လေ့လာတာ။ မိတ်ချမ်းသာမရှိပါ အဆင်ပြောဖို့ ဆိုတာ လွှတ်လပ်မျိုးမ ဖြစ်မယ်။ ဒါကြောင့် လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် လုပ်နိုင်အောင် လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ပြောနိုင်အောင် လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် စဉ်းစားတွေးခေါ်နိုင်အောင် ဘယ်လို အမိအစဉ်နဲ့ လုပ်ရင်ရမလဲ ဆိုတာကို လေ့လာတာ။ တစ်ပြီးရဲ့ လွှတ်လပ်မှုဟာ နောက်တစ်ပြီးရဲ့ လွှတ်လပ်မှုကို မဖျက်ဆီးအောင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ။ မမျတ္တာမှုတွေ့၊ မတရားမှုတွေ့၊ မရှိသားမှုတွေ့၊ လိမ်္မာမှုတွေ့ မရှိအောင် ဘယ်လို လုပ်မလဲ။ အဲဒါတွေ့ကို လေ့လာတာ နိုင်ငံရေး။

ဒီနေရာမှာလည်း အမိကအချက်က အမှန်တရားနဲ့ လွှတ်လပ်မှုပဲ ဖြစ်တယ်။ လျဉ်စားမှုတွေဟာ နိုင်ငံရေးအစစ် မဟုတ်ဘူး။ လျဉ်စားတာဟာ ကိုယ့်လွှတ်လပ်မှုကို သူလက်ထဲရောက်အောင် လုပ်ပြီး သူကိုယ်ကျိုးကို ရှာဖို့လုပ်တာ။

တစ်ဘက်သတ် သဘောထားကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဆုပ်ကိုင် ထားတာဟာ ကိုယ်ကျိုးကို အမိကထားလိုပဲ။ အမှန်တရားနဲ့ တရားမျှတုတ္တာကို တကယ်မလိုလားလိုပဲ။

အမှန်တရားနဲ့ တရားမျှတုတ္တာကို တကယ်လိုလားတဲ့သူဟာ၊
တစ်ဘက်သတ် သဘောထားကို လက်မခံဘူး။ လက်ကိုင်မထားဘူး။
သဘောထား မတူတာ အမြင်မတူတာကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း
ဆွဲးနွဲးပြီး အမျှတာဆုံးအဖြေ အကောင်းဆုံးအဖြေကို
မရမချင်းရှာနေမယ်။

သဘောထား မတူတဲ့သူတွေ ရှိခြားထောင့်ခွဲအောင် စဉ်းစား နိုင်မယ်။ ဒါမှ အကောင်းဆုံး အဖြေကို ရမယ်။

အားလုံး တိုးတက်ဖို့ဆိတာ အားလုံး လက်တွဲပြီး လုပ်မှ ရတယ်။ လက်မတွဲရင် အင်အားတွေကို စုစုည်းလို့မရဘူး။ မြင်းလေးကောင် တပ်ထားတဲ့ ရထားဟာ မြင်းတွေက ခွဲတာ မလိုရင် ခရီးမတွင်ဘူး။ ဘယ်ဘက်မြင်း ဘယ်ဘက်ကိုခွဲပြီး ညာဘက်မြင်းက ညာဘက်ကို ခွဲနေမယ်။ ဘလယ်က မြင်းနှစ်ကောင်က မဆွဲပဲနဲ့ နေမယ်ဆိုရင် ခရီးမရောက်နိုင်ဘူး။ အားလုံးက လွှတ်လပ်မှုနဲ့အမှန်တရားကို လိုလားရင် ညီညွတ်မယ်။

အသိအမြင်တွေ တိုးလာတဲ့အခါမှာ အရင်တုန်းက သိထားတာတွေမှာ လွှဲနေတာ မပြည့်စုံတာတွေကို မှန်အောင် ပြည့်စုံအောင် ပြင်ရမှာပဲ။ ငါတို့ သိထားတာဟာ နည်းနည်းမှ မလွှဲဘူး။ ပြည့်စုံတယ်။ ပြင်ဖို့မလိုဘူး လို... မျက်စိမ့်တိပြီး ပြောနေတဲ့သူဟာ အမှန်တရားကို တန်ဖိုးမထားတဲ့သူ၊ လွှတ်လပ်မှုကို တန်ဖိုးမထားတဲ့သူ၊ လွှတ်လပ်မှု မရှိတဲ့သူ ဖြစ်တယ်။ အဒီလို လူတွေဟာ သူတစ်ပါးကိုလည်း လွှတ်လပ်မှုမရှိအောင် လုပ်တယ်။ အဆင်မပြုမှုတွေ ဖြစ်အောင်လုပ်တယ်။

လွှတ်လပ်မှုနဲ့ အမှန်တရားဟာ စိတ်ကို အားရှိစေတယ်၊
သလွှားရှိစေတယ်။ စိတ်မှာ တကာယ် အားရှိချင်ရင်၊ သတ္တုရှိချင်ရင်
လွှတ်လပ်မှုနဲ့ အမှန်တရားကို မြတ်နိုးတဲ့စိတ်၊ လွှတ်လပ်မှုနဲ့
အမှန်တရားကို သာနဲ့မှ မလဲနိုင်တဲ့စိတ် ရှိရမယ်။

လူတွေကို ကြည့်တဲ့အခါ၊ လူတွေနဲ့ စကားပြောကြည့်တဲ့အခါ သူတို့မှာ

အားမရှိဘူးဆိုတာ တွေ့ရတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲး သူတို့စိတ်မှာ လွှတ်လပ်မှု မရှိဘူး။ သတ္တိရှိတဲ့သူ့ အာရှိတဲ့သူကို စကားပြောတဲ့အခါ လေ့လာကြည့်ပါ။ သူရင်ထဲမှာ လွှတ်လပ်မှုနဲ့ အမှန်တရားရှိနေတယ်။

လူများစုက လွှတ်လပ်မှုနဲ့ အမှန်တရားကို တကယ် မြတ်နိုးလာရင် မှားယွင်းနေတဲ့ အယူအဆတွေ ပြောက်သွားမယ်။ အဲဒါမှ လူလောကာကြီးဟာ ပိုပြီးအဆင်ပြောလာမယ်။ ဒါကြောင့် လောကကြီး အဆင်ပြောဖို့ ဆိုတာ လူတွေ ငွေကြား ချမ်းသာရုံနဲ့ မရဘူး။ လူတွေရဲ့ ရင်ထဲ နှလုံးသားထဲမှာ လွှတ်လပ်မှုနဲ့ အမှန်တရားကို မြတ်နိုးတဲ့စိတ် ရှိဖို့ လိုတယ်။

လွှတ်လပ်မှုနဲ့ အမှန်တရားဟာ အင်မတန် အရသာ ရှိပါတယ်။ စိတ်ကို ပေါ့ပါးစေတယ်။ ရှင်လန်းစေတယ်။ ဒီအရသာကို လူတွေ များများ ခံစားတတ်အောင် နည်းအမျိုးမျိုးနဲ့ လုပ်ပေးရမယ်။ ဒါကို ဒီဘတွေက အရင်ဆုံး လုပ်ပေးဖို့လိုတယ်။ နောက်တော့ ကျောင်းဆရာ ဆရာမတွေက လုပ်ပေးဖို့ လိုတယ်။ ဒီလိုလုပ်ပေးတာဟာ လောကကြီးရဲ့ အကျိုးကို အကောင်းဆုံးနည်းနဲ့ လုပ်တာပဲ။ ဘုန်းကြီး ကိုယ်တိုင်လည်း အဲဒါကိုပဲ ပြီးစားပေးပြီး လုပ်ပါတယ်။ ကိုယ်တိုင်လည်း လွှတ်လပ်မှုနဲ့ အမှန်တရားကို တန်ဖိုးထားတဲ့စိတ်နဲ့ နေမယ်။ ကိုယ်ချစ်တဲ့သူတွေကိုလည်း လွှတ်လပ်မှုနဲ့ အမှန်တရားကို တစ်နေ့ထက် တစ်နေ့ ပိုချစ်တတ်အောင် ပိုခံစားတတ်အောင် ပြောနေမယ်... ခွေးစွေးနေမယ်။ ဒီလို ပြောတော့ ကိုယ် မချစ်တဲ့သူတွေ ကိုတော့ မပြောဘူးလို့ အမိပိုယ်ပေါက်သွားတယ်။ အဲဒီလိုတော့ မဆိုလိုပါဘူး။ အားလုံးကို ပြောချင်လို့ ဒီစာကို ရေးနေတာပါ။

~~~~~

ဉာဏ်မသုံးပဲ တုန်ပြန်လိုက်ရင် လွှတ်လပ်မှုမရှိဘူး

အာရုံရဲ ဓာတေသာများနဲ့ စိတ်ရဲ တုန်ပြန်မှုကြားမှာ ကွက်လပ်အချိန်လေး ရှိတယ်။ အဲဒီ ကွက်လပ်အချိန်လေးမှာ ကိုယ့်ရဲ တုန်ပြန်မှုကို ခြေချယ်ခိုင်စွမ်း ရှိတယ်။ ကိုယ့်ရဲတုန်ပြန်မှုမှာ ကိုယ့်ရဲ ကြီးပြီးတိုးတက်မှုနဲ့ လွှတ်လပ်မှု ရှိနေတယ်။

သတိနဲ့ နေတတ်တဲ့သူဟာ အဲဒီ ကွက်လပ်အချိန်လေးကို သိတယ်။ အဲဒီ ကွက်လပ် အချိန်လေးမှာ ဉာဏ်ကို သုံးရတယ်။ ဉာဏ်ကို မသုံးပဲ တုန်ပြန်လိုက်ရင် လွှတ်လပ်မှု မရှိဘူး။ အသိဉာဏ်၊ စိတ်ဓာတ်နဲ့ တွေးတိုးတက်မှုတွေလည်း မရှိဘူး။ အာရုံက ကိုယ့်စိတ်ကို ကြိုက်သလို လုပ်လို ရောင်ရင် ကိုယ့်မှာ ဘာလွှတ်လပ်မှုမှ မရှိဘူး။

မမြင်ရရင် မနေခိုင်ဘူး။ မကြည့်ရရင် မနေခိုင်ဘူး။ နားမထောင်ရရင် မနေခိုင်ဘူး။ မစားရရင် မနေခိုင်ဘူး မလုပ်ရရင် မနေခိုင်ဘူး ဆိုတဲ့ သူတွေမှာ လွှတ်လပ်မှု မရှိဘူး။ ကြည့်ချင်တိုင်း ကြည့်ရတာ၊ နားထောင် ချင်တိုင်း နားထောင်ရတာ၊ စားချင်တိုင်း စားရတာ၊ လုပ်ချင်တိုင်း လုပ်ရတာ လွှတ်လပ်မှုလို ထင်ကြတယ်။

ဉာဏ်နဲ့ အကျိုးအကြောင်း ဆင်ခြင်ပြီး
ချွေးချယ်ပြီး လုပ်မှ လွှတ်လပ်မှု ဖြစ်တယ်။

ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ခြေချယ်တာ မဟုတ်ပဲ အကျင့်ပါနေလိုလုပ်တာ စွဲနေလို လုပ်တာတွေဟာ လွှတ်လပ်မှု မဟုတ်ဘူး။

~~~~~

လွတ်လပ်တဲ့သူမှာပဲ စစ်မှန်တဲ့ မေတ္တာစိတ် ဖြစ်တယ်

ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် တာဝန်ယူနိုင်တဲ့သူမှာသာ အခွင့်အရေးဆိုတာ
ဘာလဲ၊ မေတ္တာဆိုတာ ဘာလဲ၊ လွတ်လပ်မှုဆိုတာဘာလ ဆိုတဲ့ မေခွန်တွေကို
မေးနိုင်မယ်။

ကိုယ့်ဘဝကိုကိုယ် တာဝန်မယူနိုင်တဲ့သူဟာ ထားရှာမှာ နေရမယ်။
အခွင့်အရေးဆိုတာ ဘယ်လိုဟာလ ဆိုတဲ့ မေခွန်ကို မေးဖို့နဲ့ အပြောကြရှိ
သူ မတတ်နိုင်ဘူး။

မွေးခါဝကလေးမှာ လူအခွင့်အရေးဆိုတာ ရှိပါတယ်။ လူ အသိုင်း
အရိုင်းက မွေးခါဝကလေးကို တန်ဖိုးထားတယ်၊ ချစ်တယ်။ ဒါကြောင့်
မွေးခါဝကလေးအတွက် လိုအပ်တာကို မိဘတွေနဲ့ လူအသိုင်းအရိုင်း
တစ်ခုလုံးက အတတ်နိုင်ဆုံး ဖြည့်ဆီးပေးကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကလေးဟာ
သူ့ဘက်နဲ့သူ မစဉ်းစားနိုင်သေးလို့ အခွင့်အရေး ဆိုတာ ဘာလ ဆိုတဲ့
မေခွန်ကိုတော့ မမေးနိုင်သေးဘူး။ ရုဒောင် မလုပ်နိုင်သေးဘူး။

အခွင့်အရေးဆိုတာ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ်

တာဝန်ယူနိုင်တဲ့သူအတွက်ပဲ ဖြစ်တယ်။

တာဝန်မဲ့ နေတဲ့သူ၊ စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ နေတဲ့သူဟာ

လွတ်လပ်မှုနဲ့ မတန်တဲ့သူဖြစ်တယ်။

ကိုယ့်ဘဝကိုကိုယ် တာဝန်မယူနိုင်တဲ့သူဟာ မေတ္တာဆိုတာကိုလည်း

သူ နားလည်မှာ မဟုတ်ဘူး။ မြိုခိုတာ၊ တွယ်တာတာ၊ အားကိုတာ၊ သနားတာကို သူ နားလည်နိုင်မယ်။ မေတ္တာဆိုတာကို သူ နားမလည်နိုင်ဘူး။

မေတ္တာဆိုတာ လွတ်လပ်တဲ့သူ မိတ်ဓာတ်အင်အားကြီးတဲ့သူ သူစိတ်မှာ ပြည့်စုံနေတဲ့သူရဲ့ မိတ်မှာ အလိုအလျောက်ပြစ်လာတာ။ လုပ်ယူရတာ မဟုတ်ဘူး။ မေတ္တာမှာ ဘာမျှော်လင့်ချက်မှ မရှိဘူး။ ဘာမျှော်လင့်ချက်မှ မရှိပဲ ချစ်တာဟာ အင်မတန် မိတ်ဓာတ်အင်အားကြီးပြီး လွတ်လပ်နေမှ ပြစ်နိုင်တယ်။

မေတ္တာဟာ ရွှေမြို့မြို့မှ မရှိဘူး။ မချုပ်ချယ်ဘူး။ မရွှေမြို့မြို့ပဲ ချစ်တယ် ဆိုတာလည်း မိတ်ဓာတ် အင်မတန် ရင့်ကျက်ပြီး ပြည့်စုံနေမှ ပြစ်နိုင်တယ်။ ကိုယ့်မှာ ချိုတဲ့နေရင် သူများဘဝနဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ ချိုတဲ့မှုကို ပြည့်ချင်တယ်။ အဲဒီလိုလူဟာ သူများကို ချုပ်ချယ်တယ်။ သူများဟာ ကိုယ့်ဘဝကို ပြည့်စုံဘာ၊ အောင် လုပ်ရမယ့် အသုံးပစ္စည်း ပြစ်ဘားတယ်။ ဒါကြောင့် မပြည့်စုံတဲ့ သူဟာ အရာရာတိုင်းကို သုံးဖို့ပဲ မိတ်ကျားတယ်။ ပြည့်စုံနေတဲ့သူဟာ မြတ်နိုးတယ်။ မြတ်နိုးမိုင်တာဟာ သူရဲ့ မိတ်ကို ချမ်းမြှော်စေတယ်။

မြိုခိုနေသူ နှစ်ဦးဟာ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး သုံးနေတယ်။ အသုံးတဲ့နေလို့ မခွဲနိုင်တာကို မေတ္တာလို့ အထင်မှာနေကြတယ်။

သနားတာနဲ့ မေတ္တာနဲ့ မတူဘူး။

ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် တာဝန် မယုန့်င်တဲ့သူဟာ
လွတ်လပ်တဲ့သူ မဟုတ်လို့မေတ္တာရဲ့ နက်နဲ့တဲ့သာဘဝကို
သူ မသိနိုင်ဘူး။

တစ်ပြီးပေါ်တစ်ပြီး မြို့သီနေဖို့ မလိုတော့တဲ့အခါမှာမှ တစ်ပြီးကိုတစ်ပြီး တကယ် ချစ်စိုင်မယ်။

ကိုယ့်ဘဝကိုကိုယ် တာဝန်မယူစိုင်တဲ့သူဟာ လွတ်လပ်တယ်ဆိုတာ ဘာလဲဆိုတဲ့မေးခွန်းကို မမေးစိုင်ဘူး။ လွတ်လပ်မှုကို ရဖို့လည်း မလုပ်စိုင်ဘူး။

~~~~~

အမှန်တရားက သင့်ကို လွတ်လပ်စေမယ်

အမှန်တရားနဲ့ လွတ်လပ်မှုကို ရှာဖွေတာနဲ့ အမှန်တရားနဲ့လွတ်လပ်မှုကို ချစ်တာလောက် အဆင့်မြင့်တာ မြင့်မြတ်တာ မရှိတော့ဘူး။

လူဘဝမှာ အမှန်တရားဟာ အဆင့်အတန်းအမြင့်ဆုံး values တန်ဖိုး ထားစရာ ဖြစ်တယ်။ အမှန်တရားနဲ့ ထပ်တူ တန်ဖိုးထားစရာက လွတ်လပ်မှု ဖြစ်တယ်။ ဒီနှစ်ခုဟာ တွဲနေတယ်။ သူတို့နှစ်ခုကို ခွဲလိုက်ရင် ပြဿနာ ဖြစ်တယ်။ အမြင် မှားသွားနိုင်တယ်။ အမှန်တရား မပါတဲ့ လွတ်လပ်မှုနဲ့ လွတ်လပ်မှု မပါတဲ့ အမှန်တရားဟာ စိတ်ရွှေပွဲတွေ့မှု အသိအမြင် မှားမှာ အမိပ္ပါယ်ကောက် မှားမှာတွေ့ကို ဖြစ်စေခိုင်တယ်။

Truth shall make you free. အမှန်တရားက သင့်ကို လွတ်လပ် စေမယ် လို့ ရှေးပညာရှိမှား ပြောခဲ့ကြတယ်။ ဒါကြောင့် အမှန်တရား နဲ့ လွတ်လပ်မှုကို တွဲပြီး အမိပ္ပါယ်ကောက်ရမယ်။ အမှန်တရား မပါတဲ့ လွတ်လပ်မှုဟာ လွတ်လပ်မှုအစ် မဟုတ်ဘူး လို့ သဘောပါက်ဖို့ လိုတယ်။

လိမ်းညာမှုတွေနဲ့ လှည်းစားမှုတွေနဲ့ ရော်ပြီး လူကြိုက်မှားအောင်

ပြောနေတဲ့စကားတွေဟာ ပါးစာနဲ့ ပါးကို မြှားသလို လုပ်နေတာပါ။ ပါးစာကိုသာ မြင်ပြီး ပါးမြှားချိတ်ကို မမြင်ရင် မျှပြီးမှ ထွေးလို့မရတဲ့ခုကဲကို ခံစားရလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် လျဉ်စားမှုတွေကို သတိထားဖို့လိုတယ်။ ဘူက မဖြစ်စိတဲ့ မျော်လင့်ချက်တွေကို ပေးနေရင် ကိုယ်က ကိုယ့်လွတ်လပ်မှုကို ပေးလိုက်ရတော့မယ် ဆိုတာ သတိထားပါ။ “ ပါကို အားကိုပါ။ ပါ လုပ်ပေးမယ်။ ပါ အကုန် တာဝန်ယူတယ်။ ” ဆိုတဲ့ စကားမျိုးကို ဘယ်တော့မ မယုံပါနဲ့။

အမှန်တရားနဲ့ လွတ်လပ်မှုဟာ
သိမ်မွေ့နှက်နဲ့တဲ့ အရာဖြစ်လို့ စိတ်ခာတ် အဆင့်အတန်း
အသိဉာဏ် အဆင့်အတန်းး မြင့်လာမှ ပြတ်နီးတာတ်
တန်ဖိုးထားတတ်လာတယ်။

အမှန်တရားနဲ့ လွတ်လပ်မှုကို တန်ဖိုးထားတတ်လာပြီး ဆိုရင် မြင့်မြတ်တာကို သိလာပြီး။ level of being မြင့်လာပြီလို့ ဆိုခိုင်တယ်။

အမှန်တရားကို မချွစ်တတ်ဘူးဆိုရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် မချွစ်တတ် သေးဘူးလိုပဲ ဆိုရမယ်။

လွတ်လပ်မှုကို မချွစ်တတ်သေးဘူးဆိုရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် တကယ် မချွစ်တတ်သေးဘူး။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် မလွတ်လပ်တဲ့ ဘဝ မလွတ်လပ်တဲ့ အခြေအနေ ကို ရောက်အောင် လုပ်တာဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် ရက်စက်ရာ ရောက်ပါ တယ်။ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ပိုပြီးလွတ်လပ်တဲ့ သူဖြစ်အောင် သတိနဲ့ဘာလ်နဲ့ နေမယလို့ ရည်ရွယ်ချက်ထားပြီး ကြိုးစားနေမှ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်

လွတ်လပ်သောခို

၁၃၅

ချို့ရှာရောက်မယ်။ မမှန်တာ မရှိသားတာကို မလုပ်ဘူး ခါးမှ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် တန်ပိုးထားရာ ချို့ရှာရောက်တယ်။

ငွေရှိကို ပြိုးစားတယ်။ လွတ်လပ်မှ ခုံးရုံးမှာကိုတော့ ထည့်မထွက်ဘူးဆိုရင် လွတ်လပ်မှုထက် ငွေကို ပြုပြီးတန်ပိုးထားတယ်လို့ အမိပါယ်ပေါက်တယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် ငွေနဲ့ ရောင်စားလိုက်တာလိုပဲ အမိပါယ်ပေါက်နေတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် (sold out) ငွေနဲ့ ရောင်စားလိုက်တာဟာ ကျွန်းမံ လိုက်တာပဲ။ ကျွန်းဘဝရောက်အောင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်ပို့လိုက်တာပဲ။ အဲဒါဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်ချို့ရာ ရောက်သလား။

ကိုယ့်သားသမီးတွေ အတွက်လည်း အဲဒီလိုပဲ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ငွေရှိးတစ်ခုကို အမိက ထားပြီး ကိုယ့်သားသမီးတွေရဲ့ လွတ်လပ်မှုကို အဆုံးရုံးမံလိုက်တာဟာ သားသမီးတွေကို ကျွန်းဘဝရောက်အောင် တွေ့နို့လိုက်တာပဲ။ အဲဒီလို့ လုပ်တာဟာ ချို့ရှာရောက်သလား။

ငွေရှိး ရုံး လွတ်လပ်မှုမရှိတဲ့ ဘဝကို
မက်မောတာဟာ ဘဝရဲ့ မြင့်မြတ်တဲ့သဘောကို
မခံစားတတ်လိုပါ။

မိဘတွေက ဘဝရဲ့ မြင့်မြတ်တဲ့ သဘောကို မခံစားတတ်ရင် သားသမီးတွေကို လွတ်လပ်မှုရှိအောင် လွတ်လပ်မှုကို ချို့တတ်အောင် နည်းပေးဖို့အားပေးဖို့ မလွယ်တော့ဘူး ... နော်။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် တကယ်ချို့တဲ့သူဟာ အမှန်တရားနဲ့ သူ့စိတ်နဲ့ အတူတူ ဖြစ်သွားပြီး။ အမှန်တရားနဲ့ လွတ်လပ်မှုကို ချို့တာနဲ့ မိမိကိုယ်ကို

၁၉၆

ဆရာတော် ဦးဇော်က

ချစ်တာ ခွဲထားလို မရဘူး။

အမှန်တရားနဲ့ လွတ်လပ်မှုကို မချစ်ရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်
မချစ်နိုင်ဘူး။

အမှန်တရားပေါ်မှာ သစ္စာရှိတာဟာ

မိမိကိုယ်ပေါ်မှာ သစ္စာရှိတာပဲ။ အမှန်တရားကို
သစ္စာဖောက်တာဟာ မိမိကိုယ်ကို သစ္စာဖောက်တာပဲ။

အမှန်တရားကို သစ္စာဖောက်လိုက်ရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် မချစ်နိုင်
တော့ဘူး။

ဒီလိုက္ခတောင့်ကနေ ြြည်ရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် ချစ်တဲ့ဘူး တော်တော်
နည်းတယ် ဆိုတာ တွေ့ရတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် ချစ်တယ်လို ဆိုပေမဲ့
လွတ်လပ်မှုနဲ့အမှန်တရားကိုတော့ မချစ်ဘူး။ လွတ်လပ်ဖို့ မကြိုးစားဘူး။
အမှန်တရားကို သိဖို့နဲ့ အမှန်တရားကို ကျင့်သုံးဖို့ မကြိုးစားဘူး။ လွတ်လပ်မှုနဲ့
အမှန်တရားကို ရောင်းစားနေတယ်။

“မိမိသည်သာလျှင် မိမိမဲ့ ကိုးကွယ်ရာ” ဆိုတဲ့စကားကို ဘယ်လို
အမိပိုယ် ကောက်မလဲ။ အမှန်တရားကို မချစ်တတ်ရင် မိမိကိုယ်ကို မိမိ
ကိုးကွယ်ရာလို ဘယ်လိုလုပ် ပြောနိုင်မလဲ။ အမှန်တရားကို ချစ်မှသာ
မိမိကိုယ်ကို မိမိ ကိုးကွယ်ရာလို ဆိုနိုင်မယ်။

အမှန်တရားကို သစ္စာဖောက်တဲ့ဘူးဟာ မိမိကိုယ်ကိုလည်း သစ္စာဖောက်
လိုက်ပြီး။ သစ္စာဖောက်တဲ့ဘူးကို မကိုးကွယ်နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် သစ္စာဖောက်
လိုက်တဲ့ မိမိဟာ မိမိရဲ့ကိုးကွယ်ရာ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ မိမိကိုယ်ကို ကိုးကွယ်ရာ
မဖြစ်နိုင်တော့တဲ့ဘူး ကိုးကွယ်ရာ မရှိတော့ဘူး။

အမှန်တရားနဲ့ လွတ်လပ်မှုဟာ ကိုးကွယ်ရှုဖြစ်တယ်။

အမှန်တရားကို တကယ်ချစ်တဲ့သူဟာ မမှန်တာကို လက်မခံတော့ဘူး။

မဟုတ်တာ၊ မမှန်တာ၊ မတရားတာတွေကို လပ်နေတဲ့သူဟာ ကိုယ့်
ကိုယ်ကို ကိုယ့် တကယ်ချစ်တဲ့သူလို့ ပြောနိုင်မလား။ ကိုယ့်ရှုက်သိက္ခာကို
ကိုယ့် တန်ဖိုးထားတဲ့သူဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ့် ရှုက်သိက္ခာကျအောင်
လုပ်တာပဲ။

အမှန်တရားကို တန်ဖိုးထားတဲ့သူ လွတ်လပ်မှုကို တန်ဖိုးထားတဲ့သူ
ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ့် ရောင်းမစားတဲ့သူကို တွေ့ရတဲ့အခါ အင်မတန်
လေးစားတဲ့စိတ် ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလိုလူနဲ့ ရှာသက်ပန် မိတ်ဆွေ ဖြစ်ချင်တယ်။
အဲဒီလိုလူကို ဘွားလေရှုမှာ ရှာနေတယ်။ စာထဲပေထဲမှာ အဲဒီလိုလူအာကြောင်း
ဖတ်ရှုရင်လည်း ဖတ်လို့ မဝါးစိုင်ဘူး။ အကြံမြှင့်ပြုမြှင့်ပြု ပြန်ဖတ်တယ်။

မြတ်စွာဘူရားအကြောင်း ဖတ်ရတော့လည်း အမှန်တရားနဲ့
လွတ်လပ်မှုကို အဆင့် အမြင်စုံး ရောက်အောင် သိတဲ့သူ ခံစားတဲ့သူအဖြစ်နဲ့
ကြည်ညို-မြတ်နိုး-လေးစား-အားကျတယ်။ ဘူရား ဆင်းတွေတော်ကို မြင်ရ^၁
ဖူးရတဲ့အခါ လွတ်လပ်မှုနဲ့ အမှန်တရားကို ကိုယ်စားပြုတဲ့ (symbol)
အနေနဲ့ ကြည်ညိုစိတ် ဖြစ်တယ်။

မြတ်စွာဘူရားရဲ့ လွတ်လပ်မှုနဲ့ အမှန်တရားကို သိတဲ့ ဥက္ကာတော်ကို
ကိုးကွယ်ပါတယ်။ လွတ်လပ်မှုနဲ့ အမှန်တရားကို သိနိုင်အောင် နည်းလမ်း
ပေးတဲ့ ဘူရားကို ဆရာအဖြစ်နဲ့ ကိုးကွယ်ပါတယ်။

မြတ်စွာဘူရားကို ကိုယ့်အလိုဆန္ဒတွေကို ပြည့်အောင် လုပ်ပေးမယ့်သူလို့
မယူဆဘူး။ ဘူရားဟာ ဘယ်သူ အလိုဆန္ဒကိုမှ ပြည့်အောင် လုပ်မပေးဘူး။
လုပ်မပေးစိုင်ဘူး။ ရာထူးတိုးအောင် မီးပီးဥစ္စတိုးအောင် ဘူရားကို ပုံအမျိုးမျိုး

ထုလုပ် ကိုးကွယ်နေတာဟာ ဘုရားရဲ့ရှုက်ကို မသိလိုပါ။ ကိုးကွယ်ပုံ မှားနေပါတယ်။ အဲဒီထဲမှာ ပညာတတ် ဆိုတဲ့သူတွေ တော်တော်များများ ပါတယ်။

ဆူတောင်းတာတွေ သိပ်များနေတဲ့သူဟာ ဘာသာတရားဆိုတာရဲ့ သဘာဝကို မသိလိုပါ။

ဆူတောင်းတယ် ဆိုတာ ဘယ်သူခါက တောင်းတာလဲ။ ဘယ်သူက ပေးမှာလဲ။ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားမှာ ပေးမယ့်သူ မရှိဘူး။ ကိုယ် လိုချင်တာ ရအောင် ကိုယ့်ဟာကိုယ်ပဲ လုပ်ယူရမယ်။ ဆူတောင်းတယ်ဆိုတာ ကိုယ့်ဆန္ဒကို ကိုယ် အတည်ပြုတာပဲ။ conserve လုပ်တာပဲ။ ကိုယ့်စိတ်ကို ဦးတည့် ပေးလိုက်တာပဲ။ လေးထဲမှာ များကိုထည့်ပြီး လေးကိုတင် ပစ်မှတ်ကိုချိန်ပြီး လွှတ်လိုက်တာပဲ။ လေးနဲ့များက ကိုယ်လုပ်တဲ့ အလုပ်ပဲ။ ပစ်မှတ်ကို ချိန်ပြီး ပစ်လွှတ်လိုက်တာက ဆူတောင်းလိုက်တာပဲ။ အလုပ် မပါပဲ ဆူတောင်းနေလို အလကားပဲ။ ကိုယ်လိုချင်တာရရှိ ကိုယ့်အား ကိုယ်ကိုးပြီး လုပ်ယူရမယ်။ အရာရာတိုင်းဟာ ကိုယ့်တာဝန်ပဲ။

ကိုယ့်တာဝန်ကို ကိုယ် အပြည့်အဝ ယဉ်နိုင်တဲ့သူမှာသာ ဘာသာတရားကို နားလည်တဲ့သူဖြစ်မယ်။ ကိုယ့်စိတ်ကာ လွှတ်လုပ်လာမှ ဘုရားကို ကိုးကွယ်တာတ်မယ်။

ဘာမှ မလိုချင်တဲ့စိတ်နဲ့ ကိုးကွယ်တတ်မှ မှန်မှန်ကန်ကန် ကိုးကွယ်တတ် မယ်။ အလိုဆန္ဒတွေ၊ မပြည့်စုံမှုတွေ၊ ချို့တဲ့မှုတွေ၊ အားငယ်မှုတွေနဲ့ မလွှတ်လုပ်တဲ့သူဟာ ဘုရားကို ကိုယ် လိုတာ ပေးမဲ့သူ အဖြစ်ပဲ ကိုးကွယ်ချင်

တယ်။ ဒါကြောင့် သူကိုးကွယ်မှုဟာ အမျှန်တရားကိုသိအောင် သူ့ဖိတ်ကို လွှတ်လပ်အောင် အထောက်အကူ မပေါ်စိုင်ဘူး။

(ဘုန်းကြီးသိမှာ ချွဲနံပါတ် လာတောင်းတဲ့သူ ရှိတယ်။ ဘုန်းကြီးက လွှတ်လပ်မှု ရအောင် သတိနဲ့နေနည်း ပေးချင်တယ်။ သူက အဲဒါကို မလိုချင်ဘူး။ ချွဲနံပါတ်ပဲ ထပ်တောင်းတယ်။ အဲဒိတော့ ဘုန်းကြီးက ဒကာမကြီး လာတဲ့ နေရာ မှားနေပြီးလို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။)

ဘုရားဟာ သူကိုယ်တိုင် လွှတ်လပ်သွားရုံ မဟုတ်ဘူး... သူလိုပဲ အားလုံးကို လွှတ်လပ်သွားစေချင်တယ်။ အဲဒီလို စေတနာ၊ မေတ္တာနဲ့ နည်းလမ်းတွေ ပေးခဲ့တယ်။ အဲဒါကြောင့်ပဲ ကိုးကွယ် ထိုက်တယ်။

ဘုရားဟာ တပည့်တွေရဲ့ လွှတ်လပ်မှုကို ပိတ်ပင်တာမျိုး ဘယ်တို့ကမှ မလျေပဲဘူး။ အဲဒါ ခေါင်းဆောင် ဒီသတယ်။ ဆရာဝိသတယ်။ တပည့်ရဲ့ လွှတ်လပ်မှုကို ပိတ်ပင်တဲ့သူဟာ ဆရာ မပီသဘူး။ ဆရာ မဟုတ်ဘူး။ အရှင်ကြီး သခင်ကြီး လုပ်ချင်တဲ့သူပဲ။

မြတ်စွာဘူရားဟာ သူဟောတာကို ယုံရမယ်လို့ မပြောဘူး။ လက်တွေ ကျင့်သုံးကြည့်ပါ။ အကျိုးရှိရင် ဆက်ပြီး ကျင့်သုံးပါလိုပဲ ပြောတယ်။ အဲဒါ တာပည့်ကို လွှတ်လပ်မှုအပြည့် ပေးလိုက်တာပဲ။ တပည့်ရဲ့ လွှတ်လပ်မှုကို လေးစားတဲ့ သဘော၊ အပြည့်အဝ အသိအမှတ်ပြုတဲ့ သဘောပဲ။ အဲဒီလို ဆရာမျိုးမှ ကိုးကွယ်ထိုက်တယ်။

တပည့်ရဲ့လွှတ်လပ်မှုကို အသိအမှတ်မပြုတဲ့ဆရာဟာ တပည့်ကို ကျွန်ုပ်လို သဘောထားတဲ့ သူပဲ။ ဒါကြောင့် သူဟာ ဆရာယောင် ဆောင်နေတဲ့ ကျွန်ုပ်ရှင်ကြီးပဲ။ ဒီအချက်ကို မသိကြလို့ တပည့်ခံရင်း ကျွန်ုပ်အ ရောက်ကုန်ကြတယ်။

I will never be a slave. ဘယ်တော့မှ ကျွန်ာဝ အရောက်
မခံဘူး။

သူများရဲ့ကျွန်းလည်း အဖြစ်မခံဘူး။ ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်တဲ့ လောဘရဲ့
ကျွန်းလည်း အဖြစ်မခံဘူး။ မှန်တာကို သိတဲ့သူ လွှတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်ရမယ်။

~~~~~

လွှတ်လပ်တဲ့သူမှပဲ ဖန်တီးနိုင်တယ်။

Only he who is free, creates.

လွှတ်လပ်တဲ့သူမှပဲ ဖန်တီးနိုင်တယ်။

free ဆိုတဲ့ စကားလုံးနဲ့ create ဆိုတဲ့စကားလုံးတွေရဲ့ အမိပါယ်ကို
သိပ်နှစ်သက်တယ်။ လွှတ်လပ်တဲ့သူလည်း ဖြစ်ရမယ်။ ဖန်တီးနိုင်တဲ့သူလည်း
ဖြစ်ရမယ်။ မလွှတ်လပ်ရင် မဖန်တီးနိုင်ဘူး။

ဖန်တီးတယ်ဆိုတာ အနုပညာ ပန်းချို့ပန်းပျော် ပစ္စည်း
အထူးအဆန်းကို ဖန်တီးတာလည်း ဖန်တီးတယ်လို့ ဆိုခိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့
အဆင့်အမြင့်ဆုံး ဖန်တီးမှုကတော့ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် ဖန်တီးတာပဲ။ ကိုယ့်
ဘဝကို ကိုယ် ဖန်တီးတယ်ဆိုတာ ကိုယ့်ကိုယ်ပိုင်ညာက်နဲ့ ကိုယ့်ဘဝကို
ကိုယ်နေချင်သလို အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် နေတာ၊ ဘယ်သူ နောက်ကိုမှ
မလိုက်ပဲ အမှားအမှန်ကို ကိုယ် ကိုယ်ပိုင်ညာက်နဲ့ ဆုံးဖြတ်တာ၊ အသိုင်းအရိုင်းရဲ့
အနောင်အဖွဲ့ ကိုယ်နေတဲ့အေသာကဲ့ ယဉ်ကျေးမှု အနောင်အဖွဲ့တွေကို လက်မခံပဲ
လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် ဖန်တီးတာကို ဆိုလိုတယ်။

စစ်မှန်တဲ့ ဖန်တီးမှုဟာ အတိတ်ရဲစွမ်းမိုးမှု မရှိဘူး။ အတိတ်ရဲ့ ဗျမ်းမိုးမှုကနေ လွှတ်သွားတဲ့သူသာ လွှတ်လပ်တဲ့သွှေ့ဖြစ်လို ဖန်တီးစိုင်တဲ့ သူလည်း ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို အတိတ်ရဲစွမ်းမိုးမှုကနေ လွှတ်ဖို့ဆိတာ မိုက်မိုက်ကန်းကန်း လုပ်လိုဂုဏ်တဲ့ ကိစ္စ မဟုတ်ဘူး။ အတ္ထခွဲကင်းမှ လုပ်လို ရတယ်။

“အတ္ထမိတ်ဟာ အတိတ်ကို အားကိုးတယ်။ အတိတ်ကို မြှုပြု။ အတိတ်ကို ခြေကန်ပြီး အားယူတယ်။ ပစ္စပြန် တည့်တည့်မှာ နေတဲ့မိတ်ဟာ အတိတ်ကနေလွှတ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် လွှတ်လပ်နေတယ်။

တရားအားထုတ်တဲ့အခါမှာ ပစ္စပြန်တည့်တည့်မှာ မိတ်ကို ထားရတာ အဲဒါကြောင့်ပဲ။ ပစ္စပြန်တည့်တည့်မှာ မိတ်ကို ထားနိုင်မှ အာမှန်တရားကို သိနိုင်တယ်။ အာမှန်တရားကို သိမြို့ အတိတ်ကနေ လွှတ်နေမှ ရတယ်။

အတိတ်မှာနေရင် အတ္ထမိတ်နဲ့ နေတာပဲ။ အတိတ်မှာနေတဲ့ အတ္ထမိတ် ဟာ ဘယ်နှည်းနဲ့မှ လွှတ်လပ်တဲ့မိတ် မပြစ်နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် အတိတ်ရဲ့ ဗျမ်းမိုးမှုကနေ လွှတ်ဖို့ကို အတ္ထမိတ်နဲ့ လုပ်လိုမာရဘူး။ အတိတ်ရဲ့ ဗျမ်းမိုးမှုကနေ လွှတ်ချင်ရင် အရင်ဆုံး အတ္ထခွဲကနေ လွှတ်အောင် လုပ်ပါ။

မလွှတ်လပ်တဲ့မိတ်က လွှတ်လပ်တဲ့ဘဝကို မပန်တီးနိုင်ဘူး။

လွှတ်လပ်တဲ့ မိတ်ကသာ လွှတ်လပ်တဲ့ ဘဝကို ဖန်တီးနိုင်တယ်။

အတိတ်ကို မေ့လိုက်ဖို့လည်း မလိုဘူး။ ပစ်ပယ်ဖို့လည်း မလိုဘူး။ မေ့လိုလည်း မရဘူး။ ပစ်လိုလည်း မရဘူး။ ဒါပေမဲ့ အတိတ်ရဲ့ ဗျမ်းမိုးမှု ကနေ လွှတ်ဖို့တော့ လိုတယ်။ အတိတ်ရဲ့ ဗျမ်းမိုးမှုကနေ မလွှတ်သေးရင်

စစ်မှန်တဲ့လွတ်လပ်မှုကို မရရှင်သောဘူး၊ ဒါဟာ အခက်ခံး အလုပ်ပဲ။

အကောင်းဆုံးကို လိုချင်ရင် သက်သက်သာသာတွေ မရရှင်ဘူး၊ ခက်ခက်ခဲ့ လုပ်ယူရလိမ့်မယ်။ ဂုဏ်တွေ ပကာသနတွေ၊ အရင်တွေးက ဘာတွေ လုပ်ခဲ့တယ် ဆိုတာတွေပေါ်မှာ ကိုယ့်စိတ်က ဘယ်လောက မြို့ခို့နေသလဲ ဆိုတာ သေသေချာချာ မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ဂုဏ်တွေ ပကာသနတွေပေါ်မှာ မြို့ခို့နေတာဟာ မလွတ်လပ်တာပဲး၊ အရင်တွေးက ဘာတွေလုပ်ခဲ့တယ် ဆိုတာပေါ်မှာ မြို့ခို့တာလည်း မလွတ်လပ်တာပဲး၊ အဲဒါတွေကနေ လွတ်လပ်ဘွားတဲ့အခါမှာမှ အသိဉာဏ် ထွက်လာတယ်။ ဖန်တီးမြင်တဲ့ စွမ်းရည်တွေ ထွက်လာတယ်။

အတိတ်ကနေလွတ်အောင် ကိုယ့်စိတ်ကို ထားတတ်လာရင် ဘဝဟာ အမြဲ အသစ်ဖြစ်နေမယ်။ ဒီအချက်ကို မမေ့ဖို့လိုတယ်။ အတိတ်က ကြွေ့တာတွေထဲက သင်ခန်းစာယူစရာလောက်ကိုပဲ ယူရမယ်။ ဒီထက်မပို့ရဘူး၊ အတိတ်ကို တမ်းတ မနေရဘူး၊ အတိတ်က အကြောင်းတွေကို ပြောပြီး စိတ်ပြောတာမျိုး မလုပ်ရဘူး။

အတိတ်ဟာ မရှိတော့လို သူကို အားကိုးလို မရဘူး။ အတိတ်ကို အားမကိုးတော့တာနဲ့ ပစ္စာပြန်ဟာ ပိုပြီး၊ အသက်ဝင်လာတယ်။ တန်ဖိုး ပို့ကြလာတယ်။ တွေးတဲ့အတွေးတွေဟာ အသစ်အသစ် ဖြစ်လာတယ်။ အသိ အမြင်တွေဟာလည်း အသစ်အသစ် ဖြစ်လာတယ်။ ပြောတာတွေဟာ အသစ် အသစ် ဖြစ်လာတယ်။ မြင်တာ ကြားတာတွေဟာ အသစ်အသစ် ဖြစ်လာ တယ်။ အဲဒါမြဲ ဘဝဟာလည်း အသစ်အသစ် ဖြစ်လာတယ်။

လူသစ်စိတ်သစ် ဖြစ်ချင်ရင် အတိတ်ကို အားမကိုးပါနဲ့ ပစ္စာပြန်မှာ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် နေပါ။ ပစ္စာပြန်မှာ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင်

နေတတ်ရင် အနာဂတ်အတွက် ပူပင်သောကတွေဟာ အလိုလို နည်းသူး ပါလိမ့်မယ်။ အတိတ်ကိုလည်း မမြှုံးသူး။ အနာဂတ်အတွက် ပူပင်သောကလည်း မရှိဘူး ဆိုရင် ဘဝဟာ ပေါ့ပါးနေမယ်။ ဘဝ အသစ်ဟာ ပေါ့ပါးတယ်။ ဘဝ အဟောင်းဟာ လေးလဲတယ်။

ကိုယ့်ရဲ့အတိတ်ကို သိနေတဲ့သူတွေဟာ ကိုယ့်ကိုတွေတဲ့အခါ ကိုယ့်အတိတ်ကို သူတို့စိတ်မှာ နောက်ခံထားပြီး ကိုယ့်ကို ဆက်ဆံကြတယ်။ အဲဒီတော့ အတိတ်ကိုဆက်ဆံတဲ့အမိပ္ပါယ် သက်ရောက်တယ်။ ကိုယ့်ကလည်း အတိတ်ကို ဖြို့ခို့တဲ့သူဆိုရင် အဲဒီကို ကျေကျေနှစ်နှစ် လက်ခံမယ်။ ကိုယ့်က အတိတ်ကို ဖြို့ခို့တဲ့သူ မဟုတ်ရင်တော့ အမြတနဲ့ ကိုယ့်ရဲ့အတိတ်ကိုပဲ နောက်ခံမှာထားပြီး ကိုယ့်ကို ဆက်ဆံတာကို လက်မခံနိုင်တော့ဘူး။ အဲဒီလိုဆက်ဆံတာဟာ ကိုယ့်ကို ကိုယ့်အတိတ်နဲ့ ဣောင်ဖွဲ့သလို ဖြစ်နေတယ်။ 'မင်းရဲ့အတိတ်ကို ငါသိတယ်။ ဒါကြောင့် မင်းကို ငါသိတယ်၊ မင်းဟာ မင်းရဲ့အတိတ်ပဲ' ဆိုတဲ့ အမိပ္ပါယ် သက်ရောက်တယ်။ ကိုယ့်ရဲ့ ပြောင်းလဲမှုကို လက်မခံသလို အသိအာမှတ် မပြုသလို ဖြစ်နေတယ်။ အဟောင်းကိုပဲ လက်ခံတယ်။ အသစ်ကို လက်မခံဘူး။

တစ်ခါတလေ ကိုယ့်ကို သိတဲ့သူ တစ်ယောက်မှ မရှိတဲ့နေရာကို ရောက်သွားတဲ့အခါ ကိုယ့်ကို အတိတ်မှာအခြေခံပြီး ဆက်ဆံမယ့်သူ မရှိလို တစ်မျိုး လွှတ်လပ်တဲ့ အရသာကို ခံစားရတယ်။ တွေ့ရတဲ့သူတွေဟာ ကိုယ့်ကို အထင်လည်း မကြိုးဘူး။ အထင်လည်း မသောဘူး။ အဲဒီလို အခြေအနေမှာ ကိုယ့်ဘဝကို အသစ်လို နေရတာ ရှိပြီး လွယ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ အရေအကြောင်းများ အချက်က ကိုယ့်စိတ်ပဲ။ ကိုယ့်စိတ်က အတိတ်မှာ ပိတ်စီမနေဖို့ပဲ။ ဒီအချက်ဟာ အပြောလွယ်သလောက် အလုပ်ခက်တယ် နော်။ ဒါပေမဲ့ ရာသလောက်

လုပ်ပါ။ ရသမျှအခြေအနေမှာ အတိတ်ခဲ့လွှမ်းမို့မျှ မရှိအောင် နေပါ။

ဒီနေရာမှာ ပစ္စပြန်တည့်အောင် သတိနဲ့ နေတတ်တဲ့သူလိုရင် ပြီး လွယ်မယ်။ သတိနဲ့ မနေတတ်တဲ့သူဟာ အတိတ်ကို တွေ့နေတာ များမယ်။ အတိတ်က အဆင်မပြောတော့တွေ့ကို တွေ့နေမယ်။ အဲဒီလို မဖြစ်ပဲ ငါမှန်း သလို ဖြစ်ခဲ့ရင်... ဆိုပြီး တွေ့နေမယ်။ အဲဒါ အတိတ်ကို ကိုယ် ဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်အောင် ပြန်လုပ်သလို ဖြစ်နေတယ်။ အတိတ်ကို ပြင်စိုးကြိုးစားနေတယ်။ အတိတ်ကို ပြင်စိုးကြိုးစားတဲ့သူတွေ သိများပါတယ်။ အဲဒီထဲမှာ တစ်ခါတလေ ဘုန်းကြီးလည်းပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အတိတ်ကို ပြင်စိုးကြိုးစားတာဟာ ဘယ်လိုမှ စိတ်ချမ်းသာမျှ ရရှိတဲ့အလုပ် မဟုတ်ပါဘူး။ အတိတ်က သင်ခန်းစာ ဖျော်ပြီးရင် ပြီးပြီ၊ နောက်ထပ် ဘာမှ လုပ်ဖို့ မလိုတော့ဘူး။

အဟောင်းဟာ သိပြီးသားဖြစ်လို secure ဖြစ်တယ်။ စိတ်ထဲမှာ မောခန်းနည်းတယ်။ အသစ်ဟာ insecure ဖြစ်တယ်။ စိတ်ထဲမှာ မောခန်းတွေ များတယ်။ စိတ်မချရဘူး။ ဒါကြောင့် လူများစုဟာ စိတ်ချရတဲ့ secure ဖြစ်တဲ့ အဟောင်းထဲမှာ နေကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဟောင်းထဲမှာ create လုပ်လို့ မရဘူး။ အသစ်ကို ဖန်တီးလို့မရဘူး။ အဟောင်းကို (copy) ပုံတူကူးလိုပဲ ရတယ်။

ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် ကြိုက်သလို အသစ်ဖန်တီးမယ်ဆိုရင် ကိုယ်နဲ့ နိုင်တဲ့သူတွေနဲ့ ဆက်ဆံရေး အခက်အခဲ မရှိနိုင်ဘူးလား။ အစမှာတော့ နည်းနည်း အခက်အခဲ ရှိနိုင်တယ်။ အရင်တုန်းက လုပ်သလို မလုပ်လို့ သူများလုပ်သလို ကိုယ် မလုပ်လို့ ကိုယ်ကို အထင်လွှာနိုင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ်က အဇ္ဈာဇ္ဇာလုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ အဇ္ဈာဇ္ဇာက်းတဲ့သူ၊ ကိုယ့်ဘဝကိုကိုယ် ရှင်းအောင်နေတဲ့သူ၊ အောချမ်းတဲ့သူကို ဘယ်လိုလုပ်ပြီး အပြစ်တင်မလဲ။

တကယ်လွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ ကြမ်းတမ်းတဲ့သူ မဟုတ်ဘူး။ တကယ်လပ်တဲ့သူဟာ အေးချမ်းနေတယ်။ သူဟာ သူများကိုလည်း အေးချမ်း စေချင်တယ်။ သူများကို လွှမ်းမိုးချင်စိတ် မရှိဘူး။ သူများက ကိုယ့်ဘဝကို လွှမ်းမိုးတာကိုလည်း လက်မခံတဲ့သူ ဖြစ်တယ်။ သူဘယ်သူဆီကမှ ဘာမှ မမျှော်လင့်ဘူး။ မလိုချင်ဘူး။ ဒါကြောင့် သူကို ဘယ်သူမှ လွှမ်းမိုးလို့ မရဘူး။ သူဘဝဟာ ရှင်းနေတယ်။ သူကို အပြစ်ရှာလို့ မလွှယ်ဘူး။

အကောင်းဆုံး အမြင့်ဆုံး ဥပမာ ပေးရရင် မြတ်စွာဘုရားပဲ။ မြတ်စွာဘုရားဟာ ဖြဟ္မာကတို့ရဲ့ စလေ့ထုံးစံတွေကို လက်မခံဘူး။ အတိနိုင်၊ အတိမြင့် ခွဲခြားမှုကို လုံးဝလက်မခံဘူး။ ရဟန်ခံတဲ့ အခါမှာ အတိမခွဲဘူး။ မင်းမျိုးကို ဦးစာမပေးဘူး။ သဏ္ဌာန် ဘာသာစကားကိုလည်း ဦးစာမပေးဘူး။ အရှင်သုံး ပါဌိုဘသာစကားနှင့် တရားဟောတော်မူတယ်။ အဲဒါဟာ အတိတ်ရဲ့ လွှမ်းမိုးမှုကနေ လွှတ်နေလိုပါပဲ။ ချွဲတွေးပါ။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ လွှတ်လပ်မှုကို ကြာကြာ အာရုံပြုရင် နားလည်ပါလိမ့်မယ်။ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူတဲ့ တရားကို တကယ်နားလည်တဲ့သူဟာ အတိတ်ရဲ့ လွှမ်းမိုးမှုကနေ ကင်းလွှတ်တဲ့ သူ ဖြစ်လာရမယ်။ နောက်တစ်ချက်က

လူတွေရဲ့ ချီးမှုမ်းမူ ကဲ့ရဲမှုကို မတုန်လှပ်တဲ့သူဟာ
သူဘဝကိုသု လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ဖန့်တီးနိုင်တယ်။

လူတွေ ချီးမှုမ်းတာကို ခံချင်ရင် သူတို့ ချီးမှုမ်းအောင် သူတို့ အကြိုက် နေရမယ်။ လူတွေ ကဲ့ရဲမှုကို ကြာက်ရင် သူတို့ မကဲ့ရဲ့အောင် နေရမယ်။ အဲဒါ လွှတ်လပ်မူ မရှိဘူး။

ကိုယ့်ဉာဏ်ရှိသလောက် ကိုယ့်ဘဝကို အကောင်းဆုံး ဖြစ်အောင် နေရမယ်။ အဲဒါ ကျေန်စရာ အကောင်းဆုံးပဲ။ ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ ကိုယ့်ဘဝကို မနေပဲ သူများရဲ့ ဝေဖော်မှုအပေါ်များ မူတည်ပြီး ကိုယ့်ဘဝကို နေရမယ်ဆိုရင် တစ်ခုခု မလျပ်ခင်မှာ လူတွေ ဘာပြောကြမလဲ ဆိုတာကို စဉ်းစားရတော့မယ်။ အဲဒီလို စဉ်းစားနေရရင် လွတ်လပ်မှု မရှိတော့ဘူး။ ငါလုပ်တာ မှန်သလား မှားသလား။ တရားသလား မျှတာသလား ဆိုတာကို ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ကိုယ် စဉ်းစားပါ။ အဲဒီမေးခွန်းက ပိုအရေးကြီးပါတယ်။ public opinion ကို နောက်မှာထားပါ။

ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဖန်တီးချင်ရင် ဘယ်သူကိုမှ ဒုက္ခမပေးဖြေတော့ လိုပါတယ်။ ဒီအချက်ကို လေးလေးနက်နက် သတိရှိရမယ်။ တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်ဆန် သူများကို ဒုက္ခပေးပြီး ကိုယ်ကျိုးရွှေတဲ့ သူဟာ လွတ်လပ်တဲ့သူ မဟုတ်ဘူး။ လွတ်လပ်တဲ့သူဟာ တစ်ကိုယ်ကောင်း ဆန်တဲ့သူ မဟုတ်ဘူး။ တကယ် လွတ်လပ်တဲ့သူဟာ အတွေ့စွဲကို လွန်မြောက်ခဲ့ပြီ။ ဒါကြောင့် တစ်ကိုယ်ကောင်းမဆန်ဘူး။

လွတ်လပ်တဲ့သူဖြစ်ဖို့နဲ့ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် ဖန်တီးဆိုင်တဲ့သူဖြစ်ဖို့ ဆိုတာ လူတိုင်းထားရမယ့် ရည်မှန်းချက်ဖြစ်ပါတယ်။

~~~~~

ကုသိုလ် အကုသိုလ်ရဲ အန္တာင်အဖွဲ့ကနေ လွှဲသွားတဲ့သူ

“ကုသလ် အကုသလ် ဟော”

ဒီ ပါမိုး စာရိုက်ကို သိသလား။ ကြားပူးသလား။ ဖတ်ပူးသလား။
ဘယ်သူ သိသလဲ။ ဟိုဒကာကြီး သိတယ်။ ဒကာကြီးက မဟုသုတ
ကြော်တယ်။

“မဟုတ်ပါဘူးဘုရား။ တပည့်တော် ဘကြီးက အဘိဓမ္မာ ဆရာကြီး
ဘန်းကြီး လူထွက်ကြီးပါ။ သူက မကြာမကြာ တပည့်တော်တို့ အိမ်မှာ သူ
မိတ်ဆွေတွေနဲ့ ရုပိုး တရားဆွေးနွေးပါတယ်။ သူတို့ ပြောတာကို
တပည့်တော်က ငယ်ငယ်က အနားမှာ သွားထိုင်ပြီး နားထောင်ပါတယ်။
အဲသလိုနဲ့ တချို့ တရားစကားတွေကို မှတ်မိနေတာပါ။”

ဘာဖြစ်ဖြစ် သိတဲ့သွှေ့ကြိုတယ် ဆိုတော့ ဘန်းကြီးက ပြောရတာ ဘာရှိ
သွားတယ်။ ဒီပါမိုးရဲ အမိပ္ပါယ်ကိုကော ဒကာကြီး သိသလား။

မှန်ပါ။ “ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို စွန်စွဲတ်လိုက်တယ်” လို ပြောတာ
လို တပည့်တော် မှတ်မိပါတယ်။

လွှဲတ်တယ်။ ဘယ်သူက ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို စွန်စွဲတ်လိုက်တာလဲ။

“ရဟနာ ဖြစ်သွားရင် ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကနေ လွှဲတွားလို့
ရဟနာဟာ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို စွန်စွဲတ်လိုက်ပါတယ်ဘုရား။”

အဲသလိုဆိုရင် ရဟနာဟာ ကောင်းတာတွေကို မလုပ်တော့ဘူးလား။

“လုပ်ပါတယ် ဘုရား။ ဒါပေမဲ့ အကျိုးကိုတော့ မရတော့ဘူး ဘုရား။
မကောင်းတာကိုတော့ လုံးဝ မလုပ်တော့ပါဘူး။”

ဟူ၍တယ်။ မကောင်းတာကို မလုပ်တော့ဘူး။ ကောင်းတာကိုတော့
လုပ်သေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ အကျိုးကို မရရှင်တော့ဘူး။ လိုချင်စိတ်လည်း
မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီလို ဆိုတော့ ဘယ်လောက် လွှတ်လပ်နေမလဲ။ ‘ကုသိုလ်
အကုသိုလ်’ ရဲ့ အနောင်အဖွဲ့ကနေ လွှတ်ဘွားပြီး။

ကုသိုလ်ကလည်း အကျိုး မပေးနိုင်တော့ဘူး။ အကုသိုလ်ကလည်း
အကျိုး မပေးနိုင်တော့ဘူး။ ကုသိုလ် အကုသိုလ် နှစ်မျိုးလုံးရဲ့ အနောင်အဖွဲ့
ကနေ လွှတ်ဘွားပြီး။ အဲဒါ အမြင့်ဆုံးလွှတ်လပ်မှုပဲ့။

ကုသိုလ်ကိုလည်း မစွဲလန်းတော့ဘူး။ အကုသိုလ်ကိုလည်း မစွဲလန်း
တော့ဘူး။ ကောင်းတာကိုတော့ လုပ်တယ် ဘာအကျိုးကိုမှ မမျှော်လင့်
တော့ဘူး။ လွှတ်လပ်ဘွားပြီး။

ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့ကို စွဲနှင့်လွှတ်လိုက်မှ
အဆုံးစွဲနှင့်ဖြစ်တဲ့ လွှတ်လပ်မှုကို ဓရာက်တယ်။ ကုသိုလ်ရဲ့
အကျိုးကိုတောင် မျှော်လင့်တဲ့စိတ် ပရှိတော့တဲ့အခါ စိတ်ဟာ
လွှတ်လပ်ဘွားပြီး။ ဒီအချက်ဟာ ဓမ္မဘာသာရားမှာ အဆင့်မြှင့်တဲ့
လွှတ်လပ်မှုကို ဖော်ပြတာပဲ။

ကောင်းတာကိုလုပ်ရင် ကောင်းတဲ့ အကျိုးကိုရမယ် ဆိုတာ မှန်ကန်တဲ့
အမြင့်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကောင်းတာကို လုပ်တာမှာတောင်မှ ဘာအကျိုး
ကိုမှ မမျှော်လင့်တော့ရင် တကယ် လွှတ်လပ်ဘွားပြီး။ အဲဒါဟာ အဆုံး
စွဲနှင့်လွှတ်မှုဖြစ်တယ်။

လူတွေဟာ မျှော်လင့်ချက်နဲ့အသက်ရှင်နေရတယ် လို့ ဆိုပါတယ်။

မှန်ပါတယ်။ ကိုယ့်အတွက် အကျိုးပြီမှ လုပ်ချင်တယ်။ ကိုယ့် လုပ်ရင် ကိုယ့်ရမယ်လို့ မျှော်လင့်ချက် ရှိမှ လုပ်ချင်တယ်။ ဒါဟာ သဘာဝ ကျပါတယ်။

ကောင်းတာ လုပ်လည်း မျှော်လင့်ချက်နဲ့ လုပ်တယ်။ မကောင်းတာ လုပ်တာလည်း မျှော်လင့်ချက်နဲ့ လုပ်တာပဲ။ တစ်ခုခု ကိုယ့် လိုချင်တာ ရမယ် လို့ မျှော်လင့်ပြီး လုပ်တာပဲ။

ဘုန်းကြီးတို့လည်း မျှော်လင့်ချက်နဲ့ လုပ်ခဲ့တာပဲ။ ဒါပေမဲ့ ရဟန္တာရဲ့ စိတ်ကို နည်းနည်း သဘောပေါက်လာတော့... ကိုယ်က ရဟန္တာ မဟုတ်ပေမဲ့လည်း တစ်ခါတလေ ရဟန္တာစိတ်နဲ့ သဘောချင်နဲ့ပေါင်တဲ့ စိတ်မျိုးကို ခံစားရတယ်။ ချစ်တာ မှန်းတာ မရှိပဲ ဥပေဒ္ဓာ ဖြစ်နေတာမျိုး။ တစ်ခါတလေ တရားအားထုတ်ရင်း ကြုံရတယ်။ ဝင်းသာဝမ်းနည်း မရှိတာ ကြုံရတယ်။ ဘာကိုမှ မကြောက်တာ၊ မစိုးရိမ်တာ၊ လွှတ်လပ်ပြီး စိတ်အေားချမ်းနေတာ ကြုံရတယ်။ စိတ်က ပြိုမြင်နေတယ်။ ပြိုမြင်အောင် ကြီးစားနေတာ မဟုတ်ဘူး။ သတိက ကောင်းနေလို့ အလိုလို မကြီးစားရပဲ ပြိုမြင်နေတယ်။ ဘာမှ မတွေးမိဘူး။ သိတော့ သိနေတယ်။ ကြည်နေတယ်။

မကောင်းတာကို လုပ်ချင်စိတ် တဖြည်းဖြည်း နည်းသွားတယ်။ ကောင်းတော့ကို လုပ်တာမှာတောင်မှ ငါအတွက်အကျိုးပြီလို့ လုပ်တာ ဆိတ်စိတ် နည်းသွားပြီးတော့ သူ့အတွက် အကျိုးပြီလို့ ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ လုပ်တာ များလာတယ်။ ဒါက ဘုန်းကြီးတစ်ပါးတည်း ဒီလို့ ပြိုမြင်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီအကြောင်းကို ရင်းနှီးတဲ့ တရားအားထုတ်ပေါ်တွေ၊ တရားအားထုတ်တဲ့ ဒကာဒကာမတွေနဲ့ စကားပောင်းလို့ ပြောတော့ တချို့ ဒီလိုပဲ ကိုယ်ကျိုးကို အမိက ထားပြီး ကုသိုလ်လုပ်တာ နည်းသွားတဲ့ အကြောင်း ပြောကြတယ်။ အပြောသက်သက် မဟုတ်ပါဘူး။ တကယ်ပဲ ကိုယ်ကျိုး ဆိုတာကို မစဉ်းစား စိတ် များလာတယ်။ လုပ်သင့်တာကို လုပ်လိုက်တယ်။ ကောင်းတာကို

လုပ်လိုက်တယ်။ ဘာအကျိုးမှ လိုချင်စိတ်မနိတာ များလာတယ်။ အရင်တျိုးက ကုသိုလ်များများရဖိုက် သိပ် ဦးဓားပေးတယ်။ အခုတော့ လိုတဲ့နေရာမှာ ကိုယ် တတ်ခိုင်တာကို လုပ်ပေါ်ဖိုက် ဦးဓားပေးတယ်။

တချို့လူတွေပြောတာ ကြားဖူးတယ်။ ‘ကိုယ့်ပို့ အထုတ်ပါအောင် လုပ်ရမယ်’ ဆိုတာ။ ကြားဖူးသလား။

“ကြားဖူးပါတယ် ဘုရား။”

အခိုလို ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ လုပ်တာ မှားတယ်လိုတော့ မပြောလိုပါဘူး။ ခရီးသွားတဲ့သူဟာ စားစရာရိက္ခာ ယူသွားချင်တာ သဘာဝကျပါတယ်။ နောက်ဘဝမှာ ဆင်းဆင်းရဲ့ရဲ့ နေရတိုင်ရမှာ ကြားက်ကြတာကိုး။ ဒါပေမဲ့ တချို့လူတွေမှာ အခိုလို စိုးရိမ်စိတ် ကြားက်စိတ် မရှိတော့ဘူး။ သူတို့ လိုချင်တာ လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်ပဲ့။ သူတို့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုလုပ်တဲ့အခါ ကိုယ့်ပို့ အထုတ်ပါအောင်ဆိုတဲ့ အတွေးကို မတွေးမိတော့ဘူး။ ကောင်းတာကို လုပ်ရတာ ပျော်တဲ့စိတ်နဲ့ လုပ်လိုက်တယ်။ လုပ်ပြီးရင်လည်း စိတ်ချမ်းသာ တယ်။ အဲဒါကို ‘မုတ္တာဂါ’။ လွှတ်လွှတ်ကျေတ်ကျေတ် စွန်ခြင်း ပေးခြင်း လိုခေါ်တယ်။ ‘မုတ္တာ’ ဆိုတဲ့ ပါဉိုင်ကားလုံးနဲ့ ‘ဝိမုတ္တာ’ ဆိုတဲ့ စကားလုံးနဲ့ အမိပို့ယ် တူတူပဲ့။ လွှတ်လပ်ခြင်းဆိုတဲ့ အမိပို့ယ်ရှိတယ်။

“ကုသလော ဓမ္မာ အကုသလသသ ဓမ္မသသ အာရမ္မက ပစ္စယန် ပစ္စယေား။” ကုသိုလ် တရားသည် အကုသိုလ် တရားအား အာရုံ အဖြစ်ဖြင့် အကျိုးပြု၏။ ကိုယ်က သဘောထားမမှန်ရင် ကုသိုလ်ကို အာရုံပြု။ အကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ ငါ့ကုသိုလ်ဆိုပြီး စွဲလန်းမှုဖြစ်တယ်။ ငါ့အလူက သူအလူထက် သာတယ် ဆိုတဲ့ အတွေးမျိုးဖြစ်ရင် မာန ဖြစ်တယ်။ ကုသိုလ်ကို အာရုံပြု၏တော့ အကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်တယ်။

“တပည့်တော် အခုံတော်မှာ အဲဒီလို ကုသိုလ်ကောင်းမှု လုပ်ပေမဲ့ ငါ အကျိုးပို့ဖို့ ဆိုတဲ့ စိတ်မျိုး အတွေးမျိုး မဖြစ်တော့ပဲ လုပ်သင့်တာကို စိတ်အေးအေးနဲ့ လုပ်လိုက်တာပဲ။ အဲဒါကို တပည့်တော်က အရင်ကလောက် ကုသိုလ်လုပ်ရတာ ဝမ်းမသာတော့တာ လို တွေးမိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီအကြောင်းကို ဘယ်သူကိုမှ မပြောဖြစ်ပါဘူးဘုရား။”

လူတိုင်းကိုတော့ ပြောလို မဖြစ်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဒီလို စိတ်ထားမျိုး ဖြစ်လာတာဟာ အတွဲစွဲ နည်းသွားတာလို ဆိုရမယ်။ ငါရမှ ငါပေးမယ် ဆိုတဲ့စိတ် နည်းသွားပြီးတော့ ကောင်းတာ လုပ်သင့်တာကို လုပ်လိုက်ချင်တဲ့ စိတ်ပဲ ဖြစ်တယ်။ ကိုယ်ရမှာ မရမှာ မလို့ရိမ်တော့ဘူး။ ကုသိုလ်ရတာ နည်းမလား များမလား ဆိုတာကို မစဉ်းစားမိတော့ဘူး။ အဆ တစ်ထောင် အကျိုးပေးတယ်၏ အဆ တစ်သိန်း အကျိုးပေးတယ် ဆိုတာကို မတွေးမိတော့ဘူး။ လိုတဲ့နေရာမှာ ကိုယ်ပေးနိုင်တာကို လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ ပေးလိုက်တယ်။ လောဘ နည်းသွားတာလည်း ပါမယ် ထင်တယ်။ ကိုယ် ပေးလိုက်လို သူ ရတာကို ဝမ်းသာနိုင်တဲ့ မူဒီတာစိတ် ဖြစ်တာ ပိုပြီး အားကောင်းလာတယ် လိုလည်း ဆိုနိုင်တယ်။

အကျိုးကို မမျှော်ပဲ လုပ်သင့်တာကို လုပ်တတ်တဲ့ အလေ့အကျင့် များလာတဲ့အခါ ကိုယ့်စိတ်က ပိုပြီး လွှတ်လပ်လာတာကို တွေ့ရမယ်။ ပေးတာ၊ လူတာ တစ်မျိုးတင် မဟုတ်ပါဘူး။ တြေားကိစ္စတွေ့မှာလည်း ဒီလိုပဲ လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ လုပ်ပါ။

ပြောတာ ဆိုတာ မှာလည်း ကိုယ့်ကို အထင်ကြီးစေချင်တဲ့ စိတ်နဲ့ မပြောမိဘု့ သတိထားရမယ်။ လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ ပြောသင့်တဲ့ကေားကို ပြောလိုက်ဖို့ပဲး ကိုယ်ပြောတာကို ယုံသည်ဖြစ်ပေး၊ မယုံသည်ဖြစ်ပေး အဲဒါ

ကိုယ်နဲ့ မဆိုင်ဘူး။ မှန်တာ အကျိုးရှိတာကို ပြောလိုက်ဖို့ပဲ လိုတယ်။

လွှတ်လပ်တဲ့ စိတ်ကို ရရှိင်သလောက် မွေးယူသင့်တယ် လို ဘုန်းကြီးတော့ ယူဆတယ်။ ဒီလို မွေးယူတယ် ဆိုတာလည်း ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် သိနိုင်မှရမယ်။ သိမဟုတ်ရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် လွှဲနှုန်းမေးမြန်မှုမယ်။

ကိုယ့်စိတ်က ကိုယ်ကျိုးကို မျှော်လင့်သလား မမျှော်လင့် ဘူးလား ဆိုတာကို တိတိကျကျ သိနိုင်ဖို့ဟာ ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် ရှိ၊ ရှိုးသားသား သစ္စိုးပြီ ကြည့်နိုင်မှရမယ်။ ‘ငါက ကိုယ်ကျိုးကို မမျှော်ပါဘူး’ ဆိုတဲ့ ဂုဏ်ကို လိုချင်နေရင်တောင် မလွှတ်လပ်တော့ဘူး။

~~~~~

အမှန်ကို သိရမှာ တာဝန်တစ်ခု

Where knowledge is a duty, ignorance is a crime.

အမှန်ကို သိရမှာ တာဝန် တစ်ခုလို့ ဆိုရင် မသိတာဟာ တာဝန် မကျေလို့ ပြစ်မှုတစ်ခုကို လွန်ကြုံတာပဲး။

လူသားရဲ့သာဝါမှာ အမှန်ကို သိရမယ့် သဘာဝ ရှိနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် လူသားတွေဟာ အမှန်ကို သိဖို့ စွန့်စွဲနားတာ၊ လုပ်ခဲ့ကြတယ်။ စမ်းသပ်မှုတွေ အမျိုးမျိုးကို လုပ်ခဲ့ကြတယ်။ နေရာဒေသ အနှစ်ကို ရောက်အောင်သွားတယ်။ လကိုတောင် ရောက်ခဲ့ပြီး။ အမှန်ကို သိအောင် လုပ်ပြီးတော့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် သိရှိနဲ့ မကျေနှစ်နိုင်ဘူး။ အများကို သိအောင်

အခွမ်းကျွန် ကြိုးစားခဲ့ကြတယ်။

မြတ်စွာဘုရားလည်း အမှန်ကို သိအောင် အခက်အခဲတွေ ခုက္ခတ္တ္တကို ခံပြီးတော့ ကြိုးစားခဲ့တယ်။ အမှန်ကို သိရတဲ့အခါ တစ်ကိုယ်တည်း ကျေနှင် မနေပဲ အများသိမြို့ကို တစ်သက်လုံး ကြိုးစားတယ်။ “ ဗုဒ္ဓိ ဟေဒေသဗျား ” ကိုယ်တိုင် သိ၍ အများကို သိစေမည်။ ကိုယ်က တကယ်သိမှ သူများကို ပြောနိုင်မယ်။ ကိုယ်က မှန်တာကို မသိရင် မပြောနိုင်ဘူး။

မသိတာကိုက မလွှတ်လပ်မှုတစ်မျိုးလို့ ခံစားရတယ်။ အမောင်ထဲမှာ ရောက်နေတယ်။ အမောင်ထဲထဲမှာ ပိတ်မိနေတယ်။ မသိတာ ခံရခြင်တယ်။ မသိတာကိုက ခုက္ခတ္တ္တမျိုးလို့ ခံစားရတယ်။ သိရရင် အဲဒီ ခုက္ခကနေ လွှတ်လပ်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြိုးကတော့ အပို့ဇာဟာ ခုက္ခရဲ့ အကြောင်းလို့ ဆိုပေမဲ့ အပို့ဇာကိုပဲ ခုက္ခလို့ ဖြင့်ပါတယ်။

‘ စိန္တာ ’ အမှန်ကို သိခြင်းဟာ အလင်းရောင်နဲ့တူတယ်။ အလင်းရောင် ကိုပဲ ချမ်းသာတစ်မျိုးလို့ ခံစားရတယ်။ ဒါကြောင့် ‘ စိန္တာ ’ အမှန်ကို သိခြင်းဟာ ချမ်းသာတစ်မျိုး လို့ ဆိုချင်တယ်။ လွှတ်လပ်မှု တစ်မျိုးလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဘုန်းကြိုးကိုယ်တိုင် တစ်သက်လုံး သိမြို့ပဲ လုပ်လာခဲ့တယ်။ သိရတာ ဘယ်လောက် အကျိုးများသလဲ၊ အဆင်ပြုသလဲဆိုတာ ကိုယ်တွေ့ပါပဲ။

ကောက္ခည်မထောင် သောတာပတ္တိမရတော့ မြတ်စွာဘုရားက ‘ အညာသီ ကောက္ခည်း၊ အညာသီ ကောက္ခည်း ’ ကောက္ခည် သိသွားပြီး ကောက္ခည် သိသွားပြီး၊ လို့ အဲဒီလို့ နှစ်ခါဆင့်ပြီး ပြောတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ နှစ်ခါဆင့်ပြီး ပြောတာလဲ။

“ ဝမ်းသာလိုပါ ဘုရား ”

ဟုတ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားဟာ သစ္စာလေပါးတရားကို ကိုယ်တိုင်

သိတော်မူတော့ ပြောချင်လို ခရီးအဝေးကြီးကို သွားပြီး ပစ္စဝရှိလို ခေါ်တဲ့
ငါးပါးအုပ်စု ရဟန်တော်တွေကို တရားရှိုး ဟောတော်မူတယ်။ ပထမဦးဆုံး
ကောဇ္ဈာည် မထောက်ကြီး သစ္စာလေးပါး အမှန်တရားကို သိသွားတော့
မြတ်စွာဘုရား ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ‘အညာသိ ကောဇ္ဈာည်ာ’ ‘အညာသိ
ကောဇ္ဈာည်ာ’ ‘ကောဇ္ဈာည် သိသွားပြီး’ ‘ကောဇ္ဈာည် သိသွားပြီး’ လို
အဲဒိုလို နှစ်ခါဆင့်ပြီး ပြောတယ်။

အမှန်ကို လူသားတစ်ဦး သိသွားတာဟာ ဝမ်းသာစရာ ကောင်ပါတယ်။
လူသားမှုပဲ အမှန်ကို သိနိုင်တယ်။ အမှန်ကို သိနိုင်တယ် ဆိုတာ အင်မတန်
အဆင့်မြင့်တဲ့ အရည်အချင်းဖြစ်ပါတယ်။ အမှားကို အမှန်လို ထင်နေကြတာ
ဘယ်လောက် များသေလဲ။ အမှားကို အမှန်လို ထင်ပြီး မလုပ်သင့်တာတွေကို
လုပ်နေကြတယ်။ မဖြစ်သင့်ပဲနဲ့ ဒုက္ခတွေ ဖြစ်နေကြတယ်။ သဘာဝ ဒုက္ခ
ထက် လူလုပ်တဲ့ ဒုက္ခက ပိုကြီးနေပါတယ်။ အမှန်ကို သိသွားရင် မလုပ်
သင့်တာကို မလုပ်တော့ရင် ဒုက္ခနည်းသွားမယ်။ မိတ်ရောဂါတွေဟာလည်း
အသိအမြင် မှားလို သဘောထား မှားလို ဖြစ်ရတာ များတယ်။

ဒါကြောင့် ဘယ်လိုကိုစွဲနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ဖြစ်ဖြစ် အမှန်ကို သိအောင်
လုပ်ရမယ်။ ကျွန်းမာရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့လည်း အမှန်ကို သိအောင်
လုပ်ရတယ်။ ကျွန်းမာအောင် နေတတ် စားတတ်ရမယ်။ ဆရာဝန်တွေဟာ
အဲဒါ လုပ်တာပဲ။ အဲဒါကို သူတို လုပ်ချင်လို ဆရာဝန် ဖြစ်အောင်
ကျွန်းမာရေးပညာ၊ ဆေးပညာကို သင်တာပဲ။

တရားအားထုတ်တာလည်း အမှန်ကို သိချင်လိုပဲ။ အမှန်ကို သိပြီး
မိတ်ချမ်းသာချင်လို မိတ်လွှတ်လုပ်ချင်လို။

အမှန်ကို မသိပါ စိတ်ချမ်းသာမှူ အစစ်ကို
မရရှင်ဘူး။ စိတ်လွှဲတ်လပ်မှူ အစစ်ကိုလည်း မရရှင်ဘူး။
သိနိုင်လျှက်နဲ့သိဒေသင် မလုပ်ရင် တာဝန်မကျဘူး။
အပြစ်ရှိနေပါတယ်။

လူတိုင်း သူ သိနိုင်သလောက် အမှန်ကို သိရင် ပိုပြီးအဆင်ပြေတဲ့
လောက်ကြီး ဖြစ်လာမယ်။

ကိုယ်သိတာဟာ ကိုယ့်တစ်ယောက်ထဲ အကျိုးစွဲတာ မဟုတ်ဘူး။
အများလည်း အကျိုးစွဲတယ်။ ဘုန်းကြီးသိတာကို ဒကာကြီးတို့ကို ပြောပြတယ်။
ဒကာကြီးတို့ သိတာကို ဘုန်းကြီးကို ပြောပြတယ်။ အသိချင်း ဖလှယ်ရတယ်။
ပျော်စရာကောင်းတယ်။ အကျိုး များတယ်။ အရိုးဆုံးဥပမာ ပြောရရင်
လမ်းသွားရင်း လမ်းမသိတော့လို့ ဒုက္ခရောက် ပင်ပန်းနေတဲ့သူဟာ မသိလို့
လမ်းမော်ရင် အမေားများရတဲ့ သူက 'မသိဘူးလို့' ပြန်ပြောရင် လမ်းပျောက်နေတဲ့
သူဟာ ဘယ်လို့ခဲ့တဲ့ရမလဲ။

မောဘွားမယ် ဘုရား။

အားကိုးတဗြို့နဲ့ မောတာ မသိဘူး လို့ ဆိုတော့ အားလျော့ဘွားမယ်။
နောက်တစ်ယောက်ကို တွေ့လို့ မောတဲ့အခါ 'သိတယ်' လို့ ပြောရင်
ဘယ်လို့ ခဲ့တဲ့ရမလဲ။

ဝမ်းသာဘွားမယ် ဘုရား။

သိပ်ပျော်ဘွားမယ်။ ဟုတ်တယ်။ သိတဲ့ထူးကို အားကိုးတဗြို့နဲ့ လမ်းကို
တိတိကျကျ မောမယ်။ မှတ်မယ်။ တကယ် ဘွားမယ့်သူဟာ တကယ်
မှတ်မယ်။ ပြောရတဲ့သူကလည်း တကယ် သိချင်တဲ့သူကို ပြောပြရလို့ သေသေ

ချာချာ တိတိကျကျ ပြောမယ်။ လမ်းကို သိသွားလို ဆက်ပြီး သွားတဲ့သူဟာ လိုရာခရီးကိုရောက်လို အဆင်ပြေားမယ်။ လမ်းကို ပြောပြတဲ့သူကိုလည်း သတိရတိင်း ကျေးဇူးတင်နေမယ်။ ဒါ ဘုန်းကြီးတို့ ကိုယ်တွေပဲ။

ကိုယ်ပတ်ဝန်းကျင် အသိပိုးအရိုင်းမှာ ဖြစ်နေတာတွေကိုလည်း သိအောင် လုပ်ရမယ်။ ကိုယ်နဲ့ မဆိုင်သလို မနေရဘူး။ ကိုယ်နဲ့ မဆိုင်သလို နေတဲ့သူဟာ အပြစ်ရှိပါတယ်။ မတရားမှုတွေ၊ လျဉ်စားမှုတွေကို သိအောင် လုပ်ရမယ်။

တစ်ခါ အလိမ်ခံရရင် လိမ်တဲ့သူ အပြစ်၊ နှစ်ခါ အလိမ်ခံရရင် ခံရတဲ့သူ အပြစ်။

အမှားတွေဟာ အမှားကို အမှားလို မသိတဲ့သူ တစ်ယောက်ကနေ တစ်ယောက်သိကို လက်ဆင့် ကမ်းပြီး သွားနေတယ်။ အမှားကို အမှားလို သိတဲ့သူသိကို ရောက်တဲ့အခါ အဲဒီ အမှားဟာ ခရီးအဆုံးကို ရောက်သွားတယ်။ ရွှေ့ဆက်သွားလို မရတော့ဘူး။ အမှားတွေအားလုံးဟာ ကိုယ်သိမှာ လမ်းဆုံးရမယ်။ ကိုယ်က အဲဒီ အမှားကို လက်ဆင့် မကမ်းဘူး။

အမှားကို လက်ဆင့် ကမ်းလိုက်တာဟာ ရောဂါတစ်မျိုးကို ကူးစက်အောင် လုပ်လိုက်တာနဲ့ အတူတူပဲ။ ရောဂါကူးအောင် လုပ်တာဟာ အပြစ်ရှိသလို၊ အမှားကို လက်ဆင့်ကမ်းတာဟာ အပြစ်ရှိပါတယ်။

မယုံသင့်တာကို ကိုယ်က ယုံနေရင် ကိုယ့်ကို လေးစားတဲ့သူက ကိုယ် ယုံတာကို လိုက်ယုံလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် သံသယကြီးတာဟာ ရောဂါ မကူးအောင် သေသေချာချာ သန်းရှင်းရေးလုပ်တာနဲ့ တူပါတယ်။ ဟုတ်ရဲ့လား ဖုန်ရဲ့လား ဆိုတာကို အကြိမ်ကြိမ် စစ်ဆေးသင့်တယ်။

Ignorance is a crime. အမှန်ကို သိစိုင်လျက်နဲ့ မသိအောင်

လွှတ်လပ်သောခိတ်

၂၁၇

နေတာဟာ တာဝန်မကျေတာ၊ အပြစ်ရှိပါတယ်။ အထူးသဖြင့် အရေးကြီးတဲ့
ကိစ္စမှာ မသိတာ ပိုပြီး အပြစ်ရှိပါတယ်။

အရာရာတိုင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ အမှန်နဲ့ အမှား ဆိုပြီး
နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။

အမှန်ကို သိမှ အဆင်ပြေမယ်။

လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်ရှိတဲ့သူဟာ
ဘဝကို တိထွင်ကြံဆပြီး နေသွားတယ်။

Freedom of the spirit knows no guarantees.

တကယ်လွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ သေချာတာကိုမှ လုပ်တဲ့သူမဟုတ်ဘူး။
လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် လုပ်တယ်။ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် လုပ်တယ် ဆိုတာ
စမ်းသပ်မှုလုပ်တာကို ခေါ်တယ်။ စမ်းသပ်မှုဆိုတာ အဖြေကို သိပြီးမှ လုပ်တာ
မဟုတ်ဘူး။ ဘယ်လိုအာဖြေ ထွက်လာမယ်ဆိုတာကို မသိပဲနဲ့ လုပ်သင့်တဲ့
အချက်တွေကို အဆင့်ဆင့် လုပ်ပြီး ဖြစ်လာတဲ့ အဖြေကို တောင့်ကြည့်တာပဲ။

ယုံပြီးမှ လုပ်တာလည်း မဟုတ်ဘူး။ ယုံတယ် မယုံဘူး။ ဆိုတာကို
အရေးမထားဘူး။ လက်တွေ့ လုပ်ပြီး အဖြေကို ရှာတာပဲ။ ဒီအချက်က
ဘာသာရေးမှာ ပိုပြီး အရေးပါတယ်။ များသောအားဖြင့် ယုံတာက အရင်၊
လုပ်တာက နောက် ဖြစ်နေတယ်။ ဒါပေမဲ့ တချိုကတော့ လုပ်တာက
အရင်။ လုပ်လို့ သိလာတဲ့အခါ ဟုတ်တယ်။ မှန်တယ် ဆိုပြီး ကိုယ် သိတာ

လောက်ကိုပဲ လက်ခံတယ်။ ဆက်လုပ်တယ်။ ဘာသာရေးဟာလည်း စမ်းသပ်မှု တစ်ခုပဲ။ ဒါကြောင့် ဘုရားက “လာကြည့်ပါ၊ စမ်းကြည့်ပါ”လို့ ပြောတာ။ စမ်းကြည့်ရမယ်။

မလုပ်ခင်က သေချာနေရင် ဘယ်လို့ သဘောထားနဲ့ လုပ်မလဲ။ ရှာဖွေမှု မဟုတ်တော့ဘူး။ ဘယ် ဘာသာရေးမှာပဲ ဖြစ်ဖြစ် မလုပ်ခင်က သေချာတယ်လို့ ယုံနေကြတာပဲ များပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်ယုံတာကို ကိုယ် မရမက မှန်ကြောင်း၊ အကြောင်းပြချက်တွေ ရှာတယ်။ အကြောင်း ပြချက်တွေကို မရမက ရှာတာဟာ စမ်းသပ်မှုလုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ အကြောင်းပြချက်တွေကို မရမက ရှာတာဟာ လွှာတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ လုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ မလွှာတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ လုပ်တာ။

ဘာသာရေး မျက်ကန်း ယုံကြည့်ဘူးတွေဟာ (evolution) အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲ တိုးတက်မှုကို မစစ်းစေးရဲဘူး။ သတ္တဝါတွေဟာ တဖြည့်းဖြည့်း ပြောင်းလဲလာတာ လို့ လက်မခံရဲဘူး။ သဘာဝကျတဲ့ အထောက်အထားတွေ ရှိပါလျက်နဲ့ သဘာဝ ကျတာကို လက်မခံရဲဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ သူ ယုံထားတာနဲ့ မကိုက်လို့ပေါ့။

သဘာဝမကျတာကို ယုံထားတဲ့သူဟာ သူယုံကြည့်မှုကို သူ မပြင်ရဲလို့ သဘာဝကို အမှန်ကို လက်မခံဘူး။ ခြေထောက်က ကြီးနေပြီး ဖိန်းက ငယ်နေရင် ခြေထောက်ကို ဖြတ်ရမယ်လို့ သဘောထားတဲ့ သူပဲ။ ဖိန်းကို ကြီးအောင် မလုပ်ဘူး။

ငယ်ငယ်တုန်းက ဆောင်းခဲ့တဲ့ ဦးထုပ်ဟာ ကြီးတဲ့အခါ မတော်တော့ဘူး။ အဲဒီတော့ တော်တဲ့ ဦးထုပ်ကို ရှာပြီး ဆောင်းရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ငယ်ငယ်က ယုံခဲ့တာကိုတော့ ကြီးတဲ့အခါ မရမက ဆက်ပြီး ယုံနေလိုက်တယ်။ မယုံနိုင်လည်း ယုံတယ်လို့ပဲ သဘောထားလိုက်တယ်။

ဘမှန်တရားဟာ ဘဘသာတရား ဖြစ်တယ်။
ဘယ်သူပြောတာဖြစ်ဖြစ် မှန်တာဆိုရင် လက်ခံရမယ်။
မှားတာဆိုရင် ဘယ်သူပြောတာဖြစ်ဖြစ် လက်မခံရဘူး။

ဘဘရေးသမား တော်တော်များများဟာ အမှန်တရားတွေကို
အကျိန်လုံး သူတို့ သိထားပြီးပြီးလို့ လူတွေကို ယုံစေချင်တယ်။ ဒါကြောင့်
သူတို့ပြောတာတွေနဲ့ သဘာဝတရားနဲ့ မကိုက်ရင် သဘာဝတရားကို သူတို့
လက်မခံဘူး။ လျဉ်းပတ်ပြီးတော့ သူတို့ပြောတာပဲ မှန်တယ်လို့ ပြောတယ်။
အမှန်တရားကို သူတို့ တကယ် မသိချင်ဘူး။ ဒါဟာ မရှိသာမှု ဖြစ်တယ်။
သူတို့ဟာ (experiment) စမ်းသပ်မှု မလုပ်တော့ဘူး။ သူတို့ အသိဉာဏ်ကို
သူတို့ ပိတ်ထားလိုက်ပြီး။ ဘမှန်တရားကို သဘာဝတရားထဲမှာ မရှာတော့ဘူး။
ယုံကြည်မှုဟာ မျက်ကန်းယုံကြည်မှု ဖြစ်သွားတာပဲ များပါတယ်။

လွှဲတ်လပ်တဲ့သူရဲ့ဘဝဟာ (experiment) စမ်းသပ်မှုတွေ တစ်ချုပြီး
တစ်ခု လုပ်နေတဲ့ ဘဝပဲ။ ကိုယ့်ဘဝဟာ ပုံသေဘဝ ဖြစ်မသွားဖို့ အရေးကြီး
တယ်။ ပြောင်းလဲမှုကို ကြောက်ကြတာ များတယ်။ သေချာတာကို လိုချင်
တယ်။ သေချာနေတဲ့ဘဝကို ပိတ်ချုလက်ချု နေချင်တယ်။ မသေချာရင်
ပိတ်မအေးဘူး။ ဖို့ရိုမြန်နေတယ်။ ဒါပေမဲ့ တကယ် သေချာနေတဲ့ ဘဝဟာ
ပြောင်းလဲမှု ဘာမှ မရှိတော့ဘူး။ စမ်းသပ်မှု ဘာမှ မရှိတော့ဘူး။

ငါဘဝဟာ ပလပ်စတစ် ပန်ပပင်လို့ မဖြစ်ရဘူး။ မျိုးစောင်နောက်
ပေါက်လာပြီး ရှင်သန် ကြိုထွားနေတဲ့ ပန်ပပင်ဖြစ်ရမယ်။ လူနေရုံမဟုတ်ဘူး။
အသက်ရှင်နေရမယ်။ ပူးပွဲ့နေရမယ်။

တချို့လွှဲတွေရဲ့ဘဝဟာ လူနေတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပလပ်စတစ် ပန်ပပင်လို့။

ရှင်သုန်မနေား၊ ဖူးပွင့်မနေား၊ ဒါကြားမြွေးရန်း ကင်မဲ့နေတယ်။

မသေချာတဲ့ သဘောဟာ ဘဝရဲ အမှန်တရား တစ်ခုပါ။ လယ်ယာ
လုပ်တဲ့သူတွေဟာ မိုးဘယ်နေ့ရွှေမယ်လို့ သေသေချာချာ မသိဘူး။ မသိပဲနဲ့
စိုက်သင့်တဲ့အချိန်မှာ စိုက်တယ်။ မိုးရွှေမည့်နေ့ကို သေသေချာချာ သိမှ
စိုက်မယ် ဆိုရင် စိုက်လိုဖြစ်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ အဲဒီလိပ် မွေးလာတဲ့
ကလေးတစ်ယောက်ဟာ အသက် ဘယ်လောက်ရှည်ရှည် နေရမယ်ဆိုတာ
မသိဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကျောင်းနေရမည့် အရွယ်မှာ ကျောင်းနေတော့တာပဲ။

ဒါမ်ထောင်ရေးလည်း ဒီလိပ်း အချခေါ်က ပိုလိုတောင် မသေချာဘူး။ မသေချာလို့ ဘာမှမစဉ်းစားပဲ လုပ်လိုက်ရမယ်လို့ မဆိုလိုပါဘူး။ စဉ်းစဉ်းစားစား လုပ်ရမယ်။ ဒါပေမဲ့ သိပ်ကြာက်လွန်နေရင် ဘာမ လုပ်လို့ မဖြစ်တော့ဘူး။ ကိုယ် ထင်သလို ဖြစ်မလာရင် ဘာလုပ်မလဲ ဆိုတာကိုတော့ ကြပြီး တွေးထားပါ။ ကိုယ်ထင်သလို ဖြစ်မလာတဲ့အခါ ဘယ်လို့ သဘောထားမလဲ ဆိုတာက ပြီး အရေးကြီးပါတယ်။ သဘောထားကို မှန်အောင်ထားပြီး လုပ်သင့်တာကို ဆက်လုပ်ရမယ်။ လက်လွှာတ်ရမည့် ကိစ္စတွေကို (Let go!) လက်လွှာတ်နိုင်အောင် စိတ်ကို ပြင်ထားရမယ်။

ဉာဏ်ကိုသုံးပြီး ဘဝကိုတိတိုင်နေတဲ့သူဟာ ဘာမှ လုပ်လိုမဖြစ်ဘူးလို့

ဘယ်တော့မှ မတွေးဘူး။ ပစ္စည်းတိတွင်တာကိုပဲ လူများစုက တိတွင်မှုလို
ယူဆတယ်။ ဘဝကို တိတွင်ကြံးဆပြီး နေရမယ်လို့ မတွေးမြှုပြုဘူး။

ဘရေးအကြေးဆုံး တိတွင်မှုက ကိုယ့်ဘဝကို
ကိုယ် တိတွင်တာပဲ။ ဘဝဆိုတာ ပုံသေနေ့လို့ မရဘူး။
တိတွင်ကြံးဆပြီး နေသွားရမယ်။ ပုံသေ နေလိုက်ရင်
ဘဝ ပျောက်သွားမယ်။

အခြေအနေကို ကိုယ်က ဖန်တီးနိုင်မှ
လွတ်လပ်တဲ့ဘဝကို နေဖို့ဆိုရင် ရဲ့
လွတ်လပ်တဲ့ဘဝကို ရမယ်။

လွတ်လပ်တဲ့ဘဝကို နေဖို့ဆိုရင် 'ငါဘာဖြစ်လို့ ဒီအလုပ်ကို လုပ်နေ
သလဲ' ဆိုတဲ့မေးခွန်းကို မေးရမယ်။

လူတွေဟာ ကိုယ်လုပ်ချင်တာကို လုပ်နေတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။
များသောဘားပြင် ဘာမှ သိပ်မစဉ်းစားပဲ ကြုံရှာတ်ချေကို လုပ်နေတယ်။
ဒီအလုပ်ထက် ပိုပြီး နှစ်သက်တဲ့ သဘောကျတဲ့ အလုပ်ရှိပါလျက်နဲ့ သတ္တိမျှကိုလို
ပိုကောင်းတာကို ပိုအကျိုးများတာကို၊ ပိုပြီးမိတ်ကျေနပ်မှုရတာကို မလုပ်ဘူး။

ဒီအလုပ်ထက် ကိုယ့်အရည်အချင်းကို ပိုပြီးသုံးရတဲ့အလုပ်ကို လုပ်မယ်။
အလုပ်လုပ်ရင်း အရည်အချင်းလည်း တိုးတက်အောင် လုပ်မယ် လို့
ရည်ရွယ်ချက်ရှိပို့ လိုတယ်။ အရည်အချင်း ဘာမှ မတိုးတက်တဲ့အလုပ်ဟာ

ရေမမီးတဲ့ ရေအိုင်လို ပြစ်နေတယ်။ *stagnant* ပြစ်နေတယ်။ ရေအိုင်ဟာ ရေမမီးရင် ဘာဖြစ်မလဲ။ ရေပူပ်အိုင် ပြစ်သွားမယ်။ အရည်အချင်း မတို့တက်တဲ့ အလုပ်ဟာ စိတ်ဝင်စားစရာ မကောင်းဘူး။ ပျင်းစရာ ကောင်းတယ်။ ပျင်းစရာကောင်းတဲ့ အလုပ်ကို နှစ်ရှည်လမ္ား လုပ်လာရင် ပျင်းတဲ့သူ ပြစ်သွားမယ်။ အဲဒီလိုပဲ ဂျို့ပြုစွာတ်လပ်မှန့်တဲ့အလုပ်ကို ရှာပြီး လုပ်ရမှာပျင်းလို့ ရရှာအလုပ်ကို လုပ်တယ်။

အလုပ်တစ်ခုထဲ မဟုတ်ပါဘူး။ တွေးကိုစွဲတွေ့မှာလည်း ဒီလိုပဲ စဉ်းစားပါ။ စားစရာတွေ အများကြိုးရှိနေပါလျက် ကိုယ်မျက်စိရွှေမှာ ရှိတာ၊ ကိုယ်နဲ့ အနီးဆုံးမှာရှိတာ လက်လှမ်းမီတာ လွယ်တာကို ယူပြီး စားလိုက်တယ်။ ဒါထက်ဂျို့ပြီး ဘာဟာရပြစ်တာ ရှိတယ်။ ချက်ရမယ်၊ ပြုတ်ရမယ် ဆိုရင် ပျင်းတယ်။ ဒါကြောင့် လွယ်တာ စားလိုက်တယ်။ ဆိုင်မှာ ဝယ်စားလိုက်တယ်။

စာပတ်တယ်ဆိုရင်လည်း ငါ ဘာဖြစ်လို့ ဒီစာအုပ်ကို ဖတ်တာလဲ။ ဂျို့ကောင်းတဲ့စာအုပ်ကို ရှာရမှာ ပျင်းလိုလာ။။ နီးရာစာအုပ်ကို လွယ်လွယ်နဲ့ ဖတ်တာလား။။ အပျော်ပြောရုံး ဖတ်တာလား။။ ပညာရှိုံး ဖတ်တာလား။။ ကိုယ့်အခက်အခဲတစ်ခုကို မေ့ခွန်းတစ်ခုကို အပြောရှိုံး ဖတ်တာလား။။ အသိဉာဏ် တို့တက်ပို့ အရည်အချင်း တို့တက်ပို့ ဖတ်တာလား။။ မေးပါး

အခြေအနေကာ ကိုယ့်ကို အမြတန်း။

အဆုံးအဖြတ်ပေးနေတာကို လက်ခံရင်

လွှတ်လပ်တဲ့ဘဝကို ရမှာ မဟုတ်ဘူး။ အခြေအနေကို

ကိုယ်က ဖန်တီးနိုင်မှ လွှတ်လပ်တဲ့ဘဝကို ရမယ်။

စိတ်ရဲ့လွှတ်လပ်မှုဟာ ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် သိနေတဲ့အချိန်မှာပဲရှိတယ်

ထာဝရ နိုဗြာမှုဟာ လွှတ်လပ်မှုအတွက်ပေးရတဲ့ အမိုးအခပဲ။

လွှတ်လပ်မှု အမြတန်း ရှိခြင်ရင် နိုဗြာမှု အမြတန်း ရှိရမယ်။
မောမေ့လျော့လျော့ နေတဲ့သူဟာ သူလွှတ်လပ်မှု ပျောက်သွားတာတောင်
သူ သိလိုက်မှာ မဟုတ်ဘူး။ သိတဲ့အချိန်မှာ သိပ်နောက်ကျနေမယ်။

စိတ်ရဲလွှတ်လပ်မှုဟာ အခု ကိုယ့်စိတ်မှာ ဘာဖြစ်နေတယ်ဆိုတာကို
သိနေတဲ့အချိန်မှာပဲ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် လွှတ်လပ်မှုဟာ ပစ္စဖြူမှာပဲ ရှိတယ်။
မောသွားတာနဲ့ အတွေးတွေထဲမှာ မျောပါသွားမယ်။

အတွေ့နဲ့ နေတဲ့အချိန်မှာ လွှတ်လပ်မှုမရှိဘူး။

ဒီအတွေ့ကလည်း သတိမရှိတာနဲ့ ဝင်ပြီ။ ဒါကြောင့် အမြတန်း
သတိရှိနေဖို့ လိုတယ်။ သတိခွဲမြှုပြုသွားရင် လွှတ်လပ်မှုလည်း ပြုပြီး ပိုပြင်လာ
မယ်။ စိတ်ကို ဘယ်အရာကမှ ဖမ်းထားလို့ မရှုတော့တဲ့အခါမှာ စိတ်က
လွှတ်လပ်ပြီး ပေါ့ပါး သွားမယ်။ အကြောင်းအရာ တစ်ခုခုက စိတ်ကို
ဖမ်းထားထားရင် စိတ်ဟာ မလွှတ်လပ်ဘူး။

မကြာ မကြာ ဘာမှ မတွေးပဲ သိနေတဲ့စိတ်နဲ့ နေနိုင်ရင် အဲဒီလို
သိနေတာကိုလည်း သိရှင်ရင်- သိနေတဲ့အချိန်မှာ လွှတ်လပ်နေတယ်ဆိုတာကို
ကိုယ်တွေ့ ခံစားရမယ်။ လွှတ်လပ်နေတာကို ခံစားရတာ အကောင်းဆုံးကို
ခံစားရတာပဲ။ ပျော်ဆွင်မှုကို ခံစားရတာ သိပ်မလေးနေက်ဘူး။ လွှတ်လပ်မှုကို
ခံစားရတာ သိပ်လေးနေက်တယ်။

လွှတ်လပ်မူမရှိတာကို လွှတ်လပ်မူမရှိဘူးလို့ မသိတဲ့သူဟာ လွှတ်လပ်မူ မရှိတဲ့အခြေအနေမှာပဲ ဆက်နေရမယ်။ လွှတ်လပ်မူမရှိတာကို လွှတ်လပ်မူ မရှိဘူးလို့ သိလာရင် လွှတ်လပ်လာမယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်မိတ်မှာ လွှတ်လပ်မူ ရှိသလား မရှိဘူးလားဆိုတာကို ကြည့်တတ်စို့ လို့တယ်။ ဒါလို့ ကြည့်တတ်မြင်တတ်လာရင် ဒီအလုပ်ဟာ အလေးနှင်းဆုံးသောလုပ်ပဲ ဆိုတာ မြင်လိမ့်မယ်။

မလွှတ်လပ်တဲ့မိတ်နဲ့ မလွှတ်လပ်တဲ့ဘဝကို နေရတာ ဘာမှ ကျေနှစ်စရာ မရှိဘူး။ ပစ္စည်းကောင်းတွေ ဘယ်လောက် သုံးစိုင် သုံးစိုင်၊ ရှာထူး ဘယ်လောက်ကြီး၊ ကြိုး၊ မလွှတ်လပ်တဲ့ဘဝဟာ ကျေနှစ်စရာ မဟုတ်ဘူး။ မလွှတ်လပ်တဲ့ဘဝဟာ စိတ်အောချမ်းတဲ့ဘဝ မဟုတ်ဘူး။

ပစ္စည်းတွေတော့ အများကြီး၊ ပိုင်ပါတယ်။ ကိုယ့်ဘဝကိုယ်တော့ မပိုင်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ ဘဝကို ရောင်းစားထားလို့ပေါ့။

~~~~~

လွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ အချိန်မဖြူနှုန်းဘူး

အချိန်ပို့ရိုရင် အချိန်ဖြောတဲ့ဘူး၊ ပညာမရှာတဲ့ဘူး၊ ကိုယ့်အရည်အချင်ကို မြင့်အောင် မကြိုးစားတဲ့ သူဟာ လွှတ်လပ်မူ မရှိတဲ့သူပဲ။

အချိန်ပို့ဆိုတာ ဘာကိုခေါ်တာလဲ။ တကယ်တော့ အချိန်ပို့ဆိုတာ မရှိပါဘူး။ အခြောင်း ရတဲ့အလုပ်ကို လုပ်နေတဲ့အချိန် မဟုတ်တာကို အချိန်ပို့လို့ ခေါ်တယ်။ ကျောင်းသား ကျောင်းသူလို့ရင် ကျောင်းတာက်နေတဲ့ အချိန် မဟုတ်တဲ့ အချိန်ကို အချိန်ပို့လို့ ခေါ်တယ်။

တကယ်တော့ အချိန်က ပိုနေတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ မလုပ်မနေရ၍
လုပ်ရမယ့် အလုပ် မရှိတဲ့အခါန်၊ ကိုယ်လုပ်ချင်တာကို ကိုယ့်သဘောနဲ့ကိုယ်
လုပ်နိုင်တဲ့အချိန်ကို အချိန်ပိုလို ခေါ်နေတာပါ။ လွှာတ်လွှာတ်လပ်လပ်
သုံးခွင့်ရှိတဲ့အခါန်ကို အချိန်ပိုလို ခေါ်နေတာပါ။

အချိန်ပိုကို ဘယ်လို သုံးသလဲ။ အဲခါကို ကြည့်ပြီး
ဒီလူဟာ ဘယ်လိုလူ ဖြစ်လာမလဲဆိုတာ ပြောနိုင်ပါတယ်။

တိုးတက်ကြိုးပွဲ့တဲ့သူတွေဟာ အဲဒီ အချိန်ပိုလို ခေါ်တဲ့ အချိန်ကို
ကောင်းကောင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ တတ်တယ်။

လွှာတ်လွှာတ်လပ်လပ် သုံးခွင့်ရှိတဲ့ အချိန်ကို အကောင်းဆုံးနေရာမှာ
သုံးတဲ့သူဟာ တစ်နေ့တွေး အရည်အချင်း ပို့ရှိလာတယ်။ လွှာတ်လပ်တဲ့သူ
ဖြစ်လာတယ်။

အချိန်ကို တန်ဖိုးရှိပြီ သုံးတဲ့သူဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် လေးစားမှု
ရှိတယ်။ သူတစ်ပါး လေးစားတာကိုလည်း ခံရတယ်။ အရည်အချင်းရှိတဲ့
သူတွေနဲ့ ချမှတ်မှု ရင်းနှီးမွှု ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ပိုပြီး တိုးတက်ပို့ အလား
အလာ ရှိတယ်။

အချိန်ပြန်းနေတဲ့သူကို ဘယ်သူမှ မလေးစားဘူး။ လူတွေရဲ့
လေးစားမှုကို မရရင် လူအသိုင်းအပိုင်းထဲမှာ နေရာကောင်း မရနိုင်ဘူး။
တပည့်က အချိန်ပြန်းနေရင် ဆရာက အဲဒီတပည့်ကို ပေးရတဲ့ အချိန်ဟာ
ပေးရကျိုး မနှုပ်ဘူးလို့ တွေးမယ်။ အဲဒီလိုဆိုရင် အဲဒီတပည့်ဟာ ဆရာဆိုက
ရနိုင်သလောက်ပညာကို ပြည့်ပြည့်ဝေ ရမှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့်

အဲဒီတပည့်ဟာ တကယ်ထူးချွန်တဲ့သူ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။

တရားအားထုတ်တဲ့ အခါမှာလည်း အချိန် မရွှေ့၊ နေရာ မရွှေ့ သတိကို ကပ်ထားနိုင်မှ ကြားလပ်သွားတာ မရှိအောင် တရားကို အားထုတ် နိုင်မှ တကယ် အဆင့်မြင့်တဲ့ တရားကို သိနိုင်တယ်။ လုပ်ချင်လုပ်မယ် မလုပ်ချင် မလုပ်ဘူး ဆိုရင်တော့ အဆင့်မြင့်တဲ့တရားကို မသိနိုင်ဘူး။

ဒီခေတ်မှာ အချိန်ဖြန့်တဲ့သူတွေ ပိမှားလာတယ်။ အချိန်ဖြန့်ဖို နည်းတွေလည်း ပိမှားလာတယ်။ အချိန်ဖြန့်တဲ့ လူငယ်တွေ ဘာဖြစ်မလဲ။ အသက်ကြီးလာလေ အသုံး မဝင်လေ ဖြစ်မယ်။ ခိုင်းတာ လုပ်ရတဲ့သူတွေ ဖြစ်မယ်။ ခေါင်းဆောင် မဖြစ်နိုင်ဘူး။

လွတ်လပ်တဲ့သူဟာ ဉာဏ်မသုံးရတဲ့ဘဝကို မကျေနပ်ဘူး

သူတို့ကို ချည်ထားတဲ့ သံကြိုးကို ချစ်နေတဲ့ လူမိုက်တွေကို လွတ်လပ်သွားအောင် လုပ်ပေးဖို့ သိပ်ခက်ပါတယ်။

မလွတ်လပ်တာကို သဘောကျနေတဲ့သူကို လွတ်လပ်အောင်လုပ်ပေးလို့ မရဘူး။ ပြောလိုလည်း ရမှာ မဟုတ်ဘူး။ တချို့လူတွေဟာ မလွတ်လပ်တာကို ကြိုက်တယ်။ ဒါကြောင့် ခိုင်းတာလုပ်ပြီး ပေါသလောက်ယူရတဲ့ ဘဝကို ကျေနပ်နေတာ။ ကြိုးတာသလောက် အကျိုးခံတာရမဲ့ အလုပ်မျိုးကို မလုပ်ဘူး။ ဉာဏ်ကို ပိုသုံးရမဲ့အလုပ်ကို မလုပ်ဘူး။ အရည်အချင်းကို ပိုထုတ်ရမဲ့အလုပ်ကို

မလုပ်ဘူး။ လက်အောက်ခံ ဘဝကို ကျေနပ်နေကြတယ်။

လက်အောက်ခံဆိုတာ ခိုင်းတာ လုပ်ရတယ်။ ခိုင်းတာလုပ်ရင် တာဝန်ကျေပြီး။ ဘာလုပ်ရင် ကောင်းမလဲ၊ ဘယ်လိုလုပ်ရင် ပိုကောင်းမလဲလို့ စဉ်းတာစရာမလိုဘူး။ ခိုင်းတာလုပ်ရင် ဘာလုပ်ရမလဲ ဆိုတဲ့ မသေချာတဲ့ အခြေအနေ၊ အဖြေရှာရတဲ့ အခြေအနေ မရှိဘူး။ သေချာနေတယ်။ သေချာနေတာဟာ သေနေတာပဲ။

ရှင်သနနေတဲ့သူမှာ မသေချာတဲ့ သဘောဟာ အမြှို့နေတယ်။ မေခွန်း အမြှို့နေတယ်။ အမြတန်း၊ အဖြေကို ရှာနေရတယ်။ အဲဒါကို လူတိုင်း မလုပ်စိုင်ဘူး။ မေးရမှာ ကြောက်တယ်။ မေးရတာ ပင်ပန်းတယ်။ အဖြေရှာ ရတာ ပင်ပန်းတယ်။ ကိုယ့်အဖြေ မှားသွားမှာ ကြောက်တယ်။ ဒါကြောင့် သူများအဖြေကို မစဉ်းတေးပဲ မစမ်းစစ်ပဲ မျက်စိမိတိပြီး လက်ခံလိုက်တယ်။ ကိုယ့်မေခွန်းကို ကိုယ်မေးပြီး ကိုယ့်အဖြေကို ကိုယ် မရှာဘူး။ သူများမေခွန်းနဲ့ သူများအဖြေကို လွယ်လွယ်နဲ့ လက်ခံလိုက်တယ်။ အဲဒါလို့ လူဟာ လွတ်လပ်တဲ့သူ ဘယ်တော့မှ ဖြစ်မလာဘူး။

~~~~~

လွတ်လပ်တဲ့သူရဲ့ အသိဉာဏ်ဟာ အမြတန်း
တိုးတက် ပြောင်းလဲနေတယ်

လူအသိဉာဏ် ဖူးပွင့်ဝေဆာဖို့ အသိဉာဏ်ကွန်မူးပြီး ဆန်းသစ် တိုတွင်ကြံးဆ ဖန်တီးစိုင်ဖို့ ဂုဏ်သိက္ခာရှိပြီးစိုင်ဖို့ လွတ်လပ်မှုဟာ မရှိမဖြစ်

လိုအပ်ပါတယ်။ တြားတစ်ယောက်ရဲ့ ဗျမ်းမှုကို ခံနေရရင် လွတ်လွတ် လပ်လပ် ကြံးဆခွင့် မရဘူး။ ကိုယ့်စိတ်ကူးနဲ့ကိုယ် လုပ်ခွင့်မရဘူး။ လွတ်လွတ် လပ်လပ် ကြံးဆခွင့်ရမှာ၊ ကိုယ့်စိတ်ကူးနဲ့ကိုယ် လုပ်ခွင့်ရမှာသာ ကိုယ့် ပင်ကို သဘာဝဟာ ဖြို့ပြုးနိုင်တယ်။

များသောအားဖြင့်တော့ လူတွေဟာ ပုံသွင်းတာကို ခံရတယ်။ ကိုယ့်မိသားစုကလည်း ကိုယ့်ကို ပုံသွင်းတယ်။ ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းအတိုင်းကလည်း ကိုယ့်ကို ပုံသွင်းတယ်။ ကိုယ်နေတဲ့ ကျောင်းကလည်း ကိုယ့်ကို ပုံသွင်းတယ်။ ကိုးကွယ်တဲ့ ဘာသာတရားကလည်း ပုံသွင်းတယ်။ ပုံသွင်းတာကို များများ ခံခဲ့ရတဲ့သူဟာ သူ့ပင်ကို ပျောက်သွားတယ်။ သူများအယူအဆ အတွေးအခေါ်တွေနဲ့ ကိုယ့်ဘဝကို နေရတယ်။ ဒါပေမဲ့ လူတွေဟာ 'ငါဟာ သူများအတွေးအခေါ်နဲ့ ငါဘဝကို နေနေတာ'လို မသိကြဘူး။

ကိုယ့်အတွေးအခေါ်နဲ့ ကိုယ့်ဘဝကို နေမှာသာ ကိုယ့်စိတ်ဟာ အသက်ဝင်တယ်။ သူများ အတွေးအခေါ်နဲ့ ကိုယ့်ဘဝကို နေရရင် လေ့ကျင့် ပေးထားတဲ့အတိုင်း လုပ်တတ်တဲ့ ဆပ်ကပ်ထဲက ဆင်လိုပဲ။ ပုံသေနည်းနဲ့ နေတယ်။ ဒီတိုးလုံးကို တိုးရင် ဒီလို့ ကတယ်။ တိုးလုံး ပြောင်းသွားရင် ကတာ ပြောင်းသွားတယ်။ မကြားဖူးတဲ့တိုးလုံးကို တိုးရင် မကတတ်တော့ဘူး။ လူများစုဟာ ဆပ်ကပ်ထဲက ဆင်တွေလိုပါပဲ။

အသိဉာဏ်ဟာ အမြတန်း တိုးတက်ပြောင်းလဲနေရမယ်။ အသိဉာဏ် မထိုးတက်တော့ဘူး။ မပြောင်းလဲတော့ဘူး ဆိုရင် ဘဝ သေသလို ဖြစ်သွားပြီ။ သိပြီးသား အကြောင်းအရာတောင်မှ တစ်မျိုးတိုးတက်လာတဲ့ အသိနဲ့ အသိသစ် အမြင်သစ်နဲ့ မြင်မှ အသက်ဝင်တယ်။ သိပြီးသားတွေဟာ

အဟောင်းတွေလို ပြစ်သွားလို စိတ်ဝင်စားစရာ မကောင်းတော့ဘူး။

အခုခေတ်လူတွေဟာ အသစ်အသစ်ကို အမြတန်း လိုက်ရှုပြီး ခံစား နေကြတယ်။ ပစ္စည်းအသစ်၊ ကော်လမ်းအသစ်၊ လူလည်း အသစ်ကို ရှုရနေတယ်။ အသစ်ကိုတွေလည်း မကြာခင်မှာပဲ အဲဒီအသစ်ဟာ အဟောင်း ပြစ်သွားတော့တယ်။ ဘာပြစ်လို မကြာခင်မှာ အဟောင်းပြစ်သွားသလဲ။ ဥာဏ်နဲ့ မမြင်လို.....။

ဥာဏ်က အဖြူ အသစ်ပြစ်နေရင် အရာရာတိုင်းဟာ
အသစ်ပြစ်နေမယ်။ ဥာဏ်က အဟောင်းပြစ်နေရင်
အရာရာတိုင်းဟာ အဟောင်းတွေပဲ ပြစ်နေမယ်။

အကယ်၍ အရာရာတိုင်းဟာ အသက်ဝင်နေ တယ်လို ခံစားရရင် ဘယ်ဟာမှ မဟောင်းတော့ဘူး။ အဲဒီလိုလိုရင် အသစ်ကို ရှုပြုမလိုတော့ဘူး။ ဘုန်းကြီးငယ်ငယ်က ဖတ်ခဲ့တဲ့စာအုပ်တွေကို အချုပ်ဖတ်တယ်။ စာအုပ်တော်တော်များများဟာ အသစ်ပြန်ပြစ်နေတယ်။ အခုသိတဲ့ အသိဥာဏ် အသစ်နဲ့ ပြန်ဖတ်တော့ အသိသစ်နဲ့သိရလို စာအုပ်အဟောင်းကို ပြန်ပတ် နေရတယ်လို မခံစားရဘူး။

စာဖတ်တဲ့အခါမှာ မှတ်မိမိစိုးထက် ဥာဏ်ကွန်မှုးဖို့ ပိုပြီး အလေးထား တယ်။ ဥာဏ်ကွန်မှုးတိုင်း အသိသစ် အမြင်သစ် ပြစ်လာတယ်။ အဲဒီဟာ စာဖတ်ရတဲ့ အကောင်းဆုံး အရသာပဲ။ တကယ်အရသာက ဥာဏ်ကွန်မှုးတိုင်းမှ ပေါ်လာတယ်။ ဖတ်တဲ့အတိုင်း မှတ်ထားဖို့ မကြီးဘားဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဥာဏ်နဲ့ ဖတ်တော့ မှတ်သင့်တာကို အလိုလို မှတ်မိပါတယ်။

to have more knowledge ထူး to know more deeply ကို
ပိုပြီး တန်ဖိုးထားပါတယ်။ အချက်အလက်တွေကို များများမှတ်မိမိတယ်
ပိုပြီးတော့ နက်နက်နဲ့ သိမို့ ပိုပြီးတော့ ထိုးထိုးထွင်းထွင်း သိမို့ ပိုင်းပိုင်း
ခြားခြား သိမို့ ကွဲကွဲပြားပြား သိမို့ကို ဦးစားပေးပါတယ်။

ဒါကြောင့် စာဖတ်ရင်းနဲ့ ခက် ရပ်ထားပြီးတော့ ဖတ်လိုက်တာကို
ပြန်စဉ်းစားတယ်။ မေးခွန်းတွေ မေးတယ်။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဖြေတယ်။
ဖတ်လိုက်တဲ့အကြောင်းအရာဟာ စိတ်ထဲကို ရောက်ပြီးတော့ အရင်က သိထား
တာတွေနဲ့ ဆက်စပ်မိပြီးတော့ ပိုပြင်တဲ့ ပုံစံတစ်ခု ဖြစ်လာတယ်။ အရင်က
သိထားတာဟာ ပိုပြီး ပြည့်စုံလာတယ်။

ဥပမာ၊ အခု ဖတ်နေတဲ့ စာကို စကားလုံးတစ်လုံးမိကို သီးခြားထားရင်
အမိပိုယ် မပေါ်ဘူး။ စကားလုံး ဘစ်လုံးနဲ့ နောက်စကားလုံးတွေနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး
ပါကျ တစ်ခုလုံး စာတစ်ပိုဒ်လုံးကို သဘောပေါက်မှ အမိပိုယ်ပေါ်လာသလိုပဲ။
ဆက်စပ်မှုဟာ အရေးကြီးတယ်။

ဒါကြောင့် ကမ္မာကြီးလုံးတယ် လို သိရတော့ ဘာသာရေးနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး
မေးခွန်းတွေ အများကြီး တွေးမိတယ်။ ကြိုးဝိုးမှာ အထက် အောက်
ဆိုတာ မရှိဘူး ဆိုတာ သိရတော့လည်း မေးခွန်းတွေ အများကြီး
တွေးမိတယ်။ အရင်က သိထားတာတွေ မှားနေတာတွေကို ပယ်လိုက်ရတယ်။

အမှန်တရားဟာ ဘာသာတရားပဲ။ ဘာသာတရားကို တန်ဖိုးထားရင်
အမှန်တရားကို တန်ဖိုးထားရမယ်။

လပေါ်ကို လူသားတွေ ရောက်တဲ့အကြောင်း စာဖတ်ရတယ်။
ရုပ်ရှင်လည်း ကြည့်ရတယ်။ အဲဒီအခါမှာလည်း အရင်က လက်ခံခဲ့တာ
တချို့ကို ပယ်လိုက်တယ်။ ဘာသာရေးနဲ့ သိပုံပညာနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး တွေးမိ

တာတွေ အများကြီးရှိတယ်။ မှန်တာကို လက်ခံရမှာပဲ။

အခု clone (သက်ရှိကို ပုံတူကူးပြီးမွေးတာ)လုပ်တာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ပတ်ရတာတွေကို အခြေခံပြီးတော့ စဉ်းစားမိတာတွေ တော်တော်များတယ်။

ဆိုလိုတာက အကြောင်းအရာတစ်ခုကို ပတ်ရတဲ့အခါ ကိုယ် သိထားတဲ့ အကြောင်းအရာတွေနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး ပုံအသစ်ဖော်ရမယ်။ ပြီးတော့ ကိုယ့်ဘဝ ထဲကို ရောက်အောင် လုပ်ရမယ်။ ကိုယ့်ရဲ့ ဘဝအမြင် (philosophy of life) လောကအမြင် ဖြစ်လာအောင် လုပ်ရမယ်။ ဒါမှ ကိုယ်သိရတာ တကယ် အသက်ဝင်မယ်။ သီးပြားထားရင် အသက် မဝင်တော့ဘူး။

~~~~~

လွှတ်လပ်တဲ့သူမျှ အဓိကကျတဲ့ရည်မှန်းချက်ရှိတယ်

လူတိုင်းမှာ အချက်အချာကျတဲ့ ဦးတည်ချက်ရည်မှန်းချက် (a central purpose) ရှိရမယ်။ တွေး ရည်မှန်းချက်တွေ အားလုံးဟာ အဲဒီ အချက်အချာကျတဲ့ အဓိကဦးတည်ချက်ဆိုကို လာပြီး စုစည်းရမယ်။

ရှေးတွေ့က ကရင်ပြည်နယ်၊ ကတိုလိုခေါ်တဲ့ ရွှေများ ဦးနာအောက် လို့ခေါ်တဲ့ သစ်ကုန်သည်ကြီးတစ်ယောက် ရှိခဲ့တယ်။ သူ့အိမ်ကြီးဟာ တိုင်တစ်လုံးထဲနဲ့ ဆောက်ထားတယ်ဆိုလို ဘုန်းကြီးငယ်ငယ်က သွားကြည့် ခဲ့တယ်။ တကယ်တော့ အင်မတန်ကြီးတဲ့ လူသုံးယောက်လောက် ဖက်ရွှေ့တိုင်

အကြီးကြီး တစ်လုံးကို အလည်မှာထားပြီးတော့ တိုင်ငယ်ငယ်တွေကို ဘေးမှာထားပြီးတော့ ထုတ်တွေ ယက်မတွေကို အဲဒီ တိုင်မကြီးဆီကို လာတွဲထားတယ်။ အင်မတန်လှတဲ့ အိမ်ပဲ။ အခု ရှိသေးလားတော့ မသိဘူး။

အမိကရည်မှန်းချက်ဆိုတာ အဲဒီ တိုင်မကြီးလိုပဲ။ တြဲးတိုင်တွေနဲ့ တူတဲ့ ရည်မှန်းချက်တွေ ရှိပေမဲ့ အဲဒီရည်မှန်းချက်တွေဟာ အမိက ရည်မှန်းချက်ဆီကို လာပြီးဆက်ရတယ်။ တြဲးတိုင်တွေ ဘယ်နေရာမှာ ရှိရမယ်ဆိုတာကို ဖော်ရှိ တိုင်မကြီးက ဆုံးဖြတ်တယ်။ အိမ်ကြီး ဆောက်ပြီး တဲ့အခါ အချိုးကျေတဲ့ လွှပတဲ့ အိမ်ကြီးဖြစ်လာရမယ်။ အဲဒီလိုပဲ အမိက ရည်မှန်းချက်တစ်ခုနဲ့ အဖြည့် ရည်မှန်းချက် အများကြီး ရှိရမယ်။ ကိုယ့်ဘဝမှာ ဘယ်ကိစ္စကို အရေးအကြီးဆုံးနေရာမှာ ထားမလဲ။ အဲဒီကို အရင် သိအောင် လုပ်ပြီးတော့ အဲဒီကိစ္စအောင်မြင်ဖို့ တြဲး အခြားအရေးအနေနဲ့ လုပ်ရမယ့် ကိစ္စတွေဟာ ဘာတွေလဆိုတာလည်း သိအောင် လုပ်ထားရမယ်။

ဘုန်းကြီး ငယ်ငယ်ကတည်းက လွှတ်လပ်တာကို သိပ်လိုချင်တယ်။ ဒါကြောင့် လွှတ်လပ်တဲ့ဘဝကို ရအောင်လုပ်မယ်လို့ အမိကရည်မှန်းချက် ထားခဲ့တယ်။ လွှတ်လပ်ချင်ရင် သူတစ်ပါးပေါ် မြို့မြို့မြို့ နည်းစိုင်သမျှ နည်းရမယ်။ အဲဒီကြောင့် တတ်စိုင်သလောက် ကိုယ်လုပ်စိုင်တာကို ကိုယ့်ဟာကိုယ် လုပ်တယ်။

မသိတာ မတတ်တာဟာ အကြီးမားဆုံး မလွှတ်လပ်မှုပဲ။ အဲဒီကြောင့် မသိတာကို သိအောင် လုပ်တယ်။ များများသိရအောင် စာများများဖတ်တယ်။ ဘာသာရပ် ပေါင်းစုပ်တယ်။ သမိုင်းကို အများကြီးဖတ်တယ်။ သမိုင်းကို ဖတ်တော့ ခေတ်အမျိုးမျိုး ရှိခဲ့တာကို သိရတယ်။ အုပ်ချုပ်ပုံအမျိုးမျိုး သိရတယ်။ ဘယ်ဟာ ပိုကောင်းတယ်ဆိုတာ သိရတယ်။ ဘယ်ခေတ်က

တိုးတက်တယ်၊ ဘာကြောင့် တိုးတက်တယ် ဆိုတာ သိရတယ်။ ညီညွတ်ပြီး လွှတ်လပ်တဲ့ခေတ်က ပိုတိုးတက်တယ်။ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် တွေးခေါ်ပြီး လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် စစ်သပ်တိတွင်တဲ့ခေတ်က ပိုတိုးတက်တယ်။ မညီညွတ်ရင် မတိုးတက်ဘူး။ မလွှတ်လပ်ရင်လည်း မတိုးတက်ဘူး။ တရားမျှတမျှရှိရင် တိုးတက်တယ်။ ကြိုးစားတဲ့သူဟာ သူကြိုးစားသလောက် အကျိုးခံစားခွင့်ရှိရင် တိုးတက်တယ်။ သူ့ဘက် သူ့စွဲလဲနဲ့ လုပ်လို ရလာတာကို တစ်စုံတစ်ယောက်က သိမ်းယူစွင့် မရှိတဲ့အခါမှာ ပိုတိုးတက်တယ်။

ဒါကြောင့် ခေတ်အာဆက်ဆက် အုပ်ချုပ်ပုံအမျိုးမျိုး တိုးတက်ပြောင်းလဲ လာပုံကို သိအောင် သမိုင်းကို အမြှဖတ်ရမယ်။ သမိုင်းကို မသိရင် အတွေးအခေါ် မလေးနှင်းဘူး။ ခလေးဆန်နေ့မယ်။

အတွေ့ဖွံ့ဖြိုးတွေလည်း အများကြီးဖတ်တယ်။ သမိုင်းမှာ ထင်ရှားတဲ့ သူတွေအကြောင်း မဖတ်ပူးတာ မရှိသလောက်ပဲ။ အောင်မြင်တဲ့ သူတွေရဲ့ စိတ်နေသောထားနဲ့ လုပ်ပုံကိုင်ပုံတွေကို သိရတာ ကိုယ့်ဘဝ အောင်မြင်မူ အတွက် အမိကအချက်ပဲ။ အောင်မြင်တဲ့သူတွေအကြောင်း မသိရရင် ရည်မှန်ချက်မြင့်မြင့် ထားမှာမဟုတ်ဘူး။ ထမင်းဝဝစားပြီး ပျော်ပျော်နေရရင် ကျေနပ်နော်မှာ။

ကိုယ့်နည်း ကိုယ့်ဟန်နဲ့ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုပြီး ပညာတတ်လာတဲ့ သူတွေအကြောင်းကို သိပ်စိတ်ဝင်စားတယ်။

ကိုယ့်ပညာကို ကိုယ့်နည်း ကိုယ့်ဟန်နဲ့ ရှာနိုင်မှ

လွှတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်နိုင်မယ်။

ဘာမှမသိရင် မလွှတ်လပ်ဘူး။ သူများ ပြောပြုမ သင်ပေးမ သိရမယ်

ဆိုရင်လည်း ကိုယ့်အသိဉာဏ်ဟာ ဘောင်ကျဉ်းနေမယ်။ သူများ ပြောပြ သလောက်ပဲ သိရမယ်။

ငယ်ငယ်က ဘုန်းကြီး ကြောဖူးတဲ့ သိချင်းတစ်ပုဒ်ရှိတယ်။

“ ဘုံးရှေ့အောက်လေ... တကယ်တော့ လယ်သမားလေး ပါမျှ... သူတကယ်လိုက်စားခဲ့တာက ... လွှဲလန့် ပညာကိုရှာ.... ။ ”

အဲဒီသိချင်းကို သိပ်ကြိုက်တယ်။ ပညာရှာနေတဲ့သူကို သိပ်လေးတားတယ်။

ဘုန်းကြီး ဘာသာရေးအားလုံး ဖတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဘာသာရေး အယူသည်မှု မရှိဘူး။ ဘာသာရေးတွေဟာ လူကို ကြောက်အောင်လုပ်တာကို သတိထားမိတယ်။ ကြောက်အောင်လုပ်တဲ့နည်းနဲ့ လူတွေကို ထိမ်းချုပ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘုန်းကြီးက ကြောက်အောင်ပြောတာကို မကြိုက်ဘူး။ ကြောက်နေ တာဟာ မလွှတ်လပ်ဘူး။ ဘာမျန်းမသိပဲနဲ့ ကြောက်နေတာဟာ အသိဉာဏ် မဟုတ်ဘူး။ အသိဉာဏ်ကို လမ်းပိတ်ထားတာ။ ကြောက်အောင်ပြောတဲ့သူကို ဆရာလို့ သဘောမထားဘူး။ နားလည်အောင်ပြောတဲ့သူကိုမှ ဆရာလို့ သဘောထားတယ်။

ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီး ဘယ်သူကိုမှ ဘယ်တော့မှ ကြောက်အောင် မပြောဘူး။ နားလည်အောင် သဘောပေါက်အောင် ပြောတယ်။ သူအသိဉာဏ်က သူကို ထိမ်းမှ သူဟာ လူကောင်းသူကောင်း ဖြစ်မယ်။ လွှတ်လပ်တဲ့သူလည်း ဖြစ်မယ်။ ကြောက်နေရလို့ ကောင်းတာဟာ တကယ် ကောင်းတာ မဟုတ်ဘူး။ လွှတ်လပ်မှုလည်း မရှိဘူး။ အဲဒီ မလွှတ်လပ်တာကို မကြိုက်ခဲ့ပဲ။ ‘ ပါဟာငါ ကောင်းချင်စိတုရှိလို့ ကောင်းတာ။ ဘယ်သူကိုမှ ကြောက်လို့ မဟုတ်ဘူး ’

ကြောက်နေလို့ ကောင်းတာကို လုပ်တဲ့သူ၊ ကြောက်နေလို့ မကောင်းတာကို မလုပ်တဲ့သူကို ဘုန်းကြီး သိပ်မယ့်ဘူး၊ မကြောက်ရတော့တဲ့ အခါမှာ သူထင်ရာ လုပ်လိမ့်မယ်။ လူကြီးရှိလို့ အလုပ် ကောင်းကောင်း လုပ်တဲ့ သူဟာ လူကြီး မရှိရင် စီမှာပဲ၊ စီးမှာပဲ၊ အဲခီလိပဲ၊ နတ်ပြည့် ရောက်ချင်လို့ ရှုံးတဲ့သူဟာ နတ်ပြည့် မရှိဘူး လို့ သူ ယူဆတဲ့အခါ ရှုံးမှာ မဟုတ်တော့ဘူး။

ကောင်းတာကိုလုပ်ရင် ရွွှေတိုင်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ လုပ်မယ်။ မကောင်းတာကို ရွှောင်ရင်လည်း ရွွှေတိုင်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ ရွှောင်မယ်။ မရွွှေတိုင်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ နေတဲ့ လူကောင်းသူကောင်းဆိုတာ မရှိဘူး။ တကယ်ကောင်းတဲ့သူဟာ တကယ် ရွွှေတိုင်လပ်တဲ့သူပဲ။ တကယ်ရွွှေတိုင်လပ်တဲ့သူဟာလည်း တကယ် ကောင်းတဲ့သူပဲ။ စိတ်ရွွှေတိုင်မှု တကယ်ရှိတဲ့သူဟာ မကောင်းတာ အကျိုးမရှိတာ မလုပ်ဘူး။ မကောင်းတာကို မကောင်းမှန်သိရက်နဲ့ လုပ်ချင်နေရင် အဲခီစိတ်ဟာ မရွွှေတိုင်လပ်တဲ့စိတ်ပဲ။ အဲခီ မရွွှေတိုင်လပ်တဲ့စိတ်ကို မလိုချင်ဘူး။

ဒါကြောင့် ရွွှေတိုင်တာနဲ့ ကောင်းတာဟာ တွဲနေတယ်၊ ဆက်နေတယ်၊ ခွဲလို့မရဘူး လို့ နားလည်တယ်။ မရွွှေတိုင်တာ မှန်သမျှ မကောင်းဘူး။ မရွွှေတိုင်တဲ့သူ မှန်သမျှဟာ ကောင်းတဲ့သူ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ (ရွွှေတိုင်တာလို့ ပြောတိုင်း ဉာဏ်ပညာရှိတာလို့ အခါပြုယို့ ပြည့်စီးယူပါ။) ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးက ‘ဝါလုပ်တဲ့ အလုပ်ဟာ ရွွှေတိုင်တဲ့စိတ်နဲ့ လုပ်တဲ့ အလုပ် ဖြစ်ရမယ်။ ဉာဏ်ပညာနဲ့သိပြီး၊ လုပ်တဲ့အလုပ် ဖြစ်ရမယ်’ လို့ ရည်မှန်းချက် ထားတယ်။

အရွှေ့တိုင်းအတွေးအခေါ် အနောက်တိုင်းအတွေးအခေါ်တွေကိုလည်း ဘုန်းကြီးပတ်တယ်။ သဘာဝကျကျ တွေးခေါ်တတ်အောင် လေ့လာရတယ်။ စဉ်းစားနေတိုင်း သဘာဝကျကျ စဉ်းစားတယ် လို့ မဆိုနိုင်ဘူး။

မိတ်ပညာ သိပ္ပါဘသာရပ်တွေလည်း စုအောင် ဖတ်တယ်။

သိပ္ပါဘသာကိုလည်း ဘုန်းကြီး လောဓာပါတယ်။ ကဗ္ဗာကြီး လုံးတယ်လို့ သိရတဲ့နေ့ဟာ ဘုန်းကြီးရဲ့ လောကအမြင်ကို အကြီးအကျယ် ပြောင်းလဲ သွားစေတဲ့ နေ့ပဲ့။ မှန်တာဆိုရင် ဘာသာရေးလို့ ဘုန်းကြီး ယူဆတယ်။ Truth is my religion. ဘယ်လို့ ရှုတောင့်ကနေကြည့်ကြည့် မှန်တယ်ဆိုရင် လက်ခံတယ်။ အမှန်တရားက လွှတ်လပ်မှုကို ပေးမယ်။ Truth shall make you free. လို့ ဖတ်ဘူးတယ်။ အမှန်ကို သိနေတဲ့မိတ်ဟာ လွှတ်လပ် နေတယ်။ ဘုန်းကြီး တကယ်လိုချင်တာ လွှတ်လပ်တဲ့ မိတ်ပဲ့။ မျက်ကန်း ယံကြည့်မှုဟာ လွှတ်လပ်မှုကို မပေးဘူး။

ကျွန်းမာရေး ခန္ဓာကိုယ် တည်ဆောက်ထားပဲ့ ခန္ဓာကိုယ် အစိပ်အပိုင်း တွေ အလျှပ်လျှပ်ပဲ့ သိပ်သိချင်လို့ ရသလောက် ရှာဖတ်တယ်။ အထူးသဖြင့် ဦးအောက်အကြောင်းကို သိပ်စိတ်ဝင်စားတယ်။

လွှတ်လပ်မှုဟာ မိတ်မှာဖြစ်တယ်။ မလွှတ်လပ်မှုဟာလည်း မိတ်မှာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် မိတ်အကြောင်းကို သိမှဖြစ်မယ်။ မိတ်အကြောင်းကို သိချင်လို့ မိတ်ပညာကို လေ့လာတယ်။ တရားအားထုတ်တာလည်း မိတ်အကြောင်းကို သိချင်လိုပဲ့။ မိတ်ရဲ့လွှတ်လပ်မှုကို လိုချင်လိုပဲ့။

မိတ်ကို မလွှတ်လပ်အောင် လုပ်နေတာ မိတ်ထဲမှာရှိတယ်။ မိတ်ထဲမှာရှိတယ်။

လွှတ်လပ်နေတဲ့မိတ်ဟာ ပေါ့ပါးတယ်။ မလွှတ်လပ်တာဟာ လေးတယ်။ ပေါ့ပါးတဲ့မိတ်ဟာ သွက်လက်တယ်။ ထက်မြှက်တယ်။ တည်ပြု

ပေါ့ပါ့လွှတ်လပ်တဲ့မိတ်ဟာ ရှင်းတယ်။ လို့ထွင်းပြီး မြင်နိုင်တယ်။ မိတ်ရဲ့
လွှတ်လပ်မှုကို ခံစားမိလာတော့ မလွှတ်လပ်တာကို ပိုပြီးသိလာတယ်။
မလွှတ်လပ်တာကို နဲ့ရ ပိုခက်လာတယ်။

မြတ်စွာဘျာရား ဟောတော်မှုတဲ့ တရားတော်ရဲ့ အမိက ပန်းတိုင်ဟာ
လွှတ်လပ်မှုပဲး ဘုန်းကြီး အလိုချင်ဆုံးအရာဟာလည်း လွှတ်လပ်မှုပဲး ဒါကြောင့်
မြတ်စွာဘျာရား ဟောတော်မှုတဲ့တရားကို လက်တွေ အားထုတ်တာ လွှတ်လပ်မှု
တစ်ခုတည်းကို လိုချင်လို့ တြေား ဘာရည်ချောက်မှ မပါဘူး။

လွှတ်လပ်မှုဟာ ချမ်းသာသာစစ်ပဲ။

လွှတ်လပ်မှုကို လိုချင်တာဟာ
ဘာဆင့် အမြင့်ဆုံးကို လိုချင်တာပဲ။

တများများ ဖတ်ချင်တော့ အက်လိပ်စာဖတ်နိုင်မှ ပြစ်မယ်လို့ နားလည်
လို့ အက်လိပ်စာကို နွေ့တိုင်း ဖတ်တယ်။ အခုလည်း ဖတ်တုန်းပဲး စာဖတ်ရင်းနဲ့
စာလုံးတွေရဲ့ အမိပါယ်ကို မြတ်မိအောင် လုပ်တယ်။

လူမှုဆက်ဆံရေး လွှတ်လပ်မှု။ အဲဒါ သိပ်အရေးကြီးတယ်။
ဆက်ဆံရေးတွေဟာ မလွှတ်လပ်ဘူး။ မျှော်လင့်ချက်တွေနဲ့ ဆက်ဆံတယ်။
အနိုင်ယူချင်တဲ့မိတ်နဲ့ ဆက်ဆံတယ်။ ပါကို အနိုင်ယူချင်တဲ့သူဟာ ပါကို
တကယ်ချိတဲ့သူ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ အနိုင်ယူချင်တာဟာ မလွှတ်လပ်တဲ့မိတ်ပဲ။
အနိုင်ယူချင်တဲ့ မိတ်ဟာ တကိုယ်ကောင်းဆန်တဲ့ မိတ်ပဲ။ တကိုယ်ကောင်း
ဆန်တဲ့ မိတ်ဟာ မလွှတ်လပ်တဲ့ မိတ်။

အားလုံးကို လွှတ်လပ်တဲ့မိတ်နဲ့ ဆက်ဆံချင်တယ်။ ဘယ်သူ့ကိုမှ

မလွှတ်လပ်အောင် မလုပ်ဘူး။ သူများက ကိုယ့်ကို မလွှတ်လပ်အောင် လုပ်ရင်လည်း လက်မခံဘူး။ မရှိမသာ၊ လှည့်စားပြီးဆက်ဆံတဲ့ ဆက်ဆံရေးဟာ မလွှတ်လပ်တဲ့ဆက်ဆံရေးပဲ။ ဟန်ဆောင်ပြီး ဆက်ဆံတဲ့ ဆက်ဆံရေးဟာ မလွှတ်လပ်တဲ့ ဆက်ဆံရေးပဲ။ အနောင်အဖွဲ့မရှိ ဟန်ဆောင်တာ မရှိတဲ့ ရှိသားပွဲ့လင်းတဲ့ ဆက်ဆံရေးကိုပဲ လိုချင်တယ်။

ကိုယ့်ဘဝမှာ ကိုယ် အခိုက် လိုချင်တာ
ဘာလဲ ဆိုတာကို တိတိကျကျ သိရင် ဘာလုပ်ရမယ်
ဘယ်လို နေရမယ် ဆိုတာလည်း သိဘယ်။

လုပ်သမျှ ကိစ္စတွေဟာ အဲဒီ အမိက ရည်မှန်ချက်ဆိုကိုပဲ ဦးတည် နေတယ်။ ဦးတည်ချက် မရှိရင် ယောင်လည်လည်နဲ့ စမ်းတဝါဒါနဲ့ အမိအစဉ် မရှိ အဆက်အစပ် မရှိတာတွေ လုပ်နေရင်း ဘာမှ အကောင်အထည် ပေါ်မလာပဲ တစ်ဘဝ ကုန်ဘွားမယ်။

A man without a purpose is lost in chaos.

ရည်မှန်ချက် ဦးတည်ချက် မရှိတဲ့သူဟာ ရှုပ်တွေမှုတဲ့မှာ လမ်းပျောက် နေတယ်။

ဘယ်ကို ဘွားမယ်လို့ အမိအစဉ်မရှိပဲ လမ်းပေါ်မှာ ခြော့တဲ့ရာ လျောက်ဘွားနေတဲ့သူဟာ ဘယ်ကို ရောက်နေသလဲ။ ဘယ်ကိုရောက်နေတယ် လို့ ပြောလို့မရဘူး။ ပန်းတိုင်နဲ့ နီးလာပြီးလားလို့ ပြောလို့မရဘူး။ ဘွားနေတာပဲ ရှိတယ်။ ရောက်တယ်ဆိုတာ မရှိဘူး။ ဦးတည်ချက်တစ်ခုနဲ့ ဘွားနေတဲ့သူမှာပဲ ရောက်တယ် မရောက်ဘူး ဆိုတာ ရှိတယ်။ ဦးတည်ချက်မရှိတဲ့သူမှာ

ရောက်တယ်ဆိုတာ မရှိဘူး။ ဘယ်လမ်းကနေ သွားမယ်ဆိုတာ ဦးတည်ချက် ရှိတဲ့သူမှပဲ ရွှေးလို့ရတဲ့ကိစ္စ ဖြစ်တယ်။ ဦးတည်ချက် မရှိတဲ့သူဟာ ဘယ်လမ်းက သွားသွား မထူးပါဘူး။ ဘယ်ကိုမဲ ရောက်မှာမှ မဟုတ်တာ နော်။ ဒါကြောင့်

ဦးတည်ချက် ရှိမဲ ရွှေးစရာဆိုတာ ဖြစ်လာတယ်။
ရွှေးစရာ ရှိမဲ လွတ်လပ်မှုလည်း ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ဦးတည်ချက်
မရှိတဲ့သူမှာ လွတ်လပ်မှု မရှိဘူး။

The man without a purpose is a man who drifts at the mercy of random feelings or unidentified urges and is capable of any evil, because he is totally out of control of his own life.

ဦးတည်ချက်မရှိတဲ့သူဟာ သူမှတ်ထဲမှာ ကြံးသလို ပေါ်လာနေတဲ့ ခံစားမှုတွေ နောက်ကို မျောပါသွားတယ်။ ကြံးသလို ပေါ်လာနေတဲ့ ဆန္ဒတွေ နောက်ကို မျောပါသွားတယ်။ သူဟာ ဘယ်လို့ မကောင်းမှုကိုမဆို လုပ်စိုင်တဲ့ အခြေအနေရှိတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူဘဝကိုသူ စည်းကမ်းရှိအောင် လုံးဝ မလုပ်စိုင်လို့ပဲ။

ဒါကြောင့် လူငယ်တွေ ဘဝဦးတည်ချက် မရှိတာဟာ လူအသိုင်းအပိုင်း အတွက် အင်မတန် အစ္စရှယ်များတယ်။ ဒါ လူငယ်တွေကို ဘုန်းကြီးက အပြစ် တင်နေတာ မဟုတ်ဘူး နော်။ လူငယ်တွေ အလုပ်လက်မဲ့ ဖြစ်တာ များတဲ့ စိုင်ငံတွေမှာ ပြစ်မှုလွန်ကြွုံတဲ့သူတွေ များတယ်။ ဒါဟာ အမှန် တရားပဲ။ ဂိုင်းစဉ်းစားရမယ်။ ဂိုင်းလုပ်ရမယ်။ လူငယ်တွေကို အလုပ်

ရှာပေးရမယ်။ လူငယ်တွေကလည်း ရတဲ့အလုပ်ကို လုပ်ရင်းနဲ့ ပိုကောင်းတဲ့ အလုပ်ကို လုပ်နိုင်အောင် ကိုယ့်အရည်အချင်းကို မြှင့်ရမယ်။

He does not know what his values are.

သူဘာတွေကို တန်ဖိုးထားတယ်ဆိုတာ သူ မသိဘူး။

ဘာကို တန်ဖိုးထားတယ်ဆိုတာ သိရင် အဲဒါဟာ သူ့ဖိုးတည်ချက်-ရည်မှန်းချက်ပဲ။ ဒါကြောင့် ငါဘဝမှာ ငါ သိပ်ဖြစ်ချင်တာ ဘာလ ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို မကြောခဲ့ မေးရမယ်။ ဘာလိုချင်တယ် ဆိုတာထက် ဘာဖြစ်ချင်တယ် ဆိုတဲ့ မေးခွန်းက ပိုအရေးကြီးတယ်။

လိုချင်တာတွေက ပစ္စည်းတွေ ပြင်ပမှာရှိတဲ့အရာတွေ ဖြစ်တာများတယ်။ ဖြစ်ချင်တယ် ဆိုတာက အရည်အချင်းတွေ စိတ်ထားတွေ ဖြစ်တယ်။ အတွင်းမှာ ဖြစ်လာတဲ့ အရာတွေ၊ မွေးယူရတဲ့ အရာတွေ ဖြစ်တယ်။ အရည်အချင်းရှိတဲ့သူ ဖြစ်ချင်တယ်။ အလုပ်ကို ကောင်းကောင်း လုပ်နိုင်တဲ့သူ ဖြစ်ချင်တယ်။ ကိုယ့်ကြောင့် လူတွေမှာ အကျိုးများရင် လူ အသိင်းအရိုင်းထဲမှာ ကိုယ့်အတွက် နေရာကောင်းကောင်း ရမှာပဲ။

He can enjoy nothing.

၌။တည်ချက် ရည်မှန်ချက် မရှိတဲ့သူဟာ ဘာကိမ် ကျေကျေနှစ်နှင့် ခံစားနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။

အားပြီး အိပ်ငိုက်နေတဲ့ ၅၎၏ ပျော်ဆွင်မှုမျိုး၊ မဟုတ်ဘူး။

He spends his life searching for some value which he will never find.....

ရည်မှန်းချက် မရှိတဲ့သူဟာ ဘူး လိုချင်တာကို ရှာရင်း ဘူးဘဝ ကုန်ဘွားမယ် ဘယ်တော့မှ တွေ့မှာ မဟုတ်ဘူး၊ အသက်ကြီးလာတဲ့အခါ ‘ငါ အခုအချိန်အထိ ဘာမှ မလုပ်ရသေးပါလား၊ ငါ့ဘဝ ဘယ်မှာလဲး ငါ့ဘဝကို ငါ ရှာလို့မတွေ့ပါလာ’ လိုတွေးမိရင် ရင်နာစရာ သိပ်ကောင်မယ်။

ဦးတည်ချက် မရှိသေးတဲ့ လူငယ်တွေ စဉ်းစားပါ...နော်။ ဦးတည်ချက် မရှိတဲ့ လွတ်လပ်မှုဆိုတာ မရှိဘူး။ ဘာမှ မလုပ်ချင်တဲ့သူမှာ လွတ်လပ်မှု ဒါဖို့လည်း မလိုဘူး။ ဘာကိုမှ မရွေးချယ်တဲ့သူမှာ လွတ်လပ်မှုမရှိဘူး။ ဘာမှ မလုပ်ပဲ ထိုင်စားနေတဲ့သူမှာ လွတ်လပ်မှုမရှိဘူး။ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ပျော်နောတယ်ဆိုတာ မရှိဘူး။ လွတ်လွတ်လပ်လပ် လုပ်နောတယ်ဆိုတာပဲ ရှိတယ်။

တစ်ခုခုကို ဦးတည်ရည်မှန်းထားပြီးဆိုရင် ‘ငါလုပ်သမျှကိစ္စတွေဟာ ငါဦးတည်ချက်ကို ရောက်ဖို့ အထောက်အပဲဖြစ်တဲ့ ကိစ္စတွေပဲ ဖြစ်ရမယ်။ ငါဦးတည်ချက်ကို ဖျက်ဆီးတဲ့ကိစ္စ မဖြစ်စေရဘူး ဆိုတဲ့ အချက်ကို ဘယ်တော့မှ မမေ့ဖို့လိုတယ်။ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်နေတဲ့ ကိစ္စနှစ်ခုကို တွဲလို့ မရဘူး။ ကျန်းမာချင်လိုက်တာဆိုပြီး၊ မူးယစ်ဆေးပါးလုပ်နေလို့ မရဘူး။

အသိဉာဏ်ကို လိုချင်တဲ့သူဟာ ဘူးလုပ်သမျှဟာ အသိဉာဏ်အတွက် အထောက်အပဲ ဖြစ်ရမယ်။ စာပတ်ရင်လည်း ဘူးသိချင်တာကို သိရမို့ ဦးတည်ချက်နဲ့ ပတ်မယ်။ အပျော်ပြုရုံသက်သက်ကတော့ တွက်ခြေ မကိုက်ဘူး။ စကားပြောရင်လည်း အသိဉာဏ်တို့စေမယ့်သူနဲ့ ဆွဲဖွေမယ်။

တရားအာထုတ်ရင်လည်း အသိဉာဏ်ရရှိ တရားအာထုတ်မယ်။
ဖောင် ဟောရှိ တရား အာမထုတ်ဘူး။

စီပြုးရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုကို တည်ထောင်မယ်ဆိုရင်လည်း စီပြုးရေးနဲ့
ပတ်သက်တာ ရသမျှ လေ့လာနေမယ်။ စီပြုးရေးလုပ်နေတဲ့သူနဲ့ တွေ့မယ်၊
ဆွေးနွေးမယ်။

သူ့တည်ချက်က သူ့ဘဝကို စုစည်းပေးတယ်။ သူ့အင်အားတွေ့ကို
စုစည်းပေးတယ်။ သူ့တည်ချက်က သူကို စည်းကမ်းရှိတဲ့သူဖြစ်အောင်
လမ်းတည့်ပေးတယ်။ သူ့တည်ချက်က သူကို အချိန်ဖြစ်း စရာမရှိအောင်
လုပ်စရာတွေကို ရွှေမှာ တန်ဖိုးထားပေးတယ်။ ဘာမှ လုပ်စရာ မရှိဘူးဆိုတာ
သူအာတွက် ဘယ်တော့မှ ဖြစ်မှာမဟုတ်တဲ့ အခြေအနား။ သူ အနားယူတယ်
ဆိုတာတောင်မှ နားပြီးရင် လုပ်ဖို့ အနားယူတာ။ အာနေလို့ နားတာ
မဟုတ်ဘူး။ သူအာတွက် ပျော်စရာအကောင်းဆုံးက သူ့စိတ်ကူးတွေ့ကို
အကောင်အထည် ဖော်နေရတာပဲ။ စိတ်ကူးမရှိတဲ့သူမှာ အကောင်အထည်
ဖော်စရာ မရှိဘူး။

ဖန်တီးမှုဆိုတာ လွှတ်လပ်မှု တစ်မျိုးပဲ။ ဖန်တီးနေတဲ့သူဟာ လွှတ်လပ်
နေတယ်။ သူကြိုက်သလို ဖန်တီးခွင့်ရှိမှ အကောင်းဆုံးကို ဖန်တီးနိုင်တယ်။
ဖန်တီးခွင့်မရရင် သူလွှတ်လပ်မှု ဆုံးရှုံးနေတယ်လို့ သူ ခံစားရတယ်။ အဲဒါ
အခါမှာ သူ အသက်ရှု ကြပ်နေတယ်။ လည်ပင်းကို ညှစ်ထားသလို ခံစား
ရတယ်။

In order to be in control of your life, you have to have a purpose — a productive purpose....

ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ့်လက်ထဲမှာ ပိမိရရှု ကိုင်ထားဖို့ဆိုရင် အဆင့်မြင့်တဲ့

ဒီတည်ချက် ရည်မှန်ချက် ဒီမှုရမယ်။ အကျိုးဖို့တာကို လုပ်ဖို့ ရည်မှန်ချက် နှိုးမယ်။ ‘ပို့ဘဝကိုပါ ပျော်ပျော်နေမယ်’ဆိုတာ ရည်မှန်ချက်ထို့ မခေါ်ခိုင်ဘူး နော်။ ရည်မှန်ချက်ဆိုတာ productive purpose ဖြစ်ရမယ်။ အကျိုးဖို့တာ အကျိုးပြုတာ တစ်ခုခုကောင်တာ ဖြစ်လာအောင် လုပ်တာကို ခေါ်တယ်။ လမ်းသေးမှာထိုင်ပြီး လာတဲ့သူတွေကို ဒုက္ခပေးတာ productive purpose မဟုတ်ဘူး။

ဘဝိုးတည်ချက်ကို တကာယ်သိချင်ရင်

အရင်ဆုံး ကိုယ့်စိတ်ကိုကိုယ် ကောင်းကောင်း သိမေးဆာင် လုပ်ပါ။

ကိုယ့်စိတ်ကိုကိုယ် တကာယ်သိလာရင် ကိုယ် ဘာကို

တကာယ်ချစ်တယ်ဆိုတာ သိလာမယ်။

ကိုယ်တကာယ်ချစ်တာကို လုပ်ရမှ စိတ်ပါလက်ပါ လုပ်မယ်။ တစ်သက်လုံး လုပ်မယ်။ ရှိသွေ့ ကိုယ့်စွမ်း ဥက္ကလာဇ်စွမ်းတွေကို အကျိုးထဲတ်မယ်။ ဒါမှ အကောင်းဆုံး ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်မယ်။ အကောင်းဆုံး ဖြစ်အောင် လုပ်မှ အဆင့်မြင့်တဲ့ ပျော်ချင်မှုကို ရမယ်။

~~~~~

လွတ်လပ်တဲ့သူရဲ့ ပျော်ရွင်မှု

စိတ်ချမ်းသာမှုဆိုတာ ကိုယ့်စိတ်က စိတ်ကူးပေါက်တိုင်း အမိန့်ပေးလိုက်တိုင်း ရှိခိုင်တဲ့အရာ မဟုတ်ဘူး။ စိတ်ချမ်းသာစေသတည်း လို

ပြောလိုက်ရှုနဲ့ ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်ဘူး။

စိတ်ချမ်းသာမှုဟာလည်း သဘာဝတရား ဖြစ်လို့ ဘကြောင်းပြည့်စုံမှ
ဖြစ်တယ်။

မဖြစ်သင့်တဲ့ ဆန္ဒတွေကို မူးမှုမြိုက်ပိုက် ပြည့်ဆိုလိုက်ရှုနဲ့ စိတ်အလို
လိုက်ပြီး ထင်ရာ လုပ်လိုက်ရှုနဲ့ ရလိုက်တဲ့ ကျေနှင်းမှုဟာ စိတ်ချမ်းသာမှု
မဟုတ်ဘူး။

စိတ်ချမ်းသာမှုဆိုတာ
စိတ်ထဲမှာ ဆန္ဒကျင်ပက် မဖြစ်တဲ့
ပေါ်ရွှေ့မှု ဖြစ်တယ်။

ငါ ဒီလို မလုပ်သင့်ဘူး လို သိနေရက်နဲ့ လုပ်ရင် စိတ်ထဲမှာပဋိပက္ခ
ဖြစ်တယ်။ ကိုယ့်စိတ်က ကိုယ့်ကို ဆန္ဒကျင်နေတယ်။ စိတ် လွှတ်လွှတ်လပ်လပ်
ပျော်လို့ မရဘူး။ ကိုယ့်ရက်သိက္ခာလည်း မထိခိုက်၊ သူတစ်ပါးရဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာ
လည်း မထိခိုက်၊ ကိုယ့်အကျိုးလည်း မထိခိုက်၊ သူတစ်ပါးအကျိုးလည်း
မထိခိုက်မှသာ စိတ်လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ပျော်လို့ရတယ်။ အဲဒါ လွှတ်လပ်တဲ့
သူရဲ့ ပျော်ရွှေ့မှု ဖြစ်တယ်။

စိတ်ချမ်းသာဖို့ဆိုပြီး လုပ်လိုက်ပြီးမှ သူအတွက် အပြစ်ဒက်ခံရတာဟာ
စိတ်ချမ်းသာမှု မဟုတ်ဘူး။ စိတ်ချမ်းသာမယ်ထင်ပြီး လုပ်ပြီးမှ ငါ မလုပ်သင့်
တာကို လုပ်မိပြီးဆိုပြီး နောင်တ-ပူးပန်မှု ဖြစ်ရတာဟာ စိတ်ချမ်းသာမှု
မဟုတ်ဘူး။ စိတ်ချမ်းသာမှုဆိုတာ အပြစ်မရှိတဲ့အလုပ် ဖြစ်ရမယ်။ နောင်တ
ရစရာမရှိတဲ့ အလုပ်ဖြစ်ရမယ်။

စိတ်ချမ်းသာဖို့ လုပ်ရတဲ့အလုပ်ဟာ ကိုယ်တန်ပိုးထားတဲ့အရာတွေနဲ့

ထိပ်တိုက် – ဆန့်ကျင်ပက် ဖြစ်တဲ့ အလုပ် မဖြစ်ရဘူး။ ကိုယ့်မိတ်စာတ်၊ ကိုယ့်ကိုယ့်ကျင့်တရား၊ ကိုယ့်ကျန်းမာရေး၊ ကိုယ့်စီးပွားရေး၊ လျှမှုရေးတို့ကို မဖျက်ဆီးရဘူး။

စိတ်ချမ်းသာမှုဟာ စိတ်ကို လမ်းရွှေတဲ့အလုပ် မဟုတ်ဘူး။ မေားချင်တာ တစ်ခုကို မေ့ဖို့ လုပ်တာဟာ စိတ်ချမ်းသာမှု မဟုတ်ဘူး။ မေ့ဖို့လုပ်တာဟာ အပြုသဘော မဟုတ်ဘူး။ စိတ်ဆင်းခဲ့ခရာကို မေ့ဖို့ လုပ်တဲ့ အလုပ်ဟာ စိတ်ချမ်းသာမှု အစစ်ကို မရနိုင်ဘူး။

စိတ်ချမ်းသာမှု အစစ်ဆိုတာ

ကိုယ့်ရဲ့ အကောင်းဆုံးစိတ်ထားနဲ့ အကောင်းဆုံး

အရည်အချင်းတွေကို အစွမ်းကုန် ဆုံးပြီးမှ

ရနိုင်တယ်။

စိတ်ကိုလည်းပြီး စိတ်ချမ်းသာအောင် လုပ်တာဟာ စိတ်ချမ်းသာမှု အစစ် မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်တန်ဖိုးထားတဲ့ တကယ်အကျိုးပြိုတဲ့အလုပ်ကို အကောင်အထည် ပေါ့ပြီးမှ စိတ်ချမ်းသာမှုအစစ်ကို ရနိုင်တယ်။

မူးအောင်သောက်ပြီး ပျော်တဲ့ ပျော်နည်းဟာ စိတ်ချမ်းသာမှု မဟုတ်ဘူး။ တန်ဖိုးပြိုတဲ့အလုပ်ကို လုပ်ပြီး ပျော်တာမှ တကယ်ပျော်တာ။

ငါ့ရဲ့ ဘဝရပ်တည်မှု စားဝတ်နေရေးအတွက် ငါဟာ ဓါးပြတိက်ပြီးတော့လည်း မရှောဘူး။ တောင်းရမ်းပြီးတော့လည်း မရှောဘူး။ ငါကိုယ်စွမ်းညာက်စွမ်းနဲ့ ငါ့ရဲ့ ကြိုးစားအားထုတ်မှုနဲ့ပဲ ရှောတယ်။

အခါလိုပဲ ငါမိတ်ချမ်းသာမှုအတွက် သူများကို ဒုက္ခပေးပြီး ငါ

မလုပ်ဘူး။ သူများရဲ့ သနာမျှပေါ်မှာ မူတည်ပြီးမှ ရတဲ့ စိတ်ချမ်းမှုကိုလည်း မလိုချင်ဘူး။ ငါ့ရဲ့ အစွမ်းအစကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်ချမ်းသာမှုပဲ ဖြစ်ရမယ်။ ထိုက်ထိုက်တန်တန် လုပ်ပြီးမှ ရတဲ့ စိတ်ချမ်းသာမှုပဲ ဖြစ်ရမယ်။

သူတစ်ပါရဲ့ စိတ်ချမ်းသာမှုဟာ ငါဘဝရဲ့ ဦးတည်ချက် ရည်မှန်ချက်လို့
ငါမယူဆသလို ငါရဲ့ စိတ်ချမ်းသာမှုဟာလည်း သူတစ်ပါရဲ့ ဘဝ ဦးတည်ချက်
ရည်မှန်ချက်လို့ ငါ မယူဆဘူး။

ଦୃଷ୍ଟିରେ ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା ଦୃଷ୍ଟିରେ ବ୍ୟାକିନ୍ତା । ବୁଦ୍ଧିରେ ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା ହାଲନ୍ତିରେ ବୁଦ୍ଧିରେ ବ୍ୟାକିନ୍ତା ।

ດីនិកធម្ម ជិតខ្លួនឃើញពេលពេញ ពីរុបភាព មិនមែន
ជិតុំលុំលុំ ពេលពេញ ពីរុបភាព មិនមែន

လွှေတိလပ်တဲ့သူဟာ တန်အောင်လပ်ပြီး ယူတယ်

တန်အောင်အလုပ်မလုပ်ပဲ တစ်ခုတရာ့ကို ရှုံး ဆူတောင်းတာဟာ
တစ်ကိုယ်ကောင်း ဆန်လွန်းတဲ့ ဆန္တပဲး

ကိုယ်က တန်အောင်မလုပ်ပဲနဲ့ များများလိုချင်ပြီး ဆူတောင်းတာဟာ
လောဘ အင်မတန်ကြိုးတဲ့ စိတ်ပဲး

တန်အောင်မလုပ်ပဲ လိုချင်တာဟာ မလွှေတိလပ်တဲ့စိတ်ထား ဖြစ်တယ်။
တစ်ယောက်ဆီက တစ်ခုခုကို တောင်းရရင် ကောင်းမှာပဲလို တွေးကြည့်
လိုက်ပါ။ တောင်းနေတဲ့ အမူအရာကိုလည်း စိတ်ထဲမှာ မှန်ကြည့်ပါ။
ဂုဏ်သိက္ခာရှိတဲ့ စိတ်လား။ ဂုဏ်သိက္ခာရှိတဲ့ အမူအရာလား။။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို
ကိုယ် အဲဒီလိုနေရာမှာထားရင် ကိုယ့်ဘဝ ဘယ်လိုဖြစ်လာမလဲ။ တကယ်
ဂုဏ်သိက္ခာရှိတဲ့ဘဝကို ရရှိပါမှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ်
ဘယ်လိုလူ ဖြစ်ချင်သလဲ။ ဂုဏ်သိက္ခာရှိပြုနေတဲ့သူ ဖြစ်ချင်တယ်ဆိုရင်
မတောင်းပါနဲ့။

‘ယာစံ အပြိုယော ဟောတို့’ တောင်းသောသူသည်၊ မချိမ်မန္တ်သက်
ခြင်းကို ခံရသူ ဖြစ်၏။

ငါလိုချင်တာရဖို့ တန်ရာ တန်ကြားကို ပေးမယ်
ဆုံးတဲ့စိတ်ကို ပိုပိုပြင်ပြင် ပြတ်ပြတ်သားသား ဆုံးပြတ်လိုက်ပါ။
အဲဒီလို ဆုံးပြတ်လိုက်တာနဲ့ စိတ်မှာ သတ္တိတစ်မျိုး ဖြစ်လာမယ်။
စွမ်းအားတစ်မျိုး ဖြစ်လာမယ်။

အလကား လိုချင်တဲ့မိတ်ဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် မယုံကြည်တဲ့
မိတ်ဖြစ်တယ်။ တဲ့တဲ့ပြောရရင် သူတောင်းစားမိတ် ဖြစ်တယ်။ အလကား
လိုချင်တဲ့သူဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် အဆင့်အတန်း အနိမ့်ဆုံးနေရာကို ချထား
လိုက်ပြီး (စာမေးပွဲ နိုးပြောလည်းအတူတူပဲ... နော်။ အင်မတန်
အဆင့်အတန်း နိမ့်တဲ့သူတွေ စာမေးပွဲ နိုးပြောကြတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ်
မယုံကြည်တဲ့သူတွေ စာမေးပွဲ နိုးပြောကြတယ်။ အဲဒီလို အလကား လိုချင်တဲ့
မိတ်နဲ့ တစ်သက်လုံး နေသွားတဲ့သူဟာ ကိုယ့်ဘဝကို တကယ် ကျေနပ်မှု
ရမလား။ တနည်းအားပြင့် အလကားလိုချင်တဲ့မိတ်ကြောင့် ဗျားပြစ်
သွားတယ်။)

ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် တကယ်မလေးစားတဲ့သူ
တန်ဖိုးထားတဲ့သူ ယုံကြည်တဲ့သူဟာ အလကား မလိုချင်ဘူး။
တန်ရာတန်မကြား ပေးပြီးမှ လိုချင်တယ်။

အလကားယူရရင် အကြွေးတင်သလို ပြစ်နေတယ်။ အကြွေး
တင်နေတဲ့ သူဟာ ကြွောင်ကို မြှင့်ရရင် အောက်ကြိုရတယ်။ အဲဒါ မတန်ဘူး။
လူတွေကို အောက်ကြိုတတ်တဲ့မိတ်ကို မမွေးပါနဲ့။ ‘လူအောက်ကြိုလို
လူပိမသေဘူး’ လို့ ပြောကြတယ်။ လူပိတော့ မသေပါဘူး။ ဂုတ်ကိုတော့
ခွဲစီးထားတာ ခံရလိမ့်မယ်။

လေးစားပါ အောက်မကြိုပါနဲ့။ ဘာမှမလိုချင်ပဲနဲ့ လေးစားမှ တကယ်
လေးစားတာ။ လိုချင်လို့ လေးစားတာက လေးစားဟန်ဆောင်တာ။

ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် တကယ်လေးစားတဲ့သူဟာ လိုချင်မိတ်နဲ့ မဆောက်ဆံ
ဘူး။ တန်ရာတန်ကြားပေးပြီး ဆက်ဆံတယ်။ သူ ရာသင့်တာ သူကို ပေးပြီး

ကိုယ် ရသင့်တာကို ယူတယ်။ ကိုယ်က သူကို လေးစားတယ်။ သူက ကိုယ့်ကို လေးစားတယ်။ အဲဒါဟာ တရားတယ်။ မျှတတယ်။ လွှတ်လပ် တယ်။ အဲဒီလိုလူတွေဟာ လူအာသိုင်းအရိုင်းကို အကျိုးပြတယ်။

နိုင်းပြီး တန်အောင် မပေးတဲ့သူနဲ့
တန်အောင် မလုပ်ပဲ များများ လိုချင်တဲ့ သူတွေဟာ
လူအာသိုင်းအရိုင်းကို ဖျက်ဆီးတဲ့သူတွေပဲ။

တန်ရာ တန်ကြေးကို ပေးမယ်ဆိုတဲ့စိတ် ရှိတဲ့သူဟာ လေးစားစရာ ကောင်းတဲ့သူ ဖြစ်တယ်။ တန်ရာတန်ကြေးကို ပေးကြစိုး။

နည်းနည်းပေးပြီး များများလိုချင်တဲ့ စိတ်ဟာ တရားမျှတူး တန်ဖိုး မထားတဲ့စိတ်ဖြစ်တယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် မယ်ကြည်တဲ့သူဟာ အောင်မြင် ကြီးပါးတဲ့သူ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ တရားမျှတူးကို တန်ဖိုးမထားတဲ့သူဟာ လွှတ်လပ်တဲ့သူ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ အဲဒီတော့ တန်အောင်မလုပ်ပဲနဲ့ များများ လိုချင်တဲ့သူဟာ အောင်မြင်တဲ့သူ လွှတ်လပ်တဲ့သူ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

တန်အောင်လုပ်ပြီးမှ ဆုတောင်းပါး အမှန်တော့ တကယ် တန်အောင် လုပ်တဲ့သူဟာ ဆုတောင်းနေစရာ မလိုတော့ပါဘူး။ သဘာဝတရားဟာ ဆုတောင်းနေတာကို စောင့်မနေပါဘူး။ သူသာဝ အာကြောင်းအကျိုးအတိုင်း လုပ်သင့်တာကို လုပ်ရင် ရသင့်တာကို ရပါတယ်။

ဆုတောင်းတာ သိပ်များနေတဲ့သူဟာ ဆုတောင်းပြည့်တဲ့သူ မဖြစ်နိုင် ဘူး။ ဘယ်သူက ပေးမှာလဲ။ ပေးမယ့်သူ မရှိပါဘူး။ ဆုတောင်းတယ် ဆိုတာ ကိုယ့်စိတ်ကိုကိုယ် လမ်းတည့်ပေးလိုက်တာပဲ။ ကိုယ် ဘာကို

လိုချင်တယ် ဆိုတာ ကိုယ့်မိတ်ကို တိတိကျကျ ပြောလိုက်တာပဲ။

ငါဟာ နည်းနည်း လုပ်ပြီး များများ လိုချင်တဲ့သူလား။ ဒီမေ့ခွန်းကို လေးလေးနှက်နှက် မေးပါ။

ထိုထိုးတာဟာ နည်းနည်းပေးပြီး များများလိုချင်တဲ့ စိတ်ပဲ။ လူတိုင်း အလုပ်မလုပ်ပဲနဲ့ ထိုထိုးနေရင် ကြာရင် ဘာဖြစ်မလဲ။ လူတိုင်း မွဲသွားမှာပဲ။ ထိုထိုးတာဟာ productive ဖြစ်တဲ့ အလုပ်မဟုတ်ဘူး။

ကောင်းတဲ့ ပစ္စည်းတစ်ခု ဖြစ်အောင် လုပ်လိုက်တာဟာ ကိုယ့်အတွက် လည်း အကျိုး ရှိတယ်။ အများအတွက်လည်း အကျိုးပြိုတယ်။ ဒါကြားမှ လူအသိုင်းအပိုင်းကို အကျိုးပြုတယ်။ စာသင်ပေးတာ ဆေးကျပေးတာလည်း လူအသိုင်းအပိုင်းကို အကျိုးပြုတယ်။ ပစ္စည်းတွေကို ဝယ်ချင်တဲ့သူတွေ အဆင်ပြေအောင် (အလေး မရှိပဲ၊ တောင်းမရှိပဲ) ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ရောင်းတာ အကျိုးပြုတဲ့ အလုပ်ဖြစ်တယ်။ ခရီးသည်တွေကို လိုရာခရီးကို အဆင်ပြေပြေ စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာစွာ ရောက်အောင်ပိုပေးတာ အကျိုးပြုတဲ့ အလုပ်ဖြစ်တယ်။ ထိုထိုးတာ ဘယ်လို အကျိုးပြုလဲ။ နည်းနည်း ပေးပြီး များများလိုချင်တာ အကျိုးပြုတဲ့ စိတ်ထား မဟုတ်ဘူး။ လူငယ်တွေ ဒါကို လေးလေးနှက်နှက် စဉ်းစားစေချင်တယ်။

တန်အောင်လုပ်ပြီး ရအောင်ယူမယ် လို တကယ်ဆုံးဖြတ်ထားရင် လုပ်လည်း လုပ်ဖြစ်မယ်။ ရလည်း ရမယ်။ ဒီနည်းနဲ့မှ မရရင် တွေး ဘယ်လိုနည်းနဲ့ ရအောင်လုပ်မလဲ။ ဒီထဲက်ကောင်းတဲ့နည်း ရှိသေးသလား။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် လေးစားတဲ့သူအဖို့တော့ ဒီထဲက်ကောင်းတဲ့နည်း မရှိတော့ ပါဘူး။

“တန်ရာတန်ကြေး မပေးပဲ ဘယ်သောအားမှာ ရအောင် မလုပ်

ပါဘူး။ ဂုဏ်သိက္ခာရှိပါ ရတာက လွှဲလို တြေားနည်နဲ့ရတာကို ဘယ်တော့မှ
မလိုချင်ပါဘူး။ ကိုယ့်ဂုဏ်သိက္ခာကို ဘယ်တော့မှ ရောင်းမတာပါဘူး။”
လို ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါ။ အဲဒီလိုဆုံးဖြတ်လိုက်ရင် အဲဒီစိတ်ဓာတ်က ကိုယ်
လိုချင်တာရအောင် ကောင်းတဲ့လုပ်နည်းကို ပေးပါလိမ့်မယ်။

ကိုယ် လိုချင်တာ ရအောင် ကိုယ့်ကို လုပ်ပေးနိုင်တာ
ကိုယ့်စိတ်ဓာတ်နဲ့ ကိုယ့်အရည်အချင်းပါပဲ။ ဒီစိတ်ဓာတ်ဟာ
လွှတ်လပ်တဲ့သူရဲ့စိတ်ဓာတ်ပဲ။

ဒီလို လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်ဓာတ်မှ မရှိရင် တြေားလွှတ်လပ်မှုတွေနဲ့
မထိုက်တန်ဘူး။ လွှတ်လပ်စွာ မတရား လုပ်ကိုင်ခွင့်ဆိုတာ မရှိသင့်တဲ့
လွှတ်လပ်မှုပါ။ လွှတ်လပ်စွာ စီးခွင့် ဆိုတာ ရှိသင့်သလား။

လွှတ်လပ်စွာ ရှိသားစွာ လုပ်ကိုင်ခွင့်ဆိုတာ လူတိုင်းရသင့်တဲ့
လွှတ်လပ်ခွင့်ပါ။ လွှတ်လပ်စွာ ရှိသားစွာ လုပ်ကိုင်ခွင့်မှ မရှိရရင် အဲဒီ
လူအသိုင်းအပိုင်းဟာ ကောင်းတဲ့အသိုင်းအပိုင်းလို ဆိုစိုင်မလား။

တချို့ လူတွေတော့ မရှိသားတာ လုပ်ခွင့်ရှိတယ် ဆိုရင်ကော ...
အဲဒီ အသိုင်းအပိုင်းဟာ ကောင်းတဲ့ အသိုင်းအပိုင်းလား။ တချို့လူတွေ
မရှိသားတာ လုပ်ခွင့်ရှိနေရင် ကျွန်တဲ့သူတွေကိုပါ မရှိသားတာကို
လုပ်ချင်အောင် နည်းပေးသလို ဖြစ်နေမယ်။ မရှိသားတဲ့သူတွေ များလာရင်
တကယ် စိတ်ချမ်းသာမှု ရမလား။

မရှိသားတဲ့နည်းနဲ့ ရအောင်လုပ်ချင်တဲ့သူဟာ ဘယ်လို လွှတ်လပ်မှု
မျိုးနဲ့ ထိုက်တန်သလဲ။ လွှတ်လပ်စွာ မရှိသားတာ လုပ်ခွင့် ပေးရမှာလား။

လွတ်လပ်စွာ ရှိသားစွာ လုပ်ခွင့်ပေးပါ။ အဲဒီလို ဆိုရင် မရှိသာတော် လုပ်တဲ့သူတွေ နည်းသွားလိမ့်မယ်။ လွတ်လပ်စွာ ရှိသားစွာ လုပ်ခွင့်မရရင် ရွှေမူးရှုဟာ မရှိသားတောက် လုပ်မိလိမ့်မယ်။ မရှိသားတောက် ဘယ်တော့မှ မလုပ်ဘူး ဆိုတဲ့သူဟာ လူနည်းစုလေးပါ။

~~~~~

လွတ်လပ်တဲ့သူတိုင်းရဲဘဝမှာ ရိုနေဆန်ခေတ်ရှိတယ်

ဥရောပတိက်မှာ ရိုနေဆန်ခေတ်ဆိုတာ ရှိခဲ့တယ်။ အဲဒီ ရိုနေဆန် ခေတ်မှာ အထူးသဖြင့် အကြောင်းအကျိုး ဆင်ခြင်မှု တဖန်မွေးဖိုးခြင်း ဆိုတာ ဖြစ်ခဲ့တယ်။ လူအသိဉာဏ်ရဲ့ လွတ်လပ်မှု တဖန် မွေးဖိုးခြင်းဆိုတာ ဖြစ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီလို အကြောင်းအကျိုးဆင်ခြင်မှုနဲ့ အသိဉာဏ် လွတ်လပ်မှု ကြောင့် သိပ္ပာပညာ မွေးဖိုးလာတယ်။ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး ကိုယ့်ဘဝ ကိုယ်ဖန်တီးတဲ့ပါဒဲ မွေးဖိုးလာတယ်။ လွတ်လပ်မှု မွေးဖိုးလာတယ်။ မြန်မာပြည်မှာ ရိုနေဆန်ခေတ် ရှိခဲ့သလား။

မြန်မာပြည်မှာ ဟိန္ဒြပါဒလွှမ်းမြှေ့မြေကြောင့် ဖောင် ယတော် ယံကြည့်မှုဟာ အားကောင်းတယ်။ အခု ပိုတောင် အားကောင်းလာတယ် လို့ ထင်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လိုလဲ။ လူတွေဟာ အကြောင်းအကျိုးကို ဖုန်းမှန်ကန်ကန် မဆင်ခြင် နိုင်တော့ဘူး။ အကြောင်းအကျိုး ဆင်ခြင်မှုဟာ အားနည်း လာနေတယ်။ ကိုယ့်အား ကိုယ် မကိုးခိုင်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ကိုယ်မသိတဲ့ စွမ်းအားတွေကို

မျက်စိမိတ် ယုံကြည်လာတယ်။ ကိုယ့်အသိဉာဏ်နဲ့ ကိုယ့်ဘဝကို အဆင်ပြေအောင် ဖန်တီးနိုင်တယ်လို့ မယုံတော့ဘူး။ အဲဒါ အမျှင်ခေတ်ကို ရောက်နေတာပဲ။

အယူသည်မှုဟာ အသိဉာဏ် အမျှင် ကျနေတာပဲ။ သဘာဝ မကျတာတွေကို ယုံတာဟာ အသိဉာဏ် အမျှင် ကျနေတာပဲ။ သဘာဝ မကျတာတစ်ခုကို ယုံလိုက်ရင် နောက်ထပ် သဘာဝ မကျတာတွေက တန်ခိုး ဝင်လာတော့တယ်။ အသိဉာဏ် တံခါးမျှး မရှိတော့ရင် အသိဉာဏ် အယောင်ဆောင်တွေ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ဝင်လို့ရပြီ။

တကယ်တော့ ကိုယ့်အသိဉာဏ်ကလွှဲလို့ အားကိုးစရာ မရှိပါဘူး။

‘အတ္ထာယိ အတ္ထာနော နာထော’

‘ဒိမိသည်သာလျှင် မိမိ၏ အားကိုးရာ အားထားရာ ဖြစ်၏’ လို့ ဘုရား ဟောတာကို တကယ်မယုံကြဘူး။ တခြားမှာ အားကိုးရာတွေကို လိုက်ရှာနေကြတယ်။

ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် မယုံတဲ့သူ အားမကိုးတဲ့သူဟာ သတ္တိရှိတဲ့သူ မဟုတ်ဘူး။ သတ္တိရှိရင် ‘ငါ ကိုယ်ကိုငါ ယုံတယ်၊ ငါကိုယ်ကို ငါ အားကိုးတယ်’လို့ ရဲ့ကြီး ပြောလိုက်ပါး ဒါမှ လွှတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်မယ်။

ပြင်ပမှာ အားကိုးစရာကို ရှာနေသေးသူ၍

ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် မယုံမသေးသူ၍၊ ကိုယ့်အားကိုယ်

မကိုးမသေးသူ၍ လွှတ်လပ်တဲ့သူ မဖြစ်နိုင်သေးဘူး။

လူတိုင်၊ ရဲ့ဘဝမှာ ရိုနေဆန်ခေတ် ဆိုတာ ရှိရမယ်။ ငယ်ငယ်တွဲနဲ့က

သူများ ပြောပြတာကို မှတ်ထားခဲ့ရတယ်။ စဉ်းစားတတ်တဲ့အချို့ မဟုတ်သေး လို့ မှားတယ် မှန်တယ် ဆိုတာကို မသိဘူး။ အားလုံးမှန်တယ်လို့ပဲ ယံကြည် ထားလိုက်တယ်။ နောက် နည်းနည်း အသက်ကြိုးလာတော့။ ဆယ်စွဲလောက် ဆိုရင် တော်တော် စဉ်းစားစိုင်ပါပြီ။ ဟုတ်ရဲ့လားလို့ မေးတတ်လာပြီ။ တပတ်ပြီး ဆိုရင်တော့ အတွေးအခေါ် အယူအဆ မတူတာတွေ အမြင် မတူတာတွေ ဖတ်ရပြီ။ အဲဒါတော့ ဘယ်ဟာ မှန်သလဲ လို့ မေးတော့မယ်။

များသောအားဖြင့်တော့ ကိုယ် လက်ခံထားပြီးသား ဖြစ်နေတဲ့ အယူအဆကိုပဲ မှန်တယ်လို့ ဘက်လိုက်ပြီး ယံကြည်တယ်။ ဒါပေမဲ့ တချို့ ဘက်မလိုက်တဲ့သူတွေကတော့ ငါ ငယ်ငယ်တုန်းက မှန်တယ်လို့ လက်ခံ ထားတာတွေဟာ မှားနေတာ ဖြစ်စိုင်တယ်။

ငါ ဘက်မလိုက်ပဲ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် စဉ်းစားမယ်၊
အထောက်ဘထား ရှာမယ်၊ အကြောင်းအကျိုး ကိုက်အောင်
သဘာဝကျေအောင် ဆင်ခြင်မယ်လို့ သတ္တိရှိရှိရှိ ရှိုးရှိုးသားသား
ဆုံးဖြတ်တဲ့ အာချိန်မှာ အဲဒါလူရဲ့ဘဝမှာ ရှိနေဆန်ခေတ်
ရောက်ပြီးလို့ ဆိုရမယ်။

ဘဝရှိနေဆန်ခေတ်ကာလဟာ ဘယ်လောက်ကြာမလဲ။ အဲဒါတော့
အဲဒါလူ သိချင်နေတဲ့ စိတ်ဝင်စာမှုနှင့် ကျယ်ရင် ကျယ်သလောက် ကြာမယ်။
ဘာသာရေးနယ် ဆိုရင် တော်တော်ကြာမယ်။ ဆုံးဖြတ်ရတာ မလွယ်ဘူး။
အထောက်ဘထား ရှာရတာ မလွယ်ဘူး။
အကြောင်းအကျိုးကိုက်အောင် သဘာဝကျေအောင် စဉ်းစားတဲ့သူဟာ

အကြောင်းအကျိုး မကိုက်တာ သဘာဝမကျတာကို ဗြားရရင်၊ ဖတ်ရရင် သူ့စိတ်ရော သူ့ခန္ဓာကိုယ်ရောဟာ No! မဟုတ်ဘူး။ အဲဒါ မှားနေတယ်။ ငါ လက်မခံဘူး၊ ဆိုပြီး ပြတ်ပြတ်သားသား ငြင်းတယ်။ သဘာဝမကျတာကို ဗြားရရင် အော့ချင် အန်ချင်လာတယ်။ သည်းမခံနိုင်ဘူး၊ ဟန်မလုပ်နိုင်ဘူး။

အသိဉာဏ် လမ်းပွဲနေတဲ့သူဟာ သူသိချင်တာ တစ်ခုရှိရင် အဲဒါကို မသိရမချင်း မနားမနေ အပြောတယ်။ မေ့ထားလို့မရဘူး။ စားလည်း ဒီစိတ်၊ သွားလည်း ဒီစိတ် ဆိုသလိုပါ။

ဘုန်းကြီး ဆယ်ကော်သက် အချယ်မှာ ဘုန်းကြီးသာဝ ရီနေဆန်ခေတ်ကို ရောက်ခဲ့တယ်။ အဲဒါဘာချိန်မှာ သတ္တိရှိပြီး မေခွန်းတွေကို မေးတယ်။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် စာပေအထောက်အထားတွေ ရှာတယ်။ ဘုန်းကြီးလို လွှတ်လွှတ်လပ်လပ်တွေတဲ့ မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းတွေနဲ့ နှေ့တိုင်းဆွေးနွေးတယ်။ အခြေအတင် debate လုပ်တယ်။ အဲဒါလို အခြေအတင် အကျိုတ်အနယ် ဆွေးနွေးရတာဟာ စိတ်ကို အကောင်းဆုံးနည်းနဲ့ လေ့ကျင့်ပေးတာပဲ။ အလေးမတဲ့သူဟာ ဤက်သားတွေ ဤဗြားတွေ၊ လာသလို အခြေအတင် အကျိုတ်အနယ် ဆွေးနွေးတဲ့သူဟာ စဉ်းစားဉာဏ် ဤက်သား အားကောင်း လာတယ်။ အဲဒါလို မလေ့ကျင့်ပဲနဲ့ အားကောင်းလာနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒါလို ဆွေးနွေးရတာကိုလည်း အပြော်ဆုံး အလျပ်လို့ ခံစားရတယ်။ မဆွေးနွေးပဲ မနေနိုင်ဘူး။ အဲဒါဘာချိန်ကစပြီး ဘုန်းကြီးရဲ့ အသိဉာဏ် နှုံးကြား လာတယ်။ အသစ်တဖန် မွေ့ဖြူးလာတယ် လို့ဆိုလိုတယ်။

ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ ကိုယ် မစဉ်းစားသောတဲ့ အချိန်မှာ ကိုယ့်ဘာသိဉာဏ်က မမွေ့ရသောတဲ့ ကလေးတစ်ယောက် အမေ့ဂိုက်ထဲမှာပဲ ရှိနေသေးသလိုပါ။ တကယ် လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် စဉ်းစားလောတဲ့ အပါကျူမ မွေ့ဖွားလာတယ်လို့ ခံစားရတယ်။

ကလေးတော်ယောက်မွေးဖြီးလာတဲ့အခါ ကလေးလည်း တော်တော်
ပင်ပန်းတယ်။ မိခင်လည်း တော်တော် ပင်ပန်းတယ်။ အဲဒီလိုပဲ အသိဉာဏ်
မွေးဖြီးလာတဲ့ အခါမှာ တော်တော်ပင်ပန်းပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အမေးဇူးကဲတဲ့မှာပဲ
အမြဲနေ့လို မဖြစ်ဘူး။ ဇူးကဲတဲ့မှာပဲ အမြဲနေရင် ကိုယ်ပိုင်ဘဝ မဖြစ်လာဘူး။
အဲဒီလိုပဲ အသိဉာဏ် မမွေးဖြီးရသေးတဲ့သူမှာ ကိုယ်ပိုင်ဘဝ မရှိသေးဘူး။

မမွေးခင်က ကလေးဟာ သူ့နာခေါင်းနဲ့သူ အသက်မရှိခိုင်ဘူး။
ရှိဖို့လည်း မလိုသေးဘူး နော်။ မွေးလာတဲ့အခါန်ကျမှ သူ့နာခေါင်းနဲ့သူ
အသက်ရှုရတော့တယ်။ အဲဒီလိုပဲ ကိုယ့်အသိဉာဏ်နဲ့ကိုယ် မစဉ်းစားသေးရင်
ကိုယ့်နာခေါင်းနဲ့ ကိုယ် အသက်မရှိသေးဘူး။ သူများ နာခေါင်းပေါက်နဲ့
အသက်ရှုနေ့တဲ့သူပဲ။ အဲဒီလိုလူမှာ ကိုယ်ပိုင်ဘဝ မရှိသေးဘူး။

မွေးခါစ ကလေးဟာ အသက်မရှိခိုင်ရင် မွန်းကြပ်ပြီး ပြာနမ်းလာ
သလိုပဲ။ အသိဉာဏ်ပွင့်ခါစ လူငယ်တွေဟာ သိချင်တာကို မသိရရင်
မွန်းကြပ်တဲ့ ခံစားမှု ဖြစ်တယ်။ သူတို့မှာ မေခွန်တွေ အများကြီး ဆက်တိုက်
ပေါ်နေတယ်။ လူကြီးတွေကို မေချင်တယ်။ လူကြီးတွေ သိလိမ့်မယ်လို
ယုံကြည်တယ်။ ဒါပေမဲ့ လူကြီးတွေက သဘာဝမကျတဲ့ အဖြတွေကိုပေးရင်
လူကြီးတွေကို မယုံတော့ဘူး။ သူတို့ တကယ် မသိတာကို မသိဘူးလို
ပြောရမှာ သတ္တိမရှိလို ကြံ့ဖန်ပြီး အဖြတ်ပေးနေတယ်။ မရှိသားဘူးလို
တွေးတတ်တယ်။ ငါးဟာငါ အဖြမ်နှင့် ရအောင်ရှာမယ် ဆိုပြီး စာပေတွေ
ထဲမှာ ရှာတယ်။ ရှိရှိသားသား ပြောတတ်တဲ့သူကို မေးတယ်။ သူတို့
ရလာတဲ့အဖြက် သူတို့နဲ့ နီးစပ်တဲ့ လူကြီးတွေကို ပြောပြတတ်တယ်။
အဲဒီအခါမှာ တချို့လူကြီးတွေက သူတို့ (လူကြီးတွေ) လက်ခံစားတာနဲ့
မတူရင် မှားတယ်ဆိုပြီး အပြုံတင်တတ်တယ်။

ကြောက်တတ် အားငယ်တတ်တဲ့ လူငယ်ဆိုရင်တော့ အပြစ်တင်ခံရမှာ
မိတ်ဆိုမှာ မချုပ်တော့မှာ ကြောက်လို့ နောက်ထပ် ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ကိုယ်
မရှာတော့ဘူး။ အသိဉာဏ်လမ်းကို ပိတ်လိုက်တယ်။ အသိဉာဏ် စွန့်စား
ခန်းကြီးကို ရပ်လိုက်တယ်။ အဲဒါ သူ့အတွက် တစ်သက်လုံး အင်မတန်
နှစ်စာသွားတယ်။ အင်မတန် စိတ်ဝင်းစာရွှေကောင်းတဲ့ လမ်းကို ဆက်
မလျောက်တော့ဘူး။ အဲဒီလို လူဟာ အပေါ်တာ အပျော်အပါးတွေပက်ကို
လှည့်သွားတော့တယ်။ လေးနောက်တဲ့ အသိဉာဏ်နဲ့ မပျော်ရတော့လို့ ပေါ့ပေါ့
တန်တန် အပျင်းပြေစရာတွေနဲ့ပဲ အချိန်ဖြစ်းတော့တယ်။ အဲဒါမျိုး ကျတော့
လူကြီးတွေက မတားကြဘူး။

အဲဒီလို ပေါ့ပေါ့တန်တန် အပျော်အပါးတွေနဲ့ အချိန်တွေကို ဖြစ်း
လာပြီးတော့ နောက် သူ့ဘဝမှာ တကယ် ကြိုးမားတဲ့ အခက်အခဲတွေ
တွေရတဲ့အခါ သူမှာ အဖြေမရှိဘူး။ အုပြေကို ဘယ်မှာ ရှာမလဲ။ ဖောင်
ဆရာဆီကို သွားမေးမယ်။ သဘာဝကျတဲ့ အဖြေကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့
မစဉ်းစားတတ်တော့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ မစဉ်းစားရတဲ့ အဖြေကို လွယ်လွယ်နဲ့
ရှာတော့တယ်။ အမျှင်လမ်းထဲကို မျက်စိမ့်တို့ပြီး သွားနေတယ်။

မကြောက်တတ်တဲ့ လူငယ်ဆိုရင်တော့ သူသိတာကို လူကြီးတွေကို
မပြောတော့ဘူး။ လျှို့ပြက် ထားလိုက်တော့တယ်။ ပြီးတော့ ဆက်ပြီးတော့
သူသိချင်တာကို ရှာတယ်။ လူကြီးတွေရဲ့ အားပေးမှုကို မရလို့ ခက်ခဲတယ်။
အချိန် ပါကြာတယ်။ ဒါပေမဲ့ တစ်နေ့မှာ သူလိုချင်တဲ့အဖြေကို ရပါတယ်။
ရောည် ကြိုးစားရင် အဖြေမန်ကို တစ်နေ့ရမှာ သေချာပါတယ်။

အမှန်တရားကိုရှာရတာ တစ်ခါတလေ အဖော်မရှိတဲ့ ခရီးကို သွားရ^၁
သလိုပဲ။ အဖော်ကို သိပ်ခင်တတ်တဲ့ လူငယ်အရွယ်မှာ ဒီခရီးကို တစ်ယောက်ထဲ
သွားဖို့ဆိုတာ မလွယ်လှပါဘူး။ များသောအားပြင့် အဖော်ကို ခင်တာနဲ့ပဲ

တဗြားသူငယ်ချင်းတွေ လုပ်တာကို လိုက်လုပ်ရင်၊ အသိဉာဏ် ရှင်ကျက်မှုကို မရတော့ဘူး၊ အပြောအပါနဲ့ပဲ အချိန်တွေ ကုန်သွားတယ်။ တချိုတော့ သူတို့ အချိန်ကို နစ်ပိုင်း ခွဲထားလိုက်တယ်။ ပြောပြောပါးပါး နေတဲ့အချိန်က တစ်ပိုင်း၊ ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နဲ့ အသိဉာဏ်ရှာတာက တစ်ပိုင်း အဲဒီလို ပိုင်းလိုက်တယ်။ ဒါလည်း ကောင်းပါတယ်။

ဒီလိုအချိန်မျိုးမှာ လူကြီးတွေ ဆရာမိဘတွေက နားလည်ပြီးတော့ အားပေးသင့်တယ်။ အဲဒီလို အားပေးမှုကို ရရင် စိတ်ပင်ပန်းမှု နည်းပြီးတော့ တိုးတက်မှု မြန်မယ်။

လူကြီးတွေရဲ့ သဘောထားက လူငယ်တွေဟာ ဘာမှ မသိဘူး။ ငါတို့ပြောတာတွေကို မှတ်ထားလိုက်ရင် ပြီးတာပဲ။ သူတို့ဉာဏ်နဲ့သူတို့ရှာနေဖို့ မလိုပါဘူး။ လူကြီးတွေ ရှာပြီးလို တွေထားပြီးသားကို အဆင်သင့် ရနေတာပဲ။ ဘာဖြစ်လို့ အပင်ပန်းခံပြီး ကိုယ့်ဟာကိုယ် ရှာနေမလဲ။ ကိုယ့်ဟာကို ရှာရင် အပြောမှားတွေ တွေ့မှာပေါ့၊ လူကြီးတွေ ပြောတာကို လက်ခံရင် ဘယ်တော့မှ မမှားခိုင်ဘူး... လို့ အဲဒီလို လူကြီးတွေ တွေးတတ်တယ်။

ဘုံးကြီးလည်း လူကြီးဖြစ်လာပြီးဖြစ်လို့ လူကြီးတွေ တွေးပုံကို သိပါတယ်။ နားလည်ပါတယ်၊ ကိုယ်ချင်းစာပါတယ်။ လူငယ်တွေ မှားသွား မှာကို စုံရိမ်လွန်းတယ်။ ဒါကြောင့် ပိတ်ပင် တာဆိုထားချင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလို ပိတ်ပင်ထားလိုက်လိုပဲ ပိတ်လိုမာရတဲ့ တယ်လိုပါးရှင်းနဲ့ ဖီဖို လမ်းပေါက်ကနေ အပြောမှားတွေကို သူတို့ ရတော့တယ်။

လမ်းမှန်ကို ပိတ်ထားရင် လမ်းမှားကို သွားမှာပဲ၊ ရပ်နေမှာတော့ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီကို နားလည်ပါ။ လူငယ်တွေ လွှာတွဲတွဲလပ်လပ် အသိဉာဏ်ရှာဖို့ လမ်းဖွင့် ပေးထားပါ။ ရေရှည်မှာ အဲဒီက အကောင်းဆုံး နည်းပါပဲ။

လူငယ်တွေဟာ မတူတဲ့အတွေးအခေါ်တွေကို ဆန့်ကျင်ပက် ပြစ်နေတဲ့ အတွေးအခေါ်တွေကို သိပ် စိတ်ဝင်စားတယ်။ ဆန့်ကျင်ပက်တွေ အားပြိုင်ပြီးမှ နောက်ဆုံးမှာ အမှန်ကိုရရင် အဲဒီအမှန်က အားကောင်းတဲ့ အမှန်ပြစ်မယ်။

ဘက်စုံ ရှုထောင့်စုံကနေ စဉ်းစားတဲ့ အလေ့အကျင့် ပြီမှ စိတ်၍လည်မှ အဖြေမှန်ကို ရရှိနိုင်တယ်။ လက်တွေစမ်းသပ်လို့ ရတာကို လက်တွေ့ စမ်းကြည့်ပြီ လိုတယ်။ တစ်ပက်သတ် အမြင်ကိုပဲ သိရပြီး အဲဒီပဲမှန်တယ်လို့ ယံ့ကြည့်လက်ခံထားရင် အဲဒီယံ့ကြည့်မှုဟာ အားနည်းတယ်။ အကြိမ်ကြိမ် အကြိတ်အနယ် လုပ်ပြီးမှ နောက်ဆုံးမှာ သဘာဝကျတဲ့အဖြေကို ရရင် အဲဒီအဖြေက မှန်လို့ များတယ်။

အမှန်တရားကို အဆင့်သင့် မရရှိနိုင်ဘူး။ လွှတ်လပ်မှုကိုလည်း အဆင်သင့် မရရှိနိုင်ဘူး။ မရမက ရအောင်လုပ်ပြီး ယူမှ ရတယ်။

ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ကိုယ် သိရတဲ့ အမှန်တရားသာ
ကိုယ့်အတွက် အမှန်တရားပြစ်တယ်။ ကိုယ့်အစွမ်းအစနဲ့
ကိုယ် ရတဲ့ လွှတ်လပ်မှုသာ ကိုယ့်လွှတ်လပ်မှုပြစ်တယ်။

ကိုယ့် ကိုယ်စွမ်း ဉာဏ်စွမ်းကို အစွမ်းကျို့ မသုံးရပဲ ရတာဟာ ကိုယ်ပိုင်မဟုတ်ဘူး။ တာရှည်ခံမှာ မဟုတ်ဘူး။

အဆင်သင့်ပေါတာကို လက်ခံထားရင် ကိုယ့်လက်ထဲကနေ လွယ်လွယ် လေးနဲ့ ပြန်ယူသွားလို့ရတယ်။ ရွှေ ပညာရေး၊ ရွှေ လွှတ်လပ်မှု လို့ ဆီပြီး ဘယ်သူမှ မပေါ်နိုင်ဘူး။

မရ၊ ရအောင်ယူထားတဲ့ပညာရေးသာ ပညာရေး အစစ် ပြစ်တယ်။

မရ, ရအောင်ယူထားတဲ့ လွတ်လပ်ရေးသာ လွတ်လပ်ရေးဘစစ်ဖြစ်တယ်။ အဆင်သင့် ရတာတွေဟာ အတူတွေပဲ၊ အောင်လက်မှတ်ကို အဆင်သင့် ရချင် ရမယ်။ ပညာရေးကို အဆင်သင့် မရရှိင်ဘူး။

ရီနေဆန်ခေတ်မှာ ပထမဗီးဆုံးရတာ အသိဉာဏ်လွတ်လပ်မှု၊ ကျွန်တဲ့ လွတ်လပ်မှုတွေကို နောက်မှရတာ။ အဲဒီလိပ် လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းလည်း အသိဉာဏ် လွတ်လပ်မှုကို အရင်ရအောင် လုပ်ရမယ်။ ကျွန်တဲ့ လွတ်လပ်မှု တွေကို နောက်မှရမယ်။ အသိဉာဏ် ရှိလာရင် ရှိလာသလောက် လွတ်လပ်မှု ရှိလာမယ်။ တကယ် အသိဉာဏ် ရှိတဲ့သူဟာ လွတ်လပ်နေပါတယ်။

ရီနေဆန်ခေတ်မှာ အတွေးအခေါ် အသစ်တွေ ပေါ်လာရုံမကဘူး။ လက်မှုပညာ စက်မှုပညာ စမ်းသပ်တိထွင်မှု အသစ်တွေလည်း ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီလိပ် လူတစ်ယောက်ရဲ့ ဘဝရီနေဆန် ခေတ်မှာလည်း အတွေးအခေါ် အသစ်တွေ တွေးရုံမကဘူး။ လက်မှုပညာ စက်မှုပညာနဲ့ ပတ်သက်တာတွေ အမျိုးမျိုးကို လက်တွေ့စမ်းသပ်မှုတွေ လုပ်ရမယ်။

အခုခေတ် လူငယ်တွေမှာ များသောအားဖြင့် ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲက တလောက်ပါ သင်ကြတယ်။ လက်မှုပညာ၊ စက်မှု ပညာတွေကို ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဘမျိုးမျိုး၊ လက်တွေ့လုပ်တာ သိပ်မရှိဘူး။ ကျောင်းမှာ မသင်မနေရ၍ ဆိုရှိးပြောန်းပေါ်ထားတာလောက်နဲ့ ပညာရေး လုံလောက်ပြီးလို့ ထင်နေကြတယ်။

ကိုယ့်ပညာမရေးကို သုမ္ပား မောင်ခတ်
ပေးသားတာလောက်နဲ့ ကျောင်းမြိုင်တာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်
မလေးစားမှု မရှိတဲ့သူတွေ လုပ်တဲ့သာလုပ်ပဲ။

ကိုယ့် ကိုယ်ကိုကိုယ် တကယ်ယံ့ကြည်တယ် လေးစားတယ် ဆိုရင် ဘောင်အပြင်ကို ထွက်မယ်။ ကိုယ် စိတ်ဝင်စားတာကို ကိုယ့်ဟာကို မရ ရအောင် လေ့လာမယ်။ ဘယ်သူမှ တားထားလို့မရဘူး။ ကိုယ့်ပညာရေးကို ကိုယ့်ဟာကိုယ် ပုံဖော်မယ်။ အခြေခံထုထည် ကောင်းတဲ့ ပညာရေး၊ လောကကို ကျယ်ကျယ်ပြန်ပြန့် နားလည်တဲ့ ပညာရေး၊ အရည်အချင်း အမျိုးမျိုး ရှိတဲ့သူ ဖြစ်လာဖို့ ရည်ရွယ်ချက်ထားတဲ့ ပညာရေးကို ရအောင် ယူမယ်။ ဘုန်းကြီး ငယ်ငယ်တုန်းက ဖတ်ပူးတယ်။

If you want to have a good education you have to give it to yourself.

ကောင်းတဲ့ပညာရေးကို လိုချင်ရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် ပေးမှုပဲရမယ်။

ကျောင်းကပေးတဲ့ ပညာရေးဟာ ပြည့်စုံတဲ့ပညာရေး ဘယ်လိုနည်းမှ မဖြစ်စိုင်ဘူး။ ကျောင်းပညာရေးဟာ အလွန် ကျဉ်းမြောင်းတဲ့ ဘောင်ထဲက ပညာရေးပဲ။ ပညာရေး ကျဉ်းမြောင်းရင် ဘဝ ကျဉ်းမြောင်းမယ်။

ဘဝရိန္ဒဓန်ခေတ်ကို မရောက်သေးတဲ့သူတွေဟာ ဘဝအမှာ်ဝော်မှာပဲ ရှိနေဖော်တယ်။ အမှာ်ဝော်ခေတ်မှာ ရှိနေတဲ့သူတွေဟာ ပေးတာကိုယူ နိုင်းတာကို လုပ်တယ်။ ဘဝရိန္ဒဓန်ခေတ်ကို ရောက်တဲ့သူဟာ ကိုယ့်ပညာကို ကိုယ် ရအောင်ရှာတယ်။ ပေးမှာကို စောင့်မနေား။ မတောင်းဘူး။ ရအောင် လုပ်တယ်။

ကိုယ့်ပညာရေးကို ကိုယ် ဖန်တီးနိုင်တဲ့သူမှာသာ
လွှတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်နိုင်မယ်။ ကိုယ့်ပညာရေးကို သူများ ပုံစံ
ထုတ်ပေးတာလောက်နဲ့ ကျော်ပိုင်တဲ့သူဟာ ကိုယ့်ဘဝကို
သုတေသနလက်ထဲမှာ ဘဝနှုတ်တားလိုက်တာနဲ့ ဘတ္တတ္တပဲ။

ကိုယ့်ဘဝကို သူများလက်ထဲမှာ အပ်ဖိုးထားမလား။ အဲဒီလိုလိုရင် သူများ ခိုင်းတာ လုပ်ရတဲ့သူပဲ ဖြစ်ခိုင်မယ်။

များသောအားဖြင့်တော့ သူများ ခိုင်းတာကို လုပ်တတ်အောင် ကျောင်းနေကြတယ်။ ကိုယ်လုပ်ချင်တာကို လုပ်တတ်အောင် ကျောင်းနေတာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်လုပ်ချင်တာကို လုပ်တတ်အောင် ကျောင်းနေမယ်လို့ ရည်ရွယ်ရင် ဘယ်လို ကျောင်းနေမလဲ။ ကျောင်းနေတို့မှာ ဘယ်လိုနည်းနဲ့ ပညာရှာမလဲ။ ဘယ်လောက်များများ သိအောင် လုပ်မလဲ။ ခိုးဖြေမလား။ တကယ် တတ်အောင် ကြိုးတားမလား။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် အဲဒီလို မေးခွန်းတွေ မေးကြည့်ပါ။

ကိုယ့်ပညာရေးကို ကိုယ် ဖန်တီးခိုင်တဲ့သူများသာ ခေါင်းဆောင် ဖြစ်ခိုင် မယ်။ လွတ်လပ်တဲ့ဘဝကို ဖန်တီးခိုင်မယ်။

ဘဝရိုနေဆန်ခေတ်ဆိုတာ တစ်ဘဝမှာ တစ်ခါ ဖြစ်ပြီးရင် ပြီးသွားတယ် လို့ ဘုန်းကြီး မထင်ဘူး။ ဘုန်းကြီးဘဝမှာ ဘဝရိုနေဆန်ခေတ်ကို စွမ်းပါ ကြော့ရတယ်။ နောက်ထပ် မကြော့ရတော့ဘူး လို့ မပြောခိုင်ဘူး။ ဘုန်းကြီး ကတော့ ဘဝကို ပုံသေမတွက်ဘူး။ နောက်ထပ် ကြိုးခိုင်သေးတယ်လို့ ယူဆတယ်။ ကောင်းတာက ဘဝရိုနေဆန်ကို ကြုံရတိုင်း ပို့ပြီး လွတ်လပ်တဲ့ စိတ်နဲ့ ဘဝကို နေတတ်လာတယ်။

ပထမအကြိမ် ဘဝရိုနေဆန်ကို ကြုံရတိုးက ဘုန်းကြီး ငယ်ငယ်က လက်ခံခဲ့တာတွေ အားလုံးကို ပယ်လိုက်ပြီးတော့ အသိဉာဏ်ပညာကို အသစ် ပြန့်စခဲ့တယ်။ ကိုယ်သိတာကိုပဲ လက်ခံတယ်။ မသိတာကို ယုံတယ်လည်း မဟုတ်ဘူး။ မယုံဘူးလည်း မဟုတ်ဘူး။ မသိဘူးဆိုတဲ့ နေရာမှာပဲ ထားတယ်။ ဒါကြောင့် ပုံစံတွေ ဖြည့်တဲ့အခါ ကိုးကွွယ်သည့်ဘာသာ – မနှိုသေးပါ။

လိုပဲ ထည့်ခဲ့တယ်။ နောက်တော့ တိုတို့ ပြောရရင် မဟာသတိပဋိနသုတေသနကို
လေ့လာပြီးနောက်မှာ ဒုတိယ ရိုနေဆန် ပြစ်လာပါတယ်။

ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် သိလာတဲ့ ဘခါမှာမှ
ကိုယ့်ဘဝဆိုတာ တာကယ် ပြစ်လာပါတယ်။

ဒီအချက်ကို အင်မတန် လေးလေးနောက်နောက် ပြောချင်ပါတယ်။
ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် သိတာကို မလုပ်ခဲ့ရင် ဒီလို လွှတ်လပ်တဲ့ ဘဝကို ရရှိင်မှာ
မဟုတ်ဘူး။ မလွှတ်လပ်တဲ့ ဘဝဟာ ကိုယ့်ဘဝ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်စိတ်ကို
ကိုယ် သိလာတဲ့ ဘခါကျေမှ လွှတ်လပ်တယ်ဆိုတာ ဘာလဲ ဆိုတာကို နည်းနည်း
သိလာတယ်။

ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် မသိပဲနဲ့ (the liberation of mind) စိတ်ရဲ့
လွှတ်လပ်မှုကို မရရှိင်ဘူး။ လွှတ်လပ်တဲ့ စိတ်ကို မရပဲနဲ့ လွှတ်လပ်တဲ့ ဘဝကို
မရရှိင်ဘူး။

လွှတ်လပ်တဲ့ စိတ်ကို သေသေချာချာသိပြီး ခါတာ: တတ်လာတဲ့ ဘခါမှာ
မလွှတ်လပ်တဲ့ စိတ်နဲ့ မနေ့စိုင်တော့ဘူး။ သူတစ်ပါးရဲ့ အယူအဆ ထင်မြင်ချက်
အတွေးအခေါ်တွေ့ကလည်း ကိုယ့်ကို မလွှမ်းမိုးနိုင်တော့ဘူး။ ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ
ပြစ်တဲ့ လောဘ, ဒေါသ, မာန, တိုက္ခလည်း ကိုယ့်စိတ်ကို မလွှမ်းမိုးနိုင်ဘူး။
သူတို့ပြစ်လာတာနဲ့ မလွှတ်လပ်တာကို ပြင်းပြင်း ထန်ထန် ခံစားရတယ်။

အဲဒီ မလွှတ်လပ်တဲ့ ခံစားမှုကို တည့်တည့်ကြည့်လိုက်ရင် အဲဒီ
မလွှတ်လပ်တဲ့ စိတ်ဟာ ဖွေ့မြှိမ်ပြီး ပျောက်သွားတယ်။ အဲဒီဘခါမှာ လွှတ်လပ်
သွားတယ်။ လွှတ်လပ်သွားတဲ့ ဘခါ အဲဒီ လွှတ်လပ်နေတာကို ကြည့်ပြီးတော့

ခံစားပြီးတော့ 'လွတ်လပ်မှု ... လွတ်လပ်မှု...' လို သူ့ကို အာရုံပြုနေလိုက် တယ်။ ငါ လွတ်လပ်တယ်လို မတွေ့ဘူး။ ငါ မပါတဲ့ လွတ်လပ်မှု။ ငါနဲ့ မရောတဲ့ လွတ်လပ်မှု။ အဲဒီ ငါမပါတဲ့ လွတ်လပ်မှုနဲ့ နေတဲ့အချိန်ဟာ အန္တာနာရ အျိုးဆုံး အချိန်ပဲ။ ငါမပါတဲ့ လွတ်လပ်တဲ့ စိတ်ကို ဘယ်သူကမှ ချုပ်ကိုင်လိုမရဘူး။ ဘယ်လိုအရာကမှ စွမ်းမိုးလိုမရဘူး။ အဲဒီလို စိတ်နဲ့ နေခိုင်တဲ့သူတွေ များများရှိတဲ့ လူအသိင်းအရိုင်းဟာ လွတ်လပ်တဲ့ လူ အသိင်းအရိုင်း ဖြစ်မယ်။

ကိုယ့်စိတ်မှာ လွတ်လပ်မှု မရှိရင် ကိုယ့်ကို သူများတွေက ချုပ်ကိုင်လို ရတယ်။ ကိုယ့်စိတ်မှာ လွတ်လပ်မှု တကယ်ရှိရင် ကိုယ့်ကို ဘယ်သူမှ ချုပ်ကိုင်လို မရတော့ဘူး။ လူတွေနဲ့ အဆင်ပြေအောင် နေမယ်။ တတိနိုင် တာကို လုပ်မယ်။ အကူအညီ ပေးမယ်။ အကူအညီ ယူမယ်။ ဒါပေမဲ့ စွမ်းမိုးတာကိုတော့ လက်မခံဘူး။

ကိုယ့်စိတ်ကိုကိုယ် သိလာတဲ့အခါမှာ အင်မတနဲ့ ကြီးမာတဲ့ အင်အား တစ်ခုကို တွေ့ရတယ်။ အားငယ်စိတ် ကြောက်စိတ် မရှိတော့ဘူး။ ရီးမွမ်းတာ ကဲ့ရဲ့တာကို မကြောက်တော့ဘူး။ ဆင်ခဲ့တာ၊ ပင်ပန်းတာကို မကြောက် တော့ဘူး။ ဘာကိုမ မကြောက်တဲ့စိတ်ကို ရတယ်။ လူဆိုကိုတော့ ကြောက်ပါ တယ်။ မြွှေ့ပွေးတော့ ကြောက်ပါတယ်။ မြွှေ့ပွေးထက် လူဆိုကို ပိုကြောက် ပါတယ်။ ကျွန်းတာတော့ မကြောက်ဘူး။

ကိုယ့်စိတ်ကိုကိုယ် သိနေလို အကျိုးမရှိတာကို လုပ်ချင်တဲ့စိတ်ကို ဦးစားမပေးတော့ဘူး။ အကျိုးရှိတာကို ဦးစားပေးတယ်။ လုပ်သင့်တာတွေကို ပိုလုပ်ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်ဘဝဟာ ပိုပြီး အဆင်ပြေလာတယ်။ အမှား နည်းသွားတယ်။ အဲဒါကြောင့် အချိန်ကျွန်း သက်သာတယ်။

မိတ်ပင်ပန်းတာ သက်သာတယ်။ ငွေကျိုးတာ သက်သာတယ်။ သူတစ်ပါးနဲ့ အဆင်မပြုဖြစ်တာ နည်းတယ်။ အဆင်မပြုဖြစ်ရင်လည်း လွန်လွန်ကဲမှာတာ မရှိဘူး။

အခက်အခဲတွေကို ဉာဏ်ပါပါနဲ့ ဖြေြေးတတ်လာတယ်။ အဲဒါကို တော်တော် ကျေနပ်အားရတယ်။ အခက်အခဲ မရှိတာထက် အခက်အခဲကို ဉာဏ်နဲ့ ဖြေြေးနိုင်တာက ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် ယုံကြည့်မှုကို ပါ့။ အားကောင်း စေတယ်။

မှန်းထားပြီး လုပ်ရင် မှန်းထားသလို ဖြစ်တာ၊ အောင်ဖြင့်တာ များလာတယ်။ ကိုယ့်အပေါ်မှာ သူတစ်ပါးတွေရဲ့ ဆက်ဆံပုံ ပြောင်းလာတယ်။ ပိုပြီး လော့တာတာ ယုံကြည့်တာကို ရတယ်။ အကုအညီ လိုအပ်ရင် ပေါ်တဲ့သူ များတယ်။ ဒါပေမဲ့ မလိုပဲနဲ့ ဘယ်တော့မ မယူဘူး။ ဒါကြောင့် ပေဆုံးတဲ့သူက ပိုပြီး စေတနာ ထက်သန့်တယ်။

အကြံကောင်း ဉာဏ်ကောင်းတွေ အမြတန့် ထွက်တယ်။ အဲဒါတွေဟာ သတိနဲ့နေလို့ ရလာတဲ့ (the liberation of mind) မိတ်ရဲ့လွှာတ်လပ်မှု အသိဉာဏ်ရဲ့ လွှာတ်လပ်မှုတွေပဲ့။ မိတ်လွှာတ်လပ်လာလို့ အသိဉာဏ် လွှာတ်လပ်လာတာ၊ အသိဉာဏ် လွှာတ်လပ်လာလို့ အကြံကောင်း ဉာဏ်ကောင်းတွေ ထွက်တယ်။ အကြံကောင်း ဉာဏ်ကောင်းတွေ ထွက်လို့ လုပ်တာတွေ အဆင်ပြုတယ်။ မြင်တာ သိတာ ပိုပြီးရှုံးတယ် တိုက္ခတယ်။ ရှုံးရှုံးရှုံးရှုံး မြင်တယ်။ ရှုံးရှုံးသာသား မြင်တယ်။ ကိုယ့်မှားနေရင် ကိုယ့်အမှားကို တိတိက္ခက္ခ မြင်တယ်။ ကိုယ့်အမှားကို ကိုယ် ပြင်နိုင်တယ်။ ကိုယ့်အမှားကို ကိုယ် ပြင်နိုင်တာကိုက လွှာတ်လပ်မှုတ်မျိုးလို့ ခဲ့တာရတယ်။ ကိုယ့်အမှားကို ကိုယ် မပြင်နိုင်ကြလို့ လူတွေ ခုက္ခမှားနေကြတာ။

ကိုယ့်စိတ်ကိုကိုယ် သိနေလို့ မစွဲသင့်တာတွေကို မစွဲလန်းဘူး။ စွဲလန်းမျှမန်သမျှဟာ လွှတ်လပ်မှုကို ဆုံးရှုံးသွားစေတယ်။ အဲဒါ လွှတ်လပ်မှု ဆုံးရှုံးတာကိုတော့ လုံးဝ အဖြစ်မခဲ့နိုင်ဘူး။ လွှတ်လပ်တာကို တကယ် ခံတားရပြီးနောက်မှာ မလွှတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ မလွှတ်လပ်တဲ့ ဘဝကို ဘယ်လိမ့်နေလို့ မရတော့ဘူး။ လုပ်တဲ့အာလုပ်တွေကို လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ပဲ လုပ်တယ်။ ကိုယ့်လိုချင်တာ တစ်စုံတစ်ခု ရွှေ့ကို ကိုယ့်လွှတ်လပ်မှုကို အထိခြား မလုပ်ဘူး။ (Freedom First)လွှတ်လပ်မှုက ပထမ ကျွန်တာတွေက ဒုတိယ, တတိယ,....

အဲဒါတော့ လူဘဝ နေရတာ တော်တော် ကျေနပ်စရာကောင်း အားရရှုကောင်းတယ်။ လုပ်သင့်တာတွေ ကောင်းတာတွေကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု လုပ်ချင်စိတ် ပေါ်နေတတ်တယ်။ အကျိုးမျိုးပဲ အချိန်ကျွန်း မစံနိုင်ဘူး။ တ္ထားလည်း အကျိုးများတာတွေ ပြောလို့ မကျွန်းစိုင်ပါဘူး။

နောင်ဘဝမှာ မကောင်းတဲ့ဘဝ ရောက်မယ် လို့ မယုံဘူး။ ကောင်းတဲ့ ဘဝ ရောက်မယ်လို့ ရိုင်ခိုင်မာမာ ယုံတယ်။ အဲဒါကိစ္စအတွက် ဘာသောက္မာ မရှိဘူး။ ဘဝ ရို့နေဆန်ကို ရောက်ရင် ဒီလို ပြောင်းလဲမှုတွေ ဖြစ်မယ်။ တ္ထားလူတွေလည်း ဒီလို ဖြစ်ကြတာ တွေ့ရပါတယ်။ သူ့တို့ဘဝဟာ လွှတ်လပ် ပေါ့ပါးနေတယ်။ ရှင်းနေတယ်။ သူ့ဘဝဟာ ရှင်းလိုက်တာ လို့ မကြာခဏ ပြောတယ်။ တ္ထားလူတွေရဲ့ ဘဝမှာ ရှုပ်တွေးနေတာကို သူ့ မြင်ရတယ်။ ဒါကြောင့် ဘူး လူငယ်တွေအားလုံးကို ပြောချင်တယ်။ ကိုယ့်ဘဝကိုကိုယ် ပြောင်းလဲနိုင်တဲ့ စွမ်းအား ကိုယ့်မှာ ရှိပါတယ်။ လက်ရှိအတိုင်း နေသွားဖို့ မလိုပါဘူး။ ဘဝရို့နေဆန်ဖြစ်လာအောင် ကြိုးစားကြပါ။

လွှဲလပ်တဲ့သူဟာ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဆွေးနွေးညီနှင့်နှင့်တယ်

လူတွေဟာ သူတို့ ဖတ်ရတာ၊ မြင်ရတာ၊ ကြားရတာတွေကို
ဟုတ်ရဲလား—မှန်ရဲလား ဘာအထောက်အထား ရှိသလဲ ပြောတဲ့သူဟာ
ရေးတဲ့သူဟာ ဘယ်လိုလူလဲ လို မေးလေ့မရှိဘူး၊ မမေးပဲ မစစ်ဆေးပဲ
လက်ခံရင်လည်း လက်ခံလိုက်တယ်။ အရေးမထားပဲ နေရင်လည်း
နေလိုက်တယ်။

ဖတ်ရသမျှကို မှန်ရဲလား ဘာအထောက်အထားရှိသလဲ ဘယ်လို
စစ်ဆေးရမလဲ၊ ဂို့ပြီး သေချာအောင် နောက်ထပ် ဘယ်လို လေ့လာရမလဲ
လို မေးပြီး ဆက်ပြီး လေ့လာစမ်းစစ်ပါ။ လက်တွေ့ စမ်းကြည့်လို့ ရရင်
စမ်းကြည့်ပါ။ ပြီးရင် ကိုယ်သီရတာကို မှားနေရင် မှားနေကြောင်း
ကိုယ့်စိတ်ဆွေးတွေကို ပြောပါ။ သူတို့ လက်ခံသည်ဖြစ်စေ လက်မခံသည်ဖြစ်စေ
ပြောပါ။ ‘ငါ့အယူအဆကို ပြောပြတာ၊ လက်ခံတာ လက်မခံတာ ငါနဲ့
မဆိုင်ဘူး၊ မင်းတို့ သဘောပဲ။’ အဲဒါလိုသဘောထားနဲ့ ပြောပါ။ ကိုယ့်
အယူအဆကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောတဲ့သူတွေရှိလို့ လောကပြီး တိုးတက်
လာတာ။ ဘာမှ မပြောပဲ နေကြရင် ဘာမှ တိုးတက်မှာမဟုတ်ဘူး၊ အထူး
သဖြင့် အများနဲ့မတူတဲ့ အယူအဆ၊ အမြင်ကို ဂို့ပြီး ပြောသင့်တယ်။
တူတာတွေပဲ ပြောနေလို့ သိပ်မထူးပါဘူး။

တိုးတက်ချင်ရင် အယူအဆ မတူတဲ့သူတွေနဲ့ ဆွေးနွေးပါ။ ကိုယ်
ပြောသမျှကို မှန်တယ်လို့ သဘောတူတဲ့သူနဲ့ပဲ အမြဲ စကားပြောတဲ့သူဟာ
တိုးတက်မှာ မဟုတ်ဘူး၊ အယူအဆ တူတဲ့သူနဲ့လည်း ပြောပါ။ မတူတဲ့

သူနဲ့လည်း ပြောပါ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် မယံကြည်တဲ့သူဟာ၊ ကိုယ့် အယူအဆကိုကိုယ် အယူသည်တဲ့သူဟာ၊ ကိုယ့်နဲ့ အယူအဆ မတူတဲ့သူနဲ့ ပြောရမှာကို ကြောက်တယ်။ ကိုယ့်အယူအဆကို လက်မခံရင် စိတ်ဆိုတယ်။ စိတ်ဓာတ်ကျတယ်။ ရန်လိုတယ်။ ကိုယ့်နဲ့အယူအဆမတူရင် သူပဲ မှာတယ်။ ငါ မမှာဘူး။ ငါ အမြတနဲ့ မှန်တယ်။ ငါနဲ့ အယူအဆ မတူတဲ့သူတွေ အားလုံး မှာတယ်လို့ သဘောထားတယ်။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်ယံကြည်တဲ့သူဟာ ကိုယ့်မှားကို ကိုယ် ဝန်ခံရမှာ မကြောက်ဘူး။ မှားနေရင် မှားတယ်လို့ လက်ခံရမှာ ဝန်မလေးဘူး။ အဲဒါယာ အင်အားကြိုးတဲ့စိတ်နဲ့ လက္ခဏာ ဖြစ်တယ်။ အင်အားမရှိတဲ့စိတ်ဟာ မှားမှာကို သိပ်ကြောက်တယ်။ အထူးသဖြင့် ကိုယ့်မှားနေတာကို သူများသီမှာ သိပ်ကြောက်တယ်။

အမှန်တရားကို လိုလားတဲ့သူဟာ
အယူအဆ မတူတဲ့သူနဲ့ ရိုးရိုးသားသား ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း
ဆွေးဆွေးရမှာကို မခဲ့ကြောက်ဘူး။

အနိုင်ရချင်တဲ့စိတ်နဲ့ မဆွေးဆွေးဘူး။ အမှန်ကို သိချင်တဲ့စိတ်နဲ့ ဆွေးဆွေးတယ်။

များသောအားဖြင့် ကိုယ့်အယူအဆက သူများအယူအဆနဲ့ မတူရင် ပြောရမှာ ကြောက်တယ်။ ကြောက်ကြောက်နဲ့ပဲ ပြောပါ။ ပြောပါများရင် ကြောက်တာ နည်းမယ်။

လွှတ်လပ်စွာ တွေးတော့ခွင့် လွှတ်လပ်စွာ ပြောဆိုခွင့်ကို လက်တွေ့ ကျင့်သုံးပါ။ အများလက်ခံတာကိုပဲ လွှတ်လပ်စွာ ပြောခွင့်ရှိတယ်။ အများ

လက်မခံတာကို လွတ်လပ်စွာ ပြောခွင့်မရှိဘူးဆိုရင် အဲဒီလွတ်လပ်မှုဟာ ဘာအမိပါယ် ရှိသလဲ။ လွတ်လပ်စွာ မဆွေးစွေးရင် အဲဒီ လူအာသိုင်းအာရိုင်းဟာ ရေ့မစီးတဲ့အိုင်လိုပါ ကြာရင် ရေ့ပုံးအိုင် ဖြစ်သွားမယ်။ အဲဒီအာသိုင်းအာရိုင်းဟာ အသက် မဝင်တော့ဘူး။

မြင်သမျှ၊ ကြာသမျှ၊ ဖတ်သမျှကို စီစိပါ။ ကြာက်စရာသတ်၊ တွေ အယူအဆ အတွေးအခေါ်တွေကို မြင်ရကြားရ ဖတ်ရတဲ့အခါ စိတ်ဓာတ် ကျေတ်တယ်။ အဲဒီသတ်၊ တွေ အဲဒီအယူအဆ အတွေးအခေါ်တွေဟာ ဖုန်ချင်မှ ဖုန်မယ်။ မဖြစ်နိုင်တာတွေ၊ သဘာဝမကျတာတွေ၊ မမှန်တာတွေကို ယံ့ပြီးတော့ ကြာက်နေတာတွေဟာ အင်မတန်များပါတယ်။ ဘာသာတရား တွေကလည်း လူတွေကို ကြာက်အောင် လွန်လွန်ကဲက လုပ်တယ်။ အကြာက်လွန်တာဟာ စိတ်ရောဂါကို ဖြစ်စေနိုင်တယ်။ လူတော်တော် များများမှာ religious nuerosis လို ခေါ်တဲ့ ဘာသာရေး စိတ်ရောဂါ ရှိတယ်။ အဲဒီ စိတ်ရောဂါဟာ ဉာဏ်ကိုမသုံးပဲ ယုံလွယ်တဲ့ သူတွေမှာ ဖြစ်တယ်။

လိုရင်း ပြောရရင် ဉာဏ်ဟာ စိတ်ရောဂါ ပျောက်ဆောဖြစ်တယ်။ ဉာဏ်ကို စိတ်ပင်တာဟာ စိတ်ရောဂါကို ဖြစ်အောင်လုပ်တာပဲ။ ဉာဏ်ကို မသုံးတဲ့ အသိုင်းအာရိုင်းဟာ စိတ်မကျန်းမာတဲ့ အသိုင်းအာရိုင်း ဖြစ်တယ်။

ဉာဏ်ကို မသုံးပဲနဲ့ လွတ်လပ်တဲ့စိတ်ကို မရနိုင်ဘူး။

လွတ်လပ်တဲ့စိတ်ကို မရပဲနဲ့ လွတ်လပ်တဲ့ ဘဝကို မရနိုင်ဘူး။

ခါကြာနဲ့ လွတ်လပ်တဲ့ဘဝကို ရဖို့ ပထမည်းဆုံး လွတ်လပ်တဲ့စိတ်

လွတ်လပ်တဲ့ဉာဏ်ကို ရဓာတ်လုပ်ရမယ်။

လွတ်လပ်စွာတွေးတော့ လွတ်လပ်စွာ ဆွေးနွေးမှုလည်း လွတ်လပ်တဲ့
အမြင်ကို ရမယ်။ များများ ဖတ်ပါ။ ထောင့်စွဲအောင်စဉ်းစားတဲ့
အလေ့အကျင့်ကို လုပ်ပါ။ ရှိရှိသာသား ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဆွေးနွေးပါ။

~~~~~

ကိုယ့်ဉာဏ်ကိုကိုယ် မသုံးတဲ့သူဟာ လူသားတွေကို သစ္စာဖောက်တဲ့သူ

The man who does not do his own thinking is a slave,
and is a traitor to himself and to his fellow-men.—Robert G.
Ingersoll

ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ကိုယ် မစဉ်းစားတဲ့သူဟာ ကျေးကျွန် ဖြစ်နေပါတယ်။
သူဟာ မိမိကိုယ်ကို သစ္စာဖောက်တဲ့သူ... လူသားတွေကို သစ္စာဖောက်တဲ့
သူလည်း ဖြစ်တယ်။

Do your own thinking! ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ကိုယ် စဉ်းစားပါ။

ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ကိုယ် မစဉ်းစားရင် ကိုယ့်ဘဝ သူများလက်ထဲကို
ရောက်သွားမယ်။ ကိုယ့်ဘဝ သူများလက်ထဲ ရောက်သွားရင် ကျွန်ဖြစ်သွားပြီး
ရုပ်သေးရုပ်လို သူများ ကြိုးစွဲရာ ကရလိမ့်မယ်။

လူတွေက ရုပ်သေးရုပ်လို လူမျိုးကို သဘောကျတယ်။ ဘာဖြစ်လိုလဲ
ဆိုတော့ သူတို့က ကြိုးစွဲချင်တာကိုး။ သူများကို ကြိုးစွဲရတာကို
သဘောကျတာ ဘာကြောင့်လဲး သူများကို ကြိုးစွဲလိုရရင် ကိုယ့်အတွက်

အဆင်ပြေအောင် သူတို့ကို ဘသုံးချေလို့ ရလိုပါ။ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ဤော်ပြီး ကိုယ့်ဘဝ အဆင်ပြေအောင် လုပ်နေကြတာပဲ များပါတယ်။

အဖွဲ့အစည်းတွေကလည်း မင်းတို့ မစဉ်စားကြနဲ့ ငါတို့ပြောတာကို လက်ခံပါ။ ငါတို့က ဖုန်တာကို ပြောတာပါ။ ဒါကြောင့် နောက်ထပ်စဉ်စားစရာ မလိုပါဘူး... လို့ သွယ်ရိုက်တဲ့နည်းလျှို့စုံနဲ့ ပြောနေကြတယ်။ ကိုယ့်ရဲ့ စဉ်စားနိုင်တဲ့ညာက်ကို ကိုယ် အားမကိုးရဲတဲ့သူတွေက သူတို့ ပြောတာကို ယုံလိုက်တယ်။ အဲဒါလို့ ကိုယ့်ညာက်နဲ့ကိုယ် မစဉ်စားပဲ ယုံတဲ့သူကို အဖွဲ့အစည်း ခေါင်းဆောင်တွေက တပည့်ကောင်းလို့ သတ်မှတ်ပြီးတော့ အဖွဲ့အစည်းထဲမှာ နေရာကောင်းပေးတယ်။ အခွင့်အရေးတွေ ပေးတယ်။ အဲဒါဟာ ကျွန်းဘဝ ရောက်သွားတာပဲ။

ကိုယ့်အသိညာက်နဲ့ ကိုယ့်စိတ်က မလွတ်လပ်ရင် ကိုယ့်ဘဝဟာ လွတ်လပ်တယ်လို့ ပြောနိုင်မလား။ ဘာကို ကြည့်ပြီး ပြောမလဲ။ အသိညာက် ပိုင်းမှာ မလွတ်လပ်ရင် သူများပြောတာကို ယုံမယ်။ သူများ ပြောတာကို ယုံရင် အသိညာက်ပိုင်းမှာ ကျွန်းဘဝကို ရောက်သွားပြီပေါ့။ ဒါကြောင့် ကျွန်းဘဝက လွတ်ချင်ရင် အသိညာက်လွတ်လပ်မှုကို အရင် လုပ်ရမယ်။

သူတစ်ပါးရဲ့ အယူအဆက ကိုယ့်ကို လွှမ်းမိုးနေလို့ ကျွန်းဖြစ်တာက တစ်မျိုး၊ ကိုယ့်လောဘက ကိုယ့်ကို လွှမ်းမိုးလို့ ကျွန်းဖြစ်တာက တစ်မျိုး။ ဒါကြောင့် အဆင့်မြင့်တဲ့ လွတ်လပ်မှုကို လိုချင်ရင် ကိုယ့်စိတ်ကိုကိုယ် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မြင်အောင် ကြည့်နိုင်ဖို့ လိုတယ်။

ကိုယ့်စိတ်က ကိုယ့်ကို ကျွန်းဘဝရောက်ဇာဘင် ပို့ထားတာ။
အဲဒါကို ကိုယ့်သတ်နဲ့ညာက်ကဲပဲ လွတ်ဘောင် လုပ်ပေးနိုင်တယ်။

လူဟာ အသိဉာဏ်ရှိတဲ့ သတ္တဝါပြစ်ပါတယ်။ အကြောင်းအကျိုး သဘာဝကျအောင် စဉ်းစားနိုင်စမ်း ရှိတယ်။ အဲဒီလို စဉ်းစားနိုင်စမ်းပြုလို လွှဲလောက်ကြိုးဟာ တိုးတက်လာတာပါ။ မစဉ်းစားနိုင်တဲ့ သတ္တဝါတွေဟာ မတိုးတက်နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် လူတိုင်း ဘဝပေါတာဝန်ဘရ ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ကိုယ် စဉ်းစားရမယ်။ အဲဒီတာဝန်ကို မဟုရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် သစ္စာဖောက်ရာ ရောက်တယ်။ လွှဲလောက်ကြိုး တစ်ခုလဲ့ကိုလည်း သစ္စာဖောက်ရုံးရောက်တယ်။ သူများစဉ်းစားပြီးလုပ်ခဲ့တာကို ကိုယ်က အကျိုး ခဲ့စားရတယ်။ ကိုယ်ကလည်း စဉ်းစားပြီးလျှပ်မှ ကျော်ရှုံးတွန်ပြန်ရာရောက်မယ်။

ကိုယ့်မေးခွန်ကိုကိုယ် မေးပြီးတော့ ကိုယ့်အာဖြေကို ကိုယ် ရှာရမယ်။ ဓေတ်အဆက်ဆက် သူများမေးခွန်းနဲ့ သူများအာဖြေကိုပဲ အလွတ် ကျက်လာ ကြတယ်။ ဘာသာရေးယူလည်း သူများမေးခွန်းနဲ့ သူများအာဖြေ၊ ကျောင်းတွေ မှာလည်း သူများမေးခွန်းနဲ့ သူများအာဖြေပဲ။ သူများမေးခွန်းနဲ့ သူများအာဖြေကို ဖုန်ထိုးပွဲမပါ မကျန်အောင် ပြန်ရေးခိုင်ရင် တော်တယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ပေးတယ်။

သူများ မေးခွန်းနဲ့ သူများအာဖြေကို သိရှု့နဲ့ ပညာတတ်လို့ မခေါ်စိုင် သေးဘူး။ ကိုယ့်မေးခွန်းနဲ့ ကိုယ့်အာဖြေမှန်ကို သိမှ ပညာတတ် ဖြစ်မယ်။ ကိုယ့်မေးခွန်းနဲ့ ကိုယ့်အာဖြေမှန်ကို ရအောင် ရှုံးတဲ့သူတွေကြောင့် လောက်ကြိုး တိုးတက်လာတာ။

မေးခွန်းကောင်းကောင်း၊ မေးနိုင်တဲ့သူကို ဘာဖြစ်လို့ အသိအမှတ် မပြုတာလဲ။ မေးခွန်း မှန်မှ အဖြေ မှန်မယ်။ မေးခွန်းမေးတတ်မှ အဖြေ ရှာတတ်မယ်။ ကိုယ့်မေးခွန်းနဲ့ ကိုယ့်အာဖြေဖြစ်မှ ကိုယ့်ဘဝဟာ လွတ်လပ် တယ် လို့ဆိုနိုင်တယ်။

လူငယ်တစ်ယောက်က “ကိုယ့်မေးခွန်းကို ကိုယ်မေးမယ်။ ကိုယ့်

အဖြေကို ကိုယ်ရှာမယ်။ ” လို ပြောရင် အဲဒီလူငယ်ကို လူတွေက ဘယ်လို မြင်မလဲ။ ဘဝင်မြင့်နေတယ်။ မိတ်ကြီးဝင်နေတယ်။ မတန်မရာတွေ ပြောနေတယ် လို ပြောမယ်။ နိုင်ကွက် ထားရမယ်လို ပြောမယ်။ ဟုတ်လား။ အဲဒီကြိုကြည့်ရင် လူလောက်ကြီးဟာ လွယ်လွှတ်လပ်လပ် သဘာဝကျကျ စဉ်းစားတာကို အာမပေါ်ဘူး ဆိုတာ ပေါ်လွှင်နေတယ်။

အဲဒီလို နိုင်ကွက်တာကို ငယ်ငယ်ကတည်းက ခံလာရတဲ့ လူငယ် တွေဟာ အသက်ကြီးလာတဲ့အထိ ကိုယ်ပိုင်ညာက်နဲ့ သဘာဝကျအောင် အကြောင်းအကျိုး ကိုက်အောင် မစဉ်းစားနိုင်တော့ဘူး။ လမ်းကြောင်း ပေးထားတဲ့အတိုင်းပဲ စဉ်းစားတယ်။ ပုံးပွဲ့ထားတဲ့အတိုင်းပဲ စဉ်းစားတယ်။ စဉ်းစားချင်းသလိုပဲ စဉ်းစားတာဟာ တကယ် စဉ်းစားတာ မဟုတ်ဘူး။

~~~~~

ကောင်းတာတွေအားလုံးကို လွတ်လပ်တဲ့စိတ်က မွေးဖိုးပေးလိုက်တယ်

Freedom is the mother of all values.

လွတ်လပ်မူဟာ တန်ဖိုးထားစရာတွေအားလုံးရဲ့ မိခင်ဖြစ်တယ်။

လွတ်လပ်မူဟာ ကောင်းတာတွေအားလုံးရဲ့ အုတ်ဖြစ်ဖြစ်တယ်။

လွတ်လပ်တဲ့ မိတ်နဲ့ လုပ်မှသာ လုပ်တဲ့ကိစ္စ မှန်သမျှဟာ အကောင်းဆုံး ဖြစ်နိုင်မယ်။

မရှုံးမနေရ လို ဆိုလို ရွှေလိုက်တာဟာ ဒါန မဖြစ်ဘူး။ လွတ်လပ်တဲ့

မိတ်နဲ့လူမှ ဒါန ပြစ်တယ်။ ကောင်းတာတွေဟာ လွှတ်လပ်တဲ့မိတ်နဲ့ လုပ်ရတဲ့ အရာတွေပဲ။

ချို့တယ်ဆိုတာလည်း ကိုယ့်မိတ်နဲ့ ကိုယ် လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ချုပ်မှ ချို့တယ်လို့ ဆိုနိုင်တယ်။ အားကိုးရလို့ ချို့တာပါ ဆိုရင်လည်း တကယ် ချို့တာ မဟုတ်ဘူး။ အားကိုးတာပဲ ပြစ်မယ်။ ချို့တာ မဟုတ်ဘူး။ ဘာဘကြောင်းပြစ်ရှာမှ မရှိပဲ ချို့တာမှ တကယ်ချို့တာ။

မရှိသာရင် အပြစ်ဒက်ပေါတာ ခံရမှာစိုးလို့ ရှိသားတဲ့သူ့ ရှိသားတယ် ဆိုတဲ့ ဂက်ကို လိုချင်လို့ ရှိသားတဲ့သူ့ ရှိသားရင် ကိုယ့်အတွက်အကျိုးရှိလို ရှိသားတဲ့သူတွေဟာ တကယ် ရှိသားတဲ့သူ မဟုတ်ဘူး။ လွှတ်လပ်တဲ့မိတ်နဲ့ ရှိသားမှ ရှိသားတယ်လို့ ဆိုနိုင်တယ်။ ရှိသားတဲ့သူကို လူတွေက ယုံကြည်တယ်။ လေးစားတယ်။ အဲဒါ သူတိနဲ့ပဲ ဆိုင်တယ်။ သူတိ ယုံကြည်တာ၊ လေးစားတာကို လိုချင်လို့ ရှိသားနေ့တာ မဟုတ်ဘူး။

ကိုယ်တန်ဖိုးထားတဲ့ အရာမှာ
သူများရဲ့ထင်မြင်ချက်ထွေ တုန်ပြန်မှုထွေ
မပါမှ လွှတ်လပ်တယ်။

ဘယ်သူမှ မသိလည်း ကိုယ်တန်ဖိုးထားတာကို လုပ်မှာပဲ။ လွှတ်လပ်တဲ့ မိတ်နဲ့ ရှိသားမှ အဲဒါရှိသာမှုဟာ ကိုယ့်မိတ်ကို လွှတ်လပ်စေမယ်။ မလွှတ်လပ်တဲ့မိတ်နဲ့ ရှိသာရင် အဲဒါ ရှိသာမှုဟာ ကိုယ့်မိတ်ကို လွှတ်လပ်စေ မှာ မဟုတ်ဘူး။ မျှော်လင့်ချက် တစ်ခုခုနဲ့ ရှိသာရင် ကိုယ့်ရဲ့ရှိသာမှုက ကိုယ့်မိတ်ကို နောင်ဖွဲ့ထားမယ်။

ဘာဖြစ်လို့ ရိုးသားရတာလဲ လို့မောဂ် ရိုးသားချင်လို့ ရိုးသားတာ၊ ရိုးသားတဲ့သူဖြစ်ရတာကို ကြိုက်လို့ ရိုးသားတာ၊ မရိုးသားတဲ့သူ မဖြစ်ချင်လို့ ရိုးသားတာ၊ မရိုးသားတာဟာ မလွတ်လပ်လို့ ရိုးသားတာ လိုပဲ ပြောစရာ ရှိတယ်။ လွတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ နေချင်လို့ ရိုးသားတာဟာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။

ရိုးသားရင် လူတွေက ကိုယ့်ကို လေးစားမှုဖြစ်လို့ ရိုးသားရပါတယ် ဆိုရင် တကယ် ရိုးသားတာ မဟုတ်သေးဘူး။ လူတွေ လေးစားတာကို လိုချင်တာပဲဖြစ်တယ်။

သေသေချာချာ စိုးစားပါး ကောင်းတာတွေဟာ လွတ်လပ်မှုမှာ အခြေခံရမယ်။ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ရိုးသားမှ ရိုးသားတယ်။ ဘာကို လိုချင်လိုမဲ မဟုတ်ဘူး။ ရိုးသားချင်လို့ ရိုးသားတယ်။ ရိုးသားတာကို တန်ဖိုးထားလို့ ရိုးသားတယ်။ ဒါပဲ။ ဒီထက်ပိုပြီး၊ အကြောင်းပြစရာ မရှိဘူး။ အဲဒါမှ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ရိုးသားတာ။ အဲဒါ တကယ် ရိုးသားတာ။

ချစ်တာလည်း လွတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ ချစ်မှ အဲဒီမေတ္တာဟာ ကိုယ့်ကို လွတ်လပ်သွားစေမယ်။

ချစ်ချင်လို့ ချစ်တယ်။ ဘာ အကြောင်းပြချက်မှ မရှိဘူး။

Freedom is a value. Freedom is basic to our capacity to value.

လွတ်လပ်မှုဟာ တန်ဖိုးထားစရာ အဆင့်မြင့်တဲ့ အရာတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါတင် မကဘူး တရာ့သာန်ဖိုးထားစရာတွေဟာလည်း လွတ်လပ်မှုပြီး ဖြစ်တယ်။ လွတ်လပ်မှုမှာ အခြေခံတယ်။ လွတ်လွတ်လပ်လပ် တန်ဖိုးထားခိုင်မှ တန်ဖိုးထားတယ်လို့ ဆိုရှင်တယ်။ (ပြောရခဲက်နေလို့ ထပ်ပြောတာပါ။)

လွတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ လုပ်မှသာ စေတာနာ မှန်တယ်။ လွတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့

၂၂၆ စစ်မှန်တဲ့ ဂွန်ဗွတ်မှု ဖြစ်တယ်။ နည်းနည်းရွှေရင် များများ ပြန်ရမယ် ဆိုတဲ့ မျော်လင့်ချက်နဲ့ လူတာဟာ “တွက်ခြေကိုက်တဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု”ပဲ ဖြစ်တယ်။ ဘာမှ ပြန်မရလည်း ပေးချင်တဲ့ စေတာနှုနိုင်း ပေးတာမှ လွတ်လွတ် ကွွတ်ကွွတ် ပေးတာ။ လွတ်လပ်တဲ့ စိတ်နဲ့ ပေးတာ။ လွတ်လပ်တဲ့ စိတ်နဲ့ ပေးမှ လွတ်လပ်သွားတယ်။ ဒါကြောင့်

တကာယ် လွတ်လပ်ချင်ရင် ကိုယ်လုပ်တဲ့ ကိုစွဲပတ္တကို
လွတ်လပ်တဲ့ စိတ်နဲ့ လုပ်ပါ။ လွတ်လပ်မှုနဲ့ စမှ လွတ်လပ်မှု
လမ်းဆုံးကို ရောက်မယ်။ မလွတ်လပ်တဲ့ စိတ်နဲ့ စရင်
မလွတ်လပ်မှုထဲမှာ တစ်ပဲလည်လည် ဖြစ်ပန်မယ်။

အသိဉာဏ်ရှိတဲ့ သူဖြစ်ပို့ လွတ်လပ်မှု ရှိရမယ်။ ဒါကြောင့် အသိဉာဏ်ရဲ့
အစဟာ လွတ်လပ်မှုလို ဆိုရမယ်။ အသိဉာဏ် အဆင့်အမြင့်ဆုံးကို
ရောက်သွားရင် အလွတ်လပ်ဆုံးလွှာသား ဖြစ်သွားတယ်။ အသိဉာဏ်ရဲ့ အဆုံး
ဟာလည်း လွတ်လပ်မှုပဲ ဖြစ်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားဟာ ဘုရား မဖြစ်ခင်ကတည်းက လွတ်လွတ်လပ်လပ်
တရား ရှာခဲ့တယ်။ လွတ်လပ်မှုနဲ့ စခဲ့တယ်။ တရားလမ်းဆုံးကို ရောက်တော့
အလွတ်လပ်ဆုံး လွှာသား ဖြစ်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် အသိဉာဏ်ဟာ
လွတ်လပ်မှုကနေ စတယ်။ လွတ်လပ်မှုမှာ ဆုံးတယ်။

အသိဉာဏ်ကို ရှာမယ်ဆိုရင် လွတ်လွတ်လပ်လပ် မေစွဲင့် လေ့လာခွင့်
ခုစ်ခွင့် ရှိရမယ်။ လက်တွေ့စ်သော်ခွင့် ရှိရမယ်။ သီသယဖြစ်ခွင့် ရှိရမယ်။
မယုံရင် အပြန်ရှိတယ်ဆိုလို ယုံလိုက်တာဟာ အသိဉာဏ်ရှိတာ

မဟုတ်ဘူး၊ လွှတ်လပ်မှုမ မရှိပဲ၊ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် မောဒုံး၊ လေ့လာခွင့် စုစုမြစ်ခွင့် မရှိရင် တကယ် စစ်မှန်တဲ့ အသိဉာဏ် မရရှိပ်ဘူး၊ မှတ်ထား ချင်တာတွေကို ရုပေါင်းပြီး မှတ်ထားတဲ့ မှတ်ရုစာဥပုပြီးပဲ ပြစ်နေမယ်။

ရှာဖွေချင်စိတ်၊ ဖော်ထုတ်ချင်စိတ်၊ ဖန်တီးချင်စိတ် ရှိမှ ပညာ သင်ရတာ လွှတ်လပ်မှုရှိမယ်။

လွှတ်လပ်တဲ့စိတ် မရှိပဲ စာသင်တာဟာ ကိုယ့်ပြီးစောက်ကို မှတ်စုစာဥပုပ် လုပ်လိုက်တာပဲ။ ပညာကို ချမ်လို့ ပညာသင်တယ်။ အမှန်ကို သိချင်လို့ ပညာသင်တယ်။ ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ကိုယ် ရုံစစ်ချင်လို့ ပညာသင်တယ်။ သဘာဝကျအောင် စဉ်းစားတတ်ဖို့ ပညာသင်တယ် ဆိုမှ ပညာတတ် ပြစ်မယ်။ သဘာဝကျအောင် စဉ်းစားတတ်တာဟာ ပညာပဲ။ (သဘာဝကျအောင် စဉ်းစားတတ်ဖို့ ပညာသင်တယ်ဆိုတာနဲ့ အတူတူပဲ။)

ဘွဲ့ရချင်လို့ ကျောင်းနေတယ် ဆိုရင် ပညာတတ် မပြစ်နိုင်ဘူး၊ ဘွဲ့ရတဲ့သူတော့ ပြစ်မယ်။

လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ စာရေးမှ အကောင်းဆုံးစာကို ရေးစိုင်မယ်။

လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့စာက်ဆုံးမှ အကောင်းဆုံး စက်ဆုံးရေးပြစ်မယ်။

လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ကြည့်မှ အမှန်ကို မြင်မယ်။

~~~~~

လွတ်လပ်တဲ့သူဟာ ကိုယ့်ဘဝအမိပါယ်ကို ကိုယ် ဖန်တီးနိုင်တယ်

I create my meaning. I create my values. That is the highest freedom.

ငါဘဝအမိပါယ်ကို ငါ ဖန်တီးတယ်။ ငါရွှေချေယ်တယ်။ ငါအတွက် ဘယ်ဟာ တန်ဖိုးရှိတယ် ဆိုတာကို ငါဖန်တီးတယ်။ ငါ ရွှေချေယ်တယ်။ အဲဒါဟာ ငါရဲ့ အမြင်ဆုံးလွတ်လပ်မှုပြစ်တယ်။

ဘဝအမိပါယ်ဟာ ဘာလဲလို့ မေးကြတယ်။ ဒီမေးခွန်ကို လူတော်တော် များများ မေးကြတယ်။ အပြောကိုလည်း အမျိုးမျိုးပေးကြတယ်။ ဘာသာရေး အမျိုးမျိုးမှာ အပြောမျိုးမျိုး ပေးတယ်။ သူတို့ပေးတဲ့ အပြောဟာ အမှန်ဆုံး အပြောလိုပဲ ပြောကြတယ်။ ဒီလိုပဲ ပြောကြတာ အကြိမ်ကြိမ် ကြားရတော့ ပြုးမြှုပ်ပါတယ်။ ကိုယ့်အပြောဟာ တစ်ခုတည်းသော အပြောမှန်လို့ ပြောကြတာ အဲ့ပြုပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လူတိုင်းလက်ခံတဲ့ အပြောတော့ မတွေ့ရသောဘူး။ ဘယ်တော့မှ တွေ့မှာ မဟုတ်ဘူး။

ငါအတွက် ဘဝအမိပါယ်ကို ငါပဲ ဖန်တီးရမယ်။ အဲဒီလို ကိုယ့်ဘဝ အမိပါယ်ကို ကိုယ်ဖန်တီးတာဟာ အဆင့်မြင့်တဲ့ လွတ်လပ်မှုပြစ်တယ်။

ငါမိတ်ထဲမှာ အမိပါယ်ရှိတယ်လို့ လိုက်လိုက် လွှဲလွှဲ ခံစားရတာကိုမဲ့ ငါ တကယ် ဘဝပေးပြီး နေလိုရှုမယ်။ သူများက အမိပါယ်ရှိတယ် ဆိုပေမဲ့ ငါက အမိပါယ်မရှိဘူးလို့ ခံစားနေရရင် အဲဒီကိစ္စကို ငါ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ဘဝပေးပြီး နေစိုင်မလဲ။

ကိုယ့်ဘဝကို ပေးနိုင်မှ ကိုယ့်ဘဝအမိပါယ် ပြစ်မယ်။

ဘယ်ဟာ တန်ဖိုးရှိသလဲ ဆိုတဲ့မေးခွန်းကိုလည်း မေးကြတယ်။ အဖြေတွေလည်း အမျိုးမျိုးပေး ကြတယ်။ ကြိုက်တာလည်း တွေ့တယ်။ မကြိုက်တာလည်း တွေ့တယ်။

ကိုယ် တကယ် ချစ်တာ မြတ်နိုင်တာမှ ကိုယ်တန်ဖိုးထားတာ ပြစ်မယ်။ သူများက ကိုယ့်ကို ချစ်ခိုင်းလို့ ချစ်ရတာဟာ တကယ်ချစ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ချစ်တယ်ဆိုတာ ခိုင်းလို့ရတဲ့ကိစ္စ မဟုတ်ဘူး။ တန်ဖိုးထားတယ် ဆိုတာ ရင်ထဲက လာမှ စစ်မှန်တယ်။

ငါဘဝအမိပို့ယ်နဲ့ ငါတန်ဖိုးထားမှုတွေကို
ငါ ဖန်တီးမှ ငါမှာ လွတ်လပ်တဲ့ဘဝ ရှိတယ်လို့ ဆိုခိုင်မယ်။

ဒီကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘယ်သူနဲ့မှ အငြင်းမပွဲ့လိုပါဘူး။ ဒါဟာ ငါ ကိုယ်ရေးကိုယ်တဲ့ပဲး ငါမချစ်ခိုင်တဲ့သူကို တစ်သက်လုံးချစ်ရမယ်လို့ ဘယ်သူမှ ပြောခွင့်မရှိဘူး။ အဲဒီလိုပဲ ငါမချစ်တဲ့ အယူဘဆကို တစ်သက်လုံး ကိုးကွယ်ရမယ်လို့ ငါကို ဘယ်သူမှ ပြောခွင့်မရှိဘူး။ ငါ မချစ်တဲ့အလုပ်ကို တစ်သက်လုံး လုပ်ရမယ်လို့ ဘယ်သူမှ ပြောပိုင်ခွင့်မရှိဘူး။ ငါဘဝမှာ အရေး၊ ကိစ္စာ၊ ကိစ္စကို ငါ ဆုံးဖြတ်မယ်။ ငါ ရွှေးချယ်မယ်။ ငါသေတဲ့အထိ ငါရင်ထဲမှာ မြတ်မြတ်နိုးနိုး ထွေးပိုက်ပြီး ထားရမယ့်အရာကို ငါက လွှဲလို့ ဘယ်သူမှ မဆုံးဖြတ်နိုင်ဘူး။

ငါဘဝအမိပို့ယ်ကို ငါ ကိုယ်တိုင် မဖန်တီးခိုင်သေးသူ၏ ငါဟာ တကယ် လွတ်လပ်တဲ့သူ မဖြစ်သေးဘူး။ ငါရင်ထဲမှာ လွတ်လပ်မှုရှိနေမှ ငါမှာ ဘဝရှိတယ်လို့ ခံစားရတယ်။ ဒါကြောင့် ငါမှာ ဘဝရှိဖို့ဆိုရင် ငါဘဝ

အမိပါယ်ကို ငါ ဖန်တီးရမယ်။ ဘဝအမိပါယ်ကို ဖန်တီးခိုင်မှ လွှတ်လပ်မှုလည်း ရှိမယ်၊ ဘဝလည်းရှိမယ်။

“ မချစ်သော်လည်း အောင့်ခါနမ်။ မနမ်သော်လည်း ပင့်သက်ရှုံး ” ဆိုသလို လူများရုဟာ တဆင့်ခံရခဲ့တဲ့ အမိပါယ်တွေကို ‘အောင့်ခါနမ်’ လိုက်ကြတယ်။ တချို့တော့ ‘ပင့်သက်ရှုံး’ လိုက်တယ်။ ငါ မချစ်တာကိုတော့ ‘အောင့်ခါနမ်’ မလုပ်စိုင်ဘူး။ ‘ပင့်သက်ရှုံး’လည်း မလုပ်စိုင်ဘူး။ ချို့ရင် ချုစ်တယ်။ မချစ်ရင် မချုစ်ဘူး။ ဒီနှစ်ခုပဲ ပြတ်ပြတ်သားသား လုပ်စိုင်မယ်။ မပြတ်သားမှုတွေကြောင့် ဘာကိုမှ ဒီပိုပြင်ပြင် မလုပ်စိုင်ဘူး။ ဘဝတစ်ခုလုံးဟာ ပင့်သက်ရှုံးရတာနဲ့ပဲ မောနေပြီး။ တစ်သက်လုံးပဲ ပင့်သက် ရွှေနေရတော့မလား။

No! ဆိုရင်လည်း ရှိုးရှိုးသားသား ပြတ်ပြတ်သားသား No! လိုပြောရတာ အမောပြုတယ်။ Yes! ဆိုရင်လည်း ရှိုးရှိုးသားသား ပြတ်ပြတ် သာသား Yes! လိုပြောရတာ အမောပြုတယ်။ ရင်ထဲက No! ပြောချင် ပါလျက်နဲ့ ပါးစပ်က Yes! ပြောရရင် ရင်ကြပ်တယ်။ မောတယ်။ ရင်ထဲက Yes! ပြောချင်ပါလျက်နဲ့ ပါးစပ်က No! ပြောရရင် ရင်ကြပ်တယ်။ မောတယ်။

မှန်တာကို မှန်တယ်လို့ ဘယ်သူစုံးပြတ်မလဲ။ ငါ ဆုံးပြတ်မယ်။ ငါက မှန်တယ်လို့ မစုံးပြတ်စိုင်သေးသူ၏ ငါရင်ထဲမှာ မှန်တယ်လို့ လက်ခံမှာ မဟုတ်ဘူး။ မှန်တာကို မှန်တယ်လို့ ဆုံးပြတ်စိုင်ဖို့ တာဝန်ကို ငါယူရမယ်။ ဒီတာဝန်ဟာ အကြီးမားဆုံး တာဝန်ပဲ။ ဒါပေမဲ့ ဒီတာဝန်ကို မယူသေးသူ၏ ငါမှာ ဘဝမရှိသေးဘူး။

~~~~~

လွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ grow up ဖြစ်လာတယ်

ပိုကောင်းလာအောင် လုပ်ဖို့ အသက်ရှင်နေရတာ။ သို့မဟုတ်ရင် အသက်ရှင် နေရတာ အလကားပဲ့ အချည်းနှီးပဲ့။

တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် ပိုလွှတ်လပ်လာဖို့ ကြိုးစားနေရတာ။ သို့မဟုတ်ရင် ဘာမှ အမိပ္ပါယ်မရှိဘူး။ ကောင်းကောင်းစား ကောင်းကောင်း အိပ်ရတဲ့ ဝက်တွေလို့ ဘဝမျိုးဟာ ဘာအမိပ္ပါယ် ရှိမလဲ။

တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် ပိုပြီး အသိဉာဏ်ရှိတဲ့သူ ဖြစ်လာဖို့
ကြိုးစားနေရတာ၊ တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် ပိုလွှတ်လပ်လာဖို့
ကြိုးစားနေရတာ အမိပ္ပါယ်ရှိတယ်။

တစ်နှစ် ကုန်သွားပြီး ဘာအသိဉာဏ်မှ တိုးမလာရင် သေဖို့ တစ်ရက် နှီးလာတာက လွှဲလို့ ဘာမှ မထူးဘူး။ အသက်တစ်ရက် ကြိုးလာရင် တစ်ရက် ပါပြီး အိုလာတာပဲ့။ အဲဒါ ဗျာဝါ old ဖြစ်လာတာ။ အသိဉာဏ် တိုးလာရင် grow up ဖြစ်လာတာ။

တိရဲ့ဇာန်တွေဟာ grow up ပြုဖြစ်မလာနိုင်ဘူး။ grow old ပဲ ဖြစ်လာတယ်။ လူနဲ့တိရဲ့ဇာန်တွေနဲ့ ဘာထူးသလဲ။ လူက grow up ပြုဖြစ်လာနိုင်တယ်။ အဲဒီလိုဘိုရင် အသက် ကြိုးလာပြီး grow up ပြုဖြစ်မလာရင်၊ အသိဉာဏ် တိုးမလာရင် တိရဲ့ဇာန်နဲ့ ဘာထူးသလဲ။

တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် အသက်ကြိုး လာတာဟာ ဝစ်းသာစရာလား။ ဝစ်းနှည်းစရာလား။ ဘယ်လို့ ပြောမလဲ။ တချို့လူတွေအတွက်တော့ ဝစ်းနှည်း

စရာပြစ်မယ်။ တချိုလျတွေအတွက်တော့ ဝမ်းသာစရာ ပြစ်မယ်။ ဘယ်လိုလူ အတွက် ဝမ်းသာစရာ ပြစ်မလဲ။ တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် ပိုပြီး လွှတ်လပ်တဲ့သူ ပြစ်လာရင် ဝမ်းသာစရာပြစ်မယ်။ အထူးသာဖြင့် စိတ်ပိုင်းမှာ လွှတ်လပ်လာ ရမယ်။ ရပ်ပိုင်းမှာတော့ ကိုယ့်အတွက် လိုအပ်တာကို လုပ်ပေးမယ့်သူ ရှိသင့်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ စိတ်ပိုင်းမှာ မြို့ချို့မှ မြို့ဘူး။ လွှတ်လပ်နေတယ်။ တယ်တာမူး စွဲလန်းမူး မြို့ဘူး။ အားငယ်စိတ် ကြောက်စိတ် မြို့ဘူး။

လွှတ်လပ်တဲ့သူမှာ ရိုးသားမှုနဲ့သတိရှိတယ်

လူလည် မလုပ်ချင်ဘူး။ လူတွေကို လွည့်စာပြီး ကိုယ်ကျိုး မရှာချင်ဘူး။ မှန်မှန်ကန်ကန် လုပ်မယ်။ ရိုးရိုးသာ၊ သာ၊ လုပ်မယ်။ သတ္တိရှိပါ လုပ်မယ် ဆိုရင် ‘ရိုးသားမှုနဲ့သတ္တိ’ နှစ်မျိုးလုံး ရှိရမယ်။ ရိုးသားမှုနဲ့သတ္တိဟာ တွေစပ်နေတယ်။ သတ္တိမြို့တဲ့သူဟာ ရိုးသားတဲ့သူ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

မရိုးသားတဲ့နည်းနဲ့ ငွေကြေး၊ ပစ္စည်း စတဲ့ အကျိုးတွေ ရရှိနိုင်တယ်။ လုပ်တတ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ မလုပ်ဘူး။ အဲဒီလူဟာ ရိုးသားမှု ရှိရှုံးမကဘူး။ သတ္တိလည်း ရှိတယ်။ သူ့စိတ်ထဲက လောဘကို သူ ဘရင်ဆုံး အနိုင်ရတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်၊ မိသားစွဲတွေနဲ့ သဘောထား မတူညီမှုကို သူ ရှင်ဆိုင်ရဲတယ်။

ဖုန်တာကို လုပ်ရတာဟာ ရိုးသားမှုနဲ့သတ္တိ

နှစ်မျိုးလုံး ရှိလို့။ ရိုးသားမှုနဲ့သတ္တိ ရှိတဲ့သူမှာသာ

လွှတ်လပ်တဲ့သူဖြစ်တယ်။

ကိုယ့်အဖွဲ့အစည်းထက် မှန်ကန်တဲ့မူ မှန်ကန်တဲ့ခံယူချက်ကို ဦးစားပေးတယ်။ ကိုယ့်အဖွဲ့အစည်းက မှားနေရင် အဲဒီအမှားကို ထောက်ပြုမယ်။ အမှားကို အမှန်လို ရွှေည့်စားပြီး မပြောဘူး ကိုယ့်အဖွဲ့အစည်းရဲ့ အမှားကို မဖုံးကွွယ်ဘူး။ အဖွဲ့အစည်းထက် အမှန်တရားကို ပိုပြီး တန်ဖိုးထားတယ်။

အဖွဲ့အစည်းထက် အမှန်တရားကို
ဦးစားပေးတဲ့သူဟာ လွတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်တယ်။

အဖွဲ့အစည်းဆိုတာ ဘာသာရေး အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ နိုင်ငံရေး အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ ဘယ်လို အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်ဖြစ် အဖွဲ့အစည်းရဲ့ လုပ်ရပ်နဲ့ခံယူချက်တွေ မှားနေရင် မထောက်ခံဘူး။

သက်သက်သာသာ နေရဖို့ထက် ကိုယ့်တာဝန် ကိုယ့်ဝါဘာရားကျေဖို့ကို ဦးစားပေးမယ်။

မှန်တာ ကောင်းတာကို လုပ်တဲ့အပါမှာ အခက်အခဲဆိုတာ တွေ့ရမှာပဲ။ အခက်အခဲနဲ့ရင်ဆိုင်ရတဲ့အပါ လက်လျှော့မဆွားဘူး။ စွဲကောင်းကောင်းနဲ့ ဆက်လုပ်မယ်။ ဘယ်လောက်ပဲ အခက်အခဲရှုံးရှိ ကိုယ်လုပ်တဲ့ကိစ္စယာ လုပ်သင့် လုပ်ထိုက်တဲ့ ကိစ္စဖြစ်ရင် ဆက်လုပ်မယ်။

~~~~~

ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် မထိန်းသိမ်းနိုင်ပဲနဲ့ လွတ်လပ်မှုကို မရနိုင်ဘူး

လွတ်လပ်မှုခိုတာ မိမိကိုယ်ကိုထိန်းသိမ်းနိုင်တဲ့ဆိတ်ကနေ မွေးဖိုးလာတဲ့
အရာဖြစ်ပါတယ်။

လုတေစယောက်ပဲဖြစ်ဖြစ် လုပျိုးတာစ်မျိုးပဲဖြစ်ဖြစ်
ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် မထိန်းသိမ်းနိုင်ပဲနဲ့ လွတ်လပ်မှုကို မရနိုင်ဘူး။

စည်းကမ်းမရှိတဲ့သူဟာ သူအားနည်းချက်ရဲ့ ကျေးဇူးနှင့်ပြုပြစ်တယ်။
စည်းကမ်း မရှိတာဟာ အားနည်းချက်ပဲ။ စည်းကမ်းရှိတာဟာ အားကောင်းတဲ့
အချက်ပဲ။

အားနည်းတဲ့သူဟာ မလုပ်သင့်မှန်း သိလျက်နဲ့ သူစိတ်ကိုသူ
မထိန်းနိုင်လို လုပ်တယ်။ အဲဒီလိုလုပ်တဲ့အတွက် လူအများရဲ ယုံကြည်မှုကို
မရတော့ဘူး။ လူတွေရဲယုံကြည်မှုကို မရပဲနဲ့ လူအသိုင်းအပိုင်းထဲမှာ
အဆင်ပြုပြီ နေလို မဖြစ်ဘူး။

စည်းကမ်းမရှိတဲ့သူဟာ အများအကျိုးကို မဆောင်ရွက်နိုင်ဘူး။
သူမြတ်သူးစွာအတွက်တောင် လုပ်သင့်တာကို သူ မလုပ်နိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့်
အများကို ဦးဆောင်ပြီး လုပ်ရမယ့်အလုပ်မျိုးကို မလုပ်နိုင်ဘူး။

စည်းကမ်း မရှိတဲ့သူဟာ ခေါင်းဆောင်မလုပ်သင့်ဘူး။ နောက်လိုက်
ကောင်းကော ဖြစ်နိုင်မလား။ နောက်လိုက်ကောင်းလည်း မဖြစ်နိုင်ဘူး။
ဘာဖြစ်မလဲ။ ဒုက္ခတ်တိုက်ပြီး ပါနေတဲ့သူပဲ ဖြစ်မယ်။ သူများရဲ ဝန်ထုတ်ဝန်ပိုးပဲ
ဖြစ်မယ်။

~~~~~

လွတ်လပ်မူကို အလွှဲသုံးစားလုပ်ရင် လွတ်လပ်မူ ပျောက်သွားမယ်

လွတ်လပ်မူရှိရှုနဲ့ လွတ်လပ်မူ တည်တန့်မယ်လို့ မဆိုနိုင်ဘူး။

လွတ်လပ်မူကို ဘယ်လို ကျွန်ုင်သုံးသလဲ ဆိုတာပေါ်
မှတာည်ပြီး လွတ်လပ်မူ ဆက်လက်ရှင်သန့်မယ်၊ မရှင်သန့်ဘူး၊
တည်မြဲမယ်၊ မတည်မြဲဘူး ဆိုတာကို နောက်ဆုံး
အဆုံးအဖြတ်ပေးပါတယ်။

လွတ်လပ်ပြီး ဆိုပြီးတော့ စိတ်ချေလက်ချ ဘယ်တော့မှ နေထိုးရပါဘူး။
လွတ်လပ်မူကို အလွှဲသုံးစားလုပ်ရင် လွတ်လပ်မူ ပျောက်သွားမယ်။
မိဘတွေဟာ သာသမီးတွေကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် နေခွင့် လုပ်ခွင့်
သွားခွင့် မပေးကြဘူး။ ဘာကြောင့်လဲ့ မလုပ်သင့်တာကို လုပ်မှာစိုးစိုး
လွတ်လပ်ရင် မလုပ်သင့်တာကို လုပ်ကြတာ များပါတယ်။ ဒါကြောင့်
လွတ်လပ်မူနဲ့ မတန်တာ။ တကယ်လွတ်လပ်ချင်ရင် စည်းကမ်းရှိရှိနေမှ
ဖြစ်မယ်။

စည်းကမ်းမရှိတဲ့သူတွေ များရင် အားလုံး အဆင်မပြုဖြစ်မယ်။
စည်းကမ်းမရှိတဲ့သူက စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ လုပ်လိုက်တာဟာ အားလုံးရဲ့
လွတ်လပ်မူကို ထိခိုက်တယ်။

လွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် ဘယ်လိုလူလဲဆိုတာကို သိတယ

ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် ဘယ်လိုလူလဲဆိုတာကို သိတယ လွှတ်လပ်မှုတစ်မျိုး
ဖြစ်တယ်။

ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် ဘယ်လိုလူလဲ ဆိုတာကို မသိတဲ့သူဟာ ကိုယ်
ဘာကို တကယ် လုပ်ချင်တယ်ဆိုတာကို မသိဘူး။ ဒါကြောင့် သူများလုပ်တာကို
လိုက်လုပ်တယ်။

ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် ဘယ်သူလဲဆိုတာကို သိတဲ့သူဟာ
သူများလုပ်တာကို လိုက်မလုပ်ဘူး။ သူလုပ်ချင်တာကို လုပ်တယ်။
သူမှာ ကိုယ်ပိုင်အယုအဆ ဆိုတာရှိတယ်။ ကိုယ်ပိုင်ခံယုချက်
ဆိုတာရှိတယ်။ သူမှာ ရရှုည် ရည်မှန်းချက် ရှိတယ်။
အစီအစဉ် ရှိတယ်။ သူဟာ လမ်းပျောက်နေတဲ့သူ
မဟုတ်ဘူး။ လမ်းမရှိတဲ့နေရာမှာ လမ်းထွင်ပြီး
သွားနေတဲ့သူ ဖြစ်တယ်။

သူအာတွက် အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ဘာလုပ်ရမယ်ဆိုတာ သူသိတယ်။
သူများက သူကို နားယောင်အောင် ပြောလိုမရဘူး။ သူကို လွည်းလို
မရဘူး။ အများအမှန် အကောင်းအဆုံးကို သွောက်နဲ့သူ ဆုံးဖြတ်တယ်။
ကိုယ်က မှန်သလား မှာသလားဆိုတာကို မဆုံးဖြတ်နိုင်ရင် သူများက
မှန်တယ်လို့ ဆုံးဖြတ် ပေါတာကို လက်စံရမယ်။ သူများ ဆုံးဖြတ်ပေးတာကို

လက်ခံရရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် သိတဲ့သူ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး၊ လွတ်လပ်တဲ့သူ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။

သူများ ယုံခိုင်းတာကို ယုံတဲ့သူမှာ ဂုံတ်လပ်မှု မရှိဘူး။ သူများ ပြောခိုင်းတာကို ပြောတဲ့သူမှာ လွတ်လပ်မှု မရှိဘူး။

သူ ဘာကို သိချင်တယ်ဆိုတာ သူ သိတယ်။ သူ သိချင်တာကို သိရမိ သူနဲ့သူဟန်နဲ့ ရအောင် လုပ်နိုင်တယ်။ ကိုယ်ဘာကို သိချင်တယ် ဆိုတာကိုမှ မသိရင် ဘာလွတ်လပ်မှု ရှိနိုင်မလဲ။ ကိုယ် သိချင်တာကို ကိုယ်နဲ့ကိုယ့်ဟန်နဲ့ မလုပ်နိုင်ရင် လွတ်လပ်မှု ရှိမလား။ သူများ ပြောပြုမ သိရမယ်ဆိုရင် သူများလက်ထဲမှာ ကိုယ့်ဘဝကို အပ်ထားလိုက်တာပဲ့။

သူ ဘယ်လိုနေချင်တယ်ဆိုတာ သူသိတယ်။ သူ ဘာလုပ်ချင်တယ် ဆိုတာ သူသိတယ်။ သူ ဘာမလုပ်ချင်ဘူး ဆိုတာလည်း သူသိတယ်။ လုပ်ချင်တာလည်း မသိ၊ မလုပ်ချင်တာလည်း မသိတဲ့သူမှာ ဘာလွတ်လပ်မှု ရှိသလဲ။

ဘာလုပ်ချင်မှန်း၊ မသိတဲ့သူဟာ သူကိုယ်ကိုသူ ဘယ်သူလဲဆိုတာ ဘယ်လိုလုပ် သိမလဲ။ ဘာလုပ်ချင်မှန်း၊ မသိတဲ့သူကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် လုပ်ပါလို့ပြောရင် သူ ဘာလုပ်မလဲ။ ဘာလုပ်ချင်မှန်း၊ မသိတဲ့သူဟာ လွတ်လပ်တာကို အကြောက်ဆုံး လူပဲ့။

ဘာလုပ်ရမှန်းမသိလို့ ယောင်လည်လည် ဖြစ်နေတဲ့သူတွေဟာ လွတ်လပ်မှု မရှိတဲ့သူတွေပဲ့။

~~~~~

လွတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်အောင် လုပ်ရမှာ လူတိုင်းရဲ့ အခွင့်အရေးနဲ့ တာဝန်

လွတ်လပ်မှုဆိုတာ လူအခွင့်အရေးလို့ ပြောကြပါတယ်။ မှန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပြုပြုအဆင့်မြင့်တဲ့ လွတ်လပ်မှုကို စဉ်းစားရင်တော့ ကိုယ်ကိုယ်ကို ကိုယ် လွတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်အောင် လုပ်ရမှာ လူတိုင်းရဲ့ အခွင့်အရေးနဲ့ တာဝန်ဖြစ်တယ်။

ငါဟာ လွတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်ရမယ်။ အဲဒီလို လွတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်ဖို့ တာဝန်ကို ပါယူတယ်။ လွတ်လပ်တဲ့သူဖြစ်ဖို့ လိုအပ်တဲ့ စိတ်ဓာတ်အင်အား ငါမှာ ရှိတယ်။ အရည်အချင်း ငါမှာ ရှိတယ်။ သဲ့ ငါမှာ ရှိတယ်။ စည်းကမ်း ငါမှာ ရှိတယ်။ နဲ့ ငါမှာ ရှိတယ် လို့ ခဲ့ခဲ့ပဲ့ပဲ့ ပြောနိုင်တဲ့သူ ဖြစ်ရမယ်။ အဲဒီလို ပြောနိုင်တာကို လွတ်လပ်မှုတာဝန်ကို ယူတာပဲ။

ငါမှာ အရည်အချင်ရှိဖို့ သဲ့ရှိဖို့ စည်းကမ်းရှိဖို့ မွှေ့ရှိဖို့ ပါ တာဝန်ယူတယ် လို့ ပြောနိုင်တဲ့စိတ်ဟာ လွတ်လပ်တဲ့စိတ်ဖြစ်တယ်။

အရည်အချင်ရှိတဲ့သူဖြစ်ဖို့ ငါတာဝန်ကို ပါ ယူတယ်လို့ ပြောနိုင်မှ လွတ်လပ်တယ်။

ပညာတတ်တဲ့သူဖြစ်ဖို့ ငါတာဝန်ကို ပါ ယူတယ်လို့ ပြောနိုင်မှ လွတ်လပ်တယ်။

သဲ့ရှိရှိတဲ့သူဖြစ်ဖို့ ငါတာဝန်ကို ပါ ယူတယ်လို့ ပြောနိုင်မှ လွတ်လပ်တယ်။

စည်းကမ်းရှိရှိတဲ့သူဖြစ်ဖို့ ငါတာဝန်ကို ပါ ယူတယ်လို့ ပြောနိုင်မှ လွတ်လပ်တယ်။

န္တိတ္ထာ့သူဖြစ်ဖို့ ငါတာဝန်ကို ငါ ဟူတယ်လို့ ပြောနိုင်မှ လွတ်လပ်တယ်။
ကိုယ့်ကိုယ့်ကို ကိုယ် လွတ်လပ်တဲ့သူဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်မှ အဟုတ်
တကယ် လွတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်မယ်။

ငါဟာ လွတ်လပ်တဲ့သူလို့ ပြောနိုင်မှ
လူဖြစ်ရတာ တန်တဲ့သူဖြစ်မယ်။ ငါဟာ လွတ်လပ်တဲ့သူလို့
ပြောနိုင်မှ ကိုယ့်ကိုယ့်ကို ကိုယ် တကယ်ပေလေးဘားနိုင်မယ်။
ဘားရနိုင်မယ်။ ကော်နပ်နိုင်မယ်။

ငါဟာ လွတ်လပ်တဲ့သူ လို့ မပြောနိုင်သောသူ၏ ကိုယ့်ကိုယ့်ကို ကိုယ်
မကျေနပ်နိုင်သောသူ။ ဘားမရရှိနိုင်သောသူ။

လွတ်လပ်တဲ့သူ အချင်းချင်း ဆက်ဆံတဲ့ ဆက်ဆံရေးမျိုးနဲ့ပဲ လူတိုင်းကို
ဆက်ဆံချင်တယ်။ အထက်အောက် ဆက်ဆံရေးမျိုးနဲ့ ဆက်ဆံရရှင် ကိုယ်က
အထက်ဆီး ရနေ့လည်း မကြိုက်ဘူး။ သူက ကိုယ့်ကို အထက်ဆီးကနေ
ဆက်ဆံရပ်လည်း မကြိုက်ဘူး။

လွတ်လပ်တဲ့သူချင်း ဆက်ဆံတဲ့ ဆက်ဆံရေးမျိုးသာ စိတ်ဓာတ်ကို
ကျွန်းမာရှင်လန်းစေတယ်။ လွတ်လပ်စေတယ်။ မလွတ်လပ်တဲ့သူနဲ့ ဆက်ဆံ
ရရှင် ကိုယ့်စိတ်ဓာတ် နိမ့်သွားတယ်လို့ ခံစားရတယ်။ ကျွန်းတွေ ကြားမှာ
ကိုယ်တစ်ယောက်ထဲ သခင်လုပ်ရတာ ဘာအရသာရှိမလဲ။ ဘာဂုဏ်ရှိမလဲ။
ဘာတိုးတက်မလဲ။ နိမ့်ကျွန်းပဲ ရှိတယ်။

သူများကို မောက်မောက်မာမာ ဆက်ဆံနေရတာနဲ့ပဲ ကိုယ့်စရိတ်တွေ
ကြမ်းတမ်းသွားတာ ကိုယ့်ရဲကြိုးမားတဲ့ ဆုံးရှုံးမှုဖြစ်ပါတယ်။ မတန်ပါဘူး။

ကိုယ့်ရဲ့ spiritual development ကို ထိခိုက်ပါတယ်။

ကိုယ့်ကိုယ့်ကိုယ့် လွှတ်လပ်တဲ့ သူတစ်ယောက်
 ဖြစ်အောင် လုပ်ရမဲ့ တာဝန်ကို မလုပ်တဲ့သူဟာ
 လူအသိင်းအရိုင်းရဲ့တာဝန် မကျေတဲ့သူ ဖြစ်တယ်။

ကိုယ့်ကိုယ့်ကိုယ့် တကယ်လွှတ်လပ်တဲ့သူ တစ်ယောက်ဖြစ်အောင်
 လုပ်တာဟာ လူအသိင်းအရိုင်းကို ကိုယ်က ပေးရမဲ့ အရာတစ်ခုကို ပေးလိုက်
 တာပဲ။ ကိုယ့်ကိုယ့်ကိုယ့် ကိုယ် လွှတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်အောင် မလုပ်ရင်
 လူအသိင်းအရိုင်းပေါ်မှာ အကြွောက်နေနေတယ်။

မလွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ သူများရဲ့ ဝန်ထုတ်ဝန်ပိုးဖြစ်နေတယ်။
 ကိုယ့်ကိုယ့်ကိုယ့် ကိုယ် လွှတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်အောင် လုပ်လိုက်ရင် လူအသိင်း
 အရိုင်းထဲမှာ လွှတ်လပ်တဲ့သူတစ်ယောက် တိုးလာတယ်။ အဲဒါဟာ
 လူအသိင်းအရိုင်းရဲ့ တိုးတက်မှုဖြစ်တယ်။ ဒီတိုးတက်မှုဟာ တန်ဖိုးဖြတ်လို့
 မရတဲ့ တိုးတက်မှုပဲ။ လွှတ်လပ်တဲ့သူတစ်ယောက်ရဲ့တန်ဖိုးဟာ ဘာနဲ့မှာ
 တိုင်းတာလို့ မရဘူး။ တန်ဖိုးဖြတ်လို့ မရဘူး။ လူလောကြီးကို
 တိုးတက်အောင် အဆင့်မြင့်အောင် လုပ်ခဲ့တဲ့သူတွေဟာ လွှတ်လပ်တဲ့သူတွေပဲ။

မြတ်စွာဘူးရားကို တောထဲမှာ ပုဇွဲားတစ်ယောက်ကတွေ့တော့
 “သင်ဘယ်သူလဲ” လို့ မေးတယ်။ မြတ်စွာဘူးရားက “ပါဟာ လွှတ်လပ်တဲ့
 သူ” လို့ ဖြေလိုက်တယ်။ အဲဒါလို့ ဖြေတာကို ဖတ်ရတော့ ဘုန်းကြီး ရင်ထဲမှာ
 လိုက်လိုက်လွှဲလွှဲ ခံစားရတယ်။ ဒီအဖြေဟာ အင်မတန် လေးနက်တဲ့ အဖြေ
 ဖြစ်တယ်။ ရှေ့ဆက်ပြီး ဖတ်လို့တောင် မရတော့လို့ ရပ်ထားရတယ်။ ပါလည်း

အဲဒီလို ပြောချင်လိုက်တာ ဆိုတဲ့ ဆန္ဒ ပြင်းပြင်းပြုပြ ပြစ်လာတယ်။ တစ်နွောရာ ငါလည်း “ငါဟာ လွတ်လပ်တဲ့သူ။” လို့ ပြောနိုင်တဲ့သူ ပြစ်ရမယ် ဆိုတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက် decision ချလိုက်တယ်။ အဲဒီ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို တစ်နွောရာ မမေ့ဘူး။ နည်းမျိုးစုံနဲ့ လွတ်လပ်တဲ့သူ ပြစ်ပိုကို နောက်ငါး ကြိုးစားနေတယ်။

ဒီလို ပြောရတာကို ရှုက်ရမှာလား။ ဒီလိုပြောတာဟာ ကြားရှာ ရောက်သလား။ ဒီလို ပြောတာကို မပြောရတဲ့စိတ် ပြစ်ရမှာလား။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ လွတ်လပ်တဲ့သူ ပြစ်ရမယ် လို့ ရည်မှန်တာဟာ မတန်မရာကို မှန်တာလို့ ဆိုမှာလား။ ဆိုချင်တဲ့သူ ဆိုကြပါစေး။ လွတ်လပ်တဲ့သူ မပြစ်ချင်ပါဘူး လို့ ဆိုတဲ့သူ၊ လွတ်လပ်တဲ့သူ ပြစ်ချင်တယ်လို့ ပြောရမှာ ကြောက်တဲ့သူ ရှုက်တဲ့သူကို စကားဆက်ပြောနေဖို့ မလိုတော့ဘူး။

လွတ်လပ်တဲ့သူ အဖြစ်နဲ့ပဲ ကိုယ့်ဘဝကို နေမယ်။ နောက်ဆုံးအချိန်မှာ လွတ်လပ်တဲ့သူ အဖြစ်နဲ့ပဲ ဘဝကို နိုင်းချုပ်ချင်တယ်။ I live in freedom. I will die in freedom.

မလွတ်လပ်တဲ့သူဟာ သူများ လွတ်လပ်မှာကို မလိုလားဘူး။ မလွတ်လပ်တဲ့သူဟာ သူများကိုလည်း မလွတ်လပ်အောင် လုပ်မှာပဲ။ မလွတ်လပ်တဲ့သူဟာ လွတ်လပ်တဲ့သူကို မနာလိုတဲ့စိတ် ရှိတယ်။ အာကျွတ်စိတ်လည်း ရှိတယ်။

ကြားယူးတာ တစ်ချို့တယ်။ ကကန်းတွေကို တောင်ထဲထည့်ထားရင် အဲဒီတောင်းကို အဖွဲ့ ဖုံးထားစရာ မလိုဘူး... တဲ့။ ကကန်းတစ်ကောင်က အပေါ်တက်ရင် အောက်က ကကန်းက အဲဒီအကောင်ကို ဆွဲချုတယ်... တဲ့။

လူတွေထဲမှာလည်း အဲဒီလို လူတွေရှိတယ်။ တစ်ယောက်က အပေါ် ရောက်အောင် တက်ရင် အောက်က နောက်တစ်ယောက်က ဆွဲချုတယ်။

တစ်ယောက်က လွှတ်လပ်အောင် လျှပ်နေရင် သူ့ကို မလွှတ်လပ်အောင်၊ မလျှပ်ရဲ မကိုင်ရဲအောင် နည်းအမျိုးမျိုးနဲ့ လျှပ်တယ်။ သတိထားပါ။ ကိုယ်က လွှတ်လပ်တဲ့မိတ်ကို မွေးပြီး လွှတ်လပ်တဲ့ဘဝကို နေရင် ကိုယ့်ကို ဆွဲချမယ့် သူတွေ လာလိမ့်မယ်။

မလွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ လွှတ်လပ်တဲ့သူကို နောက်တဲ့ချိတ်ချင်တယ်။ ကိုယ်က ခေါင်းတဲ့ လျှပ်ပြီး သူတို့ကို ဆွဲရတော့မယ်။

ကိုယ်က လွှတ်လပ်မှသာ ကိုယ့်သာသမီး၊ ကိုယ့်မိတ်ဆွဲ၊ ကိုယ့် အသိင်းအရိုင်းကို လွှတ်လပ်အောင် အားပေးစိုင်မယ်။ ကူညီစိုင်မယ်။ နည်းလမ်း ပေးစိုင်မယ်။ ပေးချင်မိတ်လည်း ရှိမယ်။ မလွှတ်လပ်တဲ့သူဟာ သူများကို လွှတ်လပ်အောင် ဘယ်လိုကြည့်မလဲ။

လွှတ်လပ်တဲ့မိတ် မရှိတဲ့ မိဘတွေဟာ သားသမီးတွေကို မလွှတ်လပ် အောင် လျှပ်ထားတာ အများကြီး တွေ့ဖူးတယ်။ မြို့သိနေအောင် dependent ဖြစ်နေအောင် လျှပ်တယ်။ မိဘတွေက ဘဝကို ပုံသေနည်းနဲ့ နေရင် သားသမီးကိုလည်း ပုံသေနည်းတွေအတိုင်း နေခိုင်းတယ်။ ရွှေးခေါ်က ပုံသေနည်းအတိုင်း နေလိုရတယ်။ အခုခေါ်မှာ ပုံသေနည်းအတိုင်း နေလို မရှုတော့ဘူး။ စွန့်စားရတယ်။ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် လျှပ်ရတယ်။ ကောင်းတာ လျှပ်ဖူးစွန့်စားရမယ်။ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် လျှပ်မှ စွန့်စားတယ် လို ဆိုစိုင်မယ်။ မလျှပ်ပူးတာကို လျှပ်မှ စွန့်စားတယ်လို ဆိုစိုင်မယ်။

မိဘတွေက သူတို့ လွှတ်လပ်မှုကို ရောင်းစားထားတော့ သားသမီး တွေကိုလည်း လွှတ်လပ်မှုကို ရောင်းစားတဲ့ နေနည်းအတိုင်း နေချောင်တယ်။ ကိုယ့်လွှတ်လပ်မှုကို ကိုယ် ရောင်းစားထားမှန်းတော့ မသိကြဘူး။ အဲဒါကိုက ရင်နာစရာ အကောင်းဆုံးအချက်ပဲ။

ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ ကိုယ့်စိတ်ကျားနဲ့ ကိုယ့်ဘဝကို
တိုးတက်ခေါ်သာင် လုပ်ခွင့်မရှိပဲ ဖုံသေလုပ်ရတဲ့ ဘလုပ်နဲ့
နေရခေါ်သာင် လုပ်တာဟာ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ်
ရောင်းစားထားတာပဲ။

လွတ်လပ်မှုကို တောင်းနေတဲ့သူတွေ များနေတယ်။ ရအောင်လျှပ်ယူတဲ့
သူ နည်းနေတယ်။ ရအောင် လျှပ်ယူတဲ့သူ များမှ တကယ် တည်တန်းနိုင်မြတဲ့
လွတ်လပ်မှုကို ရမယ်။ လွတ်လပ်မှုကိုရအောင် မလျှပ်တဲ့သူကို လွတ်လပ်မှု
ပေးရင်တောင်မှ လွတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်မှာ မဟုတ်ဘူး။

လွတ်လပ်မှုဆိတာ အထပ်ကလေးနဲ့ လာတဲ့ ပစ္စည်းမဟုတ်ဘူး။
မိတ်ဓာတ်နဲ့ အရည်အချင်းနဲ့ လာတဲ့ မိတ်ခဲ့ရင်တန်မျိုး ဖြစ်တယ်။ လွတ်လပ်မှု
ရှိအောင် ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် လေ့ကျင့် မွေးမှု ပြုစုထားမှ ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ
လွတ်လပ်မှု ရှိတယ်။ မိတ်ထဲမှာ လွတ်လပ်မှု မျှိုးရင် လွတ်လပ်မှု မျှိုးတဲ့သူပဲ။
လွတ်လပ်မှု အစစ်ကို ပေးလို့ မရဘူး။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် လွတ်လပ်တဲ့သူဖြစ်စိုး တာဝန်ကို ယူထားတဲ့သူဟာ
ကိုယ့်အရည်အချင်းတွေကို ကိုယ် အမြတ်နဲ့ မြှင့်တင်နေရမယ်။ ကိုယ့်ရဲ့
တွေးခေါ်ပဲ့၊ စဉ်းစားပဲ့ကို ပိုပြီးသာဘဝကျအောင် တိကျအောင် လေ့ကျင့်
နေရမယ်။ ကိုယ့်စိတ်ဓာတ်ကို ရိုင်မာအောင် ရင့်ကျက်အောင် လေ့ကျင့်
နေရမယ်။ ပါဟာ ဉာဏ်ရှိတဲ့သူ၊ သတ္တိရှိတဲ့သူ၊ 'အမှား အမှန်'၊ 'အကောင်၊
အဆို'၊ 'တရားတယ်၊ မတရားဘူး'၊ ဆိုတာကို ဆွဲပြားပြီး သိတဲ့သူ ဆိုတာကို
ဖော်ပြနိုင်ရမယ်။

ဘာမှမသိ ဘာမှမတတ်ရင် ဘာလွတ်လပ်မှု ရှိနိုင်မလဲ။

ကိုယ့်မှာရှိသဲ့ အရည်အချင်းတွေကို
 အမြန်ဆုံးရောက်အောင် ပြုးစားနေတဲ့သူမှာသာ
 တာဝန်ကျေတဲ့သူ ဖြစ်တယ်။ သက်သာအောင် နေတဲ့သူ
 လွယ်လွယ်နဲ့ အခွင့်အရေးများများရအောင် လုပ်နေတဲ့သူတွေဟာ
 တာဝန်မဲ့တဲ့သူ သစ္စာမဲ့တဲ့သူ။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် အားမကိုးတဲ့သူ၊ သူများကို မြို့ပြီး စားချင်တဲ့သူ၊
 ပညာများတဲ့သူတွေဟာ လွတ်လပ်တဲ့သူတစ်ယောက်ဖြစ်အောင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို
 ကိုယ် လုပ်ရမဲ့တာဝန် မကျေတဲ့သူတွေ ဖြစ်တယ်။

သတိမရှိတဲ့သူဟာ အမှန်တရားကို
 ရှုံးစမ်းမှု မလုပ်နိုင်ဘူး

You cannot be truthful if you are not courageous

သတိမရှိရင် သင်ဟာ မှန်ကန်မှု ရှိုသားမှု ရှိတဲ့သူ မဖြစ်နိုင်ဘူး။
 အမှန်အတိုင်းပြောရင် ဒုက္ခရောက်လွန်းလို့ လိမ်တော့တာ။
 ကြောက်နေတဲ့သူဟာ အမှန်ကို မပြောဘူး။
 လူတွေကို ကြောက်အောင်လုပ်ထားရင် လိမ်ချင်အောင်လုပ်ထားတာပဲ။
 အမှန်အတိုင်း ပြောတဲ့သူ ဘယ်နှစ်ယောက်ရှိသလဲ။
 ကလေးတွေဟာ မွေးဖိုးလာပြီးနောက် ပြီးပြင်းလာတဲ့ အခါ

ပတ်ဝန်ကျင်က မိဘတွေ လူကြီးတွေရဲ ဆက်ဆံပဲပေါ် မှတည်ပြီးတော့ သူ့ပြောပုံဆိပုံတွေဟာ ဖြစ်လာတယ်။ မကြာခကာ အောင်တာ ငါးကို တိုက်တာ ခံရရင် အဲဒီလို မခံရအောင် ဘယ်လို လုပ်ရမလဲဆိုတာကို ကလေးဟာ စဉ်းစားရတော့တယ်။ အဲဒီလို စဉ်းစားရင်း လိမ်ပြောရင် အောင်တာ ငါးကို ရိုက်တာ မခံရဘူး ဆိုရင် လိမ်ပြောတော့တာပဲ။ လူကြီးတွေက လိမ်ပြောတာ မကြိုက်ဘူး။ လိမ်မပြောရဘူး ဆိုပေမဲ့ မှန်တာ ပြောရင် အရိုက်ခံရလို ကြာတော့ နည်းနည်းဖြစ်ဖြစ် လိမ်ပြောတတ်လာတယ်။ လိမ်မပြောတဲ့သူဟာ မရှိသလောက် ရှားတယ်။

အပြစ်မရှိပဲနဲ့ အပြစ်ပေါ်တာခံရရင် ကလေးဟာ လူကြီးကို မယုံတော့ဘူး။ ငါ့မှာ ဘာအပြစ်မှ မရှိရင် ဘာမှာကြာက်စရာမလိုဘူး လို သူ မယုံတော့ဘူး။ အဲဒီတော့ ဘာမှာအပြစ်မရှိလည်း ကြာက်နေတတ်တယ်။

ဘာမှ အပြစ်မရှိပဲ အပြစ်ရှိတယ်လို ခံစားရတဲ့သူတွေ များလာရင် လိမ်တဲ့သူတွေ များလာမယ်။ အပြစ်ရှိရင်တောင်မှ မျှတတဲ့အပြစ်ဒဏ်ကို ခံရရင် ကျေနပ်တယ်။ မမျှတတဲ့ အပြစ်ဒဏ်ကို ခံရရင် ရွှေအသိင်းအဝိုင်း ပေါ့မှာ ယုံကြည့်မှု မရှိတော့ဘူး။ ဒါကြာင့် ကြာက်နေတဲ့သူဟာ အမှန်ကို မပြောဘူး။

သတ္တိမရှိရင် သင်ဟာ တကယ်ချုပ်တဲ့သူ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ အားငယ်နေတဲ့သူဟာ အားကိုးရမဲ့သူကိုပဲ ရှာတယ်။ တကယ်ချုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။

တကယ်ချုပ်တယ်ဆိုတာ ကိုယ့်ခြေထောက်ပေါ်ကိုယ် ရပ်တည်နိုင်တဲ့သူ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးစိုင်တဲ့ သူနှစ်ယောက်ရဲ့ ဆက်ဆံရေးပြစ်တယ်။ အထက်အောက် ဆက်ဆံရေးမှာ ချိစ်တယ်ဆိုတာ မရှိဘူး။

အားငယ်တတဲ့သူဟာ သမားအောင် ပြောမယ်။ အလိုလိုက်ပြီး

အကြိုက်ကို ပြောမယ်။ မြောက်ပြောမယ်။ အမှန်ကို မပြောဘူး။ မှန်တာကို ပြောရင် တစ်ခါတလေ မကြိုက်တာလည်း ပြောရတယ်။ ဒါပေမဲ့ အားငယ် တတ်တဲ့သူဟာ သူအားကိုးနေရတဲ့သူ မကြိုက်တာကို မပြောနိုင်ဘူး။ မကြိုက်တာကိုပြောရင် သူကို မသနာတော့မှာကို သူကြောက်တယ်။

သာယာမှုလိုချင်လို့ သာယာမှုပေးနိုင်မယ့်သူနဲ့ ကိုယ့်ဘဝကို တွဲထားချင်တယ်။ စားဝတ်နေရေး အဆင်ပြောချင်လို့ စားဝတ်နေရေး အဆင် ပြောအောင် ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မယ့်သူနဲ့ ကိုယ့်ဘဝကို တွဲထားချင်တယ်။ ဂုဏ်ကို လိုချင်လို့ ဂုဏ်ရှိတဲ့သူနဲ့ ကိုယ့်ဘဝကို တွဲထားချင်တယ်။ ကြောက်တတ်လို့ ကိုယ့်ကို အကာအကွယ်ပေးနိုင်မယ့်သူနဲ့ ကိုယ့်ဘဝကို တွဲထားချင်တယ်။ အဲဒါကို ချစ်တာလို့ လှလှပပ အမိပိုယ်ကောက်လိုက်တယ်။

မကြောက်တတ်တဲ့သူ၊ အားမငယ်တတ်တဲ့သူ၊ စားဝတ်နေရေးအတွက် ဘယ်သူကိုမှ ဖို့ခို့စရာ မလိုတဲ့သူ၊ သာယာမှုကိုလည်း မမက်မောတဲ့သူ၊ ဘာကိုမှ မကြောက်တတ်တဲ့သူ၊ ဘာဂုဏ်ကိုမှ သူများကို ဖို့ပြီး မလိုချင်တဲ့ ဘုရားယောက်က တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ချစ်တယ် ဆိုရင် ဘာကြောင့် ချစ်တာ ဖြစ်မလဲ။

သတ္တိမျှတဲ့သူဟာ အားငယ်တတ်တဲ့သူဟာ ယုံကြည်စိတ်ချတတ်တဲ့သူ မဟုတ်ဘူး။ သူများကို ယုံတယ် ဆိုတာ စိတ်စာတ်အင်အားကြိုးတဲ့သူမှာသာ လုပ်နိုင်တယ်။ စိသားစု အချင်ချင်တောင် မယုံကြတာ ရှိတယ်။

သတ္တိမျှတဲ့သူဟာ အမှန်တရားကို စုံစမ်းမှု မလုပ်နိုင်ဘူး။

အမှန်တရားကို ရှာဖွေစုံစမ်းတယ် ဆိုတာ ဟုတ်ရဲ့လားမှန်ရဲ့လား။

ဆိုတဲ့ မမေးခွန်းကို မမေးနိုင်တဲ့သူမှာသာ လုပ်နိုင်တယ်။

ပြောသမျှ ယုံတဲ့သူဟာ အမှန်ကို ရူးစမ်းတဲ့သူ မဟုတ်ဘူး။ လူများစုက မှန်တယ်လို့ ထင်နေကြတာကို ကိုယ့်တစ်ယောက်ထဲ 'မှန်ရဲလား'လို့ မေးရမှာကို လူတော်တော်များများ ပြောက်ကြတယ်။ လူများစုရဲ့ ယုံကြည်မှုကို မလွန်ဆန်ရဲဘူး။ ဒါပေမဲ့ မှန်တာပြောရရင် လူများစုဟာ မှားနေတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်လို့ ဆိုပေမဲ့ ဘုရားဟောတာနဲ့ ဆန့်ကျင်နေတာတွေကို ရောထွေးပြီးတော့ ယုံကြည်နေကြတယ်။ ချွဲတိုင် စေတိတော် ရင်ပြင်ပေါ်မှာ နတ်ရုပ်ဘယ်နှစ်မျိုး ရှိသလဲ။ အဲဒါ နတ်ရုပ်တွေဟာ လူတွေအတွက် တကယ်တန်း အားကိုးစရာတွေ ဟုတ်သလား။ ရဲရဲ့ကြိုး မေးကြည့်စမ်းပါ။

သတ္တိမရှိတဲ့သူဟာ အပြင်မှာ အားကိုးစရာတွေကို လိုက်ရှာနေတယ်။ သူအာသိဉာဏ်ကို သူ အားမကိုးဘူး။ သူမှာ အားကိုးရှုလောက်တဲ့ အသိဉာဏ် မရှိဘူးလို့ ထင်နေတယ်။

အားငယ်တတ်တဲ့သူဟာ magic ကို ယုံတယ်။ မောင်ယုံတယ်။ နတ်ယုံတယ်။ လက်ဖွဲ့တွေကို ယုံတယ်။ သူ မယုံတာ တစ်ခဲပဲရှိတယ်။ သူ အသိဉာဏ်ကိုတော့ သူ မယုံဘူး။ အဲဒါ တစ်ခုတော့ သူ မယုံနိုင်ဘူး။ ကျွန်တာတွေ အားလုံး ယုံတယ်။

ကိုယ့်ဉာဏ်ကို ကိုယ် မယုံတဲ့သူဟာ ဘာသတ္တိရှိသလဲ။ ကိုယ့်ဉာဏ်ကို ကိုယ်မယုံတဲ့သူမှာ ယုံစရာတွေ သိပ်များတယ်။ တစ်လောကလုံး မဟုတ်တာ ပြောသမျှကို ယုံတယ်။

'ငါကလွှဲလို့ ကျွန်တဲ့သူတွေ ပြောသမျှ ယုံတယ်.' ငါပြောတာ တွေဟာလည်း သူများ ပြောတာကို တစ်ဆင့် ပြန်ပြောတာတွေပဲ။ ငါဉာဏ်နဲ့ ငါ စမ်းစစ်ဝေဖို့ပြီး လက်ခံတာ မဟုတ်ဘူး။

သတ္တိမျှတဲ့သူဟာ ထိတိုးတယ်။ သတ္တိရှိတဲ့သူဟာ အလုပ် လုပ်တယ်။ ဒါကြောင့် သတ္တိက ရွှေ့ဆောင်ရမယ်။ ကျွန်တာက နောက်က လိုက်ရမယ်။

လူတွေကို အာဝယ်တတ်အောင် ကြောက်တတ်အောင် လုပ်လိုက်ရင် အဲဒီ လူတွေဟာ truthful, ဖြောင့်မတဲ့သူ၊ loving, ချမှတ်တဲ့သူ၊ trusting, ယုံကြည် စိတ်ချရတဲ့သူ၊ inquire into reality အမှန်တရားကို သိအောင် လေ့လာ ရှုစမ်းနိုင်တဲ့သူတွေ မဖြစ်တော့ဘူး။

လွတ်လပ်သူ၏ အတွေးအခေါ် အယူအဆများ

လွှားလပ်တာကို တကယ် လိုချင်ရင် လွတ်လပ်မှုအကြောင်းကို အမြဲ
လေ့လာနေ့ရမယ်။ ကိုယ့်မှာ ဘယ်လောက်လွတ်လပ်မှု ရှိတယ်၊ မရှိဘူး
ဆိုတာကို သတိထဲရမယ်။ လွတ်လပ်မှုမရှိရင် ဘာကြောင့် မရှိတာလဲ
ဆိုတာကို မြင်အောင်ကြည့်ရမယ်။ နဲ့ဖြစ်ဖြစ် လွတ်လပ်မှု ပို့လာအောင်
နေ့စဉ် ကြိုးစားနေရမယ်။ လွတ်လပ်မှုကို မေ့ထားလိုက်ရင် လွတ်လပ်မှု
ပျောက်သွားမယ်။

လွှဲည့်စားနေတာတွေကို မျက်ခြေမပြတ်ဖို့ လိုအပ်။ လွတ်လပ်မှု
ဆိုတာကို ဘာသာရပ်တစ်ခုလို သုတေသန ပြုနေရမယ်။ ‘လွတ်လပ်မှု
သုတေသန အသင်း’ ဆိုတာမျိုး ရှိရင် ကောင်းမယ်။ အေဒီအသင်းက
ဘောင်တွေ ထုတ်နေရမယ်။

ကျောင်းတွေမှာ လွတ်လပ်မှုကို ဆွဲ့နေ့ရင် ကောင်းမယ်။ လွတ်လွတ်
လပ်လပ် ဆွဲ့နေ့မှ ပညာတတ်တွေ ထွက်လာမယ်။ လွတ်လွတ်လပ်လပ်
ဆွဲ့နေ့မှ အကောင်းဆုံး အပြောကို ရမယ်။

~~~~~

Truth is spiritually revolutionary.

အမှန်တရားဆိုတာ စိတ်ပိုင်း အသိဉာဏ်ပိုင်း တော်လှန်ရေးတစ်ခု
ဖြစ်ပါတယ်။

အတ္ထပါဒကို တော်လှန်လိုက်တာ အနတ္ထပါဒာ။ တစ်လောကလုံး
လက်ခံခဲ့တဲ့ အတ္ထပါဒကို ဖွံ့ဖြတ်စွာဘုရားက ပြောင်းပြန်လှန်လိုက်တာပဲ။

တော်ရုံသတ္တိနဲ့ မလျှပ်စိနဲ့အရာပြစ်တယ်။ လူလောကမှာ အကြီးမားဆုံး အသိဉာဏ်ပိုင်၊ ဆိုင်ရာ တော်လှန်ရေးပြစ်ပါတယ်။ အနတ္တဝါဒကို ဘယ်ဘူးမှ ပြောက်ပျက်လို့ မရတော့ဘူး။

အဲဒီလိပ် ကဗျာကြီး ပြားတယ်လို့ တစ်လောကလုံးက ယုံနေတာကို လုံးပါတယ်လို့ ပြောတာဟာ မိတ်ပိုင်း အသိဉာဏ်ပိုင်း အတော်လှန်ရေးတစ်ခု ပြစ်ပါတယ်။

အစမှာတော့ အမှန်ကို လက်မခဲ့စိန်တဲ့ဘူတွေ များနေတတ်လို့ အမှန်တရားက ရုံးနိမ့်သလို ပြစ်နေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရော်မှာ အမှန် တရားက အနိုင်ရှုံးဖြတ်။

ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ မစဉ်းစားနိုင်တဲ့ဘူဟာ တောင်ပဲ ကျိုးနေတဲ့ ငြက်နဲ့ တူတယ်။ အတောင်ရှိပေမဲ့ မပျို့စိုင်ဘူး။

တောင်ပဲချို့ထားတာကို ခံရတဲ့ဘူတွေ များတယ်။ တချို့ ငယ်ငယ် ကတည်းက ကိုယ်ဉာဏ်နဲ့ကိုယ် စဉ်းစားခွင့် ကိုယ်မိတ်ကူးနဲ့ကိုယ် လုပ်ခွင့် မရခဲ့လို့ တောင်ပဲကျိုးသလို ပြစ်ဘွားတယ်။ ကြိုးတဲ့အထိ အဲဒီတောင်ပဲက ပြန်ကောင်း မလောတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် တစ်သက်လုံး တောင်ပဲကျိုးနေတဲ့ ငြက်လို့ ဘဝမှာပဲ နေရတော့တယ်။ ပြောသမျှကို ယုံး ရိုင်းသမျှကို လုပ် ပေးသမျှကို ယူတဲ့ဘူး ပြစ်မယ်။

ပြောသမျှကို ယုံး ရိုင်းသမျှကို လုပ်၊ ပေးသမျှကို ယူတဲ့ဘူးကို တပည့်မွေးချင်တဲ့ဘူတွေ များတယ်။ ‘ဟုတ်ရဲ့လား၊ ဘာဖြစ်လို့ လုပ်ရမှာလဲ့ လုပ်သင့်ရဲ့လား၊ ဒီလိုလုပ်တာ တရားရဲ့လား၊ မျှတမျှရှိရဲ့လား၊ ဒါလောက်

နဲ့တော့ မလုပ်နိုင်ဘူး 'လို ဆိတဲ့သူကို တပည့်ကောင်းလို မယူဆဘူး။ အဲဒီလိုလူဟာ တပည့် မဖြစ်ဘူး။ တပည့် မဖြစ်ရင် ဘာဖြစ်မလဲ။ အဲဒီကို ဆက်ပြီး စဉ်းစားပါ။

~~~~~

Negative peace is the absence of tension.

အခြေအနေ တင်းမာမှ မရှိတာကို အနှစ်လက္ခဏာ ြိမ်းချမ်းမှုလို ခေါ်ပါတယ်။

Positive peace is the presence of justice.

တရားမျှတဲ့ ရှိတာကို အပေါင်းလက္ခဏာ ြိမ်းချမ်းမှုလို ခေါ်ပါတယ်။

Without justice there is no freedom.

တရားမျှတဲ့ မရှိရင် လွှတ်လပ်မှု မရှိဘူး။

ဒါကြောင့် တရားမျှတဲ့ ရှိရင် ြိမ်းချမ်းမှုလည်း ရှိပါတယ်။ လွှတ်လပ်မှု လည်း ရှိပါတယ်။ လူတိုင်း တကယ်လိုချင်တာ တရားမျှမှုပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ တရားမျှတဲ့ ရှိရင် ကျန်တာတွေ ပြည့်စုံလာပါလိမ့်မယ်။ တရားမျှတဲ့ ရှိပါတယ်။ မရှိဘူးဆိတဲ့တာကို လူတိုင်း သိဖို့ နားလည်ပို့တော့ လိုပါတယ်။

~~~~~

လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် စဉ်းစားတာ တွေးခေါ်တာ မရှိပဲ ဉာဏ်ပညာ မရှိနိုင်ဘူး။ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် စဉ်းစားတတ်ပို့ ဘာလိုသလဲ။ စာများများ ပတ်ပို့လိုပါတယ်။ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ဆွေးနွေးပို့လိုပါတယ်။

လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ဆွေးနွေးပို့လိုပါတယ် ဆိတဲ့... လွှတ်လွှတ်

လပ်လပ် ဆွေးနွေးလိုရတဲ့ စကားပြောဖော် ဆွေးနွေးပေါ် ဆွေးနွေးဖက်ရှိခို့
လိုတယ်။ ကိုယ့်အယူအဆကို မကြောက်မရုံ နောက်မတွန့်ပဲ ရိုးရိုးသားသား
ပြောနိုင်ဖို့လိုတယ်။ သူများနဲ့ မတူတဲ့ ဆန်ကျင်နေတဲ့ ကိုယ့်အယူအဆကို
ပြောလို ရမှသာ တကယ် စဉ်းစားနိုင်တဲ့ စွမ်းရည်ကိုရမယ်။ သူများနဲ့
တူတဲ့ အယူအဆတွေကိုသာ ပြောနေရရင် ဘာထူးတော့မလဲ။ သူများနဲ့
တူတာကို ပြောဖို့လောက်ကတော့ သိပ်စဉ်းစားနေစရာ မလိုပါဘူး။

~~~~~

အသိဉာဏ်ကြီးတဲ့သူ စိတ်ထားမြင့်တဲ့သူ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် တွေးတဲ့
သူတွေဟာ အသိဉာဏ် နည်းတဲ့သူ သဘောထားသေးတဲ့သူ ဘောင်ထဲကနေ
တွေးတဲ့သူတွေရဲ့ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဆန်ကျင်မှုကို အမြတန်းခံခဲ့ရတယ်။

ဉာဏ်ရည်မြင့်တဲ့သူတွေက ဓရလေ့စုံစုံရဲ့ တစ်ဖက်သပ်အမြင်ကို
မစဉ်းမစား လက်မခံပဲ ရိုးရိုးသားသား သာတို့ပြု ကိုယ့်အသိဉာဏ်ကို ကိုယ်
သုံးတာကို ဉာဏ်ရည်နိမ့်တဲ့သူတွေ စားမလည်နိုင်ဘူး။

~~~~~

သူများကို ဒက္ခမပေးပဲ ကိုယ့်ဟာကိုယ် လွှတ်လွှတ်လပ်လပ်တွေးပြီး
လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် လုပ်လိုရတဲ့ နေရာတွေမှာ လူတွေဟာ ကိုယ့်ဘဝ
အခြေအနေကို ပိုပြီးတိုးတက်အောင် လုပ်ကြတယ်။ ဆင်းရဲသည်ဖြစ်စေ
ချမ်းသာသည်ဖြစ်စေ လူများစုံဟာ တိုးတက်လာပါတယ်။

ဒါကြောင့် သူများကို ဒက္ခမပေးဖို့ အရေးကြီးတယ်။ ပြီးတော့
ကိုယ့်ဟာကိုယ် လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် လုပ်ဖို့ အရေးကြီးတယ်။ ကိုယ်

ထင်ထားတာထက် ကိုယ့်မှာ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် လုပ်ခွင့် အများကြီး ပို့
နေပါတယ်။ မလွှတ်လပ်ဘူးလို့ ထင်နေပြီး မလုပ်ပဲ နေကြတာ များပါတယ်။

ကိုယ့်မိတ်ဆွဲတွေထဲမှာ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် လုပ်နေကြတဲ့သူတွေ
၍ ပို့ပါတယ်။ သူတို့ကို လေ့လာပါ။ လွှတ်လပ်တဲ့ဘဝကို ရဖို့ ဆိုတာ လက်တွေ
လွှတ်လွှတ်လပ်လပ်တွေပြီး လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် လုပ်နေကြတဲ့ သူတွေနဲ့
ရင်းနှီးမျှ၍ ပို့ပါတယ်။ လွှတ်လပ်တဲ့ဘဝကို နေသွားကြတဲ့သူတွေ
အကြောင်းကိုလည်း ရသလောက် လေ့လာနေဖို့ ပို့ပါတယ်။

လွှတ်လပ်တဲ့ဘဝကို တကယ် မလိုချင်ပဲနဲ့ တစ်ယောက်ယောက်က
ကိုယ့်ကို လွှတ်လပ်တဲ့ဘဝ ရအောင် လုပ်ပေးလို့ မရနိုင်ဘူး။ လွှတ်လပ်တဲ့
ဘဝကို ရအောင်လုပ်တဲ့သူမှာပဲ လွှတ်လပ်တဲ့ဘဝ ၍ ပို့ပါတယ်။

လွှတ်လပ်မှုကို ကျော်သုံးနေတဲ့သူမှာပဲ
လွှတ်လပ်မှုရှိတယ်။ နောက်တစ်မျိုး ပြောရရင် လွှတ်လပ်မှုကို
ကျော်သုံးနေတုန်းမှာပဲ လွှတ်လပ်မှုရှိတယ်။

လွှတ်လပ်တဲ့အတွေးကို တွေးပြီး လွှတ်လပ်တဲ့အလုပ်ကို လုပ်နေ
တုန်းမှာပဲ လွှတ်လပ်မှု ရှိတယ်။ ‘လွှတ်လပ်ပြီ’ ဆိုပြီး နေလိုက်တဲ့သူမှာ
လွှတ်လပ်မှု မရှိတော့ဘူး။ လွှတ်လပ်မှုအစ်ဆိုတာ စာအုပ်ထဲမှာ မရှိဘူး။
စိတ်ထဲမှာပဲ ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် လွှတ်လပ်တဲ့စိတ် ကိုယ့်မှာ ရှိသလား
မရှိဘူးလား ဆိုတာကို ကြည့်တတ်ဖို့ လိုတယ်။ လွှတ်လပ်တဲ့စိတ် မရှိရင်
ဘာကြောင့် မရှိတာလဲဆိုတာကို တိတိကျကျ သိအောင်လုပ်ဖို့လိုတယ်။
ဘာခြေအာနေတွေပြောင်းသွားရင် ပါဘဝ ဖို့ပြီး လွှတ်လပ်လာမယ်လို့

တွေးပြီး တောင့်နေတဲ့သူဟာ တယ်တော့မ လွှတ်လပ်တဲ့ဘဝကို ရမှာ မဟုတ်ဘူး။ အခြေအနေကို မတောင့်ပဲ မရရအောင် လုပ်တဲ့သူမှာပဲ လွှတ်လပ်မှု ရှိတယ်။

‘သူတို့ ပြောင်းသွားရင် ငါ လွှတ်လပ်မယ်’လို့တွေးသလား။ အဲဒီလို တွေးသရှု မလွှတ်လပ်နိုင်ဘူး။ အခြေအနေတွေ ဘာပဲဖြစ်နေဖြစ်နေ ပါမိတ်မှာ လွှတ်လပ်မှုရှိတယ်။

~~~~~

သူတို့က ပါကို ပြောကြတယ်...။ ကျွန်တစ်ယောက် အိပ်ပျော်နေတာကို တွေ့ရင် မနှိုးလိုက်ပါနဲ့ သူ လွှတ်လပ်မှုကို အိပ်မက်မက်နေတာ ဖြစ်ကောင်း ပြစ်လိမ့်မယ်...တဲ့။

ငါက သူတို့ကို ပြောလိုက်တယ်...။ ကျွန်တစ်ယောက် အိပ်ပျော် နေတာကို တွေ့ရင် နှိုးလိုက်ပြီးတော့ လွှတ်လပ်မှုအကြောင်း သူကို ရှင်းပြ လိုက်ပါ။

အိပ်ပျော်နေကြတဲ့သူတွေပဲ များပါတယ်။ အိပ်ပျော်နေကြတဲ့သူတွေဟာ ဘယ်သူတွေလဲ။ လွှတ်လပ်နေတဲ့ သူတွေလား။ နှိုးလိုက်ရရင် ကောင်းမလား။ အိပ်ပျော်နေတဲ့အချိန်မှာတော့ ခကာ စိတ်ချမ်းသာနေမယ် ထင်ပါတယ်။ လွှတ်လပ်မှုအကြောင်းကို အိပ်မက်မက်နေတယ်ဆိုရင် အိပ်မက်ကောင်းလေး လို့ ဆိုရမှာပဲ။ သူမိုးလာတဲ့အာခါမှာ ...။ တကယ် စစ်မှန်တဲ့လွှတ်လပ်မှုကို ရအောင် လုပ်မှာလား။ လွှတ်လပ်မှုဆိုတာ အိပ်မက်မက်လို့ ကောင်းတဲ့ အရာပါ...။ လက်တွေ့မှာ ရရှိနိုင်တဲ့အရာ မဟုတ်ဘူးလို့ တွေးများလား။

အိပ်မက်ဆိုတာ နှိုးလာပြီးရင် မကြာခင်မှာ မေ့သွားတတ်တဲ့အရာပါ။

အဲဒီလို မေ့သွားလို အိပ်မက်တွေ အကောင်အထည် မပေါ်တာ။ အိပ်မက်ကို မမေ့ရင် အဲဒီအိပ်မက် အကောင်အထည် ပေါ့ဖို့ နေ့တိုင်း ကြွေးစားမယ်။ အဲဒီလိုဆိုရင် တစ်နေ့မှာ အဲဒီအိမ်မက်ဟာ အကောင်အထည် ပေါ်လာမှာ သေချာတယ်။

စိတ်ချမ်းသာမျှကို သိပ်လိုချင်တယ်။ စိတ်အေးချမ်းမျှကို သိပ်လိုချင် တယ်။ လွှဲတ်လင်မျှကို သိပ်လိုချင်တယ်။ ငါလိုချင်သလို သူများလည်း လိုချင်တာပဲ။ ဒါကြောင့် ငါတတ်နိုင်သလောက် သူများကို စိတ်ချမ်းသာမျှ စိတ်အေးချမ်းမျှ လွှဲတ်လပ်မျှကို ပေးမယ် လို သဘောထားတဲ့သူဟာ သူ ကိုယ်တိုင် တစ်နေ့တာခြား ပို့ပြီး စိတ်အေးချမ်းတဲ့သူ လွှဲတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်လာ တယ်။ ဒါဟာ သဘာဝနိယာမပဲ။

သူများကို စိတ်ချမ်းသာအောင်ပြောရင်၊ နဲ့ ကိုယ်လည်း စိတ်ချမ်းသာ လာတာကို အကြိမ် တော်တော်များများ ကြော်ပါတယ်။

သူများကို မလွှဲတ်လပ်အောင် လုပ်ရင် ကိုယ်လည်း မလွှဲတ်လပ်ဘူး။ သူများကို စိတ်ဆင်းရဲအောင် လုပ်ရင် ကိုယ်လည်း စိတ်ဆင်းရဲရတယ်။ သူတစ်ပါးကို စိတ်မအေးချမ်းအောင်လုပ်ရင် ကိုယ်လည်း စိတ်အေးချမ်းမျှ မရရှိငြိမ်ဘူး။ ဒါဟာ သဘာဝနိယာမ ဖြစ်ပါတယ်။

~~~~~

လူတွေ မလုပ်သင့်တာကို နည်းနည်းလုပ်အောင် အားပေါ်တဲ့သူတွေ ရှိတယ်။ လူတွေမှာ အပြတ်ရှိနေရင် အဲဒီလူတွေဟာ နည်းနည်းကြောက်နေ မယ်။ ကြောက်နေတဲ့သူကို 'မင်း မဟုတ်တာ လုပ်ထားတယ်။ ဒါကြောင့် မင်း ပြီးပြီးလေးနေး' လို ပြောလိုရတယ်။

လူတွေကို နိုင်ချင်ရင် အပြစ်ရှိတဲ့သူတွေ ဖြစ်နေအောင် လုပ်ထား
ပြီးတော့ *black mail* လုပ်တဲ့နည်းနဲ့ နိုင်လို့ရတယ်။ လူများရုဟာ အပြစ်
တစ်ခုချက် လုပ်ထားတဲ့သူတွေ ဖြစ်နေရင် အဲဒီအသိုင်းအစိုင်းဟာ
ကြောက်နေတဲ့ အသိုင်းအစိုင်း ဖြစ်နေမယ်။ ကြောက်နေတဲ့သူဟာ ပေါင်းငှံ
နေတဲ့သူ ဖြစ်နေမယ်။

အပြစ်ရှိတဲ့သူဟာ လွှတ်လပ်မှု မရှိတော့ဘူး။

ဘာမှ အပြစ်မရှိတဲ့သူကို လူတွေက သိပ်သဘောမကျဘူး။
အထူးသဖြင့် ကိုယ့်ကို အနိုင်ယူချင်တဲ့သူတွေက သဘောမကျဘူး။

ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် ရှိုးရှိုးရှင်းရှင်း ရှိုးရှိုးသားသား နေရင် လူတွေက
ကိုယ့်ကို နည်းနည်း ကြောက်တယ်။ ကြောက်တာကို ကောင်းတယ်လို့
မဆိုလိုပါဘူး။ လွှတ်လပ်နေတဲ့သူ ဘာကိုမှ မတွယ်တာတဲ့သူ ဘာဂုဏ်ကိုမှ
မလိုချင်တဲ့သူကို လူတွေက ပေါင်းရာက်တဲ့သူလို့ ယူဆတယ်။

ကိုယ့်အလုပ်ကို ကိုယ် ရှိုးရှိုးသားသား လုပ်ပါ။ ရှိုးရှိုးသားသားနေပါ။
ဘယ်သူကိုမှ အောက်မကြို့ပါနဲ့ ဘယ်သူကိုမှ အနိုင်မယူပါနဲ့ အဲဒီလို့
နေတဲ့သူတွေ များလာရင် ပိုပြီးအေးချမ်းတဲ့ လူ့အသိုင်းအစိုင်း ဖြစ်လာမယ်။

~~~~~

ကိုယ့်အိမ်မှာကိုယ် လွှတ်လပ်ပါတယ်။ ကိုယ့်မိသားရုဆက်ဆံရေးကို
ကိုယ်ကြိုက်သလို ဖန်တီးလို့ ရပါတယ်။ ကိုယ်က လွှတ်လပ်မှုကို ဘယ်လောက်
နားလည်တယ်။ ဘယ်လောက် တန်ပိုးထားတယ်ဆိုတာ ကိုယ့်မိသားရုရဲ့
ဆက်ဆံရေးမှာ အားလုံးရဲ့ ပြောဆိုနိုင်းကို ဘယ်လောက် လေးလေးစားစား
အသိအမှတ်ပြုသလဲဆိုတာနဲ့ တိုင်းတာလို့ရတယ်။ မိသားရုထဲမှာ လွှတ်လွှတ်

လပ်လပ် ပြောခွင့်မရှိရင် အဲဒီမိသားရှုမှာ မွေးလာတဲ့ ကလေးဟာ သူအသိဉာဏ် သူအတွေးအခေါ် တို့တက်ဖို့ အလားအလာ သိပ်မရှိတော့ဘူး။ မိသားရှုထဲမှာ 'ပြောသလို လုပ်' ဆိုတဲ့ မရှိရင်၊ ကိုယ့်စိတ်ကျေနဲ့ ကိုယ် တိတွင်ကြုံဆပြီး လုပ်တဲ့အလေးအကျင့်ကို ဘယ်လိုမှ မရနိုင်တော့ဘူး။

မိသာတွေဟာ သားသမီးတွေကို ပြောရဲဆိုရဲတဲ့သူတွေ ဉာဏ်ရှိတဲ့သူတွေ ဖြစ်စေချင်တယ်၊ ဒါပေမဲ့ အိမ်မှာ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ကိုယ့်အယူအဆကို ပြောခွင့်မရရင် ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ပြောရဲ ဆိုရဲတဲ့သူ ဖြစ်လာတော့မလဲ။

လွတ်လပ်မှုဟာ အိမ်ကနေ စရမယ်။ အိမ်မှာ မိသားစု ဆက်ဆံရောမှာ လွတ်လပ်မှုရှိမှ အပြင်လောကမှာ လွတ်လပ်မှုရှိအောင် ဆက်ဆံတတ်မယ်။ မိသာတွေ လွတ်လပ်မှုကို ဘယ်လောက် တန်ဖိုးထားသလဲဆိုတာ သား သမီးတွေကို ဘယ်လောက် လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဆွေးနွေးခွင့် ပြောခွင့် လုပ်ခွင့်ပေးသလဲ ဆိုတာနဲ့တိုင်းတာလိုရတယ်။

ကိုယ့်အိမ်ဟာ လွတ်လပ်မှု အပြည့်ရတဲ့နေရာ ဖြစ်ရမယ်။ အပြင် လောကမှာ မရနိုင်တဲ့ လွတ်လပ်မှုတွေကို အိမ်မှာရမှ အဲဒီအိမ်ဟာ လွတ်လပ်တဲ့ အိမ်လို့ ဆိုနိုင်မယ်။ home, sweet home သိရိုကေယာလို့ ပြောကြတယ်။ home, free home လွတ်လပ်သော ဂေဟာလို့ ခေါ်နိုင်ရင် ပိုကောင်းမယ် ထင်တယ်။ လွတ်လပ်သောအိမ် ဖြစ်မှ ပျော်စရာကောင်းသောအိမ် ဖြစ်မယ်။

လွတ်လပ်တဲ့ နိုင်ငံဖြစ်ဖို့ ပထမဆုံး လွတ်လပ်တဲ့အိမ်ဖြစ်အောင် လုပ်ရမယ်။ အိမ်မှာ freedom of speech လွတ်လပ်စွာ ပြောဆိုခွင့် ရှိရမယ်။ သဘောထား အယူအဆတွေ မတူတာကို မကြောက်မရှုံး ပြောလို့ရတဲ့ နေရာဟာ ကိုယ့်အိမ်ပဲ ဖြစ်ရမယ်။

သားသမီးတွေ အချယ်ရောက်လာရင် သားသမီးနဲ့ မိဘ အယူအဆ

မတူတာ အကြိုက် မတူတာ သဘောထား မတိုက်ဆိုင်တာ ဖြစ်လာတယ်။ မိဘနဲ့ သာသမီး ဆက်ဆံရေး အဆင်မပြုမှတွေ ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ပြုလည်အောင် ဆွေးနွေးဖို့လိုတယ်။ မဆွေးနွေးထိုင်ရင် ရော်ညှာ ဆက်ဆံရေး ပြီး မကောင်းတော့ဘူး။ သာသမီးဟာ မိဘကို အသိမပေးပဲ လျှို့ပြက်တာတွေ များလာမယ်။ ဘဝကို share မလုပ်တော့ဘူး။ သာသမီး ဘဝနဲ့ မိဘဘဝ မထပ်မံတာတွေ များလာမယ်။ parallel life မျဉ်းစိုင်ဘဝ ဖြစ်နေမယ်။ တချိန်းမောင်နဲ့တွေ ဘဝဟာ parallel life မျဉ်းစိုင်ဘဝ ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီလို အိမ်ဟာ လွတ်လပ်မှုမရှိတဲ့အိမ် ဖြစ်လာတယ်။ openness မရှိတော့ဘူး။ ပွင့်လင်းမှု မရှိတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်အိမ်မှာ ပွင့်လင်းမှု လွတ်လပ်မှု ရှိအောင် လုပ်နိုင်ဖို့ သိပ်အရေးကြီးတယ်။

သာသမီးတွေ လွတ်လပ်တဲ့စိတ်ဓာတ်ရှိပြီး အိမ်ကနေ စပြီး လေ့ကျင့် ပေးရမယ်။

~~~~~

Plato: "A house that has a library in it has a soul."

စာကြည့်တိုက်ရှိတဲ့အိမ်မှာ အသက်ဝိဉာဏ်ရှိတယ်။

(ဒီနေရာမှာ အသက်ဝိဉာဏ်ဆိုတာ အတ္ထကို မဆိုလိုဘူး။ အသိဉာဏ်ကို တင်စားပြီး ပြောတာ အသိဉာဏ်ရှိမှ အသက်ဝင်တယ်။)

~~~~~

စာဖတ်တဲ့သူ များတဲ့ နိုင်ငံဟာ ပြီးတို့တက်တယ်လို့ သူတေသန ပြုထားတဲ့ စာတမ်းတွေ ဖတ်ရတယ်။ ပြောရဲဆိုရတဲ့သူတွေ၊ ဆွေးနွေးရတဲ့

သူတွေ များဖို့ လိုတယ်။ ပြောရဲ့ဆိုရဲ့ဖို့တာ ပညာ ဖဟနသာ များမှ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ပညာ မတတ်တဲ့သူဟာ မပြောရဲ့ဘူး။ မဆိုရဲ့ဘူး။ ဘာမှ မဝေဖန်တတ် မပြောတတ်တဲ့ သူတွေဟာ သို့တွေလို လူတွေပဲ။ သို့တွေလို လူတွေ များနေရင် အဲဒီအသိုင်းအပိုင်းဟာ မတိုးတက်နိုင်ဘူး။

လူတွေ စာများများဖတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ အထူးသဖြင့် လွှတ်လပ်မှု အကြောင်း တရားမျှတူမှုအကြောင်းတွေကို များများဖတ်ဖို့ လိုတယ်။ များများ ဆွေးနွေးကြဖို့လိုတယ်။

အရာရာတိုင်းဟာ မိတ်ကနေ စပါတယ်။ မိတ်ထဲမှာ အသက်ဝင်နေတဲ့ အရာဟာ မကြောခင်မှာ အကောင်အထည် ပေါ်လာမယ်။ မိတ်ထဲမှာ အသက် မဝင်သေးရင် အကောင်အထည် မပေါ်နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ကိုယ်လိုချင်တဲ့ အရာဟာ ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ အသက်ဝင်နေရမယ်။ အသက်ဝင်တဲ့ မိတ်ကျေးကို မိတ်ကျေးနိုင်တဲ့သူတွေသာ မဖြစ်နိုင်ဘူးလို ထင်ကြတာကို ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်ကြတယ်။

~~~~~

ပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအပိုင်းရဲ့ ရွှေမ်းမိုးမှုကနေ လွှတ်မြောက်လာတဲ့ သူများသာ ပင်ကိုလိုခေါ်နိုင်တဲ့ နေပုံထိုင်ပုံတွေဟာ ဖြစ်လာတယ်။

Social group ဆက်ဆံရေး အသိုင်းအပိုင်းရဲ့ ရွှေမ်းမိုးမှုကနေ မလွန်မြောက် သေးတဲ့သူဟာ ပိုပြင်တဲ့ ပင်ကိုသာဘဝ ရှိတဲ့သူ မဖြစ်သေးဘူး။ ပိုပြင်တဲ့ ပင်ကိုသာဘဝ ရှိတဲ့သူ ဖြစ်လာဖို့ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် တွေးခေါ် စဉ်းစားနိုင်တဲ့ ညာက်နဲ့ ပြတ်ပြတ်သားသားဆုံးပြတ်ပြီး လုပ်နိုင်တဲ့ သဲ့ လိုတယ်။ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် တွေးခေါ်နိုင်တဲ့ညာက် မရှိသေးတဲ့သူဟာ

အသိဉာဏ်ပိုင်းမှာ (clone) ပုံတူကူးထားတဲ့သူ အဆင့်မှာပဲ ရှိသေးတယ်။

~~~~~

ဂုဏ်သိက္ခာမဲ့တဲ့ အဆင့်အတန်နိမ့်တဲ့ သက်သက်သာသာ နေရတဲ့ ဘဝမျိုးကို အားမပေါ်ဘူး။

ကိုယ့်မှာ အရည်အချင်းရှိသလောက် အစွမ်းကျန် မကြိုးစားပဲ သက်သာအောင်နေတဲ့သူဟာ ဂုဏ်သိက္ခာမဲ့တဲ့ဘဝကို နေတာ။ အဲဒီလူရဲ့ ဘဝအဆင့်အတန်းဟာ နိမ့်တယ်။ အိမ်ကြီး အိမ်ကောင်းနဲ့ နေချင်နေမယ်၊ ဒါပေမဲ့ သူဘဝဟာ အဆင့်နိမ့်တဲ့ဘဝပဲ။

ကိုယ်စွမ်း၊ ဉာဏ်စွမ်း ရှိသလောက် ခက်ခဲတဲ့အလုပ်ကို အချိန်ပြည့် ကြိုးစားအားထွက်ပြီး လုပ်နေတဲ့သူဟာ ဂုဏ်သိက္ခာရှိတယ်။ ရှုန်းကန်နေတဲ့ သူကိုပဲ လေးစားတယ်။

အန္တရာယ်ကို နောက်မတွန့်တဲ့သူ၊ အခက်အခဲတွေတဲ့အခါ နောက် မဆုတ်တဲ့သူ၊ ပင်ပန်းတာ ဆင်ရဲတာကို မရှောင်တဲ့သူ၊ အဲဒီလို လူက အစွမ်းကျန် ကြိုးစားပြီးမှ ရလာတဲ့အောင်မြင်မှုဟာ အဆင့်အမြင့်ဆုံး အောင်မြင်မှု ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို အောင်မြင်မှုဟုံးဟာ ထမင်းချမ်းယောပတ်ပြီး စားရတဲ့ ပြိုမြင်ချမ်းမှုမျိုးကို လိုချင်တဲ့သူမျိုး၊ မရရှိတဲ့ အောင်မြင်မှုဖြစ်တယ်။

အဆင့်မြင့်တဲ့ အလုပ် ကြိုးမြေတ်တဲ့ အလုပ်ကို အားကြိုး မန်တက်လုပ်ဖို့ ဆန္ဒလည်း မရှိ အစွမ်းအစလည်း မရှိ အရည်အချင်းလည်း မရှိတဲ့သူရဲ့ အပူးအပင်မရှိ ကြောင့်ကျမှုမျိုးတဲ့ အပျင်းထူးပြီး သက်သာအောင်နေရတဲ့ဘဝ အေးချမ်းတဲ့ ပြိုမြင်ချမ်းတဲ့ဘဝမျိုးဟာ မမျှော်မှန်းသင့်တဲ့ ဘဝမျိုး ဖြစ်ပါတယ်...။

~~~~~

လောကြီးဟာ սူနှုန်းများတဲ့ အာရုံးများ မလွှတ်လပ်တဲ့ လောကြီး။ လူတိုင်းကို နည်းမျိုးစုံနဲ့ ဗျာနှုန်းမြှင့်ဖြစ်အောင် လုပ်ထားတဲ့ လောကြီး။ အဲဒါက ဘာမှ သံသယ ဖြစ်စရာ မရှိလောက်အောင် သေချာတယ်။ လွှတ်လပ်မှုကို တန်ဖိုးထားတဲ့သူဟာ အဲဒီလောကြီးကို ဘယ်လိုလုပ် deal လုပ်မလဲ။ တစ်နည်းပဲရှုံးတယ်။ (to become absolutely free) ကိုယ့်ဘဝကို အလွှတ်လပ်ဆုံး ဖြစ်အောင် နေရမယ်။ ကိုယ့်ကို လွှမ်းမိုးနေတာတွေကနေ လွှတ်အောင် လုပ်ရမယ်။ အဲဒီလို အလွှတ်လပ်ဆုံးဖြစ်အောင် နေလိုက်တာဟာ တော်လွန်ရေးပဲ။

ဂုဏ်ကို မက်နေရင် လုပ်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် တကယ် လွှတ်လပ်ချင်တဲ့သူဟာ ဘာဂုဏ်ကိုမှ မမက်တဲ့သူ ဖြစ်ရမယ်။ ဂုဏ်မက်ရင် ကျွန်းခံရမယ်။

အထူးဆုံး မရှိတဲ့သူကို ဘယ်သူက ဘယ်လိုနည်းနဲ့ လွှမ်းမိုးမလဲ။

မာနဲ့ လွည့်စားမှုကို မခံရတော့တဲ့သူကို ဘယ်သူက ပြိုင်ပွဲဝင်ခိုင်းလို ရမလဲ။

မနာလို ဝန်တိုစိတ် မရှိတဲ့သူကို ဘယ်သူက လာကြားလို ရမလဲ။

ပြိုင်ပွဲ မရှိဘူး၊ အလောင်းအစား မရှိဘူး၊ အနိုင်အျေး မရှိဘူး၊ ချီးမွမ်းမှု ကဲ့ရဲ့မွှောကနေ လွှတ်နေတဲ့သူ၊ သူကို ဘယ်လိုလွှမ်းမိုးမလဲ။

သူရဲ့လွှတ်လပ်မှုဟာ လောကြီးကို မှန်ထောင်ပြနေသလိုပဲ။

~~~~~

ကိုယ့်ရဲ့လွှတ်လပ်မှု အပင်ပေါက်ကလေးကို အပင်ကြီးဖြစ်လာအောင် နောက်တိုင်း ပြုစုံရမယ်။

လွှတ်လပ်တဲ့မိတ်နဲ့ နေ့တိုင်း တစ်ခုခု လုပ်ပါ။

ပါလုပ်တဲ့ အလုပ်ဟာ လွှတ်လပ်တဲ့ မိတ်နဲ့ လုပ်တာလား...
မလွှတ်လပ်တဲ့ မိတ်နဲ့ လုပ်တာလား ဆိတာကို မကြာမကြာ သတိထားကြည့်ပါ။

~~~~~

“အရှင်ဘုရား လွှတ်လပ်မှုအကြာင်းကို အမြဲပြာတယ်။
အရှင်ဘုရား ပြာတာ နားထောင်ရတိုင်း တပည့်တော် မိတ်ဆင်ရတယ်
ဘုရား။”

ဘာဖြစ်လိုလဲ ဒကာကြီး။

“တပည့်တော် လွှတ်လပ်မှုကို လိုချင်တယ် ဘုရား။ ဒါပေမဲ့
တပည့်တော် ဘဝမှာ လွှတ်လပ်မှု မရှိဘူး။”

လွှတ်လပ်မှုကို လိုချင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ လွှတ်လပ်မှုမရှိဘူး လို သိတာ
လွှတ်လပ်မှုရဲ့ လမ်းစပ်။

လွှတ်လပ်မှု လုံးလုံးမရှိဘူး ဆိတာတော့ ဖြစ်ခဲပါတယ်။ ဒကာကြီးကို
ဘယ်သူကမှ အလုံခန်းထဲမှာ ဂိတ်မထားပါဘူး။

~~~~~

ကျွန်းမြို့တဲ့သူကို ကျွန်းလို နေရာမှာ တာရှည်ထားလို မရပါဘူး။
လွှတ်လပ်တဲ့မိတ်ရှင် ကိုယ့်မိတ်နဲ့တန်တဲ့နေရာကို ကိုယ့်မိတ်ကပဲ ရောက်အောင်
ပိုမာပါ။ အပြင်လောကမှာ ကိုယ့်ရတဲ့ လွှတ်လပ်မှုဟာ ကိုယ့်ရင်ထဲက
လွှတ်လပ်မှုနဲ့ အချို့ကျဪပဲ။ ဒါကြောင့် အပြင်လောကမှာ လွှတ်လပ်မှု ပိုရအောင်
ကိုယ့်ရင်ထဲမှာ လွှတ်လပ်မှုကို မွေးရမယ်။

~~~~~

‘ပါ ဒီ ဒီလိုဘဝက မလွတ်နိုင်တာ ဘာကြောင့်လဲ’ လို ကိုယ့်ကိုယ့်ကို
ကိုယ် မေးကြည့်ပါ။ ပြီးတော့ ရှိုရှိသာသား ဖြေလိုက်ပါ။

ပါ တကယ် လွတ်လပ်တာကို မလိုချင်လို့။

နည်းနည်း အနေချောင်တာကို လိုချင်နေတယ်။ အနေချောင်တာကို
လိုချင်ရင် ခက်တော့ ရချင်ရမယ်။ ဒါပေမဲ့ မကြာခင်မှာ အနေကျပ်လာမယ်။
အဲဒါလို ဖြစ်ခဲ့ပူးပေါင်း ဘယ်လောက် များပြီးလဲ့ အနေချောင်ဖို့ကို အရင်
မကြိုးဘာပါနဲ့။ လွတ်လပ်ဖို့ကို အရင်ကြိုးဘာပါ။

အနေချောင်တဲ့ဘဝဟာ ထောင်ပြောက်နဲ့တူတယ်။

~~~~~

အဆင့်အတန်းမြင့်တာ မြင့်မြတ်တာ တစ်ခုခုကို ကိုယ်က လေးစားရင်
မြတ်နိုင် တန်ဖိုးထားရင် ကိုယ်ပါ အဆင့်အတန်း မြင့်လာတယ်။
အဆင့်အတန်း မြင့်တာကို လေးစားခိုင်တယ် တန်ဖိုးထားခိုင်တယ် ဆိုတာကိုက
ကိုယ့်စိတ်မှာ အဆင့်အတန်း မြင့်တာကို မြင့်မှုနဲ့ သိနိုင်တဲ့ ဉာဏ်ရှိတယ်
ဆိုတာ ပေါ်လွှင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဆင့်အတန်းမြင့်တာနဲ့ ထိုက်တန်တဲ့သူ
ပြောတယ်။

လွတ်လပ်မှုကို တန်ဖိုးထားရင် ပါပြီးလွတ်လပ်လာမယ်။

သူများရဲ့လွတ်လပ်မှုကို လေးစားရင် ကိုယ့်လွတ်လပ်မှုလည်း ပါပြီး
ပိုပြင်လာမယ်။ သူများရဲ့ လွတ်လပ်မှုကို တန်ဖိုးမထားရင် ကိုယ့် လွတ်လပ်မှု
လည်း တန်ဖိုးကျသွားတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်က လွတ်လပ်မှုကို ပါပြီး
လိုချင်ရင် သူများကို လွတ်လပ်မှု ပို့အောင် အတတ်နိုင်ခဲ့း အကူအညီပေးပါ။
သူများရဲ့ လွတ်လပ်မှုကို လေးလေးစားစား အသိအမှတ်ပြုပါ။

လွှတ်လပ်မှုကို သူများ ပေးလို့မရဘူး။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ရအောင် လုပ်ယူမှ ရတယ်။ ပစ္စည်းတွေ သူများက လက်ဆောင်ပေးတယ် ဆိုရင် ကိုယ်ရတယ်။ လွှတ်လပ်မှုကိုတော့ ဘယ်သူကမှ လက်ဆောင် မပေးနိုင်ဘူး။ ကိုယ်သတိ၊ ကိုယ့်ညာ၏ပညာ၊ ကိုယ့်လုံးလပိစိတယနဲ့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ရျောည် လုပ်ယူမှ ရတယ်။ ကိုယ် အင်မတန်ချို့တဲ့သူကို ပစ္စည်းကောင်းတွေ လက်ဆောင်ပေးလို့ ရတယ်။ ချုပ်လွန်းလို့ လွှတ်လပ်မှုကို ပေးချုပ်တယ်ဆိုရင် ကိုယ်က သူကို မချျှပ်ချယ်ပဲ နေလို့ရတယ်။ အဲဒါ ကိုယ်ပေးနိုင်တာ အကျိုးပဲ။ သူစိတ်မှာ လွှတ်လပ်နေဖို့ကတော့ သူဟာသူ သတိနဲ့နေတတ်မှရမယ်။ ဒါကြောင့် ချုပ်တယ်ဆိုရင် အတတ်နိုင်ဆုံး၊ လွှတ်လပ်ဖို့ အထောက်အကူ ပေးလိုက်ပါ။ သတိနဲ့ နေတတ်အောင် အားပေးကျည့်ပါ။ ကိုယ့်ကြောင့် သူလွှတ်လပ်မှု မဆုံးရှုံးအောင် သတိထားပါ။

~~~~~

လွှတ်လပ်စွာ တွေးခေါ်ခွင့် ဦးနေတာကို မသုံးပေနဲ့ လွှတ်လပ်စွာ ပြောဆိုခွင့်ကို လိုချုပ်တာဟာ အဆင့် ကျော်နေပါတယ်။

ကိုယ့်ဟာကိုယ် လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် တွေးခေါ်တာကို ဘယ်သူက တားလို့ ရမလဲ။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ် လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် တွေးတဲ့အတွေးတွေးတွေ့ကို ပြောချုပ်ရင် ဘယ်သူကို ပြောမလဲ။ ပြောလို့ရတဲ့သူ နားလည်မယ့်သူ စိတ်ဝင်းမယ့်သူ ဆွေးနွေးမယ့်သူတော့ လိုတယ်။

တစ်ယောက်တည်း လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် တွေးရှုတာလည်း သိပ်အရသာ ရှိပါတယ်။ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် တွေးနိုင်ပို့ ဆိုတာလည်း လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် တွေးရဲ့တဲ့ သဲ့တိတစ်မျိုးတော့ လိုပါတယ်။ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် တွေးတဲ့သူရဲ့

မိတ်ဟာ ပြီး လွှတ်လပ်လာတယ်။ အဲဒါ အရသာတစ်မျိုးပဲ။ အဲဒါ အရသာကို ခံစားလိုဂျားရင် မိတ်မှာ အနောင်အထွေး ဖြစ်စေတဲ့ အပူးအဆတွေကို လက်မခံတော့ဘူး။

လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် တွေးတဲ့သူတွေ များလာရင် ဘာဖြစ်မလဲ။ ကဲ... လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ဆက်တွေးလိုက်ပါ။

~~~~~

ငယ်ငယ်တွန်းက လွှတ်လပ်မှုကို စဉ်းစားတဲ့အခါ စဉ်းကမ်းကို ထည့်မစဉ်းစားခဲ့ဘူး။ အခု အသက် နည်းနည်းပြီးလာတော့ လွှတ်လပ်မှုကို စဉ်းစားတိုင်း စဉ်းကမ်းကိုပါ တွဲပြီး စဉ်းစားလာတယ်။ လွှတ်လပ်မှုနဲ့ စဉ်းကမ်းရှိမှုကို ခဲ့ပြီး စဉ်းစားလို မရတော့ဘူး။ သူတိစိစ်ခုဟာ ခွောက်း၊ တစ်ပြားခဲ့ မျက်နှာ နှစ်ပက်လိုပါပဲ။

~~~~~

ငါ့မိတ်ဟာ ကံကောင်းတယ် ကံဆိုးတယ် ဆိုတဲ့ အတွေးထဲမှာ ပိတ်မိမနေဘူး။ ငါ့ကဲ့ကို ငါ ဖန်တီးတယ်။ ဘယ်လိုအခြာနေကမှ ငါ့မိတ်ရဲလွှတ်လပ်မှုကို သမ်းယူမသွားစိုင်ဘူး။ ငါ့မိတ်ဟာ လွှတ်လပ်နေတယ်။ ပြင်ပအခြာနေ တစ်မျိုးပြောင်းတိုင်း ကိုယ့်မိတ်တွင်းအခြာနေ ပြောင်းရင် ကိုယ့်မိတ်ဟာ မရှိဘူးလို ဆိုရမယ်။ လွှတ်လပ်မှု မရှိဘူးလို ဆိုရမယ်။ မိတ်စာတ် တကယ်ရှိပိုင်တဲ့သူဟာ ပြင်ပအခြာနေ ပြောင်းတိုင်း သူ့မိတ်ထား မပြောင်းဘူး။ ကိုယ့်မိတ်မှာ လွှတ်လပ်မှု ဘယ်လောက်ရှိတယ် ဆိုတာကို အဲဒါနည်းနဲ့ တိုင်းတာလိုဂျားရတယ်။ ဒီနည်းအတိုင်း တကယ်တိုင်းရရင်

လူများမှာ လွှတ်လပ်တဲ့ မျှိုးဘုရားလိုပဲ ဘဖြေရမယ်။ လူများစုရွဲမိတ်ဟာ ပြင်ပအခြေအနေပေါ်မှာ ဘများဆုံး ဖို့နေတယ်။

~~~~~

Superstition is the assassin of liberty.

အယူသည်မှာ မှာ စိတ်ရဲလွှတ်လပ်မှုကို သတ်လိုက်တဲ့ တရားခံ ပြစ်တယ်။

~~~~~

Superstition is the jailer of the mind.

အယူသည်မှာ စိတ်ရဲထောင်မှုး ပြစ်တယ်။ အယူသည်မှာက စိတ်ကို ထောင်ချထားတယ်။ အယူသည်တဲ့ သူရဲမိတ်ဟာ မလွှတ်လပ်တဲ့ စိတ်ပြစ်တယ်။ မှန်တယ် မဖုန်းဘုရားဆိုတာကို သေသေချာချာ မရှုံစစ်း-မလေ့လာပဲ ယုံတာဟာ အယူသည်မှု ပြစ်တယ်။ အယူသည်မှာ စိတ်ရဲထောင်ပဲ။ ထောင်ထဲက လူတွေဟာ အပြင်ကို မထွက်ဘူး။

အခါလိုပဲ အယူသည်တဲ့ သူတွေဟာ ကိုယ့်အယူအဆနဲ့ မတူတဲ့ အယူအဆတွေကို ရှိရှိသာသာ၊ မလေ့လာဘူး။ အတွင်းကနေပဲ ကြည့်တယ်။ အပြင်ကို ထွက်ပြီး မကြည့်ဘူး။ ထောင်ထဲက တိုက်ပိတ်ခံထားရတဲ့ လူတွေလို့ သူတို့ဟာ အသိဉာဏ် တိုက်ပိတ် ခံထားရတယ်။ ထောင်ထဲမှာ တိုက်ပိတ် ခံထားရပြီး နေရမှာ ကြောက်ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ အသိဉာဏ် တိုက်ပိတ် ခံထားရတာကိုတော့ သိတောင် မသိကြဘူး။ အသိဉာဏ်ကို ထောင်ချထားတဲ့ သူတွေမှာ ဘာလွှတ်လပ်မှု ရှိသာလဲ။

လွတ်လပ်မှုကို လိုချင်စိတ်ကို ကောင်းတဲ့နည်းနဲ့ လမ်းဖွင့်မပေးရင်
လူတွေဟာ မရ ရတဲ့နည်းနဲ့ ရအောင် လုပ်လိမ့်မယ်။ အဲဒီဘခါမှာ လုပ်နည်း
မှားသွားရင် လူအသိင်းအတိုင်းကို ခုက္ခရောက်စေမယ့် ကိစ္စတွေကို
လုပ်စိတတ်တယ်။

~~~~~

Independence is my happiness.

လွတ်လပ်မှုဟာ ငါရဲ့စိတ်ချမ်းသောမှုပါ။

လွတ်လပ်နေတာဟာ စိတ်ချမ်းသာစရာ အကောင်းဆုံးပဲ။
ပါတစ်သက်လုံး လုပ်ခဲ့သမျှဟာ ငါဘဝမှာ လွတ်လပ်မှု အများဆုံးရှိပြီးလိုတဲ့
ဦးတည်ချက်နဲ့ လုပ်ခဲ့တာပဲ။

အသိဉာဏ်လွတ်လပ်မှုကို အရင်ဆုံး လိုချင်တယ်။ အသိဉာဏ်
လွတ်လပ်မှု မရှိရရင် ကျွန်တဲ့ လွတ်လပ်မှုဟာ မတည်တန်းစိုင်ဘူး။ မခိုင်မြှော်း
မလေးနေက်ဘူး။

ကိုယ့်အသိဉာဏ်နဲ့ကိုယ် ဆုံးဖြတ်ပြီး ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် ဖန်တီးရမှ
တကယ် လွတ်လပ်မယ်။ ကိုယ့်စိတ်ထားကိုလည်း ကိုယ့်သတိနဲ့ ဉာဏ်နဲ့
ကြည့်ပြီး အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ထားစိုင်မှ လွတ်လပ်မယ်။ ကိုယ့်စိတ်ကို
မလွတ်လပ်အောင် လုပ်နေတဲ့ အရာတွေဟာ ကိုယ့်စိတ်တဲ့မှာပဲ ရှိနေတယ်။
အဲဒီကို မမြင်ရင် စိတ်ခဲ့လွတ်လပ်မှုကို ရရှိနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။

~~~~~

တကယ် လွတ်လပ်ချင်တယ်ဆိုရင် ကိုယ့်ဘားနဲ့ချက်တွေကို ကိုယ်

အမြတန်း မျက်ခြေမပြတ် သတိထား နေရမယ်။ အဲဒါ အားနည်းချက်တွေ
ထဲမှာ သက်သာအောင် နေရမှို့ လွတ်လပ်မှုနဲ့ လဲလိုက်ချင်တဲ့ အားနည်း
ချက်ဟာ ကြောက်စရာ အကောင်းဆုံးပဲ။

~~~~~

ကိုယ်လုပ်တဲ့ ကိုစွမ်းသမျှကို ကိုယ် တာဝန်ယူနိုင်ရမယ်။

တာဝန်ယူနိုင်တဲ့သူဟာ အသိဉာဏ်နဲ့ အကြောင်းအကျိုး သဘာဝ
ကျအောင် စဉ်းစားနိုင်တဲ့သူ လုပ်နိုင်တဲ့သူပဲ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် သူဟာ
သူ လုပ်တာကို သူ ရရှိကြီး တာဝန်ခံနိုင်တယ်။ ထုံးခံအတိုင်း လုပ်တာ၊
နိုင်းလို့ လုပ်တာလို့ အကြောင်းပြုး၊ တာဝန်ကို မရှောင်ဘူး။ ထုံးခံအတိုင်း
ဆိုတာ ဘာကို ဆိုလိုသလဲ။ ကိုယ့်ဉာဏ်ကို မသုံးပဲ လုပ်တာလို့ အမြဲပါယ်ပေါက်
ပါတယ်။ မလုပ်သင့်တာကို လုပ်ပြီးတော့ အပြစ်တင်တာ ခံရမှာကြောက်တဲ့
သူဟာ ကိုယ့်လုပ်ရပ် မှားတာကို တာဝန်မယူပဲ ထုံးခံကို ရွှေ့ချုတယ်။

~~~~~

လုပ်တာကိုင်တာမှာ အကျင့်ပါနေတဲ့အတိုင်းလုပ်တာဟာ မလွတ်လပ်တဲ့
စိတ်ဖြစ်တယ်။ အကျင့်ပါနေတဲ့အတိုင်း လုပ်တဲ့အခါ ဉာဏ်ကို မသုံးတော့ဘူး။
ပိုကောင်းအောင် ဘယ်လိုလုပ်ရင်ရမလဲ ဆိုတာကို မစဉ်းစားတော့ဘူး။
စဉ်းစားစား မလုပ်တော့ဘူး။ စက်ရှုပ်လုပ်သလို လုပ်တယ်။ အဲဒါတော့
စက်ရှုပ်ဖြစ်ဘားပြီး။ လွတ်လပ်မှုကို တကယ် ချစ်တဲ့သူဟာ လုပ်နေကျ
အလုပ်ကို လုပ်တာမှာတောင် ပိုကောင်းအောင် လုပ်တယ်။ ပန်းချို့ဆရာဟာ
ဆွဲပြီးသားပုံကို ပုံတူ ပြန်မဆွဲဘူး။ ပုံတူ ပြန်ဆွဲရင် ပန်းချို့ဆရာမဟုတ်တော့ဘူး။

ပုံနိုင်စက်က ပုံတူလှပ်ပေးနိုင်ပါတယ်။ စက်က လုပ်လိုရတဲ့ အလှပ်ကို
တကယ် ဥက္ကာ၍ရှိတဲ့သူဟာ မလှပ်ဘူး။ (ဒီစာပိုင်ကို စဉ်းစားဖုံး။)

~~~~~

ကိုယ့်ရဲ့ အသိဉာဏ်လွှတ်လပ်မှုကို လုံးဝ အထိမခံပဲ ကာကွယ်တဲ့
သူမှာသာ လွှတ်လပ်တဲ့စိတ် ရှိတယ်။

အားလုံးကို လေးစားပါတယ်။ ဒီပေမဲ့ ဘယ်သူအာယူအဆကိုမဲ မဝေဖန်
မစမ်းစစ်ပဲ လက်မခံဘူး။ အမှန်တရားကို သိမြို့ ရူးစမ်းလေ့လာတဲ့အာခါမှာ
ဘယ်သူဘက်မှ မလိုက်ဘူး။ 'ဘက်မလိုက်ပါဒ' ကို ဒီနေရာမှာ တိတိကျကျ
ကျင့်သုံးမယ်။ မှန်တယ်ဆုံးရင် ဘယ်သူပြောတာဖြစ်ဖြစ် လက်ခံမယ်။ ပျို့လှစွဲ
မရှိဘူး။ ဂိုဏ်းအခွဲ မရှိဘူး။ လူမျှိုးအခွဲ မရှိဘူး။ အမှန်တရားကို ဘယ်သူမှ
မပိုင်ဘူး။

~~~~~

လွှတ်လပ်မှု၊ ကိုယ်ကျင့်တရား၊ လူဂုဏ်သိက္ခာ ဆိုတာတွေဟာ
ကောင်းတဲ့အလှပ်ကို အတင်းအကျပ် ခိုင်းကို မဟုတ်ပဲ ကိုယ်က ကောင်းမှန်း
သိပြီး လုပ်ချင်တဲ့ဆန္ဒရှိလို့ ကောင်းတာကို ချစ်လို့ မြတ်နိုးလို့ လုပ်တဲ့သူ
မှာသာ ရှိတယ်။

~~~~~

လွှတ်လပ်မှုနဲ့ တစ်ပြီးကိုတစ်ပြီး အပြန်အလှန်လေးစားမှုဟာ လက်တွဲပြီး
တော့ သွားတယ်။

ဆက်ဆံရောမှာ အပြန်ဘဏ္ဍာန် လောဓားမူ မျှိုရင် အဲဒီဆက်ဆံရေးဟာ လွှတ်လပ်မျှို့တဲ့ ဆက်ဆံရေး မဟုတ်ဘူး။

~~~~~

လွှတ်လပ်မျှိုး တောင့်စည်းမူနဲ့ အချို့ကျေပြစ်တယ်။ အဲဒီ တောင့်စည်းမူ ဆိုတာလည်း ကြောက်လို တောင့်စည်းတာ မဟုတ်ဘူး။ healthy restraint တောင့်စည်းမူရဲ့တန်ဖိုးကို သိလို တောင့်စည်းတာ၊ တောင့်စည်းသင့်တဲ့ ကိစ္စ ပြစ်လို တောင့်စည်းတာ။

မတောင့်စည်းသင့်တာကို မတောင့်စည်းဘူး။ တောင့်စည်းသင့်တယ် မတောင့်စည်းသင့်ဘူး ဆိုတာကို အများနဲ့ ညီပြုးတော့ ဆုံးပြတ်တယ်။ ကိုယ့် တစ်ယောက်ထဲ ကြိုက်သလို မဆုံးပြတ်ဘူး။ လူအသိုင်းအခိုင်းထဲမှာ လူအများနဲ့ နေကြတာပြစ်လို အသိုင်းအခိုင်းတစ်ခုလုံး ကောင်းမြှိုက် ထည့်စဉ်းစားရတယ်။ သူများကို မထိခိုက်တဲ့ ကိစ္စမျို့မှာ ကိုယ်ကြိုက်တာကို လုပ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလည်း စကားအပြစ်သာ ပြောရတာပါ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် ထိခိုက်အောင် လုပ်လိုက်ရင် ကိုယ့်မိသားစု ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်လည်း ထိခိုက် သွားတာပဲ။ အားလုံးဟာ ဆက်စပ်နေတယ် နော်။

~~~~~

အခြေခံကောင်းတဲ့ ပညာရေးနဲ့ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် လုပ်ခွင့် ဒီနှစ်ခု ရှိရင် တိုးတက်မယ်။

~~~~~

အသိဉာဏ်ရှိတဲ့သူရဲ့ လွတ်လပ်မှုသာ တကယ် ရော်ည်တည်တန်ခိုင်တဲ့ အနှစ်သာရှုံးတဲ့ အရေးပါတဲ့ လွတ်လပ်မှုဖြစ်တယ်။ ဉာဏ်နဲ့ ကြည့်တတ်ရ မယ်။ ဉာဏ်နဲ့ ဆုံးဖြတ်ခိုင်ရမယ်။ တန်ဖို့တဲ့ လုပ်ရကျိုးနှစ်တဲ့ ကိစ္စတွေကို လုပ်ရမယ်။ ဒါမှ လွတ်လပ်မှုရမယ်။

~~~~~

ငါရဲ့ အယူအဆ တွေးဘခေါ် သဘောထား ယုံကြည်ချက်တွေကို ဘယ်အဖွဲ့အစည်းရဲ့ လက်ထဲကို့ မထည့်ဘူး။ ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်းဖြစ်ဖြစ် နိုင်ပေါ်အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ဖြစ် အတွေးဘခေါ် အယူအဆ ပိုက်တစ်ခုထဲကို ဖြစ်ဖြစ် ဘယ်တော့မှ မထည့်ဘူး။ သူများလက်ထဲကို ကိုယ့်ပြီးနောက်ကို အပ်လိုက်တာဟာ အဆင့်အတန်း အကျေဆုံးအလုပ်ပဲ။ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုရဲ့ အယူအဆကို လက်ခံမှ အဆင့်အတန်းမြင်မြင် နေရထိရမယ် ဆိုရင် နေပါစေတော့... နေပါစေတော့...။

~~~~~

သူများရဲ့ စိတ်ကူးထင်မြင်ချက်တွေက ကိုယ့်စိတ်ကို ကွွန်ဖြစ်အောင် လုပ်တာကို လက်မခံရဘူး။

We must maintain freedom of thought. မသိတာကို ဟုတ်တယ် မှန်တယ်လို့ လက်မခံရဘူး။ မသိရင် မသိဘူးလိုပဲ ထားလိုက် ရမယ်။ တကယ်သိတာက ဆယ်ရာခိုင်နှစ်းလောက် ရှိတယ်။ မသိပဲနဲ့ မှန်တယ်လို့ လက်ခံထားတာက ကိုဆယ်ရာခိုင်နှစ်းလောက် ရှိနေပါတယ်။ မသိတာကို မသိဘူးလို့ သုတေသနရှိပြီ လက်ခံလိုက်ရင် စိတ်ထဲမှာ ပေါ်ပြီး

၅၂။သွားမယ်။ ပြီး ဘကျိုးများတာကို သိနိုင်း အချိန်တွေ အင်အားတွေ ရလာမယ်။

~~~~~

လွှတ်လပ်ပြီးတော့ ပညာမဲ့တာဟာ အန္တရာယ်များတယ်။ ပညာတတ် ပြီးတော့ မလွှတ်လပ်တာက အဆုံးမဝင်ဘူး။

~~~~~

နားကြီး တင်နေတာကို နည်းနည်းလျှောပေးလိုက်ရင် နေသာထိုင်သာ ရှိသွားလို လွှတ်လပ်ပြီး လို ထင်ကြတယ်။ နားကြီးကို လုံးလုံးဖြတ်လိုက်မှ လွှတ်လပ်မယ်။

~~~~~

အခွင့်အရေးနည်းနည်းရဖို့ လွှတ်လပ်မှုကို အဆုံးရှုံးခံတဲ့သူဟာ မကြာခင်မှာ အခွင့်အရေးလည်း ဆုံးရှုံးသွားမယ်။ လွှတ်လပ်မှုလည်း ဆုံးရှုံးသွားမယ်။

~~~~~

ဥပဒေက လူတွေကို စည်းကမ်းသတ်မှတ်ပေးရမယ်။ တနည်း အားဖြင့်တော့ မလုပ်သင့်တာကို မလုပ်အောင် ကန်သတ်ချက်တွေ လုပ်ပေးရမယ်။ ဘယ်လို ကန်သတ်ချက်လဲ။ “လူတွေအားလုံး ကိုယ့်နဲ့ တန်းတူရည်တူ လွှတ်လပ်ခွင့်ရှိတယ်။ ကိုယ့်လွှတ်လပ်ခွင့်ဟာ သူတို့ လွှတ်လပ်ခွင့်ကို အန္တရာယ်ဖြစ်အောင် မလုပ်ရဘူး။” ဆိတဲ့ ကန်သတ်ချက်ပဲ။ အဲဒီ ကန်သတ်ချက် တစ်ခုကို တကယ် ကျင့်သုံးနိုင်ရင် လုံလောက်ပါပြီ။

~~~~~

ငါက လွှတ်လပ်ပြီး လူများစုက မလွှတ်လပ်ရင် ငါလွှတ်လပ်မှုဟာ လွှတ်လပ်မှုအစ် မဟုတ်ဘူး။ ခကာ ပေးထားလို့ ရထားတဲ့ လွှတ်လပ်မှု ဘတဲ့။ အခွင့်အရေးထူး ပေးတာဟာ လွှတ်လပ်မှု ပေးတာ မဟုတ်ဘူး။ အခွင့်ထူးကို ရထားတဲ့သူဟာ အသနာခံဘဝကို ရထားတဲ့သူပဲ့။ သူဟာ တန်းတူရည်တဲ့ ဆက်ဆံရေးကို မရဘူး အခွင့်ထူးကိုရတာဟာ ရပိုင်ခွင့်ကို ရတာ မဟုတ်ဘူး။

~~~~~  
ပြင်ပလွှတ်လပ်မှုဟာ စိတ်တွင်လွှတ်လပ်မှုနဲ့ အချိုးကျေပဲ ဖြစ်စိုင်မယ်။

~~~~~  
လွှတ်လပ်မှုကို မရ ရအောင် နေတိုင်း လုပ်နေတဲ့သူမှာပဲ လွှတ်လပ်မှု တကယ်ရှိတယ်။ အဲဒီလိုလူမှာပဲ ဘဝဆိုတာ ရှိတယ်။ ကျန်တဲ့သူတွေက သိုးတွေပဲ့။

~~~~~  
သူလွှတ်လပ်မှုကို ကာကွယ်ပေးတဲ့နည်းနဲ့ပဲ သင့်ခဲ့လွှတ်လပ်မှုကို ကာကွယ်လိုရမယ်။ ငါ လွှတ်လပ်မှ သင်လည်း လွှတ်လပ်နိုင်မယ်။

သူများကို ချုပ်ချယ်တဲ့သူဟာ သူကိုယ်တိုင် မလွှတ်လပ်နိုင်တော့ဘူး။

သူများ လွှတ်လပ်မှ ဆုံးရှုံးနေတာကို ငါနဲ့ မဆိုင်ဘူးလို့ သင် သဘောထာရင် သင့်လွှတ်လပ်မှုလည်း မကြောခင် ဆုံးရှုံးသွားမှာ သေချာတယ်။

~~~~~

အခွင့်ထူးရန်တာဟာ လွှတ်လပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ လွှတ်လပ်မှု ဆုံးရှုံးနေတာ။ ဒီအချက်ကို သဘောပေါက်ပြီ သိပ်အရေးကြီးပါတယ်။ သူများ မရတဲ့ အခွင့်အရေးကို ကိုယ်က ရန်ရင် သိပ် သဘောကျတတ်တယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ့် အခွင့်ထူးရတဲ့သူဆိုပြီး ဝမ်းသာနေတယ်။ အခွင့်ထူးဆိုတာ ပေးတဲ့သူက ပေးချင်မှ ရတယ်။ မပေးချင်တဲ့အခါ အရှိန်မရွှေး ဆုံးရှုံး သွားမယ်။ လူတိုင်း တန်းတူရည်တူ အခွင့်အရေးရမှ အဲဒီအခွင့်အရေးဟာ တာရှည် ခိုင်မြှုမယ်။

လူအခွင့်အရေးဆိုတာ လူတိုင်း တန်းတူရည်တူ ရရမယ်။ တစ်ယောက် ယောက်က အခွင့်ထူးရန်ရင် ကျွန်တဲ့သူတွေမှာ နစ်နာမျှတွေ ဖြစ်တယ်။

~~~~~

သဲကို လက်နဲ့ တင်းတင်းဆပ်ကိုင်ရင် လက်ကြားထဲကနေ ထွက်ကျ ကုန်လို နည်းနည်းပဲ လက်ထဲမှာ ကျွန်မယ်။ လက်နဲ့တင်းတင်း မဆပ်ပဲ လက်ချပ်ထဲမှာပဲ ထားရင် လက်ချပ်ထဲမှာ ဆန့်သလောက် ရှိနေမယ်။ အဲဒီလိုပဲ လူတွေကို ဆက်ဆံတဲ့အခါ တင်းလွန်းရင် လွှတ်ထွက်သွားမယ်။ ကိုယ့်နဲ့ ဝေးရာကို သွားလိမ့်မယ်။ ဆက်ဆံရေးပျက်သွားမယ်။ လေးလေးဘား လွှတ်လပ်ခွင့်ပေးပြီး ဆက်ဆံပါ။ အဲဒီလို ဆက်ဆံရေးဟာ ရော်လည်မြှုမယ်။ စိတ်ချမ်းသာမျှလည်း ရမယ်။

~~~~~

ကောင်းတဲ့အစိုးရအဖွဲ့ဟာ လူများစုံဘာဝမှာ မျှော်လင့်စရာ မျှော်မှန်း စရာတွေ များများရှိအောင် စီစဉ်ပေးတယ်။ စိုးရိမ်စရာ ကြောက်စရာ

နည်းအောင် လုပ်တယ်။ ကြောက်နေအောင် ပို့ရိမ်နေအောင် မလုပ်ဘူး။ ဂို့ရိုးသားသား လုပ်တယ်။ မလျည့်စားဘူး။ တရားမျှတမျှရှိတယ်။ မတရား တာကို မလုပ်ဘူး။ ဦးတွေ-ရွာတွေ အေးချမ်းမျှရှိအောင် လုပ်ပေးတယ်။ ဘယ်အချိန်များပြစ် အချိန်မရွေး သွားချင်တဲ့နေရာကို ဘေးရှုံး အန္တရာယ်မရှိ သွားခိုင်လာခိုင်အောင် လုပ်ပေးတယ်။ လွတ်လပ်မှုကို ကာကွယ်ပေးတယ်။ လွတ်လပ်မှု မရှိအောင် မလုပ်ဘူး။

~~~~~

‘အူမတောင့်မှ သီလစောင့်နိုင်မယ်’...ဆိုတဲ့စကားကို ‘သီလစောင့် နိုင်မှ အူမတောင့်မယ်’...လို့ ပြောင်းပြန် လှန်ပြီး တွေးကြည့်ပါ။ ဆိုရှိုး စကားတွေကို တစ်ခါတလေ ပြောင်းပြန်လှန်ပြီး တွေးကြည့်ရင် တစ်မျိုး စိတ်ဝင်စာ၊ စရာကောင်၊ တာကို တွေးရတယ်။ လမ်းကြောင်းပေးထားတဲ့အတိုင်း တွေးတတ်တာကို တစ်မျိုးပြောင်းပြီး တွေးတဲ့အကျင့် ရအောင် လေ့ကျင့် ပေးပါ။ မတွေးပူးတဲ့ အတွေးတွေကို တွေးတတ်လာရင် တွေးရတာ သိပ်ပျော်စရာကောင်၊ လာမယ်။

ကိုယ့်အတွေးတွေက ကိုယ့်အတွက် ပျော်စရာကောင်းတဲ့ ကစားနည်း တစ်မျိုး ပြစ်အောင် ဖန်တီးနိုင်ရင် အသိအမြင်တစ်မျိုး ပြောင်းလာမယ်။ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် တွေးပုံမတူတဲ့သူတွေ မကြာခကာ စကားစိုင်ပွဲပြီး အပျော်တမ်း စကားစိုင်ပြစ်အောင် လုပ်တာဟာ အတွေးအခေါ် ပိုကောင်း လာဖို့ အကောင်းဆုံးနည်းပြစ်တယ်။

~~~~~

သူ လုပ်ချင်သလို လုပ်ခွင့်ရတဲ့အခါမှာ လူတစ်ယောက်ရဲ့ အဆိုးဆုံး ခုက္ခာဟာ စတော့တာပဲ။ ခိုင်းမှုလုပ်တတ်တဲ့သူကို လုပ်ချင်တာလုပ်ပါလို့ ပြောရင် ဘာလုပ်ရမှန်းမသိလို့ သူ သိပ်စိတ်ညွစ်သွားလိမ့်မယ်။ နောက်ဆုံးမှာ စိတ်ညွစ်တာကို မခံနိုင်တော့လို့ ခိုင်းတာလုပ်ပါမယ် လို့ တောင်းတောင်းပန်ပန် ပြောလိမ့်မယ်။ ခိုင်းမှ လုပ်တတ်တဲ့သူတွေ များနေလို့ အော် ငါးကိုပြီး ခိုင်းတဲ့သူတွေ အဆင်ပြောနေကြတာ။

မိုးလင်းလာတာနဲ့ ဘာတွေလုပ်မယ်၊ ဒီတစ်ချိုးရင် နောက်တစ်ခု ဘာလုပ်ရမယ်ဆိုတာကို ဒီစဉ်မထားတဲ့သူဟာ သူများ ခိုင်းတာကို လုပ်ရတဲ့ ဘဝကို ရောက်ပို့ သေချာတယ်။ သူများခိုင်းတာကို လုပ်ရတဲ့ ဘဝကနေ လွတ်နိုင်ပို့ မလွယ်ဘူး။ ကိုယ်ဘာလုပ်မယ်ဆိုတာကို သေသေချာချာ မစဉ်းစားထားရင် သူများခိုင်းတာကို လိုလိုချင်ချင် လုပ်ရလိမ့်မယ်။ ဘယ်သူ ဘခိုင်းမလဲ ဆိုတာကို စောင့်မျှော်နေရလိမ့်မယ်။ ခိုင်းတာကိုပဲ လုပ်တဲ့သူဟာ ပေးသလောက်ပဲ ရမယ်။

~~~~~

လွတ်လပ်တာက အန္တရာယ်ပိုများပြီးတော့ မလွတ်လပ်တာက လုပ်ချို့မျှ ပို့ပေမဲ့၊ လွတ်လပ်တာက မလွတ်လပ်တာထက် ပိုကောင်းတယ်လို့ ယုံကြည်ပါတယ်။

~~~~~

လွတ်လပ်တဲ့ အခြေအနေများသာ လူတစ်ယောက်ရဲ့ အကောင်းဆုံး အရည်အသွေးဟာ ရှင်သန် ကြီးထွားခိုင်တယ် လို့ ယုံကြည်ပါတယ်။

~~~~~

သူရဲကောင်းဆိုတာ သူလွှတ်လပ်မှနဲ့အတူပါလာတဲ့ တာဝန်ကို
နားလည်တဲ့သူ သိတဲ့သူ ဖြစ်တယ်။

~~~~~  
ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် စည်းကမ်းရှိအောင်လုပ်တာဟာ ကိုယ့်ရဲ့
တစ်ခုတည်းသော လွှတ်လပ်မှပဲ့။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် ပိုကောင်းတဲ့သူ
တစ်ယောက်ဖြစ်လာအောင် မလုပ်နိုင်တဲ့သူမှာ ဘာလွှတ်လပ်မှုရှိသလဲ။

~~~~~  
ငွေရှိး ကိုယ့်ဘဝနဲ့ လဲလှယ်ရတာ နည်းလေလေ ကိုယ့်မှာ လွှတ်လပ်မှု
ပို့ရှိလေလေ။

~~~~~  
လွှတ်လပ်မှုဆိုတာ ြွှေက်သားလိုပါပဲ။ လေ့ကျင့်ပေးနေမှ သန်စွမ်း
နေမယ်။

~~~~~  
အကြောင်းအကျိုး၊ အကောင်းအဆိုး၊ အမှားအဖွန်ကို ကိုယ်ပိုင်
ညာ၏နဲ့ မဆုံးဖြတ်နိုင်တဲ့သူအဖို့ လွှတ်လပ်မှုဟာ သိပ်အသုံးမဝင်ပါဘူး။

~~~~~  
ငါလွှတ်လပ်မှုရဲ့ အကြော်းမားဆုံးရန်သူဟာ ပါပဲ။

~~~~~

လွတ်လပ်မှုမရှိတဲ့ စည်းကမ်းနဲ့ စည်းကမ်းမရှိတဲ့ လွတ်လပ်မှု...
ဒီနှစ်မျိုးလုံးဟာ လူအသိင်းအစိမ်းကို ဖျက်ဆီးတယ်။

‘ဥပဒေမရှိတဲ့ လွတ်လပ်မှု’နဲ့ ‘လွတ်လပ်မှု မရှိတဲ့ ဥပဒေ’ နှစ်မျိုး
လုံးဟာ လူအသိင်းအသိင်းကို ဖျက်ဆီးတယ်။

“What is liberty without wisdom and without virtue?”

ကိုယ်ကျင့်တရားနဲ့ ဉာဏ်ပညာ မပါတဲ့ လွတ်လပ်မှုဟာ ဘာမှတန်ဖိုးမရှိဘူး။

~~~~~  
မကူညီချင်နေပါ။ မနောက်ယူက်ပါနဲ့။

~~~~~  
ဉာဏ်ပညာ ရှိတဲ့ဘူး သဲ့ရှိတဲ့ဘူးဘာ လွတ်လပ်တယ်။

သဲ့မရှိတဲ့ဘူးရဲ့ လက်ထဲမှာ လွတ်လပ်မှုကို ပေးထားရင် မကြာခင်
အခါးလွတ်လပ်မှုဟာ ပျောက်သွားမှာပဲ။ သဲ့မရှိတဲ့ဘူးဟာ လွတ်လပ်မှုကို
လက်ထဲမှာ မထားရဲဘူး။

~~~~~  
အချိန်ပိုမှာ ဘာလုပ်သလဲ။ အဲဒါကပဲ လွတ်လပ်မှုနဲ့ တန်တယ်
မတန်ဘူး ဆိုတာကို အဆုံးအပြတ်ပေးလိမ့်မယ်။

~~~~~

လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် လျှပ်ခွင့်ရှိဖို့ လိုအပ်သလို လွှတ်လွှတ်လပ်လပ်
မလုပ်ပနေခွင့်လည်း ရှိရမယ်။

~~~~~

ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ကြိုးစားနေမှသာ
အကောင်းဆုံး လူတစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ လွှယ်လပ်မျှ ကိုယ့်မှာရှိမယ်။

~~~~~

ပျင်းတဲ့သူမှာ ဘာလွှတ်လပ်မှုမှ မရှိဘူး။ ဘာမှ မလုပ်ချင်တဲ့သူမှာ
လွှတ်လပ်မှုရှိဖို့ လိုအပ်သလား။ ပျင်းတဲ့သူဟာ လွှတ်လပ်မှုကို ဘယ်လိုအော့မှာ
ကျင့်သုံးမလဲ။ လွှတ်လပ်စွာ ပျင်းခွင့် ဆိုတဲ့နေရာမှာ သုံးမှာလား။

~~~~~

သတ္တိရှိမှ လွှတ်လပ်မှုရှိမယ်။ စွန့်စားရမှာ ကြောက်လို စိုင်းတာပလုပ်ပြီး
အေးအေးပဲ နေချင်တဲ့သူအဖို့ လွှတ်လပ်မှုဟာ ဘာအသုံးကျသလဲ။

~~~~~

ကြောက်နေတာရဲ့ ဟိုဘက်မှာ လွှတ်လပ်မှုရှိတယ်။

~~~~~

လွှတ်လပ်မှုဆိုတာ ရေချိုးသလိုပဲ နော်တိုင်း လျှပ်နေ့မှရတယ်။
လွှတ်လပ်မှုဆိုတာ ပစ္စည်းတစ်ခု သိမ်းထားသဲလို အပိုင်းသိမ်းထားလို

မရဘူး။ ကျင့်သုံးနေမှ ရှိတယ်။ မကျင့်သုံးရင် မရှိတော့ဘူး။

လွတ်လပ်တဲ့မိတ်စာတ်နဲ့ တွေး။ လွတ်လပ်တဲ့မိတ်စာတ်နဲ့ ပြော၊
လွတ်လပ်တဲ့မိတ်စာတ်နဲ့ လုပ်မှ လွတ်လပ်မှု ရှိနေမယ်။

လွတ်လပ်မှုကို မေတားလိုက်ရင် လွတ်လပ်မှု ပျောက်သွားမယ်။

လွတ်လပ်မှုကို တန်ဖိုးမထားတဲ့ဘူး လွတ်လပ်မှုကို မကာကွယ်တဲ့ဘူးဟာ
လွတ်လပ်မှုနဲ့ မတန်ဘူး။

~~~~~

လူတွေ မိတ်ထားကောင်းပြီး လွတ်လပ်တဲ့ လူအာသိုင်းအပိုင်း ဖြစ်လာရင်
သိပ်ကောင်းမှာပဲ။ အဲဒီလို အသိုင်းအပိုင်းဖြို့ဖြစ်လာအောင် ပါ ဘာလုပ်ရမလဲ။

~~~~~

လွတ်လပ်မှုဟာ အန္တရာယ်များပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လွတ်လပ်မှု မရှိတာက
ပို့ပြီး အန္တရာယ် များပါတယ်။

~~~~~

ကောင်းကင်မှာ ပုံစိုင်တဲ့ တောင်ပဲတွေကို ဖြတ်ပစ်ပြီး လျှင်အိမ်
ထဲမှာ ရနေတဲ့ဘာဝနဲ့ လဲလိုက်တာဟာ သမားစရာကောင်းပါတယ်။

~~~~~

အဓိုဒရဓိတာ ဥပဒေကိုခေါ်တာ၊ လူကိုခေါ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဥပဒေက
လူတွေကို အုပ်ချုပ်တာ။ လူက လူတွေကို အုပ်ချုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။

ဗွဲစည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေဆိုတာ ပြည်သူကရေးတဲ့ ဥပဒေ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီဥပဒေက နိုင်ငံတော်ကို အုပ်ချုပ်တာပါ။ အဲဒီဥပဒေ မရှိပဲ အုပ်ချုပ်ရင် အုပ်ချုပ်ရေးမှာ ပြည်သူရဲ့အခန်းကဏ္ဍာ ပြောက်သွားပြီး။

လွှတ်လပ်မှုဟာ ဥပဒေစာအုပ်ထဲမှာ မရှိဘူး။ နေ့စဉ် တွောနေတဲ့ အတွေးထဲမှာ ရှိတယ်။ နေ့စဉ် ပြောနေတဲ့ စကားထဲမှာ ရှိတယ်။ နေ့စဉ် လုပ်နေတဲ့ အလုပ်ထဲမှာ ရှိတယ်။ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် တွေး။ လွှတ်လွှတ် လပ်လပ် ပြော၊ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် လုပ်ရင် လွှတ်လပ်မရှိတယ်။ မတွေးရဲ့ မပြောရဲ့ မလုပ်ရဲရင် လွှတ်လပ်မှာ မရှိဘူး။ အရည်အချင်း မထွက်ဘူး။

~~~~~

ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် စည်းကမ်းရှိအောင် လုပ်တာဟာ အော်ချမ်းမှုနဲ့ လွှတ်လပ်မှုဆိုတဲ့ မြင့်တဲ့ အဆင့်အတန်းကို ရောက်အောင် မြင့်တင်ပေးတယ်။

မဟုသုတအဆင့်မှာ ရှိတဲ့ ပညာဟာ စွမ်းအားတစ်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အမှန်တရားကို သိတဲ့ ပညာက လွှတ်လပ်မှုဖြစ်တယ်။

~~~~~

ငါရဲ့ liberty ဟာ ငါရဲ့ power ပဲ။

~~~~~

ဥပဒေတွေက များလွန်းနေလို လူတိုင်းဟာ အပြစ်တစ်ခုလို လွန်ကြေးမိရက်သား ဖြစ်နေတယ်။

~~~~~

ပညာရေးဟာ လွတ်လပ်မှုရွှေတံခါးကို ဖွင့်တဲ့ သော့ ဖြစ်ပါတယ်။
ပညာရေး အဆင့်မြင့်လေ လွတ်လပ်မှုရဲ့ သဘာဝကို ပြီးတန်ဖိုးထားလေ
ပြီး လိုချင်လေပဲ။ ပညာရေး အဆင့်နိမ့်တဲ့သူဟာ လွတ်လပ်မှုကို
အရေးကြီးတယ်လို့ မထင်တော့ဘူး။

~~~~~

ကြောက်ရဲ့ ဖိုးရိမ်နောက်ခြင်းမှ လွတ်မြောက်ခြင်းဆိုတာ လူသားတိုင်း
ရသင့်တဲ့ အခြေခံအကျခုံး အခွင့်အရေးဖြစ်ပါတယ်။

~~~~~

ဦးနေတဲ့လွတ်လပ်မှုတွေကို မသိဘူး။ မရသေးတဲ့ လွတ်လပ်မှုကို
လိုချင်တယ်။ မရသေးတဲ့ လွတ်လပ်မှုကို ရရင်လည်း မကြာခင်မှာ မေထား
လိုက်မှာပဲ။

~~~~~

လိုချင်တာတွေ သိပ်များနေရင် လွတ်လပ်မှု နည်းသွားတယ်။
မိခိုနေရတာတွေ နည်းမှ စိတ်ခဲ့လွတ်လပ်မှု ပို့မယ်။ ငါမလိုချင်တာတွေ
ဘယ်လောက်များသလဲ။ အဲဒါ ငါ့ခဲ့လွတ်လပ်မှု အတိုင်းအတာပဲ။

~~~~~

လူတွေဟာ လူဘဝမှာ အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုကို ယူရတယ်။ ဒါပေမဲ့
လူတော်တော်များများဟာ ကိုယ့်အခန်း ကိုယ့်ကဏ္ဍ မဟုတ်တာကို ယူကြ

တယ်။ ဆရာဝန်မဖြစ်သင့်ပဲ ဆရာဝန်လုပ်နေတဲ့သူ၊ ကျောင်းဆရာ မဖြစ်သင့်ပဲ ကျောင်းဆရာလုပ်နေတဲ့သူ၊ စစ်သားမဖြစ်သင့်ပဲ စစ်သားလုပ်နေတဲ့သူ၊ မိဘ မဖြစ်သင့်ပဲ မိဘဖြစ်နေတဲ့သူတွေများ ဤီးပဲ၊ အဲဒီလူတွေဟာ သူ့အတွက်လည်း အဆင်မပြေ သူတစ်ပါးအတွက်လည်း အဆင်မပြေတဲ့ ဘဝကို နေနောက် တယ်။

~~~~~

လူသားတွေအတွက် သက်သာအောင်နေနိုင်ထက် ဥက်ကိုယ်းပြီး ဖုန်တိုးတိုက ပို့ပြီး အရေးကြီးတဲ့ အမိကကျတဲ့ ရည်မှန်းချက် ဖြစ်တယ်။ ကောင်းတဲ့အလုပ်တွေကို လုပ်ခဲ့တဲ့သူတွေဟာ အခက်အခတွက်ကို ရင်ဆိုင် ကျော်လှားခဲ့ကြတဲ့ သူတွေပဲ၊ သက်သာအောင်နေခဲ့ကြတဲ့သူတွေ မဟုတ်ဘူး။

~~~~~

ဆူပေး ဒက်ပေး စံနှစ်ဆိုတာ၊ မဂ္ဂတ်လပ်တဲ့သူတွေ ဥက်မရှိတဲ့ သူတွေအတွက် သုံးရတဲ့စံနှစ် ဖြစ်ပါတယ်။ လွတ်လပ်တဲ့သူဟာ လုပ်သင့်တာကို အကောင်းဆုံးပြစ်အောင် လုပ်တယ်။ ဆူပေးတာကို လိုချင်လို လုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဒက်ပေးမှာကို ပြောက်လို လုပ်တာ မဟုတ်ဘူး၊ ဘာသာရေး မြှာလည်း ဆူပေး ဒက်ပေး စံနှစ်ဆိုတာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီ မဂ္ဂတ်လပ်တဲ့ သူတွေရဲ့ ဘာသာတရား။ လွတ်လပ်တဲ့သူရဲ့ ဘာသာတရားမှာ ဆူပေးတာ မရှိဘူး။ ဒက်ပေးတာ မရှိဘူး။ ဥက်ကို ပြည့်ပြည့်ဝေ သုံးပြီး အမြင့်ဆုံး အမြတ်ဆုံးကို လုပ်တာပဲ ရှိတယ်။

~~~~~

တိလုပ်တဲ့အလုပ်ကြောင့် ငါ ရတဲ့ အကြီးမားဆုံးကျေနှင်းမျှဟာ ဘာလဲ။
ဒီအလုပ်ကို ငါမိတ်ကူးနဲ့ငါ ဖန်တီးပြီး လုပ်တာ ဆိုတာပဲး။

~~~~~

ထမင်းကောင်းကောင်းစားပြီး သေမယ့်နွှေးကို တောင့်နေရတဲ့ ဘဝမျိုးကို
မလိုချင်ဘူး။ ဘဝကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ နေချင်တယ်။ ကိုယ့်ဘဝကိုကိုယ် အမြဲတန်း
အသစ်ဖြစ်နေအောင် ဖန်တီးရင်း နေသွားမယ်။

ငါဘဝကို ငါ အမြဲတန်း ဖန်တီးနေတာ မဟုတ်ရင် ငါမှာ ဘဝ မရှိ
ဘူး။ ငါမှာ လွှတ်လပ်မှု မရှိဘူး။

~~~~~

‘မူသားမပါ လက်ာမချော’ ဆိုတဲ့ စကားကို လက်ကိုင်ထားပြီး ကျင့်သုံး
နေတဲ့ လူလောကထဲမှာ အမှန်ကို အမှန်အတိုင်း အရှိကို အရှိအတိုင်း
တိတိကျကျ ပြောတဲ့သူကို အစွဲရှုယ်များတဲ့သူလို့ သတ်မှတ်ပြီး စိုင်းကျဉ်း
ထားလိမ့်မယ်။ အမှန်ကို ပြောခဲ့တဲ့သူတွေဟာ အမျိုးမျိုး နှစ်စက်တာကို
ခဲ့ရတာ သမိုင်းမှာ အထောက်အထားတွေ အများပြုးရှိပါတယ်။

ရရှိရရှိ လိမ့်နိုင် ညာနိုင်တဲ့သူဟာ နေရေးထိုင်ရေး အဆင်ပြေတဲ့
သူတော့ ပြန်လည်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လူသားတစ်ယောက်အနေနဲ့ ရရှိင်တဲ့
အမှန်တရားနဲ့ လွှတ်လပ်မှုကိုတော့ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ ရရှိင်မှာမဟုတ်ဘူး။
အမှန်တရားနဲ့ လွှတ်လပ်မှုကို မလိုချင်တဲ့သူကတော့ သိပ်ဝမ်းနည်းနေ့နေ့မယ်
မထင်ပါဘူး။

~~~~~

ကိုယ့်ဂုဏ်သိက္ခာကို ကိုယ် တန်ဖိုးထားတဲ့သူ၊ ကိုယ်ကျင့်တရားနဲ့
စိတ်ထား ဖြေစင်တဲ့သူ၊ ကိုယ့် စိတ်ကိုကိုယ် သိပြီး ထိန်းသိမ်းနိုင်တဲ့သူမှာသာ
လွှတ်လပ်တဲ့သူ ပြစ်နိုင်မယ်။

~~~~~

လူများစုဟာ လွှတ်လပ်မှုကို မလိုချင်ကြဘူး။ ဘာဖြစ်လိုလဲဆိုတော့
လွှတ်လပ်မှုရှင် တာဝန်ဖို့လာတယ်။ လူများစုဟာ တာဝန်ကိုကြောက်တယ်။

~~~~~

လွှတ်လပ်ခြင်းနဲ့ ကျွန်ုပ်ဖြစ်ခြင်းဟာ စိတ်ရဲ့ အခြေအနေတွေပါပဲ။

စိတ်က ကျွန်ုပ်စိတ်ဖြစ်နေရင် ဘယ်တော့မ လွှတ်လပ်မှာ မဟုတ်ဘူး။
ကျွန်ုပ်ဘဝက လွှတ်မြောက်ချင်ရင် ကျွန်ုပ်စိတ်ကို အရင်လွှန်မြောက်အောင်
လုပ်ရမယ်။ ကိုယ့်ရဲ့ တွေးပုံခေါ်ပုံက ကျွန်ုပ်တွေးပုံခေါ်ပုံ ဖြစ်နေရင် အဲဒီ
စိတ်ထားနဲ့တွေးပုံခေါ်ပုံကို မပယ်နိုင်သ၏ ကျွန်ုပ်ဘဝမှာပဲ နေရာဘုံးမယ်။ တရာ့က
ကျွန်ုပ်အကြီးစား ဖြစ်နေတာကို ကျွန်ုပ်ဘဝက လွှတ်မြောက်သွားပြီးလို့
ထင်နေကြတယ်။ တရာ့ကတော့ ကျွန်ုပ်အကြီးစား ဘဝကို ကျော်နေကြတယ်။

~~~~~

သူတစ်ပါး (တစ်ခုတစ်ယောက်) ရဲ့ လွှတ်လပ်မှုကို ချုပ်ချယ်လိုက်ရင်
သင့်လွှတ်လပ်မှုကို သင် နှစ်နှစ်ပြိုက်ပြိုက် ခံစားလို့ရမှာ မဟုတ်တော့ဘူး။

~~~~~

လွှတ်လပ်မှုဆိတာ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် တာဝန် အပြည့်အဝ ယူလိုက်
တာကို ခေါ်တာ။ ဒါကြောင့် လူများရုပာ လွှတ်လပ်မှုကို ကြောက်ကြတာပေါ့။

~~~~~

လွှတ်လပ်တဲ့အိုင်ငဲ့မှာ နေချင်ရင် လူတွေဟာ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက်
မတူဘူး ဆိတာကို လက်ခံရမယ်။ တြော့လူတွေနဲ့ သင်နဲ့ တူဖို့ လွှတ်လပ်ခွင့်
ရှိတယ်ဆိုရင် သင်ဟာ မလွှတ်လပ်တော့ဘူး။

မတူဖို့ လွှတ်လပ်ခွင့်ရှိမှ လွှတ်လပ်တယ်။ အယူအဆ မတူဘူး။
နေပုံထိုင်ပုံ မတူဘူး။ လုပ်ပုံကိုင်ပုံ မတူဘူး ဆိုမှ လွှတ်လပ်တယ်။ ဒီလိုဆိုရင်
ဖက်ရှင်လိုခေါ်တဲ့ ပုံစံတူ ဝတ်ဆင်မှုတွေဟာ လွှတ်လပ်တဲ့ဘူးတွေ လုပ်တဲ့
အလုပ်လား။ မလွှတ်လပ်တဲ့ဘူးတွေ လုပ်တဲ့အလုပ်လား။

ပါ့ခဲ့ တွေးပုံခေါ်ပုံဟာ ဘယ်သူနဲ့မှ မတူဘူး။ ပါဘဝကို ပါမိတ်ကူးနဲ့
အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် နေတယ်။ ဘယ်သူနဲ့မှ တူဖို့ မကြိုးစားဘူး။
မတူဖို့လည်း မကြိုးစားဘူး။

~~~~~

မိတ်က တကယ်လွှတ်လပ်နေရင် ဘယ်နေရာမှာ ရောက်နေနေ
လွှတ်လပ်နေမှာပဲ။ ဘယ်လို အခြေအနေမှာ ရောက်နေနေ လွှတ်လပ်နေမှာပဲ။
ခန္ဓာကိုယ်ကို အကျဉ်းချထားလို ရမယ်။ မိတ်ကို အကျဉ်းချထားလို မရဘူး။

~~~~~

ပါပင်ကိုယန်အတိုင်း ပါ အသက်ရှုမှုယ်။

~~~~~

မလွှတ်လပ်တာကို မသိရင် လွှတ်လပ်တာကို ဘယ်လိုလုပ် သိနိုင်မလဲ။

လွှတ်လပ်မူးဟာ ဘယ်တော့မှ အလကားမရဘူး။

တကယ်လွှတ်လပ်ချင်ရင် ဘယ်သူ့ကိုမှ ဘယ်တော့မှ မချုပ်ချယ်တဲ့သူ
ပြစ်အောင် အရင် ကြိုးစားပါ။

လွှတ်လပ်မူးဆိုတာ ပိုကောင်းတဲ့သူ ပြစ်လာဖို့ အခွင့်အလမ်းပါပဲ။
ကိုယ့်ကိုယ့်ကိုကိုယ် လွှတ်လပ်တဲ့သူလို့ ယုံကြည်သလား။ ယုံကြည်တယ်
ဆိုရင် တစ်နေ့တွေး ပိုကောင်းတဲ့သူ ပြစ်လာအောင် လုပ်လိုက်ပါ။ အပြောနဲ့
မရဘူး။ အလုပ်နဲ့ပြုပါ။

လူတစ်ယောက် မလွှတ်လပ်တာကို မြင်ရရင် ကိုယ့်လွှတ်လပ်မူးလည်း
တစ်စိပ်တစ်ဒေသ လျော့ပါးသွားတယ်လို့ ခံစားရတယ်။ သူ့လွှတ်လပ်မူး
ဆုံးရှုံးသွားရင် ငါ့လွှတ်လပ်မူးကို ထိခိုက်တယ်။ ငါ့လွှတ်လပ်မူးလည်း ဆုံးရှုံး
သွားနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ငါ့လွှတ်လပ်မူး မဆုံးရှုံးအောင် သူ့လွှတ်လပ်မူးကို
ငါ အကတ်နိုင်ဆုံး ကာကွယ်ရမယ်။

လက်ရှိ အခြေအနေမှာ နေသားကျသွားပြီ။ အဲဒါဟာ အကြီးမားဆုံး အန္တရာယ်ပဲ။ အကြီးမားဆုံး အတားအဆီးပဲ။ ဒီအတားအဆီးက ကျော်ရ အခက်ဆုံးပဲ။

~~~~~

ပြောသွားနေတဲ့ ခြေထောက်ကို သံခြေချင်းခတ်လို မရဘူး။ အိပ်ပျော် နေတဲ့သူဟာ သံခြေချင်း ခတ်တာကို ခံရမယ်။

~~~~~

Margaret Sanger: A free race cannot be born of slave mothers.

ကျွန်ုပ်ခင်က မွေးလာတဲ့ လူတွေက လွှတ်လပ်တဲ့ လူမျိုး မဖြစ်စိုင်ဘူး။ ဆိုလိုတာက မိခင်တွေဟာ လွှတ်လပ်တဲ့သူတွေ ဖြစ်မ သားသမီးတွေဟာ လွှတ်လပ်တဲ့သူတွေ ဖြစ်မယ်။

ဘယ်လိုမိခင်တွေဟာ လွှတ်လပ်တဲ့ မိခင်တွေလဲ။

ပုံခက်လွှဲသော လက်သည် ကမ္မာကို စိုးမြိုး၏။

~~~~~

တစ်ယောက်ယောက်ကို သိပ်ချစ်တယ် ဆိုရင် သူ့အတွက် ဘာလုပ် ပေးမလဲ။ ဒီမေးခွန်းကို မေးသင့်သလား။

“မေးသင့်ပါတယ် ဘုရား”

ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဒီမေးခွန်းကို မေးကြည့်ဘူးသလား။

“ဒီလိုတော့ တိတိကျကျ မမေးဖူးပါဘူး ဘရား။ ဒါပေမဲ့ ချိတယ် ဆိုရင် သူအတွက်အဆင်ပြေအောင် တတ်နိုင်တာ လုပ်ပေးရမယ် လိုတော့ တွေးမိပါတယ်။”

ဟုတ်ပြီး ဒကာကြီး ပြောတဲ့ အပြောတဲ့ အရေးကြီးတဲ့ စက်လုံးပါတယ်။ ‘အဆင်ပြေအောင်’ ဆိုတာရယ် ‘တတ်နိုင်တာ’ ဆိုတာရယ်။ ဒီနှစ်ချက်ကို စဉ်းစားရအောင်။ ‘သူအတွက်အဆင်ပြေအောင်’ ဆိုတဲ့ စကားက အမိပါယ် အမျိုးမျိုး ထွက်နိုင်တယ်။ အခြေအနေကိုလိုက်ပြုပြီး အမိပါယ် ကောက်ရမယ်။ ဥပမာ မွေးခါစ ကလေးဆိုရင် သူအတွက်အဆင်ပြေအောင် လုပ်ပေးရမှာတွေ ရှိတယ်၊ ဘာတွေလဲ။

ဒါ ချိတဲ့သူကို လွှတ်လပ်စေချင်တယ်။

ငါ့ပြော ခံနေရတဲ့ အခြေအနေကပါ လွှတ်လပ်သွားစေချင်တယ်။ ဒီစိတ်ထားမျိုး ထားနိုင်မှ တကယ်ချိစုရောက်မယ်။ ကိုယ်နိုင်လိုရတဲ့ သူကို ချိစြောက်တယ်။ အဲဒါ တကယ်ချိတာ ဟုတ်ရဲ့လား။ ချိတယ် ဆိုပြီးတော့ ကိုယ်ပေါ်မှာ မြို့ခိုနေရအောင် လုပ်ထားတယ်။ ချိတယ်ဆိုရင် ကိုယ်အပေါ်မှာ မြို့ခိုနေရတာ တဖြည့်ဖြည့်၊ နည်းသွားအောင် လုပ်ရမယ်။ တဖြည့်ဖြည့်၊ ကိုယ်ကို အားကိုနေရတာ နည်းအောင်လုပ်ရမယ်။ ကိုယ်ကို အမြဲတန်း အားကိုနေရအောင် လုပ်ထားရင် ချိစုရေ မရောက်ဘူး။ ဘာလုပ်ရမယ်ဆိုတာ ကိုယ်က အမြဲပြောပြနေရရင် သူမှာ လွှတ်လပ်ပူးမျှမရှိဘူး။ သူ့ဘုက္ကန္တာ စဉ်းစားပြီး ဆုံးဖြတ်နိုင်မှ သူ လွှတ်လပ်မယ်။ သူ့ဘုက္ကန္တာ ဆုံးဖြတ်တဲ့ အလေ့အကျင့်ကို လုပ်ပေးမှ ဆုံးဖြတ်နိုင်မှာပေါ့။ ဘာမဆို အလေ့အကျင့်ပေါ်မှာ မူတည်တယ်။

သူမှာ ကိုယ်ပိုင် မိဖျိုးရေး လုပ်ငန်းတစ်ခု ရှိလာအောင် အကုအညီပေး

လိုက်ပါ။ ကိုယ့်ပေါ်မှာ မြိုခိုနေ့ရသူ မဖြစ်အောင် လျှပ်ပါ။

ဉာဏ်ကို သုပ္ပါး စာဖတ်တဲ့သူ နားထောင်တဲ့သူမှာ မေခွန်အသစ်တွေ
ပေါ်လာတယ်။ မိတ်ကူးအသစ်တွေ ပေါ်လာတယ်။ အမြင်အသစ်တွေ
မြင်လာတယ်။ သူတို့ကြားရတဲ့ အကြောင်အာရာတွေက သူတို့ရဲ့ အတွေးကို
လျှော်ဆုံးတယ်။ စာဖတ်တာနဲ့ နားထောင်တာနဲ့ အတူတူပါပဲ။ အခုံ
ဖတ်နေတာပဲ။ ဘာမေးခွန်တွေ ပေါ်လာသလဲ။

သက်သက်သာသာ နေရတဲ့သူ မဖြစ်ချင်ဘူး။ ကောင်တဲ့အလုပ်ကို
ကြိုးစားအားထုတ်ပြီး ပြီးမြောက်အောင် လုပ်နိုင်တဲ့သူ ဖြစ်ချင်ပါတယ်။
ကောင်တာကို လုပ်ချင်တဲ့ ပြင်းပျေတဲ့ဆန္ဒ ရှိတဲ့သူ ဖြစ်ချင်တယ်။
ကောင်တာကို လုပ်ပို့ နည်းမြန်လမ်းမြန်ကို သိတဲ့ ဉာဏ်ပညာရှိတဲ့သူ
ဖြစ်ချင်တယ်။ အဲဒီဉာဏ်ပညာကိုလည်း ရအောင်လုပ်နိုင်တဲ့သူ ဖြစ်ချင်တယ်။
ဘယ်လောက်ကြာကြာ ဘယ်လောက် ပင်ပန်း ပင်ပန်း မပြီးမချင်း မရပ်မနား
လုပ်နိုင်တဲ့ မိရိယ ရှိတဲ့သူ ဖြစ်ချင်တယ်။

ဘာမှ ထူးခြားမူမရှိတဲ့ဘဝ၊ အဆင့်မြင့်တဲ့ မျှော်လင့်ချက်မရှိ။
ဘာအခက်အခဲမှ ရင်ဆိုင် ကျော်လွှားစရာမရှိတဲ့ ဘဝကို ကျေနပ်ပြီး
ပျော်နေတယ် ဆိုရင် အဲဒီသင့်အလုပ်ပဲ။ သင်ဟာ အများစုတဲ့မှာ ပါ
ပါတယ်။

တကယ်လွတ်လပ်တဲ့သူဟာ အားလုံးကို လွတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်စေ
ချင်တယ်။ ကိုယ်တော့ လွတ်လပ်တာကို လို့ချင်တယ်။ သူများ လွတ်လပ်မှာကို
တော့ မလိုလားဘူးဆိုရင် သူများ လွတ်လပ်ရင် သူကိုယ်ကျိုး
ထိခိုက်မယ်လို့ တွေးပြီး စိုးရိမ်နေတာ။ အဲဒါ မလွတ်လပ်တာပဲ။

~~~~~

ကိုယ်က သူများဆိုက လက်ပြန့်တောင်းပြီး တာရကဲတဲ့သူ မဖြစ်ချင်သလို
သူများက ကိုယ့်ဆိုက လက်ပြန့်တောင်းပြီး တာရကဲတဲ့သူ မဖြစ်ခေါ်ချင်ဘူး။
တောင်းစားတဲ့သူ မရှိတဲ့ လူအသိင်းအရိင်း ဖြစ်အောင် အားလုံး ဤစားမှ
ကောင်းတဲ့လူအသိင်းအရိင်း ဖြစ်မယ်။ တောင်းစားတဲ့သူတွေ များလာလေလေ
လူအသိင်းအရိင်းဟာ မကောင်းတော့လေလေပဲ။ အဆင့်အတန်း
နိမ့်လေလေပဲ။

~~~~~

အခုခေတ် လူများစု ဘာဖြစ်နေသလဲ သိသလား။ bored, timid,
fearful, fatigued and unmotivated.

~~~~~

တောင့်မနေနဲ့။ အခုလုပ်။ ဒီအချိန်ဟာ အချိန်ကောင်းပဲ။
အန္တဝါ ကိုစွဲ ကာတ္တား။ လုပ်သင့်တဲ့အလုပ်ကို ဒီနေ့လုပ်။

~~~~~

ကိုယ့်နိတ်ချမ်သာမှာတွက် ကိုယ့်နိတ်စာတိရိုင်း ကိုယ့်အသိဉာဏ်ရိုင်းမှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် သွားရှိဖို့ လိုပါတယ်။ ကိုယ့်အသိဉာဏ်ကို ကိုယ် သွားရှိတယ် ဆိုတာ ဘာကို ဆိုလိုတာလဲ။

~~~~~

မှားတဲ့အယူအဆ မှားတဲ့လုပ်ရပ်တစ်ခုဟာ အမြတ်တွယ်သွားရင် လွယ်လွယ်နဲ့ ဖယ်ရှားလို့ မရဘူး။

အမှားတစ်ခုဟာ ကြာသွားရင် လူများစုက အဲဒါကို အမှန်လို ထင်လာတယ်။ အဲဒါအမှားကို ဖယ်ရှားဖို့ သိပ်ခက်တယ်။ ဒါကြောင့် အမှားတစ်ခုကို မှားမှန်း မြန်မြန်သိပြီး ပယ်စိုင်ဖို့ လိုတယ်။ တစ်ဦးတစ်ယောက်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့အမှားပြစ်ပြစ် တစ်ခိုင်ငဲ့လုံးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အမှားပဲပြစ်ပြစ် အမှားကို မြန်မြန်သိပြီး ပယ်ဖို့လိုတယ်။

လူမျိုးတိုင်း လူမျိုးတိုင်း နိုင်ငံတိုင်း နိုင်ငံတိုင်းမှာ အမှားတွေရှိနေပါတယ်။ ငါတို့တော့ မှန်တယ်။ တြော့လူတွေပဲ မှားနေတာလို့ တွေးတတ်ကြတာ များတယ်။ ရှိစရာ မကောင်းသွေ့လာ။ အထူးသြားပြု့ နှစ်ပေါင်းထောင်နဲ့ ချိပြီး စွဲလာခဲ့တဲ့ ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အမှားတွေက ပယ်ရတာ ဂိုခက်တယ်။ ဘာသာတရားတိုင်းမှာ သဘာဝမကျတဲ့ အယူအဆတွေ ရှိနေပါတယ်။

~~~~~

သစ်ပင်စိုက်တဲ့အခါ မျိုးစွေကောင်းဖို့လိုတယ်ဆိုတာ သိတယ်။ ဒါကြောင့် မျိုးစွေကောင်းကောင်းကို ရှာတယ်။ မြေကောင်းဖို့လိုတယ်ဆိုတာ

သိတယ်။ ဒါကြောင့် မြေကောင်းကို ရှာတယ်။ ရေလောင်းမှို လိုတယ်ဆိုတာ သိတယ်။ ဒါကြောင့်ရေကို လုံလုံလောက်လောက် လောင်းတယ်။ မြေပြေစာ လိုတယ်ဆိုတာ သိတယ်။ ဒါကြောင့် မြေပြေစာ ဖုန်မှန်ထည့်ပေးတယ်။ လောင်းရိပ်ကို ရှင်ပေးဖို့လိုတယ်ဆိုတာ သိတယ်။ ဒါကြောင့် လောင်းရိပ်ကို ရှင်းပေးတယ်။

လူလေးတွေကို သန့်စွမ်းအောင် ဘယ်လို ပြုစုမလဲ။

~~~~~

ပါဘဝကို ပါ ပြစ်ပြစ်ချမ်းချမ်းနေတယ်။ ပြစ်ပြစ်သက်သက်နေတယ်။ ပါ ဘယ်သူကိုမှ ထွောက်လဲချက်ပေးစရာ မရှိဘူး။ ဘယ်သူကိုမှ အစီရင်ခံစရာ မရှိဘူး။ ဘယ်သူကိုမှ တာဝန် ယူမထားဘူး။ ဘာကိုမှ ကာကွယ်စရာလည်း မရှိဘူး။ ဘယ်သူကိုမှ အပြစ်တင်စရာ ရှုံးချွဲစရာမရှိဘူး။ ငါစကားကို လက်ခံအောင် ယုံအောင် မပြောဘူး။ ပြုပွဲ မရှိဘူး။ အနိုင်အရှုံး မရှိဘူး။ ငါမှာ မိတ်ဆွေတွေ ရှိတယ်။ တပည့် မရှိဘူး။

~~~~~

မိတ်ကောင်းရှိဖို့ ရှိသာဖို့ ကောင်းတာကို လုပ်ဖို့ လုပ်ငြိုးမှာ တန်းတူ အခွင့်အရေး ရှိပါတယ်။ ဆင်းရဲ့-ချမ်းသာ မရွှေးဘူး။ ခေတ်ပညာတတ်တာ မတတ်တာ မရွှေးဘူး။ အသက်ကြီးတာ ငယ်တာ မရွှေးဘူး။ ရာထူးကြီးတာ ငယ်တာ မရွှေးဘူး။ ရဟန်းလား လူလား မရွှေးဘူး။ ဒါ တန်းတူ အခွင့် အရေးဟာ အရေးဘာကြီးဆုံး တန်းတူအခွင့်အရေးဖြစ်တယ်။ ဒါ အခွင့်အရေးကို အရင် ကျင့်သုံးလိုက်ရင် ကျွန်းတဲ့ အခွင့်အရေးတွေ ဖြစ်လာမယ်။

What matters most is what sort of person you are becoming, what sort of life you are living.

အရေးအကြီးဆုံး အချက်က ကိုယ်ဘယ်လိုဖြစ်လာနေသလဲ။ ဘယ်လို ဘဝမျိုးကို နေ နေသလဲ။ အဲဒါ အရေးကြီးဆုံးဖြစ်တယ်။ ဘယ်လို အခြာနမျိုးမှာပဲ ဖြစ်ဖြစ် ရုဏ်သိက္ခာရှိတဲ့သူ ဖြစ်နေရမယ်။ လွတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်နေရမယ်။

ငါရင်ထဲက ရုဏ်သိက္ခာကို ဘယ်သူ ယူသွားလိုရမလဲ။ ငါရင်ထဲက လွတ်လပ်မှုကို ဘယ်သူ ယူသွားလိုရမလဲ။

ငါဘဝအခြာနဟာ ဘယ်လိုပဲ ဖြစ်နေ ဖြစ်နေ ပါဟာ အေးချမ်းတဲ့ သူ လွတ်လပ်တဲ့သူ ရှိသားတဲ့သူ ဖြစ်ရမယ်။

~~~~~  
သရုပ္ပဆောင်း မရှိသားသူတွေ အားလုံးထက် ရှိသားတဲ့ သူ တစ်ယောက်က လူအသိင်းအပိုင်းအတွက် ပိုပြီး အမိုးထိုက်တန်ပါတယ်။

ရှိပြီးသားသား အဖို့ကို အဖို့အတိုင်း ပြောတဲ့သူက လူအသိင်းအပိုင်း အတွက် ပိုပြီး တန်ဖို့ရှိပါတယ်။ စကားလုံးလှလှတွေ သုံးပြီး လှည့်စား နေကြတဲ့ သူတွေက ကြောက်စရာ အကောင်းဆုံး လူတွေပဲ။

~~~~~  
တရားမျှတတဲ့နည်းနဲ့ အပေးအယူလုပ်တဲ့သူတွေဟာ ရောည် ခိုင်မြတဲ့ မိတ်ဆွေတွေ လုပ်ဖော် ကိုင်ဖက်တွေ ဖြစ်ကြတယ်။

~~~~~

equal right ဆိတာ သဘာဝ တရားပါ။ လူတိုင်းယာ ညီတူညီမျှ လွှတ်လပ်ခွင့် ရှိတယ်။ လူတစ်ယောက်က နောက်လူတစ်ယောက်ကို ခိုင်ထက် ဖိုးနှင့် လုပ်ခွင့် မရှိဘူး။ လူအသိုင်းအပိုင်းထဲမှာ သူတာဝန် သူ ကျေအောင် လုပ်၊ ကိုယ့်တာဝန် ကိုယ် ကျေအောင် လုပ်ရမယ်။ ကိုယ့်အရည်အချင်း ရှိသလောက် ကိုယ့်ရည်မျန်းချက် ရှိသလောက် ကိုယ့်ဆန္ဒ ရှိသလောက် ကိုယ့်လုပ်တာကို ကိုယ် တာဝန်ယူခိုင်သလောက် လွှတ်လပ်စွာ လုပ်ခွင့်ရှိတယ်။ တဗြားလူများလည်း အဲဒီလို လွှတ်လပ်ခွင့်ရှိတယ် ဆိုတာကို လေးစားမျှခိုင်လည်း လိုတယ်။ ကိုယ့်လွှတ်လပ်ခွင့်က သူများရဲ့ လွှတ်လပ်ခွင့်ကို မပိတ်ပင်ရဘူး။ ကိုယ့်လွှတ်လပ်ခွင့်ကြောင့် သူများရဲ့ လွှတ်လပ်ခွင့် ဆုံးဖွံ့ဖြိုးရတာမျိုးကို ဘယ်သူမှ လုပ်ခွင့် မရှိဘူး။

~~~~~

ဝါကိုယ်ဝါ ဂုဏ်သိက္ခာရှိတဲ့သူတစ်ယောက် ဖြစ်အောင် နေရမယ်လို ဝါလွှတ်လပ်မှုက ပြောတယ်။ ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းတဲ့သူ ဖြစ်အောင် နေရမယ်လို ဝါလွှတ်လပ်မှုက ပြောတယ်။ စည်းကမ်းနဲ့နေရမယ်လို ဝါလွှတ်လပ်မှုက ဝါကိုပြောတယ်။

~~~~~

တကယ် အဆင့်မြင့်တဲ့ လွှတ်လပ်မှုဟာ ကိုယ်ပိုင်ညာက်နဲ့ စဉ်းစားခိုင်တဲ့ သူများပဲ ရှိတယ်။ ကိုယ်ပိုင်ညာက်ကို တန်ဖိုးမထားတဲ့သူအတွက် လွှတ်လပ်မှုဟာ သိပ်အသုံးမဝင်ပါဘူး။

~~~~~

လွှတ်လပ်တဲ့လူသာ:တွေ ဖြစ်လာရေးကို ရည်ရွယ်ပြီး စီစဉ်ထားတဲ့
ပညာရေး မဖြစ်လာသေးဘူး။ လူတွေကို ကုန်ထုတ်လုပ်မှာ အသုံး
တည့်အောင် ရည်ရွယ်တဲ့ ပညာရေးပြီး ရှိသေးတယ်။ လွှတ်လပ်တဲ့လူသာ:တွေ
ဖြစ်လာရေးကို ရည်ရွယ်တဲ့ပညာရေး ဖြစ်မှ တကယ် စစ်မှန်တဲ့ပညာရေး
ဖြစ်မယ်။ အဲဒီလို ပညာရေးမျိုး ဘယ်အချိန်မှာ ဖြစ်လာမလဲ။ အဲဒါတော့
မမျှော်မှန် နိုင်သေးဘူး။ ကိုယ့်အသိနဲ့ကိုယ် လုပ်ရင်တော့ရမယ်။ လုပ်ပေး
တာကို စောင့်ရင်တော့ စောင့်ရင်နဲ့ တစ်ဘဝ ကုန်သွားဘူးမယ်။

~~~~~  
ငါက မင့်ကို လေးစားတယ်။ မင်းက ငါ့ကို လေးစားတယ်။ အဲဒါ
တရားမျှတမူ ရှိတယ်။ ငါလေးစားတာကို လိုချင်ရင် ငါ့ကိုလည်း
လေးစားရမယ်။ အပြန်အလှန်ပဲ။

~~~~~  
ကိုယ့်အသိဉာဏ်က နားလည်နိုင်သလောက်ပဲ ကိုယ့်ဘာသာတရား
ဖြစ်တယ်။ ဘာမှမသိတဲ့သူမှာ ဘာသာတရားမှ မျှိုးဘူး။

~~~~~  
လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်ဓာတ် မရှိတဲ့သူဟာ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် လုပ်ခွင့်
ပေးလိုက်ရင် သူများကိုပဲ တွေတယ်။ သူများကိုတွေတဲ့သူမှာ လွှတ်လပ်မှုပို့သလား။
အခုလူတွေ အဝတ်အစားဝတ်တာကို အကဲခတ်ကြည့်ပါ။ ဘယ်သူတွေ
ကို တွေနေကြသလဲ။ အယူအဆ အတွေးအခေါ်ကို အကဲခတ် ကြည့်ပါ။
ဘယ်သူတွေနောက်ကို လိုက်သလဲ။

My own mind is my own shrine.

ငါရဲ့ အသိဉာဏ်ဟာ ငါရဲ့ စေတိပဲ။ ငါအသိဉာဏ်ကို ငါ အားကိုးတယ်။ ငါအသိဉာဏ်ကို ငါ ယုံကြည်တယ်။ ငါအသိဉာဏ်က ရှင်းတာကို ငါ လုပ်တယ်။ ငါအသိဉာဏ်က မှားတယ်လို့ သိနေတာကို ဘယ်သူခိုင်းခိုင်း ငါ မလုပ်ဘူး။ ငါအသိဉာဏ်ကို ငါ မတောက်ဘူး။ ငါ အသိဉာဏ်ကိုမဲ့ ငါ မယုံရရင် ဘယ်သူ့အသိဉာဏ်ကို ယုံရမှာလဲ။ ငါ မှားခိုင်သလို သူလည်း မှားခိုင်တယ်။ ငါသောနဲ့ ငါ လုပ်လို့ မှားသွားတာကို ငါ တာဝန်ယူတယ်။ ငါအမှားကို ငါ ပြင်မယ်။ ငါအမှားကို ငါ ပြင်ခိုင်တာဟာ ငါရဲ့ လွတ်လပ်မှုပဲ။ ငါ လုပ်တာ မှားသွားရင် ငါမှာပဲ တာဝန်ရှိတယ်။ သူတို့ ရှင်းသလို လုပ်တာပဆိုပြီး၊ တာဝန်ရွှေ့တဲ့ အလုပ်ကို မလုပ်ဘူး။ ကိုယ့်အမှားကို ကိုယ် တာဝန်မယူတာ သဇ္ဈာမရှိတဲ့ သူတွေရဲ့ လုပ်ရပ်ပဲ။

~~~~~

လွတ်လပ်မှုမရှိပဲ မိတ်ဆွေကောင်းဖြစ်တာ မရှိခိုင်ဘူး။ မိတ်ဆွေဆိုတဲ့ ဆက်ဆံရေးဟာ လွတ်လပ်တဲ့လေကို (လွတ်လပ်တဲ့အခြေအနေကို) ချုပ်မြတ်နိုးတယ်။ ကျဉ်းမြောင်း ကျပ်တည်းတဲ့ နေရာမှာ ခြိမ်းလှောင်ထားတာကို လက်မခံဘူး။

ကိုယ်က ချုပ်ချယ်ထားတာကို ခံနေရတဲ့သူဟာ ကိုယ့်မိတ်ဆွေ မဖြစ် ခိုင်ဘူး။ သူဟာ ငါမိတ်ဆွေလို့ ပြောချင်ရင် သူနဲ့ငါနဲ့ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် မချုပ်ချယ်ဘူး လို့ ပြောခိုင်ရမယ်။

များသောအားဖြင့် ဆက်ဆံရေးတွေမှာ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် အနိုင်ယူထားကြတယ်။ ပြီးတော့ အဲဒါကို မိတ်ဆွေလို့ ယူဆတယ်။ ချိတ်လို့

ယူဆတယ်။ များနေတယ်။ ကိုယ်က ပြီလျောင်ထားတာကို စံနေရတဲ့ သူဟာ ကိုယ့်မိတ်ဆွဲ ဘယ်ဖြစ်နိုင်မလဲ။ သံယောဉ်တော့ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

အဆင့်မြင့်တာ၊ ခမ်းမားတာ၊ စိတ်ကို အားရခေတာ၊ ကြီးမြတ်တာ တွေဟာ လွှတ်လပ်စွာ ကြိုးစားပြီးလပ်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဖန်တီးမှုပဲ ဖြစ်တယ်။ လုပ်ရတဲ့ အခြေအနေဟာလည်း လွှတ်လပ်ရမယ်။ လပ်တဲ့ သူရဲ့ စိတ်ကလည်း လွှတ်လပ်နေရမယ်။ ဒါမှ တကယ် အဆင့်မြင့်တာကို အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်မယ်။

လွှတ်လပ်မှုဆိုတာ ကိုယ်ရဲ့ အသိဉာဏ် စိတ်ဓတ် ရင့်ကျက်မှု အရည် အချင်းတွေ တို့လာအောင် ကိုယ်ကိုယ်တိုင် လုပ်နိုင်စွမ်းကို ခေါ်တယ်။ ကိုယ်ကိုယ်ကို ကိုယ် ပုံဖော်စွမ်းကိုခေါ်တယ်။

ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် တာဝန်ယူနိုင်သလောက် ကိုယ်လုပ်တာတွေကို ကိုယ် တာဝန်ယူနိုင်သလောက်ပဲ ကိုယ့်မှာ လွှတ်လပ်မျှရှိမယ်။ တာဝန်ယူတာနဲ့ လွှတ်လပ်တာဟာ တိုင်ရှိက် အချို့ကျေတယ်။ လွှတ်လပ်မှုဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် တာဝန်ယူနိုင်တာထက် ပိုစွဲဖြီး မဖြစ်နိုင်ဘူး။ မပိုနိုင်ဘူး။ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ် တာဝန်ယူနိုင်တဲ့ သူ များလေ ကိုယ်လုပ်တာ အများအမျိန်တွေကို တာဝန်ယူနိုင်တဲ့ သူ များလေ အားလုံး ကိုယ်စီကိုယ်စီ လွှတ်လပ်မှု များလေ

ဖြစ်မယ်။ အားလုံးခဲ့သာဝဟာလည်း ပြိုပြီး ကျေနှင် အာရဓရာ ကောင်မယ်။

လွှတ်လပ်မှုနဲ့ တရားမျှတဲ့မှ ဒီနှစ်ခုထဲက တစ်ခုကို ရွှေးပါ ဆိုရင် တရားမျှတဲ့မှုကို ရွှေးမယ်။ တရားမျှတဲ့မှု မရှိရင် လွှတ်လပ်မှု မရှိနိုင်ဘူး။

တကယ် မလွှတ်လပ်ပဲနဲ့ လွှတ်လပ်တယ်လို့ မှားယွင်းစွာယုံကြည်နေတဲ့ သူလောက် မျှော်လင့်ချက်မရှိတဲ့ ကျွန်းဘဝ ရောက်နေတဲ့သူ မရှိတော့ဘူး။ မလွှတ်လပ်တာကို မလွှတ်လပ်ဘူးလို့ သိတဲ့သူဟာ တစ်ချိန်မှာ လွှတ်လပ်လာမယ်။ မလွှတ်လပ်ပဲနဲ့ လွှတ်လပ်တယ်လို့ ယုံကြည်နေတဲ့သူဟာ ဘယ်တော့မှ တကယ်စစ်မှန်တဲ့လွှတ်လပ်မှုကို မရှိနိုင်တော့ဘူး။

လူတွေရဲ့ မျှော်လင့်ချက်တွေဟာ သူတို့ရဲ့ စိတ်ဓာတ်နဲ့ အသိဉာဏ် အဆင့်အတန်းကိုလိုက်ပြီး ဖြစ်လာတယ်။ စိတ်ဓာတ်မြင့်မားလာလေ အသိဉာဏ်မြင့်မားလာလေ မျှော်လင့်ချက် မြင့်မားလာလေပဲ။ ဒါကြောင့် လူတစ်ယောက်ခဲ့မျှော်လင့်ချက်တွေကို ကြည့်ရင် သူဘယ်လောက်စိတ်ဓာတ် အဆင့်အတန်း မြင့်တယ် ဆိုတာ သိရှိနိုင်တယ်။

သူ ဘာတွေကို ကြောက်တယ်ဆိုတာ ကြည့်ရင်လည်း သူအသိဉာဏ်ကို ဖြန့်လွှုပါတယ်။

လွှတ်လပ်တဲ့နိတ်နဲ့ လွှပ်တဲ့အခါမျှမှ ငါဟာလူသားလို့ ခံစားရတယ်။ ဒါကြောင့် လွှတ်လပ်မှုနဲ့ လူသားဟာ ထပ်တူ ဖြစ်တယ်။ လွှတ်လပ်တဲ့ နိတ်မရှိရင် လူသားအာဆင့်ကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ မရောက်သေးဘူး။ ငါသည် လွှတ်လပ်မှု။ လွှတ်လပ်မှုသည် ငါ။

~~~~~

လူဂုဏ်သိက္ခာပာ လွှတ်လပ်မှုမှာ အခြေခံတယ်။ လွှတ်လပ်မှုဟာ လူဂုဏ်သိက္ခာမှာ အခြေခံတယ်။ တစ်ခုနဲ့ တစ်ခု အပြန်အလှန်ပါ။ နှစ်ခုလုံးဟာ တွဲပြီးဖြစ်တယ်။ တစ်ခုမရှိရင် နောက်တစ်ခု မရှိနိုင်ဘူး။

~~~~~

စက်ရုပ်လူသား စောစာင်တွေနဲ့ လူသားစစ်စစ်နဲ့ ဘာက္ခာသလဲ။ Computer ကွန်ပြုတာနဲ့ လူသားနဲ့ ဘာက္ခာသလဲ။

~~~~~

မလုပ်ချင်တာကို အတင်းအကျပ်ဆိုင်းလို့ လုပ်ရတဲ့သူဟာ သူကို အနိုင်ကျင့်ပြီး ခိုင်းတဲ့သူကိုလည်း မကျေနှင်းဘူး။ သူရင်ထဲမှာ မုန်းတိုးမှု စာကြည်းမှု မကျေနှင်းမှု ဖြစ်တယ်။ သူကိုယ်သူလည်း မကျေနှင်းဘူး။ ဘာဖြစ်လိုလဲဆိုတော့ သူ မလုပ်ချင်တာကို မလုပ်ပနေဖို့ ငြင်းဆန်စိုင်တဲ့ သတိ သူမှာ မရှိလို့။

~~~~~

လွတ်လပ်သောခို

၃၅၁

လွတ်လပ်မှုဟာ တရားမျှတူမှုရဲ အပွင့်အသီးဖြစ်တယ်။ လွတ်လပ်မှုဟာ
ကြင်နာမှုရဲ မွေးရနိုဖြစ်တယ်။ လွတ်လပ်မှုဟာ တိုးတက်မှု မေတ္တာတရား
ကြည်လင်ချင်လန်မှုတို့ရဲ မျိုးရေး၊ မြေ၊ လေ၊ အလင်းရောင်၊ နှင်းရည်၊
မိုးရေး ဖြစ်တယ်။

~~~~~

တကယ် အဆင့်အတန်းမြင့်တဲ့သူဟာ ကိုယ်ချင်းစာတတ်တယ်။
တစ်ကိုယ်ကောင်း မဆန်ဘူး။

~~~~~

I worship Liberty.

လွတ်လပ်မှုကို ကြိုကွာဟုပါ၏။

~~~~~

ညာတော်ရှိတဲ့သူ၊ စိတ်ကောင်းရှိတဲ့သူဟာ နိုင်ငံတိုင်းက ကောင်းတာနဲ့
မှန်တာကို သူရဲ မေတ္တာရင်ခွင့်ထဲမှာ ထွေးပိုက်ထားတယ်။

~~~~~

Education is the enemy of superstition.

ပညာရေးဟာ အယူသည်မှုရဲ ရှိသူ ဖြစ်တယ်။ အယူသည်မှုဟာ
ပညာရေးကို ရှိသူလို့ သဘောထားတယ်။ အယူသည်းတဲ့သူတွေဟာ
ပညာရေးကို အားမပေးဘူး။ ပညာတတ်ရင် မယုံသင့်တာတွေကို ယုံမှာ

မဟုတ်တော့ဘူး။ ပညာရေးဟာ အလင်းရောင်း အယူသည်မှုဟာ အမောင်။ အမောင်ဟာ အလင်းရောင်ကို ကြောက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ အလင်းရောင်ကတော့ အမောင်ကို မကြောက်ဘူး။

ပညာတတ်လို့ခေါ်နေတဲ့ဘူးတွေက မယုံသင့်တာတွေကိုယုံ့နေတာဟာ တကယ်ပညာတတ် မဟုတ်လို့ပေါ့။

~~~~~

အသိဉာဏ် ကင်မဲ့တာဟာ အဆိုးဆုံး ကျွန်ုံအဖြစ်ပဲ။ လွှတ်လပ်မှုဟာ အသိဉာဏ်ရဲ့ သားကောင်း သမီးကောင်း ဖြစ်တယ်။

~~~~~

First, say to yourself what you would be; then do what you have to do.

—Epictetus

ဘယ်လိုလူ ဖြစ်ချင်သလဲဆိုတာကို အရင်ဆုံး ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလို့ မရတဲ့ အခြေအနေတွေလည်း ရှိတယ်။ ပြုပြင်လိုရတဲ့ အခြေအနေတွေကို ရုသလောက် အကောင်းဆုံး ဖြစ်အောင် ပြုပြင်ပြီးတော့ ပြုပြင်လို့ မရသေးတာကို စိတ်ဆင်းရဲ့မဆုံးပဲ နေနိုင်တဲ့ဘူး စိတ်အော်ချမ်းတဲ့

~~~~~

ကိုယ်က ပြုပြင်ပြောင်းလဲလို့ရတဲ့ အခြေအနေတွေ ရှိတယ်။ ကိုယ်က ပြုပြင်ပြောင်းလဲလို့ မရတဲ့ အခြေအနေတွေလည်း ရှိတယ်။ ပြုပြင်လိုရတဲ့ အခြေအနေတွေကို ရုသလောက် အကောင်းဆုံး ဖြစ်အောင် ပြုပြင်ပြီးတော့ ပြုပြင်လို့ မရသေးတာကို စိတ်ဆင်းရဲ့မဆုံးပဲ နေနိုင်တဲ့ဘူး စိတ်အော်ချမ်းတဲ့

သူ လွှတ်လပ်တဲ့သူ ဖြစ်မယ်။

ဘယ်ကဝပြီး ပြပြင်မလဲ။ အဲဒီအစကို သိဖို့ အရေးအကြီးဆုံးပဲ။ ကိုယ့်စိတ်ထားကိုကိုယ် အရှင်ဆုံး ပြပြင်ရမယ်။ “စိတ်ထားကောင်းမို့ ပထမဗဲ့”

ကိုယ့်စိတ်ထားကို မပြပြင်ပဲ သူများစိတ်ထားကို လိုက်ပြီး ပြပြင်နေတဲ့ သူတွေ များတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် မပြပြင်ပဲ သူများကို ပြပြင်ဖို့ ကြိုးတားတဲ့သူဟာ ကြာလေ စိတ်ပင်ပန်းလေ ဒေါသကြီးလေ ဖြစ်လာမယ်။ ကောင်းစေချင်လို့ပြောတာ ဆိုပြီး ဒေါသကြီးကြီးနဲ့ ပြောလိမ့်မယ်။

~~~~~

Reason is a better guide than fear.

အကျိုးအကြာင်း ဆင်ခြင်နိုင်တဲ့ ဉာဏ်က ကြာက်တတ်တဲ့စိတ်ထက် ပုံပြီးကောင်းတဲ့ လမ်းပြ ဖြစ်ပါတယ်။

ကြာက်အောင်လုပ်ထားရင် လမ်းများကို မသွားဘူးလို့ ထင်ပြီး ကလေးတွေကို နည်းအမျိုးမျိုးနဲ့ ကြာက်အောင် လုပ်ထားကြတယ်။ အများအမျိုးကို ကိုယ့်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ ခွဲခြားစိုင်မှ လမ်းမှန်ကို ခွေးပြီး သွားစိုင်မယ်။ လမ်းမများစေချင်ရင် ဉာဏ်ရှိအောင် လမ်းဖွင့်ပေးပါ။

~~~~~

ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် အားကိုးခြင်းဟာ စစ်မှန်တဲ့လွှတ်လပ်မှုကို သွားတဲ့ တစ်ကြာင်းတည်းသော လမ်းစဉ် ဖြစ်တယ်။ သူတစ်ပါးပေါ်မှာ ဖို့ခို့မှုမရှိ ကိုယ့်စိတ်ကူးနဲ့ ကိုယ့်ဘဝကိုကိုယ် နေသွားစိုင်တာဟာ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုတဲ့သွားရဲ့

အဆုံးစွန်ဖြစ်တဲ့ ဆူလာသိပဲ။ အတ္ထာဟိ အတ္ထနာ နာထော်။

ကလေးတွေကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ရှုချေတာ ဝေဖန်တာဟာ intellectually abuse လုပ်တာပဲ။ ဒုတိန္ဒြိုက်မှ နိပ်စက်တာ မဟုတ်ဘူး။ စကားနဲ့ နိပ်စက်တာက အသိဉာဏ်ကို ဖျက်ဆီးလိုက်သလို ဖြစ်တယ်။

အတွေးအမြင်တွေ အယူအဆတွေကို သတ်လိုက်တဲ့ အခါမှာ ဖီးဆင်းမှုမရှိတဲ့ ရေပူတ်အိုင်လို လူအသိုင်းအရိုင်းနဲ့ ဟောင်းစွမ်း ဆွေးမြှောနေတဲ့ လူအသိုင်းအရိုင်းကိုပဲ ရတော့မယ်။

ကာတွန်းတစ်ခု ဖတ်လိုက်ရတယ်။ အဲဒီ ကာတွန်းမှာ လူတစ်ယောက်က တယ်လိုပုံး ပြောနေတယ်။ သူ့ပြောနေတာကိုပဲ ကာတွန်းမှာ ပေါ်ပြထားတယ်။ သူ့ပြောနေတာက “ဟုတ်ကဲ့...။ ဟုတ်ကဲ့... ဟုတ်ကဲ့...။ ဟုတ်ကဲ့... ဟုတ်ကဲ့...” ဟို... တစ်ပက်ကလူ ကြားချင်တာ အဲဒီပဲလို ထင်တယ် ... နော်။

သူများနဲ့မတူအောင် တွေးတတ်တဲ့ သူများသာ အတွေးအခေါ် လွှတ်လပ်မှုရှိတယ်။

တရားမျှတမူဆိတာ လူတိုင်းရတိက်တဲ့အရာ ဖြစ်တယ်။ ငါ တောင်း
ဆိတာ တရားမျှတမူပါပဲ။

~~~~~  
အကိုးအကားတွေ သိပ်များလွန်းနေရင် ကိုယ့်ဉာဏ်ကို ကိုယ်  
သုံးတာ နည်းသွားတယ်။

~~~~~  
လွှတ်လပ်မှုဟာ ပြုလုပ်ထားတဲ့အရာမဟုတ်ဘူး။ ပင်ကို သူသာဝေ
အတိုင်းရှိတဲ့အရာ ဖြစ်တယ်။ အကြောင်းတရားတိုက ပြုပြင်ပေးလို့ ဖြစ်လာတဲ့
အရာ မဟုတ်ဘူး။ အဆင့်အမြင့်ဆုံးလွှတ်လပ်မှုဟာ သမီးရတရားတို့၏
နယ်ကနေ လွှတ်နေတယ်။ တြေားအရာ တစ်စုံတစ်ခုကို အခြေခံပြီး ဖြစ်လာတဲ့
အရာ မဟုတ်ဘူး။ လွှတ်လပ်မှုကို ဘယ်အရာနဲ့မှ နှိုင်းယှဉ်လို့မရဘူး။
လွှတ်လပ်မှုဟာ ဘာနဲ့မှ မတူဘူး။

လွှတ်လပ်မှုကို ကိုယ်ကျိုးအတွက် အသုံးချလို့မရဘူး။ ကိုယ်ကျိုး
ဆိတာကို တွေးလိုက်တာနဲ့ လွှတ်လပ်မှု မရှိတော့ဘူး။ လွှတ်လပ်မှုအစဉ်ဟာ
ငါနဲ့ ငါလွှတ်လပ်မှုဆိပ်ပြီး နှစ်ခု ခွဲလို့ မရဘူး။ လွှတ်လပ်မှု အစဉ်ရှိတဲ့အခါ
ငါ မရှိတော့ဘူး။

အကောင်းဆုံးအရာတွေဟာ လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်က ဖန်တီးပေးတာတွေ
ဖြစ်တယ်။ လွှတ်လပ်တဲ့ စိတ်မရှိရင် ဘယ်ဟာမှ အကောင်းဆုံးမဖြစ်စိုင်ဘူး။
လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်မရှိရင် ပညာရေးဟာ အကောင်းဆုံး ပညာရေး မဖြစ်စိုင်ဘူး။
လွှတ်လပ်တဲ့စိတ်မရှိရင် မေတ္တာဟာ အကောင်းဆုံး မေတ္တာမဖြစ်စိုင်ဘူး။

လွှတ်လပ်တဲ့မြို့ရင် ဒါနဟာ အကောင်းဆုံးဒါန မဖြစ်နိုင်ဘူး။ သိလဟာ အကောင်းဆုံးသီလ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

လွှတ်လပ်တဲ့ ပညာရေး။ လွှတ်လပ်တဲ့ မေတ္တာ။ လွှတ်လပ်တဲ့ဒါန၊ လွှတ်လပ်တဲ့သီလ ဆိတာကို သိမှ လွှတ်လပ်တဲ့ ဘာသာရေးဆိတာကို သိမယ်။ လူကို လွှတ်လပ်မှုပို့စွဲ အထောက်အကူးပေးနိုင်တဲ့ ပညာရေးဟာ၊ လွှတ်လပ်တဲ့ပညာရေး ဖြစ်တယ်။ လူကို အသုံးချေလိုရရှိလောက် ရည်ရွယ်ပြီး၊ သင်တန်းပေးတာ လွှတ်လပ်တဲ့ ပညာရေးမဟုတ်ဘူး။ အခုအချိန်မှာတော့ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုပြီး လွှတ်လပ်တဲ့ ပညာရေးကို ရအောင်ယူနိုင်တဲ့သူမှ လွှတ်လပ်တဲ့သူဖြစ်နိုင်မယ်။

လောက် စည်းစိမ်းရွာ ရာထူးတို့ဖို့ ရည်ရွယ်ပြီး လုပ်နေတဲ့ ဘာသာရေးဟာ ဘာသာရေးအစစ် မဟုတ်ဘူး။ လွှတ်လပ်တဲ့ ဘာသာရေး မဟုတ်ဘူး။ လွှတ်လပ်မှုကလွှဲလို တဗြားတစ်ခုခုကို လိုချင်လို လုပ်တဲ့ ဘာသာရေးဟာ လွှတ်လပ်တဲ့ ဘာသာရေး မဟုတ်ဘူး။

တရားအားထုတ်တဲ့အခါ လွှတ်လပ်မှုကလွှဲလို တဗြား တစ်ခုခုကို လိုချင်လို အားထုတ်ရင် လမ်းမှားနေပြီး။ လွှတ်လပ်မှုကလွှဲလို တဗြား ဘာကိုမှ မလိုချင်တော့ဘူးဆိုရင် တရားအားထုတ်တာ လမ်းပြောင့်မယ်။

~~~~~

စကျင်ကျောက်တွေနဲ့ဆောက်ထားတဲ့ ပြုဖွေးတောက်ပ လှပတဲ့ အဆောက်အအုံကြီး။ တံခါးကြီးတွေကို ရွှေချေထားတယ်။ တိုင်ကြီးတွေကို ရွှေချေကျောက်စိထားတယ်။ တံခါးပေါင်ကြီးတွေကို ရွှေချေကျောက်စိ ထားတယ်။

တံတိုင်းမြို့ေးတွေကို လွှပ-ခန်းနား-ထူထဲ-ခိုင်ခန့်အောင် လုပ်ထား
တယ်။ အဘောင့်တွေက ပြောင်လက်နေတဲ့ သေနှုတ်တွေကို ကိုယ်ပြီး ဘောင့်နေ
ကြတယ်။

စားစရာတွေက ဟင်းကောင်းမျိုးစုံ သစ်သီးမျိုးစုံ မျှော်မျိုးစုံတယ်။
သောက်စရာတွေက ဖျော်ရည်မျိုးစုံ ယမကာမျိုးစုံတယ်။ တူရိယာမျိုးစုံနဲ့
တီးမှုတ်ဖျော်ဖြေမယ့်သူတွေ အကမျိုးစုံနဲ့ ကပြုဖျော်ဖြေမယ့်သူတွေ ရှိတယ်။
ခိုင်းသွေ့ လုပ်ပေးမယ့်သူတွေ ရှိတယ်။ မရှိတာ တစ်ခုပဲရှိတယ်။ လွှတ်လပ်မှု
အဲဒီနေရာမှာ နော့မှာလား။ မနော့ဘူး။ အဲဒီနေရာဟာ လွှပခန်းနားတဲ့
အဆင့်မြင့် ကြယ်ငါးပွင့် ဟောတယ်ကြိုးနဲ့တူတဲ့ ထောင်ကြိုးပါ။ ဒါပေမဲ့
အဲဒီထဲမှာနေတဲ့သူတွေကတော့ ထောင်ကြိုးထဲမှာ နေတယ်လို့ မသိကြဘူး။

လွှတ်လပ်မှုဆိုတာ အင်မတန် သိမ်မွေ့တဲ့အရာဖြစ်တယ်။ ပြုလိုအရဘူး။
စိတ်ထဲမှာ ခံစားလိုပါ ရတယ်။ လွှတ်လပ်မှုမရှိတာကို လွှတ်လပ်မှု မရှိဘူးလို့
သိမြို့တောင် တော်တော်ခက်ပါတယ်။ လွှတ်လပ်မှု မရှိတာကို လွှတ်လပ်မှု
မရှိဘူးလို့ သိတဲ့သူဟာ ဉာဏ်ရည် တော်တော်မြင့်တဲ့သူပဲ။ လွှတ်လပ်မှုကို
တကယ် ခံစားရပြီးဆိုရင် လွှတ်လပ်မှုကို ဘာနဲ့မှ မလဲနိုင်တော့ဘူး။
လွှတ်လပ်မှု မရှိရင် ဘဝ မရှိတော့ဘူး လို့တောင် ပြောချင်တယ်။

လွှတ်လပ်မှုကို ဘာနဲ့မှ မလဲနိုင်ဘူးလို့ ဆိုနိုင်တဲ့သူဟာ စိတ်စာတ်
အင်ဘား တော်တော်ကြိုးတဲ့သူ လွှည့်စားလို့ မရတဲ့သူ ဖြစ်တယ်။

အာရုံတွေ ဂုဏ်ပကာသနတွေက အမျိုးမျိုး လွှည့်စား ဖမ်းစား
ထားတယ်။ အဲဒီအာရုံတွေ ဂုဏ်ပကာသနတွေရဲ့ လွှည့်စားမှုတဲ့မှာ ထောင်ကျ
နေတဲ့သူတွေဟာ လွှပတဲ့ ထောင်ထဲမှာ နေရတာကို ပျော်နေကြတယ်။

~~~~~

သူ့ဂိုလ်ကိုဘူး မေ့ထားလို့ရတဲ့ ဆရာတော် တစ်ပါးပြီဖော်ယ်။ သူ့ဂိုလ်ကို
သူ မေ့ထားပြီကြီးစားလို့ မေ့လို့ရဘွားတာ မဟုတ်ဘူး။ အစကတည်းက
သူမိတ်မှာ ဘယ်သူနဲ့မှ နှင့်ယူပြီး ပါက သာတယ် သူက သာတယ်လို့
တွေးလေ့မရှိဘူး။ သူ့ဂိုလ်ကိုဘူး ဘယ်သူနဲ့မှ နှင့်ပြီး ပြောလေ့မရှိဘူး။
အသက်အချေယ်မရွေး အဆင့်အတန်မရွေး ဘွဲ့ ရှာထူး၊ ရှုံး၊ အဆင့်အတန်း
မခွဲခြားပဲ အားလုံးကို ဂရာတစိုက် ချစ်ချစ်ခင်ခင် ဆက်ဆံတယ်။

သူတတ်ကြောင်းကို ဘယ်တော့မှ မပြောဘူး။

အထက်ကလည်းမနေဘူး။ အောက်ကလည်း မနေဘူး။ သူမိတ်ထဲမှာ
အထက်အောက်ဆိတာ မရှိဘူး။

သူဟာ လူတိုင်းရဲ့ ကောင်းကွက်ကို မြင်တယ်။ သူမိတ်ထားဟာ
အင်မတန် ရှိုးသားပြုစင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူရှိုးသားပြုစင်တယ်လို့ သူ
ဘယ်တော့မှ မပြောဘူး။ တွေးတောင် တွေးမိတယ်လို့ မထင်ဘူး။
သူရှိုးသားပြုစင်တယ်လို့ သူ တွေးနေရင် တကယ် ရှိုးသားပြုစင်တာ
ဖြစ်နိုင်တော့မလား။

~~~~~

များများမှတ်မိတဲ့သူကို ဉာဏ်ကောင်းတယ်လို့ ပြောကြတယ်။
မှတ်ဉာဏ်နဲ့ အကြောင်းအကျိုး သဘာဝကျအောင် စဉ်းစားတွေးခေါ် နိုင်တဲ့
ဉာဏ်နှစ်မျိုးရှိတယ်။ အခြေတ် စာသင်တာဟာ မှတ်ဉာဏ်ကို ရှိုးစား
ပေးထားတယ်။ အကြောင်းအကျိုး သဘာဝကျအောင် စဉ်းစားတွေးခေါ်နိုင်တဲ့
ဉာဏ်ကို နောက်မှာထားတယ်။ ဒါကြောင့် စဉ်းစားတွေးခေါ်နိုင်တဲ့သူ
နည်းသွားတယ်။ တွေးခေါ် တတ်အောင် ထောက်ယောကတည်းက သင့်မှရတယ်။

ကြိုမှုသင်လို မရဘူး။ အာကာစာ၊ လေ့ကျင့်သလိုပဲ။ စဉ်းစာတွေးခေါ်တတ်တဲ့ သူတွေများမှ လူအသိင်းအရိုင်းဟာ တိုးတက်လာမယ်။ မှတ်ထားတာတွေဟာ မေ့သွားမှာပါ။ များများမှတ်ထားရရင် ကြာရင် ပင်ပန်းလာတယ်။ မှတ်စရာတွေက များစွာန်းလာရင် တတ်နိုင်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။

~~~~~

ကိုယ်ကျင့်တရားဟာ လွှတ်လပ်မှာ အခြေခံတယ်။ လွှတ်လပ်မှာ မရှိရင် ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းတဲ့ဘူး မဖြစ်နိုင်ဘူး။

အကြပ်ကိုင်တဲ့နည်းနဲ့ လူတစ်ယောက်ကို တကယ်လူကောင်သူကောင်း ဖြစ်အောင် လုပ်လို မရဘူး။ ကောင်းတဲ့အလုပ်ကို 'မလုပ်မနေရဲ မလုပ်ရင် အပြစ်ဒဏ်ပေါ်တာ ခံရမယ်' ဆိုပြီး ကြာက်အောင် ခြိမ်းပြောက် ထားလို ပြောသလို လုပ်တဲ့ဘူးဟာ ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းတဲ့ဘူးလို မဆိုနိုင်ဘူး။ ကိုယ့်မိတ်နဲ့ကိုယ့်ကိုယ် ကိုယ့်ဆန္ဒနဲ့ကိုယ် ကောင်းတာကို လုပ်မှ ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းတဲ့ဘူးလို ခေါ်နိုင်တယ်။

အကောင်းနဲ့ အဆိုး ဖြစ်ခဲထဲက လွှတ်လွတ် လပ်လပ် ကြိုက်တာကို ခြော့နိုင်တဲ့ဘူးက ဆိုးတာကို လုပ်ခွင့် ရှိပါလျက်နဲ့ ကောင်းတာကို လုပ်မှသာ ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းတဲ့ဘူး ဖြစ်တယ်။ မကောင်းတာကို လုပ်ချင်စိတ် မရှိလို မလုပ်တာကို ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းတယ် လို ဆိုနိုင်တယ်။

~~~~~

လူတော်လူကောင်းဖြစ်ဖို့လွတ်လပ်မှုရှိရမယ်

ဒီနေ့ပြောချင်တဲ့ အကြောင်းအရာက ဘုန်းကြီးရဲ့ Declaration of Independence ထို ဆိုပါတော့။ လွတ်လပ်ရေး ကြေညာချက်ပဲ။

ပြောစရာ ပြစ်လာတဲ့ အကြောင်းက...။ ဒကာကြီးတစ်ယောက် ဘုန်းကြီးဆိုကို လာတယ်။ သူက ဘုန်းကြီးကို ဒီစာအုပ် လာလှုတယ်။ ဒီဒကာကြီးက နိုင်ငံခြားတော်သို့လ်က အွဲတွေ ရထားတဲ့သူ ပြစ်တယ်။ မြန်မာပြည်မှာ ရာထူးကြီးကြီး တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့တယ်။ ပြီးတော့ နိုင်ငံခြားမှာလည်း တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့တယ်။ အခုတော့ အပြိုမ်းစား ယူလိုက်ပြီ။ သူက စိတ်ထားလည်း ကောင်းတယ်။ အသိညာက်လည်း ရှင်ကျက်တယ်။ ခေါင်းအောအော စိတ်အောအောနဲ့ ပြောတတ်တယ်။ လုပ်တတ်တယ်။ သူက ဘုန်းကြီးကို ဒီစာအုပ်ကို လာလှုသွားတယ်။

စာအုပ်စာမယ်က As The Future Catches You

အနာဂတ်က သင့်ကို အမိမစ်တဲ့အပါ တဲ့။ သိပိုပညာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ထိုစွင်မှုတွေကြောင့် လူတွေရဲ့ဘဝ်၊ အလုပ်အကိုင်နဲ့ ကျန်းမာရေး အခြေအနေတွေ ဘယ်လို ပြောင်းသွားမယ် ဆိုတာကို ရေးထားတဲ့ စာအုပ်ပါ။

ဒီစာအုပ်ကို ဖတ်ပြီးတော့ ဘုန်းကြီး အများကြီး စဉ်းစားတယ်။ ဒီစာအုပ်မှာ ရောက်ထပ် နာမယ်တစ်မျိုး ရှိတယ်။

How genomics and other forces are changing your Life, Work and Health

genomics ဆိတာ ကြားပူးမယ်ထင်တယ်။ gene ကို အပြောစတဲ့ စကားလုံးပဲ။ gene ဆိတာ မျိုးကြိုးမြို့မြို့မြို့။ လူမှာ gene (ပြုခဲ့ခဲ့) ချိုတယ်။ အခု အသီးအနှစ်တွေကို မျိုးကြိုးမြို့မြို့ပေညာနည်းနဲ့ ပြပိုင်လို့ရတယ် ဆိတာ ကြားပူးတယ် နော်။ အကိုလိုပို့ genetically modified crop လို့ ခေါ်တယ်။ သိပ်မချိုတာကို ချိုအောင်လုပ်လို့ ရတယ်။ မျိုးကြိုးမြို့မြို့နည်းပညာနဲ့ ပြင်ထားတဲ့ ပြောင်းပူးတွေ ရှိတယ်။ ပိုချိုတယ်။ ခရမ်းချဉ်သီးတွေ ရှိတယ်။ အခွန်ပိုတူတယ်။ တာရှည်ထားလို့ ရတယ်။

အဲဒီလိုပဲ ကင်ဆာရောဂါတချိုဟာ မျိုးကြိုးမြို့မြို့ကြောင့် ဖြစ်တယ်။ ကင်ဆာဖြစ်နိုင်တဲ့ gene ပါနေရင် အဲဒီ ကင်ဆာဖြစ်နိုင်တဲ့ မျိုးကြိုးမြို့မြို့ကို ပြင်လို့ရရင် ကင်ဆာ မဖြစ်တော့ဘူး။ အဲဒီလို့ နည်းတွေ တွေထားပြီး... နော်။

နောက် clone လုပ်တာ ကြားပူးတယ်နော်။ သိုးလေးတစ်ကောင်ခဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ထဲက (cell) ကလပ်စည်းကို ယူပြီးတော့ နောက် သိုးတစ်ကောင် ပြစ်အောင် လုပ်တယ်။ ထပ်တူ အာမှာလို့ သဘောမျိုး ဖြစ်တယ်။ Dolly Sheep ဆိတာ ကြားပူးတယ်နော်။

အခုခေတ် သိပ္ပံ့ပညာဟာ မယုံနိုင်လောက်အောင် အံသြစ်ရာ ကောင်းတယ်။ မျိုးကြိုးမြို့မြို့ပညာဟာ နောင်တစ်ခေတ်များ အတွန်ကားဆုံးပညာ ဖြစ်လာမယ်။ အဲဒီ ဘာသာရေးနဲ့ ဘယ်လို့ မြင်မလဲ၊ ဘယ်လို့ ယူဆမလဲ။

အဲဒီ ဒကာကြိုးက အဲဒီခံတွေ ဆွေးနွေးချင်လို့ ဘုန်းကြိုးခါးကို လာတာ။ သူနဲ့ တော်တော်ကြာကြာ ဆွေးနွေးရပါတယ်။ အသေးစိပ်တော့ အကုန်လုံး

ပြောဖို့ရာ အချိန်မပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူ ပြောတဲ့အထဲမှာ ဘုန်းပြီးအနေနဲ့ သူကို အများဆုံး ပြန်ဆွေးနွေးလိုက်တဲ့ အချက် တစ်ချက်ရှိတယ်။

သူက ဘယ်လို ပြောသလဲဆိုတော့ လူတွေရဲ့ မျိုးပို့မီ၏ gene ကို ပြင်ပေးလိုရရင် လောဘက်းတဲ့လူ၊ ဒေါသက်းတဲ့လူ၊ မောဟက်းတဲ့လူ၊ မာနက်းတဲ့လူ၊ ဇူသသာ မစွဲရိုယက်းတဲ့လူ ပြစ်သွားနိုင်တယ်တဲ့။ genetically modified man မျိုးပို့မီနေနည်းပညာနဲ့ ပြပြင်ထားတဲ့လူသား ပြစ်နိုင်တယ် တဲ့။ သူက အဲဒီလို ပြောတာ။ ပြစ်နိုင်တယ်၊ မပြစ်နိုင်ဘူး ဆိုတာကိုတော့ တစ်ကဏ္ဍထားပေါ့။ အခုအချိန်ထိတော့ မပြစ်သေးဘူး။

အကယ်၍ ပြစ်နိုင်တယ် ဆိုရင် ဘယ်လို ယူဆမလဲ။

ဥပမာ ဆိုပါတော့ အခု စိတ်မပြုစ်တဲ့သူကို စိတ်ပြုစ်ဆေး ကျွေးလိုက်ရင် စိတ်ပြုစ်သွားတယ် နော်။ ပြီးတော့ စိတ်ရောဂါရိရှိလို ကြမ်းနေတဲ့လူ၊ ထိန်းလို့မရအောင် ကြမ်းနေတဲ့လူ၊ ထူးကိုရွှေ့ ပျက်ဆီးနေတဲ့လူကို ဆောတစ်လုံး ထိုးလိုက်မယ် ဆိုရင် သူ ပြစ်သွားတယ်။ လုပ်ဆီးတစ်ယောက်ကို လူကောင်း ပြစ်အောင် လုပ်လိုက်တာပေါ့။ ရှေ့တွန်းက သိပ်ကြမ်းနေတဲ့လူကို ဦးစွောက် ရွှေ့ပြုငြိုး တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို ခွဲစိတ်ပြီး ထုတ်လိုက်တယ်။ lobotomy လိုခေါ်တယ်။ အဲဒီလို လုပ်လိုက်တဲ့အခါမှာ အဲဒီလူဟာ စိတ်လူပ်ရှားမှု ဘာမှ မရှိတော့ဘူး။ အာရင်တွန်းက အင်မတန်ကြမ်းတဲ့လူဟာ ကြမ်းတမ်းတဲ့ အမှုအရာ လုံးဝ မရှိတော့ဘူး။

အခုအချိန်ထိ... လူတွေရဲ့ စိတ်နဲ့ ဦးစွောက်ကို ဆေးပြား သောက်တဲ့ နည်း၊ ဆေးထိုးတဲ့နည်း၊ ခွဲစိပ်ကုသတဲ့နည်းနဲ့ ဆရာဝန်တွေက ပြပြင်ပေးတယ်။ ထိမ်းချုပ်တယ်။ အကယ်၍ gene therapyနဲ့ မျိုးပို့မီကို ပြပြင်နည်းကို သူတို့ တစ်နေ့တွေလာမယ် ဆိုပါတော့။ ဟောဒီ ဒု gene က လောဘပြစ်တဲ့

gene။ ဟောဒီဇိုင်က ဒေါသဖြစ်တဲ့ gene။ ဟောဒီ geneက မာနဖြစ်တဲ့ gene။ ဟောဒီက လူသာ မစွဲရှိယ ဖြစ်တဲ့ gene။ အဲဒီလို တွေ့တယ်ဆိုပါတော့။ တွေ့ခဲ့ရင် အဲဒီ gene တွေကို ဖယ်လုပ်လိုက်မယ်။ အဲဒီ gene တွေ မရှိတော့ဘူးဆိုရင် အဲဒီလူဟာ လောဘလည်း မရှိတော့ဘူး။ ဒေါသလည်း မရှိတော့ဘူး။ မာနလည်း မရှိတော့ဘူး။ လူသာ-မစွဲရှိယလည်း မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီလိုဆိုရင် စိတ်ပို မချမ်းသာဘူးလား။

“ချမ်းသာမယ် ဘုရား။”

ချမ်းသာမယ် ... နော်။

အဲဒီမျိုး ဘုန်းကြီးကို လုပ်ပေးမယ်ဆိုရင် ဘုန်းကြီးတော့ အဲဒီကို လုံးဝ လက်မခံနိုင်ပါဘူး...။ (ဒကာ/ဒကာမများ ပါကြတယ်။)

ခွဲခိုပ်ကုသတဲ့ နည်းနဲ့ပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဆေးတိုက်တဲ့နည်းနဲ့ပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဆေးထိုးတဲ့ နည်းနဲ့ပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ မျိုးရှိုးမိုး gene ကို ပြောင်းလဲ ပစ်လိုက်လိုပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဘူများ လုပ်ပေးလိုက်လို ဘုန်းကြီးက လောကကင်းတဲ့ဘူး၊ ဒေါသကင်းတဲ့ဘူး၊ မာန ကင်းတဲ့ဘူး၊ လူသာ-မစွဲရှိယ ကင်းတဲ့ဘူး ဖြစ်ဘူး၊ ရတာမျိုးကိုတော့ လက်မခံနိုင်ဘူး။ ဘာဖြစ်လိုလဲဆိုတော့ အဲဒီလို ဘူများ လုပ်ပေးတာကို လက်ခံလိုက်ရင် ဘုန်းကြီးရဲ့ လွှတ်လပ်မှု ဆုံးရှုံးဘွားမယ်။

အသိဉာဏ် လေးနက်ရရှုံးကျက်လို ဖြစ်လာတဲ့ စိတ်ရဲ့ တည်ပြု အေးချမ်းမှုနဲ့ လောဘ ဒေါသ စတဲ့ ပူလောင်တဲ့စိတ်တွေ ကင်းဘွားတာကို လိုချင်တယ်။ အသိဉာဏ် မပါပဲ တြေားတစ်နည်းနည်းနဲ့ စိတ်တည်ပြုတဲ့ လောဘ, ဒေါသ ကင်းတာကိုတော့ မလိုချင်ဘူး။ အသိဉာဏ် မပါရင် လွှတ်လပ်မှု မရှိဘူး။ လေးနက်မှု မရှိဘူး။

ကိုယ့်သဘော ကိုယ့်ဆန္ဒနဲ့ ကိုယ့်ဟာကိုယ်
 လုံကောင်း သူကောင်း ဖြစ်သောင် လုပ်ယူမယ်။
 ကိုယ့်ဆန္ဒမပါပဲ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်မလုပ်ရပဲ သူများ လုပ်ပေးလို့
 လုံကောင်း သူကောင်း ဖြစ်တာကို လက်မခံနိုင်ဘူး။
 သူများ လုပ်ပေးတာကို လက်ခံလိုက်ရင်
 ကိုယ့်ရဲ့ လွတ်လပ်မှု ဆုံးရှုံးသွားမယ်။

ကိုယ်ဘယ်လိုလူ ဖြစ်ချင်တယ် ဆိုတာကို ကိုယ့်ဟာကို ရွှေချယ်ခွင့်
 ရှိရမယ်။ ရွှေချယ်ခွင့်ရှိပေမဲ့ ကိုယ်က မရွှေ့တတ်ရင် သူများ ရွှေ့ပေးတာကို
 လက်ခံရမယ်။ သူများရွှေ့ပေးတာဟာ ကောင်းတယ် ဆိုရင်တောင်မှ
 လွတ်လပ်မှု မရှိဘူး။ သူများရွှေ့ပေးတဲ့ အတ်ညွှန်းကို ကရတဲ့သူပဲ ဖြစ်မယ်။
 ကိုယ်ဖြစ်ချင်တဲ့သူ ဖြစ်လာဖို့ ကိုယ့်ဟာက် ကိုယ့်ဘာစ်မှာစနဲ့ ကိုယ် ကြိုးဘားပြီး
 ပုံဖော်နိုင်ဖို့လည်း လိုပေးတယ်။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ပုံ မဖော်နိုင်ရင်လည်း
 လွတ်လပ်မှု မရှိပေးဘူး။

ဘုန်းကြီး ငယ်စဉ်ကတည်းက အချာချိန်ထိ တန်ဖိုးအထားဆုံး
 အရာဟာ 'လွတ်လပ်မှု' ဖြစ်တယ်။

ဘုန်းကြီး ငယ်ငယ်တန်းကအကြောင်း နည်းနည်း ပြောပြမယ်။

ဘုန်းကြီး နေ့တဲ့ကျောင်းက Saint Patric ကျောင်းလို့ခေါ်တယ်။
 ခရစ်ယန် သာသနပြုကျောင်း၊ ခရစ်ယန် ဘုန်းကြီးတွေဟာ တော်တော်
 ဆိုးတယ်။ ကိုန်တွေ ကြိုးကြိုးကို အမြတန်း ကိုင်ထားတယ်။ ကျောင်းမှာ
 ကျောင်းအပ်ကြီး ရိုက်တာကို အများဆုံး ခံခဲ့ရတဲ့သူဟာ ဘုန်းကြီးပဲ။
 ဘုန်းကြီးကို ကျောင်းအပ်ဘုန်းကြီးက ဘယ်လို ပြောသလဲဆိုတော့

လွှတ်လပ်သောခါတ

၃၆၅

(အက်လိုင်လို ပြောတာ နော်။ သူက မြန်မာလို မပြောတတ်ဘူး။) You are a marked boy.

markedဆိုတာ ဘာတုန်း။ (ဒကာတစ်ဦး- အမှတ်အသာ၊ လုပ်ထားတယ်။) လူဆိုတဲ့ဆိုင် ထုထားတယ်။ (ရိုကြတယ်။) ဘုန်းကြီးက လူဆိုးဘွဲ့ ရထားတဲ့သူ။

ဘုန်းကြီးမှာ ဆိုးစိုင်တဲ့ စတ်ခံသဘာဝ ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူများကို အကြီးအကျယ် ခုက္ခ ရောက်အောင်တော့ မလုပ်ခဲ့ပါဘူး။ အသက်အန္တရာယ် ပြစ်အောင် မလုပ်ခဲ့ပါဘူး။ ဂုဏ်သိက္ခ ကျအောင်လည်း မလုပ်ခဲ့ပါဘူး။ မတရားတာ မရှိသားတာ မလုပ်ခဲ့ပါဘူး။ အမှန်တော့ ဘုန်းကြီး ဆိုးတယ် ဆိုတာက အတန်းထဲမှာ ဆော့တာပါ။ ပြီးတော့ ကျောင်း နောက်ကျတယ်၊ ကျောင်းမှန်မှန် မတက်ဘူး။ ကျောင်းပြောတယ်။ ခွင့်တိုင်စာကို လိမ်ပြီးတော့ ရေးပြီး ကိုယ့်ဟာကိုယ် လက်မှတ်ထိုးပြီး တင်တယ်။ အဲဒီလို ဆိုးတာပါ။

ကျောင်းပြောပြီး စာကြည့်တိုက်မှာ စာသွားဖတ်တယ်။ စာကြည့်တိုက်မှာ ကိုယ် ဖတ်ချင်တဲ့ဆာအုပ်ကို လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ဖတ်ရတာကို သိပ်ကြိုက်တယ်။ သုံးတန်းကျောင်းသားအချယ်ကတည်းက စာကြည့်တိုက်အသင်း ဝင်ပြီးတော့ စာအုပ်တွေကို ဌားဖတ်ခဲ့တယ်။ စာကြည့်တိုက်မှာ စာဖတ်ခဲ့တာဟာ တန်ဖိုး အရှိခုံး ပညာရေး ပြစ်ခဲ့တယ်။ အပျော်ဆုံး အချိန်တွေလည်း ပြစ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီပညာရေးက အချုအထိ အကျိုးများနေတယ်။ စာကြည့်တိုက်မှာ စာမဖတ်တဲ့သူဟာ ပညာတတ် ပြစ်ဖို့ မလွှယ်ဘူး။ အချုတော့ ဘုန်းကြီးမှာ ကိုယ်ပိုင်စာကြည့်တိုက် ရှိတယ်။ အိမ်တိုင်မှာ စာအုပ်စင် ရှိသင့်တယ်။ စာအုပ်သီခို ရှိသင့်တယ်။ စာအုပ်မရှိတဲ့အိမ်ဟာ အမှာင်ခေါ်မှာ ရောက်နေတဲ့ အိမ်ပဲ။ တယ်လိမ့်ရှင်း ရှိပြီးတော့ စာအုပ်သီခို မရှိတာ များတယ်။

ဘုန်းကြီး ဆိုလိုတာက ဘာလဲဆိုတော့ လူထဲက လူတစ်ယောက်ပြစ်လို့ ဘုန်းကြီးမှာ ဆိုးစိုင်တဲ့ သဘာဝ ရှိပါတယ်။ မကောင်းတာတွေကို လုပ်ချင်တဲ့ စိတ်ကလည်း ရှိတယ် နော်။ သို့သော်... ကောင်းချင်တဲ့ စိတ်လည်း ရှိတယ်။ ကောင်းတာကိုလုပ်ချင်တဲ့ သဘာဝကလည်း ရှိနေတယ်။ သိချင်တယ်။ တတ်ချင်တယ်။ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် လုပ်ချင်တယ်။ တစ်ခါတလေ ဘုန်းကြီး ဆိုးတယ် ဆိုတာက လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် လုပ်ခွင့် မပေးတာကို ဘုန်းကြီးက လုပ်လို့ အမှန်တော့ လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် လုပ်ချင်လို့ လုပ်တာပါ။ ဆိုးချင်လို့ လုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကျောင်းမှာ အဲဒီ လွှတ်လပ်ခွင့်ကို မပေးပဲကိုး။ မပေးတဲ့ လွှတ်လပ်ခွင့်ကို ဘုန်းကြီးက မရမက ယူလိုက်တော့ လူဆိုး ဖြစ်သွားရေးပေါ့။ ချုပ်ချယ်တာကို မခဲ့လို့ လူဆိုးလို့ နာမယ်တတ်တာကို ခံရတာပါ။

ကလေးတစ်ယောက်ဟာ သိချင်စိတ် လုပ်ချင်စိတ်တွေ အင်မတန်များပါတယ်။ ကျောင်းသုံးစာအုပ်ထဲမှာ ပါတာလောက်နဲ့ သူ့ရဲ့သိချင်စိတ်ကို မပြည့်ဆိုး ပေးစိုင်ပါဘူး။ သိမြှိုလိုတာတွေဟာ အင်မတန်များပါတယ်။ အရေး အကြီးဆုံး အကြောင်းအရာတွေကို ကျောင်းမှာ သင်မပေးပါဘူး။ သိချင်လို့ မေးခွန်း မေးရင် မကြိုက်တာ များပါတယ်။ ပြောတဲ့အတိုင်း မှတ်ထားပြီး မေးခွန်းကို သင်ထားတဲ့အတိုင်း ပြောမှ ကျေနပ်ကြတယ်။ ကိုယ့်စိတ်ကူးနဲ့ ကိုယ် ဖြေရင် မကြိုက်ကြဘူး။

ဘုန်းကြီးက ငယ်ငယ်ကတည်းက ကိုယ့်စိတ်ကူးနဲ့ ကိုယ် လုပ်ရမှ ကြိုက်တယ်။ ခိုင်းတဲ့အတိုင်း ပုံသေမှတ်ပြီး လုပ်ရတာကို မကြိုက်ဘူး။ ဒီလို လုပ်လို ပြောရင်၊ ဖို့လိုကော လုပ်ရင် မရဘူးလား။ လုပ်ကြည့်မယ် ဆိုပြီး၊ လုပ်ကြည့်တတ်တယ်။

ဘုန်းကြီးစာပေပတ်တဲ့အခါမှာ အတ္ထာပ္ပတီတွေကို အများကြီး ဖတ်တယ်။ သိပ္ပါပညာရှင်တွေအကြောင်း အတွေအေခံပညာရှင်တွေအကြောင်း များများ ဖတ်တယ်။ တိထွင်သူတွေအကြောင်း ဖတ်တယ်။ Thomas Edison အကြောင်းကို သိပ်သဘောကျတယ်။ အောင်မြင်တဲ့သူတွေ အကြောင်းကို များများပတ်တော့မှ အားတက်ပြီး မှန်းရဲ လုပ်ရလာတယ်။

လူတွေအကြောင်းနဲ့ ဘဝမှာ အများဆုံး အသုံးဝင်တဲ့ လေးနက်တဲ့ အသိတွေကို စာကြည့်တိုက်မှာ စာဖတ်ရာကနဲ ရဲ့ပါတယ်။

ကောင်းတဲ့သူတွေအကြောင်းကို ဖတ်ရရင် သိပ်အားရှုတယ်။ အားကျ တယ်၊ လေးစားတယ်။ ငါ သူတို့လို ကောင်းတဲ့လူဖြစ်ရရင် ကောင်းမှာပဲ။ မကောင်းတဲ့သူတွေ အကြောင်းလည်း ဖတ်ပါတယ်။ ဥပမာ ဟစ်တလာ အကြောင်း၊ စတာလင် အကြောင်း၊ အာကျရှင်တွေအကြောင်း ဖတ်ပါတယ်။ အာကျရှင်တွေက သူတို့ကိုယ်ကို သူတို့ လွတ်လင်တယ်လို ထင်နေကြတယ်။ အာမှန်တော့ သူတို့မှ လွတ်လပ်မှ မရှိပါဘူး။ မိတ်မှာလွတ်လပ်မှ တကယ်၍ရှင် အာကျရှင် မလျှပ်ဘူး။ အာကျရှင် မဖြစ်ချင်တော့ဘူး။

ဘာသာတရားတွေ အမျိုးမျိုးအကြောင်း ဖတ်ရင်းနဲ့ ဘုရားအကြောင်း တရားအကြောင်း သံသာတော်တွေအကြောင်း ဖတ်ရတော့ 'အော်... သူတို့ စိတ်ဟာ လွတ်လပ်လိုက်တာ၊ အေးချမ်းလိုက်တာ၊ မြင့်မြတ်လိုက်တာ... ဆိုပြီး၊ အားကျပြန်ရော၊ သူတို့လို ဖြစ်ချင်ပြန်ရော။

ဒါပေမဲ့ ဘုန်းကြီး ဖြစ်ချင်တာက တြေးတစ်ယောက်ယောက်က ဘုန်းကြီးကို ကြောက်အောင် ပြစ်းခြောက်ပြီးတော့... 'မင်း ဒါကို မလျှပ်ရင်တော့ မင်းကို ဒီလို အပြစ်အက်ပေးမယ်' လို ပြောတာမျိုးကို မကြိုက်ဘူး။ သူများကို ကြောက်လို မကောင်းမှုကို ရှောင်ရတာကို မကြိုက်ဘူး။

မကောင်းတာကို မကောင်းဘူးလို သိပြီးတော့ ကိုယ်ကိုယ်တိုင်က မကောင်းတာကို မလုပ်ချင်ဘူး။ မလုပ်ချင်လို ထိန်းသိမ်းတယ်။ စောင့်စည်းတယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်စိတ်နဲ့ကိုယ် ထိန်းသိမ်း စောင့်စည်းပြီး နေရတာကို ကြိုက်တယ်။ အဲဒါ လွှတ်လပ်တယ်။

စိတ်က နှစ်ခု ဖြစ်နေတာ နော်။ တစ်ခုက မကောင်းတာကို လုပ်ချင်တယ်။ နောက်တစ်ခုက မကောင်းတာကို မလုပ်ချင်ဘူး။ ကောင်းတာကို လုပ်ချင်တယ်။ အဲဒီလို စိတ်နှစ်ခု ဖြစ်နေတော့ ဘုန်းကြီးက ကောင်းတာကို လုပ်ချင်တဲ့ စိတ်ကို ပိုပြီးတော့ အားပေးတယ်။ ကောင်းတာလုပ်ချင်တဲ့ စိတ်ကို အားကိုးရတာ... နော်။

ကောင်းတာတွေ လုပ်ဖြစ်ဖို့အတွက် ဘယ်သူ့ကို အားကိုးသလဲ။ ကိုယ်စိတ်ထဲမှာပဲ ကောင်းတာကို လုပ်ချင်နေတဲ့ စိတ်ရှုတယ်။ အဲဒီ စိတ်ကို အားကိုးတာ။ သူ အားကောင်းလာဖို့အတွက် ကောင်းတဲ့အာပေတွေ ဖတ်တယ်။ ကောင်းတဲ့ တရားအပေတွေ အတွေးအခေါ်အပေတွေ ဖတ်ပြီးတော့ ကောင်းတဲ့စိတ် ပိုပြီးတော့အာရှိအောင် ကောင်းတဲ့စိတ်ကို ပိုပြီးတော့ အစာကျေးတယ် ဆိုပါတော့။ ပြီးတော့ ကောင်းတာကို လုပ်နေတဲ့သူတွေနဲ့ ရင်းနှီးအောင် ပေါင်းတယ်။

အဲဒီလို လုပ်ရင်းကနေ ကောင်းတဲ့စိတ်က တဖြည့်ဖြည့်း အားကြီးလာပြီးတော့ မကောင်းတဲ့ စိတ်ကို သူက စိုင်သွားတယ်။ ဆိုးချင်စိတ်ကို ကောင်းချင်စိတ်က အနိုင်ရသွားတယ်။ ဒါပေမဲ့ အခုကာ... ရှုနှစ်းပြည့်ကောင်းသွားပြီးလားဆိုတော့... မကောင်းသေးပါဘူး။ သို့သော်... ကောင်းတဲ့ စိတ်ကိုတော့ မွေးနေတုန်းပဲ အားပေးနေတုန်းပဲ လေ့ကျင့်နေတုန်းပဲ။

"Carrot and Stick" ဆူပေး ဒဏ်ပေး စံနှစ်ကို မကြိုက်ဘူး။ သူများကို ကြောက်လို ကောင်းအောင်နေပေးလိုက်တယ်။ ကြောက်လို

နေပေးတာလည်း လွှတ်လပ်မှု ဆုံးရှုံးတယ်။ သို့မဟုတ်လိုရှိရင် ဟောဒီလို ကောင်းတာလေးကို လုပ်လိုရှိရင်... မင်းကို ဟောဒါတွေ ပေးမယ်။ ပိုက်ဆဲ ပေးမယ်။ ပစ္စည်းပေးမယ်။ လိုချင်တာတွေ ပေးမယ်။ ရာထူးပေးမယ်။ ဘာပဲပေးမယ် ဆိုဆိုပေါ့ နော်။ ဒီလို ကောင်းတာကို လုပ်ရင် ဟောဒါပေးမယ် ဆိုတော့ သဘောက ဘာလဲဆိုတော့...။ လောဘနဲ့များတာပေါ့ နော်။

ပထမ တစ်နည်းက ကြောက်အောင် မြိမ်းပြောက်တာ။ ကြောက်အောင် မြိမ်းပြောက်ပြီးတော့ ကောင်းအောင် နေခိုင်းတာ။ နောက်တစ်နည်းက လိုချင်တာကို ပေးမယ်ဆိုပြီးတော့ လောဘနဲ့များပြီးတော့ ကောင်းတာကို လုပ်ခိုင်းတယ်။ အဲဒီလို ကောင်းတာကို လုပ်ခိုင်းတဲ့အပါများ၊ ဆုကိုလိုချင်လို့ ကောင်းတာကို လုပ်ရင်တောင်မှ ကိုယ့်လွှတ်လပ်မှု ဆုံးရှုံးတယ်လို့ ဘုန်းကြီးက ယူဆတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကိုယ့်စိတ်နဲ့ ကိုယ် ကောင်းတာကို လုပ်ချင်လို့ လုပ်လိုက်ရတာ မဟုတ်ဘူး။ တစ်ခုခု လိုချင်လို့ ကောင်းတာကို လုပ်ရတယ်။ သူများဆီက တစ်ခုခုရမှာကို မွှော်လင့်လို့ ကောင်းတာကို လုပ်တာ။ လွှတ်လပ်တဲ့ စိတ်နဲ့ လုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ဆူပေး ဒက်ပေး စံနှစ်ကို မကြိုက်ဘူး။ ဘုန်းကြီးကြိုက်တာက ...

ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်နေတဲ့ ကောင်းတဲ့သဘာဝနဲ့

ဆိုးတဲ့သဘာဝကို ကိုယ့်ညာကိုနဲ့ ကိုယ့်သတိနဲ့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ကြည့်ပြီးတော့ ကောင်းတာကို တန်ဖိုးထားတဲ့စိတ် မြတ်နဲ့တဲ့စိတ် လေးစားတဲ့စိတ် ချစ်တဲ့စိတ်နဲ့ ကောင်းတာကို ကိုယ့်သဘောနဲ့ ကိုယ့်ဆန္ဒနဲ့ ရွှေးချယ်ပြီးတော့ ကိုယ့်လွှဲလပိရီယာနဲ့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားရတာ ကြိုက်တယ်။ အဲဒါ လွှတ်လပ်မှုပဲ။

အဲဒီတော့... ကောင်းတာ လုပ်သည် ဖြစ်စေ...၊ မကောင်းတာ မလုပ်ပဲနေသည် ဖြစ်စေ ဘုန်းကြီးက လွတ်လပ်မှုကိုတော့ အဆုံးရှုံး မခိုင်ဘူး။

လွတ်လပ်မှု၊ ကိုယ်ကျင့်တရား၊ လူဂုဏ်သိက္ခာ ဆိုတာတွေဟာ ကောင်းတဲ့အလုပ်ကို အတင်းအကျပ် ရှိင်းလို မဟုတ်ပဲ။ ကိုယ်က ကောင်းမှန်း သိပြီး လုပ်ချင်တဲ့ဆန္ဒရှိလို ကောင်းတာကို ချစ်လို မြတ်နိုင်လို လုပ်တဲ့သူမှာသာ ရှိတယ်။

မလွတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ ကောင်းတာကို လုပ်တာဟာ ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းတာ မဟုတ်ဘူး။

တစ်ဆုပ်ကျရင် တစ်လျည်းဝင်တယ် ဆိုတဲ့ မျှော်လင့်ချက်နဲ့ လူတာကို စေတာနာကောင်းတယ် လို မယူဆဘူး။

မလွတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ မကောင်းမှုကို ရှောင်တာဟာ ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းတာ မဟုတ်ဘူး။

မလွတ်လပ်တဲ့စိတ်နဲ့ လုပ်တဲ့ကိစ္စဟာ ဂုဏ်သိက္ခာ မရှိဘူး။ လွတ်လပ်တဲ့ စိတ်နဲ့ လုပ်မှ ဂုဏ်သိက္ခာရှိတယ်။

ထင်ရှာခိုင်းတဲ့ လွတ်လပ်မှုပါးတော့ ဘုန်းကြီး မလိုချင်ဘူး။ သူမှားကို ခုက္ခာပေးတဲ့ လွတ်လပ်မှုကို ဘုန်းကြီးက လွတ်လပ်မှုလို မယူဆဘူး။ အဲဒီလို စည်းကမ်းမရှိတဲ့သူ၊ လွတ်လပ်မှုကို အဆွဲသုံးစား လုပ်တဲ့သူကိုလည်း လူ အသိင်းအစိုင်းက ဘာလုပ်မလဲ။ လျှော့ခြုံတဲ့နေရာမှာ ထည့်ပြီး သူကို ပိတ်ထား လိုက်ရမှာပဲ။ သူမှားကို ခုက္ခာပေးနေတဲ့သူဟာ လူကြားထဲမှာ နေလို မဖြစ်ဘူး။

ဘုန်းကြီးက လူတွေကြားထဲမှာလည်း လူတွေနဲ့ ချစ်ချစ်ခင်ခင် ရင်းရင်းနှေးနှေး ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ရှိုးရှိုးသားသား ပြောဆိုဆက်ဆံပြီးတော့

ပျော်ပျော်ရွှေ့ရွင် နေချောင်သေးတယ်။ အဲဒါလည်း လွှတ်လပ်မှု တင်ခဲ့
ခံစားရတယ်။

အဲဒါတော့ ကြောက်လို့ ကောင်းရတာ တကယ်ကောင်းတာ မဟုတ်ဘူး
နော်။ အဲဒါ ကြောက်လို့ ဆိုတဲ့အထဲမှာ ငရဲကြောက်တာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဘုရား
ကြောက်တာပဲ ဖြစ်ဖြစ်ပေါ့ နော်။ ဘုန်းကြီးတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ ဘုရားကို
ကြောက်ဖို့ မလိုဘူး...။ ဘုရားဟာ ဘယ်သူ့ကိုမှ ဘွားကွားမှ မပေးဘူး။
ဘာအပြစ်ဒဏ်မှ မပေးဘူး။ ဒါကောင်းတယ်၊ ဒါဆိုးတယ်၊ ဒါ မှားတယ်၊
ဒါ မှန်တယ်၊ ဒီလိုလုပ်ရင် ချမ်းသာမယ်၊ ဒီလိုလုပ်ရင် ဆင်းရဲမယ်၊ ကိုင်း
ကြိုက်တာကို ရွှေ့တော့...။ အဲဒါ ဘုန်းကြီးတို့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ သဘောထားနဲ့
အဆုံးအမပဲ။ ကိုယ်ကြိုက်တာရွှေး ဆိုတဲ့ လွှတ်လပ်မှုကို အပြည့်ပေးထားတယ်။

ဒါကြောင့် ကိုယ့်သားသမီးကို တကယ်လိမ္မာတဲ့သားသမီး ဖြစ်စေ
ချင်တယ် ဆိုရင်... ကြောက်အောင် မလုပ်ပါနဲ့။ အကြောင်းနဲ့အကျိုး
တွေ့ခေါ်စဉ်းစားတတ်အောင် နားလည်အောင် ရှင်းပြပါ။ ဒါ ကောင်းတယ်၊
ဒါမကောင်းဘူး။ ဒါအကျိုးရှိတယ်။ ဒါ အကျိုးမရှိဘူး။ ဒီလိုလုပ်ရင်
စိတ်ချမ်းသာမယ်။ အားလုံးအတွက် အဆင်ပြုမယ်။ ဒီလိုလုပ်ရင်တော့
စိတ်ဆင်းရဲမယ်။ အားလုံးအတွက် အဆင်မပြု ဖြစ်သွားမယ်။ ဘယ်ဟာကို
ရွှေးချယ်ချင်သလဲ...။ ဘာလုပ်ချင်သလဲ...။ ရွှေးချယ်လိုက်ပါ။ ဘူးကို
ရွှေးချယ်ခွင့် ပေးလိုက်ပါ။ ရွှေးချယ်ခွင့်ပေးလိုက်တာ လွှတ်လပ်မှု ပေးလိုက်
တာပဲ။

လွှတ်လပ်မှုမျိုးတာဘာလဲ။ လွှတ်လပ်မှုဆိုတာ ရွှေးချယ်ခွင့်ကို ဆိုတယ်။
ကိုယ်ရွှေးချယ်ရမယ့် အာရာတွေကို ကိုယ်ကိုယ်တိုင် ဖန်တီးခွင့်ကို ဆိုလိုတယ်။
ရွှေးချယ်ခွင့် မရှိတော့ဘူး။ ရွှေးချယ်ခွင့်ရှိပေမဲ့ မရွှေးချယ်တော့ဘူး ဆိုရင်
လူဟာ လူ မဟုတ်တော့ဘူး။

ရွှေးချယ်နိုင်တဲ့ အခွင့်အလမ်းမရှိရင်၊
ရွှေးချယ်တာကို မလုပ်ရင် လုတေစိယာက်ဟာ
လုအဆင့်မှာ မရှိအတူဘူး။

လွှတ်လပ်မှုဆိုတဲ့ စကားလုံးကို သူရဲ့ အရှိုးဆုံး ဘရှင်းဆုံး အမိပါယ်
ကောက်ရရင် ရွှေးချယ်နိုင်တဲ့စွမ်းရည် ရှိခြင်းလို့ ဆိုရမယ်။ ရွှေးချယ်နိုင်စွမ်း
တစ်ခုတည်းက လွှတ်လပ်မှုရဲ့ပြည့်စုံတဲ့ အမိပ္ပါယ် မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့
ရွှေးချယ်နိုင်စွမ်းဟာ လွှတ်လပ်မှုရဲ့ အရေးပါဆုံး အမိပါယ်တစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။
ရွှေးချယ်နိုင်စွမ်းမှ မရှိရင် တဗြားဘာလွှတ်လပ်မှုမှ မရှိအတူဘူး။
ရွှေးချယ်တာကို မလုပ်အတူတဲ့အခါမာ သူဟာ လူမဟုတ်အတူဘူး။ ဒါကြောင့်
လူအဆင့်အတန်းကနေ ကျမသွားချင်ရင် ကိုယ် ဘာကို ရွှေးချယ်မလဲဆိုတာကို
သေသေချာချာ စဉ်းစားရမယ်။

ညာက်နဲ့ရွှေးချယ်မှ လွှတ်လပ်မှု ရှိတယ်။
ညာက်မပါပဲ ရွှေးချယ်တယ်ဆိုတာ တကယ်ရွှေးတာမဟုတ်ဘူး။
ခေါင်းပန်း လုန်သလို လုပ်တာဟာ ရွှေးချယ်တာ မဟုတ်ဘူး။
ရွှေးချယ်မှုတိုင်းဟာ မှန်ကန်တဲ့အချက်အလက် မှန်ကန်တဲ့
အကြောင်းအကျိုးမှာ အခြေခံရမယ်။

ဘုန်းကြီး ယူဆတာကတော့ ငယ်ငယ်ကတည်းက အကြောင်းနဲ့
အကျိုးနဲ့ ရှင်းပြလိမ့်ရင်... လူတော်တော်များများဟာ ကောင်းမှာပါ။ ငယ်ငယ်
ကတည်းက အကြောင်းနဲ့ အကျိုးနဲ့ မရှင်းပြပဲနဲ့ သဘောမကျတာ တွေ့တိုင်း

တုတ်တန်ချောင်း ကိုင်ပြီး ရိုက်နေမယ်ဆိုရင်- ကြောက်လိုဘာသူ ကောင်းကောင်းမွန်မွန် နေချင်နေမယ်။ တစ်နှစ် ကြောက်ရမယ့်သူ မရှိတော့တဲ့ အခါ သိမ်းမဟုတ် ကြောက်ရမယ့်သူနဲ့ ဝေးသွားတဲ့အခါ သူထင်ရာ လုပ်မှာပဲ။

ဒကာကြိုးတို့ ဒကာမကြိုးတို့ ငယ်ငယ်တို့က ဆရာသမားတွေ မိဘတွေ ဆုံးမခဲ့တယ်။ သွန်သင်ခဲ့တယ်။ ရိုက်ခဲ့တယ်။ သူတို့ကို ကြောက်လိုလည်း တစ်ခါတလေ သူတို့အကြိုက် နေပေါ့တယ် နော်။ အခု လူကြိုးတွေ ဖြစ်နေကြပြီး။ ဘယ်သူက လာဆုံးမမှာလဲ။ ဆုံးမမယ့်သူ မရှိတော့ဘူး...။ အသက်ကြိုးသွားလေလေ ဆုံးမမယ့်သူ နည်းလေလေ ဖြစ်သွားပြီး ...နော်။ အဲဒီလိုပဲ ရာထူးကြိုးသွားလေလေ ကိုယ့်အမှားကို ထောက်ပြုမယ့်သူ နည်းလေ ဖြစ်သွားရော်။ အဲဒီအခါမှာ ဘာလုပ်ရမလဲ ဆိုတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် ဆုံးမမှာပဲ ရမယ်။

ရော်မှာ တကယ်ကောင်းတဲ့သူ ဖြစ်ဖို့ဆိုတာ ကိုယ့်ကိုကိုယ် ဆုံးမမှာပဲ ကောင်းတဲ့သူ ဖြစ်နိုင်မယ်။ သူမှားဆုံးမလို့ ရော်ကောင်းတဲ့သူ ဖြစ်ဖို့ဆိုတာ သိပ်မလွယ်လုပ်ပါဘူး နော်။

လူတွေရဲ့ မိုးကို လိုသလို ပြင်လိုရတဲ့နည်းကို အကယ်၍ ဟစ်တလာလို လူက ရသွားရင် ဘယ်နဲ့နေမလဲ။ ဟစ်တလာဟာ ဒီနည်းကို သုံးပြီး လူတွေကို သူနှင့်သလို လုပ်အောင် ပြင်တော့မယ်။ ဒါကြောင့် အာကာရှိတဲ့သူ လက်ထကို ဒီနည်း ရောက်သွားရင် သူကိုယ်ကျိုးအတွက်ပဲ သုံးလိမ့်မယ်။ အားလုံး ဒုက္ခဒရာက်သွားမယ်။ ဟစ်တလာလိုလူ လက်ထကို ဒီလိုနည်း ရောက်သွားရင် လူတွေရဲ့လွှတ်လပ်မှုအားလုံး ဆုံးရှုံးသွားမယ်။ လူတွေကို သူထင်သလို ချယ်လွယ်တော့မယ်။

ဒါကြောင့် လူကို လေးစွဲရှိရင် ထင်သလို မချယ်လွယ်ပါနဲ့။ control မလုပ်ပါနဲ့။ manipulate မလုပ်ပါနဲ့။ အတင်းအကျပ် မလုပ်ခိုင်း

ပါနဲ့။ အကျိုးနဲ့ အကြောင်းနဲ့ ပြောပြပြီး အသိဉာဏ်ကိုသာ ဖြုန့်ပေါ်သွားပါ။ အသိဉာဏ် တကယ် မြှင့်သွားတဲ့အခါမှာ သူ့ဟာသူ ကောင်းတာကို ရွှေချော်ပြီး လုပ်သွားပါတော်မယ်။

လူတော်လူကောင်းဖြစ်ဖို့ လွတ်လပ်မှုရှိရမယ်။ လွတ်လပ်မှုမရှိရင် တကယ်တော်တဲ့ လူတော်လည်း မဖြစ်နိုင်ဘူး။ တကယ်ကောင်းတဲ့ လူကောင်းလည်း မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဟိုမရောက် ဒီမရောက် လူတော်နဲ့ ဟိုမရောက် ဒီမရောက် လူကောင်းပဲ ဖြစ်မယ်။ တော်သလိုလို ကောင်းသလိုလို လူပဲ ဖြစ်မယ်။ အကောင်းစုံး မဖြစ်နိုင်ဘူး။

တကယ်တော်တဲ့သူ တကယ်ကောင်းတဲ့သူ ဖြစ်ဖို့
အကောင်းဆုံးနည်းက ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် တိုက်ရှိက်ကြည့်ပြီး
သီနေတဲ့နည်းပဲ။

ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ်သိပြီး ကိုယ် တကယ်ချိတ်တာကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် လုပ်ရရင် အရည်အချင်းတွေ အကုန်တွက်လာမယ်။ အခါမှ တကယ် တော်တဲ့သူ ဖြစ်မယ်။ စိတ်ရှုပ်တွေးနေလို့ အရည်အချင်းတွေ မတွက်တာ။ ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် မသိလို့ ကိုယ် ဘာလုပ်ချွှမ်းမသိလို့ သူများလုပ်တာကို ရောရောင်ပြီး လိုက်လုပ်နေလို့ အရည်အချင်းနဲ့မကိုက်တာတွေကို လုပ်နေလို့ မအောင်မြင်တာ။

ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် ကြည့်တတ်သွားလို့ စိတ်ထဲမှာဖြစ်တဲ့ လောဘကို ကြည့်ပြီး စိတ်ထားပြောင်းလဲသွားတဲ့သူတွေ ရှိပါတယ်။ လောဘရှိပေမဲ့လည်း မတရားတာကို မလုပ်ဘူး။ ပစ္စည်းတစ်ခုကို ဝယ်တယ်... ဒီပစ္စည်းကို

ပြန်ရောင်းမယ်။ ငါ အသင့်အတင့် အမြတ်ရရှင် ရောင်းလိုက်မယ်။ မတရှုံး အမြတ်ကြီးကြီး တင်ပြီးတော့ မရောင်းဘူး။ ပစ္စည်းအတူကို အစစ်ပါလို့ ပြောပြီး မရောင်းဘူး။

အရောင်းအဝယ် လုပ်နေတဲ့ တပည့်တွေ့ရှိတယ်။ တချို့ဘုန်းကြီးကို လာပြောတယ်။ တပည့်တော် အခု ရောင်းတဲ့အခါမှာ ရိုးရိုးသားသား ပြောပြီး တော့ ရောင်းပါတယ်တဲ့။ အမြတ်လည်း အများကြီးမယူဘူး။ တပည့်တော် ဆီမှာ ပစ္စည်းလာဝယ်တဲ့ဘူးကို ဒီပစ္စည်းအကြောင်းကို အမှန်အတိုင်း ပြောလိုက် တယ်။ ရွှေးနှုန်းကိုလည်း အနည်းဆုံး ဖြစ်အောင် ရွှေ့ပြောတယ် တဲ့။ ဝယ်ရင်လည်း ဝယ်၊ မဝယ်ရင်လည်း ကိစ္စမရှိဘူး။ စိတ်မဆိုဘူး တဲ့။

သူဆီကနေ ပစ္စည်းဝယ်ဘားတဲ့သူဟာ အလိမ်မခံလိုက်ရဘူး။ သူ ကြိုက်တာကို သူ ရွှေးဝယ်တာပဲ။ ရွှေးပေါ်တာ ဝယ်ချင်လည်း ဝယ်၊ ရွှေးကြီးတာ ဝယ်ချင်လည်း ဝယ်၊ ဒါ သူသာဘောပဲ။ အခု သူဆီက ပစ္စည်းတွေ ဝယ်ဘားတဲ့သူတွေဟာ နောက်တစ်ခါ သူဆီကို ပြန်ပြန်လာဝယ်ကြတယ်တဲ့။ တချို့ သူကို တွေ့တဲ့အခါ ကျေးဇူးတင်တဲ့အကြောင်း ပြောတယ် တဲ့။

ပစ္စည်း ရောင်းတဲ့သူကို ဝယ်တဲ့သူက ကျေးဇူးတင်တယ်လို့ ပြောတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ.... အမှန်အတိုင်း ပြောပြီးတော့ အချို့သာဆုံးရွေးနဲ့ ရောင်းပေး လိုက်လို့....။ အဲဒီလို့ ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ပြောတော့ တပည့်တော် ဝမ်းသာ လိုက်တာ ဘုရား.... တဲ့။ အဲဒီကို ပြောရင်နဲ့ သူက မျက်ရည်တွေ ကျေနေတယ်။

အခု ရွေးရောင်းရတာ သိပ်အရသာရှိတာပဲ တဲ့။ အရင်တုန်းကတော့ ရွေး တင်ချင်တယ်။ ပစ္စည်း မကောင်းတာကို အကောင်းလို့ ပြောပြီးတော့ ရောင်းလိုက်ချင်တယ်။ ဝယ်ဘားရင် ခကေတော့ ပျော်ဘားပြီး။ ဝယ်ဘားတဲ့

သူဟာ မကောင်းတာကြီးကို တစ်နှစ်မှာ မကောင်းသူးလို သူ သိသွားရင် ကိုယ့်ပေါ်မှာ ဘယ်လို သဘောထားမလဲ။ ငါကို လိမ့်ရောင်းလိုက်တယ် ဆိုပြီးတော့ ကိုယ့်ကို ဘယ်လိုမှ လောဘာတဲ့သူ မဖြစ်စိုင်တော့ဘူး။ ယုံကြည့်တဲ့ သူ မဖြစ်စိုင်တော့ဘူး။

အခုတော့ သူ တရားအားထွက်တယ်။ သူမိတ်ကို သူကြည့်တယ်။ ကြည့်တဲ့အခါမှာ လောဘကို သူမြင်တယ်။ လောဘ မရှိတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလောဘကို သတိနဲ့ဘာက်နဲ့ ထိန်းသိန်းပြီးတော့ ‘ငါသာ ဝယ်တဲ့သူ ဖြစ်ရင် ဘယ်နဲ့နေမလဲ။ ငါကို ပစ္စည်းကို အမှန်အတိုင်း ပြောပြီးတော့ အနည်းဆုံးရွေးနဲ့ ရောင်းပေးလိုက်ရင် ငါ သိပ်ဝမ်းသာမှာပဲ၊ သိပ် ကျေးဇူး တင်မှာပဲ’ ဆိုတဲ့ ကိုယ်ချင်းစာတဲ့မိတ် ဖြစ်တယ်။

လူတွေဟာ ပစ္စည်းတစ်ခု ဝယ်ရတော့မယ်ဆိုရင် စိတ်ပူနေ့ပြီး၊ အတူလား အစာစ်လား မသိဘူး။ ရွှေ့နှုန်းတွေကလည်း မပြောတတ်ဘူး။ ပါးစပ်က ထွက်သမျှ ရွေး ဖြစ်နေတာကိုး။ ဘယ်ပစ္စည်း ဘယ်ရွေးဆိုတာ ဘယ်သူမှ အတိအကျ မသိတော့ဘူး။ ဝယ်တာ မှားသွားမှာကို စိုးရိမ်တဲ့မိတ် ကြောက်တဲ့မိတ် ရှိနေတယ်။ အခုခေါတ်လူတွေမှာ အဲဒီလို တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် မယုံရတဲ့ အတွက်ကြောင့် စိုးရိမ်မိတ် ကြောက်မိတ်ဟာ အင်မတန် ကြီးတယ်။ သိပ်မိတ်ပင်ပန်းရတယ်။ ဘယ်သူနဲ့တွေ့တွေ့၊ ဘာအလုပ်ပဲ လုပ်လုပ်၊ ဘာပဲ ရောင်းရောင်း၊ ဘာပဲ ဝယ်ဝယ်၊ အလိမ့်ခံရတော့မှာလား ဆိုပြီးတော့ တွေးပြီး ကြောက်နေတယ်။

အခု အဲဒီတပည့်က အမှန်အတိုင်း ပြောပြီး ရောင်းတော့ ဝယ်သွားတဲ့ သူတွေက ခက္ခခက္ခ ပြန်လာဝယ်တယ်။ တွေ့တဲ့အခါ ကျေးဇူးတင်တယ်လို ပြောတယ်တဲ့။ အခု တပည့်တော် ရွေးရောင်းတဲ့အခါမှာ အရသာအတွေ့က

သူ့ပိတ်ကို ဆေးဝါးနဲ့ဖြစ်ဖြစ် တြေားတစ်နည်းနည်းနဲ့ ဖြစ်ဖြစ်
ပြင်ပေးလိုက်လို့ ပြောင်းသွားတာနဲ့ သူ့ပိတ်ကိုသူ ကြည့်ပြီးတော့ သိပြီးတော့
သူအသိနဲ့သူ သူတေတနနဲ့သူ သူသတိနဲ့သူ သူဝိရိယနဲ့သူ ထိန်းသိမ်းပြီးမှ
မူမျှတတေ ကောင်းတာကို လုပ်လိုက်တဲ့အပါမှာ သူဟာ ပိုပြီးတော့ မိတ်ထား
မြင်တဲ့သူ ဖြစ်သွားပြီး နော်။ လွှတ်လပ်မှုကော ဘယ့်နဲ့နေသလဲ။ လွှတ်လပ်မှု
ပိုရှိတဲ့သူ ဖြစ်သွားပြီး။

သတိနဲ့ ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် ကြည့်တဲ့နည်းက ကိုယ်ကောင်းဖိုကို
ကိုယ့်ဟာကိုယ် တာဝန်ယူတဲ့နည်း ဖြစ်တယ်။ ပြင်ပ ပယောဂ တစ်ခုချွဲ့
ကိုယ့်ခဲ့စိတ်ကို ပြောင်းလဲလိုက်လို့ ရရှင်တောင်မှ ဘုန်းကြီးတော့ လက်မခံဘူး။
ဘယ်လောက် ကောင်းအောင် ပြင်လို့ရရ လက်မခံဘူး။ ပြင်ပ ပယောဂ
ပါတယ် ဆိုရှင်တောင်မှ... ဥပမာ ကောင်းတဲ့စာပေ တစ်ခုချကို ဖတ်ရတာ၊
ဒါ ပြင်ပ ပယောဂ ဆိုပါတော့... ဒါတောင်မှ ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ကိုယ် သုံးသပ်
ဘုံးမယ်။ ယုံချင်မှ ယုံမယ်။ လက်ခံချင်မှ လက်ခံမယ်။ လုပ်ချင်မှ လုပ်မယ်။
မလုပ်ချင် မလုပ်ဘူးပေါ့။ တစ်ယောက်ယောက်က ကိုယ့်ကို ပြောပြလို့
ဟောပြလို့ ဘုန်းသင်ပေါ်လို့ ဆိုရှင်လည်း ဒါလည်း ပြင်ပ

ပယောဂပဲ။ အဲဒါကိုလည်း လေးလေးစားစား နားထောင်မယ် မှတ်သားမယ်။ စဉ်းစားမယ်။ လုပ်ချင်ရင် လုပ်မယ်။ မလုပ်ချင်ရင်တော့ မလုပ်ဘူး။ အဲဒါ လွတ်လပ်မှုပဲ။

လုပ်မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ရင် အဲဒါ ကိုယ့်ရဲ့ဆုံးဖြတ်ချက်၊ လုပ်ဖြစ်ဖို့ ကြိုးစားတဲ့အခါမှာ လျှော်စိုးပါလာပြီး၊ ကိုယ့်ရဲ့လျှော်စိုးပဲ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် တာဝန်ယူထားတဲ့သဘောဖြစ်တယ်။ အဲဒါလို့

ကိုယ် ကောင်းဖို့ကို ကိုယ့်ရဲ့သတိ ဝိရိယှဉ်ပညာနဲ့
ဆန္ဒနဲ့ မြို့နဲ့ ဗြိုးစားပြီးတော့ လုပ်ရမှသာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ်
တာကယ် ကိုယ်ကျင့်တရား၊ ကောင်းတဲ့သူလို့ လက်ခံနိုင်မယ်။
လွတ်လပ်တဲ့သူ ရုက်သိကွာရှိတဲ့သူ လို့ လက်ခံနိုင်မယ်။

အချခေတ်မှာ test tube baby ဆိုတာ သိပ်ရှိးနေပြီး။ လုပ်လို့
လွယ်တယ်။ အဲဒါ test tube ထဲမှာ သူ့ကို အဖော်ရဲ့ sperm နဲ့ အမော်
ဝို့မှာ စွဲ test tube ထဲမှာပဲ ပေါင်းလိုက်မယ်။ ပေါင်းလိုက်ပြီးတော့
ပေါင်းစပ်မိတဲ့အခါမှာ ထုတ်ချင်တဲ့ gene တွေကို ထုတ်လိုက်မယ်။ မွေးလာတဲ့
ကလေးဟာ လုံးဝ လောဘလည်း မရှိဘူး၊ ဒေါသလည်း မရှိဘူး၊ မာနလည်း
မရှိဘူး၊ မနာလို့ ဝန်တို့စိတ်လည်း မရှိဘူး၊ အဲဒါလို့ genetically modified
လုပ်ထားတဲ့ ကလေးဟာ လူဆိုးလား၊ လူကောင်းလား၊ မဖြောင်းဘူး။
ဖြောက်နေတယ်။ ဆိုးတယ်လို့တော့ ပြောလို့မရဘူး နော်။

မရပါဘူး ဘူရား။

သူ ဘယ်သူကိုမှ ဒုက္ခာမပေးဘူး။ အေးအေးလေး အရှင်ကလေး

တစ်ခုလို ထိုင်နေမယ်။ သူ့ကို တဗြာကေလေးတွေက ဘာလုပ်လုပ် ပြန်မလုပ် ဘူး။ သူကတေးစရေတွေကို ယူသွားလည်း ဘာမှ မပြောဘူး။ မင့်ဘူး။ မပူးသာဘူး။ စာဆိုရင် စာမယ်၊ သွားဆိုရင် သွားမယ်၊ လာဆိုရင် လာမယ်။ ထိုင်ဆိုရင် ထိုင်မယ်။ လူဆိုလားဆိုတော့ လူဆိုး မဟုတ်ဘူး... နော်။ ဒါပေမဲ့ လွှတ်လပ်တဲ့ လူသားတစ်ယောက် ဟုတ်သလား။

မဟုတ်ဘူး။ မဟုတ်ဘူး။ (ပရီသာတိများ၊ ဖြောက်တယ်။)

အဲဒီလို သားလေးတစ်ယောက် လိုချင်သလား။

မလိုချင်ပါဘူး ဘုရား။

ဘုန်းပြီး ကြိုက်တာက ပါမှာ ဆိုးနိုင်တဲ့စိတ် ရှိတယ်။ ပါဟာ လူဆိုး တစ်ယောက် ပြစ်နိုင်တယ်။ ပါမှာ ကောင်းနိုင်တဲ့စိတ်လည်း ရှိတယ်။ ပါဟာ လူကောင်းတစ်ယောက်လည်း ပြစ်နိုင်တယ်။ အဲဒီလို နှစ်ခုစလုံး ပြစ်နိုင်တယ် ဆိုတာကို ပါ သိတယ်။ ပါဟာ လူကောင်းတစ်ယောက် ပြစ်ချင်လို့ ကောင်းမြိုက် ကြိုးစားနေတယ်။ တစ်နွေထက်တစ်နွေ ပြီးတော့ ကောင်းတဲ့သူ တစ်ယောက် ပြစ်လာရမယ်။ အဲဒါကို တစ်နွေမှ မပြတ်အောင် ကြိုးစားမယ်။ ကိုယ့် သဘောနဲ့ ကိုယ်၊ ကိုယ့်စားနဲ့ ကိုယ်၊ ကိုယ့်လုံးလုပ်ရှိယနဲ့ ကိုယ်၊ ကိုယ့်ဘာက် ပညာနဲ့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ကြိုးစားပြီးတော့ လူကောင်းတစ်ယောက် ပြစ်လာ ရတာကိုပဲ ကြိုက်တယ်။ အဲဒါဟာ လွှတ်လပ်မှုရှိတယ်။

လူကောင်းတစ်ယောက် ပြစ်ဖို့ လွှတ်လပ်မှုပြီးမှ ပြစ်တဲ့ လူကောင်း တစ်ယောက်ပဲ ပြစ်ချင်တယ်။ လွှတ်လပ်မှုမရှိပဲနဲ့ မွေးလာကထဲတည်းက သူများ ပြင်ပေးထားလို့ အရှင်ကလေးတစ်ခုလို လာဆို လာတယ်။ သွားဆို သွားတယ်။ ထိုင်ဆို ထိုင်တယ်။ စာဆို စာတယ်။ အိပ်ဆို အိပ်တယ်။ ခိုင်းတာ အကျိုးလုပ်ပြီးတော့ ဘာမှ မကောင်းတာ မလုပ်တဲ့ ဘာမှလည်း

လွှတ်လပ်မှု မဖို့တဲ့ လူသားတစ်ယောက်တော့ မဖြစ်ချင်ဘူး။

ဘုရားကြီးတိုကို ဘုရားပေါတဲ့နည်းက လွှတ်လပ်မှု အပြည့် ပေးထားတဲ့ နည်း ဖြစ်တယ်။ ဥပမာ ... ကာလာမသုတေသနများတဲ့ ... ဆယ်ချက်ရှိတယ်။ အကျိန်လုံးတော့ မပြောတော့ပါဘူး။

“မာ ပရမ္မရာယ” မိရိုဖလာရိုလို မှန်တယ်လို မယူဆနဲ့ မှားတယ် လိုလည်း မယူဆနဲ့ ‘မာ ဒိဋ္ဌက သမ္မဒါဒေန’ စာပေ ကျမ်းကန် ထဲမှာပါလို့ ဒိဋ္ဌကထဲမှာပါလို့ မှန်တယ်လို မယူဆနဲ့။ ဘယ် သိပုံကျမ်းကန်ကြီးထဲမှာ ပါနေလို့ မှန်တယ်လိုလည်း မယူဆနဲ့ မှားတယ်လိုလည်း မယူဆနဲ့။

မှန်တယ် မှားတယ် ဆိုတာ စာအုပ်ထဲကြည့်ပြီး ဆုံးဖြတ်လို့ ရတာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်ဆရာသမားက ပြောလိုက်လို့ မှန်တယ် မှားတယ်လို့ မယူဆနဲ့။ ကိုယ့်ဆရာသမားက ဒါမှားတယ်လို့ ပြောလည်း သူပြောလို့ မှားတယ်လို့ မဆုံးဖြတ်လိုက်နဲ့။ ကိုယ့်ဆရာသမားက ဒါ မှန်တယ်လို့ ပြောလိုက်တာနဲ့ မှန်တယ်လို့ မဆုံးဖြတ်လိုက်နဲ့။ အဲဒါ ပါ၌လို့ ဘယ်လို ဟောထားသလဲဆိုတော့ “မာ သမဏော နော ဂရုတိ။” ‘ဂရု’ ဆိုတာ ဆရာ၊ သမဏောဆိုတာ ရဟန်။ ဒီရဟန်းဟာ ငါတို့၏ ဆရာပဲ။ ဒါကြောင့် သူက မှန်တယ် ဆိုတာကို ငါတို့က အာမှန်အဖြစ်နဲ့ လက်ခံမယ်။ သူက မှားတယ် ဆိုတာကို ငါတို့က မှားတယ်လို့ လက်ခံမယ် လို့ အဲဒီလို့ မယူဆပါနဲ့။ လွှတ်လပ်မှု အပြည့်ပေးတာ... နော်။

ကိုယ်တိုင် လက်တွေ့ ကျင့်သုံး ကြည့်ပါ။ ရောည့်မှာ ကိုယ်လည်း အကျိုးရှိတယ်။ အများလည်း အကျိုး ရှိတယ်ဆိုရင် ဆက်ပြီး ကျင့်သုံးပါ။

ကိုယ်ကောင်ဖိုကို ကိုယ့်ရွှေအတွင်းက လာရမှာ၊ ကောင်းတာတစ်ခုကို လုပ်ဖိုဆိုတာ ကိုယ့်ရွှေအတွင်းက အကြောင်းတရားနဲ့ လုပ်ရမယ်။ ကိုယ်က

ကောင်မှန်းသိလို့ လုပ်တာဖြစ်ရမယ်။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီး သိပ်ကြိုက်တယ်။ ဘုရားယောတဲ့ တရားတော်ကို ဘုန်းကြီး ဘာဖြစ်လို့ စွစ်သက်သလဲ ဆိုတော့ အဲဒါပြောင့်ပဲ။ လွှတ်လပ်မှုအပြည့် ပေးထားတယ် နော်။ ဒါတင်မကသေးဘူး တာဝန်လည်း အပြည့် ယူရတယ်။

အခုန် ကလေး ဥပမာကိုပဲ ပြန်ကောက် ကြပါစို့... မွေးလာ ကတည်းက genetically modified လုပ်ထားလို့ လောဘလည်း မဖြစ်၊ ဒေါသလည်း မဖြစ်တော့တဲ့ ကလေး မာနတို့ ဘာတို့လည်း မဖြစ်တော့တဲ့ ကလေးတစ်ယောက်ဟာ သူဘာကို တာဝန်ယူထားသလဲ။ ဘာတာဝန်မှ မရှိဘူး။ ဘာတာဝန်မှ ယူမထားဘူး။

ဘုန်းကြီးတို့မှာ ဒကာ ဒကာမတို့မှာ ကောင်းတာကိုလည်း လုပ်နိုင်တဲ့ သဘာဝရှိတယ်။ လုပ်လည်း လုပ်ပါတယ် နော်။ မကောင်းတာကို လုပ်နိုင်တဲ့ သဘာဝလည်း ရှိပါတယ်...။ အဲဒါကို လုပ်ချင်တဲ့စိတ် ရှိပါတယ်။ တစ်ခါတလေလည်း မကောင်းတာ လုပ်မပါတယ် ... နော်။ ကောင်းတာကို ကောင်းမှန်းသိပြီးတော့ မကောင်းတာကို မကောင်းမှန်းသိပြီးတော့ ငါ ကောင်းတာကို ကြိုးစားပြီးတော့ လုပ်မယ်လို့ ဆိုပြီးတော့ ကြိုးစားနေတာဟာ တာဝန်ယူထားတာ။ အဲဒီလို့ တာဝန်ယူထားပြီးတော့ ကြိုးစားနေတဲ့သူ ဖြစ်ချင်တယ်။ ဘာတာဝန်မှ ယူစရာ မလိုတော့တဲ့ အရှင်ကလေးတစ်ရှင်လို့ ကောင်းတဲ့လူတစ်ယောက်တော့ မဖြစ်ချင်ဘူး။

လွှတ်လပ်မှုကိုလည်း လိုချင်တယ်။ ကိုယ့်တာဝန်ကိုလည်း ကိုယ် ယူချင်တယ်။ ကိုယ့်တာဝန်ကို သူများကို မပေးချင်ဘူး။ ငါကောင်းဖို့ဟာ သူများတာဝန် မဟုတ်ဘူး။ ငါကောင်းဖို့ဟာ ငါ တာဝန်ပဲ။ မကောင်းတာ လုပ်ချင်တဲ့စိတ်ကို ထိန်းသမ်းဖို့ စောင့်စည်းဖို့ဟာ ငါတာဝန်။

ကိုယ့်စိတ်ကိုကိုယ် သတိနဲ့ သိနေပါ။ သတိနဲ့သဘာဝကိုက ကောင်းတဲ့ သဘာဝ။ အင်မတန် အစွမ်းထက်တဲ့ သဘာဝ ဖြစ်တယ်။ သတိနဲ့ကြည့်နေလို ရှိရင် တဗြို့ဗြိုး သတိ အားကောင်းလာတာနဲ့အမျှ မကောင်းတာကို လုပ်ချင်တဲ့စိတ်က အားကြီးသွားတယ်။ အဲဒါ ဘုန်းကြီးက... ယုလိုမှုမဟတ်ဘူး... လက်တွေ့ စမ်းကြည့်ပြီးတော့ သိသွားတယ်။ လက်တွေ့စမ်းကြည့်ပြီးတော့ သိတဲ့အာချိန်မှာ လက်ခဲ့လိုက်ပြီ ...နော်။

ယုတာနဲ့ သိတာနဲ့ ဘယ်ဟာ အဆင့်အတန်းမြင့်သလဲ။

“သိတာ အဆင့်အတန်းမြင့်ပါတယ် ဘူရာ။”

သိတာက အဆင့်အတန်းမြင့်ပါတယ်။ ဘာမှမသိပဲနဲ့ ဘာမ မလုပ် ကြည့်ပဲနဲ့ ကိုယ်တွေ့ ဘာမ မကြုံရပဲနဲ့ ပြောသွေ့ယုလိုက်တာက ကောင်းတာ ဖွန်တာ ဆိုရင်တော့ ယုတာ ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အကောင်းဆုံး မဟတ်သေးဘူး။ လွတ်လပ်မှုလည်း တကယ် မရှိသေးဘူး။ ကိုယ်တိုင် ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ကိုယ် ဆင်ခြင် စဉ်းစား သုံးသပ်ပြီးတော့ လက်တွေ့ စမ်းကြည့်ပြီးမှ ကောင်းတာကို လုပ်တဲ့သူမှသာ လွတ်လပ်မှု ရှိတယ်။ သူက တကယ်သိတဲ့သူ ဖြစ်သွားတယ် ...နော်။ တကယ် သိသွားတဲ့သူဟာ လွတ်လပ် သွားတာပဲ။

အဆင့်အဖြင့်ဆုံး လွတ်လပ်မှုကို

အသိဉာဏ်နဲ့မှပဲ ရရနိုင်တယ်။ တဗြိုးနည်းနဲ့ မရရနိုင်ပါဘူး။

ကိုယ့်လောဘကို ကိုယ် သိပြီးတော့ ထိန်းမိုင်တဲ့သူဟာ လွတ်လပ်တဲ့သူ။ ကိုယ့်ဒေါသကို ကိုယ်သိပြီးတော့ ထိန်းမိုင်တဲ့သူဟာ လွတ်လပ်တဲ့သူ။

ကိုယ့်တာဝန်ကို ကိုယ့် ယူထားတဲ့သူလည်း ဖြစ်တယ်။ အဲဒါမှသာ ကိုယ့် ကိုယ့်ကိုယ့်လည်း လေးစားနိုင်မယ် နော်။

သူများက လုပ်ပေးမှ ကိုယ်က လူကောင်း သူကောင်း တစ်ယောက် ဖြစ်ရမယ် ဆိုရင် ကိုယ့်ကိုယ့်ကိုယ့် အားကိုလိုလည်း မရတော့ဘူး၊ လေးစားလိုလည်း မရတော့ဘူး။ ငါ ကောင်းဖို့ဟာ သူပေါ်မှာ မူတည် နေတယ်။ ငါပေါ်မှာ မူမတည်ဘူး။ အဲဒါကိုတော့ လက်မခံနိုင်ဘူး။

ငါဟာ လူဆိုတစ်ယောက် ဖြစ်နိုင်ပါလျှင်နဲ့ ကောင်းတဲ့ စာတ်သဘာဝ၊ ကောင်းတဲ့စာတ်ခဲ့၊ ကောင်းတဲ့ စိတ်ထားလေးတွေကို ငါမိတ်ထဲမှာ မြင်နေ ရတယ်။ အဲဒါ ကောင်းတဲ့ ငါမိတ်ထားကို ငါ ချစ်တယ်။ မြတ်နှုံးတယ်။ တန်ဖိုးထားတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒါ ကောင်းတဲ့စိတ်တွေကို ပိုကောင်းအောင် ငါ ကြိုးစားနေတယ် ဆိုမှသာ ကိုယ့်ကိုယ့်ကိုယ့် တကယ်လေးစားနိုင်တဲ့သူ ဖြစ်မယ်။

သူများလုပ်ပေးလိုက်လို့ ကောင်းတဲ့သူဖြစ်သွားရင်
ကိုယ့်ကိုယ့်ကိုယ့်ကိုယ့် လေးစားတဲ့သူ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

ဘုန်းကြီး အထက်တန်းကျောင်းသားဘဝတုန်းက ဥပမာတစ်ခု ပြောပြုမယ် ...နော်။ တကယ့် အဖြစ်မှန်ကို ပြောမှာပါ...။ ဒီပရိသယတ် ထဲမှာလည်း ဒါမျိုး ပြုတွေနေရတဲ့သူတွေ အများကြိုးရှုမှာပါ။

အ... ဘုန်းကြီးအမေက စာမေးပွဲ နီးပြီးဆိုရင် သူက ဖောင်ဆရာ တစ်ဦးဦးဆို သွားပြီး....။ ဘုန်းကြီးတိုင်ယောက ဘုန်းကြီးတို့မြို့မှာ ရွှေကျောင်းဘုန်းကြီးဆိုတာ တော်တော်နာမယ်ကြိုးတယ်။ လက်ဖွဲ့တွေ အဆောင်တွေ ပေါတယ်။ ယပြော ရွှေတာတွေ လုပ်စိုင်းတယ်။ အဲဒါလို

တဗြားဆရာတွေလည်း ရှိတယ်။ အဲဒီလို ဆရာတွေသိ သွားပြီး လက်ဖွဲ့တွေ အဆောင်တွေ ယူလာတယ်။ ယူလာပြီးတော့ ဘုန်းကြီးကို လည်ပင်းမှာ ဆွဲခိုင်းတယ်။ ဘာလုပ်ဖို့ ဆွဲရမှာတော်း ဆိုတော့ .. ဒါဆွဲထားရင် စာမေးပွဲ အောင်မယ်... တဲ့။ ဘုန်းကြီး တော်တော်ကို စိတ်ဆိုးတာ၊ သည်မခံနိုင် လောက်အောင် စိတ်ဆိုးတာ၊ ကောင်းပြီး... အဲဒီကို လည်ပင်းမှာ ဆွဲထားမယ်... ဒီနောကပြီး စာမကျက်တော့ဘူး။ လက်ဖွဲ့ဆွဲထားရင် အောင်မှာပဲ...။ စာကျက်နေဖို့ ဘာလိုတော့လဲ... ကြိုးစားနေဖို့ ဘာလိုသေးလဲ။ မလိုတော့ဘူး... နော်။ အဲဒီလိုကျတော့လဲ ဘုန်းကြီးသာမေက မကြိုက်ပြန်ဘူး။ အဲဒီလိုတော့ လုပ်လို့ မဖြစ်ဘူး။ စာတော့ ကျက်မှုဖြစ်မယ်... တဲ့။

ဒီလက်ဖွဲ့ကို ဆွဲထားပြီး စာမေပွဲအောင်သွားရင် ကိုယ့်ကြိုးစားလို့ ကိုယ်ဉာဏ်ရှိလို့ အောင်တာ မဖြစ်တော့ဘူး။ လက်ဖွဲ့ရဲ့အစွမ်းကြောင့် အောင်တာ ဖြစ်တော့မယ်။ ကိုယ့်တန်ဖိုး ကျတယ်။

ဘုန်းကြီးက အာမနဲ့ စကားသိပ်မများချင်ဘူး။ အာမနဲ့ မကြာခဏ စကားများရတာ မကောင်းဘူး။ အဲဒီတော့ ဘာလုပ်သလဲ ဆိုတော့။ အိမ်သာထဲ သွားပြီးတော့ အဲဒီလက်ဖွဲ့ကို ဆွဲတ်ပြီးတော့ အိမ်သာထဲ ပစ်ချ လိုက်တယ်။ နောက် တော်တော်ကြာတော့ သူက ကြည့်ပြီးတော့ မင်းလက်ဖွဲ့ ဘယ်ရောက်သွားပြီးလဲလို့ မေးတယ်...။ အိမ်သာထဲ ချလိုက်ပြီးလို့ ပြောတော့...။ အကြီးအကျယ် ဒေါသဖြစ်တော့တာပဲ။

စာမေပွဲမှာ ဘုန်းကြီး တစ်သက်လုံး တစ်ခါမှ တစ်လုံးမှ နှီးမဖြေခဲ့ဘူး။ ပါ့အရည်အချင်းနဲ့ ငါ ရသင့်သလောက်ရရင် တော်ပြီး။ ခိုးဖြေလို့ အောင်လာရင် ပါကိုယ်ကို ငါ လော့စားတဲ့ဘူး မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ပါဉာဏ်ကို ငါ လော့စားတဲ့ဘူး မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ရသင့်သလောက်ရဲ ကျရင်လည်း

ကျေသွားပါစေ ကိစ္စမ၍ဘူး။ အဲဒီလို စိတ်နဲ့နေတာ... နော်။

သေသေချာချာ လေးလေးနှက်နှက် စဉ်းစားပါ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ်
လေးစားနိုင်တဲ့ဘူး ဖြစ်ဖို့ လွှတ်လပ်တဲ့ဘူး ဖြစ်ဖို့ တာဝန်ယူနိုင်တဲ့ဘူး ဖြစ်ဖို့
အင်မတန် အရေးကြီးပါတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်မှ မလေးစားနိုင်တော့ရင်
စိတ်စာတ် အင်အား ဘယ်မှာ ရှိနိုင်မလဲ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်မှ မလေးစား
နိုင်တော့ရင် လူဖြစ်ရတာ ဘာအမိဖို့ရှိတော့မလဲ။

အခုခေတ် စားမေးပွဲ ခိုးဖြောက်တာ တော်တော် များတယ်လို့ ဤဗျာရု
တယ်။ အဲဒီလို လုပ်ခဲ့ရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် လေးစားတဲ့ဘူး ဖြစ်နိုင်မလား။
မဖြစ်နိုင်ဘူး။ တာဝန်ယူထားတဲ့ဘူးကော ဖြစ်နိုင်မလား။ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

ငါကောင်းဖို့ သူများ လုပ်ပေးတာကို ငါ လက်မစိုင်ဘူး။ ငါ
ကောင်းဖို့ကို ငါဟာငါ လုပ်ရမယ်။ ငါတော်ဖို့ ငါတတ်ဖို့ ငါမှာ တာဝန်အပြည့်
ရှိတယ်။ အကုအညီတော့ လိုအပ်ရင် ယူမယ်။ မလိုအပ်ရင် မယူဘူး။
မသိရင် မေးရတယ်။ ဒါပေမဲ့ တကယ် ဤဗျာစားရမှာ ဘယ်ဘူးလဲ။ တကယ်
ဤဗျာစားရမှာ ငါပဲ့။

အဲ... ဒီတစ်ခွန်းတည်းကိုပဲ လှည့်ပြီး ပြောနေတာ နော်။ ဒီတစ်ခွန်း
သဘောပေါက်ရင် လုံလောက်ပြီး

တစ်ချို့ မွေးလာကတည်းက နာမကြားဘူး။ ဒါကြောင့် စကားလည်း
မပြောတတ်ဘူး။ အဲဒီကလေးဟာ လိမ်တတ်သလား။ စကားမှ မပြော
တတ်တာ စကားနဲ့ ဘယ်လိုလုပ် လိမ်မလဲ။ အဲဒီလိုဆိုရင် အဲဒီကလေးဟာ
‘မှသာဝါဒါ ဝေရမကို သိကွာပဲ သမာဒိယာမီ’ ဆိုပြီး သိကွာပဲကို
လုပ်ခြောင် ထိန်းနေတာလား။

မဟုတ်ပါဘူး ဘူရား။

သူကိုယ်ပိုင်ညာ၏နဲ့ သူ ရွှေးချယ်ပြီးတော့ လုပ်တဲ့ကိစ္စမဟုတ်ဘူး။
ငါ လိမ့်မပြောဘူးလို သူ ရွှေးချယ်လိုက်တာ မဟုတ်ဘူး။

ဆိုလိုတာက ကိုယ့်သဘော ကိုယ့်ဆောင်နဲ့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် မကောင်းမှုကို
ရှောင်ကျဉ်တဲ့ဘူး ဖြစ်ဖို့လိုတယ်။ ဘယ်သူကိုမှ ပြောက်လိုလည်း မဟုတ်ဘူး။
ဝကားကုန် ပြောရမယ်ဆိုရင် ငရဲပြောက်လိုလည်း မဟုတ်ဘူး။

မကောင်းတာဟာ အောက်တန်း ကျေတယ်။ အဆင့်အတန်း နိမ့်တယ်။
မကောင်းတာကို လုပ်တာဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် အောက်တန်းကျေအောင်
လုပ်လိုက်တာပဲ။ အဲဒါဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် ရက်စက်တာပဲ။
မကောင်းတာကို လုပ်မိလို ရှိရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် မလေးစားစိုင်တော့ဘူး။
မကောင်းဖြာ လုပ်မိရင် ဖုံးရတယ်။ ဖုံးရတာ တော်တော် ဒုက္ခကြီးပါတယ်။
ဟန်လုပ်ရတာ တော်တော် ဒုက္ခကြီးပါတယ်။ ဘာမှ ဖုံးစရာမရှိပါ။ ဘာမှ
ဟန်လုပ်စရာ မရှိပဲနဲ့ ရိုးရိုးသားသား နေရတာဟာ တကယ်တော့
အကောင်းဆုံးပါ။ အဲဒါ မိတ်အချမ်းသာဆုံးပဲ၊ အလွတ်လပ်ဆုံးပဲ။ အဲဒါပြောင့်
မလုပ်သင့်ဘူးလို ကိုယ့်အသိညာ၏ကဲ သိနေတာကို မလုပ်ဘူး။ မိတ်ချမ်းသာ
ချင်လို့ မိတ်လွတ်လပ်မှုကို လိုချင်လို့ မလုပ်သင့်တာကို မလုပ်ဘူး။

ဒါပြောင့် ကောင်းတဲ့သူ ဖြစ်ချင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ်
ကောင်းအောင် ကိုယ့်ဟာကိုယ်ပဲ လုပ်ယူမယ်။ ကိုယ့်မိတ်ကို ကိုယ်သိပြီး
မကောင်းမှုပဲ သဘာဝကို ကိုယ့်ညာ၏နဲ့ကိုယ်သိပြီး ပြင်မယ်။ ကောင်းတာနဲ့
မကောင်းတာကို ကိုယ်ပိုင်ညာ၏နဲ့ စားလည်ပြီး ကိုယ့်ဟာကိုယ် ရွှေးမယ်။
အမိကအချက်က လွတ်လပ်တဲ့သူတစ်ယောက်အနေနဲ့ လွတ်လွတ်လပ်လပ်
ကောင်းချင်တယ်။

တရားအားထုတ်တာဟာ ကိုယ့်မိတ်ကို ကိုယ် အာမျိုးအတိုင်း သိအောင်

လုပ်တာ။ ကောင်းတဲ့ မိတ်ကိုလည်း အမှန်အတိုင်း သိတယ်။ မကောင်းတဲ့ မိတ်ကိုလည်း အမှန်အတိုင်း သိတယ်။ ကောင်းတဲ့ မိတ်ဟာလည်း သဘာဝ၊ မကောင်းတဲ့ မိတ်ဟာလည်း သဘာဝပဲ။ သဘာဝကို သဘာဝပဲ လို့ သိတာ အနတ္ထကို သိတာ။ အနတ္ထကို သိတော့ အတ္ထစွဲနည်းသွားတယ်။ အတ္ထမိတ် အားနည်းသွားတဲ့ အခါမှာ မိတ်ကောင်းတွေက အလိုလို ထွက်လာတယ်။

ကိုယ့်ဘဝမှာ ကောင်းတာတွေ များများ ဖြစ်လာပဲ ကိုယ့်ဟာကိုယ် လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ရွှေးချယ်ပြီးတော့ တာဝန်ယူပြီးတော့ ကြိုးစားပြီးတော့ လုပ်တဲ့ သူပဲ ဖြစ်ချင်ပါတယ်။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် တာဝန် မယူရပဲနဲ့ ကိုယ် ကိုယ်တိုင်က မကြိုးစားရပဲနဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ လွှတ်လပ်မှုလည်း မပါပဲနဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ ညာက်ပညာလည်း မပါပဲနဲ့ သူများက အလကာပေါ်တာဆိုရင် ဘာတစ်ခုမှ မလိုချင်ဘူး။ စာမေးပွဲမှာ အမှတ်တို့ပေါ်တာ မလိုချင်သလို ပစ္စည်းဥစ္စာလည်း မလိုချင်ဘူး နော်။

အလကာပေါ်လို့ ရရင်တောင် အလကာရဲတာ မဟုတ်ဘူး။ တစ်နေရာမှာ အလကာရဲရင် နောက် တစ်နေရာမှာ ဆုံးရှုံးသွားပြီး။ ဘာတွေ ဆုံးရှုံးသွားသလဲ ဆိုတာကို အမြဲတန်း သတိထားပြီးတော့ ကြည့်ပါတယ်။ သတိထား ကြည့်တော့လည်း တွေ့ပါတယ်။

ကိုယ့်ရဲညာက်ပညာ ကိုယ့်ရဲရဲ့လပ်စိရိယ ကိုယ့်ရဲ့ တာဝန်ယူမှု မပါပဲနဲ့ တစ်နည်းနည်းနဲ့ လွှယ်လွှယ်ကူကူ သက်သက်သာသာနဲ့ ... တစ်ခုခု ရဲခဲရင် အဲဒီဟာကို ရလိုက်တာနဲ့ တပြုင်နက် နောက်တစ်ခုတော့ ဆုံးရှုံးသွားတာ သေချာတယ်။ အဲဒီ ဆုံးရှုံးသွားတဲ့ နောက်တစ်ခုဆိုတာက ပိုပြီးတော့ တန်ဖိုးရှိတယ်။ မိတ်ထားတို့ အရည်အချင်းတို့ ရှိသာမှု၊ ကြိုးစားမှုတို့ ဆုံးရှုံးသွားပြီး။ အဲဒီတွေ မရှိတော့ဘူး။

တချို့လူတွေ မကြိုးစားရပဲနဲ့ အများကြီး ရနေတာရှိတယ် ...နော်။ အဲဒီလူတွေဟာ မိတ်ဓာတ် အင်အားကြီးတဲ့သူ မပြစ်စိုင်ဘူး။ ဘဝင်မြင့်တဲ့ သူတော့ ဖြစ်မယ်။ ဘဝင်မြင့်တယ်ဆိုတာ မိတ်ဓာတ် အင်အားနည်းတဲ့ လက္ခဏာပဲ့၊ ကိုယ်က လွယ်လွယ်နဲ့ရှင် သူများကို မရအချင်ဘူး။ ကိုယ်က ကြိုးစားပြီး လုပ်လိုခြင် သူများကိုလည်း ကြိုးစားစေချင်တယ်၊ ရအချင်တယ်။

ဘုန်းကြီးငယ်ငယ်တို့က သီချင်းလေးတစ်ပုံ သိပ်ကြိုက်တာရှိတယ်။ ဘုန်းကြီး သီချင်းဝါသနာ ပါတယ်။ ဂိတဝါသနာ ပါတယ်။ ဂိတဟာ လူတွေအတွက် အင်မတန် အရေးကြီးပါတယ်။ လွှဲမိတ်ထားကို အများကြီး ပြောင်းလဲပေးစိုင်ပါတယ်။ အဲဒီသီချင်း တစ်ပိုင်းတစ်စ မှတ်မိတယ်။ အစ အဆုံးတော့ ဘုန်းကြီး မဆိုပြုစိုင်ပါဘူး နော်။

“အောင်မြင်ချင်း တူတူ ဘယ်သူ မြတ်သည်လဲ” ဆိုတတ်ရင် ဆိုပြုစမ်းပါး “ကိုယ့်မှာတော့ စန်အင်အား မရှိပါမို့ ကြမ်းလွပ်ပါတယ်။ ဘဝခရီးလမ်း။” အဲဒီ ကကားတွေပါတယ် နော်။ လူတစ်ယောက်ဟာ မိဘ မချုပ်သာဘူး။ အင်မတန် ကြိုးစားပြီးတော့ ပညာကို သင်ခဲ့တယ်၊ အလုပ် တွေကို လုပ်ခဲ့ရတယ်။ နောက်ဆုံးတော့ အောင်မြင်မှုကို ရလာတယ်။ ဟို... တချို့လူတွေကတော့ လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ ရတယ်။ အဲဒီတော့ အောင်မြင်ချင်း တူတူ ဘယ်သူ မြတ်သလဲ။

ခက်ခက်ခဲ့ ကြိုးစားပြီး ရမှ သိပ်ကျေနှင်တယ်။ သိပ်အားရတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် ယုံကြည်တယ်။ နောက်တစ်ခါ ဒီလို အခက်အခဲမျိုး ကြုံရရှင်လည်း ငါမကြောက်ဘူး။ ငါ တစ်ခုကို အောင်မြင်ခဲ့ပြီး။ နောက် တစ်ခုကို အောင်မြင်အုံမှာပဲ။ မကြောက်တော့ဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် ယုံကြည်မှ တိုးလာတယ်။ နောက်သီချင်းတစ်ပုံ ရှိသေးတယ်။ သီချင်း အကြောင်းပြောမိတာနဲ့ သီချင်းတွေဆက်တော့မယ် ထင်ပါတယ်။

ଫ୍ରାମି କ୍ଷରଃ

ಆತ್ಮಿವಿಜ್ಞಂ: ಗ “ಲ್ಯಾಂಡ್ಯಾಂಡ್” ಶ್ವಿತಾ ವಿಜ್ಞಂ:॥

“မည်သူမဆို ကျော်သည် ဖြစ်စေ၊ မည်သူမဆို မကျော်သည်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တူကိုယ်ထ ကိုယ့်ဘဝအခြေ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုမှ ကိုယ်သာ သခင် ဖြစ်မလေ။ ....” ပန်းတိုင်ကိုအရောက် လမ်းနိုင်ပိုလေ လုလင်ငယ်သွေး အားမှန် မွေးရမလေ။” ဘုန်းကြီးငယ်ငယ်တုန်းက အဲဒီသီချင်းကို ဆိုခိုပြီးတော့ အားမှန်တွေ မွေးခဲ့တာ။

လူငယ်တွေကို ဘုန်းကြီး အထူးသဖြင့် ပြောချင်ပါတယ်။ ဖြတ်လမ်းကို ဘယ်တော့မှ မလိုက်ပါနဲ့။ သူများသိက အကုဒ္ခာညီကို တကယ်ယူသင့်တဲ့ အခါမှာ အနည်းဆုံးယူပါ။ မယူမဖြစ်တဲ့ အကုဒ္ခာညီလောက်ကိုပဲ ယူပါ။ လူဆိုတာ အကုဒ္ခာညီ မယူပဲတော့ နေလို့မဖြစ်ပါဘူး ...နော်။ အကုဒ္ခာညီ ယူရတဲ့အခါမှာ မယူမဖြစ်တဲ့ အချိန်ကျေမှ အနည်းဆုံး အကုဒ္ခာညီကိုပဲ ယူပါ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် အများဆုံး အားကိုပါပါ။ အဲဒီမြေသာ ရော်ည့်မှာ အဲဒီ စိတ်ဓာတ်နဲ့ လုပ်သွားလိုရှင် အသက်ကြီးလေ ပိုမြဲတော့ အရည်အချင်းတွေ အသိဉာဏ်တွေ စိတ်ထားတွေ မြင့်လေ ဖြစ်ပြီးတော့ ကိုယ့် ကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည်တဲ့သူ အားကိုဟဲ့သူ လေးစားတဲ့သူ တန်ဖိုးထားတဲ့သူ ချစ်တဲ့သူ စိတ်ထားမြင့်တဲ့သူ အသိဉာဏ်မြင့်တဲ့သူ ဖြစ်မှာ။ လွယ်တာကိုမှ လုပ်ချင်တဲ့ သူဟာ ရော်ည့်မှာ အခက်အခဲ ပိုမြားတယ်။

ଲୁହିତାଙ୍କି ଲୁହିତାଙ୍କି

ခက်တာတွေဟာ ကြာလေများလေ ဖြစ်လာမယ်။

ອົກຕົກກົງມູ ລູບລົດຕະວູວາຕູກໍ ອົກຕົກຕູກໍ

ကြာလေနည်းလေ ဖြစ်သွားမှာပါ။

ကိုယ့်တာဝန်ကို ကိုယ်ယူရတာ ခက်ပါတယ် နော်။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ့်တာဝန်ကို ကိုယ် တကယ် ယူတဲ့သူဟာ ကြာလေလေ သူဘဝဟာ အဆင်ပြေလေလေပဲ။ တာဝန်ကို ပိုမိုးတော့ ယူစိုင်လေလေ ဖြစ်သွားတယ်။ ကိုယ့်တာဝန်ကို ကိုယ်မယူပဲနဲ့ ကိုယ့်တာဝန်ကို သူများလက်ထဲ ထည့်လိုက်ရင် ကိုယ့်ဘဝပါ သူများလက်ထဲ ရောက်သွားမယ်။ ဘဝပျောက်သွားမယ်။ ကိုယ့်လွှတ်လပ်မှု ပျောက်သွားမယ်။ ကိုယ့်ဘဝဟာလည်း ကြာလေ ခက်လေ ဖြစ်လာမယ်။ ဘယ်ကိစ္စမှာဖြစ်ဖြစ် ကိုယ်ယူရမယ့်တာဝန်ကို ကိုယ် ယူပါ။ သူတစ်ပါးလက်ထဲကို ဘယ်တော့မှ မထည့်ပါနဲ့ ပင်ပန်မှာကို မကြောက်ပါနဲ့ ပင်ပန်မှာ ကြောက်နေတာကိုက ပင်ပန်းနေတာပါ။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ် တကယ် ယုံကြည်နိုင်တဲ့သူ၊ လေးစားနိုင်တဲ့သူ၊ အားကိုးခိုင်တဲ့သူ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုကိုယ် တန်ဖိုးထားတဲ့သူ ဖြစ်ဖို့— ကောင်းတာ တွေကို ကိုယ့်သဘောနဲ့ကိုယ် လွှတ်လွှတ်လပ်လပ် ရွှေးချယ်ပြီးတော့ ကိုယ့်ရဲ့ စွဲ လုံးလ စိရိယနဲ့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ကြိုးစားပြီးတော့ အားထုတ်ပြီးတော့ ကိုယ့်ဘဝမှာ ကောင်းတာတွေများများဖြစ်လာအောင် လုပ်နိုင်တဲ့သူတွေ ဖြစ်ကြပါစေ။

“ပေးတဲ့ဆူနဲ့ ပြည့်ပါရမေ ဘုရား”

ပေးတဲ့ဆူက လုပ်ယူရမှာလေ။